

Національний Києво-Печерський
історико-культурний заповідник
Державна історична бібліотека України

Матеріали до бібліографії Києво-Печерської лаври

Науково-допоміжний
бібліографічний покажчик

Київ 2006

УДК 271я1
ББК 86.372(4Укр-2КИ)я1
М-34

Матеріали до бібліографії Києво-Печерської лаври

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик

Автор-упорядник **О. І. Марченко**

Науковий консультант кандидат богослов'я **І. В. Жиленко**
Науковий редактор кандидат історичних наук **О. Б. Виноградова**

Голова редакційної ради заслужений працівник культури
С. П. Кролевець

Редакційна рада:

В. М. Колпакова – (відповідальний редактор)
С. І. Білокін – доктор історичних наук, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка
В. С. Горський – доктор філософських наук, професор
М. Г. Жулинський – академік НАН України, доктор філологічних наук
Протоієрей Микола Забуга, професор, ректор Київської духовної академії
Г. Ю. Івакін – доктор історичних наук
Г. Д. Казьмирчук – доктор історичних наук, професор
Н. М. Нікітенко – доктор історичних наук, професор
М. М. Нікітенко – кандидат історичних наук
В. М. Ричка – доктор історичних наук
М. А. Сагайдак – кандидат історичних наук
М. Р. Селівачов – доктор мистецтвознавства
Д. Я. Телегін – доктор історичних наук, професор
П. Т. Тронько – академік НАН України, доктор історичних наук
В. І. Ульяновський – доктор історичних наук, професор

В. М. Рекеда – відповідальна за випуск
Макет обкладинки *Л. Є. Демірської*

Рекомендовано до друку Вченою радою НКПІКЗ
Протокол № 2 від 18.04.2005 р.

Відповідальність за достовірність інформації несе автор

Видано позабюджетним коштом
Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника

© Національний Києво-Печерський
історико-культурний заповідник, 2006

© Марченко О. І., 2006

ВСТУПНЕ СЛОВО

Лавра...Києво-Печерська лавра... Святиня... Що вкладаємо ми в це слово? Що це: просто красивий екскурсійний об'єкт на величних схилах Дніпра, місце молитви, великий духовний і просвітницький центр середньовіччя, місце, де зародилися українська література, історія й образотворче мистецтво? Що? Кожен мешканець нашої Батьківщини вкладає в цю назву свій смисл. І мабуть, кожне визначення буде правильним. Лавра – Свята Земля України. Лавра – Духовне Серце України. Лавра – осередок невимовної святості і місце упокоєння незлічених святих. Лавра – витік і втілення всього найвеличнішого, найчистішого, найглибшого, що зродила наша багатотисячолітня історія. Лавра – унікальний архітектурний ансамбль, включений до списку світової культурної спадщини ЮНЕСКО.

Історія Києво-Печерської лаври вливається в історію нашої Батьківщини, немов величезна ріка, що має безліч рукавів. Бо велика і славетна роль великої обителі в історії України, бо багатогранний її вплив на всі історичні і культурні процеси, що відбувалися на нашій землі впродовж останнього тисячоліття. Не дивно, що історії, архітектурі, письменству Лаври та проблемам, дотичним до неї, присвячено десятки тисяч книг. Це безкрайне море видань, з якими не так просто розібратися, і аби переглянути їх, потрібно ціле життя, а може й не одне. І як щасливий той, хто знайшов у безкрайньому морі доброго штурмана, так і щасливою мусить бути людина, отримавши в руки нинішнє видання бібліографії з історії Лаври – першу спробу такої всезбірки. Це видання буде цікавим і дуже корисним і для вчених істориків, які студіюють дуже різноманітні питання історії України, та й не тільки України; для студентів і школярів; для всіх, хто цікавиться вітчизняною історією.

Взагалі, бібліографічні видання, на мою думку, – найприємніший вид літератури, який може потрапити до рук вченого чи того, хто ще тільки збирається ним стати. Приємно знаходити там, вже добре вивчені тобою видання, а, особливо ті, до яких ще не дійшли руки – адже це ті книги, що ти ще можеш прочитати! Відчуваєш себе, мов дитина перед вітриною, наповненою різними смакóтами.

А тому зичу читачам великого задоволення від читання і її, і інших книг, знайдених за її допомогою.

Ірина Жиленко

ПЕРЕДМОВА

Понад дев'ять з половиною століть існує на українській землі одне з чудес світу – творіння рук людських і промыслу Божого – Києво-Печерська лавра. І всі ці роки вона була і є своєрідним епіцентром, де творилася історія, розвивалася культура, процвітали мистецтва, а головне, де людина відчувала себе ближчою до Бога.

Події, що відбувалися тут, знаходили своє відображення спочатку у рукописах, а потім у друкованому слові. Мабуть, кожна освічена людина – митець чи богослов, науковець чи прочанин намагалися залишити на папері своє бачення цього святого місця.

Таких свідчень зібралось так багато, що, мабуть, неможливо урахувати їх усі без винятку. Цей покажчик є спробою об'єднати хоча б найважливіші відомі надруковані праці з історії Лаври, її архітектурних пам'яток та осіб, життя яких пов'язано з історією монастиря.

Основу покажчика становлять видання з фондів Державної історичної бібліотеки України. Окрім того, використовували каталоги інших великих бібліотек країни (Національної парламентської бібліотеки, Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Бібліотеки Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка) та різноманітні бібліографічні джерела.

Документальний масив посібника містить в собі різнопланові видання – від окремих збірників та монографій до буклетів і статей з періодичних та продовжуваних видань.

Хронологічний обсяг відібраних видань XVII–XXI ст. Мови переважно українська та російська, з невеликою частиною церковнослов'янських видань.

Бібліографічний опис та скорочення здійснені за чинними в Україні стандартами. Невелика кількість видань, дані про які не вдалося уточнити позначено знаком астериска (*).

Покажчик складається з трьох великих розділів. Перший – містить у собі загальні питання, два наступні – історію Лаври у хронологічній послідовності – від давнини до сучасності. Всередині підрозділів матеріали розміщені за алфавітом, виключення становлять видання Патерика, що розташовані у прямій хронології.

Працюючи над покажчиком, пріоритетним завданням стало – забезпечити зручність користування ним. Хоча він і адресований насамперед науковцям, мета його – допомогти кожному користувачеві при мінімальній затраті сили та часу докладніше ознайомитися з історією Києво-Печерської лаври, розшукати потрібний матеріал.

Саме цій меті підпорядкований довідково-пошуковий апарат видання (покажчик авторів та назв, іменний покажчик, список основних переглянутих бібліографічних джерел, зміст), система посилань та подані (у разі необхідності) короткі анотації уточнюючого та довідкового характеру.

І. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ МОНАСТИРЯ

1. Джерела та джерелознавчі роботи

Джерела

1. Известия летописныя // Сборник материалов для исторической топографии Киева и его окрестностей. – К., 1874. – С. 8–15, 20, 23–27, 29–31, 33–37, 39–42, 44–48.

2. Ипатьевская летопись. – Спб., 1843. – С. 3, 6, 10, 12, 38, 51, 52, 79, 82, 94–98, 100, 107, 126, 152, 220, 274, 277, 279, 281, 282, 287–289, 293, 303–305, 309–311, 313, 318–319, 345, 347, 352, 354, 358, 370–372 (Полн. собр. рус. летописей, изд. Археогр. комиссиею. Т. 2).

3. Лаврентьевская летопись и Суздальская летопись по Академическому списку / Под ред. акад. Е.Ф. Карского; АН СССР, Ин-т истории. – М.: Изд-во восточ. лит., 1962. – С. 155, 157–160, 183, 185–198, 207–212, 226, 232, 233, 238, 281–283, 328, 347, 439, 454, 456. – (Полн. собр. рус. летописей. Т. 1).

4. Летописный сборник, именуемый Патриаршею или Никоновскою летописью. – Спб., 1862–1897. – (Полн. собр. рус. летописей изд. Археогр. комиссиею. Т. 9–11).

Т. 9. – 1862. – С. 83–85, 91, 100, 101, 106, 115–117, 123, 126, 140, 141, 143, 155, 184, 205, 206, 211, 236, 239.

Т. 10. – 1885. – С. 69, 100, 152.

Т. 11. – 1897. – С. 127, 174, 231.

5. Летопись по Воскресенскому списку. – Спб. – 1856–1859. – (Полн. собр. рус. летописей изд. Археогр. комиссиею. Т. 7–8).

Т. 7. – 1856. – С. 1, 4, 5, 8–11, 21, 22, 28, 44, 48, 64, 67, 78–81, 84, 132, 172, 219, 332, 333, 341–345.

Т. 8. – 1859. – С. 49, 60, 62, 88.

6. Новгородские или Псковские летописи. – Спб., 1848. – С. 9, 104, 111, 114. – (Полн. собр. рус. летописей изд. Археогр. комиссиею. Т. 4).

7. Новгородские летописи. – Спб., 1841. – С. 2–4, 11, 12, 101, 122, 125, 179, 210, 212, 214, 215, 289. – (Полн. собр. рус. летописей изд. Археогр. комиссиею. Т. 3).

8. Псковские или Софийские летописи. – Спб., 1851. – С. 138, 139, 146, 147, 149, 154, 155, 234, 243. – (Полн. собр. рус. летописей изд. Археогр. комиссиею. Т. 5).

9. Радзивилловская летопись / [Подгот. М.Д. Приселковым и др.]; АН СССР, Б-ка ин-та истории. – Л.: Наука. Ленингр. отд-ние, 1989. – С. 11, 67–69, 76–81, 84, 90, 92, 94, 102, 103, 120, 128, 132. – (Полн. собр. рус. летописей. Т. 38).

10. Софийские летописи. – Спб., 1853. – С. 140, 234, 235. – (Полн. собр. рус. летописей изд. Археогр. комиссиею. Т. 6).

Записки, спогади та щоденники мандрівників

11. Алеппский П. Путешествие антиохийского патриарха Макария в Россию в половине XVII века, списанное его сыном, архидиаконом Павлом Алеппским / Пер. с арабского Г. Муркоса: (По рукописи Московского главного архива М-ва внутр. дел). – М.: О-во истории и древностей российских при Моск. ун-те, 1897–1898.

Вып. 2: От Днестра до Москвы. – 1897. – С. 42–80.

Вып. 4: Москва, Новгород и путь от Москвы до Днестра. – 1898. – С. 185–189.

12. Беляев П. И. У великих святынь: (Из путевых заметок). Тамбов, Воронеж, Курск, Чернигов, Киев, Полтава и Харьков. – Саратов: Тип. Союза печ. дела и продажи изд., 1909. – II, 138 с.

Павло Іванович Беляєв, священник. Влітку 1908 р. відвідав Лавру та печери.

13. Дневник Эриха Лясоты из Стеблева // Мемуары, относящиеся к истории Южной Руси. – К., 1890. – Вып. 1: XVI ст. – С. 156–161.

14. Долгоруков И. М. Путешествие в Киев в 1817 году. – [М., 1870]. – С. 116–119.

15. Ершов И. Три дня в Киево-Печерской лавре и Киеве // Саратов. епарх. ведомости. – 1875. – № 23. – С. 748–764.

16. Известия очевидцев, современников и иностранных писателей // Сборник материалов для исторической топографии Киева и его окрестностей. – К., 1874. – Отд. II. – С. 18–21, 27–43, 46, 47, 50, 56–66, 72, 73, 91, 95, 96, 108–112, 121–124, 128, 129, 134–140, 160, 168, 171, 174, 177, 179.

17. Киев в первой половине XVII века, по описанию Сильвестра Косова, Боплана, Симона Старовольского и диакона Николая Циховия // Киев. епарх. ведомости. – 1874. – № 14. – С. 384.

18. Киев в 1653 г., по описанию спутника патриарха Макария диакона Павла Алеппского // Киев. епарх. ведомости. – 1874. – № 15. – С. 415.

19. Киево-Печерская Лавра и её значение в истории русского народа: Из воспоминаний паломника. – К., 1909. – 36 с.

20. *Коваленков А. Киево-Печерская лавра: (Из путевых заметок) // Одес. вестн. – 1857. – № 99.

21. Лавров Д. Лавра, якою я її знав...: [Із спогадів київського художника і краєзнавця] // Людина і світ. – 1989. – № 6. – С. 27–31; № 7. – С. 12–17.

22. Лебединцев П. Г. Киев за 60 лет перед сим // Тр. Киев. духовн. акад. – 1909. – № 2. – С. 314–336.

Те ж саме [уривки з іншим заголовком]: Киев по воспоминаниям киевского пастыря // Киев. епарх. ведомости. – 1909. – № 15. – Ч. неофиц. – С. 346–351.

23. Лясота Э. Киев и его святыня в конце 16 века: Из дневника, веденного во время путешествия его через Украину и Запорожскую Сечь в 1594 г. – [К.], 1873. – 8 с.

Відб. з: Киев. епарх. ведомости. – 1873. – № 4.

24. Михайлов В. В Киев и обратно: [Описание Киева, Киево-Печерской лавры и пещер] // Рус. худож. листок / Изд. В.Тимм. – 1860. – № 12. – С. 39–42; ил.; № 17. – С. 63–64.

25. Нестеров М. В. Письма о Толстом // Нестеров М. В. Давние дни; Встречи и воспоминания. – М., 1859. – С. 274–286.

1906–1907 рр. Поїздка у Києво-Печерську лавру.

26. Никодимов И. Н. Воспоминание о Киево-Печерской Лавре (1918–1943). – К., 1999. – 220 с.: ил.

Попереднє вид.: Мюнхен, 1960. – 155 с.

27. Парфений, инок. Сказание о странствии и путешествии по России, Молдавии, Турции и Святой Земле: В 4 ч. – 2-е изд., испр. – М., 1856. – Ч.1. – С.181–188.

28. Путешествие антиохийского патриарха Макария по нынешней Киевской епархии // Киев. епарх. ведомости. – 1873. – № 1. – С. 1–56.

29. Стрийковський М. Хроніка польська, литовська, жмудська і всієї Русі: [Фрагм. з однойм. кн. 1582 р.] / Підгот., публ. та передм. Н. Яковенко // Київ. – 1986. – № 3. – С. 147–149; № 4. – С. 151–153.

30. Француз о Киево-Печерской Лавре // Киев. старина. – 1900. – № 2. – С. 80–81.

31. “Чув від людей, гідних довіри...”: Київ у “Записках про Московію” С. Гербенштейна: [Публ. іст. документа XVI ст. / Публ. підгот. Т. Гирич: Київ XI–XVIII ст. у мемуарах, подорожах, нотатках, листах, щоденниках, реляціях мандрівників, урядовців, державних діячів // Київ. – 1986. – № 6. – С. 135–136.

32. Шишкина О. П. Киев. Печерская Лавра. Собор Успения Божией Матери. Пещеры. Ризница // Шишкина О. П. Заметки и воспоминания русской путешественницы по России в 1845 году. – Спб., 1848. – Ч. 1, гл. X. – С. 169–197.

Див. також № 208, с. 39–46.

Огляди джерел

33. Бутич І. Документи Центрального державного історичного архіву України у Києві з історії монастирів // Історія релігій в Україні: Тези доп. – К., 1992. – С. 15–16.

У тому числі про документи Лаври (понад 30 тис. одиниць зберігання).

34. Ісаєвич Я. Мартин Груневег і його опис Києва: [1584 р.]. Мартин Груневег . Славнозвісне місто Київ // Всесвіт. – 1981. – № 5. – С. 204–211.

35. Кабанець Є. Велике бачиться на відстані... : Пастор Іоганн Гербіній – дослідник церковних старожитностей України // Людина і світ. – 1998. – № 10. – С. 33–38.

36. Новицкий Я. Иоганн Гербиний, виленский пастор половины 17 века и его “Подземный Киев” // Вестн. Зап. России. – 1871. – Кн. 4. – Отд. 2. – С. 1–37.

37. Сиповський В. Україна в російському письменстві. – К.: Друк. Укр. АН, 1928. – Ч. 1: (1801–1850 рр.). – С. 25–27, 31, 39, 55, 75, 228, 306, 359, 378. – (УАН. Збірник іст.-філол. відділу; № 38).

38. Чижевський Д. Майстер Йоган Гербіній і його книга про київські печери // Книголюб. – 1927. – № 3. – С. 20–34.

2. Довідкова література, путівники

39. Визначні пам'ятки Києва / Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко, О. Ю. Храмов. – К., 2005. – С. 223–270.

40. Дятлов В. Монастыри Украинской Православной Церкви: справ.-путеводитель. – К., 1997. – С. 9–23.

41. Киевопечерская лавра // Описание монастырей, в российской империи находящихся, с показанием времени построения оных и в каких классах положены по штатам; также храмовых праздников и достопамятных происшествий, случившихся в них. – М., 1817. – С. 53–56.

42. Киево-Печерский государственный историко-культурный заповедник. XI–XX века // Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР. – К., 1983. – Киев; Киевская область. – С. 46–73. фото, пл.
43. Киевские святыни: Указатель и путеводитель для богомольцев, посещающих святыне места Киева и особо-чтимую Киево-Печерскую Лавру, с приложением плана ближних и дальних пещер Лавры / Кузьмич паломник. – М.: Изд. И. А. Морозова, 1895. – 159 с.
44. Краткий спутник-справочник по Киево-Печерской лавре. – К., 1914. – 62 с.
45. Монастыри и храмы Киева: Справ.-путеводитель / Сост. свящ. А. Кандий. – 4-е изд., доп. – К., 2004. – С. 5–8.
46. Павловский А. А. Киево-Печерская Лавра // Павловский А. А. Всеобщий иллюстрированный путеводитель по монастырям и святым местам Российской империи. – Нижний Новгород, 1907. – С. 274–279.
47. Памятная книжка Киевской епархии: Ист.-стат. сведения об учрежд. духовн. ведомства Киев. епархии, стат. списки церквей епархии и общ. стат. сведения по всем сторонам епархиальной церковно-религиозной жизни / [Печатано по определению совета Киев. духовн. акад. Сост. А. Д. Воронов и свящ. В. Г. Антонов]. – К.: Тип. Г. Н. Корчак-Новицкого, 1882. – С. 29–64.
48. Похилевич Л. Монастыри и церкви Киева. – К., 1865. – С. 1–16.
49. Православные русские обители: Полное иллюстрированное описание всех православных русских монастырей в российской империи и на Афоне. – Спб.: Изд. П. П. Сойкина, [1910]. – С. 570–579.
Перевид.: Спб., 1994.
50. Путеводитель к святыне Киева: С планом и видами г. Киева. – К.: Изд. Киев. Свято-Владимирского Братства, 1891. – 102 с.: ил.
51. Путеводитель по святым местам Киево-Печерской Лавры. – 9-е изд. – 1898. – 183 с.: ил.
52. Путеводитель при обозрении святынь и достопримечательностей Киево-Печерской Лавры и г. Киева / Сост. Ф.Титов. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1910. – 99 с.
53. Свято-Успенская Киево-Печерская Лавра // Русская Православная Церковь. Монастыри: Энциклопедический справочник. – М., 2000. – С. 305–312.

54. Сементовский Н. Киев, его святыня, древности, достопримечательности и сведения, необходимые для его почитателей и путешественников. – 7-е изд., испр. и доп. – К.; Спб.: Тип. Н. Я. Оглоблина, 1900. – С. 206–228.

Попередні вид: 1-е: К., 1852; 2-е: К., 1864; 3-е: К., 1868; 4-е: К., 1871; 5-е: К., 1876; 6-е: К., 1881.

55. Тарановский Н. Печерская лавра и к ней главнейшие пути через г. Киев. Прибавление к путеводителю “Киев и его окрестности”. – К.: Тип. Милевского, 1883. – [4], 179 с.; 1 вкл. л. ил.

56. Титов Ф. Киево-Печерская лавра // Богословская энциклопедия / Под ред. Н. Глубоковского. – Спб., 1909. – Т. 10. – С. 655–678. – Библиогр.: с. 674–678.

57. Титов Ф. И. Путеводитель при обозрении святынь и достопримечательностей Киево-Печерской лавры и г. Киева. – 2-е изд. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1912. – 124 с.; 35 вкл. л. ил., пл.

58. Титов Ф. І. Путівник при огляді святинь і пам'яток Києво-Печерської лаври і Києва. – К.: УКСП “Кобза”, 1993. – 173 с.: іл. – (Репринт. відтворення вид. 1910 р.).

На обкл. заголовок: Путеводитель по Киево-Печерской лавре. – К., 1910.

Те ж саме укр. мовою.

59. Указатель святыни и священных достопамятностей Киева, как в самом городе, так и в его окрестностях для поклонников, посещающих святыя места Киевские. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1850. – С. 15–35.

60. Шероцкий К. В. Сады и Печерск // Шероцкий К. В. Киев: Путеводитель. – К., 1917. – Гл. 4. – С. 218–318.

Див. також №: 205, 270, 556.

3. Загальні праці

61. А. И. Праздничныя священнослужения в Киево-печерской Лавре // Киев. епарх. ведомости. – 1881. – № 34. – С. 4.

62. Амвросий, архимандрит. О Киевопечерской Лавре // Амвросий (Орнатский), архимандрит. История российской иерархии, собранная Новгородской семинарии ректором и богословия учителем, Антониева монастыря Архимандритом Амвросием. – М., 1810. – Ч. 2. – С. 1–55.

63. Берлинський М. Ф. Історія міста Києва / Підг. тексту до друку, вступ. ст., комент. М. Ю. Брайчевського; АН УРСР. Археогр. коміс., Ін-т археол., Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1991. – С. 13, 28, 37, 42, 43, 49, 50, 51, 73, 87, 89, 97, 98, 100, 103, 106, 109, 110, 122, 124, 126, 128, 129, 130, 132, 135–137, 146, 160–162, 168, 173–176, 182–183, 186, 188, 190, 196, 197, 200, 204, 205, 231, 265, 271, 272. – (Пам'ятки іст. думки України). – Текст укр. та рос. мовами.

1-е вид.: Спб., 1820.

64. Болховитинов Е. А. Описание Киево-Печерской лавры, с присовокуплением разных грамот и выписок, объясняющих оное, также планов лавры и обеих пещер. Прибавление к описанию Киевопечерской лавры, содержащее разные грамматы и выписки, объясняющие оное. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1826. – 131, 191, [7] с.; 5 л. пл.

Опис лаври подано в основній частині книги (131 с.), у додатку – грамоти, виписки та інші документи. В книзі надруковано зображення видів лаври 1638 та 1826 рр., плани ближніх та дальніх печер 1638 та 1826 рр.

2-е вид.: К., 1831; 3-е: К., 1847.

65. Власовський І. Києво-Печерська лавра та її історичне значення. – Торонто, 1966. – 42 с.

66. Волынский С. Ф. Киево-Печерская лавра // Наука и жизнь. – 1956. – № 5. – С. 43–44.

67. Гирич І. Києво-Печерська лавра в контексті української історії і культури // Пам'ять століть. – 1996. – № 1. – С. 102–119; Історичний календар, 2001. – К., 2001. – С. 14–26.

68. Гирич І. Києво-Печерська Лавра – феномен української культури // Андріївський узвіз. – 1992. – № 1. – С. 3; № 3. – С. 3.

69. Голубев С. Т. Материалы для истории Западно-Русской церкви // Чтение в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1891. – Кн. 5. – Отд. 3. – С. 145–227.

70. Горчакова Е. Киев: С прил. плана г. Киева. – М.: Тип. Снегирева, 1885. – С. 70–99.

71. Грабар С. Благодатні місця Києва // Київ. вісн. – 1993. – 29 січ.

72. Грабар С. Колиска чернецтва // Нова генерація. – 1991. – № 7. – С. 14–16.

73. Громов М. Н. Киево-Печерская лавра: Монастыри: иноки и миряне // Лит. обозрение. – 1992. – № 5–6. – С. 83–88.

74. Дарманський П. Чому плакали ченці... : [З історії Лаври] // Людина і світ. – 1971. – № 1. – С. 47–50; № 2. – С. 48–51.
75. Живописное обозрение русских святых мест. Вып. 1. Киево-Печерская Лавра. – Одесса: Типо-хромолит. Фесенко, 1894. – 76, III с.
76. Жиленко І. Святиня. Історія Києво-Печерської лаври XI–XVII століть. – К.: ЗАТ “НІЧЛАВА”, 2005. – 368 с.: іл.
77. Закревский Н. Описание Киева. – М., 1868. – Т. 2. – С. 601–704.
78. Захарченко М. М. Печерская лавра // Захарченко М. М. Киев теперь и прежде. – К., 1888. – С. 97–145: ил.
79. Историческое описание Киево-Печерской лавры в г. Киеве / И. К-в. – М.: Тип. Губанова, 1887. – 48 с.
80. Каргер М. К. Древний Киев: Очерки по истории материальной культуры древнерусского города. – М.; Л.: Изд-во АН СССР [Ленингр. отделение], 1958. – Т. 1. – С. 337–374.
81. Киево-Печерская лавра. – К., 1887. – 34 с.
Відб. з кн.: Памятная кн. Киев. епархии.
82. Киево-Печерская лавра. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1909. – 40 с.
83. Киево-Печерская лавра // Воскресный Досуг. – 1863. – Т. 1. – № 5. – С. 79.
84. *Киево-Печерская лавра // Иллюстрированная газ. – 1862. – Т. 9. – № 201–225; Т.10. – № 226–250.
85. Киево-Печерская Лавра / И-а // Иллюстрированная газ. – 1872. – Т. 29. – № 15. – С. 229–230.
86. Киево-Печерская лавра // Картины России. – 1838. – С. 311–317; 2 рис.
87. *Киево-Печерская лавра // Киевский телеграф. – 1976. – № 65.
88. Киево-Печерская лавра // Народное Богатство. – 1863. – № 34. – С. 135.
89. Киево-Печерская Лавра // Нива. – 1875. – № 21. – С. 327–328.

90. Киево-Печерская лавра // Подольские епарх. ведомости. – 1887. – № 2–3. – С. 52.
91. Киево-Печерская лавра // [Р-в Н.]. Отечественные достопамятности или изображение русских исторических памятников и необыкновенных произведений природы, наук и художеств, находящихся в России. – М., 1823. – Ч. 2. – С.143–157.
92. Киево-Печерская Успенская Лавра. Купель Руси Святой. Мать градов Русских. (№ 7). – К., 1912. – 8 с.: ил.
93. Києво-Печерська лавра // Чумац. шлях. – 2002. – № 5. – С. 12–13.
94. Климент, архимандрит. Киево-Печерская Лавра и её значение в истории украинского народа / Архимандрит Климент, иеромонах Аполлос, монах Тертий. – [Б.в.д.]. – 36 с.
95. Климчук О. На теренах смиренних: 3 історії Києво-Печерської Лаври // Україна. – 1986. – № 41. – С. 12–13.
96. Кусок Т. Благодійна діяльність Києво-Печерської лаври // Православ. вісн. – 2000. – № 1. – С. 93–95.
97. [Лебединцев П.]. Киево-Печерская лавра в её прошедшем и нынешнем состоянии / П. Л. – 2-е изд., испр. – К., 1894. – 136 с.; 5 вкл. л. ил., пл.
1 вид.: К., 1886.
Відб. з: Киев. старина. – 1886. – № 5. – С. 26–43; № 6. – С. 385–409; № 8. – С. 613–638; № 10. – С. 252–264; № 11. – С. 500–519.
98. Линд Т. Киево-Печерский монастырь. – М.: Склад изд. в кн. маг. Друтман, 1910. – 47 с.
99. Логвин Г. Н. Киево-Печерская лавра. – М.: Искусство, 1958. – 22 с.: ил.
Рец.: Шевеленко А. Я. // История СССР. – 1960. – № 1. – С. 205.
100. Мендельсон Н. М. Монастырь // Русская история в очерках и статьях / Под ред. М. В. Довнар-Запольского. – М., 1910. – Т. 1. – С. 480–490.
101. *Монастырь Киево-Печерский // Листок. – 1890. – Ч. 4.
102. Нариси історії Києво-Печерської лаври та Заповідника / [А. Д. Гришин, П. В. Голубицький, Є. П. Кабанець та ін.; Редкол.: Ю. Д. Кибальник (відп. ред.) та ін.]. – К.: Києво-Печер. держ. іст.-культ. заповідник, 1992. – 287 с.: іл.
Те ж саме рос. мовою.

103. Николаевський П. З історії Києво-Печерської Лаври: [Про життя ченців] // Православ. вісн. – 1997. – № 1. – С. 65–77.
104. Описание Киево-Печерской лавры в г. Киеве. – М., 1884. – 72 с. – (Изд. О-ва распространения полезных книг; № 15).
105. Парфений, иеромонах. Св. Киево-Печерская лавра: [Стихи]. – [4-е изд.]. – [К., 1901]. – 8 с.
106. Пассек В. Киево-Печерская обитель // Журн. для чтения воспитанников военно-учебных заведений. – 1841. – Т. 21. – № 112. – С. 289–345; Очерки России / Изд. В. Пассек. – Спб., 1856. – Кн. 1. – С. 26–79.
107. Петров Н. Киев, его святыни и памятники. – Спб., 1896. – С. 58–77.
108. Печерская Лавра и пещеры // Отечественные зап. – 1818. – Ч. 1. – С. 1–44.
109. Подвысоцкий П. Киево-Печерская лавра. Лавра – училище христианской жизни. – К., 1888. – 24 с.
110. [Прохоров В.]. Киев. Археологический обзор. А) Киевских древностей и В) Древностей, бывших на археологическом съезде в Киеве // Христианские древности и археология / Под ред. В. Прохорова. – Спб., 1875. – Т. 3. – С. 1–33; 27 вкл. л. ил.
Є про Лавру та Спас на Берестові.
111. Самуил [Миславський С. Г.]. Краткое историческое описание Киево-печерския Лавры. – [К.]: Тип. Акад. Киевской при Лавре Печерской, 1791. – [2], 158, [2], 16, [2], 10 с.
До "Описания" додано дві брошури з окремими титульними аркушами та переліком сторінок: 1) Достопамятныя древности в Киеве. – [2], 16 с.; 2) Краткое историческое известие о Киеве. – [2], 10 с. Вихідні дані вказані такі ж, як на титульному аркуші "Краткого описания".
Наступні вид.: 2-е: К., 1795. – [2], 140, [2], 12, [2], 8, [2], 6 с.; 3-е: К., 1798. – [2], 144, [2], 12, 8, [2], 6 с.; 4-е: К., 1801. – [2], 148, [2], 12, [2], 8, [2], 6 с.; 5-е: К., 1805. – [4], 271 с.; 6-е: К., 1817. – [8], 7, [4], 292 с.
112. Сведения о Киево-Печерской лавре // Кавказ. – 1863. – № 18. – С. 111.
113. Свињин П. П. Печерская лавра и пещеры // Сын Отечества. – 1816. – Ч. 32. – № 36. – С. 121–134; № 37. – С. 176–196; Отечественные зап. – 1818. – Ч. 1. – № 41. – С. 176–196.
Те ж саме (в уривках) в кн.: Свињин П. П. Картины России и быт разноплеменных её народов: Из путешествий П. П. Свињина. Ч. 1. – Спб., 1839. – XVI, 338 с.: ил.

Розділи: 25. Киево-Печерская лавра; 26. Киевские пещеры; 27. Киевская мозаика или муссия. – С. 265–289: ил.

114. Святая Киево-Печерская лавра // Воскресное чтение. – 1845.– № 34. – С. 290–294.

115. Святая Киево-Печерская лавра: (Очерк). – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1845. – 16 с.

116. Серафима, игуменя. История Киево-Печерской лавры: Ист.-богослов. исследование. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 2001 – Кн. 1: XI – первая половина XIII века. – 431 с.: ил.

117. Старий Печерськ і його Лавра // Веч. Київ. – 1999. – 10 квіт. – С. 5.

118. Степовик Д. В. Історія Києво-Печерської Лаври = A history of the Kyiv caves monastery. – К.: Укр. Православ. Церква Київ. Патріархату, 2001. – 554, [3] с.; 2 арк. портр.: іл.

Рец.: Роздуми про монографію Дмитра Степовика “Історія Києво-Печерської Лаври” // Визвол. шлях. – 2002. – № 3. – С. 120–124.

Тимошик М. Переосмислити уроки української історії спонукає нова книга Дмитра Степовика “Історія Києво-Печерської Лаври” // Уряд. кур’єр. – 2002. – 26 січ. – С. 8–9.

119. Степовик Д. В. Києво-Печерська Лавра. – К.: [ПБП “Фотовідео-сервіс”], 1993. – 79, [1] с.: портр. – (Б-ка українця; № 4–8).

120. Титов Ф. И. Киево-Печерская лавра как ставропигиальный монастырь: (Ист. справка). – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1918. – 40 с.

121. Титов Ф. Краткое историческое описание Киево-Печерской Лавры и других святынь и достопримечательностей города Киева. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1911. – 155 с.; 47 л. ил.

122. Тулубовский Я. А. Святые лавры русской земли. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1887. – С. 20–26.

123. Утевська П. Малиновий дзвін / П. Утевська, Н. Сазонова // Укр. культура. – 1999. – № 7. – С. 103–116; Утевська П. Київські святині / П. Утевська, Н. Сазонова, Д. Горбачов. – К., 1999. – С. 103–116.

124. Ушаков Н. Н. Киевские древности // Наука и жизнь. – 1964. – № 1. – С. 120–123.

125. Феофан, архімандрит. Києво-Печерський монастир – джерело святості і знань: (Первоподвижники землі Руської) // Православ. вісн. – 1996. – № 5. – С. 22–27.

126. Феофан, иеромонах. Краткое историческое описание Киево-Печерской лавры. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1817. – 290 с.

127. Фундуклей И. О памятниках древняго зодчества. Спас на Берестове. Печерская лавра // Фундуклей І. Огляд Києва відносно старожитностей. – [Репринт. изд. 1847 г.]. – К., 1996. – С. 57–69.

128. Хведченя С. Б. Киево-Печерская Лавра: пещеры, легенды, клады / НАН Украины, Ин-т истории Украины, Всеукр. о-во краеведов. – К., 1999. – 212 с.: ил.

129. Хведченя С. Б. Святыни и святые Киево-Печерской Лавры: К 2000-летию Рождества Христова, 950-летию Киево-Печерской Лавры и 10-летию независимости Украины – К.: Географика, 2001. – 187 с.: ил., карт.-схема.

130. Хведченя С. Б. Тайны Киево-Печерской Лавры: пещеры и клады. – К.: Географика, 2004. – 190 с.; 29 ил.

131. Хведченя С. Б. Тайны Киево-Печерской Лавры: Пещеры и сокровища: К 2000-летию Рождества Христова и 950-летию Киево-Печерской Лавры / АН Украины, Нац. Киево-Печерский ист.-культ. заповедник. – К.: Географика, 2001. – 189 с.: ил.

Див. також № 437.

Антирелігійні видання

132. Денісов Г. Утворення чудес та мощів у Києво-Печерській лаврі. – Х.; К.: Пролетар, 1931. – 46 с.: іл. – (Всеукр. музейний городок).

133. Денісов Г. Як жили лаврські побожні ченці? – Х.; К.: Пролетар, 1930. – 54 с.: іл. – (Всеукр. музейний городок).

134. *Денісов Г. Як фабрикувалися чудеса та мощі в Києво-Печерській лаврі // Безвірник. – 1929. – №№ 23, 24.

135. Жмелик П. Історія отця Олександра / П. Жмелик, Ю. Колесник // Войовн. атеїст. – 1964. – № 8. – С. 54–55.

136. Іванченко Р. Г. Привиди лаврських печер: Нариси / Худож. О. Мікловда. – 2-е вид., допов., перероб. – К.: Веселка, 1984. – 133 с.: іл.
1-е вид.: К., 1964. – 134 с.: іл.

137. Крикотун В. М. За мурами лаври. – К.: Політвидав України, 1979. – 78 с.

138. Крикотун В. М. Розвінчані святині. – К., 1973. – 46 с. – (Т-во “Знання” УРСР. Серія 4. Наук.-атеїст.; № 7).

139. Степанов П. Я. За святими мурами / П. Я. Степанов, М. Ф. Трояновський; Літ. запис Р. Іванченка. – К.: Обл. кн.-газ. вид., 1962. – 80 с.: іл.

140. Степанов П. Я. Про Києво-Печерську лавру / Т-во для поширення політ. і наук. знань УРСР. – К., 1960. – 21 с.: іл.

141. Шиденко В. А. Про так званих “святих” та їх моці. – К., 1959.– 48 с. – (Т-во для поширення політ. і наук. знань УРСР. Серія 11. № 21–22).

4. Відвідування Лаври царськими особами та вищим духовенством

142. Арсеній, митрополит. Речь высокопреосвященнейшего Арсения, митрополита Киевского и Галицкого при вступлении в святую Киево-печерскую Лавру, 25 октября 1871 года, Его Величества, Государя Императора Александра Николаевича, возвращавшегося из Грузии // Киев. епарх. ведомости. – 1872. – № 2. – Отд. 2. – С. 29–30.

143. Встреча митрополита Киевского и Галицкого Исидора в св. Киево-Печерской лавре // Киев. губ. ведомости. – 1858. – № 50. – Ч. неофиц. – С. 313–317.

Окр. відб.: К., 1858.

144. Два часа пребывания Государя Императора в Киеве // Киев. епарх. ведомости. – 1877. – № 9. – Отд. 2. – С. 256–257.

145. *Известия о посещении святых мест в Киеве наследником цесаревичем Александром Николаевичем. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1837.

146. Иконников В. Пребывание Петра Великого в Киеве // Иконников В. Историчні портрети / Упоряд. В.Ульяновський. – К., 2004. – С. 125–147.

147. Иларион, архимандрит. Посещение Киево-Печерской Лавры высокопреосвященным Платоном, митрополитом киевским, перед отъездом в Петербург // Киев. епарх. ведомости. – 1882. – № 21. – С. 388.

148. Иларион, архимандрит. Посещение Лавры его высочеством князем болгарским // Киев. епарх. ведомости. – 1880. – № 6. – С. 6.

149. Посещение киевской святини Их Императорскими Величествами (в начале октября 1857 г.) // Сев. пчела. – 1857. – № 273; Воскресное чтение. – 1857. – № 36. – С. 350–353.

150. Тимофей (Щербацкий Тихон Иванович, 1698–1767). Речь к ея имп. величеству с его имп. высочеством и с обрученною невестою его в монаршей свите пеше приближавшейся от архимандрита тояж Лавры Тимофея Щербацкаго при всеподданнейшем встретении со всею братиею у святых Троицких врат сказанная 1744 года августа 29 дня. – Спб.: Печ. при Имп. акад. наук, 1774. – 53 с.

151. [Троцкий П.]. Посещение Александром Благословенным двух схимников: [Посещение 8 сент. 1816 г. слепого схимника Вассиана] // Киев. епарх. ведомости. – 1877. – № 24. – Отд. 2. – С. 695–656.

152. Филарет, митрополит. Приветствие благочестивейшему государю имп. Николаю Павловичу произнесенное...при встрече его имп. величества в Киево-Печерской лавре 19 сентября 1843 года. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1843. – [4] с.; Воскресное чтение. – 1843. – № 33; – С. 296. Маяк. – 1844. – Т. 13. – С. 1.

153. Филарет, митрополит. Приветствие его имп. высочеству... Александру Николаевичу при встрече его имп. высочества в Киево-Печерской лавре...1-го сентября 1853 года. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1853. – [4] с.

154. Филарет, митрополит. Приветствие при встрече в Киево-Печерской лавре благоверного государя наследника цесаревича и вел. кн. Александра Николаевича...октября 5 1837 года. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1837. – [2], 2 с.; Воскресное чтение. – 1837. – № 30. – С. 252.

155. Филарет, митрополит. Речь государю имп. Николаю Павловичу при сретении его в Киево-Печерской Лавре произнесённая Филаретом, митрополитом Киевским // Киев. губ. ведомости. – 1850. – № 42. – С. 330.

156. Филарет, митрополит. Речь имп. Николаю Павловичу при встрече его в Киево-Печерской лавре, 14 сент. 1851 г., произнесённая митрополитом Киевским Филаретом // Киев. губ. ведомости. – 1851. – № 40. – С. 312–313.

157. Филарет, митрополит. Речь Филарета, митрополита Киевского, произнесённая августа 10, 1840 г., государю императору Николаю Павловичу и государю наследнику Александру Николаевичу, при встрече в Киевской лавре // Маяк. – 1843. – Т. 9. – С.1.

158. Черногорский инок Дометиан Владевич и его пребывание в Киево-Печерской лавре: (Из архивных дел св. Синода) // Киев. епарх. ведомости. – 1877. – № 22. – Отд. 2. – С. 620–629.

5. Паломничество

159. Ведомость о числе прибывших и отбывших богомольцев в Киево-Печерской Лавре // Киев. епарх. ведомости. – 1880. – № 25. – С. 8.

160. Ведомость о числе богомольцев, прибывших в гостиницу Киево-Печерской Лавры в 1879 году // Киев. епарх. ведомости. – 1880. – № 25.– С. 8.

161. Ведомость о числе богомольцев, прибывших в киево-печерскую лаврскую странноприимную гостиницу в течение 1880 года и отбывших из нее // Киев. епарх. ведомости. – 1881.– № 3. – С. 10.

162. Ведомость о числе богомольцев, прибывших в Киево-Печерскую Лавру, о странноприимнице и о больных богомольцах за 1883 г. // Киев. епарх. ведомости. – 1884.– № 2. – С. 66.

163. Гнеденко В. К святыням Киева: Записки паломника // Журн. Моск. Патриархии. – 1992. – № 1. – С. 28.

164. К истории киевского паломничества / Сообщ. [А. Лазаревский] // Киев. старина. – 1890. – № 9. – С. 496–497.

165. Макаров А. Київське паломництво // Київ. старовина. – 2001. – № 5. – С. 46–58.

166. Максимович И. Паломник Киевский или путеводитель по монастырям и церквам Киевским для богомольцев, посещающих Святыню Киева. – 2-е изд., испр. и доп. – К.: Тип. Гликсбера, 1845. – IV, 146 с.
4-е вид.: К.: Тип. ун-та, 1854. – 135 с.

167. Молитвенные воздыхания богомольца при посещении киевских ближних пещер и поклонение нетленным мощам святых угодников божиих там почивающих. – К., 1893. – 24 с.

168. *Памятный Киев. Для паломников и богомольцев, посещающих Киев и его святыни. Из Киево-Лаврских воспоминаний. Духовные песнопения, посвященные важнейшим современным событиям. – К., 1912.

169. Хрущов И. Богомольцы у святынь Киева. Старый Киев. – 2-е изд. – Спб.: Тип. Хана, 1885. – 48 с. – (Нар. чтения).

170. Число богомольцев в Киево-Печерской лавре // Подол. епарх. ведомости. – 1887. – № 11. – С. 252.

6. Пустині

171. Описание о монастырских маестностях, учиненная Орловского пешотного полка пример-майором Аршаневским и Бунчуковым товарищем Савичем в 1766 году: [Рукопис з фондів ЦНБ НАН України про Голосіївську пустинь] // Лидия Пономаренко. Портрет на фоне Києва. – К., 2002. – С. 31–32.

* * *

172. А. Д. Китаевская пустынь близъ Киева (ведет начало с половины XII ст.) // Киев. епарх. ведомости. – 1867. – № 15. – С. 453–465.

173. Вечерський В. В. Дзвіниця Китаївської пустині // Вечерський В. В. Втрачені скарби архітектурної спадщини України. – К., 2002. – С. 97.

174. Военно-археологический план Китаевского городища и прилегающей к нему местности, с могильниками и пещерами. – К.: Изд. Киев. отд. имп. рус. воен. о-ва, 1914. – 1 л. пл.

175. Воспоминание о пребывании покойного митрополита киевского Филарета в Голосеевской пустыни // Киев. епарх. ведомости. – 1861. – № 9. – С. 282–284.

176. Галайба В. Китаїв // Україна. – 2000. – № 7–8. – С. 22–23.

177. Добровольский Л. П. Китаев: Ист.-топогр. очерк и фортификационный комментарий / Л. П. Добровольский, Н. Ф. Наркевич // Добровольский Л. П. Памятники для гг. участников экскурсии Киевского отдела имп. Русского военно-исторического общества 22 июня 1914 года / Л. П. Добровольский, Н. Ф. Наркевич. – К., 1914. – С. 7–13.

178. Изотов А. Від Пересічення до Китаєва // Укр. культура. – 2004. – № 10. – С. 29–30.

179. Изотов А. О. Китаївський комплекс у Києві в світлі державного законодавства України з охорони пам'яток історії та культури // Вісн. ДАК-ККІМ. – 2004. – № 3. – С. 71–75.

180. Изотов А. Південний страж стародавнього Києва: Проблеми дослідження топографічної ситуації Китаєва як форпосту // Православ. вісн. – 2002. – № 4. – С. 77–81.

181. Кубишев А. І. Стародавній Китаїв // Археологія. – 1994. – Т.17. – С. 43–55.

182. Мовчан И. И. Китаевский комплекс в Киеве // Археологические открытия. 1985 г. / АН СССР, Ин-т археологии. – М., 1987. – С. 373–374.

183. Мовчан І. І. Загадковий Китаїв // Наука і культура. Україна: Щорічник. – К., 1988. – Вип. 22. – С. 263–267: іл.

184. Мовчан І. І. Китаївський археологічний комплекс у Києві // Проблеми історії та археології давнього населення Української РСР: Тез. доп. XX Респ. конф., м. Одеса, жовт. 1989 р. – С. 144–145.

185. [Открытие на хозяйственном дворе при Китаевской пустыни, на средства Лавры, временного приюта для 50 мальчиков – сирот 6–7 лет] // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 6. – С. 62; № 10. – С. 94; № 12. – С. 120–121.

186. Рузінова Л. Таємниці давньоруської фортеці: Сторінки історії // Київ. правда. – 1986. – 21 листоп.

187. Сагач Г. М. Китаївська пустинь – духовна перлина православного християнства // Православ. вісн. – 1996. – № 5. – С. 66–67.

188. Свято-Троїцький [монастирь]: (Китаевская пустынь) // Русская Православная Церковь. Монастыри: Энциклоп. справочник. – М., 2000. – С. 322–323.

189. Свято-Троїцький Китаєвський монастирь: Взгляд через века / Авт.-сост. О. А. Крайняя. – К.: Свято-Троїцький Китаєвський монастирь, 2004. – 163 с.: іл.

190. Чернышев Н. Поездка в Голосеевскую пустынь // Киев. губ. ведомости. – 1853. – № 38. – С. 293–295.

191. Щербина В. “Преображенський скит” у Китаєві в його колишньому і сучасному стані. – К.: Іст. секція УАН, 1928. – 8 с.

Окр. відб. з: Україна: Наук. двохміс. українознав. – 1928. – № 4. – С. 44–45.

192. Я. З. Китаевская и Голосеевская пустыни // Киев. губ. ведомости. – 1850. – № 38. – С. 297–298.

Див. також: № 40, с. 25–26; № 63, с. 137, 161, 162, 190, 235; № 64, прибавл., с. 144–146; № 77, с. 271–272, 372–373; № 78, с. 286; № 2903, с. 70.

* * *

Досифей (Тяпкіна Д. В.)

193. Зноско В. Рясофорный монах (девица) Досифей, затворник Киево-Печерской лавры и первый руководитель-наставник прп. Серафима Саровского. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1906; Киевские подвижники благочестия. – К., 1994. – Т. 1. – С. 38–39.

194. Кочевих О. Містифікація заради подвигу: Православна подвижниця стала відома під чоловічим ім'ям // ПіК. – 2000. – № 27. – С. 32–33.

195. Сказание о преподобной Досифее, подвизавшейся под именем старца-затворника и рясофорного монаха Киево-Печерской лавры Досифея. – К.: Изд-во храма прп. Агапита Печерского, 2000. – 66, [4] с. – (К 2000-летию Рождества Христова).

Феофіл (Горенковський), ієросхимонах

196. Зноско В. Христа ради юродивый иеросхимонах Феофил, подвижник и прозорливец Киево-Печерской лавры. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1906; Киевские подвижники благочестия. – К., 1994. – Т. 2. – 238, [1] с.: ил.

197. Феофил, иеросхимонах Киево-Китаевской пустыни: [Составлено из рассказов самого иеросхимонаха Феофила и разных наблюдений, деланных еще при его жизни] // Домашняя Беседа. – 1960. – Вып. 3. – С. 293–295.

Окр. вид.: М., 1881; М., 1896. – 16 с.: ил.

Феофіл (Россоха), схиархімандрит

198. Яковлев М. Л. Жизнеописание скитоначальника Китаевской пустыни, Киево-Печерской Лавры схиархимандрита Феофила (1929–1996). – 2-е изд., доп. – К: Нора-принт, 1998. – 336 с.: ил., портр.

1-е вид.: К., 1997. – 127 с.

7. Печери

199. Гарвардська бібліотека давнього укр. письменства. Корпус текстів. Т. 4. Летописи 17-го столетия о Киевских монастырских пещерах = Harvard library of early ukrainian literature. Texts. V. 4. – Cambridge, 1987.

* * *

200. Білодід О. І повідав напис Несторової печери / О. Білодід, В. Харламов // Знання та праця. – 1984. – № 9. – С. 22–23: іл.

201. Ближние пещеры при гробах Киево-Печерских подвижников. – К., 1908. – 18 с.

202. Бобровський Т. Київ підземний // Людина і світ. – 1995. – № 10. – С. 42–47.

203. Волинський С. Лаврські печери: Від легенди до дійсності / С. Волинський, Л. Корж // Людина і світ. – 1978. – № 4. – С. 55–56.

204. Воронцова Е. А. Киевские пещеры: К итогам изучения: [Неопубликованные исследования 1978–1979 гг. в Ближних пещерах] // Вопр. истории. – 1994. – № 2. – С. 169–172.

205. Воронцова О. А. Лаврські печери: Путівник. – К.: Амадей, 2000. – 95 с.: іл. + 32 с. на англ. мові: іл.

206. Высоцкий С. А. Эпиграфическая находка в Ближних пещерах Киево-Печерской лавры / С. А. Высоцкий, И. И. Мовчан // Сов. археология. – 1984. – № 3. – С. 191–196: ил.

207. Гепенер Н. Печери Київської лаври / Всеукр. музейний городок. – Х.; К.: Пролетар, 1930. – 64 с.: іл.

208. Дива печер лаврських / Упоряд. І. В. Жиленко; Відп. ред. В. М. Колпакова. – К.: Вид. дім “КМ Academia”, 1997. – 156 с.: іл. – (До 2000-ліття Різдва Христового).

209. Жолдак Б. Підземелля розкриває таємниці // Наука і суспільство. – 1979. – № 3. – С. 50–51.

210. И. Б. Киевские пещеры // Домашняя Беседа. – 1872. – № 36. – С. 810; № 37. – С. 826; № 38. – С. 845.

211. Исбах А. В пещерах: Очерк // Октябрь. – 1929. – № 9. – С. 116–121.

212. Киевские пещеры // Картины России. – 1838. – С. 26–72.

213. Киевские пещеры и Киево-Печерская лавра. С изображениями: наружных и внутренних видов пещер, гробниц, почивающих в них угодников, древних и святых вещей, находящихся в пещерах, видов Лавры, чудотворной иконы Успения Богоматери (хромолитография, печатанная золотом) и планами пещер, с точным, по мачтабу показанием на них всех мест покоя угодников и пещерных церквей. – К.: Тип. Семеновского, 1864. – 85, II с.: ил.

214. Киянський Д. Автограф на стіні підземелля // Прапор комунізму. – 1980. – 21 лют.

215. Колпакова В. Листи далеких предків: [Графіті печер] // Людина і світ. – 1986. – № 9. – С. 17–18.

216. Комплексні дослідження з метою охорони Ближніх печер / [В. Ф. Рибін, О. С. Сокальський, В. О. Куциба та ін.]. – К.: НАН України, 1991. – 53 с.: іл.

Те ж саме рос. мовою: Препр. / АН України. ИГН, 91-8.

217. Конарева О. С. Гидрогеологические условия сохранности Ближних пещер / О. С. Конарева, В. А. Куцыба, В. Ф. Рыбин // Вопросы исследования и реставрации памятников архитектуры. – К., 1992. – С. 115–120.

218. Куцыба В. А. Исследования влагопереноса с целью нормализации водного режима грунтов и сохранения Ближних и Дальних пещер / В. А. Куцыба, В. Ф. Рыбин // Вопросы исследования и реставрации памятников архитектуры. – К., 1992. – С. 121–128.

219. Литвиненко Я. В. Интерьеры лаврских пещер и их генезис // Церковные древности: Сб. материалов III междунар. конф. “Церковная археология: литургическое устройство храмов и вопросы истории христианского богослужения” (Севастополь, 2003). – Симферополь, 2005. – С. 350–357.

220. Мовчан И. И. Новые данные о Ближних пещерах Печерского монастыря // Археологические исследования на Украине в 1978–1979 гг.: Тез. докл. XVIII конф. Ин-та археологии АН УССР, Днепропетровск, апр. 1980 г. – Днепропетровск, 1980. – С.157.

221. Мовчан І. І. Ближні печери Печерського монастиря в Києві // Старожитності Русі-України: Зб. наук. пр. – К., 1994. – С.153–160.

222. Могила И. Перекресток тайн // Труд. – 1985. – 20 окт.

223. Мойсеїв І. Сенс печери // Людина і світ. – 1997. – № 8. – С. 50–55.

224. Новакович Р. Феномен лаврських печер // Київ старовина. – 1994. – № 2. – С. 127–128.

225. Падалка І. Шукай лоза: [Про біолокаційні дослідження печер] // Веч. Київ. – 1988. – 27 черв.

226. Парфений, иеромонах. Ближние пещеры Киево-Печерской лавры. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1905. – 1 с.

227. Парфений, иеромонах. Дальние пещеры Киево-Печерской лавры. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1905. – 1 с.

228. Петренко М. З. Печерні лабіринти на території Києво-Печерського історико-культурного заповідника: Фоторозповідь / [Фотогр. В. Б. Соловського та ін.]. – К.: Мистецтво, 1974. – [64] с.

Наступні вид.: К., 1975; К., 1976.

229. Петренко М. З. Правда про печери і мощі Київської лаври / Т-во для поширення політ. і наук. знань УРСР. – К., 1957. – 40 с.

Наступне вид.: К., 1959. – 36 с.: іл.

230. Пещеры Киево-Печерской Лавры / Сост. М. Ю. Ефимова; Отв. ред. иеромонах Лонгин (Чернуха); Ред. монахиня Евтропия (Бобровникова). – К.: Киево-Печерская Успенская Лавра, 2004. – 56 с.

231. Позняк П. Таємниця дальніх печер: Знайдено келію засновника Лаври // Прапор комунізму. – 1988. – 2 квіт.

232. Происхождение киевских пещер (Историко-церковное предание о начале происхождения киевских пещер) // Калейдоскоп. – 1862. – № 3. – С. 33–36.

233. Святыя пещеры Киево-Печерской лавры // Рус. худож. листок / Изд. В. Тимм. – 1859. – № 24. – С. 75–77; № 25. – С. 79; 2 л. ил.

234. [Сементовский Н. М.]. Киевские пещеры и Киево-Печерская лавра. – К., 1864. – 86 с.; пл.

235. Сіткарьова О. Лаврське підземелля: минуле і майбутнє / О. Сіткарьова, І. Жиленко // Київ. правда. – 1995. – 17 лют., 24 лют., 3 берез.

236. Стрихар М. Поховальні та житлові споруди Варязьких печер Києво-Печерської лаври // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 2002. – Т. 9. – С. 489–498.

237. Стрихарь М. Спелеоархеологические исследования Варязских пещер Киево-Печерской лавры // Археологічні відкриття в Україні. 1997–1998 рр. – К., 1998. – С. 145–146.

238. Толкачев Ю. Пещери, де живуть таємниці / Ю. Толкачев, С. Ліпавський // Соняшник. – 1994. – № 7–8. – С. [26–27].

239. Толочко П. Пещери Києва // Наука і суспільство. – 1968. – № 2. – С. 24–31.

240. Толочко П. П. Таємниці київських підземель. – К.: Наук. думка, 1968. – 84 с.: іл.

Те ж рос. мовою: К., 1971.

241. Федоренко М. Таємниці підземель: Сторінки історії // Київ. правда. – 1986. – 5 жовт.

242. Фундуклей І. Лаврські [пещери] // Фундуклей І. Огляд Києва відносно старожитностей. – [Репр. з 1847 р.]. – К., 1996. – С. 15–17.

243. Хведченя С. Б. Картографічний літопис Лаврських печер // Історико-географічні дослідження на Україні: Зб. наук. пр. / АН України. Ін-т історії України. – К., 1992. – С. 21–25.

244. Хведченя С. Б. Рукотворні підземелля України як пам'ятки історії та культури (краєзнавчий та картографічний аспекти) // Укр. іст. журн. – 2005. – № 5. – С. 174–190.

245. Хведченя С. Б. Старинные карты и легендарный варяжский клад // Независимость. – 1994. – № 18. – С. 6.

246. Хведченя С. Б. Старовинні карти розкривають таємниці лаврських печер. – К.: Вид-во Т-ва “Знання” України, 1991. – 31, [1] с.: іл. – (Серія 6 “Світ культури” / Т-во “Знання” України; № 4. Темат. цикл “Культур. спадщина”).

247. Хведченя С. Б. Тайны киевских гробниц // Вокруг света. – 1996. – № 11. – С. 73–78.

248. Через десять століть // Роб. газ. – 1988. – 19 трав.

249. Чужбинский. Киев // Киев. губ. ведомости. – 1850. – № 46. – С. 366–369; № 47. – С. 371–374; № 48. – С. 379–382.

250. Шиденко В. А. Пещеры и мощи Киево-Печерской Лавры. – [К., 1962]. – 7 с.

Попередні вид. укр. мовою: К., 1957; К., 1958.

251. Яковлев П. Пещеры Киевской лавры // Живописное обозрение. – 1868. – Т.1. – № 6. – С. 188–191.

Див. також: № 49, с. 579–581; № 54, с. 173–206; № 60, с. 291–299; № 63, с. 266; № 64, с. 79–93, прибавл., с. 146–191; № 97, с. 76–89; № 108, № 167, № 258, № 553, т. 3, с. 102, 109, т. 4, кн. 1, с. 8; № 560, № 572, с. 71–72, 108–109, фото, пл.; № 742, с. 245–246; № 2777, № 2808, вип. 3, с. 5–11; вип. 7, с. 10–33; № 2914, с. 513–519.

8. Некрополь

252. Архипова Є. І. Шиферна орнаментована плита з Успенського собору Києво-Печерської лаври: [Плита з поховання Петра Могили, перша пол. XVII ст.] / Є. І. Архипова, В.О. Харламов // Археологія. – 1992. – № 3. – С.139–142.

253. Балакін С. Нові дані про некрополь Успенського собору XVII ст. // Вісник / Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – 2000. – № 1(5). – С. 74–79.

254. Бартош А. Поховання Петра Столипін у Києво-Печерській Лаврі // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 2002. – Т. 9. – С. 45–54; Православ. вісн. – 2003. – № 2. – С. 82–89.

255. Дегтярьов М. Некрополь Рождественського бастиону // Людина і світ. – 1986. – № 9. – С. 19–20.

256. [Долгорукий И. М.]. Капище моего сердца или Словарь всех тех лиц, с коими я был в разных отношениях в течение моей жизни // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1873. – Кн. 2. – Отд. 2. – С. 215–330.

Зі змісту: Нектарія (схимонахія), погребена в Києво-Печерській лаврі. – С. 267–268.

257. Дубовик О. На території Успенського собору обнаружена родова усыпальница князей Олельковичей // Факты и комментарии. – 1998. – 28 апр. – С. 13.

258. Ивакин Г. Ю. Погребения в шиферных саркофагах Успенского собора Киево-Печерской лавры / Г. Ю. Ивакин, С. А. Балакин // Церковные древности: Сб. материалов III междунар. конф. “Церковная археология: литургическое устройство храмов и вопросы истории христианского богослужения” (Севастополь, 2003). – Симферополь, 2005. – С. 151–175.

259. Известие о высочайше пожалованном от его императорского величества государя императора Николая I золотом глазством с орлами и горностаевом покрове на честные мощи св. благоверного равноапостольного, великого князя Владимира Святославовича, почивающие в Киево-Печерской лавре. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1827. – [4] с.

260. Ивакин Г. Ю. Поховання у саркофагах Успенського собору Києво-Печерської лаври / Г. Ю. Ивакин, С. А. Балакин // Пр. Центру пам'яткознавства. – К., 2003. – Вип. 5. – С. 85–90.

261. Кабанець Є. Поховання Архієпископа Антонія (Абашидзе) в Києво-Печерському монастирі // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 2002. – Т. 9. – С. 145–150.

262. Каманин [И.]. Склепы в Великой Лаврской церкви // Киев. старина. – 1895. – № 10. – С. 9–10.

263. Лестенська Л. До історії некрополя Києво-Печерського монастиря // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 2002. – Т. 9. – С. 275–289.

264. Линник В. Що в некрополі над печерами? // Родослав. – 1993.– № 4. – С. 7.
265. Максимович М. А. О надгробиях в Печерском монастыре // Киевлянин. – 1840. – Кн. 1. – С. 5–68; Максимович М. А. Собр. соч. – К., 1877. – Т. 2. – С. 216–237; Максимович М. О. Киевъ явился градом великим...: Вибрані українознавчі твори. – К., 1994. – С. 145–161.
266. Писарев А. Киевские древние памятники: Историческая выписка о погребенных в городе Киеве и в окрестностях оною владетельных Князьях и других Княжеских обоюго пола особ со времен Аскольдова владения и с означением, в каких именно церквах и монастырях. – М., 1818. – С. 10–11.
267. Пономаренко І. Євпраксія, Адельгейда, Апракса: В Успенському соборі Києво-Печерської лаври знайдено каплицю-гробницю Євпраксії, київ. княжни, сестри Володимира Мономаха // Прапор комунізму. – 1986. – 19 верес.
268. Проценко Л. А. И до небес рукой подать...: Путеводитель по некрополям на Ближних и Дальних пещерах Киево-Печерской Лавры. – К.: Свято-Введенский мужской монастырь, 2002. – 160 с.: ил.; портр.
269. Проценко Л. А. Історія Київського некрополя. – К., 1995. – С. 214–215.
270. Проценко Л. А. Київський некрополь: Путівник-довідник. – К., 1994. – С. 10–21.
271. Проценко Л. А. Поховання Києво-Печерської лаври: [Некрополі XI–XIX ст.] // Київ. старовина. – 1995. – № 2. – С. 18–40.
272. Сорокін В. Могилу Столипіна відновлено... // Київ. вісн. – 1991. – 17 січ.
273. Сто великих некрополей. – М.: Вече, 2004. – С.149–156.
274. Хоменко К. Київські генерал-губернатори, поховані у Києво-Печерському монастирі: І. І. Васильчиков та О. П. Безак // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 2002. – Т. 9. – С. 524–533.
275. Чумаченко О. Образи з минулого: Біографічний довідник осіб, похованих в Успенському соборі Києво-Печерської лаври / Нац. Києво-Печерськ. іст.-культ. заповідник. – К.: Софія, 1999. – 176 с.: іл.
276. Чумаченко О. Родинні поховання Шереметьєвих на території Києво-Печерської лаври // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 2002. – Т.9. – С. 545–559.

277. Чумаченко О. “Тератургіма” і некрополь Успенського собору Києво-Печерського монастиря // Мистецтвознавство України: Зб. наук. праць. – К., 2001. – Вип. 2. – С. 349–363.

278. Щербина В. Таємниця лаврських саркофагів // Веч. Київ. – 1998. – 11 квіт.

Могила Іскри і Кочубея

279. Адриан, архимандрит. Кочубей и Искра, герои мученики за Родину православную, соседи П. А. Столыпина по месту погребения в Киево-Печерской лавре. – К.: Т-во Е. А. Сенкевич, 1913. – 48 с.: ил. – На обл.: В память открытия памятника П. А. Столыпину.

280. Адриан, архимандрит. Памяти Кочубея и Искры, героев объединения Руси Православной, Киевской и Московской. Венок к памятнику им по поводу двухсотлетия со дня их мученической кончины (14 июля 1708 – 14 июля 1908 г.). – К., 1911. – 38 с.

281. Где теперь находится могила Кочубея и Искры: (Пересказ ответа Эртеля в “Киевском слове” № 3950 на ст. А. Л. того же названия) // Киев. старина. – 1899. – № 2. – С. 82–83.

282. [Лазаревский А.]. Где теперь находится могила Кочубея и Искры? / Л. А. // Киев. старина. – 1898. – № 7. – С. 23–24.

283. Максимович М. Надгробная суета: (По поводу заметки “О могилах Искры и Кочубея”) // Киевлянин. – 1864. – № 10. – С. 19; Максимович М. Собр. соч. – К., 1877. – Т. 2. – С. 238–239.

284. Максимович М. А. Надгробные стихи Кочубею и Искре в Печерской лавре // Киев. епарх. ведомости. – 1866. – № 23. – С. 717–719; Максимович М. А. Собр. соч. – К., 1877. – Т. 2. – С. 240–242.

285. Назаренко Н. Могила Кочубея и Искры // Ист. вестн. – 1908. – № 7. – С. 256–258.

286. Шиденко В. Слідами Кочубея // Веч. Київ. – 1988. – 20 жовт.

Див. також № 97, с. 67–68.

Надгробок К. І. Острозького

287. И. 3-н. К вопросу о перемещении надгробка князя К. И. Острожского // Искусство и печатное дело. – 1910. – № 8–9. – С. 382–384: ил.

288. Краус О. А. Саркофаг К. І. Острозького в Києво-Печерській лаврі // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: Зб. ст. – К.; Донецьк, 2001. – Вип. 17. – С. 168–173.

289. Кузьмин Е. Грозят...// Старые годы. – 1910. – № 7–9. – С. 218–222.

290. Кузьмин Е. Київські надгробки: [Між іншим про лаврські надгробки К. Острозького та Румянцева-Задунайського] // Київські збірники історії та археології, побуту й мистецтва. – К., 1931. – 36.1. – С. 151–158; 5 вкл. арк. іл.

291. [Кузьмин Е. М.]. По поводу того, что администрация лавры препятствует открытию памятника К. Острожскому / К.Е. // Искусство. – 1911. – № 8–9. – С. 387.

292. Надгробие Константина Острожского в Киево-Печерской лавре // Киев. старина. – 1900. – № 6. – С. 378–390.

293. Сидор-Габелінда О. Надгробок князя Костянтина Острозького в Успенському соборі Києво-Печерської лаври // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1998. – Т. 236. – С. 279–293.

294. Ульяновський В. І. Пам'ятник Костянтину Острозькому в Києво-Печерській лаврі // Укр. іст. журн. – 1992. – № 2. – С. 112–121.

295. Яремич С. Ещё о памятниках искусства Киево-Печерской лавры [Про памятник кн. К.Острожскому и по поводу уничтожения живописи в лавре] // Киев. старина. – 1900. – № 3. – С.145–147; Археол. летопись Южной России. – 1900. – № 10. – С. 171–180.

Окр. відб.: К., 1900. – 12 с.

Див. також: № 60, с. 279–280; № 555, с. 29–31.

Надгробок Румянцева-Задунайського

296. Эрнст Ф. Надгробок Румянцева-Задунайського в Київській лаврі // 36. секції мистецтв Укр. наук. т-ва в Києві. – К., 1921. – Т. 1. – С. 112–120.

297. Знахідка серед румовищ: [У 1946 р. при розкопках Успенського собору знайдено горельєф Румянцева-Задунайського] / Публ. О. Рибаяна // Пам'ятки України. – 2003. – № 1–2. – С. 44–45.

298. Памятник-надгробие Румянцеву-Задунайскому в Киево-Печерской лавре // Памятники архитектуры Украины. – К., 1954. – С. 34; ил. 127.

299. *Чорногубова В. Знайдено твір Мартоса // Україна. – 1946. – № 38.

300. Эрнст Ф. Авторы надгробия Румянцева-Задунайского в Киевской лавре // Среди коллекционеров. – 1923. – № 1–2. – С. 22–24; ил.

Див. також № 290.

9. Агіографія. Персоналії (загальні)

301. Благодатная сила св. подвижников печерских в обращении неверных и неправовверных к вере православной // Воскресное чтение. – 1858. – № 53. – С. 542–547.

302. Великий А. Г. Київська Печерська лавра і її ченці // Великий А. Г. 3 літопису християнської України. – Львів, 1998. – Т.1: IX–X–XI ст. – С. 259–263.

303. Григорак Д. Основные черты духовно-нравственного подвига в житиях Киево-Печерских святых / Протоиерей Димитрий Григорак. – К.: Информ.-изд. центр Укр. Православ. Церкви, 2002. – 159, [2] с., [7] с. ил., табл.

304. Жития шести преподобных отец Печерских, части св. мощей которых находятся в Костромском кафедральном Успенском соборе. – 2-е изд. – Кострома: Тип. Андроникова, 1876. – 36 с.

Зміст: Жития: Преподобного Нифонта, епископа Новгородского; Преподобного Дамиана, целebника-пресвитера; Преподобных Спиридона и Никодима, просфорников; Преподобных отец Марка-пещерника (гробкопателя) и Феофила плачевника; Преподобного Илии Муромца.

305. Іларіон (Огієнко І. І.). Святі Києво-Печерської Лаври // Іларіон. Канонізація святих в українській церкві. – Вінніпег, 1965. – С. 29–34, 158–166.

306. Кабанець Є. Історія Печерської канонізації // Людина і світ. – 1997. – № 1. – С. 20–25.

307. Кабанець Є. Сакральний топос “лаври” в печерській агіографічній традиції: походження та еволюція // Історико-географічні дослідження в Україні: 36. наук. праць. – К., 2005. – Число 8. – С. 195–217.

308. Левицький Ю.-М. Святі Київської Церкви. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2000. – 118 с.

309. Модест, игумен. Историческая заметка о жизнеописаниях св. угодников, почивающих в дальних пещерах Киево-Печерской лавры // Руководство для сельских пастырей. – 1862. – № 7. – С. 185–190.

310. Модест, игумен. Краткие сказания о жизни и подвигах святых отцев Дальних пещер Киево-Печерской лавры / Собраны инспектором Минской Духовной Семинарии, игуменом Модестом. – К.: Тип. Давыденко, 1862. – XI, 80 с.

Інші вид.: К., 1662; К., 1881; К., 1910.

311. Мусатов В. Благоговейные чувства души, стремящиеся к Богу, или духовные псалмы, собранные и изданные христианам от разных богоугодной жизни старцев затворников и пустынножителей Киево-Печерской лавры. – 15 изд. – К., 1912. – X, 58 с.; 20 л. ил.

312. Нікітенко М. “Віднині є у церкви святі...”: Києво-Руському пантеону святих – 990 років // Людина і світ. – 1997. – № 5–6. – С. 18–22.

313. Островський І. Київські святі назавжди покинули Україну?: [Погляд авт. на вилучення і вивезення мощів з Києво-Печерської лаври до собору Дмитрія Ростовського у м. Ростов-на-Дону] // День. – 2003. – 18 січ.

314. *Первоначальники русских иноков: св. Антоний, Феодосий и другие св. подвижники русской земли // Друг народа. – 1867. – № 11, 12, 15, 16. Окр. відб.: К., 1867.

315. Прокопович Ф. Рассуждение о нетлении мощей святых угодников Божиих, в киевских пещерах нетленно почивающих. – М., 1786. – 8, 122 с.

Наступні вид.: К., 1875. – II, 37 с.; К., 1905. – 40 с.

316. Ріпецький М. Києво-Печерський монастир і його подвижники: (Св. Антоній і Теодосій Печерський, Літописець Нестор і “Повість временних літ”, “Печерський патерик”) / М. Ріпецький, Д. Попович. – Мондер: Вид-во оо. Василіян, 1955. – 64 с.: іл. – (Сторінки з історії укр. церкви і культури; Вип. V). – На обкл. авт. не зазначено. – Бібліогр.: с. 62–63.

317. Служба преподобным отцем Печерским и всем святым в Малой России просиявшим, напечатанная из акафистов с каноны. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1878. – 20 л.

318. Служба преподобным отцем Печерским их же мощи в ближней и дальней пещере нетленно почивают. – К., 1763. – [2], 128 л.; грав.

319. Служба преподобным отцем Печерским, их же мощи в ближней и дальней пещере нетленно почивают. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1900. – 202 л.

320. Службы преподобным отцем печерским их же мощи в ближней и дальней пещере нетленно почивают. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1855. – 121 л.; 26 грав.

321. Собор преподобных отцов Киево-Печерских в Ближних пещерах (преподобного Антония) почивающих // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 283–285.

322. Собор преподобных отцов Киево-Печерских в Дальних пещерах почивающих // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 3. – С. 375–379.

323. Собор преподобных отцов Киево-Печерских и Всех Святых в Малой России просиявших // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 368–374.

324. Титов Ф.И. К истории Киевской духовной академии в XVII–XVIII вв. III. Воспитанники Академии на службе в Киево-Печерской Лавре в связи с биографией Софрония Тернавиота // Тр. Киев. духовн. акад. – 1911. – № 1. – С. 63–80; № 2. – С. 196–233; № 6. – С. 229–256; № 12. – С. 640–679; 1912. – № 10. – С. 219–145; № 12. – С. 588–620.

325. Топчій Т. В. Рентгенологічне дослідження мумій Києво-Печерської лаври // Укр. радіологічний журн. – 1995. – Т.3. – № 1. – С. 70–71.

326. Троцкий П. Рассказы для народа о житиях святых угодников Киево-печерских. – 4-е изд. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1875. – 252 с.

Наступні вид.: К., 1910; К., 1913.

Відб. з: Воскресное чтение. – 1866. – № 33–38; 1867. – № 8, 9, 14–17.

327. Ушкалов Л. В. Світ українського бароко: Філол. етюди пов'язані з іменами П. Могили, І. Гізеля, Л. Барановича та ін. – Х.: Вид-во "Око", 1994. – 108, [1] с.

328. Хведченя С. "Черноризец Федосьева монастиря Печерского" / Хведченя С., Качан Р. // Веч. Київ. – 1993. – 20 січ.

329. Хойнацкий А. Ф. Воспоминания о святых угодниках Киево-Печерской Лавры, из среды которых вышли блаженные иноки, основавшие обитель Почаевскую. В память исполнившегося пятидесятилетия со дня включения Почаевской Лавры в число православных русских лавр. 13 октября 1833–1883 года / Протоиерея А. Ф. Хойнацкого. – Почаев: Тип. Почаевской Лавры, 1884. – 55 с.

330. Хойнацкий А. Ф. Голос римского католицизма о нетлении мощей угодников киевопечерских: (Ист. очерк) // Воскресное чтение. – 1862. – Кн. 2. – № 27. – С. 675–684.

331. Шиденко В. "Не укради"... і "возлюби ближнього свого": Докум. сценки з побуту ченців // Людина і світ. – 1986. – № 9. – С. 20–23.

332. Эпитафии фундаторам Киево-Печерской лавры из Тератургимы Афанасия Кальнофойского // Киев. епарх. ведомости. – 1874.– № 14. – Отд. 2. – С. 398–403; № 19. – С. 532–536; № 20.– С. 562–569; № 22.– С. 608–613; № 24. – С. 677–679.

Див. також: № 308, с. 67–72, 80–82; № 964, с. 178, 515–522, 595.

9.1. Києво-Печерський патерик

333. Патерик или Отечник печерский, содержащий жития святых преподобных отцов наших просиявших в пещерах. На три части разделен. Составлен тремя печерскими святыми: Нестором летописцем российским, Симоном епископом Владимирским и Суздальским и Поликарпом архимандритом Печерским. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1661. – 298 л.; 46 грав.

334. Патерик печерский. – 2-е изд. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1678 (7187). – 300 л.; 43 грав.

335. Патерик печерский. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1760. – 246 л.; 44 грав.

336. Патерик печерский, по исправлении тиснением вторым. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1762. – 247 л.; 44 грав.

337. Патерик печерский си есть отечник. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1777. – 202 л.; 44 грав.

338. Патерик печерский. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1783. – 205 л.; 44 грав.

339. Киево-Печерский патерик по древним рукописям, в переложении на современный русский язык Марии Викторовой, бывшей воспитанницы Мариино-Ермолаевского женского училища. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1870. – XIV, 165 л.; 1 л. факс.; 1 л. ил.

340. Киево-Печерский патерик по древним рукописям. В переложении на современный русский язык М. Викторовой. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1893. – 159 с.: ил.

341. Киево-Печерский патерик. Полное собрание житий святых в Киево-Печерской лавре подвизавшихся. Составленное тремя составителями, печерскими святыми: Нестором, летописцем печерским, Симоном, епископом Владимирским и Суздальским и Поликарпом, архимандритом Печерским. В новом полном переводе (с изд. 1702 г.) Е. Поселянина. – М.: Изд. О. Ступина, 1897. – 408 с.: ил.

342. Киево-Печерский патерик. Полное собрание житий святых в Киево-Печерской лавре подвизавшихся / Пер. Е. Поселянина. – 2-е изд. – М.: Изд. О. Ступина, 1900. – 394 с.; 15 вкл., 16 ил.

343. Киево-Печерский патерик, или сказания о житии и подвигах св. угодников Киево-Печерской лавры: Переложение с Киево-Печерского патерика, с 50-ю рис. и планом пещер Киево-Печерской Лавры. – 4-е изд., испр. и доп. – Одесса: Тип. Фесенка, 1908. – 352 с.: ил.

344. Киево-Печерський патерик по древнім рукописам, в переложенні на сучасний російський мову М. Вікторової. – К.: Тип. Києво-Печерської лаври, 1909. – 156 с.: ил.

345. Киево-Печерський патерик. Повне зібрання житій святих в Києво-Печерській лаврі подвижавшихся / Пер. Е. Поселянина; Худож. В. Спаский. – М.: Изд. О. Ступина, 1911. – 416 с.: 16 ил.

346. Киево-Печерський патерик по древнім рукописам. В переложенні на сучасний російський мову Марії Вікторової, бiвшій вихованки Маріинсько-Ермолаєвського жіночого училища. – К.: Тип. Києво-Печерської лаври, 1914. – XV, 154 с.: ил.

347. Києво-Печерський патерик / Підгот. тексту, передм. та прим. Д. Абрамовича. – К.: ВУАН, 1931. – XXVI, 235 с. – (Серія “Пам’ятки мови та письменства давньої України”. Т. 4).

Репринт. перевид. здійснено у 1931 р.

348. Киево-Печерський патерик / Пер. И. П. Ерёмина // Художественная проза Киевской Руси XI–XIII веков. – М., 1957. – С. 247–226, 317–326.

349. Печерський патерик або праведні старої України: давнє джерело української духовності / Ред. А. Г. Великий. – Рим: Вид-во оо. Василіян, 1973. – 277 с.

350. Киево-Печерський патерик // Памятники литературы Древней Руси: XII в. – М., 1980. – С. 413–623.

351. Патерикон або zywoty ss. oycow pieczarskich. К.: Друк. лаври, 1635 // Seventeenth Century Writings on the Kiev an Gaves Monastery: Репринт. вид. – Нью-Йорк: Гарвардський ун-т, 1987. – XXV, 429 с. – (Серія “Гарвардська бібліотека давньоукраїнського письменства: корпус текстів”).

352. Киевопечерський патерик: [По древ. рукописам] с доб. грав. XVIII в. – [Репринт. изд. 1893 г.]. – [Сергиев Посад]: Свято-Троїцька Сергієва Лавра, 1991. – 159 с.: грав.

353. Киево-Печерський патерик, или сказания о житии и подвигах Святых Угодников Киево-Печерской лавры. – [Репринт. изд. 1903 г.]. – К.: Лыбидь, 1991. – 255 с.: ил.

354. Киево-Печерський патерик, или Сказания о житии и подвигах святых угодников Киево-Печерской лавры / Пер. Е. Поселянина. – [Репринт. изд.]. – М.: Изд-во им. святителя Игнатия Ставропольского, 1996.– 384 с.: ил.

355. Патерик Києво-Печерський за редакцією написаною 1462 року по Різдві Христовому печерським ченцем Касіяном / Упоряд., адаптувала укр. мовою, склала прим. та додатки І. Жиленко; Відп. ред. В. М. Колпакова. – К.: Вид. дім “KM Academia”, 1998. – 348 с., 37 іл.

356. Древнерусские патерики: Киево-Печерский патерик; Волоколамский патерик / Изд. подгот. Л. А. Ольшевская и С. Н. Травников; Рос. Акад. наук. – М.: Наука, 1999. – 493 с. – (Серия “Литературные памятники”).

357. Києво-Печерський Патерик / [Пер. з церковно-слов'ян. М. Кашуба, Н. Пікулик]. – Львів: Монастир Монахів Студ. Уставу. Вид. від. “Свічадо”, 2001. – 191 с.: іл. – (Середньовіччя VI–XIV ст.). – (Джерела християнського Сходу).

358. Патерик Печерский или Отечник. – 5-е изд. / Пер. Е. Поселянина. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 2001. – 384 с.: ил.

359. Патерик Печерский или Отечник. – 6-е изд. / Пер. Е. Поселянина. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 2002. – 376 с.: ил.

360. Патерик Киево-Печерский. Т. 1. Подвижники Киево-Печерской Лавры XI–XV в. и древние святые, причисляемые к ее чудотворцам / Под ред. В. Дятлова. – К.: Тип. Киево-Печерской Лавры, 2004. – 416 с.: ил.

* * *

361. А. В. О Печерском патерике и об отношении его к греческим патерикам // Воронеж. епарх. ведомости. – 1875. – № 2–3. – С. 7–42.

362. Абрамович Д. И. Исследование о Киево-Печерском патерике, как историко-литературном памятнике // Изв. Отд-ния рус. яз и словесности имп. Акад. наук. – 1901. – Т. 6, кн. 3. – С. 207–235; Кн. 4. – С. 37–102; 1902. – Т. 7, кн. 1. – С. 233–279; Кн. 2. – С. 204–231; Кн. 3. – С. 34–76; Кн. 4. – С. 43–65.

Окр. вид.: Спб.: Отд-ние рус. яз и словесности имп. Акад. наук, 1902. – 213 с.

Рец.:

Жукович П. Н. // Журн. заседаний совета С.-Петербургской духовн. акад. за 1902–1903 учеб. год. – Спб., 1903. – С. 235–241.

Жукович П. Н. // Журн. заседаний совета С.-Петербургской духовн. акад. за 1903–1904 учеб. год. – Спб., 1905. – С. 72–76.

Пономарёв А. И. // Журн. заседаний совета С.-Петербургской духовн. акад. за 1902–1903 учеб. год. – Спб., 1903. – С. 229–235.

Пономарёв А. И. // Журн. заседаний совета С.-Петербургской духовн. акад. за 1903–1904 учеб. год. – Спб., 1905. – С. 76–77.

Франко І. // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1903. – Т. LV. – Бібліогр. – С.182–185.

Шамбинаго С.К. // Этнографическое обозрение. – 1904. – № 2. – С. 182–185.

363. Абрамович Д. И. Памятники языка и письма и Древности южных и западных славян на XI археологическом съезде в Киеве: (Обзор рефератов, читанных в заседаниях VI (Памятники языка и письма) и VIII (Древности южных и западных славян) отделений съезда) // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1900. – Т. 5, кн. 1. – С. 324–338.

Зі змісту: Обзор реферата Д. И. Абрамовича “Киево-Печерский патерик как источник для изучения литературной деятельности преп. Нестора-летописца”. – С. 329–330.

364. Абрамович Д. И. Речь пред защитой магистерской диссертации: “Исследование о Киево-Печерском патерике, как историко-литературном памятнике” // Христианское чтение. – 1903. – Ч. 1. – С. 629–634.

365. Абрамович Д. И. Изборник 1076 р. і патерики // Наук. зб. Ленінгр. т-ва дослідників укр. історії, письменства та мови. – К., 1931. – Т. 3. – С. 11–15.

366. Адрианова-Перетц В. П. Задачи изучения “агиографического стиля” Древней Руси // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1964. – Т. 20. – С. 46–51, 63–66.

367. Адрианова-Перетц В. П. Сюжетное повествование в житийных памятниках XI–XIII вв. // Истоки русской беллетристики. – Л., 1970. – С. 96–107.

368. Азбукин П. Очерк литературной борьбы представителей христианства с остатками язычества в русском народе (XI–XIV века) // Рус. филол. вестн. – 1892. – Т. 28. – С. 133–153; 1896. – Т. 35. – С. 222–275; 1897. – Т. 37. – С. 229–273; Т. 38. – С. 322–327; 1898. – Т. 39. – С. 247–276.

Розробка теми на основі Патерика та ін. староруських творів.

369. Аничков Е. В. Древне-русское многобожие и Киево-Печерский патерик // Ист. обозрение. – 1915. – Т. 20. – С. 144–146.

370. Артамонов Ю. А. Киево-Печерский патерик и недошедшее до нас житие Антония Печерского // Историческая антропология: место в системе социальных наук, источники и методы интерпретации. – М., 1988. – С. 54–56.

371. Башлыкова М. Е. К вопросу о почитании святых подвижников, на основе текстов Киево-Печерского патерика // Монастыри России. – Можайск, 2000. – С. 381–389.

372. Білецький О. І. Зібрання праць у 5-ти т. – К., 1965. – Т. 1: Давня українська і давня російська література. – С. 239–250.

373. Білецький О. І. Киево-Печерський патерик // Матеріали до вивчення історії української літератури. – К., 1959. – Т. 1: Давня українська література. Доба феодалізму – до кінця XVIII ст. – С. 135–141.

374. Білоус П. “Золота книга” української літератури: “Києво-Печерський патерик” у школі // Укр. мова й література в серед. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2003. – № 3. – С. 28–38.
375. Білоус П. Чудо в художній структурі легенд Києво-Печерського патерика // Вісн. Київ. ун-ту “Слов’янський університет”. – К., 2000. – № 9. – С. 148–150.
376. Браун Ф. Л. Фрианд и Шимон, сыновья Варяжского князя Африкана // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1902. – Т. 7, кн. 1. – С. 359–365.
377. Вакулина Е. Н. Известия Киево-Печерского патерика о Древней Руси // Вопр. истории. – 1986. – № 9. – С. 174–178.
378. Вертоград Печерский: Каталог виставки видань Києво-Печерських патериків XVII – початку XXI ст. (26.12.2003-25.01.2004) / В. Гончарук (авт. тексту та упоряд.), М. Гламазда (ред.) та ін.; Музей книги і друкарства України. – К.: ВАТ “УкрНДІСВД”, 2003. – 32 с.: іл.
379. Викторова М. А. Составители Киево-Печерского патерика и позднейшая его судьба: Историко-литературный очерк покойной переводчицы Киево-Печерского патерика на современный русский язык М. А. Викторовой. – Воронеж: Тип. Гольдштейна, 1871. – 39 с.
380. Владимиров П. В. Древняя русская литература Киевского периода XI–XIII веков. – К., 1900. – С. 193–206, прил. С.1–17.
381. Водовозов Н. В. История древней русской литературы. – М., 1966. – С. 115–120.
382. Возняк М. С. Історія української літератури. – Львів, 1920. – Т.1: До кінця XV віку. – С. 162–172.
383. Волкова Т. Стилистическая и функциональная характеристика беса в древнерусской литературе (на материале Киево-Печерского патерика) // Материалы XXVI науч. студ. конф. Тартуского гос. ун-та: Литературоведение. Лингвистика. – Тарту, 1971. – С. 21–33.
384. Волкова Т. Ф. Художественная структура и функции образа беса в Киево-Печерском патерике // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1979. – Т. 33. – С. 228–237.
385. Воронин Н. Н. Политическая легенда в Киево-Печерском патерике // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1955. – Т. 11. – С. 96–102.
386. Галахов А. История русской словесности древней и новой. – 2-е изд. – Спб., 1880. – Т. 1. Отд. 1: Древнерусская словесность. – С. 301–302.

387. Георгиевский Г. Печатный Печерский патерик // Рус. обозрение. – 1883. – № 5. – С. 246–262; № 6. – С. 698–730.
388. Голубинский Е. Е. История русской церкви. – М., 1881. – Т.1: Период первый, Киевский или домонгольский. – С. 768–771.
389. Горський В. С. Києво-Печерський патерик: Етика смиренномудрості / Пер. з рос. Л. Г. Малишевської // Філософ. і соціол. думка. – 1992. – № 3. – С.119–126.
390. Горський В. С. Образ святості в давньоукраїнській літературі (на ґрунті аналізу “Києво-Печерського патерика”) // Українське бароко: Матеріали I конгресу Міжнар. асоціації українців. – К., 1993. – С. 65–70.
391. Гравюри Леонтия Тарасевича к “Патерику Печерскому”, изданному в типографии Киево-Печерской Лавры в декабре 1702 г. – М.: ИПЦ “Российский Раритет”, 1992. – 38 л.: ил.
392. Гравюри Леонтия Тарасевича к “Патерику Печерскому”: Комплект гравюр. – [Репринт. изд.]. – Ростов-на-Дону: ПФ “Малыш”, 1992. – 40 отд. л. ил. в папке. – Вых. данные ориг.: К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1702.
393. Грушевський М. С. Історія української літератури. – К.; Львів, 1923. – Т. 3. – С. 112–137, 262.
394. Гудзий Н. К. История древней русской литературы. – 6-е изд., испр. – М., 1956. – С. 104–110.
395. Гурьев В. П. Поучения по руководству Патерика Печерского. – М., 1912. – 162 с.
396. Дуйчев И. Эпизод из Киево-Печерского патерика // Литература и общественная мысль Древней Руси: К 80-летию со дня рождения чл.-кор. АН СССР В. П. Адриановой-Перетц: [Сб. ст. Тр. Отд. древнерус. лит. 24]. – Л., 1969. – С. 89–92.
397. Дятлов В. З історії друкованого видання “Києво-Печерського патерика” (1635) // Вісн. Кн. палати. – 1999. – № 7. – С. 25–27.
398. Ерёмин И. П. Патерики; Жития // История русской литературы. – М.; Л., 1941. – Т.1. – С.106–113, 338–346.
399. Заблоцька К. В. Медицина Київської Русі в “Києво-Печерському патерику” // Наука. Релігія. Суспільство. – 2004. – № 4. – С. 11.
400. Истрин В. М. Очерк истории древнерусской литературы домонгольского периода (11–13 вв.). – Пг., 1922. – С. 199–209.

401. Ісіченко Ю. А. Друковані видання Києво-Печерського патерика як явище української барокової агіографії // Українське літературне бароко. – К., 1987. – С. 220–243.
402. Ісіченко Ю. А. Історико-літературні й текстологічні аспекти наукового видання Києво-Печерського патерика // Українська археографія: сучасний стан та перспективи розвитку. – К., 1988. – С. 186–189.
403. Ісіченко Ю. А. Києво-Печерський патерик у літературному контексті XVI–XVIII ст. // Рад. літературознавство. – 1986. – № 6. – С. 42–49.
404. Ісіченко Ю. А. Києво-Печерський патерик у літературному процесі кінця XVI – початку XVIII ст. на Україні / АН УРСР. Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – К.: Наук. думка, 1990. – 179, [1] с. – (Літературознавство).
405. Ісіченко Ю. А. Ранні редакції Києво-Печерського патерика і суспільно-політичний контекст // Вісн. Харк. ун-ту. Серія “Історія”. – 1986. – № 284. – С. 43–50.
406. Казанский П. С. Критический разбор свидетельств Патерика Печерского о летописи Нестора // Временник Моск. О-ва истории и древностей российских. – 1850. – Кн. 7. – Отд. 1. – С. 1–16.
Рец.:
Современник. – 1851. – Т. 25. – № 2. – Отд. IV. – С. 82–83.
Шевырев С. Замечания на критический разбор свидетельств Патерика Печерского о летописи Нестора // Временник Моск. О-ва истории и древностей российских. – 1851. – Кн. 10. – Отд. 2. – С. 1–10.
407. Келтуяла В. А. Курс истории русской литературы. Ч. 1. История древней русской литературы. Кн. 1. История литературы от IX в. до половины XIII в. – 2-е изд., перераб. и доп. – Спб., 1913. – С. 762–781.
408. Киево-Печерский патерик о работоторговцах иудеях в Херсоне и о мученичестве Евстратия Постника // Литаврин Г. Г. Византия и славяне. – Спб., 2001. – С. 478–496.
409. Києво-Печерські патерики з колекції Музею книги і друкарства України: Каталог. – К.: ВАТ “УкрНДІСВД”, 2003. – 184 с.: іл.
410. Конявская Е. Л. Арсеньевская редакция Киево-Печерского патерика // Вестн. Моск. ун-та. Серия 9. Филология. – 1983. – № 2. – С. 3–11.
411. Коровицький І. Карткуючи Києво-Печерський патерик // Хроніка-2000. – 2002. – Вип. 49–50: Київ – свята земля. – С. 339–345.

412. Кривцов Д. Ю. Рукописные пометы в экземпляре “Киевопечерского патерика” из деревни Проскурино Нижегородской области // Проблемы происхождения и бытования древнерусской письменности и литературы. – Нижний Новгород, 1995. – С. 93–104.

413. Кубарев А. М. Исследование о Патерике Печерском и описание древнейшего харатейного списка оного. – М., 1847. – 2, 40 с.

414. Кубарев А. М. О Патерике Печерском // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1838. – Ч. 20. – № 10. – С. 1–34; Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1847. – Кн. 9. – Отд. 1. – С. 1–22.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 507–541.

415. Кубарев А. М. О редакциях Патерика Печерского вообще, и проч. // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1858. – Кн. 3. – Отд. 1. – С. 95–128.

416. Кубарев А. М. Описание харатейного списка Патерика Печерского // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1847. – Кн. 9. – Отд. 1. – С. 23–40; Журн. М-ва нар. просвещения. – 1840. – № 6. – Отд. 2. – С. 121–146.

417. Кучкин В. А. Фрагмент Ипатьевской летописи в Киево-Печерском патерике Иосифа Тризны // Литература и общественная мысль Древней Руси: К 80-летию со дня рождения чл.-кор. АН СССР В. П. Адриановой-Перетц: [Сб. ст. Тр. Отд. древнерус. лит. 24]. – Л., 1969. – С. 196–198.

418. Макарий (Булгаков), еп. Винницкий. Обзор редакций Киево-Печерского патерика, преимущественно древних // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1856. – Т 5, вып. 3. – С. 129–167.

419. Малышевский И. И. Евреи в южной Руси и в Киеве в X–XII веках // Тр. Киев. духовн. акад. – 1878. – № 6. – 565–602; № 9. – С. 427–504.

Численні матеріали про євреїв у Патеріку.

420. Марченко О. І. Видання Києво-Печерського патерика в фондах Державної історичної бібліотеки України: Каталог книжкової виставки / Держ. іст. б-ка України. – К., 1988. – 10 с.: іл.

421. Овчаренко О. О. Символіко-алегоричні гравюри Патерика Печерського 1661 р. (спроба історико-культурного аналізу) // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2000. – Вип. 4. – С. 83–100.

422. Овчаренко О. О. Символічні гравюри Патерика Печерського 1661 року в контексті фольклорної традиції (на матеріалах аналізу графічного циклу) // Нар. творчість та етнографія. – 1998. – № 2–3. – С. 109–116.

423. Овчаренко О. О. Сучасні дослідження і перевидання Патерика Печерського // Нар. творчість та етнографія. – 1998. – № 1. – С. 105–107.
424. Огоновський О. Історія літератури руської. – Львів, 1887. – Ч.1. – С. 26–27.
425. Одно из чудес, совершившихся в св. Киево-Печерской обители: Из “Киевского патерика” // Воскресное чтение. – 1853. – № 14. – С. 132.
426. Ольшевская Л. А. Археографический обзор списков Киево-Печерского патерика хранящихся в Государственном архиве Ярославского областного краеведческого музея // Литература Древней Руси. – 1983. – Вып.4. – С. 18–25.
427. Ольшевская Л. А. История заглавий в Киево-Печерском патерике // Рус. речь. – 2003. – № 2. – С. 61–65.
428. Ольшевская Л.А. Об авторах “Киево-Печерского патерика” // Литература Древней Руси. – 1978. – Вып. 2. – С. 13–28.
429. *Ольшевская Л. А. Об источниковедческом аспекте изучения художественно-документальной литературы Древней Руси (Типолого-текстологическое исследование списков Арсеньевской редакции “Киево-Печерского патерика”) // О художественно-документальной литературе. – Иваново, 1979.
430. *Ольшевская Л. А. Своеобразие жанра житий в Киево-Печерском патерике // Литература Древней Руси. – 1981. – Вып. 3.
431. Ответ на упрек издателем печатного Патерика Печерского // Киев. епарх. ведомости. – 1867. – № 9. – Отд. 2. – С. 270–281.
Про зміни в друкованому Патерику, порівняно з рукописним. Редакції Патерика.
432. Парфентьева Е. Ю. Список “Киевопечерского патерика” из собрания рукописей Нижегородского историко-архитектурного музея-заповедника / Е. Ю. Парфентьева, В. Н. Русинов // Проблемы происхождения и бытования древнерусской письменности и литературы. – Нижний Новгород, 1995. – С. 80–82.
433. Патерик Киево-Печерский // Словарь книжников и книжности Древней Руси. – Л., 1987. – Вып. 1. – С. 308–313.
434. Перетц В. Н. Киево-Печерский патерик в польском и украинском переводе // IV Междунар. съезд славистов. Славянская филология: Сб. ст. – М., 1958. – Сб. 3. – С. 174–210.
435. Перетц В. Н. След украинского перевода Киево-Печерского патерика // Перетц В. Н. Исследования и материалы по истории старинной украинской литературы XVI–XVIII вв. – Л., 1926. – [Т.] 1, вып. 1. – С. 92–100.

436. Петухов Е. В. Русская литература. Исторический обзор главнейших литературных явлений древнего и нового периода. – 2-е изд. – Юрьев, 1912. – С. 76–84.

437. Пятницкий М. Киево-Печерский монастырь, его подвижники и церковно-общественное значение по данным “Киево-Печерского патерика”: (Церковно-исторический очерк) // Киев. епарх. ведомости. – 1899. – № 5. – Отд. 2. – С. 553–577.

438. Строев П. М. Библиологический словарь и черновые к нему материалы П. М. Строева / Приведены в порядок и изд. под ред. акад. А. Ф. Бычкова. – Спб., 1882. – С. 370–378.

439. Тимковский Р. Ф. Краткое исследование о патерике преподобного Нестора, летописца российского // Зап. и Тр. О-ва истории и древностей российских. – М., 1815. – Ч.1. – С. 53–74.

440. Толочко О. П. Влахернська легенда у Києво-Печерському Патерику і Кловський Стефаніч монастир // Археологія. – 1991. – № 2. – С. 58–69.

441. Турук Е. А. Киево-Печерский патерик II Кассиановской редакции в сборнике Тихомировского собрания // Книга и литература. – Новосибирск, 1997. – С. 229–236.

442. Федосьев Н. Древнерусские подвижники по описанию Киевского Патерика. – К., 1890. – 17 с.

Відб. з: Черниг. епарх. изв. – 1889. – № 23. – С. 585–594; № 24. – С. 628–635.

443. Фоменко В. М. Видання “Києво-Печерського патерика” 1661 і 1702 років та їх ілюстратори / АН УРСР. Ін-т філософії, Відділ наук. інформації з суспільних наук. – К., 1990. – 25 с. – Препринт.

444. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури. – Львів, 1910. – С. 22–23.

445. Чижевський Д. Києво-Печерський патерик // Тисяча років української суспільно-політичної думки. – К., 2001. – Т.1: (X–XV ст.). – С. 491–510.

446. Шахматов А. А. Киевопечерский патерик и Печерская летопись. I–II. – Спб.: Тип. имп. Акад. наук, 1897. – 50 с.

Відб. з: Изв. 2-го Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1897. – Т. 2, кн. 3. – С.795–844.

Рец.:

Абрамович Д. И. Несколько слов в дополнение к исследованию А. А. Шахматова “Киево-Печерский патерик и Печерская летопись” // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1898. – Т. 3, кн. 2. – С. 536–540.

Окр. відб.: Спб., 1898. – 5с.

Грушевський М. // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1898. – Т. XXVI. – Бібліогр. – С. 8–12.

447. Шахматов О. Києво-Печерський патерик і Печерський літопис. Житіє Антонія і Печерський літопис // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 542–610.

448. Шевырев С. П. Обзорение русской словесности // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1854. – Т. 3. – С. 67–105.

Див. також: № 64, с. 97–102; № 97, с. 90; № 466, с. 101, 107, 189; № 695, № 748, № 1263; № 1498, с. 99; № 2797, № 2799, № 2808, вип. 2, с. 142–143; № 2876, № 2886–2888.

10. Культура. Освіта. Мистецтво

10.1. Культура

10.1.1. Літописання

449. Водовозов Н. В. Характеристика Киево-Печерского свода 70-х годов XI в. и второго Киево-Печерского свода 90-х годов XI в. // Водовозов Н. В. История древней русской литературы. – М., 1958. – С. 38–44.

450. Иконников В. С. Опыт русской историографии. – К., 1908. – Т. 2, кн. 1. – С. 238–262.

Виникнення літописання на Русі, літературна творчість Нестора, Печерський літопис.

451. Киево-Печерские летописные своды XI в., свод Никона и Начальный свод // История русской литературы: Учеб. для вузов / Под ред. В. А. Десницкого, Б. С. Мейлаха, Л. А. Плоткина. – М., 1941. – Т. 1, ч. 1. – С. 41–44.

452. Ключевский В. Курс русской истории. – М., 1904. – Ч. 1. – С. 79–113.

453. Кузьмин А. Г. Начальные этапы древнерусского летописания. – М., 1977. – С. 133–155, 174–183.

454. Лихачёв Д. С. Русские летописи и их культурно-историческое значение. – М.; Л., 1947. – С. 82–93, 147–169.

455. Платонов С. Ф. К вопросу о Никоновском своде. – Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1902. – Т. 7, кн. 3. – С. 24–33.

456. Погодин М. П. Кто писал Несторову летопись? // Библиотека для чтения. – 1835. – Т. 8. – Отд. 3. – С. 1–10; Т. 9. – Отд. 3. – С. 1–18.

Рец.:

Краевский А. // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1836. – Ч.10. – № 4. – Отд. IV. – С. 128–140.

Скромненко С. Кто писал ныне нам известные летописи // Сын Отечества и Сев. арх. – 1835. – Т. XLVII. – № 3. – С. 161–167.

457. Погодин М. П. Образование и грамотность в древнем периоде русской истории // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1871. – Ч. CLIII. – № 1. – Отд. 2. – С. 1–28.

458. Приселков М. Д. История русского летописания XI–XV вв. – Л., 1940. – С. 24–26, 31–36.

459. Русина О. Києво-Печерський літописець Веніамін: проблема ідентифікації // Русина О. Студії з історії Києва і Київської землі. – К., 2005. – С. 295–313.

460. Рыбаков Б. А. Начало Русского государства: (Представления летописцев о Руси VI–IX вв.) // Вестн. Моск. ун-та. – 1955. – № 4–5. – С. 57–77.

461. Сухомлинов М. И. О древней русской летописи как памятнике литературном // Учён. зап. 2-го отд-ния имп. Акад. наук. – 1856. – Кн. 3. – С. 78–83.

“Поучения св. Феодосия” як джерело літопису.

462. Шахматов А. А. Житие Антония и Печерская летопись // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1898. – Ч. CCCXVI. – № 3. – Отд. 2. – С. 105–149.

Рец.:

Грушевський М. // Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. – 1898. – Т. 26. – Бібліогр. – С. 8–12.

463. Шахматов А. А. Отзыв о сочинении Eugen Ščepin. Zur Nestorfrage // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1898. – Т. 3, кн. 1. – С. 116–130.

Про Печерський літопис та ін.

464. Шахматов А. А. Предисловие к Начальному Киевскому своду и Несторова летопись // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1909. – Т. 13, кн. 1. – С. 213–270.

Див. також №: 446, 447, 751, с. 172–192.

10.1.2. Рукописна книга

465. Высоцкий Н. Г. “Слово о милости” по рукописи Киево-Печерской лавры № 145 // Зап. Моск. археол. ин-та. – 1912. – Т. 15. – С. 1–100.

466. Висоцький С. О. Писемна культура за часів роздробленості Русі. Києво-Печерський монастир – центр писемності, літератури та освіти // Висоцький С. О. Київська писемна школа X–XII ст. (До історії української писемності). – Львів; Київ; Нью-Йорк, 1998. – С. 98–108.

467. Голубев С. Т. Древний помянник Киево-Печерской лавры (конец XV и начало XVI столетия). – К., 1892. – 104 с.

Відб. з: Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1892. – Кн. 6. – Прил., с. I–XIV, 1–88.

468. Де Витте Е. И. Комментарии к древнейшим помянникам Киево-Печерской Лавры и Киево-Златоверхо-Михайловского монастыря // Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1910. – Кн. 21, вып. 3. – Прил., с. 1–16; 1911. – Кн. 22, вып. 1–2. – Прил., с. 17–32; 1912. – Кн. 22, вып. 3. – Прил., с. 33–48; Кн. 23, вып. 1. – Прил., с. 49–64; 1913. – Кн. 23, вып. 2. – Прил., с. 65–80; 1914. – Кн. 24, вып. 1. – Прил., с. 81–112; Вып. 2. – Прил., с. 113–144.

469. Оліфанова Г. Цінна історична пам'ятка // Пам'ятники України. – 1971. – № 2. – С. 41–42.

Про лаврський "Помянник".

470. Пелешенко Ю. В. Ісіхазм і українська культура: до постановки питання // Духовне відродження слов'ян у контексті європейської та світової культури. – Чернівці, 1992. – Т. 1. – С. 27–28.

471. Петров Н. И. Описание рукописных собраний находящихся в Киве. Вып. 2: Собрание рукописей Киево-Печерской лавры, Киевских монастырей: Златоверхомихайловского, Пустынно-Никольского, Выдубицкого, Флоровского и Десятинной церкви. – К., 1877. – 293 с.

Те ж саме: М.: Унив. тип., 1896. – 294 с.

10.1.3. Книгодрукування

472. Письмо гетмана Мазепы патриарху Адриану, о посылаемой патриарху из Киево-Печерской лавры новонапечатанной части миней Димитрия Ростовского. 1695 г., февраля 8 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 417–418.

473. Письмо Иоакима, патриарха московского, Варлааму Ясинскому, архимандриту киево-печерския лавры, с выговором за то, что в типографии лавры печатаются книги без предварительного разрешения от патриарха и содержащая еретические мнения. 1689 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 280–284.

474. Письмо Мелетия Вуяхевича, архимандрита киево-печерския лавры, патриарху Адриану, о посылаемой патриарху из лавры новонапечатанной второй части миней Димитрия Ростовского. 1695 г., февраля 26 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 419–420.

475. Письмо Мелетия Вуяхевича, архимандрита киево-печерския лавры, патриарху Адриану, по поводу выговора, полученного от патриарха за напечатание в типографии киево-печерской лавры литургий в малую тетрадь. 1692 г., декабря 17 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 360–364.

476. Письмо патриарха Адриана Варлааму Ясинскому, митрополиту киевскому, с благодарностию за издание миней Димитрия. 1695 г., мая 29 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 428–430.

477. Письмо патриарха Адриана гетману Мазепе, по поводу присланной из лавры второй части миней Димитрия. 1695 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 430–431.

478. Письмо патриарха Адриана Мелетию Вуяхевичу, архимандриту киево-печерския лавры, по поводу его вопросов о печатании книг в лаврской типографии. 1693 г., февраль. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 371–373.

479. Письмо патриарха Адриана Мелетию Вуяхевичу, архимандриту киево-печерския лавры, с выговором за неправильность в малой тетради литургий, изданной в лаврской типографии. 1692 г., ноября 18 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 358–360.

480. Письмо патриарха Адриана Мелетию Вуяхевичу, архимандриту киево-печерския лавры, с изъявлением благодарности за издание миней Димитрия. 1695 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 431–433.

481. Письмо типографщика Киево-Печерской лавры о. Армашенка к Черниговскому архиепископу Лазарю Барановичу // Тр. Киев. духовн. акад. – 1865. – № 8. – С. 565–570.

482. Царская грамота архимандриту Киево-Печерского монастыря Иннокентию Гизелю, о разрешении продавать в Москве книги, напечатанные в Киеве, о вдове валахского господаря Стефана, Домне и о пр. 1699 г., октября 28. // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1877. – Т. 9. – Стб. 118–122.

483. Челобитная наместника Киевского митрополита, старца Игнатия о недоданных в Печерский монастырь пяти печатных книгах Минеи месячных. 1640 г., в мае // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1861. – Т. 3. – С. 50–51.

* * *

484. Акімочкіна Л. О. Виникнення книгодрукування у Києво-Печерській Лаврі // Культура та інформаційне суспільство XXI століття: Матеріали наук. конф. молодих учених, 22–23 квітня 2004 р. – Х., 2004. – С. 168–169.

485. Вишневский Д. Заказ московского правительства Киево-Печерской типографии в 1669 г. // Киев. старина. – 1896. – № 6. – С. 73–79.

486. В'юник А. Мистецтво оформлення видань Києво-Печерської лаври XVII–XVIII ст. // Друкарство. – 2000. – № 2. – С. 16–19.

487. Гламазда М. Видано у XVII столітті // Літ. Україна. – 1982. – 29 лип.

488. Голубев С. Лифос – полемическое сочинение, вышедшее из Киево-Печерской типографии в 1644 году // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1893. – Ч. 1, т. 9. – С. 147, [5], 446.

489. Голубев С. Т. О начале книгопечатания в Киеве // Киев. старина. – 1882. – Т. 2. – № 6. – С. 382–400.

490. Голубев С. Т. Объяснительные параграфы по истории западно-русской церкви. – К.: Тип. И. И. Горбунова, 1906. – 50 с.

Видання 17–18 ст. Києво-Печерської друкарні та ін.

491. Гончарук В. М. Начало книгопечатания в Киеве // Памятные книжные даты. – М., 1991. – С. 236–239.

492. Евгений, митрополит Киевский и Галицкий. Инструкция типографии Киевопечерския лавры, под главным управлением настоятеля и Духовного собора, а под надзором типографа // Петров С. Книги гражданского друку, видані на Україні. XVIII – перша половина XIX століття: Каталог. – Х., 1971. – С. 226–233.

493. Запаско Я. П. Видання друкарні Києво-Печерської лаври // Запаско Я. П. Мистецтво книги на Україні в XVI–XVIII ст. – Львів, 1971. – С. 21, 26, 113–132, 154–177, 203–224, 262–269.

494. Кагамлик С. Р. Видавнича діяльність Києво-Печерської лаври у XVIII ст.: умови, характер, особливості // Зб. наук. пр. Нац. б-ки ім. В. І. Вернадського. – К., 1999. – Вип. 3. – С. 175–187.

495. Кагамлик С. Р. Видавнича справа у Києво-Печерській лаврі у XVIII ст.: умови, характер, особливості // Зб. наук. пр. Нац. б-ки ім. В. І. Вернадського. – К., 2000. – Вип. 3. – С. 176–186.

496. Каталог книг, св. изображений, листов и видов издания Киево-Печерской Успенской Лавры и других издателей и типографий, продающихся в книжных лавках Лавры. – К., 1904. – 104 с.

497. Каталог книг типографии Киево-Печерской лавры.– К., 1879. – 64 с.
Те ж саме: К., 1871. – 67 с.

498. Каталог книгам, священным изображениям и видам типографии Киево-Печерской лавры. – К., 1892. – 87 с.

499. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник. Стародруки XVI–XVIII ст.: Каталог / [Авт. тексту та упоряд. М. М. Кубанська-Попова; Заг. ред. М. З. Петренка]. – К.: Мистецтво, 1971. – 79 с.: іл.; 30 арк. іл.

Рец.:

Запаско Я. Каталоги українських стародруків // Архіви України. – 1971. – № 5. – С. 93–94.

500. Колесниченко Ю. З історії київських стародруків // Людина і світ. – 1971. – № 10. – С. 57–58.

501. *Левитский А. Образцы шрифтов и украшений типографии Киево-Печерской Успенской Лавры. – К., 1891.

502. Логвин Г. Ранні дереворити друкарні Києво-Печерської лаври // Образотворче мистецтво. – 1989. – № 6. – С. 20–23: іл.

503. Максимович М. Книжная старина южнорусская. Гл. 5. Начало книгопечатания в Киеве // Максимович М. Киевъ явился градом великим... – К., 1994. – С. 321–332.

504. Маслов С. И. Гравированные листки Киево-Печерской типографии // Рус. филол. вестн. – 1910. – Т. 64. – С. 353–363.
505. Маслов С. И. Друкарство в Києві // Маслов С. И. Друкарство на Україні в XVI–XVIII ст. – К., 1924. – Гл. 3. – С. 16–29.
Те ж саме: К., 1925. – С. 18–30.
506. Михайленко М. Про київські стародруки XVII – початку XVIII ст. (1616–1721) // Бібліол. вісті. – 1924. – Ч. 1/3. – С. 83–93: іл.
507. Міяковський В. Друкування революційних відозв у друкарні Києво-Печерської лаври: [Відозви “Великорус” і “Odrodzenie”] // Голос друку. – 1921. – Кн. 1. – С. 102–119.
508. Огієнко І. Київська митрополитанська друкарня // Літ.-наук. вісн. – 1924. – № 7–9. – С. 305–319.
509. Огієнко І. Українська культура: Коротка історія культурного життя українського народу. – К., 1918. – С. 148–163.
510. Огієнко І. Як Москва знищила волю друку Києво-Печерської Лаври // Огієнко І. Українська церква. – Прага, 1942. – Т. 2. – Гл. XIV. – С. 127–141.
Окр. вид.: Тернів, 1921. – 16 с.
511. Оліфанова Г. Книгодрукування у давньому Києві // Пам'ятки України. – 1980. – № 2. – С. 55–56.
512. Павличко Я. Друки Києво-Печерської лаври в збірках Національного музею у Львові // Українська культурна спадщина XVII–XIX ст. – К., 1993. – С. 24–27.
513. *Петров Н. И. Старинные южнорусские гравировальные доски типографии киево-печерской, ильинской, черниговской и почаевской // Искусство в Южной России. – 1914. – № 3–4.
514. Петров С. С. Книжкова справа в Києві. – К.: ТОВ УВПК “ЕксОб”, 2002. – С. 8–9, 16–18, 28, 59, 71, 96–97, 297, 308, 346, 351.
515. Попов П. М. Осередки книгодрукування на Східній Україні (XVII–XVIII ст.) // Книга і друкарство на Україні. – К., [1965]. – Розд. 4. – С. 70–107.
516. Попов П. М. Роль Києва в історії книгодрукування (XVII–XVIII ст.) // Українська книга: Зб. – К.; Х., 1965. – С. 173–184.
517. Рева Л. Літературний Київ середньовіччя // Вісн. Кн. палати. – 2001. – № 11. – С. 43–46.

518. Росовецька Т. М. Лаврський псалтир 1776 року з фонду П. Г. Тичини // Архіви України. – 1990. – № 4. – С. 74–76.

519. Сивопляс Ю. Распространение на Руси Номоканона при Большом Требнике // Православ. вісн. – 2000. – № 1. – С. 61–67.

Видання “Номоканона” у Києво-Печерській друкарні.

520. Славянские книги кирилловской печати XVII–XX вв.: Каталог книг, изданных в Киево-Печерской лавре / Сост. Г. Е. Варварич; Гос. ист. б-ка УССР. – К., 1981. – 80 с.

521. Титов Ф. И. Приложения к 1-му тому исследования засл. проф., протоиерея Ф.Титова “Типография Киево-Печерской лавры: Ист. очерк (1606–1616–1721)”. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1918. – 536 с.: ил.

522. Українська книга XVI–XVII–XVIII ст. – К.: Держ. вид-во України, 1926. – 435 с.: іл. – (Укр. наук. ін-т книгознавства. Т. 1).

Зі змісту: Маслов С. Етюди з історії українських стародруків. – С. 77–152; Макаренко М. Орнаментація української книги XVI–XVII ст. – С. 153–218; Щербаківський Д. Оправа книжок київських золотарів XVII–XVIII ст. – С. 353–400; Курінний П. Лаврські інтролігатори XVII–XVIII ст. – С. 401–435.

523. Харламов В. О. Нові дані про початок книгодрукування у Києві // Укр. іст. журн. – 1990. – № 9. – С. 98–104.

524. Шевченко С.Ф. “Повесть о бесе Зерефере”, изданная в 1626 г. Киево-Печерской Лаврой: Из семинария акад. В. Н. Перетца. 2. Текст повести. – К.: Менандер, 1915. – 10 с.

525. Щепотьєва М. Що таке лаврська друкарня і кому вона служила. – К.: Укрдержвидав, 1930. – 32 с.: іл. – (Всеукр. музейний городок).

526. Эйнгорн В. Заказ Московского правительства Киево-печерской типографии в 1669 г. // Киев. старина. – 1896. – № 6. – С. 73–79; Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1898. – Кн. 1. – С. 3–4.

527. Эйнгорн В. О распространении в Москве в третью четверть XVII в. книг киевской и львовской печати // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1895. – Кн. 2 (173). – С. 18–19.

Про намагання Гізеля та ін. продавати в Москві українські книги.

Див. також №: 1639, 1702, 1809, 1810, 1814, 2200, 2201, 2416, 2417, 2419.

10.1.4. Бібліотеки

528. Абрамов К. И. История библиотечного дела в СССР (до 1917 года): Уч. для библ. ин-тов / К. И. Абрамов, В. Е. Васильченко. – М.: Сов. Россия, 1959. – Гл. 1: Библиотеки на Руси в XI–XIII веках. – С. 7–12.

529. Бібліотека Укр. Академії наук при бувшій Києво-Печерській Лаврі // Бібліол. вісті – 1923. – № 4. – С. 90–92.

530. Васильєв М. Г. Бібліотеки Києво-Печерської лаври в контексті розвитку української культури / М. Г. Васильєв, О. А. Васильєв, А. В. Денисенко // Українська культурна спадщина XVII–XIX ст. – К., 1993. – С. 30–33.

531. Васильченко В. Е. Очерк истории библиотечного дела в России XI–XVIII века. – М.: Госкультпросветиздат, 1948. – С. 19–20.

532. Денисенко А. В. З історії бібліотечної справи у Києво-Печерській Лаврі / А. В. Денисенко, М. Г. Васильєв, О. А. Васильєв // Роль бібліотек монастирів, соборів та інших установ у розвитку культури України: Тези наук. конф. – К., 1993. – С. 38–41.

533. Кагамлик С. Р. З історії формування бібліотеки Києво-Печерської лаври (на матеріалах архівних фондів) // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні: Тези наук.-практ. конф. – К., 1994. – С. 59–62.

534. Кагамлик С. Р. Монастирські фонди та науково-довідковий апарат до них // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доп. Всеукр. конф. (Київ, 19–20 листоп. 1996 р.). – К., 1996. – Ч. 2. – С. 172–177.

535. [Михаил, игумен]. Систематический каталог книг библиотеки высокопреосвященного Флавиана, митрополита Киевского и Галицкого. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1910. – VIII, 677 с.; 1 л. портр.

536. [Михаил, игумен]. Систематический каталог книг библиотеки высокопреосвященного Флавиана, митрополита Киевского и Галицкого. Книги поступившие в библиотеку за 1911 год. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1912. – 56 с.

537. [Михаил, игумен]. Систематический каталог книг библиотеки высокопреосвященного Флавиана, митрополита Киевского и Галицкого. Книги поступившие в библиотеку за 1914 год. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1915. – 47 с.

538. [Михаил, игумен]. Систематический каталог книг библиотеки Киево-Печерской Лавры. Т. 1–2. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1908–1912.

Т.1: Богословие: Св. Писание. Патрология. Основное. Догматическое. Обличительное или Сравнительное и Нравственное Богословие. Литурги́ка и Церковная Археология. Гомилетика. Пастырское Богословие. Церковное и Гражданское право. Богословский сборник и Богословская смесь. – 1908. – IV, 327 с.

Т.2: Философия, словесность, история, математические науки, естествознание, политэкономия, сельское хозяйство и технология, медицина, военные науки, языкознание, энциклопедии и сборники, месяцесловы и календари, каталоги, атласы и карты, планы, чертежи и рисунки, журналы и газеты. Дополнения. – 1912. – IV, 420 с.

539. Фрис В. Я. Бібліотеки монастирів // Фрис В. Я. Історія кириличної рукописної книги в Україні. – Львів, 2003. – С. 110–113, 157–160.

Див. також: № 2808, вип. 7, с. 38–40; № 2914, с. 537–538.

10.2. Освіта

540. Акт Киевского братства, данный Киевопечерскому архимандриту П. Моги́ле с изложением условий, на которых воспоследовало соединение лаврской Моги́лянской школы с Братской Богоявленской. 1631 г., декабря 30 // Памятники, изданные Киевскою комиссиею для разбора древних актов. – К., 1897. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 412–415.

541. Войсковою лист гетмана Ивана Петрижицкаго и всего войска Запорожскаго с выражением их согласия на соединение лаврской Моги́лянской школы с братскою Богоявленскою и с обещанием всегда иметь её в своей обороне. 1632 г., 12 марта // Памятники, изданные Киевскою комиссиею для разбора древних актов. – К., 1897. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 418–421; Історія України: Документи. Матеріали / Уклад., комент. В. Ю. Короля. – К., 2001. – С. 121–122.

542. Такой же акт, данный Петру Моги́ле от имени Киевскаго митрополита, епископов и всего духовенства, принадлежащаго к составу Братства Киевскаго. 1632 г., 5 января // Памятники, изданные Киевскою комиссиею для разбора древних актов. – К., 1897. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 415–417.

* * *

543. Годичныя испытанія в начальных школах: братства св. Владимира и лаврской // Киев. епарх. ведомости. – 1880. – № 27. – С. 13.

544. Кусок Т. Православне училище Києво-Печерського монастиря // Православ. вісн. – 2001. – № 3. – С. 24–28.

545. *Лаврское народное училище в Киеве // Киев. епарх. ведомости. – 1870. – № 14.

546. Максимович М. О Лаврской Могиланской школе // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1847. – Кн. 6. – С. 77–80; Максимович М. Киевъ явился градом великим... – К., 1994. – С. 137–140; Максимович М. Собр. соч. – К., 1877. – Т. 2. – С. 210–215.

547. Состояние начального училища Киево-Печерской Лавры // Киев. епарх. ведомости. – 1868. – № 19. – Отд. 2. – С. 743–744.

548. Стороженко М. П. Куліш у Києво-Печерській школі // Зап. іст.-філол. відділу УАН. – К., 1923. – Кн. 2–3: (1920–1922). – С. 198–202.

549. Харлампович К. Киевские школы – братская и лаврская // Харлампович К. Западнорусские православные школы XVI и начала XVII века. – Казань, 1898. – С. 346–363.

550. Школа, открытая Киево-печерскою Успенскою лаврою // Церков. Летоп. Духовной Беседы. – 1861. – № 2. – С. 27–29.

Див. також № 64, прибавл., с. 15–31.

10. 3. Мистецтво

551. Волошко И. Е. Специфика ценностных характеристик Киево-Печерской лавры как национальной и общечеловеческой сокровищницы мирового искусства / И. Е. Волошко, Н. А. Филипенко // Наука. Релігія. Суспільство. – 2000. – № 2. – С. 23–25.

552. История русского искусства / Под ред. И. Э. Грабаря и др.: В 12 т. – М.: Наука, 1953–1964.

Т. 1. – 1953. – С. 140–143.

Т. 3. – 1955. – С. 152, 174, 178, 211, 284, 312, 313, 331, 344.

Т. 8, кн. 2. – 1964. – С. 245.

553. Історія українського мистецтва: В 6 т. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1966–1970.

Т. 1. – 1966. – С. 148, 170–173, 176, 178, 185, 191, 192, 195, 223, 236–238, 245, 296, 324, 327.

Т. 2. – 1967. – С. 39, 60, 62, 69, 78, 94, 110–112, 114, 128, 138, 139, 198, 211, 217, 299, 344, 346, 348–349, 354–355, 357, 360, 361, 363, 366, 368, 369, 381, 396, 407, 410, 413, 428, 430, іл. 31.

Т. 3. – 1968. – С. 7, 9, 22, 27, 29, 30, 36, 41, 55, 76, 82, 83, 90, 91, 94, 97, 98, 101–103, 108, 109, 111–114, 142, 144, 147, 149, 150, 152, 165, 171, 174, 175, 178, 180, 181, 184, 189, 204, 211, 216, 251, 259, 284, 285, 288, 341, 344, 347, 372, 374, 379, 381, 389, 394, 395, іл. 14.

Т. 4, кн. 1. – 1969. – С. 5, 79, 83, 137, 158, 195–198.

Т. 6. – 1970. – С. 75.

554. Скарби Києво-Печерської лаври: Альбом. Музика в камені. Підземна обитель. Станкове та монументальне малярство. Графіка. Книжкове мистецтво. Художній метал. Скульптура. Тканини / Авт.-упоряд. О. П. Коваль та ін. – К.: Мистецтво, 1997. – 272 с.: іл.

555. Уманцев Ф. С. Мистецтво давньої України: Іст. нарис. – К., 2002. – С. 29–31, 42–45, 139, 157–160, 169–187, 192–208, 210, 223–228.

10.3.1. Архітектура

556. Архітектурний ансамбль Києво-Печерського державного історико-культурного заповідника: [Путівник / Авт. тексту: В. Петропавловський, М. Петренко]; Мал. Ю. І. Химича. – К.: Мистецтво, 1969. – 25 с., 34 арк. іл. – Текст парал.: укр., рос., англ., франц. та нім. мовами.

557. Асєєв Ю. С. Мистецтво стародавнього Києва. – К., 1969. – С. 74–84.

558. Безсонов С. Архитектура Украины XIV–XIX веков / С. Безсонов, П. Тельтевский // Всеобщая история архитектуры: В 2 т. – М., 1963. – Т. 2. – С. 407–422.

559. Дарманський П. “...І навичність оная звонница стояти буде”: [Про споруди Лаври] // Людина і світ. – 1989. – № 5. – С. 12–18.

560. Дегтярьов М. Про одну з традицій будівничих Києво-Печерської лаври: [Про зведення над входами до печер культових споруд] / М. Дегтярьов, Л. Мишуткіна // Нар. творчість та етнографія. – 1992. – № 1. – С. 57–59.

561. Ильин В. Память народа // Культура и жизнь. – 1965. – № 8. – С. 18–21.

562. Ігнаткін І. О. Реставрація пам'ятників архітектури Києво-Печерської лаври // Архітектура і будівництво міст УРСР. – К., 1949. – С. 60–64: іл.

563. Килессо С. К. Киево-Печерская лавра: Памятники архитектуры и искусства. – М.: Искусство, 1975. – 144 с.: ил.; цв. ил., 3 л. ил.

Рец.:

Асєєв Ю.С. Архитектурный ансамбль Киево-Печерской лавры // Стр-во и архитектура. – 1976. – № 5. – С. 37.

564. Кілессо С. К. Києво-Печерська лавра. – К.: Техніка, 2003. – 200 с.: іл. – (Національні святині України).

565. Косяков В. А. Постройка храма и переустройство прочих зданий подворья Киево-Печерской лавры в С.-Петербурге. – Спб., 1900. – 82 с.: ил.

566. Кузьмин Е. М. Несколько соображений по поводу уничтоженных и уцелевших памятников в Киево-Печерской лавре // Искусство и худож. промышленность. – 1900. – № 17. – С. 223–240.

567. Лашкарёв П. А. Остатки древних зданий Киево-Печерской лавры // Тр. Киев. духовн. акад. – 1883. – № 1. – С. 119–128; Лашкарёв П. Церковно-археологические очерки, исследования и рефераты. – К., 1898. – С. 209–220.

Окр. вид.: К.: Тип. Корчак-Новицького, 1883. – 12 с.

568. Матвієнко М. Г. Архітектурний ансамбль Києво-Печерського заповідника. – К.: Будівельник, 1981. – 117 с.: іл.

569. Нариси історії архітектури Української РСР: (Дожовтневий період) / Редкол. В. Г. Заболотний (голов. ред.) та ін.; Акад. будівництва та архітектури УРСР. Ін-т теорії та історії архітектури і будівельної техніки. – К.: Держвидав, 1957. – С. 37–56, 117–140; фото 136, 137, 184, 192, 193.

570. [Осмотр Печерска под руководством В. З. Завитневича с кратким изложением церковных достопримечательностей лавры] // Тр. XI Археол. съезда. – М., 1902. – С. 85–88.

571. Памятники архитектуры дореволюционной России: Очерки истории архитектурной реставрации / Под общ. ред. доктора архитектуры А. С. Щепкова; Сост. указ. А. С. Щепков, А. Л. Баталов, Т. А. и В. А. Куликовы. – М.: Тера - Книжный клуб, 2002. – С. 215, 323.

572. Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: Ил. справ. – каталог: В 4 т. – К.: Будівельник, 1983. – Киев; Киевская область. – С. 46–73; фото, пл.

573. Пам'ятники історії та культури Києво-Печерської лаври: (Матеріали для екскурсій). – К.: Вид-во "Кий", 2002. – 251 с.

574. Ситкарёва О. В. Исторический опыт и современные проблемы охраны архитектурного комплекса Киево-Печерской лавры (инженерно-технический аспект) // Проблемы охраны, изучения и реставрация архитектурных памятников Киево-Печерской лавры. – К., 1991. – С. 7–22.

575. Сіткарьова О. В. Архітектура Києво-Печерської лаври кінця XVIII–XX століття / Гол. управління містобудування та архітектури Київдержадміністрації; Держ. наук.-дослід. ін-т теорії та історії архітектури; Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К.: Головархітектура; НДІТІАМ, 2001. – 338 с.: іл.

576. Строительные работы в Киево-Печерской лавре // Киев. епарх. ведомости. – 1894. – № 17. – Отд. 2. – С. 519–520.

577. Унікальний комплекс – окраса паркової зони столиці: [Про спорудження пам'ятного знака на честь Андрія Первозванного, як частини архітектурного комплексу Лаври] // Уряд. кур'єр. – 2001. – 24 жовт. – С. 2.

578. Храмы Киево-Печерской Лавры. – К.: Киево-Печерская Успенская Лавра, 2004. – 76 с.

579. Штрандман Р. Историческое описание памятников отечественной святыни. Киевопечерская лавра // Чтение для солдат. – 1855. – Кн. 2, отд-ние 2. – С. 21–50.

580. Щербина В. І. Головні будівлі Печерської лаври (за матеріалами лаврського архіву) // Щербина В. І. Нові студії з історії Києва. – К., 1926. – С. 67–104: іл.

581. Эртель А. Д. По поводу реставрации в Киево-Печерской лавре. – [К., 1899?]. – 18 с.

Див. також: № 555, с. 157–160; № 785, с. 268–269; № 1699, № 2733, № 2779, № 2813, № 2940, № 3043.

Персоналії архітекторів

І. Г. Григорович-Барський

582. Дегтярьов М. “Муравного дела мастера” // Пам'ятники України. – 1985. – № 3. – С. 44–45.

583. Заболотний В. Український архітектор XVIII ст. // Укр. літ. – 1942. – № 5–6. – С. 235–240.

584. Історія Києва: У 3 т., 4 кн. / Редкол. Ю. Ю. Кондуфор та ін. – К.: Наук. думка, 1986. – Т. 2. – С. 101–104.

585. Кудрявцев Л. О. Творець українського бароко // Кудрявцев Л. О. Двадцять архітекторів, які будували Київ. – К., 2003. – С. 11–14.

586. Пастух М. Видатний архітектор, блискучий предстаник українського бароко Іван Григорович-Барський // Молодий будівничий України. № 9: Матеріали п'ятої міжнар. студент. конф. “Молодь і питання національного відродження та державного будівництва”, 20–21 трав. 2000 р. – К., 2000. – С. 517–518.

587. Силин О. Великий український зодчий // Пам'ятники України. – 1985. – № 3. – С. 41–44.

588. Силин О. Перший головний архітектор Києва // Укр. іст. журн. – 1974. – № 8. – С. 115–120.

589. Холостенко М. В. Иван Григорович-Барський – зодчий Києва XVIII ст. // Архітектура Рад. України. – 1940. – № 11. – С. 40–47.

590. Эрнст Ф. Иван Григорович-Барский, киевский архитектор XVIII в. // Куранты. – К., 1918. – № 3. – С. 8–11: ил.

Див. також № 593, с. 15–23.

С. Д. Ковнір

591. Асєєв Ю. Степан Ковнір // Образотворче мистецтво. – 1971. – № 1. – С. 10.

592. Боліла К. Будівничий Степан Ковнір // Поділ і ми. – 2001. – № 1. – С. 26–28.

593. Ернст Ф. Л. Київські архітекти XVIII віку. – К.: Т-во “Друкарь”, 1918. – 23 с.

594. Игнаткин И. А. Исторические связи украинских и русских зодчих XVII–XIX веков: Зодчество Украины: Сб. – К., 1954. – С. 159–180.

595. Кілессо Т. “Камінного строєнія майстер” // Хрещатик. – 1995. – № 141. – С. 5.

596. Колесниченко Ю. Ні, забутий! // Молодь України. – 1966. – 14 січ.

597. Крицький Б. О. Архітектурно-будівельна діяльність Степана Ковніра // Питання історії архітектури та будівельної техніки України. – К., 1959. – С. 95–137.

598. Крицький Б. О. Камінних справ майстер // Пам’ятники України. – 1970. – № 3. – С. 59–61.

599. Крицький Б. О. Кам’яних справ майстер // Веч. Київ – 1959. – 16 лип.

600. Кудрявцев Л. Архітектурний почерк Степана Ковніра // Дем. Україна. – 1999. – 18 листоп. – С. 4; Кудрявцев Л. О. Двадцять архітекторів, які будували Київ. – К., 2003. – С. 11–14.

601. Кудрявцев Л. Неповторний почерк Степана Ковніра // Наука і суспільство. – 2003. – № 9–10. – С. 20–21.

602. Мусієнко П. Будівничий Степан Ковнір: До 275-річчя з дня народження // Людина і світ. – 1970. – № 8. – С. 28–31.

603. Федоренко М. У камені оспівана краса // Наука і суспільство. – 1980. – № 12. – С. 47–48.

604. Холостенко М. Степан Ковнір // Вісн. Акад. архітектури УРСР. – 1947. – № 3. – С. 38–39.

605. Цюпа Ю. Душа у камені бринить // Хрещатик. – 1992. – 5 верес. – С. 6.

606. Чепелик В. Степан Ковнір // Укр. культура. – 1995. – № 1. – С. 14–16.

Див. також: № 569, с. 105, 109, 135, 138, 140–142, 144; № 584, № 962, с. 738–739; № 2777, № 2885.

А. І. Меленський

607. Кудрявцев Л. О. Незвичайний літопис міста // Кудрявцев Л. О. Двадцять архітекторів, які будували Київ. – К., 2003. – С. 5–8.

608. Лякина Р. Семья архитектора: Посвящается памяти архитектора А. Меленского (1764–1832) // Поділ і ми. – 2001. – № 4–5. – С. 56–58.

609. Холостенко М. В. Андрій Меленський (до 180-річчя з дня народження) // Вісн. Акад. архітектури УРСР. – 1947. – № 1. – С. 41–42.

Див. також № 569, с. 167, 168, 174, 176, 184, 185; № 594.

П. І. Неслов

610. Кілессо Т. Стилiстичні особливості творчості П. Неслова в Києві // Архітектурна спадщина України. – К., 1997. – Вип. 4: Проблеми стильового розвитку архітектури України. – С. 170–173.

611. Холостенко М. В. Зодчий П. І. Нейолов у Києві // Архітектура Рад. України. – 1940. – № 2. – С. 30–33.

В. М. Ніколасе

612. Кальницький М. Владимир Николаев – академик архитектуры // Теорія та історія архітектури і містобудування: Зб. наук. пр. – К., 2002. – Вип. 5. – С. 214–221.

613. Кудрявцев Л. О. Поміняв Неву на Дніпро // Кудрявцев Л. О. Двадцять архітекторів, які будували Київ. – К., 2003. – С. 45–48.

Й. Г. Шедель

614. Гіляров С. Йоган Готфрід Шедель // Нове укр. слово. – 1941. – № 10. – 25 груд.; Пробоєм (Прага). – 1942. – № 6 (107). – С. 353–356.

615. Горбенко Е. В. Архитектор И. Г. Шедель: (К 300-летию со дня рождения) // Стр-во и архитектура. – 1981. – № 9. – С. 26–29.

616. Горбенко Е. В. Нове у дослідженні творчості І. Г. Шеделя // Вісн. Акад. будівництва і архітектури УРСР. – 1960. – № 4. – С. 17–24.

617. Килессо С. Новое об архитекторе И. Шеделе // Искусство. – 1959. – № 7. – С. 33–34.

618. Кудрявцев Л. Энциклопедист мистецтва // Наука і суспільство. – 2003. – № 11–12. – С. 26–28; Кудрявцев Л. О. Двадцять архітекторів, які будували Київ. – К., 2003. – С. 11–14.

619. Солдатські казарми у Києво-Печерській кріпості // Вісн. Акад. будівництва і архітектури УРСР. – 1960. – № 4. – С. 22.

Див. також: № 569, с. 105, 131–133, 138; № 584, № 593, с. 7–11; № 594, № 2875.

О. В. Щусев

620. Афанасьев К. Зодчий А. В. Щусев // Архитектура СССР. – 1967. – № 8. – С. 29–35.

621. Бабенчиков М. А. В. Щусев // Архитектура СССР. – 1941. – № 5. – С. 17–28.

622. Дружинина-Георгиевская Е. В. Зодчий А. В. Щусев / Е. В. Дружинина-Георгиевская, Я. А. Корнфельд. – М., 1955. – 200 с.; 1 л. портр. – (АН СССР. Науч.-попул. серия).

623. Нельговский Ю. А. Творчество выдающихся советских архитекторов И. А. Фомина, А. В. Щусева, В. А. Щуко на Украине // Зодчество Украины. – К., 1954. – С. 133–158.

624. Новиков И. Традиции национального зодчества в творчестве А. В. Щусева // Архитектура СССР. – 1953. – № 5. – С. 15–21.

625. Рыбакин Л. Забытый шедевр // Наука и религия. – 1991. – № 7. – С. 36–38.

626. Соколов Н. Слово о Щусеве // Архитектура СССР. – 1973. – № 3. – С. 4–18.

627. Соколов Н. Б. А. В. Щусев / Под ред. действ. чл. Акад. архитектуры СССР С. Е. Чернышева. – М., 1952. – 387 с., 260 л. ил.

628. Хомуцкий Н. Ф. Из переписки А. В. Щусева и И. А. Фомина // Архитектурное наследство. – 1959. – № 9. – С. 146–159.

629. Алексей Викторович Щусев / Вступ. ст. М. В. Бабенчикова. – М.; Л., 1947. – 36 с.; 2 л ил. – (Материалы к библиографии ученых СССР. Серия архитектуры. Вып. 1).

630. Щусев А. В. Мысли о свободе творчества в религиозной архитектуре // Зодчий. – 1905. – № 11. – С. 182–183.

Див. також № 571, с. 328, 331, 332, 338, 347, 349, 350, 354, 355, 379, 409, 410, 412–416, 467, 480, 485, 486, 497–499, 501.

10.3.2. Декоративно-прикладне мистецтво

631. Бартош А. Є. Хрести-реліквії з ризниці Успенського собору, Київського церковно-археологічного музею та фондів Національного Києво-Печерського заповідника // Православні духовні цінності і сучасність: Матер. Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 21 берез. 2003 р. – К., 2003. – С. 25–30.

632. Зайченко В. Преподобний Антоній і Феодосій у гаптуванні // Нар. мистецтво. – 2000. – № 3–4. – С. 54–57.

633. Марченко А. И. Опыт работы по реставрации произведений декоративно-прикладного искусства из цветных металлов, которые находятся в условиях сложного температурно-влажностного режима. Проблемы реставрации произведений декоративно-прикладного искусства из серебра, имеющих значительные деформации и утраты // Реставрація музейних пам'яток в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх вирішення. – К., 1998. – С. 87–89.

Пам'ятки Лаври: мідний карбований іконостас та престол Феодосіївської церкви, срібна оправа з Успенського собору (виконана у 1852–1855 рр. М. Юревичем).

634. Мішньова О. Ім'я його було Федір: [Київські золотарі] // Київ. вісн. – 1992. – 14 серп.

635. Мішньова О. Секрети конвісарства: Скарби музейні // Укр. культура. – 2000. – № 9–10. – С. 31.

636. Шептюков А. П. Технология производства художественных изделий из металла // Материалы науч. конф. ВЦНИЛКР по реставрации, консервации и хранению музейных экспонатов из металлов (15–17 янв. 1968 г.) / Под ред. М. К. Калиша; Всесоюзн. центр. науч.-исслед. лаборатория по консервации и реставрации музейных и художественных ценностей. – М., 1969. – С. 141–143.

Про експонати Заповідника з срібла, латуні, міді та ін. металів.

637. Щербаківський Д. М. Український килим (попередні студії) // Український музей. – К., 1927. – Зб. 1. – С. 127–158.

Опис килимів Лаврської ризниці. – С. 132, 135–136.

Див. також: № 555, с. 169–172; № 2779, № 2808, вип. 3, с. 124–130, 145–154; № 2815, № 2864, № 2866.

10.3.3. Живопис

638. Беляй А. Ф. К вопросу о материалах и технике станковой живописи Киево-Печерской иконописной школы XVIII–XIX веков // Музееведение и охрана памятников. – К., 1985. – Вып. 1. – 12 с.

639. Живописная школа Киево-Печерской лавры // Киев. епарх. ведомости. – 1866. – № 3. – С. 125.

640. Истомин М. П. К истории живописи в Киево-Печерской лавре в XVIII ст. // Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1895. – Кн. 9. – Отд. 2. – С. 65–75.

641. Истомин М. П. К истории живописи в Киево-Печерской лавре в прошлом столетии // Тр. IX Археол. съезда. – М., 1897. – Т. 2. – С. 50–51.

642. Истомин М. П. Обучение живописи в Киево-Печерской лавре // Искусство и худож. промышленность. – 1901. – № 10. – С. 291–310: ил.; 8 вкл. л. ил.; № 11. – С. 311–318; 2 вкл. л. ил.

643. К истории Лаврской рисовальной школы // Киев. старина. – 1895. – № 12. – С. 107.

644. Кондратюк А. Ю. Монументальне малярство Києво-Печерської школи першої половини XVIII ст.: огляд історіографії // Вісн. Львів. ун-ту. Серія мистецтвознавства. – 2003. – Вип. 3. – С. 369–377.

645. Настенко Л. П. Образ Христа в системі монументальних розписів лаврського ансамблю // Образ Христа в українській культурі: Зб. наук. праць / Під ред. В. С. Горського та ін. – К., 2001. – С. 139–150.

646. Пуцко В. Г. Древнейшие иллюстрации к сказаниям о Киево-Печерском монастыре // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1985. – Т. 38. – С. 65–78.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 695–715.

647. Пуцко В. Г. Печерський ктиторський портрет // Зограф. – 1982. – № 13. – С. 41–48.

648. Шиденко В. Загадка забутих портретів // Образотворче мистецтво. – 1972. – № 2. – С. 30.

Див. також №: 295, 801, 808, 809, 820, 881, 891, 2808, вип. 3, с. 131–133.

10.3.4. Іконопис

649. Архипова Е. И. Об иконографии лаврских плит // Актуальные проблемы историко-археологических исследований: Тез. докл. VI Респ. конф. молодых археологов, Киев, окт. 1987 г. – К., 1987. – С. 13–14.

650. Бартош А. Втрачені святині: [Про Успенську ікону Богородиці]. – Православ. вісн. – 2001. – № 3. – С. 45–48.

651. Жолтовський П. М. Малюнки Києво-Лаврської іконописної майстерні: Альбом-каталог / АН УРСР. Музей етногр. та худож. промислу. – К.: Наук. думка, 1982. – 285 с.: іл.

652. Зверинский М. О чудотворной иконе Киево-Печерской “Успение”. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1910. – 16 с.

653. Истомин М. К вопросу о древней иконописи Киево-Печерской лавры. Приложение. Описание иконописи Киево-Печерской лавры. – К., 1897. – XIX, 58 с.

654. Истомин М. П. К вопросу о древней иконописи Киево-Печерской лавры // Чтение в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1898. – Кн. 12. – Отд. 2. – С. 3–19; Отд. 3. – С. 36–38.

655. Истомин М. П. Описание иконописи Киево-Печерской лавры // Чтение в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1898. – Кн. 12. – Отд. 3. – С. 34–89.

656. Кабанець Є. Легендарна намісна ікона Успенського Печерського собору // Людина і світ. – 2000. – № 9. – С. 9–13.

657. Карабинов И. “Наместная” икона древнего Киево-Печерского монастыря // Изв. Гос. Акад. истории материальной культуры. – Л., 1927. – Т. 5. – С. 102–113.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 684–694.

658. Крекшин А. Свенская икона божьей матери // Журн. Моск. Патриархии. – 1988. – № 5. – С. 14–15.

659. Лильо-Откович З. Святі Антоній і Феодосій Печерські в українському образотворчому мистецтві // Християнські культури в Україні: Зб. Святопокровського жіночого монастиря Студійського уставу. – Львів, 2000. – Вип. 2. – С. 20–25.

660. Пуцко В. Гравюрні інтерпретації українських ікон богородиці // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – К., 1998. – Т. 5. – С. 535–548.

661. Пуцко В. Печерська ікона Успіння Богородиці: легенда і дійсність // Родовід. – 1994. – Ч. 9. – С. 65–72.

662. Пуцко В. Царгородська ікона в Печерському монастирі // Людина і світ. – 1994. – № 5–6. – С. 34–36.

663. Ровинский Д. А. Обзорение иконописания в России до конца XVII века. – [Б. м.]: Изд. А. С. Суворина, 1903. – С. 29, 31, 33, 132, 149.

664. [Сементовский Н. М.]. Сказание о чудотворной иконе Успения, находящейся в Киево-Печерской лавре // Галерея Киевских достопримечательных видов и древностей / Изд. Н. Сементовский, А. Гаммершмид. – К., 1859. – Тетрадь 6. – С. 29–31.

2-ге вид.: К.: Тип. Сементовского, 1863. – 16 с.

665. Якимович М. Ікона Йова Кондзелевича “Святі Антоній і Феодосій” з Хресто-Воздвиженської церкви монастиря скиту Манявського // Сакральне мистецтво Волині: Матеріали ІХ міжнар. наук. конф., м. Луцьк, 31 жовтня – 1 листопада 2002 р. – Луцьк, 2002. – С. 13–16.

Див. також: № 60, с. 290, 300; № 64, с. 68–72; № 2845.

10.3.5. Церковна музика та спів, богослужбові тексти

666. Антонович М. *Musica sacra*: Зб. ст. з історії української церковної музики / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів, 1997. – С. 77, 89–91, 147–149, 151, 158, 167, 186–187, 195, 221–222, 237.

667. Болгарский Д. А. Ангелогласник Киево-Печерского распева // Соціально-педагогічні аспекти професійного навчання: Зб. наук. пр. – К., 2002. – С. 5–17.

668. Болгарський Д. А. До проблеми розуміння православного богослужбового співу (на прикладі Всенощного бдіння) // Наук. зап. / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2001. – Вип. 40. – С. 74–77.

669. Болгарский Д. А. Киево-Печерский распев как отражение личности // Наук. вісн. НМАУ. – К., 2001. – Вип. 15: Православна мелодія: її богословська, літургійна та естетична сутність. – К., 2001. – С. 21–32.

670. Болгарський Д. А. Тема покаяння у музичному обиході Києво-Печерської лаври // Духовний світ бароко: Зб. ст. – К., 1997. – С. 83–87.

671. Болгарский Д. А. Церковное пение в музыкальном воспитании и образовании // Вісн. православ. педагогіки / Свято Усп. Києво-Печер. лавра. – 1999. – № 1. – С. 35–41.

672. Болгарский Д. А. Церковное пение как язык // Мова і культура. Collegium. – К., 1998. – С. 28–32.

673. Будний П. Стародавній київський лаврський: Короткий історичний огляд київського лаврського розспіву / Комент. М. Юрченка // Пам'ятки України: історія та культура. – 1995. – № 1. – С. 65–67.

674. Вознесенский И. Осмогласные распевы трех последних веков православной русской церкви. 1. Киевский распев и дневные стихирные напевы на “Господи воззвах”: (Техническое построение). – 2-е изд. – М.; Спб.: Юргенсон, 1898. – 127 с.

675. Жданова Л. Лаврський церковний спів / Л. Жданова, І. Маслова // Укр. культура. – 2003. – № 5. – С. 20–21.

676. *Малашкин А. Д. Всенощное бдение по напеву Киево-Печерской лавры. – М., 1888.

677. *Малашкин А. Д. Круг церковных песнопений по напеву Киево-Печерской лавры: Партитура. – М., 1887–1888.

678. Нотный обиход Киево-Печерской Успенской Лавры. Ч. 1. Всенощное бдение: Партитура. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1910. – 247 с.

679. Нотный обиход Киево-Печерской Успенской лавры. Ч. 2. Всенощное бдение: Партитура. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры 2000. – IV, 247 с.; ноты.

680. Редкие акафисты Киево-Печерской Лавры. – К.: Информ.-изд. центр Укр. Православной Церкви, 1996. – 351 с.: ил.

681. *Фатеев А. Богородичны на Господи воззвах, именуемые догматиками, Богородичны на стиховнах, антифоны и ирмосы воскресные всех восьми гласов Киевскаго распева: Переложение. – Спб., 1901.

682. Чин молебнаго пения Успению Пресв. Богородицы с акафистом, совершаемого по средам, пред литургиею, по прочтении часов, в Великой церкви Успения Киево-Печерской Лавры. – К., 1896. – 81 л.

683. Шамаєва К. З музичного побуту Києво-Печерської лаври: [XVII–XIX ст.] // Київ. старовина. – 1992. – № 2. – С. 77–82.

Див. також: № 69, с. 189; № 168, № 2808, вип. 2, с. 127–130; № 2874, № 2883.

10.3.6. Персоналії

Алімпій Галик (бл. 1685–1768)

684. *Крамола Алімпія Галика: Про учителя живопису лаврської іконописної школи XVIII ст. // Людина і світ. – 1966. – № 12.

685. Недосвітній В. Живописець Алімпій Галик // Київ. правда. – 2001. – 15 лют.

Ілля, майстер книжкової гравюри († не раніше 1663)

686. Сакович А. Библия Или. Киев, 1645–1649 // Панорама искусств. – 1983. – Т. 6. – С. 335–346: ил.

687. Юрчишин О. Антимінси гравера Іллі // Родовід. – 1995. – Ч. 3 (12). – С. 20–28.

688. Юрчишин О. Майстер Ілля // Київ. – 1988. – № 8. – С. 142–143: ил.

Див. також № 962, с. 666–667.

І. С. Їжакевич

689. Арсеньев С. Иван Сидорович Ижакевич // Сов. Украина. – 1940. – 10 авг.

690. Волошин І. Невтомність // Літ. газ. – 1961. – 12 трав.

691. Волошин І. Немеркнучий світ // Літ. газ. – 1962. – 23 січ.

692. І. С. Ижакевич: [Некролог] // Правда Украины. – 1962. – 20 янв.

693. Иван Сидорович Їжакевич: [Некролог] // Рад. культура. – 1962. – 2 січ.

694. Касіян В. Пам'яті товариша // Рад. культура. – 1962. – 1 лют.

695. Лобановська Г. Образи “Києво-Печерського Патерика” в монументалістиці І. Їжакевича // Слово і час. – 1998. – № 11. – С. 86–89.

696. Логвинська Л. Иван Сидорович Їжакевич: (До 85-ліття з дня народження) // Україна. – 1945. – № 2. – С. 30–31: ил.

697. Найстаріший український графік // Україна. – 1951. – № 12. – С. 32.

698. Огієвська І. В. Виставка творів І. С. Їжакевича // Нар. творчість та етнографія. – 1989. – № 4. – С. 84–86.

699. Шевченко А. Певец України // Сов. Украина. – 1959. – № 3. – С. 144–147.

Г. К. Левицький

700. Ладиженко К. [Шероцкий К.]. Жизнь и деятельность Григория Кирилловича Левицкого // Искусство. – 1914. – № 5–6. – С. 175–189.

Окр. вид.: К., 1914.

701. Левицкий Григорий Кириллович, гравер // Ровинский Д. А. Подробный словарь русских граверов XVII–XIX вв. – Спб., 1895. – Т. 2. – С. 587–588.

702. Модзалевський В. До біографії українського штихаря Григорія Левицького // Зб. секції мистецтв Укр. наук. т-ва в Києві. – К., 1921. – Т. 1. – С. 25–30.

703. Січинський В. Григорій Левицький, український гравер середини XVIII ст. // Хроніка-2000. – 2002. – Вип. 49–50: Київ – свята земля. – С. 770–796.

704. Фоменко В. Видатний український гравер // Людина і світ. – 1970. – № 10. – С. 42–45.

705. Фоменко В. М. Творчість Григорія Левицького і українське граверство XVIII ст. // Укр. мистецтвознавство. – 1974. – Вип. 6. – С. 121–137: іл.

706. [Шероцкий К.]. Жизнь и деятельность Григория Кирилловича Левицкого // Искусство в Южной России. – 1914. – № 5–6. – С. 175–189.

С. Лубенський (Лубенченко)

707. Васильєв М. Видатний представник культового релігійного живопису XVIII сторіччя Стефан Лубенський – художник і громадянин // Українська культова архітектура у світовому контексті: Матеріали міжнар. наук. конференції. – К., 2001. – С. 128–133.

Ф. Павловський

708. Мусієнко П. Н. Феоктист Павловський [керівник малярної майстерні. 1706–1744] // Мистецтво. – 1966. – № 4. – С. 27–28.

П. І. Потильчак

709. Шиденко В. Золотих справ майстер: [З біографії ювеліра Лаври] // Людина і світ. – 1988. – № 4. – С. 27–31.

Л. А. Сєряков

710. Сєряков Л. А. Рассказ гравера, академика Л. А. Сєрякова // Рус. старина. – 1875. – Т. 14. – № 9. – С. 161–184; № 10. – С. 339–366; № 11. – С. 505–516.

Окр. вид.: Спб., 1875 (під заголовком: Моя трудовая жизнь).

Охоплює період з 1824 по 1875 рр. У 1861–1862 рр. працював для Києво-Печерської лаври.

11. Зв'язки Лаври з країнами світу

711. Бондаренко С. Струве передал нам книги Надежды Мандельштам: [О передаче книг и архива жены русского поэта Киево-Печерскому заповеднику] // Независимость. – 1998. – 25 дек. – С. 14.

712. Германия передала Украине 220 тысяч марок на восстановление Успенского собора Киево-Печерской лавры // Факты и комментарии. – 2001. – 14 фев. – С. 1.

713. Дарманский П.Ф. О связях Киево-Печерской лавры с Болгарией / П. Ф. Дарманский, Л. Н. Пивоваренко // Духовная культура населения Украины с древнейших времен. – К., 1991. – С. 53–66.

714. Кабанець Є. Печерський монастир і походження русько-чеських літературних зв'язків найдавнішого часу // Хроніка-2000. – 1999. – Вип. 25–26. – С. 58–75.

715. Кибальник Ю. Сторінки історії: [Про співробітництво Киево-Печерського заповідника та музею “Рильський монастир” у Болгарії] // Прапор комунізму. – 1980. – 13 листоп.

716. Міляєва Л. С. Російсько-українсько-сербські зв'язки 14–18 ст. // Образотворче мистецтво. – 1976. – № 4. – С. 28–30.

717. Певний Б. Біль, гнів і радість?: [Художні цінності Києво-Печерської лаври за кордоном] // Пам'ятки України. – 1990. – № 3. – С. 40–44.

718. Розов Н. Н. Из истории русско-чешских литературных связей древнейшего периода: (О предполагаемых западнославянских источниках сочинений Илариона) // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1968. – Т. 22. – С. 71–85.

719. Розов Н. Н. К изучению русско-армянских культурных связей древнего периода: (Митрополит Иларион и каталикос Нерсес Шнорали) // Литературные связи. – Ереван, 1973. – Т. 1: Русско-армянские литературные связи: Исследования и материалы. – С. 62–77.

Див. також: № 778, № 871, № 915, № 2808, вип. 3, с. 12–19; №3014, № 3072, № 3088, № 3118, № 3164.

II. ІСТОРІЯ ЛАВРИ, ЯК МОНАСТИРЯ

1. Перші віки Печерської обителі (XI–XIII ст.)

1.1. Джерела, огляди джерел

720. Выпись из книг Киевского магистрата привелегии кн. Романа Галицкого Киево-Печерской лавре на право владения Забудецкою землей. 1240 г. // Вестн. Зап. России. – 1865. – Т. 3. – № 11. – С. 17–18.

721. З “Повісті минулих літ”. Історія заснування Києво-Печерського монастиря (XI ст.) // Історія України: Документи. Матеріали / Уклад., комент. В. Ю. Короля. – К., 2001. – С. 44–46.

722. Київський літопис першої чверті XVII ст. Начало Печерскому монастырю // Укр. іст. журн. – 1989. – № 2. – С. 107–120; № 5. – С. 103–114.

* * *

723. Жиленко І. В. Літописні джерела до історії Києво-Печерської лаври XI–XIII ст. – К., 1995. – 84 с.: іл.

724. Кабанець Є. Заснування Печерського монастиря в світлі літописних та агіографічних джерел // Київ. старовина. – 2001. – № 1. – С. 34–42.

1.2. Загальні праці

725. Андрущенко О. Роль Києво-Печерської лаври в розширенні християнства на Русі / О. Андрущенко, С. Довганич // Православ. вісн. – 2002. – № 4. – С. 69–76.

726. Артамонов Ю. А. Монастырь в древнерусском городе XI – начала XII века // Столичные и периферийные города Руси и России в средние века и раннее новое время (XI–XVII вв.) // Докл. Второй науч. конференции (Москва, 7–8 дек. 1999 г.) / Рос. АН, Ин-т рос. истории. – М., 2001. – С. 268–277.

727. Бестужев-Рюмин К. С. О крещении Руси, о Владимире Святом, о сыновьях его и монастыре Печерском. – 8-е изд. – Спб.: Общественная польза, 1895. – 56 с.

728. Билык Б. М. Киево-Печерский монастырь в XI–XIII столетиях // Правда о Киево-Печерской лавре. – К., 1963. – С. 5–17.

729. Благотворительность в Печерской обители в древнее время // Воскресное чтение. – 1859. – № 25. – С. 252–258.

730. Богоявленский Н. А. Медицина в древней Руси: [Лікарня XI ст. у Києво-Печерському монастирі] // Фельдшер и акушерка. – 1954. – № 9. – С. 27.

731. Божовский К. Киево-Печерская лавра в период удельных князей русских // Воскресное чтение. – 1863. – Т. 1.– № 9.– С. 203–212; № 10. – С. 235–247; № 12. – С. 273–284; № 13. – С. 299–317; № 14. – С. 321–340.

732. Божовский К. Краткий взгляд на состояние Печерской лавры в бедственное для России время ига монгольского // Воскресное чтение. – 1863. – № 16. – С. 369–374.

733. Василенко В. Медицина; крок перший: (З історії Києва): [Найдавніші лікувальні заклади при Києво-Печерському монастирі] / В. Василенко, П. Хоменко // Знання та праця. – 1974. – № 9. – С. 26.

734. Власто А. П. Запровадження християнства у слов'ян: Вступ до середньовічної історії слов'янства. – К., 2002. – С. 138–139, 320, 336, 338–339, 353–356.

735. Гетц Л. К. Киево-Печерский монастырь как культурный центр домонгольской России. – Passau: M. Waldburshe Buchhendbund, 1904. – XXXIV, 242 с. – Тит. л. и текст на рус. и нем. яз.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1904. – № 12. – С. 634–655.

Рец.:

Розанов С. П. “Кієво-Печерський Монастирь как Культурный Центр Домонгольской России” Л. К. Гетца (Passau, 1904). – Спб.: Тип. имп. Акад. наук, 1904. – 18 с.; Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1908. – Т. 13, кн. 4. – С. 380–397.

736. Денисенко А. Студійний статут Печерського монастиря // Київ. старовина. – 1996. – № 1. – С. 125–128.

737. Ерёмина Т. С. На берегах Днепра Славутича: Основатели русского монашества. Великая Печерская церковь // Ерёмина Т. С. Мир русских икон и монастырей: история, предания. – М., 1997. – С. 32–51.

738. Жиленко І. Церковна криза XII ст. і Печерський монастир // Людина і світ. – 2002. – № 6. – С. 2–12. – Бібліогр.: 74 назв.

739. Золоті куполи на зелених горбах // Наука і суспільство. – 1977. – № 7. – С. 39.

740. И. С. О церковном судоустройстве в древней России // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1865. – Кн. 1. – Отд. 1. – С. 1–101.

741. История русской церкви: Рассказы из истории русской церкви / М. В. Толстой. – М.: Изд. Спасо-Преображенского Валаамского монастыря, 1991. – 736 с.

Зі змісту: Кн. 1. Гл. 3: Начало иночества в России. Основание Киево-Печерской обители. Преподобные Антоний и Феодосий. Сооружение и освящение Великой церкви. – С. 33–45; Гл. 4: Подвижники Печерской обители. – С. 46–64.

742. Іванцов І. О. Стародавній Київ / Упоряд. Г. І. Іванцова-Костенко. – К., 2003. – С. 235–246.

743. Казанский П. История православного русского монашества, от основания Печерской обители преподобным Антонием до основания Лавры Св. Троицы преподобным Сергием / Соч. экстраординарного проф. Моск. духовн. акад. П. Казанского. – М.: Тип. А. Семена, 1855. – 204 с.

Зі змісту: Основание Печерской обители преподобным Антонием. – С. 15–27; Устав Студийский. – С. 28–40; Общежителство в Печерской обители. – С. 41–74; Иноческая жизнь в Печерской обители после смерти Антония и Феодосия. – С. 75–107; Иноческие писания, как средства к поддержанию духа благочестия в обители Печерской. – С. 108–136; Приложения. А. О времени основания Печерской обители. – С. 187–195; В. Замечания о грамоте, данной кн. Андреем Боголюбским Киевской лавре. – С. 23.

744. Казанский П. О времени основания Печерской обители // Временник Моск. О-ва истории и древностей российских. – 1854. – Кн. 9. – Отд. 1. – С. 31–42.

745. Карташев А. В. Монашество в до-монгольское время // Карташев А. В. Очерки по истории русской церкви. – М., 1993. – С. 224–238.

746. Мельников В. П. Монастырско-церковные формы призрения / В. П. Мельников, Е. И. Холостова // Мельников В. П. История социальной работы в России: Учеб. пособие / В. П. Мельников, Е. И. Холостова. – 2-е изд. – М., 2002. – С. 33.

747. Мицкевич А. О влиянии русского духовенства и преимущественно монашества на просвещение Руси // Киев. губ. ведомости. – 1847. – № 10. – С. 101–105; № 11. – С. 115–118; № 18. – С. 187–189; № 19. – С. 199–202; № 21. – С. 223–236.

748. Николаевский П. Ф. Киево-Печерский монастырь в Древней России // Христианское чтение. – 1876. – Ч. 1. – № 3–4. – С. 303–334.

Стаття написана в основному на матеріалі Києво-Печерського патерика.

749. Новгородов В. Е. Развитие планировочной структуры Киево-Печерской лавры: [XI–XII ст.] // Стр-во и архитектура. – 1979. – № 1. – С. 25–27: ил.

750. Приселков М. Д. Афон в начальной истории Киево-Печерского монастыря: (Памяти незабвенного Е. Е. Голубинского) // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1912. – Т. 17, кн. 3. – С. 186–197.

Окр. відб.: Спб., 1912. – 12 с.

Рец.:

Грушевський М. // Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. – 1913. – Т. СХІV. – С. 202–203.

751. Приселков М. Д. Очерки по церковно-политической истории Киевской Руси XI–XII вв. – Спб.: Тип. М. М. Стасюлевича, 1913. – 414 с.

Зі змісту: Гл. IV. Начальная история Киево-Печерского монастыря. – С. 165–237; Гл. V. Борьба вокруг вопроса о канонизации свв. Владимира и Феодосия. Житие Владимира и Корсуньская легенда. – С. 238–284; Гл. VI. Киевская митрополия и Печерский монастырь при внуках Ярослава. Время Святополка и Мономаха. – С. 285–335; Гл. VII. Киевская митрополия и Печерский монастырь времени упадка Киевской Руси. – С. 336–405.

752. Ричка В. М. З історії економічних зв'язків Києво-Печерського монастиря з феодалами Чернігівської землі (XII – кінець XVI ст.) // Друга Черніг. обл. конференція з історичного краєзнавства (груд. 1988 р.): Тез. доп. – Чернігів; Ніжин, 1988. – Вип. 2. – С. 41–43.

753. Свенціцький І. С. Найдавніший чин вибору ігумена і заповіт ченцям Києво-Печерської лаври (1051–1074 рр.) // Наша культура. – Варшава, 1936. – № 6 (15). – С. 448–452.

754. Смирнов С. И. Значение Печерского монастыря в начальной истории русской церкви и общества: (Пробная лекция по каф. истории русской церкви, читанная в Моск. Духовной Акад. 19 апр. 1896 г.). – М.: Тип. Снегиревой, 1896. – 23 с.

Відб. з: Богослов. вестн. – 1896. – № 10. – С. 1–23.

755. Сычев Н. П. На заре бытия Киево-Печерской обители // Сб. ст. в честь акад. Алексея Ивановича Соболевского. – Л., 1928. – С. 209–294. – (Сб. отд-ния рус. яз. и словесности АН СССР. – Т. 101. – № 3).

756. Толочко П. Сказание о начале Печерского монастыря и его автор // Ruthenica. – К., 2003. – С. 115–125.

757. Хведченя С. Українські православні монастирі: деякі аспекти заснування / С. Хведченя, Р. Качан // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. Число 5. Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 10. Об'єднаний вип. Збірки наук. пр. на пошану акад. В. А. Смолія / Відп. ред. М. Ф. Дмитрієнко, Ю. А. Пінчук; Ін-т історії України НАН України. – К., 2002. – Ч. 1: Джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни. – С. 100–114.

Див. також: № 388, с. 538–546; № 2914, с. 510–513.

1.3. Виробництва. Ремесла

758. Безбородов М. А. Древнерусские стёкла XI–XIII вв., их химический состав и технология производства: [Стеклоделательные мастерские XI в. у Десятинной церкви и на территории Лавры] // Сб. науч. работ Белорус. политехн. ин-та. – 1955. – Вип. 47. – С. 5–6.

759. Безбородов М. А. Древнерусские стёкла и огнеупорные изделия: (хим.-технол. изуч. древнерус. стекол и огнеупоров из археол. раскопок) // Краткие сообщ. Ин-та истории материальной культуры АН СССР. – 1956. – Вип. 62. – С. 66–82.

760. Безбородов М. А. Стеклоделие в Древней Руси: [Исследование остатков стеклоделательных мастерских в Киеве] // Природа. – 1955. – № 1. – С. 70–76.

761. Богусевич В. А. До історії склоробного виробництва в Київській Русі: [Склоробні майстерні XI–XIII ст. на Старокиївській горі та на території Києво-Печерської лаври] // Нариси з історії техніки. – К., 1957. – Вип. 4. – С. 134–144.

762. Богусевич В. А. Мастерские XI века по изготовлению стекла и смальты в Киеве: По материалам раскопок 1951 г. // Краткие сообщ. Ин-та истории материальной культуры АН СССР. – 1954. – Вип. 3. – С. 14–20.

763. Гараєва М. Мандрівка вглиб віків: [Залишки склоробної майстерні на території Лаври] // Знання та праця. – 1963. – № 3. – С. 8–9: іл.

764. Гончар В. М. Керамічний посуд часів козацтва на території Печерської лаври // Археологічні дослідження пам'яток українського козацтва. – К., 1993. – С. 91–96.

765. Горенюк М. Скло Київської Русі: [Відкриття залишків склоробної майстерні на території Лаври] // Україна. – 1958. – № 17. – С. 31.

766. Гущина Л. В. Древние кожанные изделия из археологических раскопок Киево-Печерской лавры // Христианское наследие Византии и Руси: Сб. материалов II Междунар. конф. “Церковная археология: изучение, реставрация и сохранение христианских древностей” (Севастополь, 2002). – Симферополь, 2003. – С. 161–176.

767. Загребельний О. В. Гутне скло Києво-Печерської лаври 17–18 ст. / О. В. Загребельний, С. А. Балакін // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 1998. – Т. 7. – С. 161–165.

768. Джмелик В. Прибуткова стаття монастиря: [Виробництво і продаж горілки в маєтках Лаври]: Іст. нотатки / В. Джмелик, Ю. Колісник // Людина і світ. – 1967. – № 12. – С. 56–58.

769. Ефименко П. П. Итоги полевых археологических исследований на территории Украинской ССР в 1951 г.: [Исследование остатков крепостной стены и стеклоделательной мастерской на территории Киево-Печерской лавры] / П. П. Ефименко, И. Г. Шовкопляс // Сов. археология. – 1953. – Т. 17. – С. 312–313.
770. Качалов Н. Н. Исследование некоторых старинных русских стёкол / Н. Н. Качалов, В. В. Варгин // Докл. Акад. наук СССР. Новая серия. – 1954. – Т. 96. – № 5. – С. 1033–1036.
771. Качалов Н. Н. Стекло. – М., 1959. – Гл. 6: Древнерусское стекло. – С. 189–216.
772. Макарова Т. И. О происхождении поливной посуды на Руси: [Находки поливной посуды X–XI вв. в Киеве, в т.ч. на территории Лавры] // Сов. археология. – 1963. – № 2. – С. 246–250.
773. Макарова Т. И. Поливная посуда: Из истории керамического импорта и производства Древней Руси. – М.: Наука, 1967. – С. 51, 52, 63, 65–67, 85, 87, 99, 103, 113.
774. Рожанківський В. Ф. Українське художнє скло. – К.: Вид-во АН УРСР, 1959. – Розд. 2: Древньоруське склоробнє ремесло. – С. 15–32.
775. Сиромятников О. К. Пізньосередньовічна українська кераміка з Києво-Печерської лаври / О. К. Сиромятников, С. О. Балакін // Археологічні дослідження пам'яток українського козацтва. – К., 1995. – С. 129–133.
776. Шелковников Б. А. Стекло Киевской Руси X–XIII веков // Византийский временник. – 1959. – Т. 16. – С. 114–126.
777. Шовкопляс І. Г. Свідки минулого: (Нові дані з історії стародавнього Києва): [Ремісничі майстерні на території Лаври] / І. Г. Шовкопляс, Р. І. Виєзжев // Рад. жінка. – 1952. – № 11. – С. 26.
778. Щапова Ю. Л. Древнерусские стеклянные изделия как источник для истории русско-византийских отношений в XI–XII вв. // Византийский временник. – 1961. – Т. 19. – С. 60–75.
779. Щапова Ю. Л. Новые материалы к истории мозаик Успенского собора в Киеве: [Изделия стеклоделательной мастерской XI века на территории Лавры] // Сов. археология. – 1975. – № 4. – С. 209–222.
780. Щапова Ю. Л. О древнерусском стекловарении: [Мозаики Софии Киевской и стеклоделательной мастерской на территории Лавры] // Древняя Русь и славяне. – М., 1978. – С. 206–212.

1.4. Мистецтво

781. Архипова Є. І. Про сюжети рельєфів XI–XII ст. з Києво-Печерського монастиря // Археологія. – 1990. – № 1. – С. 95–106: іл.

782. Гезе В. Заметки о некоторых киевских древностях. – Спб., 1901. – [2], 8 с.: ил.

Зі змісту: Глиняные кувшины, найденные в сводах Лавры.

Відб. з: Зап. имп. Рус. археол. о-ва. – Т. 12. – Вип. 1–2.

783. Даркевич В. П. О некоторых византийских мотивах в древнерусской скульптуре: [Шиферные рельефы конца XI начала XII вв.] // Славяне и Русь. – М., 1968. – С. 410–419.

784. Даркевич В. П. Путиами средневековых мастеров. – М.: Наука, 1972. – С. 110–113.

785. История культуры древней Руси. – М.; Л., 1951. – Т.2: Домонгольский период. – С. 91–93, 106, 182, 186, 194, 200–201, 268–269.

786. Пуцко В. Г. Крест Марка Печерника // Сов. археология. – 1987. – № 1. – С. 217–230.

787. Харламов В. Шиферний рельєф із Києво-Печерської лаври // Образотворче мистецтво. – 1978. – № 3. – С. 31: іл.

1.5. Архітектурні пам'ятки

Успенський собор (Велика Успенська церква)

1073–1078 рр., внутрішнє оздоблення закінчено у 1090 р. Був напівзруйнований у 1230 р. під час землетрусу, незабаром відновлений; зруйнований у 1240 р. татарами, в 1470 відбудований. Реставрований в середині XVII ст. Горів у 1718 р., відбудований у 1722–1729 рр. Капітальний ремонт здійснено у 1896–1899 рр. У 1941 р. зруйнований. Наприкінці XX ст. відбудований.

788. Айналов Д. В. История древнерусского искусства: Киев-Царьград-Херсонес // Изв. Таврич. учён. комиссии. – 1920. – № 57. – С. 136–248.

789. *Альбом планов и детальных чертежей внутренности Великой церкви Киево-Печерской лавры с показанием расположения священных изображений. – [Б. в.д.].

790. Археологічні дослідження стародавнього Києва. – К.: Наук. думка, 1976. – С. 131–165.

791. Асеев Ю. С. Об архитектуре Успенского собора Печерского монастыря в Киеве (исследование 1982 г.) / Ю. С. Асеев, В. А. Харламов // Архитектурное наследство. – 1986. – Вып. 34. – С. 208–214: ил.
792. Асеев Ю. С. Мистецтво стародавнього Києва. – К., 1969. – С. 74–79.
793. Асеев Ю. С. Нові дослідження Успенського собору Києво-Печерської лаври / Ю. С. Асеев, В. О. Харламов // Образотворче мистецтво. – 1985. – № 4. – С. 29–31.
794. Асеев Ю. С. Успенський собор Києво-Печерського монастиря і його значення в розвитку архітектури Київської Русі // Історія Русі-України: (Іст.-археол. зб.). – К., 1998. – С. 61–70.
795. Афоніна А. Дорога до храму // Київ. вісн. – 1997. – 18 берез.
796. Біляєв С. Успенський собор Києво-Печерської лаври // Веч. Київ. – 1990. – 1 груд.
797. Будзинская Н. Успенский собор Киево-Печерской лавры // Купола: Ист. альманах. – 2005. – № 1. – С. 5–10: ил.
798. Велика Лаврська церква в Києві // Архітектура Рад. України. – 1939. – № 8. – С. 34–35.
799. Великая Лаврская церковь: [Стихотворение] // Святые Киева. – К., 1908. – С. 44–46.
800. Великая церковь Киево-Печерской лавры в нынешнем виде с 1729 года: Из книги “Пречистый акафисты всеседмичный” 1677 г. План Великой церкви Киево-Печерской лавры // Киев. старина. – 1886. – № 7. – Прил. в начале номера.
801. Верещагин В. П. К вопросу о расписании стен Великой церкви Киево-Печерской лавры // Тр. Киев. духовн. акад. – 1901. – № 3. – С. 440–446.
802. Вечерський В. В. Успенський собор Києво-Печерської лаври // Вечерський В. В. Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України. – К., 2002. – С. 51–58.
803. Вид Великой церкви Киево-Печерской лавры и Ближних и Дальних пещер 1623 г. // Киев. старина. – 1886. – № 6. – Прил. в начале номера.
804. Власенко А. Небесам подібна церква / А. Власенко, Д. Степовик // Міжнар. туризм. – 2001. – № 4. – С. 56–63.
805. Возобновление стеной живописи в Великой церкви Киево-Печерской Лавры // Киев. епарх. ведомости. – 1878. – № 11. – С. 335.

806. Ганзенко Л. Малювання Успенського собору за джерелами XIII–XX століть // Пам'ятки України. – 2003. – № 1–2. – С. 70–91.

807. Ернст Ф. Київська архітектура XVII віку. Реставрація пам'яток великокнязівської доби в XVII столітті // Київ та його околиця в історії та пам'ятках / Під ред. М. Грушевського. – К., 1926. – С. 134–136, 145–147.

808. Жиленко І. До питання про давні розписи Успенського собору Києво-Печерської лаври // Пам'ятки архітектури і монументального мистецтва в світлі нових досліджень. – К., 1996. – С. 37–39.

809. Жовква О. Барокові малювання Успенського собору: (Огляд) // Вісник / Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – 2000. – № 2. – С. 27–29.

810. Завгородній Ю. Ю. Успенська церква Печерської лаври – сакральний максимум Давньої Русі // Наук. зап. / Нац. ун-т “Києво-Могилянська акад.” – К., 2004. – Т. 25: Філософія та релігієзнавство. – С. 64–69.

811. Ивакин Г. В Успенском соборе найдены останки человека... эпохи энеолита: [Розкопки] // Факты и комментарии. – 2000. – 24 февр. – С. 10.

812. Івакін Г. Ю. Історичний розвиток Києва XII – середини XVI ст. – К., 1996. – С. 164–166, 172–175.

813. Кабанець Є. До заснування Успенського собору Печерського монастиря // Пам'ятки архітектури і монументального мистецтва в світлі нових досліджень. – К., 1996. – С. 35–36.

814. Кабанець Є. Про первісне освячення Успенського собору Києво-Печерського монастиря // Укр. іст. журн. – 1998. – № 6. – С. 118–133. – Бібліогр.: 94 назв.

815. Кочетков О. Постою пред Успенским собором: Стихи // Наш современник. – 2001. – № 1. – С. 97–99.

816. Крощенко Л. Успенський собор Києво-Печерської лаври в XVI–XVIII ст.: Описи та іконографія // Архітектурна спадщина України: Питання історіографії та джерелознавства української архітектури. – К., 1996. – Вип. 3, ч. 2. – С. 44–56.

817. Кузьменко В. Минуле і майбутнє Успенського собору // Веч. Київ. – 1988. – 10 черв.

818. Лавров Д. “В Успенському соборі все жило...” // Людина і світ. – 1991. – № 11. – С. 5–10.

819. Лашкарёв П. О. Киевская архитектура X–XIII вв. // Тр. III Археол. съезда. – К., 1874. – С. 263–287.
820. Лебединцев П. Г. Возобновление стенной живописи в Великой церкви Киево-Печерской Лавры в 1830–1843 гг. // Унив. изв. – 1878. – № 3. – С. 56–64; Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1888. – Кн. 2. – С. 34–42.
821. Левит Е. Осталось только на фотографиях: Фотоальбом. – М.: Планета, 1978. – С. 78–85.
822. Логвин Г. Н. Киев: Книга-спутник по городу Киеву. – М., 1967. – С. 196–200.
823. Логвин Г. Н. До питання про первісний вигляд Успенського собору Києво-Печерського монастиря // Архітектурна спадщина України. – К., 1994. – Вип. 1. – С. 215–220.
824. Логвин Н. Про первісний вигляд Успенського собору Печерського монастиря // Пам'ятки України. – 2003. – № 1–2. – С. 47–52.
825. Лукомский Г. К. Киев: Церковная архитектура XI–XIX вв. Византийское зодчество и украинское барокко. – К., 1999. – С. 28, 33, 44–45; 2 л. ил.
826. Мурьянов М. Ф. Золотой пояс Шимона // Византия; Южные славяне и Древняя Русь; Западная Европа: Искусство и культура. – М., 1973. – С. 187–198.
827. Настенко Л. П. Таїна світла Успенського собору Києво-Печерської лаври // Практ. філософія. – 2003. – № 2. – С. 155–158.
828. [Никандр, иеромонах]. Создание Великой Успенской церкви Киево-Печерской святой лавры по сказанию древнего предания. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1908. – 32 с.: ил.
829. Николаев В. Н. Стены внутри Великой церкви Киево-Печерской Лавры по снятии с них штукатурки // Изв. XI Археол. съезда в Киеве. – 1899. – № 11. – С. 145–146; Археол. изв. и заметки. – 1899. – Т. 7. – № 8–10. – С. 302–304; Тр. XI Археол. съезда в Киеве, 1899 г. – М., 1902. – Т. 2. – С. 125–126.
830. О работах в Лаврской Великой церкви в Киеве: [О реставрационных работах XIX в.] // Ист. вестн. – 1900. – № 4. – С. 365–368.
831. Описание ризницы Киево-Печерской лавры. – К., 1922. – 624 с. Попереднє вид.: К., 1911.

832. Освящение Великой церкви Успенской Киево-Печерской лавры // Киев. епарх. ведомости. – 1901. – № 16. – Отд. 2. – С. 740–746.

833. Островський Ю. Нові дослідження над литою моделлю іконостаса Успенського собору Києво-Печерської лаври // Волинська ікона. – Луцьк, 1994. – С. 40–43.

834. П. Г. 800-летие со дня освящения церкви Успения Пресвятой Богородицы в Киево-Печерской лавре // Киев. старина.– 1889.– № 9. – С. 777–779.

835. Пархоменко І. Ікони з іконостаса Успенського собору Києво-Печерської лаври: [У фондах Держ. музею укр. образотворчого мистецтва виявлено ряд творів іконопису, які вважалися втраченими під час війни] // Образотворче мистецтво. – 1993. – № 3–4. – С. 22–23.

836. Пархоменко І. Іконостас Успенського собору // Православ. вісн. – 1999. – № 1. – С. 93–96.

837. Пархоменко І. “Не хто иний тилко он...”: Ідентифіковано ікони з іконостаса Успенського собору // Пам’ятки України. – 1990. – Ч. 1. – С. 9–11.

838. Пархоменко І. Новознайдений фрагмент іконостаса Успенського собору Києво-Печерської лаври // Нар. творчість та етнографія. – 1994. – № 1. – С. 81–83.

839. Петров Н. И. Историко-топографические очерки древнего Киева. – К., 1897. – С. 76–82.

840. Петров Н. И. О новом расписании стен Великой церкви Киево-Печерской лавры: Реферат, чит. в заседании церковно-археол. о-ва Киев. духовной акад. 22 янв. 1901 г. // Чтения в Церк.-археол. о-ве при Киев. духовн. акад. – 1901. – Вып. 3. – С. 84–113.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1901. – № 2. – С. 227–296.

841. Петров Н. И. Об упразднении стенописи Великой церкви Киево-Печерской лавры. – К., 1900. – [2], 62 с.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1900. – № 4. – С. 579–610; № 5. – С. 40–70.

842. Петров-Стромский В. Ф. Тысяча лет русского искусства: история, эстетика, культурология. – М.: ТЕРРА, 1999. – С. 21.

843. Петровский С., протоиерей. Киев, его святыни и достопримечательности. – Одесса, 1914. – С. 69–72, 85–90.

844. Петропавловський В. Успенський собор – пам’ятник архітектури XI–XVIII ст. – [К.: Мистецтво, 1971]. – [12] с.: іл.

845. Пламеницька О. Успенський собор Києво-Печерської лаври: новий погляд на будівельну історію // Пам'ятки України. – 2003. – № 1–2. – С. 53–59.
846. Пляшко Л. Сторінки історії / Л. Пляшко, І. Савицький, Я. Сичевський // Ранок. – 1967. – № 12. – С. 10–11.
847. Попченко О. Джерело легенди: [До історії спорудження Успенського собору та дзвіниці] // Людина і світ. – 1968. – № 3. – С. 47–48.
848. Реутов А. Як будували Успенський собор Києво-Печерської лаври // Киевский альбом. – 2001. – Т. 1. – С. 65–70.
849. Сарабьянов В. Росписи Успенского собора Киево-Печерской Лавры в традициях древнерусской храмовой декорации // Искусствознание. – 2004. – № 2. – С. 188–236.
850. Савенко А. И. Великая церковь Киево-Печерской лавры. – К.: Тип. Кушнарёва, 1901. – 42 с.
Відб. з: Киевлянин. – 1901. – № 215, 216.
851. Сіткарьова О. В. Підземне місто під руїнами Успенського собору / [Розповідь записала І. Лукомська] // Веч. Київ. – 1997. – 19 берез.
852. Сказание о созидании и украшении Великой Соборной Успенской церкви Киево-Печерской лавры и о двенадцати греках, избранных для этого Пресвятою Богородицею // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 311–315.
853. *Схованка на хорах: [Скарб монет, захованих монахами в Успенському соборі] // Войовничий атеїст. – 1963. – № 9.
854. Успенский собор – памятник архитектуры XI–XVIII ст. / Киево-Печерский ист.-культ. заповедник. – К.: Реклама. 1974. – 1 разв. л.
855. Успенський собор // Короткий довідник з історії України / І. Ф. Курас, М. О. Багмет, І. І. Федьків та ін. – К., 1994. – С. 235–236.
856. Успенський собор Печерського монастиря 1073–1078 рр. // Мистецтво Київської Русі. – К., 1989. – С. 62–64: іл.
857. Филатов В. В. Фрагмент наружной росписи Успенского собора Киево-Печерской лавры / В. В. Филатов, А. П. Шептюков // Сообщения Всесоюз. центр. науч.-исслед. лаборатории консервации и реставрации музейных и худож. ценностей. – М., 1971. – С. 202–206.
858. Фундуклей И. Обзорение Киева в отношении к древностям. – К., 1847. – С. 60–64.

859. Харламов В. А. Исследования Успенского собора Киево-Печерской лавры в 1986–1988 гг. // Ист.-археол. семинар “Чернигов и его округа в IX–XIII вв.”: Тез. докл. – Чернигов, 1990. – С. 58–61.

860. Харламов В. А. Новые данные о технологии росписей Успенского собора Киево-Печерской лавры / В. А. Харламов, Ю. А. Коренюк // Вопросы исследования и реставрации памятников архитектуры. – К., 1992. – С. 80–88.

861. Харламов В. О. Дослідження Успенського собору Києво-Печерської лаври 1986 р. // Стародавній Київ: Археологічні дослідження 1984–1989 рр.: Зб. наук. пр. – К., 1993. – С. 138–150.

862. Хведченя С. Про пояс Шимона та Успенський собор / С. Хведченя, Р. Качан // Веч. Київ. – 1993. – 6 лют.

863. Холостенко М. В. Нові дослідження Іоанно-Предтеченської церкви та реконструкція Успенського собору Києво-Печерської лаври // Археологічні дослідження стародавнього Києва: Зб. ст. – К., 1976. – С. 131–165.

864. Холостенко М. В. Успенський собор Печерського монастиря // Стародавній Київ. – К., 1975. – С. 144–146.

865. Холостенко Н. В. Исследования руин Успенского собора Киево-Печерской лавры // Сов. археология. – 1955. – Т. 23. – С. 341–358: ил.

866. Холостенко Н. В. Исследования руин Успенского собора Киево-Печерской лавры в 1962–1963 гг. // Культура и искусство Древней Руси. – Л., 1967. – С. 58–68.

867. Холостенко Н. В. Памятник XI в. – собор Печерского монастыря // Стр-во и архитектура. – 1972. – № 1. – С. 32–34: ил.

868. Храмы України: Альбом / Вступ. ст., комент. та упоряд. Л. Прибегі. – К.: Мистецтво, 2000. – С. 58–59.

869. Чепелик В. Триумф і трагедія Київського бароко: [Історія побудови Успенського собору та Троїцької надбрамної церкви] // Укр. культура. – 1994. – № 1. – С. 8–10: іл.

870. Шамурина З. Киев. – [Репринт. изд. 1912 г.]. – К., 1996. – С. 34–35, 48–49, 56.

871. Щапова Ю. Л. Мозаика Успенского собора Киево-Печерской лавры и культурные взаимоотношения Руси и Византии // Визант. временник. – 1990 (1991). – Вып. 51. – С. 193–200.

872. Эртель А. Д. О стенописи в Великой Успенской церкви Киево-Печерской лавры // Тр. Киев. духовн. акад. – 1897. – № 4. – С. 500–527; Киев. епарх. ведомости. – 1897. – № 5. – С. 264–272.

Див. також: № 42, с. 48–51, фото, пл.; № 58, с. 35–44, 270–282; № 64, с. 9–11, 26–27, 68–72, 159–179, прибавл., с. 159–191; № 70, с. 74–77, 81–85; № 77, с. 605–607, 611, 618–622; № 97, с. 15–19, 40–65; № 107, с. 137–139; № 252, № 253, № 257, № 260, № 266, № 267, № 275, № 552, т. 4, с. 330, 574; № 553, т.1, с. 148, 170, 172, 173, 176, 185, 192, 195, 237, 245, 296, 324, 338, іл. 124, 125, т. 2, с. 39, 95, 111, 128, 139, 299, т. 3, с. 109, 112, 113, 142, 144, 147, 150, 175, 178, 180, 184, 251, 319, 390, т. 4, кн. 1, с. 59, 83, 311, т. 6, с. 75; № 554, с. 24–25, 94–95; № 557, с. 74–79, 119–123; № 569, с. 37–39, 42, 49, 53, 56, 117, 118, 128, 135, 140, фото 196, 200; № 571, с. 10, 81, 315, 414; № 580, с. 67–108; № 712, № 737, с. 46–51; № 741, № 742, с. 240–242; № 779, № 1009, № 2078, № 2730, № 2777, № 2808, вип. 3, с. 75–98; № 2914, с. 496–505; № 2944–2962, № 3061–3162.

Церква Спаса на Берестові

1113–1125 рр. У 1640–1643 рр. на замовлення Петра Могили реставрована. У 1813–1814 рр. прибудована дзвіниця. Архітектор А. І. Меленський.

873. Асєєв Ю. С. Нові дослідження церкви Спаса на Берестові / Ю. С. Асєєв, В. О. Харламов // Археологія Києва: Дослідження і матеріали: Зб. наук. пр. / АН УРСР. Ін-т археології. – К., 1979. – С. 84–90.

874. Бабюк В. Новознайдени фрески XII століття // В. Бабюк, В. Ясенецький // Образотворче мистецтво. – 1970. – № 6. – С. 18–19: іл.

875. Булкин В. А. О времени постройки церкви Спаса на Берестове // Археология. – 1995. – № 2. – С. 140–143.

876. Василенко В. І. Церква Спаса на Берестові.– [К.: Мистецтво, 1971]. – [12] с.: іл.

877. Гапонюк С. Спас на Берестові // Людина і світ. – 1982. – № 1. – С. 42.

878. Гончар В. Церква Спаса на Берестові: архітектурно-археологічні дослідження // Київ. старовина. – 2002. – № 1. – С. 36–50.

879. Грабар С. Берестове // Нова генерація. – 1992. – № 2–3. – С. 17–19.

880. Зубенко-Царьова М. Відроджені фрески // Знання та праця. – 1980. – № 11. – С. 6–7.

881. Кабанець Є. П. Дослідження стінопису церкви Спаса на Берестові // Реставрація музейних пам'яток в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх вирішення. – К., 1998. – С. 58–60.

882. Кабанець Є. П. “Світильник, сяючий в п'ятні...”: Церква Спаса на Берестовім у монументальному живописі та архітектурі // Людина і світ. – 2003. – № 8–9. – С. 34–40.

883. Каргер М. К. К истории киевского зодчества конца XI – начала XII в. Церковь Спаса на Берестове // Сов. археология. – 1953. – Т. 17. – С. 223–247: ил.

884. Киев. Церковь Спаса на Берестове. Фрески // Живопись Древней Руси XI – начала XIII века. – Л., 1982. – С. 104–105; ил. 80–82.

885. Колесник Л. Про що розповідають давні фрески // Пам'ятники України. – 1971. – № 2. – С. 35–38.

886. Красицкий Д. Ф. Усыпальница Юрия Долгорукого / Д. Ф. Красицкий, П. К. Федоренко; Под ред. Б. Д. Грекова; АН СССР, Ин-т истории, Заповедник “Киево-Печерская лавра”. – М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1948. – 36 с.: ил.; 1 вкл. л. ил.

887. Кухаренко Р. Церква Спаса на Берестові оновиться / Записала Р. Ніколаєнко // Веч. Київ. – 2002. – 10 жовт. – С. 4.

888. Лашкарёв П. А. Что осталось от древней киевской церкви Спаса на Берестове? // Лашкарёв П. А. Церковно-археологические очерки, исследования и рефераты. – К., 1898. – С. 108–116.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1867. – № 7. – С. 127–138.

889. [Лебединцев П.]. Спас на Берестове / Л. П. // Киев. старина. – 1888. – № 7. – С. 8–11.

890. [Лебединцев П.]. Церковь Спаса на Берестове в Киеве, бывшая придворною св. великого князя Владимира, древнейшая из всех ныне существующих в России церквей: Ист. известие / П. Л. – К.: Тип. Давыденко, 1862. – 14 с.

Відб. з: Киев. епарх. ведомости. – 1862. – № 21. – С. 668–681.

891. Литвиненко Я. В. Некоторые аспекты программной реконструкции живописи в своде нартекса церкви Спаса на Берестове / Я. В. Литвиненко, Е. В. Питателева // Христианское наследие Византии и Руси: Сб. материалов II Междунар. конф. “Церковная археология: изучение, реставрация и сохранение христианских древностей”, (Севастополь, 2002). – Симферополь, 2003. – С. 135–143.

892. Логвин Г. Н. Возрождённые фрески XII века // Искусство. – 1971. – № 8. – С. 64–68.

893. Логвин Г. Н. Церковь Спаса на Берестове в Киеве: Вопросы реконструкции // Стр-во и архитектура. – 1983. – № 7. – С. 27–28: ил.
894. Логвин Н. Гибнет храм Спаса на Берестове. В Киеве, похоже, умеют лишь восстанавливать святыни, но не сохранять их // Киев ведомости. – 1998. – 2 сент.
895. Логвин Н. Г. Церковь Спаса на Берестове. 1113–1125 // Материалы к своду памятников истории и культуры народов СССР по Украинской ССР. – К., 1985. – Вып. 3: г. Киев. – С. 227–232.
896. Неужели Алимпий?: [Фрески Спаса на Берестове] // Преподавание истории в шк. – 1971. – № 4. – С. 124.
897. Німчук В. Церква Спаса на Берестовому – споруда XI ст. // Київ. старовина. – 2000. – № 3. – С. 2–8. – Бібліогр.: 26 назв.
898. Нові фрески часів Київської Русі // Київ. старовина: Щорічник. – К., 1972. – С. 72–73.
899. Новое открытие фресок в Киеве // Киев. епарх. ведомости. – 1863. – № 11. – С. 345–346.
900. *Открытая старина: (Фрески в церкви Спаса на Берестове в Киеве) // Воскресный досуг. – 1863. – № 23.
901. Открытие фресков церкви Спаса на Берестове, что в Киево-Печерской цитадели // Киев. епарх. ведомости. – 1865. – № 19. – С. 737–738.
902. Отчет имп. Археологической комиссии за 1909–1910 годы: [Исследование церкви П. П. Покрышкиным]. – Спб., 1913. – С. 183–184.
903. Петренко М. Через триста років... // Людина і світ. – 1971. – № 3. – С. 50–56.
904. Петров Н. И. Древняя стенопись в киевской Спасской на Берестове церкви. – К.: Тип. Горбунова, 1908. – [2], 34 с.
Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1908. – № 2. – С. 266–298.
905. Петров Н. И. Историко-топографические очерки древнего Киева. – К., 1897. – С. 72–73.
906. Петров Н. И. О фресках Спасо-Берестовской церкви // Тр. XIV Археол. съезда. – 1911. – Т. 3. – С. 60.
907. Піщанський В. Київський Спас на Берестовім // Зап. чина св. Василія Великого. – Жовква, 1926. – Т. 2. – С. 314–316; 6 табл. іл.

908. Позняк П. На Берестові // Прапор комунізму. – 1989. – 20 січ.
909. Протоколы реставрационных заседаний имп. Археологической комиссии. Заседание 30 сентября 1909 г.: [Выводы П. П. Покрышкина о реставрации церкви] // Изв. имп. Археол. комиссии. – 1910. – Вып. 34. – С. 1–25.
910. Пуцко В. Г. Берестовська фреска і візантійська мистецька традиція // Пам'ятки архітектури і монументального мистецтва в світлі нових досліджень. – К., 1996. – С. 39–41.
911. Радченко О. Усипальниця Юрія Долгорукого // Веч. Київ. – 1955. – 18 берез.
912. Сас І. Пам'ятнику – 800 років // Київ. комсомолец. – 1957. – 15 трав.
913. Сафонов Ю. У Спаса на Берестове // Раб. газ. – 1989. – 5 авг.
914. [Сведения о раскопках О. Г. Пеленского в усадьбе Спаса на Берестове в 1908 г.] // Изв. имп. Археол. комиссии. – 1909. – Вып. 31: Прибавление. Вып. 15. – С. 47–48.
915. Седик О. Храм Спаса на Берестові віродиться за допомогою американців: [Інститут архітектурної консервації Гетті надав грант на 76 тисяч доларів для порятунку пам'ятки] // Хрещатик. – 2001. – 30 серп. – С. 5.
916. Сементовский Н. М. Древнейшая в России церковь Спаса на Берестове, построенная Святым Великим Князем Владимиром в Киеве в 989 году. – К.: Тип. Сементовского, 1877. – 22, III с.: ил.
Відб. з: Киевлянин. – 1867. – № 87; Киев. телеграф. – 1867. – № 82.
917. *Сементовский Н. М. Что действительно осталось от церкви Спаса на Берестове, созданной св. Великим князем Владимиром // Киев. телеграф. – 1868. – № 1, 2, 3, 4, 12, 15.
918. Скоропадська В. Таємниця церкви Спаса на Берестові // Рад. Україна. – 1989. – 5 серп.
919. Стріленко Ю. М. Наукова реставрація в Україні – досвід і практика ведення робіт на пам'ятках: [На прикладі церкви Спаса на Берестові] / Ю. М. Стріленко, Н. В. Поляцкова // Міжнародний досвід охорони культурної спадщини та пам'яткоохоронне законодавство України: Матеріали конф. (18–19 квіт. 2002 р.). – К., 2002. – С. 125–133.
920. Усипальниця Мономаховичів // Веч. Київ. – 1980. – 22 серп.

921. Харламов В. О. Нові дослідження церкви Спаса на Берестові // Археологія Києва: Дослідження і матеріали: Зб. наук. пр. / АН УРСР. Ін-т археології. – К., 1979. – С. 84–90.

922. Хозеров І. Спас на Берестю (попередні повідомлення) // Київські збірники історії й археології, побуту й мистецтва. – К., 1931. – Зб. 1. – С. 111–112.

923. Церква Спаса на Берестові у Києві. 1113–1125 // Мистецтво Київської Русі. – К., 1989. – Іл. 52–61.

924. *Церковь св. князя Владимира, кладбищенская и Спаса, Печерская // Киев. губ. ведомости. – 1865. – № 29.

925. Церковь Спаса на Берестове // Изв. археол. комиссии. Прибавление к вып. 39. (Хроника и библиогр. вып.19). – Спб., 1911. – Археол. хроника за 2-ю половину 1910 г. – С. 98–100.

926. Церковь Спаса на Берестове в Киеве // Киев. губ. ведомости. – 1867. – № 148. – С. 149–151.

927. Чемерис В. Коли в Києві будуть “викорчовувати” могилу Юрія Долгорукого?... // Літ. Україна. – 1997. – 4 верес.

928. 400 тисяч гривень на ... храм // Київ. правда. – 2001. – 10 лип.

929. Штендер Г. М. Трёхлопастное покрытие церкви Спаса на Берестове: (К вопросу о худож. образе храмов второй половины XI – начала XII в.) // Памятники культуры: новые открытия. Письменность; Искусство; Археология: Ежегодник. – Л., 1981. – С. 534–344; 8 ил.

930. Щербак В. Засновника Москви поховано в Києві // Наука і суспільство. – 1989. – № 3. – С. 56.

931. Янко С. Оживлені фрески // Наука і суспільство. – 1973. – № 9. – С. 48–49.

Див. також: № 1, с. 15, 16, 23, 26, 29, 31, 62, 72; № 3, с. 181, 305, 348, 363, 390, 455, 456; № 4, т. 9, с. 208; № 54, с. 169–173; № 60, с. 254; № 78, с. 148–152; № 80, с. 374–391; № 107, с. 56–58; № 110, № 127, № 552, т. 1, с. 178, 179, 181, 201, т. 3, с. 184; № 555, с. 42–45; № 557, с. 82–84; № 571, с. 12, 81, 296, 345, 437–441, 451, 459, 476, 481, 483, 499, 501; № 572, с. 108, фото, пл., с. 109; № 742, с. 235–238; № 807, с. 154–158; № 868, с. 68–69; № 2777, № 2778, № 2790, іл. 85–88; № 2914, с. 481–485.

Троїцька надбрамна церква

1106–1108 рр. Перебудована після пожежі 1718 р. (20-ті рр. XVIII ст.).

932. Василенко В. І. Троїцька надбрамна церква – пам'ятка архітектури XII–XVIII ст. – [К.: Мистецтво, 1971]. – [12] с.: іл.

933. Вортман Д. Про час спорудження Троїцької надбрамної церкви Печерського монастиря // Київ. старовина. – 1998. – № 1. – С. 185–188.

934. Кабанець Є. Ще про час заснування Троїцької надбрамної церкви // Київ. старовина. – 1999. – № 6. – С. 15–24.

935. Кондратюк А. Бароківі розписи лаврської церкви Святої Трійці: (Історія пам'ятки, атрибуція, теологічна програма) // Укр. акад. мистецтв: Дослід. та наук.-метод. праці. – 2002. – Вип. 9. – С. 156–167. – Бібліогр.: 40 назв.

936. Кондратюк А. Ю. Вівтарні розписи Троїцької церкви Києво-Печерської лаври // Народознавчі Зошити. – 2002. – № 3–4. – С. 222–228.

937. Кондратюк А. Ю. Краєвидні зображення у Троїцькій церкві Києво-Печерської лаври // Укр. Акад. мистецтв. Дослід. та наук.-метод. праці. – К., 2003. – Вип. 10. – С. 230–241.

938. Кондратюк А. Ю. “Незауважені” композиції Троїцької церкви Києво-Печерської лаври // Collegium. – 2003. – № 14. – С. 136–144.

939. Кондратюк А. Ю. Семантика деяких сюжетів Троїцької надбрамної церкви: (До питання про реконструкцію теологічного задуму) // Мистецтвознавство України: Зб. наук. праць. – К., 2003. – Вип. 3. – С. 323–330.

940. Кондратюк А. Ю. Стінопис притвору Троїцької надбрамної церкви // Мистецтвознавство України: Зб. наук. праць. – К., 2001. – Вип. 2. – С. 34–40.

941. Кондратюк А. Ю. Чотири тематичні цикли розписів Троїцької надбрамної церкви // Collegium. – 2003. – № 13. – С. 133–141.

942. Лавров Д. Спочатку було слово... // Людина і світ. – 1990. – № 8. – С. 27–28.

943. Максимович М. А. Святые врата Печерской лавры // Москвитянин. – 1848. – № 7. – С. 39–43; Максимович М. А. Собр. соч. – К., 1877. – Т. 2. – С. 205–209; Максимович М. Киевъ явился градом великим... – К., 1994. – С. 137–140.

944. Миляева Л. С. Иконография и красноречие украинского барокко. Росписи Надвратной церкви Киево-Печерской лавры // Восточнославянский храм. Литургия и искусство. – Спб., 1994. – С. 308–316.

945. Монументальний живопис Троїцької надбрамної церкви Києво-Печерської лаври: Каталог. – К.: Вид-во “КВІЦ”, 2005. – 252 с.: іл.

946. Пітателева О. В. Троїцька надбрамна церква: нове в проблемі синтезу мистецтв // Українська культурна спадщина XVII–XIX ст. – К., 1993. – С. 55–56.

947. Скоп Л. А. Роль геральдичної семантики в стінописі 30-х рр. XVIII ст. Троїцької надбрамної церкви // VI наук. геральдична конференція. – К., 1997. – С. 82–84.

948. Уманцев Ф. С. Троїцька надбрамна церква. – К.: Мистецтво, 1970. – 216 с.: іл., 3 арк. іл.

949. Утевська П. Таємна вечерея у Сорочинцях: [Створення Сорочинського іконостасу та розпис Троїцької надбрамної церкви в Києві] / П. Утевська, Д. Горбачов // Хроніка-2000. – 1996. – Вип. 16. – С. 122–131.

950. Церковь св. Троицы в Киево-Печерской лавре // Памятники древнего зодчества. – Спб., 1897. – Вып. 3. – С. 5–6, 1 табл.

951. Цюпа Ю. Страж обителі // Хрещатик. – 1992. – 15 лют.

Див. також: № 60, с. 263–266; № 63, с. 50, 215, 231, 271; № 64, с. 30–31; № 553, т. 1, с. 144; № 555, с. 192–208, 224–228; № 557, с. 79–80; № 569, с. 38, 39, фото 39, 198, 325; № 572, с. 53–54, фото, пл.; № 742, с. 242–243; № 868, с. 62–65; № 869, № 2777, № 2808, вип.1, с. 17–22, вип. 7, с. 119–127; № 2914, с.491–494.

Фортешні мури XII ст.

952. Асеев Ю. С. Военно-оборонні стіни XII віку в Києво-Печерській лаврі: (Архіт.-археол. дослідження 1951 р.) / Ю. С. Асеев, В. А. Богусевич // Вісн. Акад. архітектури УРСР. – 1951. – № 4. – С. 40–43: іл.

953. Богусевич В. А. К вопросу о крепостных стенах XII века в Киево-Печерском монастыре // Краткие сообщ. Ин-та археологии АН УССР – 1960. – Вып. 9. – С. 108–112: ил.

954. Послание к Василию, архимандриту печерскому XII ст.: [О строительстве оборонительных сооружений вокруг монастыря] // Прибавление к изданию Творений святых отцов. – М., 1851. – Ч. 10. – С. 348–349.

955. Силин О. П. Стародавні укріплення і фортеці Києва // Укр. іст. журн. – 1975. – № 9. – С. 114–124.

Див. також: № 553, т.1, с. 144; № 572, с. 58–60, фото; № 769, № 1044; № 2808, вип. 1, с.12–16, вип. 3, с. 166–180.

1.6. Персоналії

Св. Авраамій Затвірник, преподобний (XII–XIII ст.)

956. Память преподобного Авраамия, затворника Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых.– М., [1993]. – Кн. 4. – С. 502.

Див. також: № 208, с. 50, 131.

Св. Агапіт Лікар, преподобний († бл. 1095 р.)

957. Брайчевський М. Історичні портрети: Каталог ювілейної виставки. – К.: Спалах, 1999. – С. 70–71.

958. Дупленко Ю. Перші давньо-руські лікарі: До 900-х роковин Агапіта Печерського // Уряд. кур'єр. – 1996. – 4 січ.

959. Колпакова В. Перший відомий лікар України-Русі / В. Колпакова, Р. Новакович // Київ. старовина. – 1992. – № 5. – С. 126–128.

960. Корнелюк В. Лікував і князів, і бідаків // Чумац. шлях. – 2002. – № 2. – С. 11.

961. Можаровська Т. Лікував і князів, і бідарів // Наука і суспільство. – 1987. – № 3. – С. 73–74; Агапіт. – 1996. – № 4. – С. 19–25.

962. Народжені Україною: Меморіальний альманах: У 2-х т. – К.: Євроімідж, 2002. – Т. 1. – С. 44–45.

963. Пучківський О. Олімпій та Агапіт печерські – перші українські лікарі // Зб. Мед. секції Укр. наук. т-ва в Києві. – К., 1922. – Кн. 5. – С. 1–3.

964. Русские святые: 1000 лет русской святости / Жития собрала монахиня Таисия (Татиана Георгиевна Карцева). – Спб.: Азбука, 2000. – С. 355–356.

965. Святий Агапіт Печерський / С. В. Дудник, Р. Л. Новакович, А. С. Пашкович та ін. // Людина і світ. – 1993. – № 4–5. – С. 53–54.

966. Фоменко К. Преподобный отец наш Агапит, безвозмездный врач. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1910. – 10 с.

967. Шиденко В. Лікар Агапіт: Сторінки історії // Людина і світ. – 1983. – № 9. – С. 61.

Див. також: № 208, с. 23, 48, 50, 83, 85, 89, 91, 92; № 308, с. 40; № 964, с. 355–356.

Св. Агафон Чудотворець, преподобний (XIII–XIV ст.)

968. Сведения о преподобном Агафоне, чудотворце Печерском, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 351–352.

Див. також: № 208, с. 65, 93, 134, 135.

Св. Аліпій (Алімпій, Олімпій), іконописець († 1114)

969. Алипий (иконописец, инок Киево-Печерской лавры, умер 17 августа 1114 г.). Биография к прилагаемому рисунку головы // Школа рисования. – 1859. – № 1. – С. 1–3.

970. Ерёмин Т. С. Первый русский иконописец // Ерёмин Т. С. Мир русских икон и монастырей: история, предания. – М., 1997. – С. 425–430.

971. Житие преподобного отца нашего Алипия Печерского // Избранные жития русских святых (X–XV вв.). – М., 1992. – С. 113–121.

972. Логвин Г. Легендарний художник // Знання та праця. – 1970. – № 8. – С. 16–17: іл.

973. Петров П. Св. Алипий, иконописец Печерский // Сев. сияние. – 1864. – Т. 3. – С. 195–202: ил.

974. Пономарёв А. Алипий (Алимпий, Олимпий) // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1900. – Т. 1. – Стб. 537–540.

975. Пуцко В. Киевский художник XI века Алимпий Печерский: (По сказанию Поликарпа и данным археологических исследований) // Wiener Slawistische Jahrbuch. – 1979. – S. 63–88.

976. Смирний Ю. Алімпій Печерський і Андрій Рубльов у традиції українського іконописання // Образотворче мистецтво. – 2001. – № 3. – С. 83–85.

977. Успенский М. Заметки о древнерусском иконописании. Известные иконописцы и их произведения / М. Успенский, В.И. Успенский. – СПб., 1901. – С. 3–33: ил., 2 вкл. л. ил.

978. Утевська П. На честь Алімпія Печерського / П. Утевська, Д. Горбачов // Collegium. – 1994. – № 2–3. – С. 199–206.

979. Утевська П. Художник Алімпій Печерський / П. Утевська, Д. Горбачов // Дзеркало тижня. – 1996. – 23 серп.

Див. також: № 208, с. 23, 46, 48, 50, 52, 91, 92, 122; № 308, с. 64; № 557, с. 172–175; № 663, с. 1, 3, 6, 19, 121, 129, 166; № 842, с. 22; № 896, № 957, с. 72–73; № 962, с. 60–61; № 964, с. 506–508.

Св. Аммон Затвірник, преподобний (XIII ст.)

980. Житие преподобного Аммона, затворника, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 352.

Див. також: № 208, с. 65, 140.

Св. Амфілохій, єп. Володимиро-Волинський († 1122)

981. Рожко В. Є. Українські православні Святі історичної Волині IX–XX ст.: Іст.-краєзнавчий нарис. – Луцьк: Медіа, 2003. – С. 42–43.

982. Хойнацкий А. Ф. Святой Амфилохий Печерский, епископ Владимиро-Волинский // Волин. епарх. ведомости. – 1894. – № 22. – С. 653–662.

Див. також № 964, с. 621–622.

Св. Анастасій, диякон, преподобний († 1190)

983. Сведения о преподобномученике Анастасии, диаконе Печерском, в Ближних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 161–162.

Див. також: № 208, с. 52, 91, 92, 131; № 308, с. 10; № 964, с. 88.

Св. Анатолій Затвірник, преподобний (XII ст.)

984. Житие преподобного Анатолия Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 505.

Див. також: № 208, с. 52, 89, 91, 92, 122, 124; № 308, с. 93.

Св. Антоній Печерський († 1073)

985. Акафист преподобным и богоносным отцем нашим Антонию и Феодосию Печерским. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1899. – 53 л.; 1 грав.

986. Антоний Печерский // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1900. – Т. 1. – Стб. 880–882.

987. Артамонов Ю. А. Проблема реконструкции древнейшего Жития Антония Печерского // Средневековая Русь. – 2001. – Ч. 3. – С. 5–81.

988. Беляев И. Жизнь преподобного Антония Печерского / Сост. И. Беляев; Изд. О-ва распространения полезных книг. – М.: Тип. Грачёва, 1866. – 60 с.

989. Брайчевський М. Антоній Печерський: Діячі України-Русі // Пам'ятки України. – 1990. – № 2. – 4-та с. обкл.; Історичний календар. 2003: Наук.-попул. альманах. – К., 2003. – Вип. 9. – С. 308–310; Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 11–16.

990. Булгак О. Антоній Преподобний Печерський (983–1073) // Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 6. – С. 51–52.

991. Васильев В. История канонизации русских святых. – М.: Унив. тип., 1893. – С. 109–112.

992. Васютинский Ф. Слово в день преподобного отца нашего Антония Печерского, иже в Киеве бывшего начальника всех Российских монахов // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1908. – № 15. – С. 539–548.

993. Глембоцька А. Антонів слід на Любецькій горі // Наука і суспільство. – 1997. – № 9–10. – С. 3, обкл.

994. Голубинский Е. История канонизации святых в русской церкви. – Сергиев Посад: 2-я тип. А. И. Снегирёвой, 1894. – С. 44–45, 163, 175, 182–183, 186–187.

995. День памяти преп. Антония Печерского // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 29. – Отд. 2. – С. 650.

996. День преподобного Антония в Киево-Печерской лавре // Киев. епарх. ведомости. – 1901. – № 14. – Отд. 2. – С. 654.

997. Димитрій Ростовський (Туптало Д. С.). Канон преподобним и Богоносным отцемъ нашемъ Антонію и Феодосію Кіевопечерскимъ // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 240–247.

Раніше надрук. в: Вологод. епарх. ведомости. – 1866. – № 18.

998. Димитрій Ростовський (Туптало Д. С.). Преподобному Антонію Печерському. На образ всех преподобных Печерских, вколо с[вятаго] креста написанных на стене в церкви Честнаго креста // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 185.

999. Жизнь преподобного Антония Печерского. (Представление 7 мая, память празднуется 10 июля). – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1883. – 15 с.

Наступні вид.: 2-е. – К., 1895; 3-е. – К., 1910.

1000. Жиленко І. Лаврські середньовічні особливості вшанування преподобних Антонія і Феодосія на прикладі текстів XVII ст. // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 716–763.

1001. Житие Антония Печерского. – 3-е изд. – М., 1856. – 26 с.

1002. Житие Антония Печерского // Словарь книжников и книжности Древней Руси. – Л., 1987. – Вып. 1. – С. 135–136.
1003. Житие преподобного Антония Печерского // Жизнеописания достопамятных людей земли русской X–XX вв. – М., 1992. – С. 30–34.
1004. Житие преподобного Антония Печерского / [Авт.-сост. М. А. Письменный]. – М.: РИПОЛ классик, 2003. – 156 с.
1005. Житие преподобного и богоносного отца нашего Антония Печерского, Киевского первоначальника монахов в России. – Спб.: Синод. тип., 1836. – 28 с.
Наступне вид.: К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1870.
1006. Житие преподобных Антония и Феодосия Печерских. – Спб., 1878. – 38 с.
1007. Житие преподобных отец наших Антония и Феодосия Печерских. – М.: Тип. “Русских ведомостей”, 1873. – 35 с.
1008. Жития преподобных и богоносных отец Антония и Феодосия Киево-Печерских, первоначальников иноческого общежития в России. – М.: Унив. тип., 1862. – 108 с.; 5 ил.
1009. Жития преподобных отец Антония и Феодосия Печерских с приобщением сказания о святой чудотворной церкви Печерской Успения Пресвятыя Богородицы, како создася, украсися и освятися. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1877. – 140 л.; 3 грав.
Попередне вид.: К., 1838.
1010. Житіє преподобного і Богоносного отця нашого Антонія, першоначальника ченців Російських, котрі почали подвизатися в печерах / Пер. з церковнослов'ян. І. В. Жиленко // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 67–84.
1011. Забуга М. Духовні традиції преподобних Антонія і Феодосія в сучасному житті України: [Інтерв'ю з ректором Київ. духовн. акад., проф., протоієреєм М. Забугою] // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 6–10.
1012. История русской литературы / Ред. А. С. Орлов, В. П. Адрианова-Перетц, Н. К. Гудзий. – М.; Л., 1941. – Т. 1: Литература XI – начала XIII века. – С. 325–326.
1013. Иванов І. Преподобний Антоній: До 920-річчя пам'яті засновника Печерської обителі // Київ. старовина. – 1993. – № 6. – С. 123–125.
1014. Кабанець Є. Де було поховано Антонія Печерського // Людина і світ. – 1998. – № 8. – С. 9–15.

1015. Кабанець Є. Про локалізацію поховання Антонія Печерського // Чернігівський Троїцько-Іллінський монастир: історія та сучасність. – Чернігів, 1999. – С. 27–30; Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 677–683.

1016. Краткие сведения о праздниках Православной Церкви и сказания о жизни особо чтимых святых. – М., 1892. – С. 150–153.

1017. Лопухіна О. Джерела і розвиток іконографії преподобних Антонія і Феодосія Печерських в іконописі XIII–XIX ст. // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 764–770.

1018. Марков Н. Е. О достопримечательностях Чернигова. – Чернигов, 1882. – С. 13–15.

1019. Милорадович Г. А. Любеч, Черниговской губернии, Городницкого уезда. Родина преподобного Антония Печерского / Изд. имп. О-ва истории и древностей российских при Моск. ун-те. – М.: Унив. тип., 1871–159 с. – (Чтения имп. О-ва истории и древностей российских при Моск. ун-те. Кн. 2).

Наступне вид.: К., 1873. – 109 с.

1020. Мицик Ю. Відновлення Антонієвих печер у Любечі (XVII ст.) // Київ. старовина. – 1996. – № 2–3. – С. 78–82.

1021. Память преподобного отца нашего Антония Печерского // Избранные жития русских святых (X–XV вв.). – М., 1992. – С. 54–68.

1022. Пархоменко В. А. В какой мере было тенденциозно не сохранившееся древнейшее “Житие Антония Печерского”? (По поводу новой книги г. Приселкова) // Изв. Отд-ния рус. яз и словесности имп. Акад. наук. – 1914. – Т. 19, кн. 1. – С. 237–241.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 617–621.

1023. Похвала преподобному і Богоносному отцю нашому Антонію Печерському, першоначальнику житія чернечого в Росії / Пер. І. Жиленко // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 85–117.

1024. Преподобные Антоний и Феодосий, основатели монашества на Руси. – Пг., 1914. – 24 с.: ил.

1025. Преподобный Антоний Печерский // Воскресное чтение. – 1878. – № 15. – С. 125–128.

1026. Розанов С. П. К вопросу о житии преподобного Антония Печерского // Изв. Отд-ния рус. яз и словесности имп. Акад. наук. – 1914. – Т. 19, кн. 1. – С. 34–46.

Окр. відб.: Спб., 1914. – 13 с.

1027. Свет Печерский. Основатель Киево-Печерской лавры. – [К., 1912]. – 4 с.: ил.

1028. Слово в день памяти преподобного Антония Печерского // Воскресное чтение. – 1850. – № 12. – С. 125–131.

1029. Служби преподобним Антонію і Феодосію Печерським // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 187–239.

1030. *Смольский К. Празднование памяти преподобного Антония Печерского и слово свящ. Клим. Смольского // Литов. епарх. ведомости. – 1869. – № 16.

1031. Сперанский М. Н. История древней русской литературы. – 4-е изд. – Спб.: Лань, 2002. – С. 267.

1032. Титов Ф. Житіє преподобного отця нашого Антонія Печерського // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 17–33.

1033. Филарет, митрополит. Слово на память преподобн. Антония Печерского, произнесенное в Киево-Печерской лавре Филаретом, митрополитом Киевским и Галицким // Воскресное чтение. – 1837. – № 16. – С. 130–133.

1034. Филарет (Гумилевский). История русской церкви / Соч. Филарета Гумилевского, архиепископа Черниговского. – М.: Изд. М. А. Ферাপонтова, 1888. – Период первый, от начала христианства в России до нашествия монголов (988–1237 гг.). – С. 236–245.

1035. Чудесная помощь преподобных оо. печерских Антония и Феодосия: Из письма подпоручика Мельничука к о. Наместнику Киево-Печерской Лавры 22 марта 1900 г. // Киев. епарх. ведомости. – 1900. – № 10. – Отд. 2. – С. 424–426.

1036. Шафонский А. Черниговского наместничества топографическое описание с кратким географическим и историческим описанием Малой России, из частей коей оное наместничество составлено, соч. действ. стат. советником и кавалером А. Шафонским с 4-мя геогр. картами в Чернигове 1786 г. – К.; М., 1851. – Ч. 2. – С. 270–271.

Опис Антонієвих печер.

Див. також: № 208, с. 7, 9, 13–16, 20–24, 27–32, 35–37, 39, 41–44, 48, 52, 53, 55, 57, 59, 60, 62, 65, 69, 74, 76, 79, 81, 87, 96, 99, 102, 103, 105, 107, 109, 110, 127; № 308, с. 46–47; № 314, № 316, № 388, с. 468; № 447, № 462, № 466, с. 99, 107; № 737, с. 34–43; № 743, № 957, с. 53–54; № 962, с. 92–93; № 964, с. 439–442.

**Св. Арефа Затвірник, преподобний († бл. 1195 р.
(за іншими даними – перед 1190 чи у 1170))**

1037. Житие преподобного Арефы, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 462–463.

Див. також: № 208, с. 53, 130; № 308, с. 92; № 964, с. 634.

Св. Афанасій, преподобний († бл. 1176 р.)

1038. Житие преподобного Афанасия, затворника Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 227–228.

1039. Завещание святого Афанасия Печерского: Из “Киевского Патерика” // Воскресное чтение. – 1853. – № 17. – С. 162; № 34. – С. 334.

Див. також: № 208, с. 53, 91, 92, 126, 129.

Св. Афанасій Затвірник, преподобний (XIII ст.)

1040. Житие преподобного Афанасия, затворника Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 228–229.

Див. також: № 208, с. 65, 137; № 964, с. 711–712.

Св. Ахіла (Акіла) Диякон, преподобний (XIII–XIV ст.)

1041. Сведения о преподобном Ахиле, диаконе Печерском, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 24–25.

Див. також: № 208, с. 65, 93, 137.

Св. Варлаам, ігумен († бл. 1065 р.)

1042. Житие преподобного Варлаама, игумена Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 64–68.

1043. Хойнацкий А. Представление пр. Варлаама, игумена Печерского, на Волыни // Волын. епарх. ведомости. – 1873. – № 15. – С. 531–533.

Див. також: № 208, с. 14, 28, 29, 53, 54, 59, 71, 85, 89, 90, 91, 92, 127, 128, 130; № 308, с. 103–104; № 737, № 964, с. 676–678; № 981, с. 37; № 1409.

Св. Василій, архімандрит (XII ст.)

1044. Жиленко І. Архімандрит Києво-Печерський Василій // Людина і світ. – 2002. – № 3. – С. 20–23.

Див. також № 954.

Св. Василій та Федір, преподобномученики († 1098 р.)

Див.: № 208, с. 14, 21, 33, 34–36, 48, 54, 64, 79, 89, 91, 92, 105, 128; № 308, с. 62–63; № 964, с. 499.

Св. Герман, єп. Новгородський

Див. № 308, с. 14.

**Св. Григорій, іконописець
(XI–XII ст. Існує думка, що він помер у 1105 р.)**

Див.: № 208, с. 23, 54, 91, 92, 123; № 308, с. 62; № 964, с. 497.

Св. Григорій Чудотворець, преподобний († 1093)

1045. Ефрем Переяславский. Посмертные чудеса святителя Николая архиепископа Мир-Ликийского Чудотворца: Памятник древнерусской письменности XI века. Труд Ефрема, епископа Переяславского: (По пергаментной рукописи Троице-Сергиевой лавры, № 9) / Сообщ. архиеп. Леонид. – Спб.: Тип. В. Балашова, 1888. – С. 62–74.

1046. Житие преподобного Григория, чудотворца Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 29–32.

Див. також: № 208, с. 48, 54, 89, 90, 91, 92, 125; № 308, с. 9; № 964, с. 50–52.

Св. Даміан Цілитель, преподобний († 1071 (1065))

1047. Житие прпп. Дамиана, пресвитера и целebника, Иеремии и Матфея прозорливых, в Ближних пещерах почивающих // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 356–359.

1048. *Фоменко К. Преподобный отец наш Дамиан, пресвитер и целebник Печерский. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1910.

Див. також: № 208, с. 23, 48, 54, 55, 91, 92, 127, 128; № 304, № 308, с. 89; № 964, с. 613–614; № 1409.

Св. Даниїл, ігумен (XII ст.)

1049. Веневитинов М. Заметки к истории хождения игумена Даниила // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1883. – № 5. – Отд. 2. – С. 1–13; 1887. – № 1. – С. 14–67.

1050. Веневитинов М. Немецкий перевод хождения игумена Даниила в Святую землю. (Отзыв о книге: Die Pilgerfahrt des russischen Abtes Daniel ins Heilige Land 1113–1115. Uebersetzt von A. Leskien. Lpz. 1884) // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1884. – № 8. – Отд. 2. – С. 248–258.

1051. Веневитинов М. Переделка Хождения игумена Даниила в сборнике св. Димитрия Ростовского // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1889. – Кн. 3 (150). – С. 1–25.

1052. Глушакова Ю. П. О путешествии игумена Даниила в Палестину // Проблемы общественно-политической истории России и славянских стран: Сб. ст. к 70-летию акад. М. Тихомирова. – М., 1963. – С. 79–87.

1053. Данилов В. В. К характеристике “Хождения” игумена Даниила // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1954. – Т. 10. – С. 92–105.

1054. Заболотский П. Легендарный и апокрифический элемент в “Хождении” игумена Даниила // Рус. филол. вестн. – 1899. – № 1–2. – С. 220–237; № 3–4. – С. 237–273.

1055. Кузьмина В. Д. Сведения об арабах и арабской культуре в Палестине в начале XII века по “Хождению” игумена Даниила // Вестн. ист. мировой культуры. – 1959. – № 6. – С. 82–87.

1056. Майков Л. Н. Старинные русские паломники в издании Православного Палестинского Общества: [Рец. изд.]: 1) Житьё и хождение Даниила Русьскыя земли игумена / под ред. М. А. Веневитинова; 2) Хождения гостя Василья / под ред. архим. Леонида; 3) Странствования Вас. Григоровича-Барского по святым местам Востока / под ред. Н. Барсукова // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1884. – № 7. – Отд. 2. – С. 106–121.

1057. Пономарёв А. К истории древнерусской церковной письменности и литературы. Игумен Даниил и его хождение в Святую землю // Странник. – 1880. – Декабрь. – С. 467–492.

1058. Путешествие Игумена Даниила по святой земле, в начале XII века (1113–1115), издано Археографическою комиссиею под редакцією А. С. Норова, с его критическими замечаниями (с приложением карты Палестины, плана Иерусалима и снимков с рукописей. – Спб.: Тип. имп. Акад. наук, 1864. – XVI, 192 с.

1059. Рузский С. Сведения о рукописях, содержащих в себе Хождение в Святую землю русского игумена Даниила в начале XII века // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1891. – Кн. 3. – Отд. 2. – С. 1–102.

1060. Сахаров И. Путешествие игумена Даниила по святым местам в начале XII века // Путешествия русских людей в чужие земли. – Спб., 1837. – Ч. 1. – С. I–XIX, 1–90.

1061. Янин В. Л. Междукняжеские отношения в эпоху Мономаха и “Хождение игумена Даниила” // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1960. – Т.16. – С. 112–131.

Див. також № 785, с. 194.

Св. Елладій, преподобний (XII–XIII ст.)

1062. Сведения о преподобных Елладии и Онисиме, затворниках Печерских, в Ближних пещерах почивающих // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 353–354.

Див. також № 208, с. 55, 124, 126.

***Св. Еразм, преподобний
(† 1160 р. чи близько до цього часу у II половині XII ст.)***

1063. Житие преподобного Еразма Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 361–363.

Див. також: № 208, с. 55, 91, 92, 124, 125, 129; № 308, с. 22; № 964, с. 173–174.

Св. Євстратій Постник, преподобний († 1097 р.)

Див. № 308, с. 25; № 964, с. 222–223.

***Св. Єфрем Переяславський
(† бл. 1098 р. (за літописними даними – 1096 р.))***

1064. Житие преподобного Ефрема Печерского, епископа Переяславского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 192–194.

1065. Иванов І. Єфрем Переяславський // Київ. старовина. – 1994. – № 1. – С. 126–127.

1066. Мальцев А. Ф. Св. Ефрем Переяславский – строитель первых больниц в России // Тр. Полтав. учён. архив. комиссии. – 1905. – Вып. 1. – С. 35–46; 1 портр.

Див. також: № 208, с. 31, 55, 56, 59, 71, 91, 92, 123, 126; № 308, с. 10–11; № 964, с. 110–111; № 1409.

Св. Евфросинія, княжна Полоцка († бл. 1100 р.)

1067. Антоний (Мельников), митрополит. Преподобная Евфросиния Полоцкая // Богословские труды. – М., 1972. – Сб. 9. – С. 5–14: ил.

1068. Говорский К. А. Жизнь преподобной княжны Полоцкой святой Евфросинии // Вестн. Юго-Зап. и Зап. России. – 1863. – № 5. – С. 22–42; № 6. – С. 88–100.

1069. Дубровский М. Житие преподобной Евфросинии княжны Полоцкой с кратким описанием основанного ею в г. Полоцке женского монастыря и находящейся в нём святыни. – Полоцк: Тип. Клячко, 1885. – 34 с.

Наступні вид.: Полоцк: Церков. братство во имя св. Николая и пр. Евфросинии, кн. Полоцкой, 1887. – 23 с.; 3 л. ил.; Витебск, 1894. – 25 с.; 1 л. ил.

1070. Ефимов А. Речь о святой княжне – паломнице XII века во Святую Землю, преподобной Евфросинии, игумении Полоцкой // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1910. – № 13. – С. 467–478.

1071. Жизнь и подвиг блаженной и преподобной Евфросинии, игумени // Книга Степенная царского родословия. – Спб., 1908. – Ч. 1. – С. 206–220. – (Полн. собр. рус. летописей; Т. 21, ч. 1).

1072. Жизнь игуменьи преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой. Память 23 мая. – М.: Тип. О. Назаровой, 1866. – 35 с.

1073. Жизнь преподобной Евфросинии, княгини Полоцкой. – М.: Тип. Барбея, 1874. – 36 с.

1074. Житие преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой: (По трём редакциям). – Витебск, 1888. – 22 с.; 5 л. ил.

1075. Исторические сведения о жизни преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой. – Спб., 1841. – V, 28 с., 1 л. ил.

1076. История перенесения св. мощей преп. Евфросинии, княжны Полоцкой, из Киева в Полоцк: (Из “Киевских епархиальных ведомостей”) // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1910. – № 7. – С. 250–256.

1077. Краснитский И. Преподобная Евфросиния, княжна Полоцкая: (К предстоящему прибытию в Новочеркасск части ея св. нетленных мощей // Донские епарх. ведомости. – 1911. – № 35. – С. 967–972.

1078. Нагорский М. Слово по случаю принесения святых мощей преп. Евфросинии Полоцкой в м. Любеч, Черниговской губернии // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1910. – № 10. – С. 361–365.

1079. О принесении части святых мощей преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой, из Киева в Полоцкий Спасо-Евфросиниевский монастырь. – Витебск, 1871. – 104, XVII с.

1080. Памяти преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой: (К торжественному перенесению св. мощей преподобной Евфросинии из Киево-Печерской лавры в Полоцкий Спасо-Евфросиниевский женский монастырь). – К.: Изд. Киев. Св.-Владимирского братства, 1910. – 23 с.

1081. Повесть о Евфросинии Полоцкой. Повесть Жития и представления святых и блаженных Евфросинии: (Из сборника XVI века Троицкой Лавры, листы 206–225) // Памятники старинной русской литературы, издаваемые графом Г. Кушелевым-Безбородько. – Спб., 1862. – Вып. 4. – С. 172–179.

1082. Пребывание св. мощей преподобной Евфросинии Полоцкой в Любече // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1910. – № 9. – С. 345–353.

1083. Преподобная Евфросиния, княжна Полоцкая, игуменья монастыря Св. Спаса. – Одесса, 1910. – 16 с.: ил.

1084. Раевский П. Поездка воспитанников семинарии в м. Любеч на торжество принесения св. мощей преп. Евфросинии, княгини Полоцкой // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1910. – № 11. – С. 404–407.

1085. Сапунов А. П. Житие преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой: (По трём редакциям). – Полоцк, 1877. – 58 с.; 4 л. ил.

1086. Сергей, иеромонах. Жизнеописание преподобной Евфросинии // Памятная книжка Витебской губернии на 1864 г. – Спб., 1864. – С. 3–42.

1087. Титов Ф. И. Преподобная Евфросиния, княжна Полоцкая: (Ист. справка к предстоящему перенесению мощей преп. Евфросинии из Киева в Полоцк) / Изд. Киев. Св.-Владимирского братства. – К.: Тип. П. Барского, 1910. – 41 с.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1910. – № 4. – С. 546–587.

1088. Троицкий И. Житие преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой: (Из “Киевских епархиальных ведомостей”) // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1910. – № 7. – С. 247–250.

1089. Филарет, митрополит. Письмо к высокопреосвященному митрополиту Исидору о перенесения мощей преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой, из Киево-Печерской Лавры в женский монастырь г. Полоцка (1867 г., 22 авг.) // Филарет, митрополит. Собрание мнений и отзывов. – М., 1888. – Т. 5, ч. 2. – С. 978–979.

1090. Четыркина А. Слово в день перенесения святых мощей преп. Ефросинии, княжны Полоцкой в м. Любеч // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1910. – № 10. – С. 357–260.

Див. також: № 208, с. 48, 50, 69, 141; № 308, с. 36–37.

Св. Захарія Постник, преподобний (XI–XII (XIII–XIV?))

Див.: № 208, с. 65, 66, 93, 140; № 964, с. 216–217.

Св. Іаков, мніх

1091. Архангельский А. Иаков Черноризец // Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона. – Спб., 1895. – 26 полутом. – С. 613–614.

1092. Голубинский Е. Иаков мних // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1905. – Т. 6. – С. 143–147.

1093. Макарий (Булгаков), еп. Винницкий. Ещё об Иакове мнихе // Изв. АН по Отд-нию рус. яз. и словесности. – 1853. – Т. 2. – С. 145–157.

1094. Никольский Н. Материалы для повременного списка русских писателей и их сочинений (X–XI вв.) – Спб.: Изд. Отд-ния рус. яз. и словесности АН, 1906. – С. 225–302.

1095. Погодин М. Иаков мних, русский писатель XI века и его сочинения: Записка // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1852. – Т. 1. – С. 326–334.

1096. Состояние русской церкви со времени избрания митрополита Илариона до митрополита Климента // Христианское чтение. – 1855. – Ч. 2. – С. 283–300.

1097. Срезневский И. И. Древние памятники русского письма и языка // Изв. АН по Отд-нию рус. яз. и словесности. – 1861–1863. – Т. 10. – Стб. 27–28.

Окр. вид.: Спб., 1882.

1098. [Тюрин А. Ф.]. Мнение о Иакове мнихе академика П. Г. Буткова: Записка А. Ф. Тюринина // Изв. АН по Отд-нию рус. яз. и словесности. – 1853. – Т. 2. – Стб. 81–95.

1099. Филарет (Гумилевский). Обзор русской духовной литературы. 862–1863 / Соч. Филарета (Гумилевского), архиеп. черниговского. – 3-е изд., испр. и доп. – Спб., 1884. – С. 16–17.

Див. також: № 380, с. 187–189; № 382, с. 153–159; № 424, с. 18; № 436, с. 16–17; № 466, с. 67, 75, 77, 78, 189, 197.

Іларіон, митрополит (XI ст.)

1100. Вальденберг В. Древнерусские учения о пределах царской власти. – Пг., 1916. – С. 93–98.

1101. Возняк М. С. Старе українське письменство: Вибір для середніх шкіл. – Львів, 1922. – С. 64–65, 68–71.

1102. Довжик П. Похвала митрополиту Іларіону // Вітчизна. – 1992. – № 2–3. – С. 161–169.

1103. Житие святителя Илариона, митрополита Киевского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 453–456.

1104. Исаенко Е. Проповедничество в русской церкви до татарщины, в XI и XII в.: (Ист.-гомилетическая заметка) // Полтав. епарх. ведомости. – 1870. – № 13. – С. 553.

1105. Кабанець Є. Митрополит Іларіон і становлення Руської церкви: (Чи існувала давньоруська автокефалія) // Людина і світ. – 2001. – № 10. – С. 2–10; № 11–12. – С. 18–23.

1106. Кабанець Є. Митрополит Іларіон і церковно-політична криза середини XI ст. // Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації українців. Історія: Зб. наук. ст. – Чернівці, 2003. – Ч.1. – С. 49–50.

1107. Калугин Ф. Г. Иларион, митрополит киевский и его церковно-учительные произведения // Памятники древне-русской церковно-учительной литературы. – Спб., 1894. – Вып. 1. – С. 47–85.

1108. Котляр М. Іларіон Київський // Віче. – 1995. – № 1. – С. 137–142.

1109. Лобовик Б. Іларіон Київський. Богослов, мислитель, патріот // Віче. – 1998. – № 6. – С. 126–135.

1110. Макарий. История русской церкви. – Спб., 1868. – Т. 1. – С. 127–140; Т. 2. – С. 5–18.

1111. Максимович І. Іларіон: Пророки духу // Україна. – 1991. – № 15. – С. 37.

1112. [Петровский М.]. Иларион, митрополит Киевский и Дометиан, иеромонах Халендарский / М. П. П-ий // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1908. – Т. 13, кн. 4. – С. 81–133.

1113. Розов Н. Н. К вопросу об участии Илариона в начальном летописании // Летописи и хроники. – М., 1974. – С. 31–36.

1114. S. Иларион // Православная богословская энциклопедия. – Спб., 1904. – Т. 5. – Стб. 846–849.

1115. Шохин К. В. Очерк истории развития эстетической мысли в России: (Древнерусская эстетика XI–XVII вв.). – М., 1963. – С. 10, 41–42.

* * *

1116. Жданов И. Н. Слово о законе и благодати и Похвала кагану Владимиру // Жданов И. Н. Сочинения. – Спб., 1904. – Т. 1. – С. 1–80.

1117. Идеино-философское наследие Илариона Киевского: [В 2 ч.] / АН СССР, Ин-т философии. – М., 1986. – (Памятники филос.-эстет. мысли Древней Руси).

Ч. 1: [Произведения Илариона по списку сер. XV в. / Подгот. и пер. Т. А. Сумниковой]. – 1986. – 171, [1] с.: ил. – В прил.: Фотокопия текстов Илариона по Синодальному списку № 591.

1118. Куприянов И. К. Поучения св. Илариона по харатейному списку Новгородской Софийской библиотеки // Изв. АН по Отд-нию рус. яз. и словесности. – 1856. – Т. 5. – Стб. 222–224.

1119. Мещерский Н. А. К изучению языка “Слова о законе и благодати” // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1976. – Т. 30. – С. 231–237.

1120. Молдаван А. М. Лингвотекстологический анализ списков “Слова о законе и благодати” митрополита Илариона // Источниковедение литературы Древней Руси. – Л., 1980. – С. 38–52.

1121. Молдаван А. М. Некоторые синтаксические данные “Слова о законе и благодати” в средневековых списках памятника // История русского языка: Памятники XI–XVIII вв. – М., 1982. – С. 67–73.

1122. Молдаван А. М. “Слово о законе и благодати”: (Сопоставление списков) // История русского языка: Исследования и тексты. – М., 1982. – С. 227–261.

1123. Мюллер Л. Взаимоотношения между опубликованными списками “Слова о законе и благодати” и “Похвалы Владимиру” митрополита Илариона // Культурное наследие Древней Руси: Истоки, становление, традиции. – М., 1976. – С. 372–379.

1124. Никольская А. Слово митр. киевского Илариона в позднейшей литературной традиции // Slavia. – 1928. – Кн. 3. – С. 549–563; Кн. 4. – С. 853–870.

1125. Петровский М. Поучение, приписываемое Илариону, митрополиту Киевскому. Материалы для истории славянорусской письменности XI века // Учен. зап. Казан. ун-та. – 1865. – Т. 1, вып. 2. – С. 47–87.

1126. Розов Н. Н. Из истории лингвистических публикаций литературных памятников XI в.: (Издание А. В. Горским “Слова о законе и благодати”) // Вопросы теории и истории языка: Сб. в честь проф. Б. А. Ларина. – Л., 1963. – С. 270–278.

1127. Розов Н. Н. Рукописная традиция “Слова о законе и благодати” // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1961. – Т. 17. – С. 47–53.

1128. Соколов Б. М. По поводу “Слова о законе и благодати” Илариона // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1917. – Т. 22, кн. 2. – С. 314–319.

1129. Туницкий Н. Л. Хиландарский отрывок “Слова к брату столпнику” с именем Илариона, митрополита Киевского // Сб. ст. в память столетия Моск. духовн. акад. – Сергиев Посад, 1915. – Ч. 1. – С. 375–482.

Див. також: № 208, с. 13, 18, 28, 49, 59, 66, 102, 104; № 380, с. 132–142; № 382, с. 124–131; № 386, с. 283–284; № 394, с. 81–89; № 400, с. 127–135; № 424, с. 16–17; № 436, с. 5–6; № 438, с. 114; № 466, с. 52, 53, 77, 80, 82, 85, 87–88, 90, 101, 119, 122, 193, 197, 228; № 718, № 719, № 751, с. 97–106; № 957, с. 51–52; № 962, с. 664–665; № 1094, с. 75–122; № 1096, ч. 1, с. 262–267, ч. 2, с. 236–253; № 1097, с. 18–19; № 1099, с. 9–10; № 1306, № 1307.

Св. Іларіон, схимник (XI ст. (бл.1066 р.))

1130. Житие преподобного Илариона, схимника Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 456–457.

Див. також: № 208, с. 66, 88, 94, 137.

Св. Ілля Муромець († бл. 1188)

1131. Дарманський П. Як Ілля Муромець із билин до Києво-Печерської лаври потрапив // Людина і світ. – 1985. – № 10. – С. 26–33.

1132. Левченко М. З. Богатир Ілля Муромець в старій українській казці // Юбілейний збірник на пошану академіка Дмитра Івановича Багалія з нагоди сімдесятої річниці життя та п'ятдесятих роковин наукової діяльності. – К., 1927. – С. 396–404.

1133. Максимович М. А. В каком веке жил Илья Муромец? // Киев. епарх. ведомости. – 1871. – № 15. – С. 350–356; Максимович М. А. Собр. соч. – М., 1876. – Т. 1. – С. 123–128.

1134. Миллер О. Ф. Илья Муромец и богатырство киевское. – Спб.: Тип. Михайлова, 1869. – 830, XXV с.

1135. Миллер О. Ф. К вопросу о возрасте и казачестве Ильи Муромца // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1912. – № 2. – С. 193–209.

1136. Илья Муромец /Подгот. текстов, статья и коммент. А. М. Астаховой; [Отв. ред. чл.-кор. АН СССР Д. С. Лихачёв]. – М., 1958. – 557 с.: ил.; 2 л. ил. – (Шмуцтит.: Акад. наук СССР. Отд-ние литературы и языка. Лит. памятники).

1137. Петров Н. И. Историко-географическая основа былин о победе Ильи Муромца над Соловьём-Разбойником // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1900. – Т. 5, кн. 2. – С. 624–630.

1138. Плугин В. Государева дела искатели // Наука и религия. – 1994– №12. – С. 24–28.

1139. Сведения о преподобном Илие Муромце // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 367.

1140. Стефанович Д. Святий оборонець рідної землі – Ілля Муромець // Київ. – 2002. – № 11. – С. 169–171.

1141. Халанский М. Отношение былин об Илье Муромце к сказаниям об Олеге Вещем // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1911. – № 9. – С. 40–62.

1142. Хведченя С. Билинний епос Київської Русі як джерело для історичної географії // Історико-географічні дослідження в Україні: Зб. наук. пр. – К., 2001. – Число 5. – С. 30–37.

1143. Хведченя С. Деякі питання історії канонізації печерських святих / С. Хведченя, Є. Кабанець // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наук. пр. – К., 2004. – Число 11, ч. 2. – С. 121–136.

1144. Хведченя С. Б. Илья Муромец – святой богатырь. – К.: Географика, 2005. – 242 с.: ил.

1145. Хведченя С. Останні штрихи до історичного портрета Іллі Муромця, святого Києво-Печерської лаври / С. Хведченя, Д. Тоїчкін // Історико-географічні дослідження в Україні: Зб. наук. пр. – К., 2003. – Число 6. – С. 136–150.

1146. Хведченя С. Последний подвиг Ильи Муромца // Киев. новости. – 1994. – 8 июля.

Див. також: № 208, с. 16, 18, 20, 22, 40, 41, 45, 56, 90, 91, 92, 130; № 304, № 308, с. 114; № 964, с. 742; № 994, с. 151.

Св. Іоанн, ігумен (XII ст.)

1147. Рыбаков Б. А. Древняя Русь: Сказания; Былины; Летописи. – М., 1963. – С. 245, 249, 254, 259.

Див. також: № 208, с. 9, 13, 57, 62, 71.

Св. Іоанн Багатостраждальний, преподобний († 1160)

Див.: № 208, с. 43, 48, 56, 75, 76, 87; № 308, с. 56; № 964, с. 458–460.

Св. Ісаакій Затвірник, преподобний († бл. 1090)

1148. Житие преподобного Исаакия, затворника Печерского. – М.: Тип. Иогансона, 1875. – 35 с.

1149. Житие преподобного Исаакия, затворника Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 307–310.

Див. також: № 208, с. 37, 48, 53, 57, 71, 91, 92, 104, 109, 130; № 308, с. 21–22; № 964, с. 159–161.

Св. Ісайя, преподобний († 1115)

1150. Житие преподобного Исаии // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 2. – С. 197.

Див. також № 308, с. 34.

Св. Ісайя Чудотворець, єп. Ростовський († 1090)

1151. Житие святителя Исаии, епископа Ростовского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 2. – С. 183–186.

1152. Жития преподобных Исаии и Леонтия, епископов Ростовских // Православ. собеседник. – 1858. – Кн. 1. – С. 301, 434.

1153. Святой Исаия, епископ Ростовский // Ярослав. епарх. ведомости. – 1876. – № 4. – С. 26–28.

Див. також: № 208, с. 57, 71, 91, 92, 123, 125; № 308, с. 34; № 964, с. 312; № 994, с. 52, 159, 173, 183, 187, 190.

Св. Кирило, еп. Туровський (XII ст.)

1154. Евсеев И. Е. Житие и подвиги Св. Кирилла, Епископа Туровского в связи с краткой историей края. – Мозырь, 1911. – 9 с.

1155. Краткое сведение о святом Кирилле, епископе Туровском // Христианское чтение. – 1832. – Ч. 46. – С. 49–52.

Див. також: № 208, с. 57; № 962, с. 714–715; № 1405.

Св. Кукша Священномученик († 1113 р.)

1156. Евсеев И. Е. Житийные сказания и песнословия церковныя о священномученике Кукше, просветителе Орловской страны // Орлов. епарх. ведомости. – 1911. – № 35. – С. 953–955.

1157. Ивановский В. Памяти св. Кукши, просветителя вятичей // Тульские епарх. ведомости. – 1912. – № 9. – С. 149–156; № 10. – С. 175–184.

1158. Служба преподобномученику Кукше и Пимену Постнику. – К., 1913. – 11 с.

Див. також: № 208, с. 23, 56, 61, 89, 91, 92, 128; № 964, с. 514–515; № 981, с. 43.

Св. Лаврентій, еп. Туровський († 1194 р.)

1159. Память преподобного Лаврентия, затворника Печерского и епископа Туровского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 206–207.

Див. також: № 208, с. 9, 57, 88, 89, 91, 129; № 308, с. 11; № 964, с. 116–117.

Св. Леонтій, еп. Ростовський (XI ст.)

1160. Житие св. Леонтия, епископа ростовского / С предисл. А. А. Титова // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1893. – Кн. 4. – Отд. 2. – С. I–IV, 1–36.

1161. Житие святителя Леонтия, епископа Ростовского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 2. – С. 256–258.

1162. Святой Леонтий, епископ Ростовский: (Литературный памятник XIV в.) // Ярослав. епарх. ведомости. – 1875. – № 11. – С. 81–85; № 12. – С. 94–96; № 17. – С. 132–136; № 18. – С. 142–144.

Див. також: № 308, с. 35–36; № 964, с. 336–338; № 1152.

Св. Лонгін (Логгін), преподобний (XIII ст.)

1163. Житие преподобного Лонгина вратаря, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 439–440.

Див. також № 208, с. 66, 94, 134.

Св. Лука, економ (XIII ст.)

1164. Житие преподобного Луки, эконома Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 35.

Див. також: № 208, с. 57, 91, 126, 128; № 964, с. 663.

Св. Лукіан Священномученик († 1243 р.)

1165. Житие свмч. Лукиана, Киево-Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 438.

Див. також: № 208, с. 66, 71, 94.

Св. Макарій, преподобний (XII ст.)

1166. Сведения о преподобном Макарии, постнике Печерском, в Ближних пещерах почивающем // Жития русских святых.– М., [1993]. – Кн. 6. – С. – 141–142.

Див. також: № 208, с. 57, 131; № 964, с. 82.

Св. Макарій Диякон, преподобний (XIII–XIV ст.)

1167. Житие преподобного Макария, диакона Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых.– М., [1993].– Кн. 6. – С. 142.

Див. також: № 208, с. 22, 66, 94, 135, 137.

Св. Мардарій Затвірник, преподобний (XIII ст.)

1168. Житие преподобного Мардария, затворника, нестяжателя, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993].– Кн. 5. – С. 337.

Див. також № 208, с. 66; № 964, с. 732.

Св. Марко Печерник, преподобный (XI–XII ст.)

1169. Сведения о преподобных Марке, Иоанне и Феофиле печерских // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 431–438.

Див. також: № 208, с. 16, 30, 32, 33, 41, 48, 57, 64, 77, 90, 91, 99, 103, 107, 125; № 304, № 308, с. 115; № 786; № 964, с. 756–757.

Св. Микита, еп. Новгородський (XI ст.)

1170. Житие святителя Никиты, епископа Новгородского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 1. – С. 362–363; Кн. 6. – С. 212–219.

1171. Никольский А. И. Сказание об обретении мощей святителя Никиты, Новгородского Чудотворца // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук.– 1905. – Т. 10, кн. 2. – С. 1–17.

Див. також: № 208, с. 47, 49, 61, 70; № 964, с. 118–120; № 991, с. 205–206; № 994, с. 34, 70, 71, 158, 160–162, 165, 171, 187, 199, 232.

Св. Михаїл, перший митрополит Київський († 994 р.)

1172. Акафист святителю и чудотворцу Михаилу, первому митрополиту Киевскому. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1914. – 30 л.

1173. Дело о учении выправки о святителе Михаиле, первом митрополите Киевском, где и когда мощи сего святителя обретены, равно и о самой его кончине и о прочем, 1795 года, мая 13-го дня. – К., 1795. – 14 л.

1174. Денисенко А. Перший митрополит України-Руси Михаїл // Київ. старовина. – 1994. – № 1. – С.124–125.

1175. Духовный Собор Лавры...[сообщает о переложении 30 сентября мощей святителя Михаила, первого митрополита киевского, из старой в новую раку] // Киев. епарх. ведомости. – 1877. – № 18. – С. 252.

1176. Евсевий, иеромонах [Ильинский А. А.]. Кто был первым митрополитом Киевским? // Собр. соч. студентов Киев. духовн. акад. – К., 1839. – Т. 1. – С. 195–244; Маяк. – 1843. – Т. 7. – С. 1–26.

Окр. вид.: К.: Губернская тип., 1853. – 63 с.

1177. Житие святителя Михаила, первого митрополита Киевского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 300–301.

1178. [Лебединцев П. Г.]. К вопросу о киевском митрополите XII в. Михаиле / П. Л. // Чтение в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1896. – Кн. 10. – Отд. 2. – С. 3–14.

1179. [Лебединцев П. Г.]. Михаил, митрополит киевский XII века / П. Л. // Киев. старина. – 1892. – № 12. – С. 323–336.

1180. Михаил, митрополит киевский XII века // Киев. епарх. ведомости. – 1892. – № 24. – С. 866.

1181. Нікітенко Н. Перші руські митрополити – будівничі Київської православної держави: До 1000-ліття Київської митрополії / Н. Нікітенко, М. Нікітенко // Людина і світ. – 1996. – № 9. – С. 18–22.

1182. Павлов А. С. Догадка о происхождении древнерусского предания, которое называет первого русского митрополита Михаилом Сирином // Чтение в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1896. – Кн. 11. – Отд. 2. – С. 22–26.

1183. Слово в день святителя Михаила, первого митрополита Киевского // Воскресное чтение. – 1859. – № 32. – С. 325–328.

1184. Смелков В. Святой Михаил, первый митрополит и учитель Ефрем-грек: (Как деятели на пользу школьного просвещения) // Школьная жизнь. – 1873. – № 19. – С. 451–455.

Див. також: № 208, с. 18, 44, 57, 69, 70, 130; № 964, с. 596.

Св. Мойсей Угрин, преподобний († бл. 1043 р.)

Див.: № 208, с. 48, 52, 59, 86, 87, 91, 92, 125; № 308, с. 59; № 964, с. 477–478.

Св. Нектарій, преподобний (XII, за іншими даними XIII ст.)

1185. Сведения о преподобном Нектарии Печерском, в Ближних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 221.

Див. № 208, с. 59, 90, 91, 128.

Св. Нестор Літописець († 1114)

1186. Абрамович Д. И. Биографические сведения о преп. Несторе-летописце: (Записка) // Сб. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – Спб., 1900. – Т. 66. – С. LIII–LIV.

1187. Беляев И. Д. Хронология Нестора и его продолжателей: (Читано 28 сентября 1846 г.) // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1846. – Кн. 2. – Отд. 1. – С. 23–38.

Рец.:

Л[акиер] А. // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1847. – Ч. LVI. – № 11. – Отд. 6. – С. 107.

1188. Брайчевський М. Нестор // Нова генерація. – 1992. – № 1. – С. 14–15.
1189. Брайчевський М. Перший історик східнослов'янських народів: (До 900-річчя з дня народження Нестора-літописця) // Вісн. Акад. наук УРСР. – 1956. – № 7. – С. 51–53.
1190. [Брусилев Н. П.]. О Несторе и продолжателях его летописи / Бр-в Н. // Вестн. Европы. – 1810. – Ч. LIII, № 20. – Отд. 3. – С. 279–289.
1191. Бугославский С. Отчёт о занятиях в библиотеках Москвы, Санкт-Петербурга и с. Поречья (гр. Уваровых). (Август–октябрь 1912 г.) // Унив. изв. – 1913. – Октябрь. – С. 1–52.
Є окр. відб.
1192. Был ли Нестор-летописец поляк и униат? // Вестн. Юго-Западной России. – 1862. – Т. 1. – Сентябрь. – Отд. 2. – С. 158–175.
1193. Волнянский Н. Преподобный Нестор-летописец, отец истории Руси (память 27 октября церковного стиля) // Журн. Моск. Патриархии. – 1945. – № 9. – С. 56–65.
1194. Восемьсотлетие со дня кончины Нестора-летописца // Ист. вестн. – 1914. – № 12. – С. 1044.
1195. Грушевський М. Нестор і літопись // Привіт д-ру Івану Франку в 25-літній ювілей літературної його діяльності складають українсько-руські письменники. – Львів, 1898. – С. 130–138.
1196. Денисенко А. Нестор-літописець // Київ. старовина. – 1993. – № 3. – С. 36–38.
1197. Документальний портрет Нестора-літописця // Пам'ятки України. – 1982. – № 2. – С. 64.
1198. Ємченко О. Карбівничий віків: Штрихи до портрета Нестора-літописця, автора славнозвісної “Повісті временних літ” // Людина і світ. – 1982. – № 5. – С. 46–48.
1199. Житие преподобного Нестора, летописца печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых.– М., [1993].– Кн. 4. – С. 469–474.
1200. Житие преподобного Нестора Летописца // Избранные жития русских святых (X–XV вв.). – М., 1992. – С. 110–112.

1201. Житие преподобного Нестора, сочинителя сея летописи // Библиотека российская историческая, содержащая древние летописи и всякие записки, способствующие к объяснению истории и географии российской, древних и средних времен. – Спб., 1767. – Ч. 1: Летопись Нестора с продолжателями по Кенигсбергскому списку до 1206 года. – С. I–XII.
1202. Замалеев А. Ф. Монастырская идеология. Феодосий и Нестор / А. Ф. Замалеев, В. А. Зоц // Замалеев А. Ф. Мыслители Киевской Руси / А. Ф. Замалеев, В. А. Зоц. – К., 1987. – С. 51–66.
1203. Казанский П. С. Дополнение к вопросу о Несторе // Временник Моск. О-ва истории и древностей российских. – 1849. – Кн. 3. – С. 4–5.
1204. Казанский П. С. Ещё вопрос о Несторе. Можно ли думать, что писатель жития Феодосия Печерского и летописи, известной под именем Несторовой, есть одно и то же лицо? // Временник Моск. О-ва истории и древностей российских. – 1849. – Кн. 1. – С. 23–30.
1205. Казанский П. С. Разбор Ответа г-на П. Б. на новый вопрос о Несторе // Отечественные зап. – 1851. – Т. LXXIV. – № 1. – Отд. 8. – С. 80–99.
1206. Каченовский М. О баснословном времени в российской истории // Учён. зап. имп. Моск. ун-та. – 1833. – Ч. 1. – № 2. – Отд. 3. – С. 278–298.
1207. Козлова А. Портрет Нестора: Відтворено зовнішній образ зачинателя вітчизняної історії // Прапор комунізму. – 1981. – 1 лют.
1208. Кордун В. Нестор-літописець: [Вірш] // Дніпро. – 1982. – № 11. – С. 10.
1209. Кравчук Я. Преподобний Нестор – прабатько української історії // Пробоєм (Прага). – 1943. – № 5 (118). – С. 301–304.
1210. Кралюк П. Життєпис літописця Нестора: Спроба реконструкції // Вісн. Кн. палати України. – 2000. – № 7. – С. 54–63.
1211. Кубарев А. Нестор, первый писатель российской истории, церковной и гражданской // Рус. ист. сборник. – М., 1842. – Т. 4, кн. 4. – С. I–VI, I–II, 417–434 (вместо 368–384), 385–480.
1212. Курганский М. Преподобный Нестор Летописец: (По поводу 800-летия со дня смерти) // Вера и Жизнь. – 1914. – № 12. – С. 41–52.
1213. *М. С. Преподобный Нестор, летописец Печерский // Семейные вечера. – 1865. – № 1.
1214. [Миллер Г. Ф.]. О первом летописателе российском, преподобном Несторе, о его летописи и о продолжателях оныя // Ежемесячные сочинения, к пользе и увеселению служащие. – 1755. – Апрель. – С. 274–298.

1215. Могильницка Г. Літописець Нестор і його творіння // Наша школа. – 1998. – № 6. – С. 85–87.

1216. Нестор // Корифей или ключ литературы. – 1802. – Ч. 1. – С. 88.

1217. Нестор и Карамзин. Опыт обстоятельного уяснения некоторых данных в истории государства Российского / Пер. с нем. А. Наумова // Архив историко-юридических сведений, относящихся до России, изд. Н. Калачёвым. – М., 1850. – Кн. 1. – Отд. 5. – С. I–VI, 1–46.

1218. Нестор, летописец российский // Пантеон славных российских мужей. – 1816. – Ч. 1. – № 1. – С. 19–33.

1219. Нестор (літописець): (1056–1114) // Вісті (Берлін). – 1944. – № 14 (55). – 9 квіт. – С. 3.

1220. Нестор-літописець – антропологічна характеристика / Є. І. Данилова, В. А. Шиденко, В. Д. Дяченко, С. П. Сегеда // Археологія. – 1982. – № 38. – С. 3–15: іл.

1221. Нестор – монах Киево-Печерского монастыря // Словарь книжников и книжности Древней Руси / Отв. ред. Д. С. Лихачёв. – Л., 1987. – Вып. 1: (XI – первая половина XIV в.). – С. 674–678.

1222. Нестор, первый русский летописец. – Спб.: Изд. ред. нар. журн. “Мирский вестник”, 1872. – 14 с.

1223. Перфецький Є. До питання про Нестора Печерського // Україна. – 1918. – Кн. 1–2. – С. 11–20.

1224. Погодин М. Нестор. Историко-литературное рассуждение о начале русских летописей. – М., 1839. – [4], 229, [2].

Рец.:

Круг Ф. // Девятое присуждение учрежденных П. Н. Демидовым наград. – Спб., 1840. – С. 45–54.

Литературные прибавления к “Русскому инвалиду”. – 1839. – № 13. – С. 274.

Общий отчет о девятом присуждении Демидовских наград, составленный неприменным секретарём имп. Академии наук, читанный в публичном собрании сей Академии 17 мая 1840 г. // Девятое присуждение учрежденных П. Н. Демидовым наград. – Спб., 1840. – С. 1–43; Журн. М-ва нар. просвещения. – 1840. – Ч. XXVI. – № 5. – Отд. 3. – С. 35–65; Санктпетербургские ведомости. – 1840. – № 114. – С. 517–518; № 115. – С. 521–524; № 116. – С. 528–530.

Отечественные зап. – 1839. – Т. 3. – № 4. – Отд. 6. – С. 1–42.

Савельев Н. // Галатя. – 1839. – Ч. 1. – № 4. – С. 3300–323.

Современник. – 1839. – Т. 15. – С. 52–53.

Сын Отечества. – 1839. – Т. 12. – № 11. – Отд. 4. – С. 61–62.

1225. Погодин М. П. О трудах гг. Буткова и Кубарева относительно Нестора // Погодин М. П. Исследования, замечания и лекции относительно русской истории. – М., 1846. – Т. 1. – С. 470–486.

1226. Половцов Н. Нестор, 1-й русский летописец // Чтение для солдат. – 1872. – № 1. – С. 22–32.

1227. *Преподобный Нестор летописец // Одесский Воскресный Листок. – 1876. – № 42, 44.

1228. Преподобный Нестор летописец скорбящий о бедствиях Отечества // Воскресное чтение. – 1859. – № 11. – С. 103–105.

1229. Приселков М. Д. Нестор летописец: Опыт историко-литературной характеристики. – Пб.: Изд. Брокгауз-Ефрон, 1923. – II, 113 с.

Рец.:

Бугославский С. // Печать и революция. – М., 1923. – Кн. 6. – С. 175.

Заозёрский А. // Века: Ист. сб. – Пгр., 1924. – № 1. – С. 178.

Кареев Н. // Педагогическая мысль. – Пгр., 1923. – № 3. – С. 78.

1230. Рассудов А. Несколько слов по вопросу о первых русских летописцах // Моск. унив. изв. – 1868. – № 9. – Отд. 2. – С. 739–774.

1231. Рябініна І. Портрет Нестора-літописця // Наука і суспільство. – 1981. – № 5. – С. 46–47: іл.

1232. Середа С. Перший портрет Нестора-літописця // Рад. Україна. – 1981. – 19 квіт.

1233. Серіков А. “...Таков муж явился” // Україна. – 1981. – № 52. – С. 14.

1234. Скуратівський В. Літописця високе чоло // Ранок. – 1989. – № 1. – С. 14–15.

1235. Толочко О. П. Нестор-літописець: біля джерел однієї історіографічної традиції // Київ. старовина. – 1996. – № 4–5. – С. 11–35.

1236. Толочко П. П. Літописець Нестор // Толочко П. П. Від Русі до України. – К., 1997. – С. 181–190.

1237. Толочко П. П. Нестор-літописець / П. П. Толочко, Є. І. Данилова, В. Д. Дяченко // Вісн. АН УРСР. – 1981. – № 11. – С. 80–87: іл.

1238. Толочко П. П. Нестор – літописець Київської Русі // Укр. іст. журн. – 1981. – № 12. – С. 27–31.

1239. [Флоринский Н.]. Преподобный Нестор, летописец и русские летописи // Владимир. губ. ведомости. – 1870. – № 9. – Ч. неофиц. – С. 1–2; № 11. – С. 1–3; № 13. – С. 2–3; № 14. – С. 2–3; Друг Народа. – 1871. – №№ 3, 4, 5, 7, 8.

Є окр. відб.

1240. Хавский П. Хронология вообще и в особенности хронология Нестора и его продолжателей // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1847. – Кн. 3. – Отд. 4. – С. 41–45.

Рец.:

Беляев И. О Хронологии П. В. Хавского // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1847. – Кн. 4. – Отд. 4. – С. 155.

1241. Хойнацкий А. Память преподобного Нестора летописца на Во-лыни // Волын. епарх. ведомости. – 1872. – № 13. – С. 511–513.

1242. [Цивинский]. Преподобный Нестор, первый русский летописец // Журн. для чтения воспитанникам военно-учебных заведений. – Спб., 1859. – Т. СXXXIX. – № 556. – С. 449–490; Т. СXL. – № 557. – С. 29–69; № 558. – С. 154–190; № 559. – С. 222–254; № 560. – С. 344–363.

1243. Чечулин Н. Гравированные портреты Нестора-летописца // Сб. ст., посвященных С. Ф. Платонову. – Спб., 1911. – С. 70–75.

1244. Шамаро А. Летописец: (О древнерусском летописце Несторе): Письма из Ист. б-ки // Наука и религия. – 1970. – № 8. – С. 40–45.

1245. Шахматов А. Нестор Летописец. – Львів: Накладом Ювілейного комітету, 1914. – С. 31–53.

Відб. з літ.-наук. зб.: Привіт Іванові Франкові в сороколітє його письменської праці. 1874–1914 // Зап. НТШ. – 1914. – Т. 117–118. – С. 31–53.

1246. Шудря М. Сто великих українців: Літопис нашої держави в іменах // Укр. культура. – 1999. – № 1. – С. 10–13.

* * *

1247. Абрамович Д. И. К вопросу об источниках Несторова Жития преподобного Феодосия Печерского // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1898. – Т. 3, кн. 1. – С. 243–246.

1248. Абрамович Д. И. К вопросу о объёме и характере литературной деятельности Нестора Летописца // Тр. XI Археол. съезда в Киеве. – М., 1902. – Т. 2. – С. 20–27; Изв. 11 Археол. съезда в Киеве 1–20 авг. 1899 г. – К., 1899. – № 10. – С. 123–124.

Окр. відб.: М.: Тип. А. И. Снегирёвой, 1901. – 10 с.

1249. Аксаков К. С. Замечания на летопись Нестора (по Лаврентьевскому списку) // Аксаков К. С. Полн. собр. соч. – М., 1861. – Т. 1. – С. 531–544.

1250. [Беляев И.]. О Несторовой летописи: (Читано 26-го октября и 30-го ноября 1846 г.) // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1846. – Кн. 5. – Отд. 1. – С. 1–72.

1251. Билярский П. Замечания о языке Сказания о Борисе и Глебе, приписываемого Нестору, сравнительно с языком летописи // Зап. имп. Акад. наук. – 1862. – Т. 2. – Кн. 1. – С. 109–120.

1252. Бугославский С. А. К вопросу о характере и объеме литературной деятельности преп. Нестора : (Посвящается академику В. Н. Перетцу) // Изв. Отд-ния рус. яз и словесности имп. Акад. наук. – 1914. – Т. 19, кн. 1. – С. 131–186; Кн. 3. – С. 153–191.

Окр. відб.: Пг., 1915.

1253. Бугославский С. А. Литературная традиция в северо-восточной русской агиографии // Сб. ст. в честь А. И. Соболевского. – Л., 1928. – С. 332–336.

1254. [Бутков П.]. Оборона летописи русской, Нестеровой от навета скептиков. – Спб.: Тип. Рос. Акад., 1840. – VI, 462, LXV с.

Рец.:

Б. // Маяк современного просвещения и образования. – 1841. – Ч. 15. – Гл. 4. – С. 201–209.

[Белинский В. Г.] // Отечественные зап. – 1840. – Т. XI. – № 8. – Отд. 6. – С. 46–50; Белинский В. Г. Полн. собр. соч. – М., 1954. – Т. 4. – С. 299–304.

Библиотека для чтения. – 1840. – Т. XLIII. – Отд. 6. – С. 29.

Галатея. – 1840. – № 16. – С. 274–277.

Менцов Ф. // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1840. – Ч. XXVII. – № 7. – Отд. 6. – С. 1–19.

[Полевой Н. А.] // Сын Отечества. – 1840. – Т. 2. – № 4. – Отд. 4. – С. 844–847.

1255. Бутков П. Ответ на новый вопрос о Несторе, летописце русском // Современник. – 1850. – Т. 23. – № 9. – Отд. 3. – С. 1–52.

Окр. відб.: Спб., 1850.

1256. Греков Б. Д. Первый труд по истории России // Ист. журн. – 1943. – № 11–12. – С. 57–67.

1257. Дубенский Д. О некоторых годах Нестеровой летописи // Временник Моск. О-ва истории и древностей российских. – 1855. – Кн. 21. – С. 1–16.

1258. Душечкина Е. В. Нестор в работе над Житием Феодосия. Опыт прочтения текста // Учён. зап. Тарт. ун-та. – 1971. – Вып. 266: Труды по рус. и славян филологии. – № 18. – С. 4–15.

1259. Ерёмин И. П. К характеристике Нестора как писателя // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1961. – Т. 17. – С. 54–64; Ерёмин И. П. Литература Древней Руси: (Этюды и характеристики). – М.; Л., 1966. – С. 28–41.

1260. Ерёмин И. П. Лекции по древней русской литературе. – Л., 1968. – С. 21–31.

1261. Зиборов В. К. О летописи Нестора: Основной летописный свод в рус. летописании XI в. / С.-Петерб. гос. ун-т. – Спб.: Изд-во С.-Петерб. ун-та, 1995. – 188, [3] с.

1262. Значение и достоинство христианского просвещения по изображению преподобного Нестора-летописца // Воскресное чтение. – 1859. – № 24. – С. 245–247.

1263. Иванов Н. Общее понятие о хронографах и описание некоторых списков их, хранящихся в библиотеках петербургских и московских // Учён. зап. Казан. ун-та. – 1843. – Кн. 2/3. – С. 58–396.

1264. К. [Каченовский М. ?]. Нестор. Русские летописи на древнесловянском языке // Вестн. Европы. – 1811. – Ч. LIX, № 18. – С. 127–149; № 19. – С. 211–231.

1265. Казанский П. С. Объяснение некоторых недоумений касательно летописи Нестора // Временник Моск. О-ва истории и древностей российских. – 1852. – Кн. 13. – С. 21–23.

1266. Конявская Е. Какую летопись писал Нестор? // Родина. – 2002. – № 11/12. – С. 89–91.

1267. Кузьмин А. Г. Когда Нестор писал Житие Феодосия?: (К вопросу об авторе “Повести временных лет”) // Вопросы литературы и методики её преподавания: Учён. зап. / Рязан. пед. ин-т. – Рязань, 1970. – Т. 61. – С. 255–263.

1268. Ламбин Н. Объяснение сказаний Нестора о начале Руси: На статью проф. Н. И. Костомарова “Начало Руси” помещенную в “Современнике” № 1, 1860 г. – Спб., 1860. – 52 с.

1269. [Леонид, архимандрит]. Новые сведения о Троицком списке Несторовой летописи, погибшей в Московском пожаре 1812 года // Чтения в О-ве истории и древностей российских.– 1880. – Кн. 2. – С. 47–50.

1270. Лукьяненко А. М. О языке Несторова жития преподобного Феодосия Печерского по древнейшему из дошедших списков. – Варшава, 1907. – [2], 72 с.

Відб. з: Рус. филол. вестн. – 1907. – № 3. – С. 1–79.

Рец.:

Свенціцький І. // Зап. НТШ. – 1908. – Т. 84. – Кн. 4. – С. 207–209.

1271. Миллер О. Опыт исторического обозрения русской словесности, с хрестоматиею, расположенною по эпохам. – 2-е изд. – Спб., 1865. – Вып. 1: От древнейших времён до татарщины. – С. 260–278.

1272. Перевод летописи Нестора на французский язык // Волын. епарх. ведомости. – 1881. – № 31. – С. 1076.

1273. Погодин М. П. Нестерово житие святого Феодосия как исторический источник. – Спб.: Тип. имп. Акад. наук, 1861. – [31] с.

Відб. з: Изв. АН по Отд-нию рус. яз. и словесности. – 1860. – Т. 9. – Стб. 193–214.

Рец.:

Странное недоумение // Рус. вестн. – 1961. – Т. 32. – № 4. – С. 164.

Погодин М. Разрешение странного недоумения // Рус. вестн. – 1961. – Т. 33. – № 5. – С. 100–101.

1274. Полевой Н. История русского народа. – М., 1829. – Т. 1. – С. 18–20, 24–31, 51–55, 117–123, 279–285. 306–327.

1275. [Полевой Н.]. Предложение д. ч. Полевого [об издании летописи Нестора] // Тр. и летописи О-ва истории и древностей российских. – 1827. – Ч. 3, кн. 2. – С. 114–115.

1276. Рассказы преподобного Нестора-летописца // Херсон. епарх. ведомости. Прибавления. – 1862. – № 13. – С. 209–221; № 14. – С. 253–264; № 18. – С. 57–67; № 19. – С. 129–142; № 22. – С. 289–301.

1277. Розенкамф Г. Объяснение некоторых мест в Нестеровой летописи в рассуждении вопроса о происхождении древних руссов // Тр. и летописи О-ва истории и древностей российских. – 1828. – Ч. 4, кн. 1. – С. 139–166.

1278. Руссов С. Опыт о подлинности Нестеровой летописи, или разбор статьи, помещённой в № 15 Вестника Европы на сей 1830 год, О скудости и сомнительности происшествий первого века нашей древней истории от основания государства до смерти Игоря, т. е. до 945 года // Славян. – 1830. – Ч. XVI. – № 23. – Отд. 2. – С. 371–416.

Окр. відб.: Спб., 1830. – 50 с.

1279. Рыбаков Б. А. Нестор о славянских обычаях // Материалы и исследования по археологии СССР. – 1970. – № 176. – С. 40–44.

1280. Серебрянский Н. Древне-русские княжеские жития: (Обзор редакций и тексты) // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1915. – Кн. 3. – С. I–IV, 296, 186 с.

Окр. відб.: М., 1915.

1281. Скромненко С. [Строев С. М.]. Кто писал ныне нам известные летописи? // Сын Отечества и Сев. архив. – 1835. – Ч. 47. – № 3. – С. 161–176.

1282. Соболевский А. И. Когда написано Несторово “Чтение” о св. Борисе и Глебе // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук.– 1916. – Т. 21, кн. 2. – С. 206–208.

1283. Срезневский И. И. Дополнение к записке Древние жизнеописания русских князей // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1853. – Т. 2. – С. 209–211.

1284. Строев П. О византийских источниках Нестора // Сев. архив. – 1826. – Ч. 21. – № 11. – С. 217–224; Ч. 23. – № 19–20. – С. 274–288; Тр. и летописи О-ва истории и древностей российских.– 1828. – Ч. 4, кн. 1. – С. 167–183; Зап. имп. Акад. наук. – Спб., 1865. – Т. 6. – С. 137–141.

1285. Тимофеев К. Пособие при изучении русской словесности. – Спб., 1869. – С. 6–9.

1286. Ужанков А. Н. К вопросу о датировке “Жития Феодосия Печерского” // Герменевтика древнерус. лит. – 2000. – Сб. 10. – С. 70–79.

1287. Ужанков А. Н. Когда было написано “Житие Феодосия Печерского” // Рус. речь. – 2002. – № 1. – С. 57–62.

1288. Хрущев И. О древнерусских исторических сказаниях и повестях // Унив. изв. – 1877. – № 2. – С. 160–168; № 3. – С. 205–225; № 7. – С. 489–508; № 8. – С. 637–664; № 9. – С. 713–721; 1878. – № 3. – С. 225–248; № 5. – С. 376–463; № 6. – С. 465–475; № 10. – С. 521–526.

Є окр. відб.

1289. Шахматов А. А. Несколько слов о Несторовом Житии св. Феодосия // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук.– 1896. – Т. 1. – С. 46–65; Сб. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук.– 1896. – Т. LXIV, кн. 1. – С. 1–20.

1290. Шахматов А. А. Предисловие к начальному Киевскому своду и Несторова летопись. – Спб., 1908. – [2], 58 с.

Окр. відб. з: Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук.– 1908. – Т. 13, кн. 1. – С. 213–270.

1291. [Шлёцер А.-Л.]. Нестор. Русские летописи на древнеславянском языке, сличённые, переведенные и объясненные Августом Лудовиком Шлёцером. Ч. 1–3. – Спб., 1809–1819.

Ч. 1. – 1809. – 15, XLI, 175, 475 с.

Ч. 2. – 1816. – III, 832 с.

Ч. 3. – 1819. – X, 686 с.

Рец.:

Догадки и замечания // Рус. вестн. – 1814. – Ч. 14. – № 4. – С. 26–46; Ч. 15. – № 9. – С. 8–106.

К. [Каченовский М.] // Вестн. Европы. – 1911. – Ч. 59, № 18. – С. 127–149; № 19. – С. 211–231.

Див. також: № 200, № 208, с. 7–9, 14–16, 23, 24, 27, 30, 44, 59, 69, 86, 91, 92, 126, 128; № 308, с. 92–93; № 316, № 363, №380, с.180–193; № 382, с. 188–191; № 386, с. 284–287; № 400, с. 119–127, 152–157; № 407, с. 599–606; № 424, с. 45–46; № 436, с. 17–20; № 438, с. 214; № 439, № 444, с. 10; № 450, № 453, № 456, № 464, № 466, с. 6, 52, 54–57, 65, 67, 76–77, 80, 82–83, 89–90, 98–101, 103–105, 122, 150, 199–200, 228; № 737, № 785, с. 186; № 957, с. 68–69; № 962, т. 2, с. 230; № 964, с. 635–636; № 1034, с. 77–80; № 1094, с. 395–441; № 1096, с. 301–310; № 1306, № 1307, № 1380, № 2458, № 2890.

Пам'ятник Нестору Літописцю

1988 р. Скульптор Ф. Согоян, архітектор Н. Кислий.

1292. Кузьменко В. Квіти Нестору-літописцю // Веч. Київ. –1988. – 11 черв.

1293. Кузьменко В. Повість багатообіцяючих літ: Монолог наймолодшого пам'ятника міста // Веч. Київ. – 1988. – 9 лип.

1294. Летописцу Киевской Руси // Правда Украины. – 1988. – 11 июня.

1295. Нестору-летописцу // Правда. – 1988. – 11 июня.

1296. Ткаченко Ж. “Откуда есть пошла земля русская” // Соц. индустрия. – 1988. – 15 июня.

Св. Нестор Некнижний, преподобний (XIII–XIV ст.)

1297. Житие преподобного Нестора Некнижного, Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых.– М., [1993].– Кн. 4. – С. 474–475.

Див. також № 208, с. 94, 141.

Св. Никола Святоша († 1143 р.)

1298. *Жизнь преподобного Николы Святоши, князя Черниговского. – М., 1897.

1299. Житие преподобного Николая Святоши, князя Черниговского, Печерского Чудотворца, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 428–430.

1300. Николай Святоша, кн. Черниговский: К 1000-летию Чернигов. епархии // Православ. вестн. – 1991. – № 11. – С. 49–51.

1301. Федотов Г. Святые князья // Федотов Г. Святые Древней Руси. – М., 1990. – С. 89–108.

1302. Хойнацкий А. Пребывание преподобного Николы Святоши, князя Черниговского на Волыни в звании князя Луцкого // Волын. епарх. ведомости. – 1872. – № 19. – С. 740–743.

Див. також № 308, с. 90–91; № 964, с. 626–628.

Св. Никон Великий, ігумен († 1088 р.)

1303. Житие преподобного отца нашего Никона, игумена Печерского // Избранные жития русских святых (X–XV вв.). – М., 1992. – С. 105–109.

1304. Каргер М. К. К характеристике древнерусского летописца // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1955. – Т. 11. – С. 59–71.

1305. Каргер М. К. Никон Печерский (XI в.) – первый историк и археолог древнего Киева // Каргер М. К. Древний Киев. – М.; Л., 1958. – Т. 1. – С. 11–23.

1306. Котляр М. Ф. Іларіон, Никон, Нестор: Портрети істориків минулого // Укр. іст. журн. – 1989. – № 3. – С. 122–132.

1307. Котляр Н. Ф. “Светильники разума”: (Иларион, Никон, Нестор) // Котляр Н. Ф. История в жизнеописаниях / Н. Ф. Котляр, В. А. Смолий. – К., 1990. – С. 122–132.

1308. Приселков М. Д. Митрополит Илларион – в схиме Никон, – как борец за независимую русскую церковь: (Эпизод из начальной истории Киево-Печерского монастыря) // Сб. ст. посвященных С. Ф. Платонову. – Спб., 1911. – С. 188–201.

Рец.:

Грушевський М. // Зап. НТШ. – 1913. – Кн. 1. – С. 178.

1309. Троицкий И. Поучительное чтение о житии преподобного Никона, игумена Печерского // Киев. епарх. ведомости. – 1900. – № 7. – Отд. 2. – С. 269–272.

Див. також: № 208, с. 8, 9, 13, 23, 27, 53, 55, 59–61, 66, 69, 71, 84, 91, 93, 131; № 308, с. 25; № 451, № 455, № 458, № 466, с. 100, 101, 107, 122, 199; № 751, с. 172–192; № 957, с. 58–60; № 964, с. 214–215; № 1409; № 2808, вип. 3, с. 27–39.

**Св. Никон Сухий (Багатотерпеливий), преподобный
(† поч. XII ст., за деякими даними 1101 р.)**

1310. Житие преподобного Никона Сухого, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 314–316.

Див. також: № 208, с. 23, 48, 60, 71, 87, 89, 91, 93, 130; № 308, с. 114; № 964, с. 729–730.

Св. Нифонт, еп. Новгородський († 1156)

1311. [Болховитинов Е.]. Словарь исторический о бывших в России писателях духовного чина греко-российской церкви. – Спб., 1827. – Т. 2. – С. 140–143.

1312. Житие Преподобного Отца нашего Нифонта, Епископа Новгородского. – [Б. в. д.]. – 24 с.

1313. Житие преподобного отца нашего Нифонта, епископа Новгородского // Избранные жития русских святых (X–XV вв.). – М., 1992. – С. 128–132.

1314. Житие святителя Нифонта, архиепископа Новгородского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 1. – С. 223–225.

1315. Ключевский В. О. Древнерусские жития святых как исторический источник. – М., 1871. – С. 260–262.

1316. Лихачёв Д. С. “Софийский временник” и новгородский политический переворот 1136 г. // Ист. зап. – 1948. – № 25. – С. 240–265.

1317. Повесть о Нифонте, епископе Новгородском. Житие преподобного отца нашего Нифонта, списано священником Варлаамом: (Из рукописи XVII в.): Повести религиозного содержания, древние поучения и послания, извлечённые из рукописей Николаем Костомаровым // Памятники старинной русской литературы, издаваемые графом Г. Кушелевым-Безбородько. – Спб., 1862. – Вып. 4. – С. 1–9.

1318. Хойнацкий А. Преподобный Нифонт, епископ Новгородский, игумен Волынский // Волын. епарх. ведомости. – 1873. – № 12. – С. 442–444.

1319. Щапов Я. Н. Византийское и южнославянское правовое наследие на Руси в XI–XIII вв. – М., 1978. – С. 179–180.

Див. також: № 208, с. 48, 60, 91, 93, 123; № 304, № 308, с. 26; № 991, с. 188, 206; № 994, с. 73, 75, 151, 177; № 1099, с. 33–34.

Св. Онисим, преподобний (XII-XIII ст.)

Див. № 208, с. 60, 125; № 964, с. 464.

Св. Онисифор, преподобний (XII ст.)

1320. Житие преподобного Онисифора Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 37.

Див. також: № 208, с. 31, 32, 41, 48, 60, 71, 91, 93, 131; № 964, с. 666–667; № 1062.

Св. Онуфрій Мовчазний, преподобний (XII ст.)

Див. № 208, с. 61, 91, 123; № 964, с. 463.

Св. Павло Послушливий, преподобний (XIII ст.)

1321. Житие преподобного Павла Послушливого, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 88–89.

Див. № 208, с. 94.

Св. Пафнутій Затвірник, преподобний (XIII (або XII?) ст.)

1322. Сведения о преподобном Пафнутии затворнике, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 315–316.

Див. № 208, с. 67, 137.

**Св. Пимен Багатотерпеливий (Многоболящий),
преподобний († 1110)**

Див.: № 208, с. 14, 36, 48, 61, 87, 89, 91, 126; № 308, с. 60–61; № 964, с. 496–497.

Св. Пимен Постник († на поч. XII ст.)

Див.: № 208, № 1100.

Св. Піор (Піорій) Затвірник, преподобний (XIII ст.)

1323. Житие преподобного Пиора затворника, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 353.

Див. також № 208, с. 67, 140.

Св. Поликарп, архимандрит († 1182)

1324. I. Л. Голос в защиту писателей Печерского Патерика, св. Симона, епископа Владимирского и Суздальского, и преподобного Поликарпа, архимандрита Киево-Печерской лавры // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1860 (1861). – Кн. 4. – Отд. 1. – С. 116–126.

1325. Копреева Т. Н. Инок Поликарп – забытый писатель-публицист Древней Руси // Духовная культура славянских народов: Сб. ст. к IX Междунар. съезду славистов. – Л., 1983. – С. 59–73.

1326. Копреева Т. Н. Образ инока Поликарпа по письмам Симона и Поликарпа (опыт реконструкции) // Литература и общественная мысль Древней Руси: К 80-летию со дня рожд. чл.-кор. АН СССР В.П. Адриановой-Перетц [Сб. ст. Тр. Отд. древнерус. лит. 24]. – Л., 1969. – С. 112–116.

1327. Поп Р. Древнейший отрывок Послания Симона к Поликарпу // Литература и общественная мысль Древней Руси: К 80-летию со дня рожд. чл.-кор. АН СССР В. П. Адриановой-Перетц [Сб. ст. Тр. Отд. древнерус. лит. 24]. – Л., 1969. – С. 93–100.

Див. також: № 208, № 308, с. 59; № 964, с. 471–472; № 1346.

Св. Прохор Лебедник, преподобный († 1107)

1328. Житие преподобного Прохора Печерского, лебедника, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых.– М., [1993].– Кн. 6. – С. 269–272.

Див. також: № 208, с. 43, 48, 62, 91, 93, 124, 127; № 308, с.12–13; № 964, с. 145–146.

Св. Сава, преподобный (XII чи XIII ст.)

Див.: № 208, с. 62, 91, 93, 124; № 308, с. 27; № 964, с. 267–268.

Св. Серапион, сп. Володимирський († 1275)

1329. Буслаев Ф. Историческая хрестоматия церковнославянского и древнерусского языка. – М., 1861. – Стб. 493–498, 525–528.

1330. Гудзий Н. К. Где и когда протекала литературная деятельность Серапиона Владимирского // Изв. АН СССР Отд-ния лит. и яз. – 1952. – Т. 2, вып. 5. – С. 450–456.

1331. Исаенко Е. Проповедничество в русской церкви с XIII по XVII в. и по разделении митрополии русской // Полтав. епарх. ведомости. – 1871. – № 5. – С. 177.

1332. Колобанов В. А. К вопросу об участии Серапиона Владимирского в соборных “деяниях” 1274 г. // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1960. – Т. 16. – С. 442–445.

1333. Пелешенко Ю. В. Серапион Володимирський – “сумління” епохи // Пелешенко Ю. В. Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина XIII–XV ст.): Джерела. Система жанрів. Духовні інтенції. – К., 2004. – С. 62–78.

1334. Петухов Е. Серапион Владимирский, русский проповедник XIII века / Исслед. Е. Петухова. – Спб. : Тип. имп. Акад. наук, 1888. – 267 с. разд. паг.

* * *

1335. Аристов Н.Я. Заметка о поучениях епископа Серапиона // Тр. III Археол. съезда. – К., 1878. – Т. 2. – С. 47–48.

1336. Колобанов В. А. Обличение княжеских междоусобий в поучениях Серапиона Владимирского // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1961. – Т. 17. – С. 329–333.

1337. Колобанов В. А. О Серапионе Владимирском как возможном авторе “Почтения к попам” // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1958. – Т. 14. – С. 159–162.

1338. Колобанов В. А. К вопросу о датировке первого “Слова” Серапиона Владимирского // Учён. зап. Владимир. пед. ин-та. – 1958. – Вып. 4. – С. 250–258.

Див. також: № 308, с. 50; № 380, с. 164–167; № 386, с. 306–309; № 394, с. 196–197; № 400, с. 45–50; № 424, с. 80; № 964, с. 446; № 1099, с. 64–65; № 1101, с. 200–201, 204–205; № 1315, с. 289–291; № 2808, вип. 3, с. 20–26.

Св. Сергій Послушливий, преподобний (XIII ст.)

1339. Житие преподобного Сергия Послушливого, печерского // Жития русских святых.– М., [1993]. – Кн. 4. – С. 367.

Див. також: № 208, с. 62, 71; № 308, с. 90.

Св. Сильвестр, преподобний (XII ст.)

1340. Житие преподобного Сильвестра Печерского, в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых.– М., [1993]. – Кн. 6. – С. 14.

Див. також: № 208, с. 62, 71, 89, 123; № 308, с. 9; № 964, с. 47.

Св. Симон, еп. Володимирський та Суздальський († 1227)

1341. Акафист иже в святых отцу нашему Симону, епископу Владимирскому и Суздальскому, печерскому чудотворцу. – М.: Синод. тип., 1892. – 34 л.

1342. Житие преподобного Симона, епископа Владимирского и Суздальского // Избранные жития русских святых (X–XV вв.). – М., 1992. – С. 165–169.

1343. Житие святителя Симона, епископа Владимирского и Суздальского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 2. – С. 114–118.

1344. О св. Симоне, 1-м епископе Владимирском и Суздальском: [Из “Патерика”] // Владимир. губ. ведомости. – 1844. – № 2. – С. 5–6; № 3. – С. 9–10.

1345. Русинов В. Н. К вопросу о прочтении одного места в тексте послания епископа Симона к иноку Поликарпу // Вестн. Нижегород. ун-та им. Лобачевского. Сер. История. – 2002. – Вып. 1. – С. 40–45.

1346. Себта Т. Два Симона і два Полікарпи: [Гіпотеза про авторство Києво-Печерського патерика XVIII ст.] // Людина і світ. – 1996. – № 6. – С. 35–38.

1347. Сергей, архиепископ Владимирский. Св. Симон, епископ Владимирский и Суздальский // Тр. Владимир. учён. арх. комиссии. – 1899. – Кн. 1. – С. 1–30.

1348. Соболевский А. И. Послание епископа Симона // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1909. – Т. 14, кн. 1. – С. 1–11.

1349. *Херасков М. Святой Симон, первый епископ Владимирский и Суздальский. † 1227 г.: (Опыт исторического исследования) // Владимир. епарх. ведомости. – 1866. – № 22; 1867. – №№ 3, 5, 7, 13.

Див. також: № 208, с. 8, 9, 15, 31, 45, 49, 62, 63, 64, 91, 131; № 308, с. 33; № 424, с. 26–27; № 964, с. 304–305; № 1034, с. 86–88; № 1099, с. 42–44; № 1311, с. 218–220; № 1324, № 1326, № 1327.

Св. Спиридон та Никодим Просфорники, преподобні (XII ст.)

1350. Димитрий Ростовский. Жития святых. Октябрь.– М., 1908. – С. 641–642.

1351. Житие преподобных Спиридона и Никодима, просфорников печерских, в Ближних пещерах почивающих // Жития русских святых. – М., [1993].– Кн. 4. – С. 503–504.

1352. *Преподобные Спиридон и Никодим, просфорники Печерские // Воскресное чтение. – 1856. – № 29.

1353. Филарет (Гумилевский). Жития святых. Октябрь. – Спб., 1900. – С. 339.

Див. також: № 208, с. 21, 41, 48, 59, 64, 71, 90, 91, 93, 129; № 304, № 308, с. 95; № 964, с. 643–644.

Св. Стефан, ігумен, а потім єп. Володимиро-Волинський († 1094)

1354. Бордюговский А. Место погребения Св. Стефана, еп. Владимиро-волинского // Волын. епарх. ведомости. – 1913. – № 3. – С. 44–50.

1355. Плахонін А. Ігумен Стефан у міжкнязівських відносинах останньої третини XI ст. // Укр. іст. збірник 2001. – К., 2002. – С. 79–108.

Див. також: № 208, с. 9, 30, 48, 59; № 308, с. 28; № 466, с. 159, 213; № 964, с. 273–274; № 981, с. 40; № 1409.

Св. Тит Пресвітер, преподобний († 1190)

1356. Житие преподобного Тита Пресвитера в Ближних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 363.

Див. також: № 208, с. 52, 64, 90, 91, 130; № 308, с. 22; № 964, с. 174–176.

Св. Феодор Мовчазний, преподобний (XIII ст.)

1357. Сведения о преподобном Феодоре Молчаливом, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 347–348.

Див. також № 208, с. 68, 88, 94.

Св. Феодосій грек, ігумен

1358. Макарий, еп. Винницкий. Записка о Феодосии, писателе Жития Володимирова // Ист. чтения о языке и словесности в заседаниях 2-го отд-ния имп. Акад. наук 1854 и 1855 гг. – Спб., 1855. – С. 154–158; Изв. АН по Отд-нию рус. яз. и словесности. – Спб., 1855. – Т. 4. – Стб. 113–116.

1359. Соболевский А. И. О Житии Владимира св. приписываемом греку Феодосию // Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1888. – Кн. 2. – С. 284.

Св. Феодосій Печерський (бл. 1008 – 1074)

1360. Артамонов Ю. А. Житие Феодосия Печерского: проблемы источниковедения // Древнейшие государства восточной Европы: 2000 г.: Проблемы источниковедения. – М., 2003. – С. 173–277.

1361. Башатова Н. Н. “Житие Феодосия Печерского” в оценке литературоведов XIX века и советских исследователей // Литература Древней Руси. – М., 1986. – С. 34–41.

1362. Беляев И. Жизнь преподобного Феодосия Печерского. – М., 1865. – 37 с.

1363. Бурко В. Святый Теодосій Печерський // Світло. – 1994. – № 1. – С. 19–20; № 2. – С. 53–55.

1364. Васильев В. История канонизации русских святых // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1893. – Кн. 3 (166). – С. 67–70.

1365. Два памятника древнерусской киевской письменности XI и XIII века: а) Слово о перенесении мощей святого преподобного отца нашего Феодосия Печерского, соч. мниха Нестора, XI в.; б) Похвала преподобному отцу нашему Феодосию, игумену Печерскому иже есть в богоспасаемом граде Киеве, неизвестного (Серапиона, архимандрита Печерского) XIII в. / Сообщ. архимандрит Леонид // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1890. – Кн. 2 (153). – С. 1–26.

Окр. відб.: М., 1890. – 26 с.

1366. Де жив засновник Лаври ? // Київ. правда. – 1988. – 14 квіт.

1367. Денисенко А. “Чи палає наше серце, чи тривожить нас ще сумління?": Проповідницька діяльність Феодосія Печерського // Київ. старовина. – 1994. – № 6. – С. 108–111.

1368. День успения преподобного отца нашего Феодосия, игумена монастыря Печерского и начальника в Российской земле монашеского общего жития // Киев. епарх. ведомости. – 1901. – № 10. – Отд. 2. – С. 480.

1369. Древнерусские предания (XI–XVI вв.) / Сост., вступ. ст. и коммент. В. В. Кускова. – М.: Сов. Россия, 1982. – С. 69–78.

1370. Жиленко І. Світоч руського благочестя // Хроніка-2000. – 1995. – Вип. 1. – С. 80–81.

1371. Житие преподобного и Богоносного отца нашего Феодосия, игумена Печерского Киевского, начальника иноков Российских, наченших подвизаться по уставу в монастырях. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1870. – 60 с.

Наступні вид.: К., 1882; К., 1883; К., 1910.

1372. Житие преподобного отца нашего игумена Печерского Феодосия, описанное преп. Нестором, в переводе на современный русский язык преосвящ. Филарета, епископа Харьковского // Учен. зап. второго отд. АН. – Спб., 1858. – Кн. 2, вып. 2. – С. 129–192.

1373. Житие преподобного отца нашего Феодосия, игумена Печерского // Успенский сборник XII–XIII вв. – М., 1971. – С. 71–135.

1374. Житие преподобного отца нашего Феодосия, игумена Печерского. Перенесение мощей преподобного отца нашего Феодосия, игумена Печерского // Избранные жития русских святых (X–XV вв.). – М., 1992. – С. 69–104.

1375. Житие преподобного Феодосия Печерского. – К.: Феникс, 1998. – 23, [1] с.: ил.

1376. Житие преподобного Феодосия Печерского // Жизнеописания достопамятных людей земли Русской X–XX вв. – М., 1992. – С. 35–39.

1377. Житие Феодосия. – 2-е изд. – М., 1886. – 60 с.

1378. Житие Феодосия / Подгот. текста, пер. и примеч. О. В. Творогова // Изборник: (Сборник произведений литературы Древней Руси). – М., 1969. – С. 92–145. – Текст парал. на древнерус. и рус. яз.; Памятники литературы Древней Руси. – М., 1978. – С. 305–391, 456–459; Повести Древней Руси XI–XII вв. – Л., 1983. – С. 230–325, 548–551.

1379. Житие Феодосия, игумена Печерского: По списку XII в. Московского Успенского собора. Первое издание О. М. Бодянского (1858 г.) // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1914. – Кн. 2. – Прил. – С. I–IV, 1–36.

Окр. відб.: М., 1913. – 72 с.; 1 л. факс.

1380. Житие Феодосия, игумена Печерского. Списание Нестора: По харатейному списку XII века Московского Успенского собора, с разнословами по многим другим, 3-я снимками и предисл. О. Бодянского // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1858. – Кн. 3. – С. 1–31; 1879. – Кн. 1. – С. 1–10, 1–84; 1899. – Кн. 2. – С. I–IV, 40–96.

1381. Житие Феодосия Печерского / Подгот. текста и пер. В. В. Кускова // Древнерусские предания (XI–XVI вв.). – М., 1982. – С. 25–72.

1382. Житіє преподобного і Богоносного отца нашего Феодосія, ігумена Печерського / Пер. І. Жиленко // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 118–165.

1383. Каймов Л. Преподобный Феодосий Печерский. – [Б. в. д.]. – С. 79–94.

1384. Костомаров Н. И. Преподобный Феодосий Печерский // Костомаров Н. И. Русская история в жизнеописаниях её главнейших деятелей. Первый отдел: господство дома св. Владимира. – Спб., 1873. – Вып. 1: X–XI ст. – С. 23–37.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 34–47.

1385. Лоциц Ю. Две любви // Наш современник. – 1991. – № 12. – С. 161–166.

1386. Максимович М. А. Древняя Феодосиева пещера в окрестностях Киева // Киевлянин. – 1840. – Т. 1. – С. 63–68.

1387. Малинин В. Н. Преподобный Феодосий, основатель Киево-Печерского монастыря: (Чтение, предложенное в Киевском религиозно-просветительном обществе 10 марта 1902 г.). – К.: Тип. ун-та, 1902. – 28 с.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1902. – № 5. – С. 64–87.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 48–66.

1388. *Несколько уроков из жизни преподобного Феодосия Печерского // Воскресное чтение. – 1869. – № 19.

1389. Нестор. Житие преподобного отца нашего Феодосия, игумена Печерского / Предисл. А. Попова. – М., 1879. – 10, 42 с.

1390. Нестор. Житіє преподобного отця нашого Феодосія, ігумена Печерського / Пер. преосв. Філарета, єп. Харківського // Тисяча років української суспільно-політичної думки. – К., 2001. – Т. 1: (X–XV ст.). – С. 304–342; Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 248–299.

1391. [Никольский Н. К.]. Преподобный Феодосий Печерский и его учения / Н.К.Н. // Памятники древнерусской церковно-учительной литературы. – Спб., 1894. – Вып. 1. – С. 25–46.

1392. Память преподобного Феодосия Печерского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 423.

1393. Память преподобного Феодосия Печерского на месте родины его // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 20. – Отд. 2. – С. 456–457.

1394. Панова В. Сказание о Феодосии // Панова В. Собр. соч.: В 5 т. – Л., 1970. – Т. 4. – С. 56–112.

1395. Пархоменко І. Надгробна плита преподобного Феодосія Печерського // Православ. вісн. – 1999. – № 2. – С. 94–96.

1396. Перенесение мощей преподобного отца нашего Феодосия, игумена Печерского // Избранные жития русских святых (X–XV вв.). – М., 1992. – С. 98–105.

1397. Писання преподобного Феодосія Печерського / Підгот. до вид. преосв. єп. Макарій // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 300–328.

1398. Платон, архиеп. Слово в день памяти преподобного отца нашего Феодосия, игумена Киево-Печерского монастыря // Киев. епарх. ведомости. – 1899. – № 11. – С. 407–415; Тр. Киев. духовн. акад. – 1899. – № 5. – С. 113–121.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 329–334.

1399. Погодин М. Святой игумен Феодосий // Москвитянин. – 1850. – Ч. 6. – № 23. – Кн. 1. – С. 169–192.

1400. Поторжинский М. А. История русской церковной проповеди в биографиях и образах пастырей-проповедников с ½ IX – XIX в. – 2-е изд., испр. и доп. – К., 1891. – С. 61–66.

1401. Похвала преподобному і Богоносному отцю нашому Феодосію, ігумену Печерському / Пер. І. Жиленко // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 175–184.

1402. Преподобный Феодосий Печерский // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 33. – С. 823–827.

1403. *Преподобный Феодосий Печерский // Одес. Воскресный Листок. – 1876. – № 18.

1404. Путь на небо, в жизни преподобного Феодосия Печерского // Воскресное чтение. – 1853. – № 3. – С. 24–26.

1405. Раевский А. С. О часослове библиотеки Ярославского архиерейского дома XIII в. с молитвами Феодосия Печерского, Кирилла Туровского и славяно-католическими // Тр. XV Археол. съезда. – М., 1902. – Т. 2. – С. 72–73.

1406. Сироїд Д. “Житіє Теодосія Печерського”: деякі аспекти риторики // Медієвістика: Зб. наук. пр. – Одеса, 2002. – С. 65–73.

1407. Сказання про перенесення чесних мощей / Пер. І. Жиленко // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 166–174.

1408. Склярук В. И. К биографии Феодосия Печерского // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1988. – Т. 41. – С. 317–323.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 666–676.

1409. Сливицкий А. Полное житие преподобного отца нашего Феодосия, игумена Печерского. (Житие преп. Антония, Варлаама, Ефрема, Никона, Исаакия, Дамиана, Стефана и многих других угодников печерских) / Сост. А. Сливицкий. – 4-е изд., испр. и доп. – М.: Тип. Тихомирова, 1903. – 95 с.; 2 л. ил.

1410. Слово на память преподобного Феодосия Печерского, произнесённое мая 3, 1839 г. // Воскресное чтение. – 1840. – № 6. – С. 53–54.

1411. [Сперанский М. Н.]. Сербское житие Феодосия Печерского // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1913. – Кн. 1 (244). – Отд. 3. – С. 55–71.

1412. Топоров В. Н. Трудничество во Христе (творческое собрание души и духовное трезвение). Преподобный Феодосий Печерский и его “Житие” // Топоров В. Н. Святость и святые в русской духовной культуре. Т. 1. Первый век христианства на Руси. – М., 1995. – Гл. IV. – С. 601–860.

1413. Троицкий И. “Скит пречистыя” у пещеры преподобного Феодосия Печерского в “Церковщине”, на месте древнего монастыря “святых пречистых Гнилецкого”, между селами – Пирогов, Лесники и Ходосовка (Федосовка), за Китаевым. – 4-е изд., испр. и доп. – К., 1909. – 32 с.: ил.

1-е вид.: К., 1901.

1414. Харламов В. О. Відкриття келії XI ст. Феодосія, ігумена Києво-Печерського // 1000 років Чернігівської єпархії: Тези доп. – Чернігів, 1992. – С. 63–66.

1415. Харламов В. О. Віднайдена келія Феодосія Печерського // Київ. старовина. – 1993. – № 2. – С. 66–68.

1416. Чаговец В. А. Преподобный Феодосий Печерский, его жизнь и сочинения: (С приложением текстов поучений по новым данным). – К., 1901. – 222, XXXIII с.

Відб. з: Унив. изв.– 1901. – № 6. – С. 1–70; № 8. – С. 71–121; № 10. – С. 123–149; № 12. – С. 151–222; Прил. – 1901. – № 12. – С. I–XXXIII.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 354–498.

Рец.:

Бельченко Г. П. Феодосий Печерский, его жизнь и сочинения: (По поводу кн. В. А. Чаговца). – Одесса: Экон. тип., 1909. – 50 с.

Відб. з: Летопись Ист.-филол. о-ва при Новорос. ун-те. – 1902. – Т. 10. – С. 229–231.

Соболевский А. И. Отзыв о сочинении В. А. Чаговца “Преподобный Феодосий Печерский, его жизнь и сочинения: (С приложением текстов поучений по новым данным)”: Ист.-лит. очерк. – Спб., 1910. – 3 с.

1417. Шевырев С. Поездка в Кирилло-Белозёрский монастырь. – М., 1850. – Т. 2. – С. 38.

1418. Бельченко Г. П. Поучение блаженного Феодосия, игумена Печерского о казнях божиих // Летопись ист.-филол. о-ва при Новорос. ун-те. – Одесса, 1900. – Т. 8. – С. 137–162.

Окр. відб.: Одеса, 1899. – 26 с.

1419. *Вадковский А. Ф. Так называемые поучения Феодосия Печерского народу русскому // Православ. собеседник. – 1876. – Октябрь–ноябрь.

1420. Голубинський Є. Оригінальна писемність. Преп. Феодосій Печерський // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 611–616.

1421. Гудзий Н. К. О сочинениях Феодосия Печерского // Проблемы общественно-политической истории России и славянских стран: Сб. ст. к 70-летию акад. М. Н. Тихомирова. – М., 1963. – С. 62–66.

1422. Ерёмин И. П. Из истории древнерусской публицистики XI века: (Послание Феодосия Печерского к князю Изяславу Ярославичу о латинянах) // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1935. – Т. 2. – С. 21–38.

1423. Ерёмин И. П. Литературное наследие Феодосия Печерского // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1947. – Т. 5. – С. 159–184.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 622–658.

1424. Лихачёв Д. С. Великий путь: Становление русской литературы XI–XVII вв. – М.: Современник, 1987. – С. 45–47.

1425. Лященко А. И. Заметки о сочинениях Феодосия, писателя XII века // Отчёт о состоянии училища при реформатских церквях за 1899–1900 гг. – Спб., 1900. – С. 24–26.

1426. Макарий, еп. Преподобный Феодосий Печерский как писатель // Изв. АН по Отд-нию рус. яз. и словесности. – 1885. – Т. 4, кн. 6. – Стб. 273–293.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 335–353.

1427. Макарий, еп. Сочинения преподобного Феодосия Печерского в подлинном тексте. Приготовлены к изданию преосвященным епископом Макарием // Учён. зап. второго отд-ния АН. – 1856. – Кн. 2, вып. 2. – С. 193–224.

1428. [Петров Н. И.]. Подлинность поучений преподобного Феодосия Печерского о питии и чашах тропарных и о казнях божиих. – [Спб.: Тип. имп. Акад. наук, 1897]. – 3 с.

Відб. з: Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1897. – Т. 2, кн. 3. – С. 783–785.

1429. Попов А. Историко-литературный обзор древнерусских полемических сочинений против латинян: (XI–XV вв.). – М., 1875. – С. 69–81.

1430. Про збереження Святої православної віри: Заповіт преподобного Феодосія, Києво-Печерського угодника, великому князеві Ізяславу і всім православним християнам // Київ. старовина. – 1994. – № 6. – С. 112–113.

1431. Свенціцький І. С. Нариси про мову пам'яток староруського письменства XI віку // Учен. зап. Львов. Гос. ун-та ім. І. Франко. Серія філологіческая. Вопросы славянского языкознания. – Львов, 1948. – Т. 7, вып. 3, кн. 1. – С. 123–139.

1432. Срезневский И. Источник поучения, внесённого в Повесть временных лет и приписанного преподобному Феодосию Печерскому // Сб. Отд-ния рус. яз. и словесности АН. – 1867. – Т. 1. – С. 34–43.

1433. Харлампович К. В. О молитвах преп. Феодосия Печерского // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1912. – Т. 17, кн. 2. – С. 165–174.

Перевид. укр. мовою: Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 499–506.

Див. також: № 208, № 308, с. 31–33, 63; № 314, № 316, № 380, с. 143–146; № 382, с. 131–133; № 386, с. 282–283; № 388, с. 472; № 407, с. 579–586; № 424, с. 17–18; № 436, с. 6–8; № 438, с. 302; № 444, с. 10; № 461, № 466, с. 99–101, 104–107, 122, 138, 206; № 737, № 741, № 743, № 785, с. 182; № 957, с. 55–56; № 962, т. 2, с. 674; № 964, с. 292–298; № 985, № 991, с. 67–70; № 994, с. 32, 159, 172, 182, 187, 192, 203, 211, 213, 214; № 1000, № 1006–1009, № 1011, № 1017, № 1024, № 1029, № 1034, с. 246–255; № 1094, с. 157–159; № 1096, ч. 1, с. 440–460, ч. 2, с. 253–285; № 1097, с. 25–26; № 1099, с. 12–14; № 1104, с. 558; № 1202, № 1204, № 1211, с. 394–408; № 1247, № 1258, № 1267, № 1270, № 1273, № 1286, № 1287, № 1289, № 1311, с. 283–284, № 2458, № 2877, № 2880.

Св. Феоктист, єп. Чернігівський († 1123)

Див. № 308, с. 61; № 964, с. 495–496.

Св. Феофан Постник, преподобний (XII ст.)

Див.: № 208, с. 64, 91, 125, 131; № 308, с. 91; № 964, с. 623.

2. Монастир у XIV–XVI ст.

2.1. Джерела, огляди джерел

Джерела

1434. Вкладная запись Льва Соколенского Киево-Печерскому монастырю на данники в селе Старинщине. 1550 г., сентября 8 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 127–128.

1435. Выпись из городских книг заявления униатского митрополита Ипатия Потее против Киевопечерских монахов, что они при помощи козаков и мещан с оружием не допускали ввести его во владение принадлежащими Печерскому монастырю сёлами, и показания об этом деле возного и дворян. 1599 г., октября 14 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 3–5.

1436. Выпись из книг коронных, выданная землянину Киевскому Яцку Бутовичу, содержащая в себе запись архимандрита Киево-Печерского монастыря Ионы Деспотовича и всей братии, в получении от Бутовича суммы за имение Брусиллов, бывшее в залоге. 1574 г., марта 29 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 194–195.

1437. Выпись из книг Оршанского замка жалобы управляющего имениями митрополита на монахов Киево-Печерского монастыря, что они при заступничестве казаков и киевских мещан не позволили ввести его во владение принадлежащих этому монастырю имений. 1599 г. / Сообщ. Н. Григорович // Вестн. Зап. России. – 1866. – Т. 3. – № 9. – С. 1–6.

1438. Грамота архимандриту Киево-Печерского монастыря Мелетию Хребтовичу и всей братии с позволением променять некоторыя монастырския сёла на имения маршалка Мозырского повета Стефана Лозки. 1590 г., апреля 17 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 235.

1439. Грамота данная князем Андреем Владимировичем в Киево-Печерском монастыре в 1446 г. // Московский телеграф. – 1832. – Ч. 45. – № 12. – С. 562–564.

1440. Грамота, данная Сигизмундом I Киево-Печерскому монастырю, восстанавливающая его права на самоуправление и освобождающая монастырь от зависимости от Киевских воевод, а также от всех государственных повинностей, за исключением обязанности отправлять на свой счёт на войну 10 вооружённых всадников. 1522 г., июля 4 // Сборник материалов для исторической топографии Киева и его окрестностей. – К., 1874. – Отд. III. – С. 16–19.

1441. Грамота князю Константину Коноплю о том, чтобы он не вступался в дани и доходы с людей имения Грушков, отказанных князем Иваном Соколинским Киево-Печерскому монастырю. 1528 г., августа 19 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 73–74.

1442. Грамота королевская Киевского Печерского монастыря архимандриту Игнатию, о предоставлении ему в управление сего монастыря, с строгим соблюдением в нём правил иноческого общежития. 1525, июня 17 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археологическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 2. – С. 161–162.

1443. Грамота королевская Киевского Печерского монастыря архимандриту Софронию, о том, чтобы он не присваивал угодьев, принадлежащих Выдубицкому монастырю, не обижал тамошней братии, и велел бы Печерским подданным отдавать следуемые им дани. 1541, марта 3 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археологическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 2. – С. 373–374.

1444. Грамота короля Иоанна III, подтверждающая контракт, по которому Львовский униатский митрополит, Иосиф Шумлянский, предоставляет дворянину Луке Завяличу-Мочульскому в арендное пользование имения, принадлежащая Киевской митрополии и Киево-печерской лавре. 1686 г. Апреля 20 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1871. – Ч. 1, т. 4. – С. 76–77.

1445. Грамота Овручскому наместнику Михаилу Халецкому, о предоставлении бывшему Киево-Печерскому архимандриту Антонию управления Богородицким монастырём в Овруче. 1525 г., сентября 13 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 68.

1446. Грамота Польского короля Сигизмунда III наречённому униатскому митрополиту Киевскому Ивану Потею на сан архимандрита Киевопечерского и на принадлежащая этому монастырю имения, при чём звание архимандрита навсегда соединяется с митрополичьим саном, за принятие Потею унии, от которой будто бы отступили православные. 1599 г., октября 2 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 1–3.

1447. Грамота Сигизмунда I, предписывающая Киево-печерскому архимандриту Софронию воздержаться от обид, причиняемых им Михайловскому Выдубицкому монастырю. 1541 г. Марта 8 // Сборник материалов для исторической топографии Киева и его окрестностей. – К., 1874. – Отд. III. – С. 25–26.

1448. Документы, относящиеся к истории унии. 1. Копия позова митрополиту Ипатию Поцею, чтобы он явился на сейм дать объяснение на жалобу иноков киево-печерского монастыря, что он незаконно называется митрополитом и обманом завладел монастырём со всеми его именьями. Луцк, 1599 г., декабря 20: Пер. с польск. / Сообщ. Г. Кульжинский // Вестн. Зап. России. – 1864. – Т. 2. – № 5. – С. 1–5.

1449. Донесение генерального вознаго Бранскаго, о том, что соборные старцы Киевопечерскаго монастыря отобрали принадлежавшие этому монастырю церковные вещи, оставшиеся по смерти Мелетия Хребтовича. 1593 г., февраля 18 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 344–346.

1450. Ектезис, або коротке зібрання справ, які відбувалися на партикулярному, тобто на помісному, синоді у Бресті Литовському. 6–9 жовтня 1596 р. // Боротьба Південно-Західної Русі і України проти експансії Ватикану та унії (X – початок XVII ст.): Зб. док. і матеріалів. – К., 1988. – С. 127–144.

1451. Жалоба Никифора Тура, архимандрита Киевопечерскаго монастыря, о расхищении монастырскаго имущества по смерти епископа Мелетия Хребтовича Богурина. 1593 г., апреля 23 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 389–390.

1452. Жалованная грамота Ипатию Потею на Киево-Печерскую архимандрию. 1599 г., 26 сентября // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1851. – Т. 4. – С. 199.

1453. Жалованная грамота Киево-Печерскаго монастыря архимандриту Антонию, на ту же архимандрию, с правом пожизненного управления оною. 1528 г., июля 20 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 2. – С. 189.

1454. Жалованная грамота Киевскому Печерскому монастырю, на право посылать старцев своих и слуг в Московские Северские города, для сбора даней, и королевская грамота Киевскому воеводе, о том же. 1540 г., августа 9 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 2. – С. 368–370.

1455. Жалованная грамота Киевскому Печерскому монастырю, на право посылать старцев своих и слуг в Московские Северские города, для сбора дани. 1571 г., июля 5 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 3. – С. 157–158.

1456. Жалованная грамота Киевскому Печерскому монастырю, о дозволении возобновить город Василев и построить в нём замок, для защиты Киева от набегов Татар, с дарованием тамошним жителям Магдебургского Права и иных преимуществ. 1586 г., марта 28 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 3. – С. 309–310.

1457. Жалованная грамота Минскому архимандриту Вассиану, на Киево-Печерскую архимандрию. 1541–1542 гг. // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 2. – С. 380.

1458. Жалованная грамота Польскаго короля Сигизмунда II Августа Киевопечерскому монастырю, предоставляющая ему право общиннаго самоуправления и независимость от воевод Киевских, с определением однако, повинностей и платежей в королевскую казну. 1570 г., мая 29 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 164–168.

1459. Жалованная королевская грамота Киево-Печерскому монастырю, на возобновление монастырского общежительства, с предоставлением братии права самим избирать архимандрита, и освобождением их от въездов и управы Киевских воевод и урядников, а монастырских людей от подвод и кормов королевским и Крымским послам и гонцам и проч. 1522 г., июля 4 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 2. – С. 140–141.

1460. Жалованная подтвердительная грамота Киевскому Печерскому монастырю, на владение двумя сёлами, Хомичами и Озерянами в Быховском округе, по данной записи Жмудьскаго старосты Яна Хоткевича. 1579 г., декабря 18 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 3. – С. 250–252.

1461. Жалованная подтвердительная грамота Киевскому Печерскому монастырю, на возобновление в нём монастырской общины, с изложением правил оной. 1551 г., августа 15 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 3. – С. 22–25.

1462. Жалованная подтвердительная грамота Киевскому Печерскому монастырю, о замене сбора медовой и других даней, предоставленных сему монастырю князьями Слуцкими с Мозыгорских волостей, денежною суммою в числе 50 коп. Литовских. 1579 г., апреля 11 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 3. – С. 242–247.

1463. Жалованная подтвердительная грамота князя Юрия Симеоновича Гольшанскаго Киевскому Печерскому монастырю, на владение землями и людьми в Глушской и Поречьской волостях, с медовыми и денежными данями. Прежде 1480 г. // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1846. – Т. 1. – С. 92–93.

1464. Королевская грамота державце Бобруйскому об уплате 300 пудов медовой дани митрополиту Михаилу Рогозе как архимандриту Печерскому. 1599 г. // Вестн. Зап. России. – 1867. – Т. 3. – № 11. – С. 32–34.

1465. Королевская грамота князю Андрею Соколинскому, о неприсвоении людей, приписанных братом его к отчине Киевского Печерского монастыря. 1544 г., декабря 17 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 3. – С. 1.

1466. Королевская подтвердительная грамота Киевскому Печерскому монастырю на имение Вишеньки в Киевском повете. 1571 г., июня 5 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 183–184.

1467. Королевская подтвердительная грамота князю Юрию Семёновичу Слуцкому касательно правления некоторых повинностей людьми архимандрита Печерскаго монастыря Осовлянами. 1524 г., ноября 3 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 64–65.

1468. Королевские приговоры Киево-Печерского монастыря архимандриту Мелетию Хребтовичу, о том, чтобы он искал суда и расправы с князьями Александром Полубенским и Ярославом Микитиничем, за отнятия ими монастырския имения и угодья, на основании Статута. 1579 г., марта 27 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 3. – С. 241–242.

1469. Королевское решение по спорному делу архимандрита Киевскаго Печерскаго монастыря Илариона Песочинскаго с Богданом Конюским о праве на архимандритство в означенном монастыре. 1571 г., октября 8 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 184–186.

1470. Лист архимандрита и братии Печерского монастыря, в коем они отказываются в пользу Никольского монастыря от поля и двора Коновского, на основании показаний старых людей, что это поле и двор с давних времён составляли собственность последнего монастыря. 1508 г., августа 8 дня // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 13–14.

1471. Лист комиссаров, назначенных справкой воеводства Киевского, князем Владимиром Юрьевичем Дубровицким Голшанским, для решения дела о спорной ниве между игуменом Кирилловского монастыря Симеоном, с одной стороны, а архимандритом Печерским Иосифом и священником Николо-Притисским и Васильевским Яковом Лызой – с другой. Обвод границ земель Кирилловского монастыря под г. Киевом. 1539 г., декабря 2 дня // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 26–30.

1472. Лист короля Сигизмунда III до ченців Києво-Печерської Лаври з повідомленням про усунення від керівництва монастирем архимандрита Никифора Тура та передачу обителі уніатському митрополитові Михайлу Рогозі, якому слід віддавати гідний послух. Варшава, року 1597, грудня 2 // Пам'ятки. Архів Української Церкви. – К., 2001. – Т. 3, вип. 1. – С. 326–327.

1473. Лист короля Стефана архимандриту Печерскому Мелетию Хребтовичу, запрещающий ему подчинять своему ведению Никольский монастырь и вмешиваться в управление его имениями. 1578 г., июля 2 дня // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 63–64.

1474. Лист польского короля Сигизмунда III митрополиту Киевскому Михаилу Рогозе о том, чтобы он убедился, действительно ли наречённый архимандрит Киевопечерский, ещё не постриженный в сан, расточает монастырское имение, с приказанием секвестровать оное. 1595 г., мая 5 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 194–195.

1475. Наказная грамота королевскому дворянину Яну Кошицу о введении Киевского митрополита Михаила Рогозы в управление Киево-Печерским монастырём и всеми его имениями. 2 декабря 1597 г. // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1851. – Т. 4. – С. 176.

1476. Объявление в Киевском градском суде вознаго земли Киевской Романа Овсянаго о том, что Киевопечерские монахи с оружием в руках не допустили исполнить королевские указы о вводе во владение Печерским монастырём митрополита Михаила Рогозы, взамен не принявшего унии архимандрита Никифора Тура. 1597 г., августа 11 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 196–198; Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1851. – Т. 4. – С. 196–198.

1477. Опись движимого и недвижимого имущества, принадлежавшаго Киевопечерскому монастырю, составленная при передаче этого монастыря архимандриту Никифору Туру. 1593 г., апреля 24 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 375–389.

1478. Отказная запись князя Константина Острожскаго и супруги его княгини Татианы Киевскому Печерскому монастырю, на двор Городок с двумя присёлками и село Вольницу в Глушской волости, с угодьями и доходами, по завещанию княгини Анастасии Гольшанской. 1516 г., марта 6 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 2. – С. 120.

1479. Отказная запись Юрия Зиновьевича Киевскому Печерскому монастырю, на сельцо Киселевичи, в Бобруйской волости, с медовою и денежною данью. 1486 г., марта 16 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1846. – Т. 1. – С. 105–106.

1480. Письмо Киево-Печерского монастыря архимандрита Илариона митрополиту Киевскому Сильвестру о набеге Татар под Белую Церковь и о проч. 1559–1567, сентября 24 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 146–147.

1481. Послушная королевская грамота палатнику и старцам Киевского Печерского монастыря, о повиновении новоопределённому архимандриту Антонию. 1524 г., апреля 23 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 2. – С. 155.

1482. Послушная королевская грамота старцам Киевского Печерского монастыря о повиновении вторично определённом архимандриту Антонию. 1526 г., марта 2 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 69.

1483. Приговор Стефана Батория в споре Киевского магистрата с Софийским и Киево-Печерским монастырями с решением о подлежании магистратской юрисдикции митрополичих и монастырских подданных “в округе міста Киевского седячих”. Варшава, 1579 г., декабря 12 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1907. – Ч. 8, т. 5. – С. 222–227.

1484. Приказ Сильвестра Ерусалимца, справцы монастыря Печерского, уряднику и отаману Тетеревской волости об исправной выдаче священникам Киевским замковым дани медовой, согласно стародавнему обычаю и королевским привилегиям. 1584 г., марта 2 дня // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 76–77.

1485. Решение воеводы Киевскаго Юрия Александровича Голшанскаго по делу о спорной ниве между монастырями Печерским и Никольским. 1510 г., июля 20 дня // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 15–16.

1486. Ставропигиальная грамота Константинопольского патриарха Максима Киевопечерскому монастырю. 1481 г., июня 14 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 1–3.

1487. Угода київських міщан з Києво-Печерським монастирем про усталення розміру мита, яке стягається з них у монастирському маєтку Навозі. Між 1559 та 1563 рр. // Довнар-Запольский М. В. Государственное хозяйство Великого княжества Литовского при Ягеллонах. – К., 1901. – Т. 1. – С. 384–385.

1488. Челобитная Польскому королю Сигизмунду Киево-печерского архимандрита Вассиана, посаженного в тюрьму по какому-то на него доносу или жалобе. 1508 г., или позже // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1848. – Т. 2. – С. 57–59.

Див. також: № 64, прибавл., с. 1–12, 14–15; № 1547–1571.

Огляди джерел

1489. [Аскоченский В.]. Дело между Киево-Печерским монастырём и князем Корецким, 1596–1602 гг. // Домашняя беседа. – 1873.– № 43. – С. 1053–1057; № 44. – С. 1077–1084.

1490. Аскоченский В. Урядовая справа между Печерским монастырём и князем Ефимом Корецким 1596–1602 гг. // Киев. губ. ведомости. – 1857. – № 13. – С. 80–83; № 14. – С. 85–90.

1491. Кагамлик С. До питання про джерела з історії стосунків козацтва з Українською Церквою (за матеріалами фонду Києво-Печерської лаври) // Четвертий міжнар. конгрес україністів. Одеса, 26–29 серп. 1999 р.: Доп. та повідомл. Історія. Ч. 1: Від давніх часів до початку ХХ ст. – Одеса; Київ; Львів, 1999. – С. 236–240.

1492. Люта Т. Документи про юрисдикційний статус та економічне становище Святософіївської митрополичої катедри і Києво-Печерської архімандрії в перші роки після Берестейської унії // Ковчег: Наук. зб. із церк. історії. – Львів, 2000. – Число 2. – С. 313–328.

1493. О взаимоотношениях Киево-Печерского монастыря с правительством царя Федора Ивановича в 1585 г. / [Публ. док. и предисл. С. М. Каштанова] // Ист. архив. – 2005. – № 1. – С. 175–197.

1494. Русіна О. В. До питання про земельні володіння Києво-Печерського монастиря на Лівобережжі: за актами XVI–XVII ст. // Укр. археограф. зб. – 1992. – Т. 1. – С. 300–306.

2.2. Загальні праці

1495. Божовский К. Киево-Печерская лавра и уния в истории Юго-западного края России // Воскресное чтение. – 1863. – Т. 2. – № 31. – С. 740–749; № 32. – С. 768–780; № 33.– С. 790–801; № 34.– С. 819–828; № 35. – С. 843–850; № 36. – С. 864–878; № 37. – С. 887–893.

1496. Василенко Н. П. Очерки по истории Западной Руси и Украины. – К.: Тип. Оглоблина, 1916. – С. 61–115. – (Русская история в очерках и статьях / Под ред. М. В. Довнар-Запольского. Т. 3. Приложение).

1497. Гудзяк Б. Криза і реформа: Київська митрополія, Царгородський патріархат та генеза Берестейської унії / Пер. з англ. М. Габлевич; Під ред. О. Турія. – Львів, 2000. – С. 68, 73, 88, 89, 289, 305.

1498. Ивакин Г. Ю. Киев в XIII–XV веках. – К.: Наук. думка, 1982. – С. 77–79.

1499. Ивакин Г. Ю. Киево-Печерский монастырь в XIII–XV вв. // Духовная культура населения Украины с древнейших времён. – К., 1991. – С. 9–22.

1500. Івакін Г. Ю. Історична топографія пізньосередньовічного Києва. Печерськ // Івакін Г. Ю. Історичний розвиток Києва XIII – середини XV ст. – К., 1996. – С. 163–178.

1501. Лагодзькі Я. Києво-Печерська Лавра і козацтво // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: Зб. ст. – Київ; Донецьк, 2001. – Вип. 12. – С. 327–332.

1502. Люта Т. В. Земельна власність Києво-Печерського монастиря в Києві та його околиці в XVI – першій половині XVII ст. // Наук. зап. / Нац. ун-т “Києво-Могилянська акад.” – К., 1999. – Т. 14. – С. 30–37.

1503. *Малевиц К. Киево-Печерская лавра в XVI и начале XVII века. – Вильно, 1878.

1504. О взаимоотношениях Киево-Печерского монастыря с правительством Ивана IV в 1583 г. / Публ. подгот. С.М. Каштанов // Ист. архив. – 2002. – № 4. – С. 189–203.

1505. Харламов В. А. Хозяйственно-бытовой комплекс XIII–XIV вв. на территории Киево-Печерского заповедника / В. А. Харламов, В. Н. Гончар // Древняя история населения Украины. – К., 1991. – С. 67–76.

Див. також № 2808, вип. 5, с. 37–59, 166–191.

2.3. Мистецтво

1506. Пуцко В. Київська готична кадильниця 1541 р. [подарована Іваном Горностаєвим до монастиря]: до вивчення музейних раритетів // Музейна справа та музейна політика в Україні ХХ століття: Зб. наук. праць. – К., 2004. – Вип. XLV. – С. 141–144.

1507. Яремич С. Памятники искусства XVI и XVII ст. в Киево-Печерской лавре // Киев. старина. – 1900. – № 6. – С. 378–390.

Окр. відб.: К., 1900.

Див. також № 1500, с. 239–241.

2.4. Персоналії

Св. Арсеній, єп. Тверський († 1409)

1508. *Виноградов И. А. Святой Арсений, епископ Тверской. – Тверь, 1909.

1509. Житие Арсения Тверского // Памятники древне-русской церковно-учительной литературы. – Спб., 1898. – Вып. 4, ч. 2. – С. 47–48.

1510. *Житие и Повесть об обретении мощей Арсения Тверского. – Спб., 1791.

1511. Житие святителя Арсения, епископа Тверского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 1. – С. 36–40.

1512. Колосов В. И. Родина святителя Арсения, епископа Тверского // Тверские епарх. ведомости. – 1904. – № 3. – С. 77–81; № 7. – С. 251–262.

1513. *Святитель и чудотворец Арсений, епископ Тверской. – Тверь, 1885.

1514. *Успенский В. Святой Арсений, епископ Тверский: (Выпись из Царственного летописца) / В. Успенский, Л. Целепи. – Град св. Петра, 1903.

Див. також: № 964, с. 184–186; № 991, с. 113, 170; № 994, с. 52, 71, 158, 162, 172, 187; № 1498, с. 96–97.

Св. Арсеній Трудолюбивий, преподобний (XIV ст.)

1515. Житие преподобного Арсения, Трудолюбивого // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 2. – С. 106–107.

Див. також № 208, с. 65, 93, 135, 137.

Св. Веніамін, преподобний (XIV ст.)

1516. Житие преподобного Вениамина Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 427.

Див. також № 208, с. 65, 93, 134, 141.

Св. Григорій Затвірник, преподобний (XIV ст.)

1517. Сведения о преподобном Григории, затворнике Печерском, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 32.

Див. також № 208, с. 65, 93, 138.

Св. Діонісій, архієпископ Суздальський (XIV ст.)

1518. Житие святителя Дионисия, архиепископа Суздальского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 435–437.

1519. Прохоров Г.М. Дионисий Суздальский // Словарь книжников и книжности Древней Руси. – Л., 1988. – Вып. 2, ч. 1. – С. 187–191.

Див. також: № 208, с. 48, 49, 65; № 308, с. 42–43; № 994, с. 152; № 2808, вип. 3, с. 40–46.

Св. Діонісій Затвірник, преподобний (XV ст.)

1520. Житие преподобного Дионисия Затворника, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 344–345.

Див. також: № 208, с. 65, 137, 138.

Св. Євфимій Схимник, преподобний (XIV ст.)

1521. Сведения о преподобном Евфимии схимнике печерском, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 344–345.

Див. також: № 208, с. 22, 65, 93, 137, 141.

Св. Зинон Постник, преподобний (XIV ст.)

1522. Сведения о преподобном Зиноне постнике, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 212.

Див. також: № 208, с. 66, 71, 88, 94, 137, 138.

Св. Ігнатій, архімандрит (I пол. XV ст.)

1523. Сведения о житии преподобного Игнатия, архимандрита Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 368–369.

Див. також: № 208, с. 66, 94, 135.

Св. Іуліанія, кн. Ольшанська († не пізніше 1540 р.)

1524. Жиленко І. Оповідь про мощі св. Іуліанії Ольшанської // Людина і світ. – 2001. – № 4. – С. 62–64.

1525. Сказание о обретении ч(е)стных мощей сея с(вя)тыя б(о)гоугодныя княжны Юлианы. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, [не позднее 1698]. – 5 нн. л.

1526. Хойнацкий А. Историческое сказание о святой Иулии деве из Домбровицы, кн. Ольшанской // Волын. епарх. ведомости. – 1870. – № 10. – С. 319–329.

Див. також: № 208, с. 43, 48, 57, 90, 128; № 964, с. 434–435; № 981, с. 64–67.

Св. Лаврентій Затвірник, преподобний (XIV ст.)

1527. Сведения о преподобном Лаврентии затворнике, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых.– М., [1993]. – Кн. 6. – С. 149–150.

Див. також: № 208, с. 66, 94, 137, 138.

Св. Мартирій Диякон, преподобний (XIV ст.)

1528. Житие преподобного Мартирия, диакона Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых.– М., [1993].– Кн. 4. – С. 464.

Див. також: № 208, с. 66, 71, 88, 94, 137, 138.

Св. Махрищський Стефан († 1406)

1529. Житие преподобного Стефана Махрищского, диакона Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых.– М., [1993].– Кн. 3. – С. 140–144.

1530. Троицкий патерик или сказания о святых угодниках Божих, под благодатным водительством преподобного Сергия / Изд. Свято-Троицкой Сергиевой Лавры. – М., 1896. – С. 337–341.

Див. також: № 964, с. 448–449; № 994, с. 81, 187.

Св. Меркурій, преподобний (XIV ст.)

1531. Житие преподобного Меркурия Киево-Печерского, в Дальних пещерах почивающего // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 6, 160.

Див. також № 208, с. 67, 94, 96, 137, 141.

Св. Меркурій, єп. Смоленський († 1347)

1532. Лавровский Л. Я. Св. Меркурий, епископ Смоленский. – [Б. в. д.]. – 23 с.

1533. Миндалев П. П. Повесть о Меркурии Смоленском и былевой эпос. – Казань, 1913. – 23 с.

1534. Повесть о святом и победоносном мученике Меркурии, чудотворце Смоленском. 6746 (1238 г.) // Смолен. епарх. ведомости. – 1875. – № 3. – С. 61–70.

Див. також № 208, с. 41, 57, 58, 111, 127.

Острозький Федір (Феодосій) († бл. 1410)

1535. Блудова А. Д. Сказание о преподобном Фёдоре, князе Острожском // Странник. – 1871. – № 3. – С. 165–203.

Окр. відб.: Спб.: Тип. журн. “Странник”, 1871. – 39 с.

1536. *Князь Фёдор Острожский // Виленский вестн. – 1870. – № 68, 74.

1537. Кузьменко В. Український таборит // Веч. Київ. – 1988. – 20 жовт.

1538. Максимович М. Письма о князьях Острожских // Максимович М. Собр. соч. – К., 1876. – Т. 1. – С. 164–195.

1539. Максимович М. Письма о князьях Острожских к графине А. Д. Блудовой // Киев. епарх. ведомости. – 1866. – № 3. – С. 103–111.

1540. Первольф И. Фридрих, князь Острожский: К статье А. Ф. Хойнацкого // Древняя и новая Россия. – 1877. – № 2. – С. 220.

1541. Сендульский А. Д. Преподобный Фёдор князь Острожский // Волын. епарх. ведомости. – 1871. – № 9. – С. 272–280.

1542. Тучемский М. К прославлению преп. Фёдора, князя Острожского в родном ему Остроге // Волын. епарх. ведомости. – 1907. – № 13. – С. 410–414; № 20. – С. 594–597; № 21. – С. 636–640; № 22. – С. 661–668.

1543. Хойнацкий А. Ф. Историческое исследование о жизни и деятельности преподобного Фёдора князя Острожского (в монашестве Феодосия) // Подол. епарх. ведомости. – 1870. – № 1. – С. 5–12; № 2. – С. 37–46; № 3. – С. 61–66.

1544. Хойнацкий А. Ф. Преподобный Фёдор князь Острожский: Историко-биографический очерк // Древняя и новая Россия. – 1876. – Т. 3. – № 9. – С. 5–19; 1 л. портр.

Див. також: № 208, № 962, т. 2, с. 282; № 981, с. 58–63.

Св. Панкратій, преподобний (XIV ст.)

1545. Сведения о преподобном Панкратии Печерском, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 262.

Див. також: № 208, с. 67, 140.

Св. Тит Воїн, преподобний (XIV ст.)

1546. Сведения о преподобном Тите, бывшем воине, в Дальних пещерах почивающем // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 365–366.

Див. також: № 208, с. 67, 88, 94, 137; № 964, с. 176.

Тур Никифор, архімандрит († 1599)

1547. Выпись из книг митрополии Киевской донесения пресвитера Константина Григорьевича униатскому митрополиту Михаилу Рогозе, что Киево-Печерский архимандрит Никифор Тур отказался принять от митрополита посвящение в этот сан и повиноваться ему. 1595 г. // Вестн. Зап. России. – 1866. – Т. 4. – № 11. – С. 19–20.

1548. Донесение пресвитера Константина Григорьевича о том, что нареченный архимандрит Киевопечерского монастыря Никифор Тур отказался принять от митрополита Михаила Рогозы посвящение в сан архимандрита. 1594 г., октября 6 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 447–448.

1549. Максимович М. Воспоминание о Никифоре Туре, архимандрите Печерском // Киевлянин. – 1867. – № 29. – С. 150–160; Максимович М. Собр. соч. – К., 1876. – Т. 1. – С. 326–334.

1550. Соборная грамота митрополита Михаила Рогозы и епископов принявших унию об отстранении Киево-Печерского архимандрита Никифора Тура с архимандритства и пресвитерства // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1851. – Т. 4. – С. 147–148.

Див. також № : 1451, 1472, 1476, 1477.

Хребтович-Богуринський Мелетій, архімандрит († 1593)

1551. Грамота короля Стефана разрешающая Киево-печерскому архимандриту Мелетию Хребтовичу построить замок и основать город на старом городище Василеве на реке Стугне. Король, вместе с тем, дарует городу Магдебургское право. 1586 г. Марта 28 // Сборник материалов для исторической топографии Киева и его окрестностей. – К., 1874. – Отд. III. – С. 48–50.

1552. Доверенность Мелетия Хребтовича, нареченного епископа Владимирского и Брестского, архимандрита Киевопечерского монастыря, данная Семёну Хребтовичу и войту Владимирскому, Михаилу Дубницкому, на управление делами епископии Владимирской. 1850 г., апреля 22 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 130–132.

1553. Жалоба Даниила Богурина о расхищении вещей и документов, оставшихся по смерти брата его епископа Мелетия Хребтовича. 1593 г., февраля 26 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859 – Ч. 1, т. 1. – С. 347–350.

1554. Жалоба Даниила Хребтовича о расхищении имущества, оставшегося по смерти его родного брата Мелетия Хребтовича, епископа Владимирского. Показания вольных. Сведения о роде епископа Мелетия Хребтовича Богурина. 1593 г., февраля 26 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 351–358.

1555. Жалоба Кондрата Хребтовича Богурина о расхищении имущества, оставшегося по смерти епископа Мелетия Хребтовича Богурина. 1593 г., марта 11 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 360–364.

1556. Жалоба Кондрата Хребтовича Богурина о том, что по смерти брата его, епископа Мелетия Хребтовича, священники соборной церкви Владимирской вместе с подстаростою Загоровским завладели церковным имуществом. 1593 г., февраля 6 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 339–342.

1557. Жалованная грамота короля Стефана Мелетию Хребтовичу, архимандриту Киевопечерской Лавры, на епископию Владимирскую и Брестскую. 1579 г., декабря 23 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 119–122.

1558. Жалованная грамота Мелешку Хребтовичу на Киево-Печерскую архимандрию в пожизненное управление. 1574 г., марта 15 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1863. – Т. 1. – С. 193–194.

1559. Закладная запись епископа Мелетия Хребтовича // Вестн. Зап. России. – 1868. – Т. 3. – № 7. – С. 1–2.

1560. Запись Мелетия Хребтовича, епископа Владимирского и Брестского и архимандрита Печерского монастыря, Яну Замоискому, канцлеру коронному, старосте Бельскому и пр. на право пожизненного владения принадлежащим епископии Владимирской местечком Квасовым, в благодарность за покровительство и разныя услуги его в делах церковных. Подтверждение этой записи королём Стефаном Баторием. 1850 г., марта 17 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 70–72.

1561. Запись Станислава Жолковского, суррогатора Белзского, о том, что он отказался в пользу Мелетия Хребтовича от права на епископию Владимирскую, пожалованную грамотами короля Стефана. 1580 г., апреля 24 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1 – С. 136–138.

1562. Заручный королевский лист архимандриту Печерского монастыря и наречённому владыке Владимирскому, Мелетию Хребтовичу, с приказанием не делать никаких притеснений братии и крестьянам Никольского монастыря и не чинить угроз их здоровью и жизни // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 73.

1563. Копия (в польском переводе с древне-русского языка) привилегии короля Стефана Батория, данной отцу Мелетию Хребтовичу на сан архимандрита и настоятеля Киево-печерского монастыря. 1576 г., ноября 13: (Из архива униатских митрополитов, находящегося в св. Синоде) // Вестн. Юго-Зап. и Зап. России. – 1862. – Т. 2. – № 6. – Отд. 1. – С. 98–103.

Польський оригінал з російським перекладом. У додатку – коротка біографія Мелетія Хребтовича.

1564. Лист дворянина королевского Петра Черниковского о вводе Мелетия Хребтовича в управление епископиею Владимирскою. 1580 г., апреля 20 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 127–129.

1565. Лист короля Стефана к сановникам и шляхте об утверждении Мелетия Хребтовича в сане архимандрита Киевопечерского монастыря // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 64–66.

1566. Лист короля Стефана, утверждающий запись епископа Феодосия о передаче епископии Владимирской Мелетию Хребтовичу. 1580 г., апреля 16 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 123–127.

1567. Объявление Даниила Хребтовича Богуринского о том, что по смерти брата его Мелетия Хребтовича, епископа Владимирского, подстароста Владимирский Загоровский завладел церковным имуществом. 1593 г., февраля 8 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 342–344.

1568. Объявление священника Прокопенского Дмитрия об описи церковных вещей, оставшихся по смерти Мелетия Хребтовича, епископа Владимирского. 1593 г., января 22 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 337–338.

1569. Подтвердительная жалованная грамота короля Стефана Мелетию Хребтовичу Богуринскому, на архимандрию Киевопечерского монастыря. 1576 г., ноября 10 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 61–64.

1570. Росписка Мелетия Хребтовича, епископа Владимирского, в том, что он получил сполна арендную плату за церковные имения епископии Владимирской, отданная в пожизненную аренду епископу Феодосию. 1580 г., апреля 25 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 133–135.

1571. Судебный приговор над жидами, которые бросали камнями в епископа Владимирского Мелетия Хребтовича и в священников, совершавших крестный ход в городе Владимире. 1590 г., мая 22 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1859. – Ч. 1, т. 1. – С. 265–267.

1572. Жиленко І. Архимандрит києво-печерський Мелетій Хребтович-Богуринський // Людина і світ. – 2003. – № 8–9. – С. 41–49.

1573. Голобуцький П. В. Мелентій Хребтович і його доба // Людина і світ. – 1998. – № 5/6. – С. 43–47: іл.

1574. Шпаковский Е. Мелетий Хребтович-Литаврович-Богуринский, архимандрит Киево-печерския лавры, владимирский и брестский епископ (XVI века) // Тр. Киев. духовн. акад. – 1875. – № 8.– С. 169–206; № 9. – С. 436–462; № 10.

Окр. вид.: К., 1875. – 81 с.

Див. також №: 1438, 1449, 1451, 1473.

3. XVII–XVIII ст. в історії Лаври

3.1. Джерела, огляди джерел

Джерела

1575. Бреве Папы Климента VIII об отмене буллы, в соответствии с которой Киево-Печерский монастырь передавался под непосредственную власть Киевских митрополитов. Рим, года 1603, августа 9 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1861. – Ч. 2, т. 1. – С. 40–44.

1576. Ведомость 1786 г. о лицах, находящихся на пребывании в Киево-печерской Лавре, на основании указов Св. Синода: (Из архивных дел Св. Синода) // Киев. епарх. ведомости. – 1877. – № 16. – Отд. 2. – С. 429–431.

1577. Вести, сообщённые киевскому воеводе Петру Шереметеву Белоцерковским комендантом, архимандритом Киево-Печерского монастыря и другими лицами, относительно замыслов и поведения гетманов Дорошенка и Демьяна Многогрешнаго. 1669 г., февраля 20–27 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археграфическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 118–123.

1578. Грамота Киевопечерскаго архимандрита Петра Могилы, которой он, по желанию и просьбе игумена Чорненскаго Спасскаго монастыря Павла Людкевича, включает его в число братии Киевопечерской Лавры и принимает под своё ведение и благословенне его монастырь. 1631 г., октября 12 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 642–643.

1579. Грамота Польского короля Сигизмунда III униатскому митрополиту Ипатию Потю на владение всеми сёлами, принадлежащими Киевскому Печерскому монастырю и находящимися в Великом княжестве Литовском. 1605 г., февраля 20 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 30–31.

1580. Грамоты к государю: 1) Печерскаго монастыря архимандрита Иосифа Трызны, с изъявлением своих верноподданических чувств и просьбою о подтверждении жалованными грамотами монастырских прав; 2) гетмана, с рекомендацією архимандрита Иосифа Трызны и просьбою милостей “чудному” монастырю печерскому. 1654 г., 28 июля // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1878. – Т. 10. – С. 719–723.

1581. Диплом, выданный королём Иоанном III епископу Львовскому, Иосифу Шумлянскому, на звание Киево-печерского архимандрита // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1871. – Ч. 1, т. 4. – С. 72–73.

1582. Донесение вознаго о вручении наместнику Киево-Печерского монастыря Филарету Кизаровичу позва к трибунальскому суду по жалобе униатскаго митрополита Иосифа Вениамина Рутскаго о недопущении его во владение монастырями и принадлежащими к ним именьями в г. Овруче, присуждёнными в его пользу трибунальским решением. 1630 г., мая 21 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 612–613.

1583. Донесение чернеца Печерского монастыря, Макария Крыницкого, который отправился из Киева 15 генваря 1654 года, по старому календарю // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1861. – Кн. 3. – Отд. 5. – С. 5–8.

1584. Жалоба дв. Криштофа Лишки о том, что когда он отбил от козаков под Переяславлем несколько голов скота и отправил его с своими слугами к Днепру для переправы, то посланные архимандритом и братиею Киевопечерскаго монастыря люди ночью и с оружием в руках напали на сидевших в окопе слуг Лишки, отбили скот и отняли у них оружие, а некоторых из них посадили в тюрьму. 1630 г., июня 1 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 615–617.

1585. Жалоба дв. Яроша Станишевского о том, что архимандрит Киевопечерский Елисей Плетенецкий, собрав вооружённый отряд из своих бояр, крестьян и козаков, приказал отнять часть земель в с. Стайки, имении вдовы и наследников бывшего воеводы Волынского, князя Александра Острожского. 1614 г., июля 10 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 444–445.

1586. Жалоба Киево-печерского архимандрита, Иосифа Тризны, на дворянина Яна Домановского, управляющего селом Веприном, имением киевского кастеляна, Максимилиана Бржозовского о том, что он неоднократно нападал с вооружённым отрядом на сёла, принадлежащая киевопечерской архимандрии, грабил в них хлеб и скот, истязал жителей, сжёг село Вышевичи, ограбил имущество жителей, хранившееся в местной церкви, и заставил крестьян разбежаться из села. Февраля 16 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1871. – Ч. 1, т. 4. – С. 5–9.

1587. Жалоба Киевопечерского монастыря архимандрита Иннокентия Гизеля на разорения, чинимые великорусскими ратными людьми в вотчинах Печерского монастыря. 1661 г., июня 16 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1867. – Т. 5. – С. 69–70.

1588. Жалоба киевских мещан на того же архимандрита и капитулу Киево-печерского монастыря о том, что они самовольно устроили в монастыре ярмарок, позволив торговать на нём приезжим купцам, кроме того, приказали своим крестьянам из разных сёл и местечек вывезти под самый город Киев до ста бочек спиртных напитков и вышинковать их в пользу монастыря, чем нанесли большие убытки киевским купцам и городским шинкам. Показание возного, бывшего на означенной ярмарке в Печерском монастыре. 1618 г., сентября 5 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 463–465.

1589. Жалоба киевских мещан об отказе Киевопечерского архимандрита Елисея Плетенецкого и состоящей при нём капитулы подчиниться решению королевского ассесорского суда, по которому архимандрит и капитула присуждены к уплате в пользу Киевского магистрата 5000 золотых польских в виде штрафа за безправное и противозаконное содержание ими корчем и шинков в Печерском монастыре и им воспрещена дальнейшая торговля спиртными напитками. Показание возного, присутствовавшего на переговорах мещан с архимандритом и видевшего открытыми по прежнему шинки монастырские. 1618 г., августа 20 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 459–462.

1590. Жалоба монахов Киево-печерского монастыря о том, что спустя неделю после избрания на Житомирском сеймике воеводича Молдавского Петра Могилы в сан архимандрита Печерского, Житомирский староста Ян Тишкевич с многочисленным военным отрядом прибыл в Киев, и окружив войсками Печерский монастырь, потребовал, чтобы монахи, отступив от Петра Могилы, приняли к себе архимандритом родственника старосты о. Германа Тишкевича, в каком смысле он здесь же написал избирательный акт, приказав подписать его своим слугам; когда же монахи отказались принять предлагаемого им архимандрита, то Тишкевич с угрозами оставил монастырь. 1627 г., октября 6 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 585–589.

1591. Жалованная подтвердительная грамота Киевопечерскому монастырю на местечко Смелое с четырьмя деревнями. В конце 1665 г. // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1869. – Т. 6. – С. 75.

1592. Запись Киево-Печерского Архимандрита и Собора, позволяющая Киево-Богоявленскому Братству трёхлетнее владение Вишеньками и Гнидиным. 1648 г., апреля 23 // Памятники, изданные временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1846. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 182–185.

1593. Запись монаха Киевопечерского монастыря Ивана Богуша Гулькевича, которою он отказался от наследственных прав своих на Флоровский монастырь в пользу игуменьи Агафии Гуменицкой и инокинь, с условием, чтобы он навсегда принадлежал православной церкви. 1632 г., мая 13 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 78–80; Вестн. Зап. России. – 1867. – Т. 3. – № 10. – С. 14–18.

1594. Извлечение из указов Императрицы Екатерины II, данных сенату и синоду, об устройстве монастырей и монастырских имений в епархиях: Киевской, Черниговской и Новгородсеверской. 1786 г., апреля 10 // Сборник материалов для исторической топографии Киева и его окрестностей. – К., 1874. – Отд. 3. – С. 159–160.

1595. Кальнофойський А. Тератургима, або чуда (Київ, 1638 р.) / Пер. з пол. В. Шевчук, латин. фрази пер. В. Литвинов // Хроніка-2000. – 1997. – Вип. 17–18. – С. 23–44.

1596. Киевская пертурбация 1786 г. // Киев. старина. – 1883. – № 4. – С. 895–899.

1597. Контракт, по которому Львовский униатский епископ, Иосиф Шумлянський, предоставляет в трёхлетнее арендное владение дворянину Самуилу Шумлянскому, имения, принадлежавшие Киевской православной митрополии и Киевопечерской архимандрии отчисленные в пользу униатского духовенства. В контракте имения эти перечисляются. 1705 г., января 29 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временной комиссией для разбора древних актов, высочайше учрежденной при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1871. – Ч. 1, т. 4. – С. 247–250.

1598. Королевский декрет об отобрании от Киевопечерского монастыря имений, принадлежащих Киевской митрополии, для передачи униатскому митрополиту Ипатюю Потеею, на основании добровольного соглашения, состоявшегося на суде королевском между архимандритом Киевопечерским Елисеем Плетенецким и Потеем. 1600 г., октября 26 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временной комиссией для разбора древних актов, высочайше учрежденной при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 301–303.

1599. Лист архимандрита Києво-Печерської лаври Йосипа київському генерал-губернаторові М. І. Леонтєву з проханням розшукати різьбяр Києво-Печерської друкарні, ченця Іриня. 1750 р., 31 липня // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 2001. – Т. 7. – С. 107–108.

1600. Лист архимандрита Києво-Печерського монастиря Єлисея Плетенецького про врегулювання з уніатським ігуменом Антонієм Грековичем суперечки стосовно зведення цегельні на землях Видубецького монастиря. Києво-Печерський монастир, року 1611, квітня 11 // Пам'ятки. Архів Української Церкви. – К., 2001. – Т. 3, вип. 1. – С. 345.

1601. Лист архимандрита Києво-Печерського монастиря Захарії Копистенського до запорожських козаків із спростуванням інформації про перехід в унію війта Федора Ходики, інших райців м. Києва. Рішуче вимагає звільнити ув'язненого війта та міського писаря. Києво-Печерський монастир, року 1625, березня 6 // Пам'ятки. Архів Української Церкви. – К., 2001. – Т. 3, вип. 1. – С. 370–371.

1602. Лист архимандрита уніатського Видубецького монастиря о. Антонія Грековича про надання землі під поле підданому Києво-Печерського православного монастиря Гришкові Охрітові. Звіринець, року 1615, березня 21 // Пам'ятки. Архів Української Церкви. – К., 2001. – Т. 3, вип. 1. – С. 355.

1603. Лист короля Сигізмунда III до Папи Климента VIII про неприйняття унії Києво-Печерською архимандриєю. Краків, року 1603, квітня 13 // Monumenta Ucrainae Historica. – Romae, 1964. – Vol. 1. – P. 221–222. – Мо-ва латинська.

1604. Лист митрополита Йосифа Рутського до канцлера Великого князівства Литовського Лева Сапєги про своє прибуття до Києва та події в місті, пов'язані з його приїздом. Пише, між іншим, про рішучу антиунійну позицію Києво-Печерського монастиря. Київ, року 1614, грудня 16 // Пам'ятки. Архів Української Церкви. – К., 2001. – Т. 3, вип. 1. – С. 354–355.

1605. Лист підданих Києво-Печерського монастиря про укладення угоди з архимандритом Видубецького уніатського монастиря о. Антонієм Грековичем про оренду монастирського берега Дніпра та о. Осокорок для рибальства. Києво-Печерський монастир, року 1630, грудня 10 // Пам'ятки. Архів Української Церкви. – К., 2001. – Т. 3, вип. 1. – С. 353.

1606. Мандат королевский, требующий в ассessorский суд вдову во-лынскаго кастеляна Франциска Ледуховаго, за самовольное присвоение имений Гродка и Обарова, принадлежавших Киевопечерской Архимандрии и, вместе с титулом Киевопечерского архимандрита, пожалованных королём Перемышльскому униатскому епископу, Юрию Винницкому. 1712 г., апреля 8 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1871. – Ч. 1, т. 4. – С. 350–352.

1607. Меновая запись киевского митрополита Петра Могилы белорусскому епископу Иосифу Горбацкому о уступке Киево-Печерских монастырских сёл Печерска, Борсуков, Цвыркова и Тарасович во владение Могилёвской архиерейской кафедре по праву замены их на волость Попову Гору, яко смежную с Лаврскою отчиною. 1644 г., декабря 9 // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археологическою комиссиею. – Спб., 1853. – Т. 5. – С. 72–73.

1608. Петра Могилы стихири и канон в благодарность за чудесное избавление Киево-Печерской лавры от неприятельского разорения в 1630 году // Киев. епарх. ведомости. – 1861. – № 17. – С. 491–500.

1609. Наказ старосте Фёдору Предремирскому, посланному из Киева в Москву по делам Киевопечерской лавры. 1669 г., в октябре // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологическою комиссиею. – Спб., 1877. – Т. 9. – С. 82–88.

1610. Наказы депутатам от присутственных мест в комиссию о сочинении проекта Нового уложения. Дополнение к наказу Святейшего Синода из пунктов, присланных малороссийским духовенством. III. От Киево-Печерской лавры и Киево-Межигорского монастыря // Сб. рус. ист. о-ва. – 1885. – Т. 43. – С. 109–113.

1611. Окончание статейного списка окольного Фёдора Васильевича Бутурлина. 1765 г. // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1879. – Т. 11. – Стб. 682–688.

1612. Описание града Киева в 1753 году в Печерской Лавре сочинённое / Авт. вступ. ст. “Маловідоме джерело з історії давнього Києва” та публ. Г. В. Боряк, Н. М. Яковенко // Архіви України. – 1984. – № 5. – С. 42–51.

1613. От царя жалованная грамота архимандриту Иннокентию Гизелю с братиею на владение принадлежащими Киевопечерскому монастырю маестностями. 1669 г., мая 5 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 182–183.

1614. От царя к воеводе князю Козловскому, в Киев, о кормлении ратных людей, в подлежащих случаях, на счёт Киево-Печерского монастыря. 1669 г., июня 6 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 237.

1615. От царя: 1) Лазарю Барановичу с извещением, что книга Иннокентия Гизеля “Мир с богом человеку”, принята им милостиво; 2) Иннокентию Гизелю – о том же; 3) жалованная грамота Киево-Печерскому монастырю, утверждающая за этим монастырём маестности, записанные в пользу монастыря игуменьею Афанасиею Юдицкою, и 4) гетману Многогрешному – о том, что Киево-Печерскому монастырю укреплены разныя маестности // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 234–237.

1616. Отписка к царю боярина Шереметьева, об отпуске в Москву Киевопечерского монастыря Антониевых пещер блюстителя игумена Кирилла с братиею. 1669 г., апреля 15 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 146–147.

1617. Отписка к царю князя Козловского: 2) о выдаче Иннокентию Гизелю с братиею соболей и золота, и о том, что Киева защитить неким. 1669 г., мая 13 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 199–200.

1618. Отписка к царю киевского воеводы князя Козловского, с расспросными речами посланных на разведки о взятии султаном и Дорошенком Каменца, и со списками с писем: каменецкого бискупа к своему суфрагану, о причинах сдачи Каменца, и поволоцкого полковника Гамалеи к Киевопечерскому архимандриту о положении военных дел. 1672 г., ноября 1 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1879. – Т. 11. – Стб. 59–66.

1619. Отписка киевского воеводы князя Григория Козловского, о намерениях польского полковника Пиво и о недостаточности средств обороны в Киеве. 1672 г., января 29 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1877. – Т. 9. – Стб. 649–653.

1620. Отписка печерского архимандрита Иннокентия Гизеля к царю, с просьбою о сбережении сокровищ монастырских на случай вторжения Турок; Ответная царская грамота на эту отписку. 1674 г., августа 2–19 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1879. – Т. 11. – Стб. 551–556.

1621. Отписка царю гетмана Брюховецкаго о посылке в Киев Прилуцкаго полковника Лазаря Горленка, о дурном приёме его киевским воеводою Иваном Чаадаевым, об измене Киевопечерских монахов и проч. 1665 г., февраля 3 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1867. – Т. 5. – С. 249–251.

1622. Письмо Гедеона Четвертинскаго, митрополита киевскаго, и Варлаама Ясинскаго, архимандрита киево-печерския лавры, Иоакиму, патриарху московскому, с уведомлением о том, что послание патриарха о тайне евхаристии ими получено и с обещанием во всём следовать учению восточной церкви. 1689 г., сентября // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 287–290.

1623. Письмо духовной особы из Киево-Печерскаго монастыря к киевскому митрополиту Иосифу Тукальскому с просьбою склонить Петра Дорошенка на подданство русскому царю. 1673 г., июня 25 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1879. – Т. 11. – Стб. 267–270.

1624. Письмо Иоанна III к Киево-Печерскому архимандриту, Иннокентию Гизелю, заключающее в себе предложение возвратить церковную утварь и серебро, отправленное Гизелю для хранения бывшим овруцким архимандритом, Феофаном Креховецким, а также требование чтобы Гизель принудил Иннокентия Монастырскаго, поставленного Креховским овруцким архимандритом и потом бежавшаго в Киев, возвратить увезенное им имущество и документы Овруцкаго монастыря. 1682 г., сентября 9 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1871. – Ч. 1, т. 4. – С. 65–66.

1625. Письмо к гетману киевского полковника Солонины о тайном приезде в Печерский монастырь польских панов и о недовольстве за это киевского воеводы. 1675 г., января 15 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1882. – Т. 12. – Стб. 83–85.

1626. Письмо к царице Марье Ильиничне игуменни Киево-печерского девичья монастыря Афанасии Салтановны, с просьбою о милостыне. 1669 г., марта 31 (февраля 10) // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 135–136.

1627. Письмо к царю архимандрита Киевопечерского монастыря Иннокентия Гизеля и братии, с благодарностию за милостивое царское слово, сообщённое им прибывшим из Москвы в Киев дьяком Евстратием Фроловым, и с прошением о принятии их под своё царское покровительство. 1666 г., мая 6 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1869. – Т. 6. – С. 100–101.

1628. Письмо к царю бывшего старца Киевопечерского монастыря Илариона Добродеешка с просьбою о вспомошествовании Софийскому монастырю. 1663, октября 12 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1867. – Т. 5. – С. 183–184.

1629. Письмо к царю Киевопечерского архимандрита и игуменов, с благодарностию за присланную им милостивую грамоту и за возвращение Лавре денег, данных ею займы царским воеводам во время казацких смут. 1668 г., ноября 17 и 18 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1872. – Т. 7. – С. 119–121.

1630. Письмо к царю Киевопечерского архимандрита Иннокентия Гизеля, с прошением о покровительстве и защите монастыря и его имений. 1672 г., сентября 12 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1879. – Т. 11. – Стб. 41–43.

1631. Письмо Киево-печерского архимандрита, Варлаама Ясинского, к дворянину Самуилу Шумлянскому с изъявлением благодарности за пожертвованную Шумлянским в пользу Киево-печерской Лавры медовую дань из села Грубежевки и с присылкою ему выметки о находящихся в архиве Киево-печерской Лавры документах, относящихся к селу Росохи. 1688 г., сентября 10 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1871. – Ч. 1, т. 4. – С. 82–83.

1632. Письмо Киевопечерского архимандрита Иннокентия Гизеля к думному дворянину Матвееву, в котором просит покровительства Печерской лавре и жалуется на архимандрита Новгородсеверского монастыря Михаила Лежайского, по козням которого хотят отнять у лавры некоторые сёла и хранящиеся в ней вещи бывшего епископа Мефодия. 1671 г., января 10 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1877. – Т. 9. – Стб. 342–346.

1633. Письмо Киевопечерского монастыря архимандрита Елисея Плетенецкого и всей братии возному Киевской земли о том, что они не дозволят отдать их монастырских имений в чужое владение, так как на них лежат долги. Начало XVII века // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 203–204.

1634. Письмо Паисия, наместника Киево-печерской лавры, к собору митрополитов, созванному в Москве, с просьбою ходатайствовать пред царями о дозволении братьям лавры избрать приемника Варлааму Ясинскому, бывшему архимандритом лавры. 1690 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 294–296.

1635. Письмо Папы Климента VIII к варшавскому нунцию об отмене буллы, в соответствии с которой Киево-Печерский монастырь передавался под непосредственную власть Киевских митрополитов. Рим, года 1603, августа 9 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1861. – Ч. 2, т. 1. – С. 44–46.

1636. Письмо патриарха Адриана наместнику Киево-печерской лавры Паисию, с изъявлением дозволения на то, чтобы Мелетий Вояхевич был поставлен в архимандриты лавры в Киеве митрополитом Варлаамом. 1691 г., октября 31 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 323–325.

1637. Письмо патриарха Иоакима Варлааму Ясинскому, архимандриту Киево-печерской лавры, по поводу дела о утверждении лавры ставропигиею московскаго патриарха и о других делах. 1688 г., июля 9 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 259–260.

1638. Письмо патриарха Иоакима Гедеону Четвертинскому, митрополиту киевскому, о том что киево-печерская лавра утверждается ставропигией московского патриарха и не подлежит ведению митрополитов киевских. 1688 г., июля 9 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 260–262.

1639. Письмо патриарха Иоакима Лазарю Барановичу, архиепископу черниговскому, с уведомлением, что письмо Барановича к патриарху о Флорентийском соборе получено, и с опровержением учения о времени пресуществления даров в таинстве евхаристия, содержащегося в изданной киево-печерскою лаврою книге “Выклад о вере”. 1688 г., в сентябре // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 262–268.

1640. Письмо Польскаго короля Сигизмунда III к униатскому митрополиту Ипатию Потее о том, чтобы он водворил порядок и поверял издержки в Киевском Печерском и других православных монастырях, которых начальники, как жалуются их подчинённые, незаконно расходуют доходы. 1608 г., сентября 10 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 47.

1641. Показание монастырскаго служки [Печерскаго монастыря] Журавскаго о склонности польскаго короля мириться с Турками // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1882. – Т. 12. – Стб. 702–705.

1642. Показания Киево-печерскаго архимандрита Иннокентия Гизеля, игуменов Киевских монастырей: Николаевскаго Пустыннаго Алексея Тура, Михайловскаго Златоверхаго Феодосия Софоновича, Троицкаго-Кирилловскаго Мелетия Дзика, Братскаго Варлаама Ясинскаго, Выдубицкаго Феодосия Углицкаго и Межигорскаго Иоанна Станиславскаго, и Киевских войта и мещан, в которых они отвергают обвинения, взводимые на некоторых из них епископом Мефодием, и указывают на него как на виновника смут в Малороссии. 1668 г., в сентябре // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1872. – Т. 7. – С. 68–84.

1643. Приговор Задворного ассессорскаго суда в споре Киево-Печерскаго монастыря с Киевским магистратом о нарушении монопольнаго права мещан на шинкование с оштрафованием монастыря на 5 тыс. злотых в пользу магистрата и запретом монастырских шинков. Варшава, 1618 г., не позже августа 20 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 460.

1644. Приказ гетмана Ивана Петрижицкого киевскому атаману и козакам с извещением об означенном решении Войска Запорожского и с повелением не препятствовать передаче Братских учреждений в заведение Печерскому архимандриту. 1632 г., 17 марта // Памятники, изданные Киевскою комиссиею для разбора древних актов. – К., 1897. – Т. 2. – Отд. 2. – С. 421–422.

1645. Протест униатского митрополита Ипатия Потее против архимандрита Елисея Плетенецкого и братии Киево-печерского монастыря, а равно и против всего православного духовенства Киевского, о том, что они, приняв к себе митрополита Неофита грека, позволяют ему рукополагать священников и освящать церкви, кроме того, отказываются выдавать ему Потее следующие доходы и подущают Козаков и других лиц делать как против него лично, так равно и против всего униатского духовенства различныя угрозы. 1612 г., октября 16 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 411–413.

1646. Свидетельство постриженнику Печерского монастыря Марка от Митрополита Петра Могилы. 1647 г., сентября 9 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1861. – Т. 3, доп. 2. – С. 2.

1647. Synopsis, – сочинение в защиту прав православной церкви, изданное Виленским братством ко времени конвокационного сейма после смерти короля Сигизмунда III, 1632 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1887. – Ч. 1, т. 7. – С. 544, 545, 572.

1648. Скарга ігумена Видубецького монастиря Антонія Грековича на насильницькі дії архімандрита Києво-Печерського монастиря Єлисея Плетенецького. Київ, року 1612, листопада 13 // Пам'ятки. Архів Української Церкви. – К., 2001. – Т. 3, вип. 1. – С. 347–348.

1649. Слюсарский Д. Записка писаря Киевского магистрата Данилы Слюсарского о киевских событиях с 1734 по 1778 год // Киев. епарх. ведомости. – № 1. – С. 36–40; № 2. – С. 81–85.

1650. Сочинение иеродиакона Печерского монастыря Леонтия, о ересях в Югозападной Руси и в Православии, по поводу явления Унии, или соединения Унии, или соединения Православия с Римскою церковью. 1608 г. // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 271–287.

1651. Судебное решение по делу между архимандритом Елисеєм Плетенецким и капитулою Киевопечерскаго монастыря и наследниками бывшего воеводы Волынскаго, князя Александра Острожскаго, об отнятии и присвоении последним монастырских земель в сс. Городке, Обарове и Лобновщине. 1624 г., октября 16 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 543–546.

1652. Угода між ігуменом Видубецького уніатського монастиря Антонієм Грековичем та архімандритом православного Києво-Печерського монастиря Єлисеєм Плетенецьким про владнання земельних та майнових суперечок. Рожницький маєток, року 1613, травня 1 // Пам'ятки. Архів Української Церкви. – К., 2001. – Т. 3, вип. 1. – С. 349–352.

1653. Универсал запорожского гетмана Григория Савича Чорного с запрещением козакам нарушать права Киево-Печерского монастыря на владения в Черкасском старостве землѣй и лесом. (28 февраля 1630 г.) / Записал И. М. Каманин // Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1894. – Кн.8. – Отд. 3. – С. 9–10.

1654. Універсал Богдана Хмельницького селянам села Підгірці, приписаним до Києво-Печерського жіночого монастиря про відбування монастирських робіт і повинностей. 1648 р. 28 грудня // Історія України в документах і матеріалах. – К., 1941. – Т. 3. – С. 148–149.

1655. Універсал гетьмана Григорія Чорного з заборонаю козакам порушувати земельні права Києво-Печерського монастиря. 1630 р. 28 лютого // Історія України в документах і матеріалах. – К., 1941. – Т. 3. – С. 83–84.

1656. Царская грамота и письма стольника и полковника Артемона Матвеева в Малороссию, о приискании “виноградного строения мастеров” и садовников, и о присылке их в Москву; Ответы из Малороссии по этому предмету. 1670 г., марта 22 – мая 14 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1877. – Т. 9. – Стб. 188–196.

1657. Царския грамоты: к Мефодию, епископу Мстиславскому, Лазарю Барановичу, епископу Черниговскому, и Иннокентию Гизелю, архимандриту Киевопечерскаго монастыря по случаю начавшихся смут в Малороссии. 1668 г., февраля 6–13 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1872. – Т. 7. – С. 34–39.

1658. Челобитье к царю печерского архимандрита Иннокентия Гизеля, об утверждении за Печерским монастырём разных маетностей и прав и о даровании новых, а равно о независимости монастыря от Киевской митрополии. Челобитье к царю игуменьи Афанасии Юдицкой об укреплении за Печерским монастырём маетностей. 1669 г., апреля 15 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 147–151.

Див. також: № 64, прибавл., с. 12–13, 15–136; № 171, № 472–483, № 540–542, № 1774, № 1792–1800, № 1802–1814, № 1841–1845, № 1854–1856, № 1885–1887, № 1916–1918, № 1923–1924, № 2003–2005, № 2027–2028, № 2035–2038, № 2048–2068, № 2233–2237, № 2271–2284, № 2403–2207, № 2412–2429.

Огляди джерел

1659. [Андриевский А.]. Челобитная монаха Киево-Печерской лавры (1773 г.) // Киев. старина. – 1893. – № 4. – С. 156–161.

1660. Барсов Е. В. Описание актов Архива Маркевича, относящихся к истории южно-русских монастырей // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1884. – Кн. 2. – Отд. 1. – С. 1–35.

Зі змісту: Киево-Печерская лавра. – С. 1–6.

1661. [Голомбиовский А.]. Из прошлого Киево-Печерской лавры. Челобитная [Петру I] о разрешении принять православие / А. Г-ский // Киев. старина. – 1892. – № 4. – С. 126.

1662. Из отношений Печерской лавры к Киевской митрополии в XVIII в.: [Письмо (1728 г.) Киевского митрополита Варлаама Ясинского к гетманше Скоропадской о том, что печерский архимандрит Роман Коба добивается в Москве решения о переподчинении Гамалиевского монастыря от Киевской митрополии к Лавре] / Сообщ. А. Лазаревский // Киев. старина. – 1894. – № 7. – С. 100–101.

1663. Историческая заметка [о документах касающихся имений Киевской лавры и некоторых её действий во время унии] // Литов. епарх. ведомости. – 1864. – № 21. – С. 803–805.

1664. Кагамлик С. Архів Києво-Печерської лаври як джерело до культурно-просвітницької діяльності монастиря у XVIII ст. // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 2001. – Т. 7. – С. 38–45.

1665. Каманин И. М. Плач киевского лаврского Иеремии конца XVIII века // Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1907. – Кн. 20, вып. 1. – Отд. 2. – С. 3–22.

1666. Каманин И. М. Судьба грамоты кн. Романа Галицкого: [Дар в Киево-Печерский монастырь. Копия 1767 г.] // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1906. – Т. 19, кн. 3. – Отд. 2. – С. 71–80.

1667. Любопытные находки: 1) Речь игумена Самсона, 1768 г. и 2) Отношение архимандрита Киево-Печерской Лавры Луки, к обер-коменданту, 1753 г. // Домашняя Беседа. – 1875. – № 22. – С. 666–667.

1668. Петров М. Пасхальна вірша, говорена ніби запорожцями своєму гетьманові р. 1795 по рукопису Києво-Печерської лаври // Зап. Укр. наук. т-ва в Києві. – 1912. – Т. 10. – С. 76–48.

1669. Страдомский А. Грамота Сильвестра Косова 20.04. 1657 г. // Чернигов. губ. ведомости. – 1854 – № 3. – С. 19–21.

3.2. Загальні праці

1670. А. С. О Лаврской находке // Киев. старина. – 1899. – № 4. – С. 58–60.

1671. [Антонов В.]. Сила и значение Киево-Печерской лавры в борьбе с Унией, в истории Юго-Западного края России / С.В.А. – К., 1887. – 62 с.
З “Воскресного чтения” за 1864 р.

1672. [Беляшевский Н.]. Ценная находка в Киево-Печерской лавре: [Лаврская казна, спрятанная монахами перед пожаром 1718 г.] / Б. // Киев. старина. – 1899. – № 1. – С. 47–50.

1673. [Голубев С.Т.]. Киево-Печерская обитель в XVI и начале XVII столетия / Г-в С.Т. // Киев. епарх. ведомости. – 1876. – № 1. – Отд. 2. – С. 1–13; № 3. – С. 91–107.

1674. Гришин А. Д. Класова боротьба залежних селян Києво-Печерської лаври у XVIII ст. // Укр. іст. журн. – 1987. – № 9. – С. 97–103.

1675. Донець Н. Васильківський маєток лаври // Людина і світ. – 1971. – № 11. – С. 53–54.

1676. Кагамлик С. Р. До історії Києво-Печерської лаври і Могилянської академії // Архіви України. – 1995. – № 4–6. – С. 96–109.

1677. Кагамлик С. Р. До питання про джерела до стосунків козацтва з Українською православною церквою у XVIII ст. // Четвертий міжнар. конгрес українців. Одеса, 26–29 серп. 1999 р. – Одеса; Львів; Київ, 1999. – Ч. 1: Історія. – С. 238–243.

1678. Кагамлик С. Р. Києво-Печерська лавра в системі державно-церковних відносин в Україні другої половини XVII–XVIII ст. // Історія релігій в Україні: Тези повідомлень VI Міжнар. круглого столу. Львів, 3–8 трав. 1996 р. – Львів, 1996. – С. 100–101.

1679. Кагамлик С. Р. Києво-Печерська лавра: світ православної духовності і культури (XVII–XVIII ст.) / Нац. Києво-Печер. іст.-культ. заповідник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Центр українознавства. – К., 2005. – 550 с.: іл.

1680. Кагамлик С. Р. Просвітницька діяльність печерських ченців – вихованців Києво-Могилянської академії // Києво-Могилянська академія в історії України: Тези доп. Міжнар. наук. конф. (до 380-річчя від заснування Києво-Могилянської академії). – К., 1995. – С. 8–9.

1681. Кагамлик С. Р. Українське церковне проповідництво XVII–XVIII ст.: (За матеріалами Києво-Печерської Лаври) // Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації українців. Історія: Зб. наук. ст. – Чернівці, 2003. – Ч.1. – С. 258–263.

1682. Кагамлик С. Р. Українські гетьмани і Києво-Печерська лавра // На чолі козацької держави: (До 400-річчя від дня народження Б. Хмельницького): Зб. наук. пр. Укр. держ. акад. водного господарства. – Рівне, 1996. – Вип. 2. – С. 189–211; Українська козацька держава: витоки та шляхи історичного розвитку: Матеріали П'ятих Всеукр. іст. читань.– К.; Черкаси, 1996. – С. 210–213.

1683. Крикотун В. Н. Положение и борьба крестьян Киево-Печерской лавры во второй половине XVIII в. // Правда о Киево-Печерской лавре. – К., 1963.

1684. [Лазаревский А.]. Из прошлой жизни Печерской Лавры / А. Л. // Киев. старина. – 1894. – № 10. – С. 154–155.

1685. *Мордвинцев В. М. Феодалная вотчина на Левобережной Украине в XVIII веке. Смеловское имение Киево-Печерской лавры. – К., 1990.

1686. Мордвинцев В. М. Форми класової боротьби селян Києво-Печерської лаври у XVIII столітті // Вісн. Київ. ун-ту. – 1979. – Іст. науки. Вип. 21. – С. 65–70.

1687. Нечипоренко П. Монастырь-крепостник: (Смелянское имение бывшей Киево-Печерской лавры в 1768 г.) // Антирелигиозник. – 1939. – № 7. – С. 51.

1688. *Огієнко І. І. Українська мова в Києво-Печерській лаврі в XVII ст. // Духовна бесіда. – 1924. – № 1–2.

1689. Пенкевич С. Топография нынешней Киевской епархии в XVII веке по Андрею Целларию. – К.: Тип. Давиденко, 1877. – С. 34–36.

1690. Плач киевских монахов в XVIII столетии: [Сатирические стихи. Лавра 1792 г.] // Рус. старина. – 1881. – Кн. 10. – С. 435–444.

1691. Титов Ф. Русский царствующий дом Романовых в отношении его к Киево-Печерской лавре 1613–1619 гг. – К., 1913. – 324 с.: ил.; 65 вкл. л. ил.; с прил. жалованных грамот (144 с.).

1692. Хведченя С. Найдавніші плани українських монастирів: [Картографічні зображення Києво-Печерської лаври XVII–XVIII ст.] // Пам'ятки України: історія та культура. – 1996. – № 2. – С. 78–80.

1693. Шамрай С. В. Путні бояри в маєтках Києво-Печерської лаври у XVIII ст. // Студії з історії України науково-дослідної кафедри історії України в Києві. – К., 1929. – Т. 2. – С. 36–44.

1694. Шпачинский Н. Киевский митрополит Арсений Могилянский и состояние киевской митрополии в его правление (1757–1770 г.) / Свящ. Н. Шпачинского. – К.: Тип. Т-ва Н. А. Гирич, 1907. – С. 99, 103–106.

1695. *Экстракт маєтностей лавры Киево-Печерской: с XVIII века // Киев. губ. ведомости. – 1870. – №№ 25, 26, 28, 29.

1696. Яременко М. Чернецтво київських чоловічих монастирів (1721–1740 рр.): спроба колективного портрета // Київ. старовина. – 2001. – № 6. – С. 42–66.

Див. також № 2808, вип. 7, с. 34–37, 116–118.

3.3. Мистецтво

1697. [Беляшевский Н. Ф.]. Оловянный потир XVIII ст. / Б.Н.Ф. // Археол. летопись Южной России. – 1903. – № 3–4. – С. 305–308.

1698. Боньковська С. Художні особливості священного посуду другої половини XVII – початку XVIII ст.: Формування основних типів, тектоніка, декор // Народознавчі зошити. – 2000. – Зошит № 3 (травень–червень). – С. 487–507: іл.

1699. Дегтярьов М. Г. Господарська споруда XVIII ст. в Києво-Печерській Лаврі // Нар. творчість та етнографія. – 1987. – № 1. – С. 93–94.

1700. Истомин М. П. Фрески XVII–XVIII веков в храмах и костёлах Юго-Западной России и отголоски прошлого в них // Тр. XI Археол. съезда. – М., 1902. – Т. 2: Протоколы. – С. 61–63.

1701. Кузьмин Е. Украинская живопись XVII века // Грабарь И. История русского искусства. – М., [1914]. – Гл. XIV. – С. 455–480: ил.

1702. Курінний П. Лаврські інтролігатори XVII–XVIII століть // Українська книга XVI–XVIII ст. – К., 1926. – С. 401–435: іл.
Окр. вид.: К., 1926. – 39 с.: іл.
1703. Мішньова О. “Господи, пом’яни душу раба свого Федора...”: [Про пам’ятку XVII ст. – панагіар, з фондів НКПІКЗ] // Укр. культура. – 1998. – № 3. – С. 24–25.
1704. Мішньова О. Дарохранительниці: [Про культові пам’ятки укр. золотарства XVII–XVIII ст.] // Укр. культура. – 1998. – № 2. – С. 24–25.
1705. Мішньова О. Українське золотарство (стильові особливості XVII ст.): Скарби музейні // Укр. культура. – 1997. – № 10. – С. 15–17.
1706. Новицька М. Датовані епітрахілі Лаврського музею 1640–1743 р. // Український музей. – К., 1927. – Зб. 1. – С. 51–70; 8 вкл. арк. іл.
Окр. вид.: К., 1927. – 20 с.; 2 табл.
1707. Пуцко В. Українські плащаниці // Православ. вісн. – 1999. – № 1. – С. 89–92.
1708. Сергій О. Образи преподобних – Антонія та Феодосія Печерських, лаврських угодників, у різьблених дерев’яних хрестах XVII–XVIII ст. // Хроніка-2000. – 2003. – Вип. 53–54. – С. 771–783.
1709. Харламов В. Нові лаврські знахідки: [Художні лаврські вироби XVI–XVII ст.] / В. Харламов, В. Могильовський // Образотворче мистецтво. – 1989. – № 5. – С. 21–22.
1710. Шульц І. В. Загадкова пам’ятка українського бароко з колекції Києво-Печерського заповідника // Українська культурна спадщина XVII–XIX ст. – К., 1993. – С. 59–62.

3.4. Архітектурні пам’ятки

Будинок митрополита

1727 р. У 1861 р. здійснено прибудову. Архітектор П. І. Спарро.

1711. Дом митрополита в Києво-Печерской лавре // Иллюстрированная газ. – 1872. – Т. 30. – № 149. – С. 369.

1712. Щербина В. І. Так звані архимандричі покої Києво-Печерської лаври (тепер приміщення Лаврського музею) // Щербина В. І. Нові студії з історії Києва. – К., 1926. – С. 108–111: іл.

Див. також: № 553, т. 3, с. 101, іл. 79; № 569, с. 133; № 572, с. 58, фото, пл.

Будинок блюстителя Ближніх печер (XVIII ст.)

1713. Бурлак Л. М. Пам'ятка архітектури XVIII століття // Нар. творчість та етнографія. – 1984. – № 5. – С. 86–87.

Див. також: № 64, с. 35.

Будинок намісника

1731–1745 рр. Проект архітектора Й. Г. Шеделя. У 1956–1959 рр. проведена реставрація. Архітектор Є. І. Лопушинська.

Див. № 572, с. 66, фото.

Вежа Івана Кущника (1698–1701 рр.)

Див. № 572, с. 60, фото, пл.

Велика Лаврська Дзвіниця

1731–1745 рр. Проект Й. Г. Шеделя.

1714. Бараневич Л. “Ця дзвіниця трудом моїм зроблена” // Голос України. – 1992. – 20 черв.

1715. Большая колокольня Киево-Печерской лавры: Памятник архитектуры XVIII ст. / Сост. Л. П. Корж. – К.: Госполитиздат, 1961. – 10 с.

1716. Волинський С. Реставрація головної дзвіниці Лаври // Київ. правда. – 1955. – 13 груд.

1717. Гарволинська Л. Лаврський передзвін // Знання та праця. – 1968. – № 4. – С. 22–23.

1718. Говденко М. М. Архитектурная керамика Главной колокольни Киево-Печерской лавры / М. М. Говденко, Е. М. Годованюк // Стр-во и архитектура. – 1988. – № 10. – С. 18–19.

1719. Кілессо С. Перший проект Лаврської дзвіниці / С. Кілессо, Л. Корж // Мистецтво. – 1959. – № 5. – С. 45.

1720. Коли знову заговорять Лаврські дзвони?: З редакційної пошти // Людина і світ. – 1990. – № 1. – С. 24–25.

1721. Корж Л. П. Велика дзвіниця Києво-Печерської Лаври: Пам'ятник архітектури XVIII ст. – [К.: Держполітвидав УРСР, 1961]. – 10 с.: іл.

1722. Корж Л. П. Лаврська дзвіниця. – К.: Будівельник, 1983. – 39 с.; 8 арк. іл.

1723. Лукомська І. Лаврські куранти: Чи будуть вони головним годинником України? / І. Лукомська, І. Федоряченко // Веч. Київ. – 1997. – 5 лют.

1724. Новосвітняя Е. Колокольня “бросается” лепными украшениями, чтобы привлечь внимание реставраторов // Всеукр. ведомости. – 1996. – 31 июля. – С. 11.

1725. Петрасюк В. Обитель уставших колоколов // Киев. ведомости. – 1995. – 4 марта. – С. 16.

1726. Реставрація пам'ятника архітектури XVIII сторіччя // Веч. Київ. – 1955. – 7 жовт.

1727. Шилін О. Мелодії лаврських курантів // Київ. вісн. – 1997. – 1 листоп.

Див. також: № 60, с. 284–286; № 64, с. 29–30; № 97, с. 20, 68–69; № 552, т. 5, с. 262; № 553, т. 3, с. 2, 8, 29, 41, 102, 108, 109, іл. 89; № 569, с. 138, 230, фото 199; № 572, с. 49, 51–52, фото, пл.; № 848, № 2777, № 2778, № 2790, іл. 98; № 2808, вип. 2, с. 18–22.

Воздвиженська церква

1700 р. У 1740–1745 рр. здійснено прибудову, можливо, за проектом Й. Г. Шеделя. На початку XIX ст. споруджений другий поверх за проектом А. І. Меленського.

1728. Ильченко А. Похищение в Лавре: [В ночь с 27 на 28 марта из церкви похищено 5 икон] // Киев. вестн. – 1991. – 29 марта.

Див. також: № 64, с. 33–34; № 553, т. 1, с. 149, т. 4, кн. 1, с. 180; № 572, с. 63, фото, пл.

Воскресенська церква

1696–1698 (за іншими даними 1701–1705 рр.), коштом полковника Костянтина Мокієвського. У 1698 р. прибудовано дзвіницю з церквою Різдва Богородиці. Після пожежі 1880 р. відбудована архітектором В. Ніколаєвим (1884 р.).

1729. *Воскресенская Печерская церковь (1698 г.) // Киев. губ. ведомости. – 1865. – № 31.

1730. Загребельний О. Археологічні дослідження на подвір'ї Воскресінської церкви / О. Загребельний, С. Балакін // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 1999. – Т. 8. – С. 107–111; 2 іл.

1731. Кадомська М. А. Церква Воскресіння Христова на Печерську / М. А. Кадомська, І. М. Малакова // Пам'ятки України: історія та культура. – 1997. – № 1. – С. 52–53.

1732. Обновление и освящение Воскресенской церкви на Печерске // Киев. епарх. ведомости. – 1881. – № 14–16. – С. 17.

1733. Освящение церквей: [Придельной в Киево-Печерской лавре и Воскресенской церкви] // Киев. телеграф. – 1863. – № 81. – С. 328.

1734. С. А. Киево-Печерская Воскресенская церковь // Киев. епарх. ведомости. – 1883. – № 3. – С. 57–64.

1735. Троцкий П. Исторические сведения о Воскресенской и Феодосиевской Печерской церквях // Киев. епарх. ведомости. – 1864. – № 6. – С. 168–174.

Див. також: № 60, с. 302; № 78, с. 145–146; № 2914, с. 544–545.

Галерея біля церкви Різдва Богородиці

Автор, вірогідно, Й. Г. Шедель. У 1972–1973 рр. реставрована. Архітектор І. І. Макушенко.

Див. № 572, с. 64–65, фото, пл.

Дзвіниця на Ближніх печерах

1759–1762 рр. Майстер С. Д. Ковнір.

1736. Дегтярьов М. Біля Ближніх печер: [Реставрація дзвіниці] // Прапор комунізму. – 1980. – 9 квіт.

Див. також: № 569, с. 133, 135, 138, 140, фото 194; № 572, с. 62, фото, пл.

Дзвіниця на Дальніх печерах

1754–1761 рр. Майстер С. Д. Ковнір.

1737. Баров К. А. Украинское барокко XVII века. Колокольня церкви Рождества на Дальних пещерах / К. А. Баров, Н. М. Гурин // Сб. студ. науч.-техн. ст. Харьк. инженерно-строительного ин-та. – Х., 1939. – № 1. – С. 87–91.

1738. Дегтярьов М. З історії забудови Дальніх печер Києво-Печерської лаври // Архітектурна спадщина України: Питання історіографії та джерелознавства української архітектури. – К., 1996. – Вип. 3, ч. 1. – С. 226–231; 11 іл.

1739. Игнаткин И. Ковнировская колокольня / И. Игнаткин, С. Килессо // Стр-во и архитектура. – 1961. – № 4. – С. 33.

1740. Колокольня на Дальних пещерах Киево-Печерской лавры // Памятники архитектуры Украины. – К., 1954. – С. 26, табл. 82–85.

Див. також: № 569, с. 133, 135, 138, 140, 141, фото 195, 197; № 572, с. 63–64, фото, пл.

Друкарня (корпус № 8/9)

XVIII–XIX ст. У 1772–1773 рр. збудований другий поверх. Архітектор Шарль де Шардон.

1741. Друкарня Києво-Печерської лаври // Київ: Енциклоп. довідник. – К., 1981. – С. 180.

1742. Каманин И. К. истории Киево-Печерской Лаврской типографии // Киев. старина. – 1894. – № 8. – С. 276–278.

1743. Пламеницька О. М. Атрибуція споруди, зображеної на гравюрі 1758 р. // Укр. мистецтвознавство: Респ. міжвід.: зб. – 1969. – Вип. 3. – С. 137–145.

1744. Пожар в лаврской типографии // Киев. епарх. ведомости. – 1880. – № 7. – С. 5.

1745. Свенціцький І. Печатня Києвопечерської лаври // Свенціцький І. Початки книгодрукування на землях України: В пам'ять 350-ліття першої друкованої книжки на Україні у Львові 1573-4 р. – Жовква, 1924. – С. 41–42.

1746. Соломко А. Лаврська друкарня: Сторінки історії // Київ. правда. – 1988. – 19 жовт.

1747. Строев П. М. О начале Киево-Печерской типографии // Московский телеграф. – 1825. – Т. 5. – № 17. – С. 122–130.

1748. Типография Киево-Печерской лавры // Волын. епарх. ведомости. – 1887. – № 11/12. – С. 341–342.

1749. Типография Киево-печерской Лавры по отзыву санитарной комиссии // Киев. епарх. ведомости. – 1879. – № 5. – С. 9.

1750. Титов Ф. И. Типография Киево-Печерской лавры: Ист. очерк (1606–1616–1916 гг.). Т.1. (1606–1616–1721 гг.) / Сост. протоирей Ф. Титов. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1916. – 496 с.

1751. Троцкий П. Краткий исторический очерк типографии Киево-Печерской лавры // Тр. Киев. духовн. акад. – 1865. – № 5. – С. 63–87; № 6. – С. 161–230; Современный Листок. – 1865. – № 42; Киев. епарх. ведомости. – 1865. – № 9. – С. 351–368.

1752. Якимів Ю. Лаврська друкарня: З історії книгодрукування // Друг читача. – 1971. – 6 квіт.

Див. також: № 60, с. 287–288; № 63, с. 190; № 64, с. 32, 54–60; № 97, с. 73, 74; № 553, т. 3, с. 101, 296, 297, 302, 304, 309, т. 4, кн. 1, с. 195–198; № 569, с. 115, 138, фото 187–189; № 572, с. 55–56, фото, пл.; № 2777, № 2914, с. 505–507.

Економічний корпус (№ 7)

1720–1723 рр. У 1843 р. надбудовано другий поверх. Архітектор П. І. Спарро.

Див. № 572, с. 54, 56, фото, пл.

Іоакима і Анни церква

1679 р. Перебудована у 1810–1811 рр. Майстри М. Хом'яков, В. Сериков.

Див.: № 64, с. 34–35; № 572, с. 65, 66, фото.

Келії соборних старців (корпус № 3)

1720–1721 рр. У 1951 р. проведені реставраційні роботи. Архітектор Л. І. Граужис.

Див.: № 569, с. 115, 117; № 572, с. 494–496; № 2914.

Келії соборних старців (корпус № 4)

XVI–XVIII ст. У 1953–1963 рр. відтворено первинний вигляд. Архітектор Л. І. Граужис.

Див.: № 64, с. 31; № 569, с. 115, 117; № 572, с. 54–55, фото, пл.

Ковнірівський корпус (№ 12)

XVII–XVIII ст. Майстер С. Д. Ковнір. Можливо, архітектор Д. В. Аксамитов. У 1958–1963 рр. поновлено первинний вигляд. Архітектори М. М. Говденко, М. Є. Пламеницька.

1753. Говденко М. Ковнірівський корпус відроджено // Наука і життя. – 1964. – № 12. – С. 12–15.

1754. Державний заповідник “Києво-Печерська лавра”. Фронтони ковнірівського корпусу. Ансамбль ковнірівського корпусу // Вісн. Акад. архітектури УРСР. – 1947. – № 3. – С. 38.

1755. Ковнировский корпус Киево-Печерской лавры // Памятники архитектуры Украины. – К., 1954. – С. 26, табл. 86–87.

Див. також: № 553, т. 3, с. 98, 101, 103; № 569, с. 131, 139, 140, фото 187, 189; № 572, с. 53, 55, фото, пл.

Корпус № 42

Кінець XVIII ст. Деякі дослідники вважають автором архітектора О. Яновського.

Див. № 572, с. 67, фото, пл., с. 68.

Корпус клірошан (№ 20)

1720–1740 рр.

Див. № 572, с. 55, 56, фото, пл.

Малярна (Північна) вежа

1698–1701 рр. У 1838 р. перебудована за проектом П. І. Дзічканця.

Див.: № 572, с. 60–61, фото.

Микільська церква Більничного монастиря (корпус № 25)

Кінець XVII ст. У 1956–1958 рр. реставрована. Архітектор Є. М. Пламеницька.

1756. Реставрація Микільської церкви // Веч. Київ. – 1955. – 29 лип.

1757. Храми України: Альбом / Вступ. ст., комент. та упоряд. Л. Прибеги. – К., 2000. – С. 174.

Див. також: № 50, с. 581–582; № 60, с. 266–267; № 63, с. 231, 232; № 553, т. 3, с. 112, 114, 153, 353, іл. 92; № 572, с. 57, фото, пл.

Монастирські стіни (1698–1701 рр.)

1758. Відлуння віків: [Реставраційні роботи по відновленню контрфорсної стіни на Ближніх печерах] // Київ. правда. – 1988. – 17 лип.

1759. Дегтярьов М. Г. Про одну фортифікаційну споруду Києво-Печерської лаври // Нар. творчість та етнографія. – 1989. – № 4. – С. 34–37.

1760. Дегтярёв М. Г. Уникальная военно-инженерная пристройка Киево-Печерской крепости // Стр-во и архитектура. – 1988. – № 9. – С. 27–28.

1761. Ернст Ф. До історії Києво-Печерської фортеці // Київ та його околиця в історії та пам'ятках / Під ред. М. Грушевського. – К., 1929. – С. 265–274.

Див. також: № 572, с. 58–60, фото; № 2914, с. 490–491.

Онуфріївська (Палатна) вежа (1698–1701 рр.)

Див.: № 569, фото 169; № 572, с.59–60, фото, пл.

Палітурня (корпус № 13)

1757–1770 рр. Майстер С. Д. Ковнір.

1762. Дегтярьов М. Про палітурну майстерню Києво-Печерського заповідника // Образотворче мистецтво. – 1985. – № 2. – С. 29.

Див. також: № 569, с. 138; № 572, с. 56–57, фото, пл.

Південна вежа

1698–1701 рр. У 1973 р. проведена реставрація. Архітектори М. М. Говденко, Є. М. Годованюк.

Див. № 572, с. 61–62, фото, пл.

Церква Всіх Святих на Економічній брамі

1696–1698 рр. У 1906 р. виконаний розпис під керівництвом І. С. Їжакевича. У 1968–1973 рр. проведені дослідження та реставрація під керівництвом І. П. Дорофієнко.

1763. Василенко В. І. Всехсвятська церква – пам'ятка архітектури XVII століття / Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К.: Мистецтво, 1971. – [12] с.: іл.

1764. Всехсвятская церковь – памятник архитектуры XVII ст. / Киево-Печерский ист.-культ. заповедник. – К.: Реклама, 1974. – 1 разв. л.

1765. Церковь на Экономических воротах Киево-Печерской лавры // Памятники архитектуры Украины. – К., 1954. – С. 24, табл. 52–54.

Див. також: № 64, с. 31; № 553, т. 1, с. 223, т. 3, с. 17, 56, 76, 82, 83, 90, 91, іл. 68, 69, т. 4, кн. 1, с. 158; № 569, с. 99, 118, 120, 123, 130, фото 156, 157; № 572, с. 57–58, фото, пл.; № 18930, № 2777, № 2778, № 2790, іл. 96, 97.

Церква Різдва Богородиці

1696 р. У 1894 р. зроблено прибудову за проектом В. Ніколаєва.

1766. Завада В. Т. Киевское зодчество конца XVII века и деревянная архитектура Полесья // Архитектура Киева: Сборник / КиевЗНИИЭП. – К., 1982. – С. 89–93.

1767. Пацан В. Архітектурна перлина Лаври: До 300-ліття академ. храму Різдва Богородиці // Православ. вісн. – 1996. – № 4. – С. 38–40.

1768. Цюпа Ю. Оберіг пам'яті // Хрещатик. – 1992. – 8 лют.

Див. також: № 60, с. 301; № 63, с. 130; № 64, с. 34–35; № 572, с. 62–63, фото, пл.; № 1737, № 2790, іл. 100.

3.5. Персоналії

Антоній (Медведєв А. С.), ієросхимонах

1769. Антоний. Посмертные записки иеросхимонаха Киево-Печерской лавры отца Антония / Публ., предисл. и послесл. М. Толстого // Рус. вестн. – 1881. – Т. 153. – № 5. – С. 359–413; № 6. – С. 713–746; Т. 156. – № 11. – С. 124–150.

Окр. відб.: М.: Унив. тип., 1881. – 116 с.

Антоній (Петрушевський), архімандрит, намісник

1770. Высочайшая награда: [Награждение наместника Лавры, архимандрита Антония за 50-летнюю службу орденом св. Анны 1-й степени] // Киев. епарх. ведомости. – 1900. – № 16. – С. 363.

1771. Пальмов Н. Памяти архимандрита Антония (Петрушевского) бывшего наместника Киево-Печерской Лавры. – Астрахань, [1912]. – 8 с.

Відб. з: Астрахан. епарх. ведомости. – 1912. – № 31.

1772. Пятидесятилетие священнического служения наместника Киево-Печерской Успенской лавры архимандрита Антония. (18 июня 1850 г. – 18 июня 1900 г.) // Киев. епарх. ведомости. – 1900. – № 13. – Отд. 2. – С. 585–587.

1773. Пятидесятилетний юбилей священнослужения о. Наместника Киево-Печерской Лавры Архимандрита Антония // Тр. Киев. духовн. акад. – 1900. – № 7. – С. 467–472.

Окр. відб.: К., 1900.

Беринда Памво (між 50–70 рр. XVI ст. – 1632)

1774. Письмо киевского митрополита Иова Борецкого к царю Михаилу Фёдоровичу и патриарху Филарету об отправлении в Россию иеромонаха Памвы Беринды, протосингела иерусалимской церкви, искусного в исправлении книг. 1624 г., сентября 1 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 542–543.

* * *

1775. Вшанування пам'яті П. Беринди // Укр. мова в шк. – 1958. – № 2. – С. 90.

1776. Гоць-Григорчук Л. М. Про походження Памва Беринди // Мовознавство. – 1994. – № 4–5. – С. 3–7.

1777. Колосова В. П. Із спостережень над літературною спадщиною Памва Беринди // Рад. літературознавство. – 1978. – № 8. – С. 41–52.

1778. Коляда Г. И. Памво Беринда – архитипограф // Книга: Исслед. и материалы. – М., 1964. – Сб. 9. – С. 125–140.

1779. Онуркевич Л. А. Памво Беринда и первые иллюстрированные издания на Украине: Народ. гравюра и фольклор в России // Сов. художник. – 1976. – С. 34–36.

1780. Осадчий А. Друкар, лексикограф, письменник // Наука і суспільство. – 1982. – № 10. – С. 39–40.

1781. Росовецкая Т. Н. Памво Беринда как синтетический тип друкера-универсала на Украине в первой трети XVII в. // Исторические традиции духовной культуры народов СССР и современность. – К., 1987. – С. 97–103.

1782. Сенатович П. Причинки до життєпису Памва Беринди // Мовознавство. – 1970. – № 6. – С. 70–71.

1783. Щеглова С. Один з київських літераторів XVII ст. // Зап. Укр. наук. т-ва в Києві. – 1926. – Т. 20. – С. 85–109.

* * *

1784. Веселовська З. М. Мова “Лексикону” Памви Беринди: До трьохсотріччя пам'ятки // Зап. іст.-філол. відділу ВУАН. – 1927. – Кн. XIII–XIV. – С. 311–339. – (Ювілейний збірник на пошану акад. Д. Й. Багалія. Ч. II).

1785. Веселовська З. М. Український наголос у “Лексиконі” П. Беринди // Зап. іст.-філол. відділу ВУАН. – 1928. – Кн. XXI–XXII. – С. 7–28.

1786. Горецький П. Й. Памва Беринда і його “Лексиконъ славянороскій” // Укр. мова в шк. – 1956. – № 2. – С. 22–29.

1787. Житецкий П. Очерк литературной истории малорусского наречия в XVII веке. С приложением словаря книжной малорусской речи по рукописи XVII века. – К., 1889. – С. 37–51.

1788. Коляда Г. И. Памва Беринда и его “Лексикон славяноросский”: (К 325-летию выхода в свет “Лексикона” // Учён. зап. Гос. пед. ин-та им. Т. Г. Шевченка. Филол. серия. – Сталинабад, 1953. – Вып. 3. – С. 29–56.

1789. Сычевская А. И. Памва Беринда и его Вирши на рождество Христово и др. дни // Чтение в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1912. – Кн. 23, вып. 1. – С. 49–96.

Окр. відб.: К.: Тип. Мейнандера, 1912. – 50 с.

Рец.:

Возняк М. С. // Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. – 1913. – Т. СХІІІ. – С. 202–203.

1790. Титов Хв. Матеріали для історії книжкової справи на Україні в XVII–XVIII вв.: Всезбірка передмов до українських стародруків. – К., 1924. – С. 25–26, 81–85, 178–188, 234–239.

1791. Ширский К. Очерк древних славянорусских словарей // Филол. зап. – 1869. – Вып. 1. – С. 1–16; Вып. 2. – С. 17–21.

Див. також: № 382, т. 2, с. 92–93, 189–190; № 424, с. 187–191; № 438, с. 223–224; № 962, с. 186–187; № 1099, с. 188–189; № 1311, с. 150–151; № 2058.

***Вояхевич (Вуяхевич, Вуяхович) Мелетій
(Височинський Михайло Васильович) (бл. 1630–1697)***

1792. Письмо Адриана, патриарха московского, гетману Мазепе, с выражением неудовольствия на то, что в архимандриты лавры избран светский человек, Мелетий Вояхевич. 1690 г., декабрь // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 296–298.

1793. Письмо Мелетия Вояхевича, архимандрита киево-печерской лавры, патриарху Адриану, с уведомлением о том, что он, архимандрит, не имея возможности лично явиться к патриарху, посылает вместо себя в Москву печерских братьев с просьбою прислать с ними утвердительную грамоту на звание архимандрита киево-печерской лавры. 1693 г., январь // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 364–367.

1794. Письмо Мелетия Вояхевича, наречённого архимандрита Киево-печерской лавры, с просьбою дозволить ему принять посвящение во архимандриты в Киеве от митрополита киевского. 1691 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 314–316.

1795. Письмо Паисия, наместника Киево-печерския лавры, патриарху Адриану, с извещением о том, что Мелетий Вояхевич возведён митрополитом в архимандриты лавры и с благодарностию. 1692 г., январь // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 334–336.

1796. Письмо Паисия, наместника Киево-печерския лавры, с братиею патриарху Адриану с просьбою дозволить Мелетию Вояхевичу принять посвящение в архимандрита лавры в Киеве. 1691 г., сентябрь // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 311–314.

1797. Письмо патриарха Адриана Варлааму Ясинскому, митрополиту киевскому, с изъявлением дозволения ему поставить Мелетия Вояхевича в архимандрита Киево-печерской лавры и с ответом на другие вопросы Варлаама. 1691 г., октябрь // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 327–330.

1798. Письмо патриарха Адриана Мелетию Вояхевичу, избранному в архимандриты лавры, с дозволением ему принять поставление в этот сан в Киеве от митрополита киевскаго Варлаама Ясинского. 1691 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 325–327.

1799. Письмо патриарха Адриана Мелетию Вояхевичу, с извещением, что просимая им утвердительная грамота на звание архимандрита киево-печерской лавры ему посылается. 1693 г., февраля 11 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 380–381.

1800. Утвердительная грамота патриарха Адриана Мелетию Вояхевичу на звание архимандрита киево-печерския лавры. 1693 г., февраля 20 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 373–379.

* * *

1801. Павленко С. Генеральный судья Михайло Вуяхевич // Сіверян. літопис. – 2001. – № 2. – С. 139–140.

Див. також №: 474, 475, 478–480, 1636, 2420.

Гизель Иннокентій (бл. 1600–1683)

1802. Два письма к царю: 1) Иннокентия Гизеля о верности митрополита Тукальского и 2) Митрополита Иосифа Тукальского о своей верности и готовности служить царю. 1669 г., марта 20 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 130–134.

1803. “Лист” печерского архимандрита Иннокентия Гизеля на сбор милостыни для выкупа у татар пленника / Сообщ. А. Лазаревский // Киев. старина. – 1895. – № 2. – С. 53–54.

1804. Письма Иннокентия Гизеля // Тр. Киев. духовн. акад. – 1865. – № 6. – С. 354–364; № 7. – С. 354–364.

1805. Письмо архимандрита Киевопечерского монастыря Иннокентия Гизеля к гетману Петру Дорошенку, в котором убеждает его отступить от союза с Татарами. 1667 г., сентября 15 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1869. – Т. 6. – С. 229–231.

1806. Письмо архимандрита Киево-печерского монастыря Иннокентия Гизеля к гетману Самойловичу, в котором успокаивает гетмана относительно писем, полученных им, архимандритом, из Польши, и извещает о разорениях, чинимых Турками и Татарами в польских пределах. 1675 г., июня 20 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1882. – Т. 12. – Стб. 134–137.

1807. Письмо Иннокентия Гизеля к царю: благодарит за подарок. 1669 г., мая 27 (8) // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 216–217.

1808. Письмо к гетману Самойловичу архимандрита Печерского монастыря Иннокентия Гизеля о вестях, принесённых греческими купцами, о вступлении орд в Подолье. 1673 г., января 3 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1879. – Т. 11. – Стб. 110–111.

1809. Письмо к царю архиепископа Лазаря Барановича, с просьбою милостиво принять сочинение Иннокентия Гизеля – “Мир с Богом человеку”. 1669 г., марта 31 (4) // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 136.

1810. Письмо к царю архимандрита Иннокентия Гизеля, с предоставлением сочинённой им книги “Мир с Богом человеку”. 1669 г., марта 31 (февраля 10) // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1873. – Т. 8. – С. 134–135.

1811. Письмо немировского старосты Степана Куницкаго к архимандриту Иннокентию Гизелю о беспокойствах в Турции, с приложением письма Шульги к Дорошенку о злобе Турок против Дорошенка. 1676 г., августа 6 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1882. – Т. 12. – Стб. 711–714.

1812. Письмо патриарха Иоакима к гетману Самойловичу. Патриарх изъявляет сожаление о смерти Киево-печерского архимандрита Иннокентия Гизеля и благословляет избрать на его место другого. 1683 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 211–212.

1813. Статейный список подьячаго Михайла Савина, посланнаго с царскими грамотами к гетьману Многогрешному, к архиепископу Лазарю Барановичу и к архимандриту Киево-Печерскаго монастыря Иннокентию Гизелю. 1669 г., декабря 29 – 1670 г., января 28 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1877. – Т. 9. – Стб. 156–161.

1814. Царская грамота архимандриту Киево-Печерскаго монастыря Иннокентию Гизелю, о присылке сметы, во что обойдётся напечатание двух сот экземпляров Бесед на Деяния и Послания апостольския; Ответ архимандрита на эту грамоту. 1669 г., декабря 28 – 1670 г., генваря 23 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1877. – Т. 9. – Стб. 152–156.

* * *

1815. Аскоченский В. Киев с древнейшим его училищем Академиею. – К., 1856. – Ч. 1. – С. 102, 158–160, 338.

1816. Иннокентий Гизель // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1904. – Т. 5. – Стб. 944–950.

1817. Кагамлик С. Р. “Муж премудрый, столп благочестия святого...”: (До 320-річчя з дня смерті Гізеля) // Календар-щорічник “Українознавство-2003”. – К., 2002. – С. 185–187.

1818. Сумцов Н. Ф. Иннокентий Гизель: (К истории южно-русской литературы XVII века). – [К., 1884]. – 44 с.

Відб. з: Киев. старина. – 1884. – № 10. – С. 183–226.

Рец.:

Журн. М-ва нар. просвещения. – 1885. – № 4. – Отд. II. – С. 307–326.

* * *

1819. Кашуба М. В. Принципи раціональної моралі у творі Інокентія Гізеля “Мир с Богом человеку” // Роль Києво-Могилянської академії в духовному єднанні слов’янських народів. – К., 1988. – С. 31–37.

1820. Кондзьолка В. В. Елементи матеріалістичного сенсуалізму в філософському трактаті Інокентія Гізеля “Психологія” // Від Вишенського до Сквороди. – К., 1972. – С. 81–87.

1821. Кралюк П. М. Трактат Інокентія Гізеля “Мир с Богом людині” як джерело з історії вільнодумства // Секуляризація духовного життя в епоху гуманізму та Реформації. – К., 1991. – С. 183–193.

1822. [Петров Н.]. Рукописные заметки на полях книги “Мир человека с Богом” Иннокентия Гизеля киевской печати 1669 года / Н. П. // Киев. старина. – 1892. – № 1. – С. 148–154.

1823. Рогозинский А. М. “Кройника” Феодосия Софоновича и её отношение к “Киевскому Синопису” Иннокентия Гизеля // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1910. – Т. 15, кн. 4. – С. 270–286.

Див. також: № 208, с. 10, 22, 49; № 327, № 382, т. 2, с. 306–311; № 424, с. 286–291; № 436, с. 250–251; № 482, № 527, № 1099, с. 203; № 1311, т. 1, с. 197–200; № 1587, 1613, № 1615, № 1617, № 1620, № 1624, № 1627, № 1630, № 1632, № 1642, № 1656, с. 189, 192–193; № 1657, № 1658, № 1790, с. 412–413.

Земка Тарасій († 1632)

1824. Максимович М. Заметки о первых временах киевского Богоявленского братства // Киев. епарх. ведомости. – 1865. – № 21. – Отд. 2. – С. 783–794; № 23. – С. 878–893; № 24. – С. 930–946.

1825. Отроковский В. М. Тарасий Земка, южнорусский литературный деятель XVII века / С предисл. В. Перетца. – Пг., 1921. – 122 с. – (Сб. Отд-ния рус. яз. и словесности Рос. Акад. наук. Т. 96, № 2).

Рец.:

Щеглова С. О. // Україна. – 1924. – Кн. 1–2. – С. 195.

1826. Фетисов І. Петро Скарга та Тарас Земка // Наук. зб. Ленінгр. т-ва дослідників укр. іст. письменства та мови. – К., 1928. – Вип. 1. – С. 46–50.

Див. також: № 332, с. 677–678; № 382, т. 2, с. 88–92; № 1099, с. 190; № 1311, с. 263–264; № 1815, с. 102; № 2058.

Інокентій (Іоанн Кульчицький), єп. Іркутський (1680/1682–1731)

1827. Адоратский Н. Православная миссия в Китае за 200 лет ее существования. – Казань, 1884. – С. 84–103.

1828. Акафист святителю Иннокентию, иркутскому чудотворцу. – Спб., 1862. – 36 с.

1829. Жизнь и подвиги святителей Христовых и чудотворцев, Киево-братских молитвенников, святых: Феодосия Полоницкого-Углицкого, архиепископа Черниговского, Дмитрия Туптала, митрополита Ростовського и Иннокентия Кульчицкого, епископа Иркутского // Тр. Киев. духовн. акад. – 1899. – № 9. – С. 3–29.

1830. Житие святого отца нашего Иннокентия, епископа Иркутского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 5. – С. 162–196.

1831. *Иннокентий Святой, первый Иркутский епископ // Ярослав. епарх. ведомости. – 1861. – № 48.

1832. Мелетий, иеромонах. Археологическое открытие о святителе Иннокентии, угоднике и чудотворце Иркутском // Иркут. епарх. ведомости. – 1871. – № 21. – С. 271–274.

1833. Модест, архимандрит. Предание о проповедничестве св. Иннокентия, первого Иркутского епископа и чудотворца // Иркут. епарх. ведомости. – 1872. – № 19. – С. 241–248; № 20. – С. 253–258; № 23. – С. 320–324; № 45. – С. 791–793.

1834. Модест, еп. Люблинский. Жизнь св. Иннокентия епископа и чудотворца. – 2-е изд. – Спб., 1879. – 64 с.

Наступне вид.: Иркутск, 1898.

1835. *Святитель Иннокентий, первый епископ Иркутский. – М., 1884.

1836. *Святой Иннокентий, первый епископ Иркутский: Из сочинения Громова // Миссионер. – 1875. – № 4.

1837. Сказание о святителе Иннокентии чудотворце, первом Иркутском епископе // Ярослав. епарх. ведомости. – 1860. – № 27. – С. 248–249.

1838. Титов Ф. Речь, произнесённая 26 сентября 1898 года на академическом годовичном акте: “Об отношении Феодосия Черниговского, Дмитрия Ростовского и Иннокентия Иркутского к Киевской духовной академии и о значении их иерархической деятельности для всей русской церкви” // Тр. Киев. духовн. акад. – 1898. – № 11. – С. 303–307.

1839. Уничтожение записей о святом Иннокентии // Иркут. епарх. ведомости. – 1871. – № 22. – С. 308.

1840. Хойнацкий А. Краткий исторический очерк жизни святителя Иннокентия епископа Иркутского // Волын. епарх. ведомости. – 1870. – № 11. – С. 353–358.

Див. також: № 964, с. 698–700; № 981, с. 97–98; № 994, с. 129, 176, 217.

Иринарх, ігумен

1841. Благословенная речь игумена Киево-Печерского монастыря Иринарха царю Алексею Михайловичу. 1646 г., марта 12 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологической комиссией. – Спб., 1861. – Т. 3. – С. 84–85.

1842. Вести о приготовлениях Польского короля Владислава IV к войне с Турками и вооружении казаков против Турции, сообщённые Киево-Печерским игуменом Иринархом, в Москве. 1646 г., марта 2 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологической комиссией. – Спб., 1861. – Т. 3. – С. 82–83.

1843. Отписка Путивльского воеводы Василия Львова об отправлении в Москву игумена Киево-Печерского монастыря Иринарха с братиею, едущих с дарами к царю из Киева. 1646 г., февраля 10 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологической комиссией. – Спб., 1861. – Т. 3. – С. 78–79.

1844. Память о дарах царю Алексею Михайловичу от Киевского митрополита Петра Могилы и Киево-Печерского игумена Иринарха. 1646 г., мая 10 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологической комиссией. – Спб., 1861. – Т. 3. – С. 87.

1845. Память о посылке на двор, где остановился игумен Киево-Печерского монастыря Иринарх с братиею, шести человек стрельцов. 1646 г., февраля 26. Память о посылке к тому же игумену двух человек сторожей. Февреля 27 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологической комиссией. – Спб., 1861. – Т. 3. – С. 81.

Кальнофойський Афанасій († 1638)

1846. П-в А. В. Кальнофойский Афанасий // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1907. – Т. 8. – Стб. 180–181.

1847. Бетко І. Nagrobki Fundatorom Laury з книги Афанасія Кальнофойського ТЕРАТОУРГНМА LVBO CVDA (Київ 1638) як пам'ятка української релігійно-філософської поезії доби бароко // Медієвістика: Зб. наук. пр. – Одеса, 2002. – Вип. 3. – С. 209–223.

1848. Войтович Л. В. “Teraturgema” Афанасія Кальнофойського як джерело з генеалогії князівських родин / НАН України. Ін-т українознавства ім. Крип'якевича. – Львів, 2000. – 40 с.

1849. Голубев С. Т. О древнейшем плане г. Киева 1638 г. // Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1898. – Кн. 12. – Отд. 2. – С. 20–96.
Окр. відб.: К., 1898.

1850. Кілессо Т. План з книги А. Кальнофойського “Тератургимы” як джерело вивчення історії формування ансамблю Києво-Печерської лаври XI–XVIII ст. // Теорія та історія архітектури і містобудування: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Вип. 4: На честь Євгена Васильовича Тимановича. – С. 126–130.

1851. Ляскоронский В. Г. К вопросу о древнейшем плане г. Киева изданном в 1638 г. Афанасием Кальнофойским. – М., 1916. – С. 202–213.

1852. Петров Н. И. Опыт реставрации плана Киева в Тератургиме А. Кальнофойского 1638 года // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1918. – Т. 23, кн. 1. – С. 65–88.

1853. Шевчук В. “Тератургима” Атанасія Кальнофойського // Хроніка-2000. – 1997. – Вип. 17–18. – С. 18–22.

Див. також: № 64, прибавл., с. 146–154; № 208, с. 10, 16, 20, 21, 25, 49, 74, 102, 105–107, 109; № 382, т. 2, с. 109; № 962, с. 686–687; № 1099, с. 195; № 1101, с. 292; № 1311, т. 1, с. 58; № 1595, № 1790, с. 519–524; № 1815, с. 102–102; № 2097, т. 1, с. 293–309.

Кониський Георгій (1717–1795)

1854. Аскоченский В. Письма. 1. Георгия Конисского, епископа Белорусского. 2. Митрополита Тимофея (Щербацкого). 3. Митрополита Самуила (Миславского). (1773 г.) // Киев. губ. ведомости. – 1857. – № 37. – С. 267–269.

1855. Слово, сказанное Георгием Конисским в Киево-Печерской лавре при пострижении его в монашество (1744 г., августа 11 дня) // Тр. Киев. духовн. акад. – 1893. – № 6. – С. 291–306.

1856. Слово, сказанное Георгием Конисским в Киево-Печерской лавре в день Успения Пресвятыя Богородицы (1752 года, августа 15) // Тр. Киев. духовн. акад. – 1893. – № 6. – С. 316–327.

1857. Белинский В. Г. Несколько слов о “Современнике”: [По поводу статьи А. С. Пушкина о Конисском] // Белинский В.Г. Полн. собр. соч. – М., 1953. – Т. 2. – С. 178–184.

1858. Бережков М. Н. Георгий Конисский как проповедник. – К., 1895. – 15 с.

Рец.:

О. Г-ий // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1897. – Т. 20. – С. 32.

1859. Білецький О. І. Хрестоматія давньої української літератури (доба феодалізму) / Упоряд. чл. АН УРСР О. І. Білецький. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Рад. школа, 1952. – С. 344–358.

1860. Васютинский Ф. Речь перед панихидой в Нежинском соборе по Георгии Конисском, Архиепископе Могилёвском // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1895. – № 9. – Ч. неофиц. – С. 266–270.

1861. Васютинский Ф. Семейные документы предков Георгия Конисского, архиепископа Белорусского // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1895. – № 9. – Ч. неофиц. – С. 259–266.

1862. Вишневский Д. Риторический учитель Черниговского коллегиума монах Гавриил Искра и его столкновения с префектом Киевской академии Георгием Конисским // Киев. старина. – 1897. – № 9. – С. 60–67.

1863. Говорский К. Конисский Георгий: (Краткий биографический очерк) // Вестн. Зап. России. – 1864. – Т. 1. – Сентябрь. – С. 117.

1864. Грушевський М. Георгій Кониський // Село. – 1910. – № 12. – С. 3–4.

1865. Житецкий П. Памяти Георгия Конисского (1717–1795). – К.: Тип. Корчак-Новицкого, 1895. – 8 с.

Відб. з: Киев. старина. – 1895. – № 2. – С. 257–264.

1866. Иванова Л. Життя його належить історії // Наука і суспільство. – 1985. – № 7. – С. 42–43.

1867. Кашуба М. В. Георгий Конисский. – М.: Мысль, 1979. – 173 с. – (Мыслители прошлого).

1868. Кашуба М. В. Георгій Кониський – світогляд та віхи життя. – К.: Укр. центр духовної культури, 1999. – 227, [1] с. – (Духовні скарби України).

1869. *Колосов Н. А. Георгий Конисский, архиепископ Белорусский. – М., 1895.

1870. Георгий Конисский, архиепископ Белорусский // Полтав. губ. ведомости. – 1845. – № 50. – С. 496–498.

1871. Коялович М. О. Деятельность Георгия Конисского после первого раздела Польши // Христианское чтение. – 1873. – Ч. 1. – С. 309–339.

1872. Ливотов Е. Георгий Конисский // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1904. – Т. 5. – Стб. 228–234.

1873. Малиновский В. Проповедническая деятельность Георгия Конисского // Руководство для сельских пастырей. – 1871. – Т. 2. – № 25. – С. 266–277; № 26. – С. 298–310; № 27. – С. 348–358; № 29. – С. 418–429.

1874. Мащенко С. Георгій Кониський та його філософський курс: (До 285-річчя від дня народження) // Сіверян. літопис. – 2002. – № 4. – С. 38–45.

1875. Минькевич И. Георгий Конисский, архиепископ Белорусский (1717–13 февраля 1795 г.) // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1895. – № 4. – Ч. неофиц. – С. 116–126; № 5. – С. 132–138; № 6. – С. 154–160; № 7. – С. 191–197; № 8. – С. 223–226.

1876. Павлович М. Георгий Конисский, архиепископ могилёвский // Христианское чтение. – 1873. – Ч. 1. – С. 3–46.

1877. Петров Н. И. Очерки из истории украинской литературы XVII и XVIII веков. Киевская искусственная литература, преимущественно драматическая. – К., 1911. – С. 363–376.

1878. Пригоровский А. Слово при погребении преосв. Георгия Конисского, архиепископа могилевского // Христианское чтение. – 1843. – Ч. 4. – С. 398–411.

1879. *Пятницкий И. К. Георгий Конисский, архиепископ Могилевский: Ист. и библиогр. очерк. – Могилёв на Днестре, 1908.

1880. Сребницкий И. К биографии Георгия Конисского. – К., 1895. – 37 с.

Відб. з: Сб. ист.-филол. о-ва в Нежине. – 1896. – № 1. – С. 41–77.

1881. Столетие со дня кончины архиепископа Георгия Конисского // Киев. епарх. ведомости. – 1895. – № 5. – Отд. 2. – С. 202–204.

* * *

1882. Мацеевич Л. Неизданные стихотворения архиепископа Георгия Конисского // Тр. Киев. духовн. акад. – 1894. – № 1. – С. 127–143.

1883. Павлович М. Критико-библиографический очерк слов и речей Георгия Конисского // Христианское чтение. – 1873. – Ч. 2. – Июль. – С. 393–436.

1884. Пушкин А. С. Собрание сочинений Г. Конисского архиепископа Белорусского (Спб., 1835) // Пушкин А. С. Полн. собр. соч. – М.; Л., 1949. – Т. 7. – С. 326–344.

Див. також: № 382, т. 3, с. 204–207; № 962, с. 760–761; № 1099, с. 366–369, № 1101, с. 315–317, 320, 341–343; № 1311, т. 1, с. 92–96; № 1815, ч. 2, с. 118–126, 518; № 2881.

Копя Роман († 1736)

Див. № 1662.

Копинський Ісайя († 1640)

1885. Письмо митрополита Исайи Копинского к московскому патриарху Филарету о гонениях со стороны папистов. 1632 г. // Вестн. Зап. России. – 1865. – Т. 2. – № 5. – С. 48–53.

1886. Послание киевского митрополита Исайи Копинского князю Иеремии Корибуту-Вишневецкому // Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1851. – Т. 4. – С. 327; Воскресное чтение. – 1857. – № 16. – С. 156–161.

1887. Три королевских листа по делу между Исаией Копинским и митрополитом Петром Могилей: 1, лист Владислава IV к князю Корибуту-Вишневецкому по жалобе Копинского об отнятии основанных им на Заднепръи монастырей и передаче их в ведение Киевского митрополита. Король высказывает желание, чтобы монастыри эти были возвращены Копинскому и чтобы всё православное население Заднепръя отдавало ему должное послушание, как законному архиепископу Заднепрскому Северскому. 2, лист к митрополиту Петру Могиле по жалобе Копинского о наезде на Златоверхий Михайловский монастырь в Киеве, отнятии церковного серебра, утвари, документов и пр. и угрозах против его жизни. Король требует, чтобы митрополит помирился с Копинским и возвратил отнятое у него добро. 3, заручный королевский лист между Копинским и Могилей с наложением залога в 60000 коп литовских на того из них, кто первый позволит себе какия либо неприязненные действия по отношению к противнику. 1635 г., декабря 22 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 706–709.

* * *

1888. Говорский К. Копинский Исая: (Краткий биографический очерк) // Вестн. Зап. России. – 1864. – Т. 1. – Август. – С. 117–118.

1889. Голубев С. Т. Пётр Могила и Исая Копинский: (Вступление Петра Могилы на киевскую митрополию и его отношение к Ис. Копинскому) // Православ. обозрение. – 1874. – № 2. – С. 210–243; № 3. – С. 303–321.

1890. Голубев С. Т. По поводу рецензии на статью “Пётр Могила и Исая Копинский” // Киев. епарх. ведомости. – 1874. – № 10. – С. 280–287; № 13. – С. 361–374.

1891. Голубев С. Т. Удаление Исая Копинского из Киево-Михайловского монастыря: (К характеристике отношений между Петром Моголою и Исаяю Копинским) // Киев. епарх. ведомости. – 1874. – № 1.– Отд. 2. – С. 11–18; № 2. – Отд. 2. – С. 41–48.

1892. Добрянский А. Исая Борисович Копинский, православный епископ перемышльский // Науковий збірник Галицко-Русської матиці за 1866. – 1866. – С. 147–151.

1893. Исая Копинский // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1909. – Т. 6. – Стб. 1055.

Див. також: № 208, с. 96; № 424, с. 148–151; № 438, с. 120; № 1099, с. 182–184; №1101, с. 241, 288–289; № 1311, т. 1, с. 211–212; № 1815, с. 107–122; № 2097, т. 1, с. 24–28 (прил.), 302–317, 562–570.

Копистенський Захарія (між 1580–1585–1627)

1894. Акт избрания Захария Копыстенского на Киево-Печерскую архимандрию: (Из рукописи хранящейся в старом архиве Киево-Печерской лавры). 1624 г., ноября 20 // Киев. епарх. ведомости. – 1878. – № 13. – С. 394–396.

* * *

1895. Говорский К. Копыстенский Захария: (Краткий биографический очерк) // Вестн. Зап. России. – 1864. – Т. 1. – Сентябрь. – С. 118.

1896. Дзюба О. М. Історичні погляди письменника-полеміста початку XVII ст. Захарія Копистенського // Феодалізм: економіка, класова боротьба, культура. – К., 1986. – С. 59–73.

1897. Загайко П. К. Українські письменники-полемісти кінця XVI – початку XVII ст. в боротьбі проти Ватикану і унії. – К.: Вид-во АН УРСР, 1957. – С. 80–85.

1898. Захария Копыстенский // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1904. – Т. 5. – Стб. 673–676.

1899. Кагамлик С. Р. “Муж славен же і премудр в богослові” // Український церковно-історичний календар. 2002. – К., 2002. – С. 79–82.

1900. Пшеничний Є. Захарія Копистенський // Історія України в особах: Литовсько-польська доба. – К., 1997. – С. 145–152.

1901. Пшеничний Є. Захарія Копистенський і культурно-просвітницький гурток Єлисея Плетенецького // Українське бароко. – К., 1993. – С. 144–153.

1902. Сумцов Н. Ф. О литературных нравах южнорусских писателей XVII ст. // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1906. – Т. 11, кн. 2. – С. 259–280.

* * *

1903. Ершов А. Кто і коли написав Густинський літопис // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1930. – Т. 100. – С. 1–7 (205–211).

1904. Завитневич В. О значении западнорусской богословско-полемической литературы конца XVI и начала XVII века и месте, занимаемом в ней Палинодией Захария Копыстенского // Христианское чтение. – 1884. – Ч. 1. – С. 225–238.

1905. Завитневич В. “Палинодия” Захарии Копыстенского и её место в истории западнорусской полемики XVI и XVII вв. / Исслед. В. Завитневича. – Варшава, 1883. – [7], 400, LXXV, X с.

1906. Петров Н. Новооткрытый список “Палинодии” Захарии Копыстенского. – К.: Тип. Корчак-Новицкого, 1884. – 14 с.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1884. – № 6. – С. 244–257.

1907. Петров Н. Сплетский архиепископ Марк Антоний de Dominis и его значение в южнорусской полемической литературе XVII века: [Использование произведений Марка Антония в “Палинодии” Захарии Копыстенского] // Тр. Киев. духовн. акад. – 1879. – № 2. – С. 204–227; № 3. – С. 332–335.

1908. Сушко О. Причинки до студій над текстом Палінодії // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1903. – Т. 55. – С. 1–40.

1909. Флоренсон М. О Палинодии Захарии Копыстенского: (Библиографический очерк) // Киев. епарх. ведомости. – 1873. – № 24. – Отд. 2. – С. 729–742.

1910. Флоренсон М. Учение о церкви в Палинодии Захарии Копыстенского // Киев. епарх. ведомости. – 1874. – № 11. – Отд. 2. – С. 257–267; № 12. – С. 289–306.

1911. Франко І. Увага про назву “Палінодія” // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1903. – Т. 54. – С. 1–3.

Див. також: № 208, с. 48, 81; № 382, т. 2, с. 234–249; № 424, с. 145–147; № 438, с. 109–110; № 962, с. 770–771; № 1099, с. 179–181; № 1101, с. 244–245, 274–277; № 1311, т. 1, с. 20, 187–189; № 1590, с. 585; № 1790, с. 6–13, 32–36, 56–71, 95–126, 135–139, 147–177; № 1815, с. 65–66; № 2097, т. 1, с. 283–288, 294, 269–273, 277–279 (прил.); № 2233, № 2235, № 2236.

Косов Сильвестр († 1657)

1912. Губар А. Митрополит козацької доби // Історичний календар'97. – К., 1997. – С. 110–111.

1913. Салій К. Митрополит Київський Сильвестр Косов про зовнішню та внутрішню політику Б. Хмельницького // Маловідомі імена, події, факти: Зб. ст. – Київ; Донецьк, 2001. – Вип. 12. – С. 299–311.

* * *

1914. Герич Ю. Exegesis Сильвестра Косова. – Йорктон: Б-ка “Логосу”, [Б. р.]. – Т. 26. – 86 с.

1915. Защита святости и православия киево-печерских угодников в сочинении Сильвестра Косова “Paterikon” // Киев. епарх. ведомости. – 1875. – № 4. – С. 131–138; № 10. – С. 344–351; № 13. – С. 423–453; № 24. – С. 814–821.

Див. також: № 208, с. 10; № 962, с. 798, № 1669.

Кроковський Іосафат († 1718)

1916. Исторические мелочи. Письмо печерского архимандрита Иосафа Кроковского к генеральному есаулу Ломиковскому. 1698 г. / Сообщ. А. Л. // Киев. старина. – 1894. – № 5. – С. 359–360.

1917. Лист гетмана Ивана Скоропадского к митрополиту Иосафу Кроковскому о снятии проклятия с Дмитрия Горленко и прочих / Сообщ. М. Максимович // Киев. епарх. ведомости. – 1868. – № 16. – С. 614–618.

1918. Письмо царицы Екатерины митрополиту Иосафату Кроковскому 15.02. 1716 г. / Сообщ. Д. Вишнеvский // Киев. старина. – 1902. – № 5. – С. 86.

1919. Иосафат Кроковский // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1906. – Т. 7. – Стб. 177–180.

1920. Кагамлик С. Діяч мазепинської доби (митрополит Йоасаф Кроковський) // Український церковно-історичний календар. 2003. – К., 2003. – С. 104–106.

Див. також: № 62, с. 64, № 1099, с. 213–214; № 1790, с. 256–262; № 1815, ч. 1, с. 291, ч. 2, с. 5–24.

Ліницький (Леницький) Варлаам († 1741)

1921. Леонид, архимандрит. Келейный лечебник преосвященного Варлаама Леницкого // Киев. старина. – 1890. – № 11. – С. 326.

1922. Леонид, архимандрит. Паломники – писатели петровского и послепетровского времени или путники во святыи град Иерусалим // Чтения в О-ве ист. и древностей российских. – 1873. – Кн. 3 (печ. 1874). – С. 55–77.

Див. також № 1815, с. 300–301.

Мазепа Іван (1639–1709)

1923. Мазепа І. С. Листи Івана Мазепа. 1687–1691. Т. 1 / Упоряд. та авт. передм. В. Станіславський. – К.: Ін-т історії України НАНУ, 2002. – 480 с.

Зі змісту: Київський Печерський монастир. № 7. До Івана, Петра та Софії Олексійовичів. Про підтвердження прав Києво-Печерської лаври на ставропігію та друкарню. 1688 р., січень, Батурин. – С. 92–94; № 206. До Івана та Петра Олексійовичів. Про супроводження полтавськими козаками “царської скарбниці” з Новобогородицької фортеці до Охтирського полку, відправлення гетьманського послання до Семена Палія та про дозвіл Москви на візит сестри [черниці] Івана Мазепа до Батурина. 1690 р., грудня 29, Батурин. – С. 436–437; Київ. Печерський дівочий монастир. № 17. До Івана, Петра та Софії Олексійовичів. Про поїздку до Москви ігумені Печерського жіночого монастиря, матері Івана Мазепа Марії Магдалини. 1688 р., лютий, Батурин. – С. 107–108; № 18. До Василя Васильовича Голіцина. Про поїздку до Москви Марії Магдалини, наміри татар вчинити напад на Гетьманщину, відвідини лівобережної старшини родичами з Речі Посполитої, листування Івана Мазепа зі Станіславом Яблоновським, заборону листування запорожців з Андрієм Могилою. 1688 р., лютого 11, Батурин. – С. 108–111; № 209. До Івана та Петра Олексійовичів. Про розслідування суперечки між Київським Михайлівським та Київським Печерським монастирями щодо прав на володіння селом Хадосовкою. Кінець 1690 – початок 1691 р., Батурин. – С. 440–441.

1924. Письмо гетмана Мазепы патриарху Адриану, с просьбою благосклонно принять присылаемого Лазарем Барановичем в Москву архимандрита Феодосия Углицкого. 1691 г., октябрь // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 322–323.

* * *

1925. Андрусак М. Досліди над діяльністю гетьмана Івана Мазепи та його доби // Самостійна Україна. – 1952. – № 2. – С. 16–17.

1926. Андрусак М. З найновішої літератури про Мазепу: [Огляд публікацій М. Возняка, Б. Лепкого, Б. Крупницького, Д. Дорошенка, М. Голубця, І. Борщака, Р. Мартеля, В. Трепке, П. Хруща] // Вістник: Місячник літератури, мистецтва, науки і громадського життя. – 1933. – Т. 2, кн. 4. – С. 284–290.

1927. Андрусак М. Щедрою десницею Вашою... // Пам'ятки України. – 1981. – № 6. – С. 26–31.

1928. Апанович О. Гетьман Іван Мазепа – будівничий української культури // Слово і час. – 1995. – № 3. – С. 85–88.

1929. Апанович О. Іван Мазепа – “зиждитель храмів і скарбів духовних” // Людина і світ. – 1994. – № 8. – С. 2–5.

1930. Афонін О. Герб Івана Мазепи знову з'явився на церкві Всіх Святих у Києві // Київ. вісн. – 1999. – 16 груд.

1931. Бантыш-Каменский Д. Н. История Малой России со времён присоединения оной к российскому государству при царе Алексее Михайловиче, с кратким обозрением состояния сего края. Ч. 3: От избрания Мазепы до уничтожения гетьманства. – М.: Тип. Селивановского, 1822. – VIII, 243 с.; 1 л. портр.

1932. Бжеський Л. Мазепа в історії й літературі та для сучасності: (Розвідка) / Характерник (псевд.). – Чернігів: Зах. друк. губ. земства, 1918. – 63 с.

1933. Борисенко В. Київ у другій половині XVII ст.: [Відбудова Києва І. Мазепою] / В. Борисенко, С. Саченко // Київ. старовина. – 1993. – № 4. – С. 93–99.

1934. Борщак І. Іван Мазепа. Життя і пориви великого гетьмана / І. Борщак, Р. Мартель; [Авториз. пер. з фр. М. Рудницького]. – К.: Вид-во СП “Свенас”, 1991. – 133, [2] с.: іл.

1935. Будзиновський В. Гетьман Іван Мазепа. – Львів: НТШ, 1909. – 47 с. – (Вид. т-ва “Просвіта” у Львові).
1936. Булгарин Ф. Мазепа. Ч. 1–2. – Спб., 1833. – [4], 451 с.
1937. В. Г. Молдавские сведения о месте погребения и могиле Мазепы // Киев. старина. – 1885. – № 7. – С. 501–505.
1938. В. И. К биографии Ивана Мазепы // Киев. старина. – 1896. – № 7–8. – С. 19.
1939. Васильєв М. Взаємовідносини Івана Мазепи з Києво-Печерською лаврою // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні: Зб. наук. ст. – Луганськ, 2001. – Вип. 10. – С. 139–142.
1940. Великий меценат // Укр. слово. – 1994. – № 42. – С. 7.
1941. Вінтоняк О. Анатема на гетьмана Мазепу. ...Не могла старшина підрахувати побожних пожертв ясновельможного; Яковенко Н. *Vae vicitis* // Неправда московських анафем. – К., 1999. – С. 164–179.
1942. Гетьман Іван Мазепа і Києво-Печерська лавра / Ред. В. Колпакова; Нац. Києво-Печер. іст.-культ. заповідник. – К.: Полі-графіка, 2000. – 186 с.: іл.– (Могилянські читання 1999 року: Матеріали щорічної наук. конференції).
1943. Гетьман Іван Мазепа та його доба: (До 285-річчя від дня смерті): Тези доп. наук. конф. [13–14 жовт. 1994 р., м. Київ / Упоряд. Г. Ярова]. – К.: Всеукр. “Просвіта” ім. Т. Г. Шевченка, 1995.– 46, [1] с. – (Музей гетьманства).
1944. Горенко-Баранівська Л. Гетьман І. Мазепа – фундатор закладів культури й освіти в Україні другої половини XVII – початку XVIII ст. // Українознавство. – 2002. – № 4. – С. 220–223.
1945. Готвальд В. Мазепа. – М.: Дело, 1912. – 96 с. – (Ист. б-ка. № 8).
1946. Дабижа А. В. Мазепа – князь и его шляхетский и княжеский гербы: (Рисунок и статья) // Киев. старина. – 1885. – № 12. – С. 715–718.
1947. Доманицький В. Націотворча роля гетьмана Мазепи: Промова на ювілейних урочистостях з приводу 250-ліття смерті гетьмана І. Мазепи в Детройті, Мінеаполісі та Вінніпезі / Передм. Президента УВАН в Канаді Яр. Рудницького. – Чикаго, 1960. – 50 с.
1948. Донцов Д. Гетман Мазепа в западно-европейской литературе // Укр. жизнь. – 1913. – № 4. – С. 58–69.

1949. [Донцов Д.]. Його милість Іван Мазепа, гетьман / Д. Д. // Вістник: Місячник літератури, мистецтва, науки і громадського життя. – 1933. – Т. 1, кн. 1. – С. 42–44.
1950. Дудко Ф. Могила гетьмана Івана Мазепи // Галицька старовина. – 1994. – Ч. 2, вересень. – С. 15–18.
1951. Енсен А. Мазепа: Історичні портрети: Пер. зі швед. – К.: Укр. письменник, 1992. – 205 с.: іл.
1952. Жила В. Гетьман Іван Мазепа під турецькою опікою: історія й оцінка // Календар-альманах “Нового шляху”. – Торонто (Канада), 1994. – С. 96–111.
1953. Ж-цкий А. Новая монография о гетмане Мазепе // Вестн. Европы. – 1898. – Кн. 6. – С. 838–847.
1954. Задонский Н. Гетман Мазепа: (Ист. хроника) // Лит. Воронеж. – 1940. – № 2. – С. 83–237.
1955. Извольский С. Иван Мазепа, гетман Малороссийский: Ист. рассказы. – М.: Тип. Коноваловой, 1907. – 108, 95 с.
1956. Каюков В. І. Гетьман І. С. Мазепа – славний син українського народу // Почат. шк. – 1994. – № 3. – С. 30–33.
1957. Ковалевська О. Меценатська діяльність гетьмана І. С. Мазепи в історіографії ХІХ–ХХ століть // Козацька скарбниця. Гетьманські читання, присвячені десятій річниці Музею гетьманства. – К., 2003. – С. 108–114.
1958. Костомаров М. І. Історичні монографії Миколи Костомарова. Т. Х–ХІ. – Львів: Друк. НТШ, 1895–1896. – (Руська іст. б-ка під ред. О. Барвінського. Т. ХVІІ).
Т. Х: Мазепа. Ч. 1. – 1895. – 198 с.
Т. ХІ: Мазепа. Ч. 2. – 1896. – 296 с.
1959. Костомаров М. І. Мазепа / Підгот. текста і прим. М. Ф. Котляра // Укр. іст. журн. – 1988. – № 8; 1989. – № 1. – С. 129–144; № 2. – С. 137–152; № 4. – С. 126–142; № 5. – С. 128–140; № 6. – С. 130–138; № 7. – С. 134–143; № 8. – С. 135–149; № 9. – С. 136–147; № 11. – С. 117–131.
1960. Костомаров Н. І. Мазепа: Ист. монография. – М.: Тип. Кушнерёва и К, 1882. – 446 с.
1961. Костомаров Н. І. Мазепа. – М.: Республика, 1992. – 335 с.; 1 портр.

1962. Кравцов Д. Гетьман Мазепа в українській історіографії ХІХ ст.: (Огляд) // Зап. іст.-філол. від. ВУАН. – 1925. – Кн. 6. – С. 234–246.
1963. Крупницький Б. Д. Гетьман Мазепа та його доба: Пер. з нім. / Передм. В. М. Горобця. – К.: Україна, 2001. – 240 с.: іл.
1964. Купранець О. Виклятий гетьман Мазепа. – Торонто: Для світла, 1958. – 28 с.
1965. Луців В. Гетьман Іван Мазепа: (життя і пориви великого гетьмана). – Торонто: Наук. т-во ім. Шевченка, 1954. – 125 с.: іл. – (Праці іст.-філол. секції).
1966. Мазепа: Зб. / Передм., упоряд. тексту й іл., комент. Ю. І. Іванченко. – К.: Мистецтво, 1993. – 240 с.
1967. Мазепа: Зб. Т. 2 / Ред. проф. Р. Смальстоцький. – Варшава, 1938. – 118 с.: іл. – (Праці Укр. Ін-ту. Т. 46. Серія іст., кн. 5).
1968. Іван Мазепа – гетьман України (1687–1709): [Бібліогр. покажчик] / Передм. Г. Ярової; Іст. довід. В. Замлинського; Підгот. Г. Шовкопляс, І. Шовкопляс // Неопалима купина. – 1995. – № 1–2. – С. 234–255. – До 285-х роковин смерті.
1969. Іван Мазепа і Москва: Іст. розвідки / Ред. Л. Бондаренко. – К.: Рада, 1994. – 173 с.
1970. Мазепа – людина і історичний діяч / Упоряд. М. Чікало. – К.: Ритм-II, 1991. – 47 с.
1971. Маланюк Е. Illustrissimus Dominus Mazera = (Ясновельможний пан Мазепа) – тло і постать; Андрусак М. Гетьман Іван Мазепа як культурний діяч. – К.: Обереги, 1991. – 46 с.
1972. Марченко М. К. Мазепа, его бумаги и письма: (Меньшиковский архив имп. Акад. наук). – Спб., 1909. – 19 с.
1973. Марченко О. І. Література про гетьмана Мазепу в фондах Державної історичної бібліотеки України. – К., 1999. – 10 с.
1974. Мацьків Т. Гетьман Іван Мазепа в західноєвропейських джерелах 1687–1709 / НАН України. Ін-т археографії; Укр. вільний ун-т (Мюнхен). – 2-е вид., доп. – Київ; Полтава, 1995. – 312 с.
1975. Мицик Ю. Україна і гетьман Мазепа у мемуарах Л. Чаковського // Сіверян. літопис. – 2004. – № 2–3. – С. 28–37.

1976. Молчановский Н. Несколько данных о смерти и наследстве Мазепы // Киев. старина. – 1903. – № 1. – С. 91–101.
1977. Новосвітня Е. В Києво-Печерском заповіднику встановлен фамільний герб гетьмана Мазепи // Факти і коментарії. – 2000. – 12 янв. – С. 10.
1978. Оглоблін О. Гетьман Іван Мазепа і духовне життя України // Пам'ятки України. – 1991. – № 6. – С. 16–19.
1979. Оглоблін О. П. Гетьман Іван Мазепа та його доба / Ред. Л. Винар. – 2-е вид., доп. – Нью-Йорк; Київ; Львів; Париж; Торонто, 2001. – 461 с.; 1 портр.
1980. Огнєва О. Іван Мазепа в традиції українських стародруків О. Огнєва, О. Златогорський // Данило Братковський – поет і громадянин: Наук. зб. матеріалів наук.-краєзн. конф., приуроченої 300-й річниці страти Данила Братковського. – Луцьк, 2002. – С. 59–63.
1981. Павленко С. О. Міф про Мазепу. – Чернігів: Сіверянська думка, 1998. – 246 с.: іл.
1982. [Пассек Я. Х.]. Мазепа: (Из записок Яна Хризостома Пассека) // Рус. архив. – 1878. – Вып. II. – С. 343–347.
1983. Плохинский М. М. Гетман Мазепа в роли великорусского помещика. – Х., 1892. – [4], 31 с.
1984. Пуцко В. Гетьман Іван Мазепа і розвиток українського мистецтва // Київ. старовина. – 1995. – № 3. – С. 49–53.
1985. Резніков В. Смерть Мазепи: (З нагоди 209 роковин) / В. Різниченко (псевд.). – К.: Шлях, 1918.– 20 с.; К.: Друк. Кооп. установ “Союзбанк”.– 16 с.: іл.
1986. Романенчук Б. Іван Мазепа в європейській літературі: (Бібліогр. студія) // Вістник: Місячник літератури, мистецтва, науки і громадського життя. – 1934. – Т. 1, кн. 3. – С. 186–191; Т. 2, кн. 5. – С. 366–370; Т. 2, кн. 6. – С. 441–443; Т. 3, кн. 9. – С. 652–658.
1987. Салій К. Іван Мазепа і українська православна церква кінця XVII – початку XVIII ст. // Київ. старовина. – 1999. – № 4. – С. 159–163.
1988. Саченко С. Мазепа – будівничий // Наука і суспільство. – 1991. – № 4. – С. 44–46.
1989. Січинський В. Зиждитель храмів і скарбів духовних // Пам'ятки України. – 1991. – № 6. – С. 21–25.

1990. Січинський В. Іван Мазепа – людина і меценат // Літопис Червоної Калини. – 1993. – № 3. – Ч. 21–22. – С. 27–33.
1991. Слабошпицький М. Мазепин дзвін // Дивослово. – 1994. – № 7. – С. 3–5.
1992. Смолій В. А. З думою про Україну // Українська ідея. Перші речники. – К., 1994. – С. 47–62.
1993. Ступак Ф. Я. Добродійна діяльність гетьмана І. Мазепи // Укр. іст. журн. – 2005. – № 1. – С. 138–147.
1994. Тріумф і драма Івана Мазепи // Заклик. – 1996. – № 7. – С. 26–28.
1995. Уманець Ф. М. Гетман Мазепа: Іст. монографія. – Спб.: Тип. Меркушева, 1897. – 455, II с.
1996. Хведченя С. Гетьман Мазепа – фундатор київських храмів // Історія українського середньовіччя: Козацька доба: Зб. наук. пр. Ч. 2. – К., 1995. – С. 101–107; Нар. творчість та етнографія. – 1997. – № 5–6. – С. 77–81.
1997. Хведченя С. Розбудова київських храмів гетьманом Іваном Мазепою (кінець XVII – початок XVIII ст.) // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наук. праць. – К., 2005. – Число 12, ч. 1. – С. 407–416.
1998. Хоткевич Г. Гетьман Іван Мазепа. – Х.: Друк. “Просвещение”, 1917. – 46 с. – (Іст.-попул. б-ка; № 1).
Наступне вид.: Х.: Друк. Т-ва “Просвіта”, 1918. – 48 с.
1999. Чернецький Є. Як звали Мазепу козацьким звичаєм?: (Реконструкція родоводу Івана Мазепи) // Визвол. шлях. – 2004. – Кн. 2. – С. 104–114.
2000. Черняхівська Г. Меценацтво Гетьмана Івана Мазепи // Пам’ять століть. – 2000. – № 4. – С. 39–50.
2001. Шарварок О. “Собор Мазепин сяє, біліє ...”, або чи вважав Тарас Шевченко Гетьмана зрадником українського народу: Іст.-літ. есей // Київ. – 1993. – № 3. – С. 126–133.
2002. Шведов І. Етюди до портрета гетьмана Мазепи // Чумац. шлях. – 2001. – № 1. – С. 25–31; № 3. – С. 15–18.
- Див. також: № 64, прибавл., с. 79–80; № 208, с. 77; № 472, № 477, № 962, т. 2, с. 104; № 1792, № 2003, № 2791, № 2800.

Максимович Иоанн († 1732)

2003. Грамота Петра I Черниговскому архиепископу Иоанну Максимовичу [об измене Мазепы и избрании нового гетмана] / Сообщ. Милорадович // Киев. старина. – 1884. – № 8. – С. 747–748.

2004. Письмо Иоанна Максимовича, наместника новопечерского, Иоакиму, патриарху московскому, по возвращению из Москвы, с благодарностью за благосклонность патриарха // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 227–228.

2005. Ход дела о поставлении в архиепископы Черниговские Иоанна Максимовича, после смерти Феодосия Углицкого. 1697 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 436–437.

* * *

2006. Абрамов Н. Иоанн Максимович, митрополит Тобольский и всея Сибири. 1711–1715 г. // Странник. – 1863. – Т. 2 (май). – Отд. 1. – С. 71–87. Окр. відб.: Спб., 1850. – 17 с.

2007. Доброгаев М. Грамота Святителя Иоанна Максимовича // Вера и Жизнь. – 1916. – № 9–10. – С. 108–116.

2008. Дроздов В. Иоанн Максимович – основатель Черниговской семинарии // Вера и Жизнь. – 1916. – № 9–10. – С. 82–101.

2009. Ефимов А. Вещественные памятники и священные предметы времени Святителя Иоанна // Вера и Жизнь. – 1916. – № 9–10. – С. 102–103.

2010. Ефимов А. Святитель Божий Иоанн Максимович, митрополит Тобольский и всея Сибири (1651–1715 гг.) // Вера и Жизнь. – 1915. – № 11. – С. 25–63.

2011. Ефимов А. Универсалы, грамоты и иные письменные памятники времени архиепископа Иоанна // Вера и Жизнь. – 1916. – № 9–10. – С. 104–107.

2012. Житие святителя Иоанна, митрополита Тобольского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 2. – С. 363–366.

2013. История прославления Святителя Иоанна Максимовича // Вера и Жизнь. – 1916. – № 9–10. – С. 19–27.

2014. Мащенко С. Українські мислителі XVII–XVIII століть на Чернігово-Сіверщині. – Чернігів: Чернігівські обереги, 2003. – С. 110–132.

2015. Митрополит Иоанн Максимович: Перенесение его праха в 1826 г. / Сообщ. А. А. Титов // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1886. – № 9. – Ч. неофиц. – С. 259–263.

2016. Путинцев М. Иоанн Максимович, митрополит Тобольский // Омские епарх. ведомости. – 1912. – № 9. – С. 40–42.

2017. Пуцко В. Труменний портрет Іоанна Максимовича (митрополита тобольського і сибірського) / В. Пуцко, Н. Сухорукова // Київ. старовина. – 1994. – № 4. – С. 101–103.

2018. Святитель Божий Иоанн Максимович: (Жизнеописание) // Вера и Жизнь. – 1916. – № 9–10. – С. 28–48.

2019. Святитель Иоанн Максимович, митрополит тобольский и сибирский, новоявленный чудотворец. (1651–1715 гг.) // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 22. – Отд. 2. – С. 490–498; № 23. – С. 518–523; № 24. – С. 540–547; № 25. – С. 559–564; № 26. – С. 577–581; № 27. – С. 597–600; № 28. – С. 617–621; № 30–31. – С. 657–666; № 32–33. – С. 693–699.

2020. Святитель народився в Ніжині: Духовні повчання Св. Іоанна Максимовича / Упоряд., бібліогр. нарис та прим. О. Морозова; Укр. правосл. церква Київ. Патріархату; Духовно-просвітницький центр “Відродження” Греко-Всехсвятської парафії м. Ніжина. – Ніжин, 2001. – 56 с.: іл. – (Святі землі української).

2021. Смирнов Д. Митрополит Тобольский и всея Сибири, Иоанн Максимович // Тобольские епарх. ведомости. – 1912. – № 13. – С. 279–285; № 14. – С. 307–314; № 15. – С. 332–340.

2022. Славин Н. Иоанн Максимович, митрополит Тобольский, бывший архиепископ Черниговский // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1892. – № 12. – Ч. неофиц. – С. 511–516; № 14. – С. 635–639; № 17. – С. 716–719.

2023. Титов Ф. Иоанн Максимович // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1906. – Т. 7. – Стб. 137–138.

2024. Чудесныя исцеления при гробе митрополита Иоанна Максимовича // Вера и Жизнь. – 1916. – № 9–10. – С. 49–81.

2025. Юрьевский А. К жизнеописанию святителя Иоанна Максимовича // Тр. Киев. духовн. акад. – 1916. – № 5–6. – С. 62–94.

* * *

2026. Сахаров В. Апокрифические и легендарные сказания о пресвятой девице Марии, особенно распространённые в древней Руси // Христианское чтение. – 1888. – Ч. 2. – С. 658–662.

Характеристика твору І. Максимовича “Богородице дево радуйся”.

Див. також: № 62, с. 111; № 382, т. 2, с. 318–319; № 964, с. 375–377; № 1099, с. 211–213; № 1311, т. 1, с. 287–289; № 1815, с. 212–214.

Малицький Ієрофей (1727–1799)

2027. Две грамоты митрополитов Киевских Самуила Миславского (1783–1796 гг.) и Иерофея Малицкого (1796–1799 гг.) / Сообщ. Н. В. Стороженько // Киев. старина. – 1890. – № 12. – С. 511–514.

2028. Приказ 1792 г. киевского митрополита Иерофея Малицкого на имя киевской духовной дикастерии // Киев. епарх. ведомости. – 1892. – № 9. – С. 249.

* * *

2029. Белгородский А. В. Киевский митрополит Иерофей Малицкий (1796–1799 гг.) // Тр. Киев. духовн. акад. – 1900. – № 8. – С. 567–616; 1901. – № 2. – С. 211–255; № 4. – С. 491–530; № 6. – С. 211–243; № 8. – С. 470–528.

Окр. відб.: К.: Тип. Горбунова, 1901. – II, 204 с.

2030. Ода и другие стихотворения на прибывшего в Киев нового архипастыря, св. правит. Синода члена, высокопреосвященного митрополита Киевского и Галицкого и священноархимандрита Киево-Печерской лавры Иерофея, от Киевской академии усерднейше поднесённая 1796 года. – [К.: Тип. Акад. Киевской при Лавре Печерской, 1796]. – 18 с.

2031. Перерва В. Діяльність Ієрофея (Малицького) на чернігівській та київській архієрейських кафедрах // Сіверян. літопис. – 2001. – № 2. – С. 54–58.

2032. Радосныя чувствования муз, излианныя в одах и разных стихотворениях при всерадостном случае поздравления с прибытием его высокопреосвящ. митрополита Киевского и Галицкого и священноархимандрита Киевопечерской лавры Иерофея. Посвящённые учениками российского стихотворения 1796 года мая 31. – [К.]: Тип. Акад. Киевской при Лавре Печерской, [1796]. – [4], 68 с.

2033. Торжество казённых питомцев Киевской академии на приезд Святейшаго правительствующаго Синода члена высокопреосвященнаго митрополита Киевского и Галицкого и Киево-Печерской лавры священноархимандрита Иерофея 1796 года. – [К.: Тип. Акад. Киевской при Лавре Печерской, 1796]. – 12 с.

Вірші рос. та польськ. мовами.

2034. Труды Киевской академии учеников российского красноречия его высокопреосвящ. Святейшаго правительствующаго Синода члену, Киевскому и Галицкому митрополиту и Киевопечерския лавры священно-архимандриту Иерофею при всерадостном поздравлении его с прибытием в Киев, посвящённыя 1796 года мая 31 дня. – [К.: Тип. Акад. Киевской при Лавре Печерской, 1796]. – [4], 76 с.

Вірші та промови. В кінці присвяти підпис: “Российского красноречия учитель Никита Соколовский с учениками”.

Див. також № 62, с. 65.

Миславський Самуїл (1731–1796)

2035. Аскоченский В. Переписка [1769 г.] Самуила митрополита Киевского и Галицкого с игуменом Киево-Выдубицкого монастыря Иаковом // Киев. губ. ведомости. – 1857. – № 27. – Ч. неофиц. – С. 185–186.

2036. Письма Киевского митрополита Самуила Миславского к Высочайшим особам и другим лицам / Сообщ. Н. И. Петров // Тр. Киев. духовн. акад. – 1884. – № 10. – С. 286–300; 1885. – № 3. – С. 440–456; № 5. – С. 122–140.

2037. Рескрипт Императрицы Екатерины II Киевскому митрополиту Самуилу Миславскому в ответ на его представление относительно положения Киевской Академии. 1787 г., 15 марта // Памятники, изданные Киевскою комиссиею для разбора древних актов. – К., 1897. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 506–508.

2038. Рескрипт Императрицы Екатерины II, на имя Преосвященнаго Митрополита Киевскаго Самуила, относительно Киевской Академии. 1787 г., марта 15 // Памятники, изданные временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1846. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 368–371.

* * *

2039. К биографии митрополита Киевского Самуила / Сообщ. А. А. Танков // Киев. старина. – 1897. – № 9. – С. 70–72.

2040. Лебедев А. С. Епископская деятельность Самуила Мыславского в Белгородской епархии // Тр. XII Археол. съезда. – 1905. – Т. 3. – С. 357–358.

2041. Леванда И. В. Речь, говоренная в день рожества Христова его преосвящ., св. правит. Синода члену Самуилу, митрополиту Киевскому и Галицкому и Киевопечерской лавры архимандриту, Киево-Софийского собора протоиереем Иоанном Левандою. – [К.: Тип. Акад. Киевской при Лавре Печерской, 1795]. – 4 с.

2042. Леванда И. В. Речь по случаю истечения 12-летнего времени прибытия в Киев высокопреосвященного Самуила, св. правит. Синода члена митрополита Киевского и Галицкого и священноархимандрита Киево-Печерской лавры, говоренная в Киево-Софийском архиерейском доме собора протоиереем Иоанном Левандою 29 ноября 1795 г. – [К.: Тип. Акад. Киевской при Лавре Печерской, 1795]. – [4] с.

2043. Леванда И. В. Слово на погребение Самуила, митр. Киевского, 10 января 1796 г. – К., 1796. – 7 с.

2044. Микитась В. Л. Миславський Самуїл Григорович, чернече ім'я Самуїл / В. Л. Микитась, Є. О. Колесник // Києво-Могилянська академія в іменах, XVII–XVIII ст. – К., 2001. – С. 365–366.

2045. Рождественский Ф. Самуил Миславский, митрополит Киевский, до вступления на Киевскую митрополию // Тр. Киев. духовн. акад. – 1876. – № 3. – С. 510–563; № 11. – С. 505–536; 1877. – № 4. – С. 3–39; № 5. – С. 301–359; № 6. – С. 509–577.

Окр. відб.: К., 1877. – 179, 44 с.

2046. Ружичин Р. Самуил Миславский и его проповеднические произведения. – [Б.м.], 1899. – 186 с.

2047. Титов А. Самуил Миславский на Ростовской кафедре // Рус. архив. – 1906. – № 1. – С. 177–208.

Див. також: № 62, с.65; № 208, с. 10, 22, 25, 38, 122; № 1854, № 2027.

Могила Петра (1597–1647)

2048. Акт Братства, которым оно признаёт Петра Могилу, до его смерти, главным начальником и распорядителем Киевских школ и проч. 1631 г., декабря 30 // Памятники, изданные временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1846. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 100–112.

2049. Бевзо О. А. Львівський літопис і Острозький літопис: Джерело-знав. дослідж. / Відп. ред. Ф. П. Шевченко; АН УРСР. Ін-т історії. – 2-е вид. – К., 1971. – С. 75, 76, 111, 112, 130, 131, 136, 137, 145, 147, 148, 150, 157–160.

2050. Галант И. В. Киевский митрополит Пётр Могила и его отношение к евреям: [Архив. документ] // Киев. старина. – 1905. – № 5. – С. 149–152.

2051. Грамота, данная Петром Могилою львовскому типографу Михайле Слёзке на друкованье книг // Киев. епарх. ведомости. – 1873. – № 22. – Отд. 2. – С. 645–652.

2052. Грамота Петра Могилы к Могилевскому Братству // Могилев. губ. ведомости. – 1847. – № 49. – С. 1127–1129.

2053. Духовное завещание Петра Могилы. 1646 г., декабря 22 // Памятники, изданные временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1846. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 149–181; Памятники, изданные Киевскою комиссиею для разбора древних актов. – К., 1897. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 429–436.

2054. Жалоба Киевского митрополита Петра Могилы на игумена Гощского православного монастыря Феофана Скуминовича о тайном побеге его из монастыря и увозе с собою в Вильно порученных ему документов, денежных сумм и церковного имущества // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 784–785.

2055. Жалоба от имени униатского митрополита Иосифа-Вельямина Рутского о том, что Киевопечерский архимандрит Петр Могила, вооружив свыше 1000 человек монастырских крестьян и пригласив для руководства ими около 150 человек Запорожских козаков, наслал их на митрополичье имение с. Зазимово, по прибытии к коему посланные, поставив для утращения жителей виселицы, продержали село в осаде в течение целой недели, а сами тем временем частью собрали, частью уничтожили весь хлеб на Зазимовских полях, вырубил бортное дерево и причинили тамошним крестьянам многие другие грабежи. 1630 г., августа 2 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 618–620.

2056. Жалоба от имени униатского митрополита Рафаила Корсака о том, что митрополит Петр Могила, посетив Луцкую соборную св. Иоанна Богослова церковь, после того как она перешла в ведение православного епископа Луцкого Афанасия Пузыны, и найдя в ней св. тайны, освященные ещё униатскими священниками, приказал выбросить их вон, но бывший при этом епископ Пузына распорядился тайно перенести их в униатскую Троицкую церковь. 1638 г., июля 14 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 740–741.

2057. Жалоба подкомориной Киевской Теофилии Горностаевой на архимандрита Киевопечерского монастыря Петра Могилу о том, что он заключает в тюрьму ея крестьян, причиняет им побои, угрожает вешать их и сжечь их имущество, и вообще разоряет ея имение. Дознание возного по жалобе Горностаевой. 1629 г., октября 20 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 602–604.

2058. Имнология, си ест песнословие, албо песнь през части писмом мовленая на день воскресения Господа нашего Иисуса Христа. Пану, пас-тыру, опекунови и добродееви своему през делатители в типографіи в да-руночку низко принесена... – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1630. – [6] л.

Панегірик-акростих Петру Могилі підписаний 10 чоловіками, серед яких – Памва Беринда, Степан Беринда, Тарасій Земка.

2059. [Максимович М.]. Заметка к акту избрания Петра Могилы в митрополиты киевские / М. М. // Киев. епарх. ведомости. – 1867. – № 8. – Отд. 2. – С. 243–248.

На с. 244–248 – текст акта (1632 р.; в перекладі з польської мови; рукопис XVII ст.).

2060. Малафеев О. Универсал киевского митрополита Петра Могилы киевскому православному братству о притеснениях от католиков и униатах. 1640 г., 2 апреля // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1848. – Кн. 6. – С. 64–66.

2061. Обет Петра Могилы об устройении школ в Киеве. 1631 г., июня 15 Памятники, изданные временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1846. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 93–99.

2062. Обещание киевопечерского архимандрита Петра Могилы относительно обеспечения приглашённых учителей для учреждаемого им в Киеве училища. 1631 г., июня 15 // Памятники, изданные Киевскою комиссиею для разбора древних актов. – К., 1897. – Т. 2. – Отд. 1. – С. 410–411.

2063. Оглоблин Н. Из архивных мелочей. III. Царские дары посланцам митрополита Петра Могилы, 1644 г. // Киев. старина. – 1889. – № 5–6. – С. 580–583.

2064. Протест игумена Серафiona Бельскаго и братии Киево-Никольскаго монастыря против Киевскаго митрополита Петра Могилы, незаконно присвоившаго себе титул игумена этого монастыря, и жалоба о том, что митрополит при помощи Запорожских казаков выгнал их из монастыря и отобрал его в своё распоряжение. 1636 г., июня 27 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1883. – Ч. 1, т. 6. – С. 726–727.

2065. Свідчення возного про покладення позовів різним особам за скаргою митрополита Йосипа Рутського, в їх числі: Архімандриту Києво-Печерського монастиря св. Петру Могилі три позови: 1. Про знищення парому на Дніпрі, що належав Видубицькому монастирю; 2. Про побиття перевізників згаданого парому; 3. Про спустошення сіножатей у гнилецьких, кумисівських та кальнолузьких маєтностях. Київ, року 1629, червня 15 // Пам'ятки. Архів Української Церкви. – К., 2001. – Т. 3, вип. 1. – С. 378–379.

2066. Собственноручныя записки Петра Могилы // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1887. – Ч. 1, т. 7. – С. 49–89.

2067. Челобитная Киевскаго митрополита Петра Могилы царю Алексею Михайловичу о милостыне на монастыри. 1646 г., генваря 13 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1861. – Т. 3. – С. 68–70.

2068. Челобитная Киевскаго митрополита Петра Могилы царю Михаилу Фёдоровичу о милостыне на устройство разорённых униатами церквей. 1640 г., октября 29 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1861. – Т. 3. – С. 27–29.

* * *

2069. Алексей (Громадский), архиеп. Отношение митрополита Петра Могилы к унии с Римом. – Варшава: Синод. тип., 1932. – 88 с.

2070. Антонов В. Пётр Могила, митрополит Киевский, поборник православия в борьбе с униєю. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1889. – 8 с.

2071. Антонович В. Коротка історія Козаччини: З іл. та картою України. – К.: Україна, 1991. – Гл. 4. – С. 51–60.

2072. Арсеньев А. В. Словарь писателей древнего периода русской литературы IX–XVII века (862–1700 гг.). – Спб.: Кн. маг. “Нового времени”, 1882. – 136 с.

2073. Астряб М. Г. Лубенский Мгарский Свято-Преображенский монастырь. – Полтава: Электрич. тип. Г. И. Маркевича, 1915. – С. 4–6.

2074. Атлантова Л. Петро Могила: Історія України в особах // Освіта. – 1991. – 5 жовт.

2075. Баранович А. И. Украина накануне освободительной войны середины XVII в.: (соц.-эконом. предпосылки войны) / АН СССР, Ин-т истории. – М., 1959. – С. 64, 157–162.

2076. Белебега І. Українська еліта. – Х.: Березіль, 1999. – С. 185–186.

2077. Білодід О. І. Загадка Петра Могилы // Київ. старовина. – 1993. – № 3. – С. 56–69.

Окр. відб.: К.: Б-ка українця, 1997. – 46 с. – (Серія “Б-ка українця”).

2078. Білодід О. І. Знахідки під фундаментом Успенського собору: [Знайдено поховання Петра Могили] / О. Білодід, В. Харламов // Київ. – 1983. – № 9. – С. 148–157.

2079. Білодід О. І. Ідеї просвітництва в діяльності Петра Могили / О. І. Білодід, С. Б. Кримський // Роль Києво-Могилянської академії в культурному єднанні слов'янських народів: Зб. наук. пр. – К., 1988. – С. 85–93.

2080. Близьке і далеке світло Петра Могили: [Фрагм. доп. учасників міжнар. конф. “Петро Могила і сучасність”. 14–15 берез. 1996 р.] // Віче. – 1996. – № 6. – С. 102–107.

Зміст: Колодний А. Сьогоднішнє православ'я ще чекає свого Петра Могили. – С. 102–104; Пупар П. Український митрополит, постать Вселенської Церкви. – С. 104–105; Жуковський А. Він спробував здійснити єдність церков. – С. 105–106; Ісаєвич Я. Петро Могила – людина бароко. – С. 106–107.

2081. Божовский К. Пётр Могила, митрополит киевский // Воскресное чтение. – 1863. – № 47. – С. 1147–1160; № 48. – С. 1177–1191; № 51. – С. 1268–1278; № 52. – С. 1298–1306.

Продовження статті “Киевопечерская лавра и уния в истории югозападного края России”.

2082. Божовский К. Сподвижники Петра Могилы в борьбе его с унией в югозападном крае России // Воскресное чтение. – 1863. – № 53. – С. 1315–1327.

2083. Болховитинов Е. Историческое известие о митрополите Петре Могиле // Вестн. Европы. – 1813. – Ч. 72, № 21. – С. 35–44.

2084. Брюховецький В. Світильник духовності / В. Брюховецький, З. Хижняк // Кур'єр ЮНЕСКО. – 1996. – Груд. – С. 32–34.

2085. Бурко Д. Митрополит Петро Могила: (До 360-ї річниці з дня народж.) // Рідна Церква. – [Калсруе], 1956. – Ч. 26. – С. 4–7.

2086. Василів Р. Концепція Церкви у Київського митрополита Петра Могили / Укр. Греко-Католиц. Церква, Івано-Франків. Теол. Акад. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2004. – 351 с.: портр. – Бібліогр.: с. 285–289, 347.

2087. Великий А. Анонімний проект Петра Могили по з'єдненню Української церкви 1645 р. // Записки чину св. Василія Великого. – Рим, 1963. – Т. IV (X). – С. 484–497.

2088. Великий А. Г. З літопису християнської України. Т. 5: XVII ст. – 2-е вид. – Львів: Місіонер, 2000. – 288 с.

Зі змісту: Вибір і висвята Петра Могили на митрополита. – С. 65–69; Анонімний проект Петра Могили з 1645 р. – С. 121–125; Доля церковного проекту Петра Могили. – С. 126–130.

2089. Венелин Ю. Об украинском правописании // Материалы по истории возрождения Карпатской Руси / Собрал И. С. Свенцицкий. – Львов, 1905. – Т.1: Сношения Карпатской Руси с Россией в I-ой половине XIX в. – С. 110–120.

Порівняння реформ Петра I і П. Могили та їхній вплив на Русь. – С. 114–116.

2090. Вірний М. Один із велетнів // Слов'янське віче – XXI століття. – 1998. – № 2. – С. 187–190.

2091. Голобуцький П. В. Петро Могила (1596–1647): Бібліогр. покажчик / П. В. Голобуцький, Н. І. Моїсеєнко, З. І. Хижняк; О. С. Онищенко (голова редкол.); НАН України. Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Нац. ун-т “Києво-Могилянська акад.” – К.: НБУВ, 2003. – 248 с.

2092. Головащенко С. До 400-річчя митрополита Петра Могили // Київ. старовина. – 1996. – № 6. – С. 68–70.

2093. Голубев С. Биографические сведения о Петре Могиле до посвящения его в сан киево-печерского архимандрита // Киев. епарх. ведомости. – 1875. – № 1. – Отд. 2. – С. 1–6; № 3. – С. 95–102; № 6. – С. 215–221; Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1877. – Кн. 1. – С. 86–101.

2094. Голубев С. В защиту киевского митрополита Петра Могилы // Киев. епарх. ведомости. – 1893. – № 9. – Отд. 2. – С. 227–239; № 10. – С. 258–267; № 11. – С. 282–297.

2095. Голубев С. Вступление Петра Могилы на киево-печерскую архимандрию // Киев. епарх. ведомости. – 1880. – № 45. – Отд. 2. – С. 1–5; № 46. – С. 3–7.

2096. Голубев С. Западнорусская церковь при митрополите Петре Могиле (1633–1646) // Киев. старина. – 1898. – № 1. – С. 1–34; № 2. – С. 240–246; № 3. – С. 397–420; № 4. – С. 26–50; № 5. – С. 202–221; № 6. – С. 309–346.

2097. Голубев С. Т. Киевский митрополит Пётр Могила и его сподвижники: (Опыт ист. исследования). Т. 1–2. – К.: Тип. Корчак-Новицкого, 1883–1898.

Т. 1. – 1883. – XII, 559, XV, 576 с.

Т. 2. – 1898. – VII, VI, 524, 12, 4, 498 с.

Рец.:

Знаменский П. // Христианское чтение. – 1886. – Июль–авг. – С. 239–252.

Петров Н. И. Ответ автору книги “Киевский митрополит Пётр Могила и его сподвижники” // Тр. Киев. духовн. акад. – 1884. – № 4. – С. 632–641.

Петров Н. И. Киевский митрополит Пётр Могила и его сподвижники: (Опыт ист. исслед.) С. Голубева. Т. 1. 1883 // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1884. – Ч. 231. – Янв. – С. 148–165.

2098. Голубев С. Т. Киевский митрополит Пётр Могила как возобновитель киевских храмов // Киев. епарх. ведомости. – 1898. – № 17. – С. 727–743; № 18. – С. 771–782; № 19. – С. 813–825; № 20. – С. 868–877; № 21. – С. 932–941.

2099. Голубев С. Т. О вступлении Петра Могила на Киево-Печерскую архимандрию // Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца.– 1888.– Кн. 2. – Отд. 1 – С. 77.

2100. [Голубев С. Т.]. О составе библиотеки Петра Могила / С. Г-в // Киев. епарх. ведомости. – 1876. – № 8. – Отд. 2. – С. 253–260; № 9. – С. 299–326; Тр. 3-го Археол. съезда. – К., 1878. – Т. 2. – С. 257–268.

2101. Голубев С. Т. Память митрополита Петра Могила в Киевской академии 31 декабря 1754 года: (К истории русского проповедничества за вторую половину XVIII столетия). – К.: Тип. “Пётр Барский в Киеве”, 1910. – [2], 58 с.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1910. – № 12. – С. 628–684.

2102. Голубев С. Т. По поводу рецензии в Журнале Министерства народного просвещения на книгу “Киевский митрополит Пётр Могила и его сподвижники: (Опыт ист. исследования)”. Т. 1. К., 1883. – К., 1884. – 73 с.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1884. – № 3. – С. 416–484.

2103. Голубев С. Т. Прискорбные столкновения Петра Могила со своими предшественниками по митрополии и киево-никольскими иноками // Тр. Киев. духовн. акад. – 1897. – № 10. – С. 208–276.

2104. Гуслистый К. Нариси з історії України. Вип. 3. Визвольна боротьба українського народу проти шляхетської Польщі в другій половині XVI і в першій половині XVII століття (60-ті роки XVI – 30 роки XVII століття) / АН УРСР. Ін-т історії України. – К.: Вид-во АН УРСР, 1941. – С. 141, 145, 166, 172–173.

2105. Джеджула Ю. Диво, що сталося з Петром Могилою на могилі святого отця // Київ. вісн. – 1993. – 13 лют.; Дума. – 1992. – № 4. – С. 12.

2106. Е. [Евгений Болховитинов?]. Историческое известие о митрополите Петре Могила // Вестн. Европы. – 1813. – Ч. 72, № 21. – С. 35–44.

2107. Жиленко І. Митрополит Петро – святий кийський чи московський ? // Людина і світ. – 2000. – № 8. – С. 46–51.

2108. Жуковський А. Петро Могила – засновник Київської Колегії – Академії і реформатор освіти в Україні // Укр. слово. – 1997. – Ч. 5 (2850). – 30 січня. – С. 13.

2109. Жуковський А. Петро Могила й питання єдності церков. – К.: Мистецтво, 1997. – 304 с.: іл., 9 арк. іл. – Рез. фр., англ. мовами.
2110. Забуга М. Петро Могила (розгадка дат життя) // Православ. вісн. – 1996. – № 1. – С. 27–28.
2111. Замлинський В. Молитва за Україну: Історія України в особах // Ранок. – 1993. – № 1. – С. 30–34.
2112. Замлинський В. Петро Могила / В. Замлинський, В. Пащенко // Історія України в особах: IX–XVIII ст. – К., 1993. – С. 255–265.
2113. Зленко П. Українські приватні бібліотеки. 2. Бібліотеки українського духовенства (М. Смотрицького, Є. Славинецького, П. Могили) // Укр. книга. – 1937. – № 2. – С. 52–56.
2114. Іванеско М. І. Син двох народів: Іст.-біогр. нарис про життя і діяльність Петра Могили (1596–1647) // Відродження. – 1995. – № 10. – С. 70–73.
2115. Кабанець Є. 21 чи 13?: Про день народження Петра Могили // Людина і світ. – 1996. – № 10. – С. 12–14.
2116. Кабанець Є. Про день народження Петра Могили // Київ. старовина. – 2001. – № 5. – С. 147–151.
2117. Карташев А. В. Митрополит Пётр Могила (1632–1647 гг.) // Карташев А. В. Очерки по истории русской церкви. – М., 1992. – Т. 2. – С. 281–285.
2118. Костомаров М. І. Київський митрополит Петро Могила / Передм. В. Замлинського // Людина і світ. – 1989. – № 4. – С. 24–33; Наука і суспільство. – 1990. – № 1. – С. 51–68.
2119. Костомаров Н. И. Киевский митрополит Пётр Могила // Костомаров Н. И. Русская история в жизнеописаниях её главнейших деятелей. Второй отдел: господство дома Романовых до вступления на престол Екатерины II. – Спб., 1874. – Вып. 4: XVII ст. – С. 59–96.
2120. Костомаров Н. И. Пётр Могила перед судом исследователей нашего времени: По поводу статей г. Голубева в “Православном обозрении” // Вестн. Европы. – 1874. – Т. 3, кн. 5. – С. 429–440; Костомаров Н. И. Собр. соч. – Спб., 1905. – Т. 14, кн. 5. – С. 591–602.
2121. [Крачковский Ю. Ф.]. Очерки Униятской Церкви // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1871. – Кн. 2. – Отд. 1. – С. 151–282.
2122. Кречотень В. Освітня реформа Петра Могили й утвердження бароко в українській поезії // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1992. – Т. 224. – С. 7–24; Кречотень В. І. Вибрані праці. – К., 1999. – С. 273–299.

2123. Кулиш П. А. История воссоединения Руси: В 3 т. – Спб.; М., 1877. – Т. 3. – С. 371–372.

2124. Курас І. Ювілей Петра Могили – подія європейського значення: (Із вист. на Міжнар. колоквиумі в Парижі) // Київ. старовина. – 1996. – № 6. – С. 66–68.

2125. Курилас Б. Митрополит Петро Могила // Логос. – Брюссель; Мюнхен, 1962. – С. 36–52, 94–104.

2126. Куцюк-Кочинський К. Петро Могила // Укр. православ. календар на 1988 рік. – Н. У., 1988. – Річник 38. – С. 99–105.

2127. Л. В. Студія про митрополита Петра Могилу // Укр. історик. – 1997. – Т. XXXIV. – № 1–4 (132–135). – С. 373.

2128. Лебединцев П. Петро Могила, митрополит Киевский // Киев. губ. ведомости. – 1859. – № 43. – С. 297–300.

2129. Лисенко І. Петро Могила: (Пророки духу) // Україна. – 1991. – № 26. – С. 31–32.

2130. Лобовик Б. На перехресті добра і зла // Віче.– 1996.– № 11. – С. 137–141.

2131. М. К. Петро Могила: (До роковин смерті) // Нове укр. слово (К.). – 1942. – № 16 (31). – 22 січ. – С. 3.

2132. Матвієнко В. Канонізований митрополит. Румунія подарувала Києво-Могилянській академії ікону Петра Могили // Хрещатик. – 2003. – 16 січ. – С. 1.

2133. Пётр Могила // Корифей или ключ литературы. – 1802. – Ч. 1. – С. 94.

2134. Могила Пётр: (Портрет и статья) // Киев. старина. – 1882. – № 4. – С. 175–176.

2135. П. Могила: богослов, церковний і культурний діяч: [Матеріали міжнар. наук. конф. “Петро Могила і сучасність”, Київ, 1996 р. / Відп. ред. А. Колодний, В. Климов]. – К.: Дніпро, 1997. – 214, [1] с.; портр.

2136. Пётр Могила митрополит Киевский: [Биогр. очерк]. – М.: Тип. Семена, 1846. – 50 с.

2137. Пётр Могила, митрополит Киевский, поборник православия в борьбе с униєю. – К., 1889. – 48 с.

2138. Мостіпака О. Аркадій Жуковський про Петра Могили // Наук. вісн. Чернів. ун-ту: Зб. наук. пр. – Чернівці, 1996. – Вип. 6/7: Історія. – С. 12–23.

2139. Нечуй-Левицький І. Унія і Петро Могила, Київський митрополит / Подгот. к публ. и пер. с укр. В. А. Медуниной // Москва. – 1991. – № 2. – С. 128–136.

2140. Нечуй-Левицький І. Унія і Петро Могила, Київський митрополит / І. Левицький. – К.: Тип. М. П. Фрица, 1875. – 40 с.
2-е вид.: Черкаси: Сіяч, 1918. – 46 с. – (Т-во “Сіяч”; № 33).

2141. Никитенко І., протоієрей. Митрополит Київський Петро Могила: (До 325-ї річниці смерті) // Православ. вісн. – 1972. – № 3. – С. 23–27.

2142. Нічик В. М. Гуманістичні реформаційні ідеї на Україні (XVI – початок XVII ст.) / В. М. Нічик, В. Д. Литвинов, Я. М. Стратій; АН УРСР. Ін-т філософії. – К.: Наук. думка, 1990. – С. 200–201, 243, 338, 342, 348, 365–371.

2143. Нічик В. М. “До Бога слід звертатися лише рідною мовою”: [До 400-річчя від дня народження П. Могили] // Віче. – 1996. – № 11. – С. 131–137.

2144. Нічик В. М. Культурна та церковна діяльність П. Могили та процес національного відродження України // Церква і національне відродження / АН України. Ін-т нац. відносин і політол. – К., 1993. – С. 342–355.

2145. Нічик В. М. Петро Могила в духовній історії України. – К.: Укр. центр. духовн. культури, 1997. – 328 с.: іл.

Рец.:

Шевченко В. Петро Могила і українська філософія XVII ст. // Сіверян. літопис. – 1998. – № 3. – С. 130–135.

2146. Окара А. Петро Могила та занепад православної духовності у XVII–XVIII ст.: (од “візантійського” стилю до бароко) // Хроніка-2000. – 2002. – Вип. 49–50: Київ – свята земля. – С. 379–386.

2147. Пекарский П. П. Известия об одной брошюре, напечатанной в Киеве в 1632 г.: (Посвящённой Петру Могиле) // Изв. имп. Археол. О-ва. – 1861. – Т. 3, вып. 3. – С. 198–205.

2148. Петров Н. О влиянии западноевропейской литературы на древнерусскую // Тр. Киев. духовн. акад. – 1872. – № 5. – С. 1–66; № 6. – С. 463–544; № 8. – С. 705–779.

В статті багато матеріалу про ставлення П. Могили до західної освіти і культури.

2149. Петров Н. Что сделал Киевский митрополит Пётр Могила для украшения Великой церкви Киево-Печерской лавры // Киев. старина. – 1900. – № 3. – С. 145–147.

2150. Погребенник В. Могила Петро (31.12. 1596, Ясси – 11.01. 1647, Київ) // Українська література в портретах і довідках: Давня література – література XIX ст. – К., 2000. – С. 204–205.

2151. Попов П. Невідомий прижиттєвий портрет Петра Могили: [Про акварельний портрет митрополита, написаний худож. Л. Яковичем. XVII ст.] // Нар. творчість та етнографія. – 1969. – № 6. – С. 41–46.

2152. Пугачёва Н. Т. Идейно-политический смысл реставрационной деятельности Петра Могилы // Человек и история в средневековой философской мысли русского, украинского и белорусского народов: Сб. науч. тр. – К., 1987. – С. 132–139.

2153. Рєзакевич К. Зв'язки київського архієпископа Петра Могили з молдавськими князівствами: До 400-річчя з часу народження Петра Могили // Укр. іст. журн. – 1996. – № 3. – С. 78–81.

2154. Рєзакевич К. Суперечки з приводу Петра Могили: [Проблема походження і дати народження П. Могили] / Пер. з рум. А. М'ястківського // Пам'ять століть. – 1997. – № 1. – С. 148–151.

2155. Рогов А. И. Киевский митрополит Пётр Могила как антиуниатский полемист // Славяне и их соседи. – М., 1991. – Вып. 3: Католицизм и православие в средние века. – С. 109–117.

2156. [Рождественский С.]. Пётр Могила, митрополит киевский / С. Р. // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1877. – Кн. 1 (100). – Отд.1. – С. 1–16.

2157. Рудницький Я. 390-та річниця народження Петра Могили / За М. Федоровичем і М. Вірним // Нар. Воля. – 1987. – № 10. – С. 3–6.

2158. Саган О. Культурою долати безкультур'я: [До 400-річчя від дня народження П. Могили] // Віче. – 1996. – № 11. – С. 141–144.

2159. Садовяк Д., протоієрей. Петро Могила – митрополит Київський / Фундація ім. О. Ольжича. – К.: Вид-во О. Теліги, 2000. – 159 с. – До 2000-річчя Різдва Христового.

2160. Семчинський С. До контрверзи про рік народження Петра Могили // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1996. – Т. 231. – С. 195–205.

2161. Семчинський С. Коли народився Петро Могила // Київ. – 1996. – № 5–6. – С. 177–184.

2162. Семчинський С. Петро Могила // Історія України в особах: Литов.-пол. доба. – К., 1997. – С. 188–201.

2163. Семчинський С. Петро Могила – митрополит, учений // Пам'ять століть. – 1997. – № 3. – С. 114–159. – Бібліогр.: с. 157–159.
2164. Серафима, ігуменя. Три уроки Петра Могили // Правосл. вісн. – 1997. – № 4. – С. 24–32.
2165. Сизон В. Молитва за Україну: “Круглий стіл”, присвячений 400-річчю від дня народження та 350-річчю від дня смерті видатного вченого, просвітителя XVII ст. митрополита Київського Петра Могили // Історія в шк. України. – 1996. – № 2. – С. 38–41.
2166. Сквар О. Митрополит Київський Петро Могила і його проповідницька діяльність // Православ. вісн. – 1996. – № 5. – С. 75–82.
2167. Слабошпицький М. Ф. З голосу нашої Клію: (Події і люди історії). – К.: Фірма “Довіра”, 1993. – С. 202–205.
2168. Слабошпицький М. Пам'ятник Петрові Могилі // Однокласник. – 1993. – № 8. – С. 4–5.
2169. Слабошпицький М. Українські меценати: Нариси з історії української культури. – К.: Вид-во М. Коць; Ярославів вал, 2001. – 327 с.
Зі змісту: Людина, якій було тісно в своєму часі. – С. 37–46; Із заповіту митрополита Петра Могили. – С. 47–51.
2170. Софроній, єп. Черкаський і Канівський. Митрополит Київський Петро Могила // Правосл. вісн. – 1996. – № 2. – С. 10–17.
2171. Спасский И. Митрополит Пётр Могила (его борьба с иезуито-униатским влиянием на Украине и в Белоруссии) // Журн. Моск. Патриархии. – 1951. – № 1. – С. 44–52; № 3. – С. 40–49.
2172. Студинський К. Панегірик “Евфонія Веселобрямчая”, посвячений Петрові Могилі в р. 1633 // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1895. – Т. 8, кн. 4. – С. 1–14.
2173. Сухих Л. З джерел про життя і діяльність П. Могили / Л. Сухих, Д. Шовковий // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1996. – Т. 231. – С. 437–454.
2174. Терновский Ф. Киевский митрополит Пётр Могила: (Биогр. очерк) // Киев. старина. – 1882. – № 4. – С. 1–24.
2175. Толочко П. Феномен Петра Могили: (Із вист. на Міжнар. колоквіумі у Парижі) // Київ. старовина. – 1996. – № 6. – С. 62–66.
2176. Троцкий П. Возобновление древних киевских храмов митрополитом Петром Могилою // Киев. епарх. ведомости. – 1864. – № 9. – С. 261–281.

2177. Українська ідея: Іст. нарис / В. Ф. Солдатенко, В. П. Крижанівський, Ю. А. Левенець та ін.; НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – К.: Наук. думка, 1995. – С. 28–31.

2178. Феномен Петра Могили: Біографія. Діяльність. Позиція / Відп. ред. В. Климов; Ін-т філософії НАН України. Відділ релігієзнавства. – К.: Дніпро, 1996. – 270 с.; 1 портр.

2179. Фісун Ф. Петро Могила // Голос Полтавщини. – 1943. – № 51 (231). – 6 черв. – С. 2.

2180. Флоря Б. Н. Древнерусские традиции и борьба восточнославянских народов за воссоединение // Пашуто В. Т. Древнерусское наследие и исторические судьбы восточного славянства / В. Т. Пашуто, Б. Н. Флоря, А. Л. Дорошкевич. – М., 1982. – С. 214–218, 221–223.

2181. Харишин М. Петро Могила та реформація Української православної церкви / М. Харишин, В. Мордвінцев // Харишин М. Російське самодержавство та Київська митрополича кафедра, або як українська православна церква позбулася автокефалії / М. Харишин, В. Мордвінцев. – К., 1999. – С. 77–103.

2182. Хауптман П. Петро Могила (1596–1646) // Схід-Захід: Іст.-культур. зб. – Х., 1998. – Вип. 1. – С. 64–79.

2183. “Хроніка-2000”. Вип. 60: Святитель Петро Могила / Редкол.: Ю. Буряк (голов. ред.) та ін. – К., 2004. – 728 с.

2184. Чепурний В. Святитель Петро Могила в контексті сучасної релігійної ситуації в Україні // Сіверян. літопис. – 1998. – № 2. – С. 100–106.

2185. Шарипова Л. В. Ещё о “человеке многих миров”: Пётр Могила – традиционалист, реформатор, оппортунист // Ab Imperio. – Казань, 2000. – № 1. – С. 53–74.

2186. Шаров І. Ф. Могила Петро Симонович (1596–1647) – святий; політичний, церковний і освітній діяч України, митрополит Київський і Галицький (з 1632) // Шаров І. Ф. 100 видатних імен України. – К., 1999. – С. 256–261.

2187. Шевченко В. Петро Могила: штрихи до портрета людини, діяча, Богослова // Визвол. шлях. – 2002. – Кн. 1. – С. 53–65.

2188. Шевчук В. Петро Могила. Його життя та творчість // Укр. культура. – 1996. – № 4. – С. 30–32.

2189. Шевчук В. Петро Могила та його літературні твори // Дивослово. – 1996. – № 12. – С. 3–8.

2190. Щурат В. Українські джерела до історії філософії: Іст.-філософ. начерк. – Львів: Накладом М. Петрицького; Друк. “Народова”, 1908. – С. 26–27, 28–30.

2191. Ярмусь С. Петро Могила як виразник принципів християнського душпастирства // Хроніка-2000. – 2002. – Вип. 49–50: Київ – свята земля. – С. 363–378.

* * *

2192. Васильєв О. Петро Могила і його “Катехизиси” // Людина і світ. – 1996. – № 3. – С. 25–29.

2193. Жиленко І. В. Печерські чудеса в записках святителя Петра Могили // Православ. вісник. – 2001. – № 1. – С. 64–85.

2194. Жуковський А. Ідея церковної єдності у творчості Петра Могили // Церква й життя. – 1990. – Вип. 2. – С. 23–28.

2195. Западнорусские униатские требники – сравнительно с требниками православными и латинскими: (Общее значение этих требников в униатских и православных церквях западного края России. Их отношение к требнику Петра Могилы и требникам церкви римской. Требники почаевские. Требники других редакций униатских. Особенные униатские чинопоследования, имеющие отношение к требнику) // Тр. Киев. духовн. акад. – 1867. – № 2. – С. 137–139; № 5. – С. 217–252; № 7. – С. 88–127; 1868. – № 6. – С. 424–472; № 8. – С. 235–268.

2196. Козак О. О. Богослів'я обряду: У світлі Требника Петра Могили. – Львів: Свічадо, 1998. – 90 с.

2197. Павлович А. Труды Петра Могилы, митрополита Киевского для церковной проповеди // Руководство для сельских пастырей. – 1873. – № 4. – С. 116–122; № 5. – С. 143–148.

2198. *Пастырское наставление митрополита Киевского Петра Могилы приходским священникам: С примечаниями о трудах Петра Могилы // Воскресное чтение. – 1860. – № 21.

2199. Пономарёва И. В. История исследования владельческой надписи “Требника” Петра Могилы из фондов Николаевского краеведческого музея // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження: III Миколаївська обл. краєзн. конф. – Миколаїв, 2000. – С. 265–268.

2200. Степовик Д. Нездійснений проект Петра Могили: [Друге вид. Біблії] // Пам'ять століть. – 1997. – № 5. – С. 153–158.

2201. Степовик Д. В. Київська Біблія XVII століття: Дослідження нездійсненого проекту митрополита Петра Могили. – К.: Укр. Біблійне т-во, 2001. – 240 с.: іл.

2202. Червяковский Е. Римский катихизис и православное исповедание Петра Могилы: Опыт критико-библиогр. исследования. – Варшава, 1889. – 113 с.

Див. також: № 64, прибавл., с. 15–27, 32–43; № 208, с. 23, 42, 48, 49, 57, 73, 74, 76, 96, 97, 107; № 308, с. 114–115; № 327, № 382, т. 2, с. 99–112, 289–294; № 424, с. 267–282; № 540, 542, № 962, т. 2, с. 178–179; № 1099, с. 190–193; № 1101, с. 290–292; № 1311, с. 156–164; № 1578, № 1590, № 1607, № 1608, № 1646, № 1790, с. 196–198, 213–219, 225–230, 234–239, 241–245, 263–310, 316–341, 343–346, 357–361, 367–375; № 1815, с. 107–122, 125–166, 327; № 1844, № 1887, № 1889, № 1891, № 2854.

Св. Павло

(Конюскевич, Канюскевич, Конюшкевич Петро) (1705–1770)

2203. Абрамов Н. Павел II Конюшкевич, митрополит Тобольский и Сибирский. 1757–1768 // Странник. – 1868. – № 11. – С. 59–78.

Окр. відб.: Спб., 1868.

2204. Блаженный Павел, митрополит Тобольский, нетленно почивающий в Киево-Печерской Лавре // Рус. Инок (Почаев). – 1914. – № 9. – С. 553–555; № 17. – С. 995–1002; № 19–20. – С. 1060–1065; № 21–22. – С. 1172–1178; № 23–24. – С. 1252–1272.

2205. Варлаам (Петров). Краткое показание о бывших как в Тобольске, так и во всех Сибирских Городах и Острогах с начала взятия Сибирского Государства, Воеводах и Губернаторах, и прочих чинах; и кто они именно, и в каких городах были; и кто какой город строил, и когда. – Тобольск: Тип. В. Корнильева, 1792. – С. 21.

2206. Житие святителя Павла, митрополита Тобольского // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 2. – С. 366–374.

2207. Завьялов А. К истории отобрания церковных имений при императрице Екатерине II // Христианское чтение. – 1899. – Ч. 1. – С. 260, 508; Ч. 2. – С. 39, 229, 467, 573, 799, 1006.

2208. *Зноско В. Жизнь и чудеса святителя Павла (Конюскевича), митрополита Тобольского и Сибирского, нетленно почивающего в усыпальнице Великой церкви Киево-Печерской Лавры. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1909.

2209. *Иконников В. С. Павел Конюшкевич митрополит Тобольский // Рус. старина. – 1892. – Март.

2210. Карташев А. В. Павел (Канюскевич) митрополит Тобольский и Сибирский // Карташев А. В. Очерки по истории русской церкви. – М., 1992. – Т. 2. – С. 480–484.

2211. *Козырев Л. Краткия сведения о Павле, митрополите Тобольском и Сибирском. – 2-е изд. – К., 1880.

2212. Конюскевич Павел, тобольский митрополит // Киев. старина. – 1895. – № 6. – С. 263–271.

2213. Львов А. Архивные данные по делу преосвященного Павла Конюшкевича, митрополита Тобольского // Христианское чтение. – 1891. – Ч. 11. – С. 251–265.

2214. Макарий, архимандрит. Описание Новгородскаго общежительнаго первокласснаго Юрьева монастыря, с литографированным видом онаго. – [Б.в.д.]. – С. 97.

2215. [Мамаев Н. И.]. Краткие сведения о третьем Красноярском протоиерее Алексее Михайловском // Енисейские епарх. ведомости. – 1887. – № 18. – С. 222–226.

2216. Недосеков А. Последний Тобольский митрополит Павел Конюшкевич // Тобольские епарх. ведомости. – 1882. – № 22–23. – С. 475–489.

2217. Описание документов и дел, хранящихся в архиве Св. Синода. – Спб., 1908. – Т. 20. – Стб. 370–371, 518.

2218. Орлов А. П. Святитель Павел, Митрополит Тобольский и Сибирский // Киев. епарх. ведомости. – 1913. – № 42. – С. 1069–1075; № 43. – С. 1096–1103; № 44. – С. 1117–1125; № 45. – С. 1141–1147; № 46. – С. 1167–1172; № 50. – С. 1263–1271; № 51. – С. 1292–1299.

2219. Пекарский П. Бумаги императрицы Екатерины II // Сб. рус. ист. о-ва. – Спб., 1872. – Т. 10. – С. 275–276.

2220. Поселянин Е. Стоятель за правду // Рус. паломник. – 1915. – № 8. – С. 118–122.

2221. Русский Биографический словарь. – Пб., 1902. – Т. 13. – С. 66–68.

2222. Синайский А., свящ. Из истории мероприятий против раскола в первые годы синодального управления при Петре Великом // Христианское чтение. – 1895. – Ч. 2. – С. 300–336.

2223. Сулоцкий А. Жизнеописание Афанасия, архиепископа Тобольского и Сибирского // Странник. – 1867. – № 1. – С. 20–21.

2224. Сумароков П. Миссионерство в Сибири // Христианское чтение. – 1882. – Ч. 2. – С. 412–434, 561–593.

2225. Терновский Ф. А. Несколько слов о Павле Конюшкевиче, митрополите Тобольском, в Киево-Печерской Лавре почивающем. Очерки из истории Киевской епархии в XVIII столетии // Чтения в О-ве Нестора-летописца. – 1879. – Кн. 1. – С. 203–210.

2226. Титлинов Б. В. Павел Конюшкевич, митрополит Тобольский // Христианское чтение. – 1914. – Ч. 9. – С. 1091–1116; Ч. 10. – С. 1234–1264.

2227. Титов А. Павел Конюшкевич, митрополит Тобольский и Сибирский // Ист. вестн. – 1888. – № 1. – С. 180–186.

2228. Титов Ф. И. Святитель Павел, митрополит Тобольский и Сибирский (1705–1770) / Сост. проф. протоирей Ф.Титов. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1913. – 140 с.: ил.

2229. [Толстой М. В.]. Святитель Павел, митрополит Тобольский и Сибирский // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1870. – Кн. 2. – Отд. 5. – С. 158–168.

2230. Хижняк З. І. Конюшкевич (Конюшкевич) Петро, чернече ім'я Павло. Святий // Києво-Могилянська академія в іменах, XVII–XVIII ст. – К., 2001. – С. 278–280.

2231. Швець О. “Радуйся, святителю Павле, міста Самбора похвало, православної церкви Пресвітлий Світільниче” / Митрофорний протоієрей Олександр Швець. – Самбір: Філадельфія-Братолюбство, 1998. – 140 с.: іл.

2232. Швець О. Святитель Павло Конюшкевич, митрополит Тобольський: (Матеріали до канонізації) // Православ. вісн. – 1999. – № 3–4. – С. 41–48.

Див. також: № 62, с. 112; № 208, с. 73; № 964, с. 651–653; № 994, с. 209.

Плетенецький Єлисей (1554–1624)

2233. Беседа Киево-Печерского архимандрита Захария Копыстенского, произнесённая им в день годовичного поминовения по скончавшемся архимандрите Елисее (Евфимии) Плетенецком. 1625 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1914. – Ч. 1, т. 8. – С. 345–385.

2234. Грамота Польскаго короля Сигизмунда III Елисею Плетенецкому на право быть архимандритом Киевопечерскаго монастыря и владеть всеми принадлежащими к нему имениями, по ходатайству князей Острожских и проч. 1605 г., февраля 22 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – Спб., 1865. – Т. 2. – С. 31–32.

2235. Копистенський З. Казанье на честном погребѣ блаженнаго мужа и привелебнаго отца кир Еліссеа, в іеромонасах Евфимія Плетенецкаго, архимандрита монастыря печерскаго киевскаго ... през іеромонаха Захарію Копистенскаго ... твореное и проповеданное ... – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1625. – 46 с.

2236. Копистенський З. Омилія, або казанье на роковую память в Бозе велебнаго блаженнаго памяти отца Еліссеа, в іеросхиммонасах Евфимія Плетенецкаго, архимандрита печерскаго киевскаго, през велебнаго и всечеснаго отца кир Захарію Копистенскаго...написанное и проповеданное... – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1625. – 60 с.

2237. Митура О. Везерунк цнот превелебнаго в Бозе его милости господина отца Елесея Плетенецкаго ... – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1618. – [6] л.

* * *

2238. Голубев С. Т. Панегирик Киево-Печерскому архимандриту Елисею Плетенецкому 1618 года. – К., 1910. – 4, 56 с.; 2 вкл. л. табл.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1910. – № 6. – С. 296–350.

Рец.:

Возняк М. // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1910. – Т. 9, кн. 5. – С. 225–227.

2239. Дзюба О. Єлисей Плетенецький // Історія України в особах: Литовсько-польська доба. – К., 1997. – С. 142–145.

2240. Кагамлик С. Р. Засновник Печерського культурно-освітнього гуртка: (До 380-річчя від дня смерті Єлисея Плетенецького) // Календар-щорічник “Українознавство-2004”. – К., 2004. – С. 168–171.

2241. Пачовський Т. Основоположник київського книгодрукування // Жовтень. – 1984. – № 12. – С. 91–92.

2242. *Ружицький Е. Звідки походив Єлисей Плетенецький // Наша культура. – 1973. – № 5.

* * *

2243. Перетц В. Панегирик “Везерунк цнот превелебнаго О. Є. Плетенецького” року 1618. – К., 1909. – 17 с.

Відб. з: Зап. Укр. наук. т-ва в Києві. – 1909. – Кн. 6. – С. 54–68.

Див. також: № 208, с. 57, 77, 80, 96; № 332, с. 612; № 382, т. 2, с. 86–89; № 438, с. 104; № 1101, с. 228–229; № 1585, № 1589, № 1598, № 1600, № 1633, № 1645, № 1648, № 1651, № 1652, № 1790, с. 3–5, 14–19, 29–31, 52–55, 72–80, 91–94, 110–126, 147–172; № 1901, № 2097, т. 1, с. 214–216, 265–282; № 2808, вип. 7, с. 105–108.

Прибилович Стефан

2244. Токарев Н. Я. Дело о еретичестве Стефана Прибыловича (1717–1718) // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1888. – Кн.1. – Отд. 2. – С. 1–16.

Радивиловський Антоній († 1688)

2245. Говорский К. Рад(з)ивиловский Антоний: (Краткий биографический очерк) // Вестн. Зап. Европы. – 1864. – Т. 1. – Октябрь. – С. 183.

2246. Кагамлик С. Р. Високе Слово Антонія Радивиловського // Український церковно-історичний календар. 2003. – К., 2003. – С. 99–101.

2247. Кагамлик С. Р. Високе Слово в окрасі монастиря Печерського: (До 315-річчя з дня смерті Антонія Радивиловського) // Календар-щорічник “Українознавство-2003”. – К., 2002. – С. 178–180.

2248. Кречотень В. І. Антоній Радивиловський про ораторське мистецтво // Рад. літературознавство. – 1959. – № 5. – С. 39–49.

2249. Марковский М. Антоний Радивиловский, южно-русский проповедник XVII века // Унив. изв. – 1894. – № 4. – С. 1–46; № 7. – С. 47–94; № 10. – С. 95–118; 1895. – № 9. – С. 119–187; № 11. – С. 1–36; № 12. – С. 37–86.

Окр. відб.: К., 1895. – [4], 187, 86 с.

2250. Марковський М. Антоній Радивиловський, південноруський проповідник XVII ст. // Матеріали до вивчення історії української літератури. – К., 1959. – Т. 1. – С. 353–357.

2251. Оліфанова Г. Видатний культурно-освітній діяч // Пам'ятники України. – 1981. – № 2. – С. 44.

2252. Родосский А. Две надписи на старопечатных книгах XVII столетия // Христианское чтение. – 1880. – Ч. 1. – С. 491–494.

* * *

2253. Кречотень В. І. Оповідання Антонія Радивиловського. – К.: Наук. думка, 1983. – 408 с.

2254. Торочинский А. Проповеди Антония Радивиловского // Руководство для сельских пастырей. – 1876. – Т. 2. – № 30. – С. 370–379.

Див. також: № 382, т. 2, с. 329–334; № 386, с. 362–364; № 424, с. 318–319; № 444, с. 62; № 1099, с. 208–209; № 1101, с. 269–274; № 1311, т. 1, с. 42; № 1790, с. 416–418; № 1815, с. 164, 341; № 2884.

Сенютович Іоаникій († 1729)

2255. [Левицкий О. И.]. Письмо Феофана Прокоповича к Киево-Печерскому архимандриту Иоанникию Сенютовичу / О. Л. // Киев. старина. – 1899. – № 11. – С. 65–66.

Див. також № 64, прибавл., с. 92–99.

Старушич Ігнатій († 1651)

2256. Голубев С. Т. Объяснительные параграфы по истории западнорусской церкви // Изборник киевский, посвящённый Т. Д. Флоринскому. – К., 1904. – С. 261–264.

2257. Игнатий // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1904. – Т. 5. – Стб. 793.

2258. Перетц В. Н. К биографии о. Игнатия Оксеновича Старушича, киевского проповедника половины XVII века // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1914. – Т. 19, кн.2. – С. 187–199.

Окр. відб.: Пг., 1914. – 13 с.

2259. Перетц В. Н. К характеристике общественных отношений в Малороссии XVII в. // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1903. – Т. 8, кн.2. – С. 159–168.

2260. С. Надгробная надпись всечестному иеромонаху Игнатию Оксеновичу, игумену монастыря Выдубицкого, который представился року 1651, октября 30 дня // Киев. епарх. ведомости. – 1877. – № 15. – Отд. 2. – С. 422–424.

Див. також: № 382, т. 2, с. 79; № 1099, с. 195–196; № 1790, с. 362–364; № 1815, с. 158.

Тарасевич Леонтій (рр. народження і смерті невідомі)

2261. Степовик Д. В. Леонтій Тарасевич і українське мистецтво барокко / АН УРСР. Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. – К.: Наук. думка, 1986. – 235 с.: іл.

2262. Степовик Д. В. Леонтій Тарасевич у Вільно // Образотворче мистецтво. – 1971. – № 4. – С. 20–22.

Тарасевич Олександр (р. народження невідомий, можливо 1727)

2263. Куценко Т. Нові естампи Олександра Тарасевича // Богородиця і українська культура. – Львів, 1995. – С. 35–37.

2264. Степовик Д. Безсмертя різця // Жовтень. – 1968. – № 6. – С. 95–100.

2265. Степовик Д. В. Мистецькі взаємини України з іншими народами XVII ст. // Укр. мистецтвознавство: Респ. міжвід. зб. – 1969. – Вип. 3. – С. 92–99.

2266. Степовик Д. В. Митець в чернечій сутані // Людина і світ. – 1970. – № 5. – С. 34–36.

2267. Степовик Д. В. Олександр Тарасевич. Становлення української школи граюри на металі. – К.: Мистецтво, 1975. – 135 с.: іл.

2268. Степовик Д. В. Олександр Тарасевич і його школа // Нар. творчість та етнографія. – 1970. – № 1. – С. 25–29.

Див. також № 2891.

Тризна Іосиф († бл. 1656)

2269. Титов Ф. Іосиф Тризна // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1906. – Т. 7. – Стб. 466–467.

2270. Ундольский В. Іосиф Тризна, редактор Патерика Печерского // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1846. – Кн. 3. – С. 5–10.

Див. також: № 417, № 962, т. 2, с. 634; № 1099, с. 196, № 1580, № 1586.

Туптало Дмитро (Димитрій Ростовський) (1651–1709)

2271. Две записи Св. Димитрия Ростовского [1697 и 1699 гг.] о приёме и сдаче им Елецкого Черниговского монастыря // Киев. старина. – 1882. – №10. – С. 170–173.

2272. Димитрий Ростовский. “Келейные записки” святителя Димитрия Ростовского / С прибавлением его жития, чудес, избр. творений и “Киевского синопсиса” архим. И. Гизеля; [Ввод. ст., с. 30–38, и примеч. О. В. Кириченко]. – М.: Паломникъ, 2000. – 703 с.: ил. – (Богословское творчество русских святителей). – На пер. и корешке авт. Свт. Димитрий митр. Ростовский. – На обороте тит. л.: К 2000-летию Рождества Христова. – Библиогр. / Сост. А. Н. Стрижев: с. 682–696.

2273. Дневник Дмитрия Ростовского // Ист. вестн. – 1882. – № 9. – С. 447–504.

2274. Дневные записки митрополита Ростовского Дмитрия за 1668–1709 гг. // Древняя российская вивлиофика. – 1895. – Т. 3. – № 6. – С. 188–243.

2275. Из записок настоятеля Черниговского Елецкого монастыря Дмитрия Ростовского о передаче владения и скарба. 17 сент. 1699 г. // Чернигову 1300 лет: Сб. док. и материалов. – К., 1990. – С. 49–50.

2276. Неизданные письма св. Дмитрия Ростовского // Тр. Киев. духовн. акад. – 1860. – № 2. – С. 282–285.

2277. Отпись Дмитрия, митрополита Ростовского к Вологодскому архиепископу Гавриилу, писана в февр., 1703 г. // Вологод. епарх. ведомости. – 1866. – № 1. – С. 38.

2278. Письма св. Дмитрия Ростовского, ноября 9-го 1697 г. и др. // Ярослав. епарх. ведомости. – 1874. – № 31. – С. 246–247; № 32. – С. 253; № 33. – С. 259–262; № 34. – С. 267–271; № 35. – С. 275–276; № 38. – С. 302–303.

2279. Письмо св. Дмитрия Ростовского / Сообщ. В. И. Веселовский // Памятники новой русской истории. – 1872. – Т. 2. – С. 1–2.

2280. Письмо св. Дмитрия Ростовского / Сообщ. Ф. К. Опочинин // Рус. старина. – 1872. – Т. 5. – № 6. – С. 952.

2281. Письмо св. Дмитрия Ростовского к Новгородскому митрополиту Иову / Сообщ. архимандрит Макарий // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1866. – Кн. 2. – С. 113–114.

2282. Письмо св. Дмитрия Ростовского, 1709 г. / Сообщ. А. Потапов // Рус. старина. – 1872. – Т. 6. – № 9. – С. 292–293; Ярослав. епарх. ведомости. – 1873. – № 1. – С. 6–7.

2283. Расспросные речи, бывшего в плену у Собескаго казака Саввы Туптала, родителя св. Дмитрия Ростовскаго, о походе Поляков против Турок и о свидании его с Дорощенко. 1673 г., ноября 14 // Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археологическою комиссиею. – Спб., 1879. – Т. 11. – С. 328–330.

2284. Частное письмо св. Димитрия Ростовскаго, сент. 15, 1706 г. / Сообщ. А. И. Ханенко // Рус. архив. – 1872. – № 2. – С. 441.

2285. [Лазаревский А.]. Келья св. Дмитрия Ростовского / А. Л. // Киев. старина. – 1898. – № 6. – С. 85–86.

2286. А. М. Св. Дмитрий, митрополит Ростовский // Полтав. епарх. ведомости. – 1909. – № 32. – С. 1272–1277; № 33. – С. 1318–1320; № 34. – С. 1378–1380; № 35. – С. 1447–1448.

2287. Акафіст святителю Дмитрію, Митрополиту Ростовському. – К.: ВЦ УПЦ Київського патріархату, 2001. – 16 с.

2288. Амвросий, архимандрит. Поучение в день 200-летней памяти со дня блаженной кончины святителя Дмитрия, митрополита ростовского // Киев. епарх. ведомости. – 1909. – № 43. – Отд. 2. – С. 1023–1036; 1 л. портр.

2289. Білан А. Вічна вруна Святителя Дмитрія // Укр. культура. – 2001. – № 9–10. – С. 24.

2290. Брайловский С. Заметки по литературе переходного периода. 1. К биографии Дмитрия Ростовского // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1903. – № 3. – С. 185–187.

2291. *Варфоломей, архиеп. О пастыреводительном характере творений Святителя Дмитрия, Митрополита Ростовского // Журн. Моск. Патриархии. – 1949. – Кн. 1.

2292. Василенко Н. П. Дмитрий Ростовский и его литературная деятельность // Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1912. – Кн. 22, вып. 3. – Отд. 3. – С. 80–83.

2293. Васютинский Ф. Речь, сказанная пред молебном Св. Дмитрию Ростовскому // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1909. – № 22. – С. 817–822.

2294. Величковский А. Святитель Дмитрий, Митрополит Ростовский: (Внебогослужбное чтение в Черниг. кафедральном соборе) // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1893. – № 8. – Ч. неофиц. – С. 253–263; № 9. – С. 280–291.

Окр. відб.: Чернигов: Тип. Губ. правления, 1893. – 22 с.

2295. Викторов П. Святитель Дмитрий Ростовский // Журн. Моск. Патриархии. – 1959. – Кн. 2. – С. 64–73.

2296. Горохов Д. Памяти святителя Дмитрия Ростовского // Киев. епарх. ведомости. – 1909. – № 39. – Отд. 2. – С. 925–928.

2297. Д. Ц. Святий Димитрій Ростовський. Його життя та письменницька діяльність // Духовний Сіяч (Кременець). – 1928. – Ч. 16. – С. 192–195; Ч. 17. – С. 204–208.

2298. Дмитрий, архиеп. Педагогическая мера св. Дмитрия Ростовского к обузданию своеволия школьников // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1883. – Кн. 3. – С. 17–18.

2299. Добровольский П. Из жизни двух Святителей – Феодосия, Архиепископа Черниговского и Дмитрия, Митрополита Ростовского: (История о Шабельнике, написанная св. Димитрием) // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1900. – № 2. – Ч. неофиц. – С. 53–56.

2300. Добронравин К. Св. Димитрий, митрополит Ростовский // Духовная беседа. – 1858. – Т. 3. – № 38. – С. 395–418.

2301. Ефимов А. Речь о святом Димитрии Ростовском, как знаменитом проповеднике и полемисте // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1909. – № 21. – С. 776–787.

2302. Жизнь св. Дмитрия, митрополита Ростовского. – М.: Унив. тип. Каткова и К⁰, 1866. – 100, [3] с.

2303. Жизнь святого отца нашего Дмитрия, митрополита Ростовского. – М.: Тип. М. Смирновой, 1861. – 88 с.

2304. Житие и творения святого Дмитрия митрополита Ростовского. – М.: Изд. И. Д. Сытина и К⁰, 1889. – 126 с.

2305. Житие святителя Дмитрия, митрополита Ростовского. – М.: Синод. тип., 1894. – 60, 146 с.
Попереднє вид.: Спб., 1866.

2306. Житие святителя Дмитрия, митрополита Ростовского, чудотворца // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 4. – С. 171–195.

2307. Житие святого Дмитрия митрополита, ростовского чудотворца. – 8-е изд. – М., 1844. – 52 с.; 1 л. ил.
9-е вид.: М.: Синод. тип., 1857. – 52 с.

2308. Жолудовский Г. О Крупатском монастыре и келии св. Дмитрия Ростовского // Отечественные зап. – 1824. – Ч. 18. – С. 305–312.

2309. Заметка Н. Костомарова о келье св. Дмитрия Ростовского в урочище близ Батурина // Киев. епарх. ведомости. – 1881. – № 21. – С. 9.

2310. Зражевская А. Святой Димитрий митрополит, ростовский чудотворец // Маяк. – 1842. – Т. 2, кн. 4. – С. 92–107, 114–132.

2311. Іларіон, митрополит [Огієнко І. І.]. Святий Димитрій Туптало // Іларіон, митрополит. Життєписи великих українців. – К., 1999. – С. 242–351.
2312. Іларіон, митрополит [Огієнко І. І.]. Святий Димитрій Туптало, його життя і праця: Іст.-літ. монографія. – Вінніпег: Віра і культура, 1960. – 224 с.
2313. К. [Каченовский М. ?] Взгляд на успехи российского витийства в первой половине истёкшего столетия // Вестн. Европы. – 1811. – Ч. LIX, № 19. – С. 182–211.
Короткий огляд діяльності Димитрія Ростовського.
2314. *К-ов Н. Пастырская деятельность Димитрия, митрополита Ростовского против раскола // Ярослав. епарх. ведомости. – 1865. – № 9–26.
2315. К портрету Саввы Григорьевича Туптало // Киев. старина. – 1882. – № 7. – С. 194–198.
2316. Кабанець Є. П. Другі Могілянські читання, присвячені ростовському єпископу Дмитрію (Тупталу) та його епосі // Укр. іст. журн. – 1998. – № 2. – С. 156–157.
2317. Климов В. Святитель Димитрій (Данило Савич Туптало) // Людина і світ. – 1994. – № 8. – С. 24–29.
2318. Климов В. Святитель з України Димитрій та його Книга житій святих // Бібл. вісн. – 1995. – № 1. – С. 14–19.
2319. Климов В. Українські витоки проповідництва: киевомогилянець Д. Туптало (святитель Димитрій) // Наук. зап. / Нац. ун-т “Києво-Могилянська акад.” – К., 1996. – Т. 1: Філософія та релігієзнавство. – С. 72–79.
2320. Костомаров Н. И. Ростовский митрополит Димитрий Туптало // Костомаров Н. И. Русская история в жизнеописаниях её главнейших деятелей. Второй отдел: господство дома Романовых до вступления на престол Екатерины II. – Спб., 1874. – Вып. 5: XVII ст. – С. 519–536.
2321. Красовский А. Прошение о пожертвовании на сооружение храма в м. Макаров, родине св. Димитрия Ростовского / А. Красовский, А. Герасименко // Киев. епарх. ведомости. – 1881. – № 3. – С. 5.
2322. Крылов А. Святитель Димитрий, митрополит Ростовский и чудотворец // Ярослав. епарх. ведомости. – 1860. – № 29. – С. 271–277.
2323. Лазаревский А. Документальные свидетельства о Савве Туптале и его роде // Киев. старина. – 1882. – № 8. – С. 382–384.
2324. *Лествицын В. Подлинное дело об открытии мощей святого Димитрия Ростовского // Ярослав. губ. ведомости. – 1872. – № 3.

2325. Лужний Р. Святий Димитрій Туптало – ростовський єпископ і давньоукраїнський письменник та його призабута поезія // Греко-католицький церковний календар на 1989 р. – Варшава, 1989. – С. 136–145.

2326. Лященко Т. Отзыв о сочинении студ. свящ. Евгения Эргардта: “Святитель Димитрий Ростовский. Его гомилетическия воззрения и проповедничество” // Тр. Киев. духовн. акад. – 1913. – № 6 (журн. совмещённый 1911/12 гг.). – С. 684–688.

2327. М-ій. Мысль о сооружении храма в м. Макарове, родине святителя Димитрия Ростовского // Киев. епарх. ведомости. – 1881. – № 3. – Отд. 2. – С. 1–5.

2328. Маккавейский Н. К. Святой Димитрий, митрополит ростовский, как пастырь и пасторолог // Тр. Киев. духовн. акад. – 1910. – № 1. – С. 22–64. Окр. відб.: К., 1910. – 43 с.

2329. Мацевич А. Служба иже во святых отцу нашему Димитрию митрополиту ростовскому новому чудотворцу. – М., 1758. – 26 л.

2330. Мащенко С. Талановитий письменник і мислитель: (290 років тому помер Д. Туптало) // Сіверян. літопис. – 1999. – № 6. – С. 89–95.

2331. Местные известия // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1909. – № 22. – Ч. неофиц. – С. 833–837.

2332. Молитва Св. Димитрию Ростовскому, тропарь и кондак. – Ярославль, 1884. – 2 с.

2333. Морошкин И. Я. Переписка по поводу открытия мощей св. Димитрия, митрополита Ростовского // Странник. – 1872. – Т. 3. – С. 190–202.

2334. *Нечаев В. Св. Димитрий Ростовский. – М., 1849.

2335. Никольский А. И. Несколько слов о житии и сочинениях св. Димитрия Ростовского // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1909. – Т. 14, кн. 1. – С. 160–171.

2336. О святом Димитрии, митрополите Ростовском, как проповеднике слова Божия // Воскресное чтение. – 1850. – № 8. – С. 76–85; № 10. – С. 103–144.

2337. Опись библиотеки Димитрия Ростовского // Москвитянин. – 1855. – № 21–22. – С. 79–86.

2338. Орловский П. Сотник малороссийского войска Савва Григорьевич Туптало и законная супруга его Мария Михайловна – родители святителя Христова Димитрия Ростовского // Киев. епарх. ведомости. – 1868. – № 16. – Отд. 2. – С. 607–618.

2339. Первые пожертвования на сооружение храма в м. Макаров, родине святителя Димитрия Ростовского. Прощение о пожертвованиях на сооружение храма в м. Макаров, родине святителя Димитрия Ростовского. Заметка Н. Костомарова о келье св. Димитрия Ростовского в урочище близ Батурина // Киев. епарх. ведомости. – 1881. – № 21. – Отд. 2. – С. 8–9.

2340. Перевоицков В. Материалы для истории российской словесности. Св. Димитрий Туптало // Вестн. Европы. – 1822. – Ч. СХХII, № 5. – С. 3–32.

2341. Попелуха М. Святій Дмитро Ростовський (Туптало) у дзеркалі своєї бібліотеки // Старожитності. – 1993. – Ч. 15–16. – С. 4–6, 28.

2342. *Попов М. С. Прославление памяти и мощей святителя Димитрия Ростовского. – М., 1894.

2343. Попов М. С. Святитель Димитрий Ростовский и его труды (1709–1909 гг.). – Спб., 1910. – IV, 350, [2] с.

2344. Резанов В. И. “Венец Димитрію”: Ростовська драма 1704 р.: (До історії українських впливів на Московщину) // Зб. іст.-філол. відділу ВУАН (Ювілейний збірник на пошану акад. Д. Й. Багалія. Т. 1). – 1927. – Вип. 51. – С. 647–667.

2345. Савченко І. Димитрій Ростовський (Туптало) і Чернігівщина // Сіверян. літопис. – 1999. – № 6. – С. 96–102.

2346. Св. Димитрий Митрополит Ростовский (+ 28 октября 1709 г.) // Памятная книжка Киевской губернии на 1857 г. – К., 1857. – С. 67–83.

2347. Св. Димитрий Ростовский как миссионер православной русской церкви: (К 200-летию со дня его кончины) // Киев. епарх. ведомости. – 1909. – № 43. – Отд. 2. – С. 1049–1052.

2348. Сведения о жизни и деятельности Святителя Димитрия, митрополита Ростовского и чудотворца с присовокуплением некоторых его писем и кратким оглавлением заданных им и написанных в разное время сочинений; а также несколько слов о друге святителя, епископе Стефане Яворском, и бывшем при гробе св. Димитрия старце Амфилохие // Пять цветков из сада духовнаго: Сб. / Сост. А. Плохово. – [Б.м.], 1859. – С. 113–210.

2349. Святитель Димитрий, Митрополит Ростовский // Наука и религия. – 2000. – № 2. – 4 л. вкл.

2350. Святитель Димитрий митрополит Ростовский (1651–1709–1909 гг.) // Киев. епарх. ведомости. – 1909. – № 43. – Отд. 2. – С. 1037–1042.
2351. Святитель Димитрий Ростовский в западной России // Литов. епарх. ведомости. – 1871. – № 19. – С. 851–853.
2352. Святой Димитрий, митрополит Ростовский. – М., 1849. – II, 206 с.
2353. Святой Димитрий митрополит Ростовский и Ярославский // Вологод. епарх. ведомости. – 1849. – № 16. – С. 164–166.
2354. Святой Димитрий митрополит Ростовский как проповедник // Рязан. епарх. ведомости. – 1874. – № 21. – С. 575–584.
2355. Служба иже во святых отцу нашему Димитрию, митрополиту Ростовскому, новому чудотворцу. – К., 1764. – 23 с.
2356. Служба с акафистом, иже во св. отцу нашему Димитрию, митроп. ростовскому чудотворцу, со житием его, с сказаниями о обретении мощей и о чудесах, с приложением Слова в память его и Поучения в день обретения мощей его. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1848. – 59 л.
Наступне вид.: К., 1852.
2357. Служба с акафистом святителю Димитрию, митр. ростовскому. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1883. – 53 л.
2358. Служба св. Димитрию, Митр. Ростовскому. – М., 1819. – 35 л.
2359. Смирнов Д. Димитрий св. митрополит ростовский / Д. Смирнов, П. Смирнов // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1903. – Т. 4. – Стб. 1038–1050.
2360. Соловьёв С. М. История России с древнейших времён // Общественная польза. – Кн. 3. – С. 1365–1366; Кн. 4. – С. 22–25.
2361. Сулоцкий А. Святой Димитрий Ростовский, как архипастырь Сибирский // Странник. – 1866. – № 11. – С. 51–67.
2362. Титов А. А. Указ по делу о покушении на похищение мощей святителя Димитрия, митрополита Ростовского. – Ярославль: Тип. губ. правления, 1890. – 6 с.
2363. Титов Ф. И. К истории Киевской духовной академии в XVII–XVIII вв. II. Святой Димитрий, митрополит ростовский, бывший ученик Академии, (1651–1709) // Тр. Киев. духовн. акад. – 1909. – № 10. – С. 173–239.
Окр. відб.: К., 1909. – 67 с.

2364. Толочко О. П. “Синопис” з бібліотеки Дмитрія Ростовського // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – К., 1998. – Т. 5. – С. 613–622.

2365. Толстой М. Ещё о келье св. Дмитрия // Киев. епарх. ведомости. – 1881. – № 23. – С. 8.

2366. Туптало Савва Григорьевич // Киев. старина. – 1882. – № 7. – С. 194–198.

2367. Чернигов, 21 сентября [1880 г.]: [Празднование дня Дмитрия Ростовского] // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1880. – № 47. – С. 664–672.

2368. Чухліб Т. Славна родина Тупталів // Старожитності. – 1993. – № 15–16. – С. 2–4.

2369. Шляпкін І. Дмитро Ростовський та його час // Хроніка-2000. – 2000. – Вип. 39–40. – С. 445–455.

2370. Шляпкин И. А. Св. Дмитрий Ростовский и его время (1651–1709 гг.) / Исслед. И. А. Шляпкина. – Спб.: Тип. Траншель, 1891. – XIV, 460, 102, 111 с. – (Зап. ист.-филол. ф-та Спб. ун-та; Ч. 24).

Рец.:

Незеленов А. Журн. М-ва нар. просвещения. – 1891. – Ч. CCLXXV. – № 5. – С. 192–198.

Рус. филол. вестн. – 1891. – Т. XXV. – С. 154–155.

Брайловский С. К вопросу о методе исследования древнерусской литературы // Рус. филол. вестн. – 1891. – Т. XXVI. – С. 187–198.

Маркевич А. // Киев. старина. – 1891. – Т. XXXV. – № 11. – С. 324–333.

2371. Шутак Г. Святитель Дмитрий Ростовский Чудотворец. – Сан-Франциско, 1952. – 12 с.

2372. Янковская Л. А. Богословское наследие Симеона Полоцкого в библиотеке Дмитрия Ростовского (краткое комментированное описание) // Филев. чтения. – 1994. – Вып. 9. – С. 163–176.

2373. Яцимирский А. И. Вновь найденный автограф святителя Дмитрия Ростовского // Древности: Тр. слав. комиссии Моск. археол. о-ва. – М., 1902. – Т. 3. – С. 132–138.

* * *

2374. Абрамович Д. Літописні джерела Четьох-Міней Дмитра Ростовського // Зап. іст. секції ВУАН (раніш Зап. Укр. наук. т-ва в Києві). – К., 1929. – Т. 32. – С. 32–61.

2375. Абрамович Д. И. Повесть о Варлааме и Иосафе в Четьях Минеях Дмитрия Ростовского // Ювілейний збірник на пошану М. С. Грушевському з нагоди його 60-річчя. – К., 1928. – Т. 2. – С. 729–734.

2376. Израилев А. Псалмы или духовные канты Свят. Дмитрия, Митроп. Ростовского, переложенные на 4-ре голоса. – 2-е изд. – М.: Скоропечат. нот П. Юргенсона, 1903. – 43 с.

2377. Иустин, еп. Зерцало православного исповедания святителя Дмитрия Ростовского в русском переводе. – Спб.: Тип. Тузова, 1898. – 36 с.

2378. К-чь С. I. Мнимонайденный дневник святителя Дмитрия Ростовского: (По поводу газетных известий) // Киев. старина. – 1882. – № 9. – С. 571–575.

2379. Калугина В. В. Автограф “Успенской драмы” Дмитрия Ростовского // Памятники культуры: новые открытия’88. – 1989. – С. 99–101.

2380. Кульжинский Г. По поводу отыскания в Елецком монастыре т. н. дневника святителя Дмитрия Ростовского // Черниг. епарх. изв. – 1882. – № 28. – С. 546–558.

2381. Куценко Т. Богородичні гравюри “Руна орошонного” // Родовід. – 1997. – № 2 (14). – С. 117–120.

2382. Опись хозяйства Черниговского Елецкого монастыря, составленная Святителем Дмитрием (Ростовским) / Сообщ. П. Добровольский // Прибавление к Черниг. епарх. изв. – 1900. – № 7. – Ч. неофиц. – С. 228–230.

2383. Пачовський Т. Відгуки “Żywotow święych” П. Скарги в “Четьїх-Мінеях” Дмитра Тупталенка // Зап. наук. т-ва ім. Шевченка. – 1937. – Т. CLV. – С. 191–202.

2384. Перетц В. Н. Отчёт об экскурсии Семинария русской филологии в Москву 1–12 февраля 1912 года // Унив. изв. – 1913. – № 1. – С. 13–16, 36–37.

Окр. відб.: К., 1912.

2385. Петров Н. О духовных драмах св. Дмитрия Ростовского: (К 200-летию его кончины) // Чтения в церк. ист. и археол. о-ве при Киев. духовн. акад. – 1910. – Вип. 10. – С. 27–46.

2386. Савченко І. “Руно орошенное” Дмитра Туптала: до проблеми формування творчої лабораторії письменника // Сучасний погляд на літературу: Зб. наук. праць. – К., 1999. – Вип. 1. – С. 8–13.

2387. Савченко І. “Четыї Мінеї” та їх автор // Чумац. шлях. – 2002. – № 3. – С. 10–11.

2388. Савченко І. Чудеса від ікони Божої Матері Іллінської в літературній обробці Дмитрія Ростовського (Туптала) // Сіверян. літопис. – 2000. – № 2. – С. 42–48.

2389. Св. Димитрий Ростовский как составитель Четьих-Миней // Киев. епарх. ведомости. – 1909. – № 43. – Отд. 2. – С. 1042–1048.

2390. Слово на сошествие св. духа св. Димитрия Ростовского, произнесённое в киевском Кирилловском монастыре в 1693 году / С предисл. Е. В. Барсова // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1884. – Кн. 2. – С. 1–15.

2391. Соболь В. Діаріуш Дмитра Туптала: реінтерпретація в світлі проблеми наратології // Схід. – 2001. – № 2. – С. 71–74.

2392. Соболь В. О. Дмитро Туптало та його щоденник // Соболь В. О. 12 подорожей в країну давнього письменства. – Донецьк, 2003. – С. 39–53.

2393. Софронова Л. А. “Рождественская драма” Дмитрия Ростовского // Духовная культура славянских народов. Литература. Фольклор. История: Сб. ст. к IX Междунар. съезду славистов. – Л., 1983. – С. 97–108.

2394. Титов А. Проповеди святителя Дмитрия, митрополита Ростовского на украинском наречии. – М., [1909]. – IX, 134 с.

2395. Огієнко І. Руно Орошенное св. Дмитрія Ростовського. – Кам'янець на Поділля, 1920. – 8 с.

Відб. з: Зап. Кам'янець-Поділ. Держ.Укр. ун-ту. – Т. 11. – С. 71–76.

2396. Федотова М. А. О двух источниках украинских проповедей Дмитрия Ростовского: Фома Млодзяновский и Корнелий а Лапиде // Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 1993. – Т. 48. – С. 343–350.

2397. Федотова М. А. Украинские проповеди Дмитрия Ростовского (1670–1700 гг.) и их рукописная традиция// Тр. отд. древнерус. лит. / Рос. Акад. наук, Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). – 2001. – Т. 52. – С. 409–431.

2398. Щеглова С. А. Житие царевича Дмитрия в обработке св. Дмитрия Ростовского // Учён. зап. Самар. ун-та. – 1919. – Вып. 2. – С. 85–97.

2399. Янковская Л. А. К исследованию писательского мастерства Димитрия Ростовского: литературная обработка жития Авраамия Смоленского // *Slavia orientalis*. – 1984. – Т. 33. – № 3-4. – С. 383–396.

Див. також: № 62, с. 111; № 208, с. 16, 49, 69; № 382, т. 2, с. 342–354, т. 3, с. 192–196; № 386, с. 370–371, 386–387; № 424, с. 327–334, 343–347; № 436, с. 287–296; № 438, с. 88–92; № 472, № 474, № 477, № 480, № 964, с. 564–568; № 994, с. 125, 168, 178, 216, 228, 237, 254; № 1051, № 1099, с. 263–265; №1101, с. 296–298, 309–312; № 1311, т. 1, с. 116–137; № 1790, с. 443–458; №1815, с. 219–228; № 1829, № 1838, № 2417, № 2872, № 2878.

Филипович Афанасій

2400. *Амвросий. Сказание об игумене (бывшаго) православного Брестского Симеоновского монастыря, Афанасии Филипповиче, пострадавшем от иноверных, 20 июля 1648 года, за охранение и защиту православия; собранное из документов хранящихся при Брестской Симеоновской церкви // *Волын. епарх. ведомости*. – 1868. – № 31, 32.

2401. Диаруш Берестейского игумена Афанасия Филипповича, 1646 г. // *Русская историческая библиотека*, изд. Археограф. комиссией: В 39 т. – Спб., 1878. – Т. 4: Памятники полемической литературы в Западной Руси. – Стб.49–156.

2402. Левицкий О. И. Афанасий Филиппович, игумен Брест-Литовский и его деятельность в защиту православия против унии // *Унив. изв.* – 1878. – № 5; *Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца*. – 1888. – Кн. 2. – Отд. 1. – С. 55–56.

Окр. відб.: К.: Унив. тип., 1878. – [2], 30 с.

Див. також № 981, с. 68–79.

Щербацький Тимофій (1698–1767)

2403. Гетманские Проповедники (письмо Киевского митрополита Тимофея Щербацкого к гетману Разумовскому с посылкой проповедника) // *Киев. старина*. – 1890. – № 1. – С. 118–119.

2404. Завещание Тимофея Щербацкого, митрополита Киевского, Галицкого и Малыя России / Сообщ. Д. А. Синицкий // *Киев. старина*. – 1894. – № 9. – С. 456–457.

2405. Мицик Ю. А. З архіву митрополита Тимофія (Щербацького) // *Рукописна та книжкова спадщина України*. – К., 2004. – Вип. 9. – С. 248–264.

2406. Письмо архимандрита Киево-Печерской лавры Тимофея Щербацкого к митрополиту Киевскому Рафаилу Заборовскому (С подлинника, хранящегося в архиве Киевской Духовной консистории) // Киев. старина. – 1896. – № 7–8. – С. 24–25.

2407. Письмо Полтавского полковника Андрея Горленка к Киевскому митрополиту Тимофею Щербацкому / Сообщ. В. Беднов // Киев. старина. – 1906. – № 3–4. – С. 72–73.

* * *

2408. *Аскоченский В. Речь на тезоименитство к Его Преосвященству Архиепископу митрополиту Киевскому и Галицкому Тимофею Щербацкому: Говорена слушателем богословия Аверком Андриевским // Киев. губ. ведомости. – 1857. – № 18. – Ч. неофиц.

2409. Жук В. Н. Щербацький (Щербак) Тихін Іванович, чернець ім'я Тимофій // Києво-Могилянська академія в іменах, XVII–XVIII ст. – К., 2001. – С. 600–602.

2410. Граевский И. С. Киевский митрополит Тимофей Щербацкий // Тр. Киев. духовн. акад. – 1910. – № 1. – С. 97–126; № 2. – С. 215–253; № 5. – С. 64–106; № 7. – С. 432–474; № 10. – С. 203–234; 1911. – № 4. – С. 548–585; 1912. – № 2. – С. 210–227.

Окр. відб.: К., 1912. – III, 241 с.

2411. Кагамлик С. Р. Яскрава духовна особистість XVIII ст. (митрополит Тимофій Щербацький) // Український церковно-історичний календар. 2002. – К., 2002. – С. 103–106.

Див. також: № 62, с. 63; № 150, № 1854.

Ясинський Варлаам († 1707)

2412. Востоков А. Акт избрания Варлаама Ясинского архимандритом Киево-Печерского монастыря // Киев. старина. – 1887. – № 7. – С. 573–576.

2413. Грамота Киевского митрополита Варлаама Ясинского, данная Серапиону Полховскому на наместничество митрополии Киевской. 1691 г., марта 15 // Могилев. губ. ведомости. – 1848. – № 15. – С. 258–260.

2414. Грамота патриарха Адриана киевскому митрополиту Варлааму Ясинскому по жалобе киевского войта на незаконные некоторые распоряжения митрополита. 1699 г. // Киевская старина. – 1885. – № 9. – С. 139–144.

2415. Жалоба московским царям Иоанну и Петру Алексеевичам киевского митрополита Варлаама Ясинского на львовского, галицкого и каменец-подольского епископа Иосифа Шумлянского, что он “дерзает нарицаться блюстителем митрополии киевской и архимандритом Печерским”, имениями, принадлежащими митрополии владеет, священнические приходы, принадлежащие к киевской митрополии, отнимает, игуменов, повинующихся митрополиту, тюрьмами, грабежами, клятвами наказывает, запрещает по церквам и монастырям произносить “имя митрополитанское”, хвастается, что он будет другим, галицким митрополитом, а такого раздвоения не должно быть. 1691 г., марта 28 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1904. – Ч. 1, т. 10. – С. 772–775.

2416. Письмо Варлаама Ясинского, архимандрита Киево-печерския лавры, патриарху Иоакиму с просьбою прислать в лавру новых антиминов, мира, утвердительную грамоту на ставропигию и разрешить недоразумение о печатании книг в лаврской типографии. 1689 г., августа 10 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 284–287.

2417. Письмо Варлаама Ясинского, архимандрита Киево-печерския лавры, патриарху Иоакиму, о первой книге миней св. Димитрия Ростовского, напечатанной в лаврской типографии и посылаемой патриарху. 1689 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 276–280.

2418. Письмо Варлаама Ясинского, архимандрита печерского, патриарху Иоакиму, с изъявлением благодарности за письмо, полученное от патриарха и с просьбою прислать утвердительную грамоту на архимандрию. 1684 г., декабрь // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 217–219.

2419. Письмо Варлаама Ясинского, митрополита киевского, патриарху Адриану о посылаемой патриарху из Киево-печерской лавры новонапечатанной второй части миней Димитрия Ростовского. 1695 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 415–417.

2420. Письмо Варлаама Ясинского, митрополита киевского, патриарху Адриану, по поводу просьбы братии Киево-печерской лавры о поставлении Мелетия Вояхевича в архимандриты лавры и с собственноручною припискою Ясинского о других церковных делах. 1691 г. // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 317–319.

2421. Письмо Варлаама Ясинского, новопоставленного архимандрита печерского, к патриарху Иоакиму, с уведомлением о своём избрании и поставлении и с просьбою прислать утвердительную грамоту. 1684 г., июля 3 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 214–216.

2422. Письмо и стихи Варлаама Ясинского / Сообщ. О. Л. [Левицкий О. И.] // Киев. старина. – 1890. – № 3. – С. 537–539.

2423. Письмо Иоакима, патриарха московского, Варлааму Ясинскому, архимандриту Киево-печерския лавры, о том, что утвердительная грамота на архимандрию печерскую ему посылается. 1685 г., февраль // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 226–227.

2424. Письмо Лазаря Барановича патриарху Иоакиму, с уведомлением, что новопоставленный им, Барановичем, архимандрит печерский, Варлаам Ясинский, не имея возможности лично явиться патриарху, посылает в Москву от себя послов. 1864 г., июня 11 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 212–214.

2425. Письмо митрополита киевского Варлаама Ясинского к Петру I о Переяславском епископстве // Киев. старина. – 1904. – № 5. – С. 53–55.

2426. Письмо русского посла при Варшавском дворе князя Долгорукого к митрополиту киевскому Варлааму Ясинскому с просьбою о предоставлении находившемуся при нём священнику Авраамии Скоруте, чудновского прихода. 1711 г., 28 февраля // Киев. епарх. ведомости. – 1865. – № 5. – С. 193–195.

2427. Указы имп. Петра I Киевскому митрополиту Варлааму Ясинскому / Сообщ. И. Н. Лобойко // Соревнователь просвещения. – 1823. – Ч. 22. – С. 202–212.

2428. Утвердительная грамота Иоакима, патриарха московского, Варлааму Ясинскому на архимандрию Печерскую. 1685 г., февраля 26 // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 219–222.

2429. Утвердительная грамота Иоакима, патриарха московского, Варлааму Ясинскому на архимандрию Печерскую. 1685 г., февраль // Архив Юго-Западной России, издаваемый временною комиссиею для разбора древних актов, высочайше учрежденною при Киевском, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. – К., 1873. – Ч. 1, т. 5. – С. 222–226.

* * *

2430. *Богоявленский М. Варлаам Ясинский, митрополит Киевский // Литов. епарх. ведомости. – 1881. – № 34; 1883. – № № 3, 6.

2431. Борьба с выборным началом и жалобы киевлян на митрополита Варлаама Ясинского московскому патриарху Адриану // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 31. – Отд. 2. – С. 777–781.

2432. Варлаам // Православная богословская энциклопедия. – Пг., 1902. – Т. 3. – Стб. 147–148.

2433. Восстановление белорусской (могилевской) православной епархии при участии митроп. Варлаама Ясинского // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 25. – Отд. 2. – С. 626–636.

2434. Говорский К. Варлаам Ясинский: (Краткий биографический очерк) // Вестн. Зап. России – 1864. – Т. 1. – Октябрь. – С. 201.

2435. Голубев С. Т. Киевская академия в конце XVII и начале XVIII столетий // Тр. Киев. духовн. акад. – 1901. – № 11. – С. 306–407.

Багато матеріалів, що стосуються Варлаама Ясинського.

2436. Заботы митроп. Варлаама Ясинского о благоустройстве Киево-Софийского кафедрального монастыря и др. киевских святынь // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 32. – Отд. 2. – С. 804–811; № 33. – С. 834–839; № 34. – С. 859–864.

2437. Заботы митроп. Варлаама Ясинского о православной церкви в Польше и, в частности, об установлении прочных сношений с заграничною паствою киев. митрополии // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 19. – Отд. 2. – С. 481–486.

2438. Избрание Варлаама Ясинского киевским митрополитом // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 16–17. – Отд. 2. – С. 400–411.

2439. Кагамлик С. Подвижник на ниві могилянської вченості: (До 315-річчя від часу вступу на Київську православну митрополію Варлаама Ясинського) // Українознавство-2005: Календар-щорічник. – К., 2004. – С. 162–165.

2440. Малеванский Ф. Киевский митрополит Варлаам Ясинский: 1690–1707 гг. // Киев. епарх. ведомости. – 1897. – № 18. – С. 818–829.

2441. Недостатки и беспорядки во внутренней жизни и управлении собственной киевской митрополии-епархии при митроп. Варлааме Ясинском // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 26. – Отд. 2. – С. 653–657; № 27. – С. 678–684.

2442. Посвящение Варлаама Ясинского в сан митрополита // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 18. – Отд. 2. – С. 455–461.

2443. Последние годы жизни митрополита Варлаама Ясинского, назначение ему коадьютора и кончина его // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 50. – Отд. 2. – С. 1268–1270.

2444. Титов Ф. И. Западная Русь в борьбе за веру и народность в XVII–XVIII вв. (1654–1795 гг.). Первая половина тома. (1654–1725 гг.): Опыт церковно-исторического исследования. – 2-е изд. – К., 1905. – С. 270–286.

2445. Участие митрополита Варлаама Ясинского в последних судьбах Луцкой заграничной православной епархии // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 22. – Отд. 2. – С. 558–565; № 23. – С. 581–585; № 24. – С. 606–611.

2446. Учёно-литературная деятельность митрополита Варлаама Ясинского // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 35. – Отд. 2. – С. 882–886; № 49. – С. 1226–1234.

2447. Характеристика личности и деятельности митрополита Варлаама Ясинского // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 50. – Отд. 2. – С. 1270–1273.

2448. Церковные соборы в Киеве при митрополите Варлааме и постановления их как мера для предупреждения беспорядков и для устранения недостатков в жизни и управлении киевской митрополии-епархии // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 28. – Отд. 2. – С. 702–708; № 29. – С. 729–735.

2449. Чрезвычайные ревизии виленского св. духовного и могилевского богоявленского заграничных братств при митрополите Варлааме Ясинском // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 20. – Отд. 2. – С. 508–515; № 21. – С. 535–540.

2450. Варлаам Ясинский как архимандрит Киево-Печерской лавры (1683–1690) // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 15. – Отд. 2. – С. 360–369.

2451. Варлаам Ясинский как проповедник и наместник Киево-Печерской лавры и игумен Киево-Никольского Пустынного монастыря // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 14. – Отд. 2. – С. 335–339.

2452. Варлаам Ясинский как ректор Киевской коллегии // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 13. – Отд. 2. – С. 309–317.

2453. Варлаам Ясинский, митрополит Киевский и Малая Россия (1690–1707 г.). Годы учения и первоначальной деятельности Варлаама Ясинского // Киев. епарх. ведомости. – 1905. – № 12. – Отд. 2. – С. 286–289.

* * *

2454. Петров Н. И. Новооткрытый киевский проповедник второй половины XVII века // Тр. Киев. духовн. акад. – 1892. – № 5. – С. 93–123.

Опис рукописного збірника проповідей, автором яких міг бути Варлаам Ясинський.

2455. Соболевский А. Неизданное произведение Варлаама Ясинского // Чтения в Ист. о-ве Нестора-летописца. – 1900. – Кн. 14, вып. 1. – Отд. 3. – С. 26–28.

Див. також: № 62, с. 63; № 64, прибавл., с. 44–47, 57–59, 64–65, 77–79; № 208, с. 49, 110, 112; № 473, № 476, № 1099, с. 208–210; № 1311, т. 1, с. 62; № 1622, № 1631, № 1634, № 1637, № 1642, № 1662, № 1790, с. 445–450; № 1797, № 1798, № 1815, ч. 1, с. 211, 255, ч. 2, с. 6–7, 495; № 2892.

4. Печерська лавра у XIX ст.

4.1. Джерела

2456. Мамаев Н. И. Записки: [Лавра и пещеры в 1850-х гг.] // Ист. вестн. – 1901. – № 9. – С. 787–790.

2457. Описание города Киева: Составлено землемером А. А. Масловским в 1805 году [ЦНБ, рукоп. отд., I, 808] // Лидия Пономаренко. Портрет на фоне Киева. – К., 2002. – С. 32–42.

Опис Печерського монастиря. – С. 33–36.

2458. Переписка Государственного канцлера Графа Н. П. Румянцева с Московскими учёными / С предисл., прим. и указателем Е. В. Барсова // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1882. – Кн. 1. – Отд. 1. – С. [2], IX, 1–358, I–X.

Зі змісту: 84. Румянцев Малиновскому. 16 марта 1818 г. из Петербурга [про “Список Нестеровой летописи”]. – С. 73–74; 85. Румянцев Малиновскому 29 марта 1818 г. из С.-Петербурга [про тот же список Нестеровой летописи]. – С. 76–77; 94. Румянцев Малиновскому 12 авг. 1818 г. из Гомеля [про тот же список Нестеровой летописи]. – С. 87–88; 158. Князь Шаликов Румянцеву [в т.ч. про пожертвования Н. П. Румянцева Киево-Печерской лавре]. – С. 146–148; 226. Румянцев Малиновскому 17 февраля 1822 г. из Гомеля [про Патерик Печерский, писанный в 1529 г. виленским бургомистром]. – С. 208–209; 254. Румянцев Малиновскому 10 окт. 1822 г. из Гомеля [о митрополите Евгении]. – С. 239–240; 287. Малиновский Румянцеву 22 июля 1823 г. из Москвы [про печатание Нестеровой летописи по Лаврентьевскому списку]. – С. 264–265; 288. Румянцев Малиновскому 18 сент. 1823 г. из Гомеля [о том же]. – С. 265; 309. Румянцев Малиновскому 29 янв. 1824 г. из Гомеля [про письмо Киевского митрополита Евгения и грамоту архимандрита Гизеля]. – С. 279; Про Гизеля также в письме № 310 (с. 280) и про митрополита Евгения №№ 311 (с. 281), 312 (с. 282), 314 (с. 283), 319 (с. 286); 387. Калайдович А. И. Янину 23 мая 1822 г. [про статьи в рукописи № 2: “Поучение блаженного Феодосия, игумена Печерского о казнях Божиих”, “Сказание о церкви Киевской и др.]. – С. 339–340.

2459. Письма Иннокентия, архиепископа Херсонского к одному из соборных старцев Киевопечерской лавры // Полтав. епарх. ведомости. – 1868. – № 6. – С. 176–178.

2460. Письмо Я. Г. Гославского, обворовавшего Киево-Печерскую лавру, к наместнику ея, 1821 г. // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1873. – Кн. 2. – С. 265–267.

Див. також: № 65, с. 136–143; № 2491, № 2492, № 2503–2508, № 2533–2564, № 2633, № 2634, № 2647–2649.

4.2. Загальні праці

2461. Гирич І. Б. До історії топографії Печерської частини Києва ХІХ ст. // Проблеми історичної географії України. – К., 1999. – С. 54–61.

2462. Завитневич В. З. Осмотр Киево-Печерской лавры // Тр. XI Археол. съезда. – М., 1902. – С. 85–86.

2463. Киево-Печерская лавра в 1883 г. // Киев. епарх. ведомости. – 1884. – № 2. – С. 62.

2464. Крайній К.К. Історики Києво-Печерської лаври ХІХ – початку ХХ століть. – К.: ТОВ Університетське вид-во “Пульсари”, 2000. – 240 с.: іл.

Рец.:

Горська Н. Д. // Український гуманітарний огляд. – К., 2001. – Вип. 6. – С. 239–245.

2465. Крикотун В. М. Як жили селяни-кріпаки Києво-Печерської лаври. – К., 1958. – 13 с.

2466. Лилье И. И. Устройство отопления и вентиляции в Киево-Печерской лавре // Инженер. – 1866. – № 4. – С. 34–36.

2467. Петров Н.И. Археологическая находка на хорах Великой церкви Киево-Печерской лавры: [Казна, спрятанная монахами в 18 ст. и найденная в 1898 г.] // Тр. Киев. духовн. акад. – 1899. – № 6. – С. 176–195; Археол. изв. и заметки. – 1899. – № 8–10. – С. 239–245.

2468. Потин В. Сокровища монастырской казны: (Киево-Печерский клад 1898 г.) // Нумізматика і фалеристика. – 2000. – № 4. – С. 30–33.

2469. Праздник в Лавре 14 и 15 августа и служение высокопр. митрополита // Киев. епарх. ведомости. – 1879. – № 34. – С. 5.

2470. Состояние Киево-Печерской лавры в 1883 году // Киев. епарх. ведомости. – 1884. – № 8. – С. 175–177.

2471. Список лиц, служащих по духовному и духовно-училищному ведомствам в Киевской епархии за 1863 год / Изд. ред. Киев. епарх. ведомостей. – К.: Унив. тип., 1863. – С. 106–108.

2472. Список лиц, служащих по духовному и духовно-училищному ведомствам в Киевской епархии за 1867 год. – К.: Тип. И. и А. Давиденко, 1867. – С. 117–118.

2473. Список старинных золотых и серебряных монет и медалей, принадлежащих Киево-Печерской лавре. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1895. – 104 с. – Текст на рус. и нем. яз.

2474. Список старинных золотых и серебряных монет и медалей, принадлежащих Киево-Печерской лавре: [Описание клада (лаврской казны), спрятанного монахами в начале XVIII в. и найденного в 1898 г.]. – К., 1899. – [44 с.].

2475. Шамаро И. Монастырские тайны: [О кладе, найденном в 1898 г.] / И. Шамаро, В. Шиденко // Наука и жизнь. – 1969. – № 4. – С. 68–72.

Див. також: 2808, вип. 2, с. 11–17.

4.3. Архітектурні пам'ятки

Братський корпус на Ближніх печерах (корпус № 44)

Кінець XVIII – початок XIX ст.

Див. № 572, с. 72–73, фото, пл.

Братський корпус на Дальніх печерах (корпус № 50)

Перша половина XIX ст.

Див. № 572, с. 73, фото, пл.

Галерея на Ближніх печерах (1819–1828 рр.)

Див. № 572, с. 68–70, пл.

Галерея на Дальніх печерах (1869 р.)

Див. № 572, с. 70–71, фото, пл.

Гостинне подвір'я

2476. Дегтярьов М. Ім'я його тепер відоме // Київ. правда. – 1988. – 13 берез.

2477. Дегтярёв М. Г. На гостинном дворе Киево-Печерской лавры // Стр-во и архитектура. – 1989. – № 11. – С. 26–27.

2478. Ситкарёва О. В. Материалы к истории Гостиного двора Киево-Печерской лавры // Музейное объединение “Киево-Печерский государственный историко-культурный заповедник”. – К., 1991. – С. 80–91.

Див. також: № 572, с. 73, фото, пл.; № 2808, вип. 3, с. 47–58.

Корпус № 49 (1810 р.)

Див. № 572, с. 68, 69, фото, пл.

Корпус № 56 (1851 р.)

Див. № 572, с. 68, 69, фото, пл.

Лікарняна церква

XIX ст. За проектом О. П. Середи. Освячена на честь Пресвятої Богородиці всіх скорботних радості.

2479. *Освящение храма во имя Божьей Матери “скорбящих радости” в больнице странноприимного дома Киево-Печерской лавры // Киев. епарх. ведомости. – 1867. – № 2.

2480. Освящение церкви в больнице Киево-Печерской лавры // Киев. епарх. ведомости. – 1861. – № 7. – С. 224–227.

Трапезні палати монастиря

Трапезна 1108 р., пошкоджена землетрусом у 1230 р., зруйнована татарами в XIII ст.; відновлена в 1684–1694 рр., відбудована в 1720 р. Нині відома споруда – 1893–1895 рр. Проект В. Ніколаєва. Оформлення під керівництвом О. В. Щусєва. Художники: І. Їжакевич, В. Данилов, Г. Попов, В. Верещагін, О. Лаков.

2481. Бартош А. Монастирська трапеза: (Іст. екскурс) // Православ. вісн. – 2003. – № 1. – С. 73–83.

2482. Бартош А. Трапезна палата Києво-Печерської лаври // Православ. вісн. – 2002. – № 4. – С. 57–68.

2483. Бартош А. Церква преподобних Антонія і Феодосія Печерських (Трапезна церква Києво-Печерської лаври) // Православ. вісн. – 2002. – № 3. – С. 57–73.

2484. Вечерський В. В. Стара трапезна церква Антонія і Феодосія Києво-Печерської лаври // Вечерський В. В. Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України. – К., 2002. – С. 59.

2485. Гончар В. Трапезна палата XII ст. Печерського монастиря і її фундатор // Київ. старовина. – 1994. – № 5. – С. 67–70.

2486. *Два альбома: 1) Снимки с росписи трапезной церкви и братской трапезы Киево-Печерской Лавры; 2) Снимки с икон иконостаса трапезной церкви Киево-Печерской Лавры. – К., 1909.

2487. Трофименко Г. Літописна трапезна Печерського монастиря в Києві / Г. Трофименко, В. Гончар // Архітектурна спадщина України. – К., 2002. – Вип. 5: Традиції та новаторство у містобудуванні України. – С. 13–28.

2488. Харламов В. А. Раскопки древнерусской трапезной Киево-Печерского монастыря // Археологические открытия '84. – 1985. – С. 320–321.

2489. Цюпа Ю. Не хлібом самим // Хрещатик. – 1992. – 28 листоп.

2490. Шаров В. Тайны Трапезной // Правда Украины. – 1985. – 14 нояб.

Див. також: № 60, с. 283; № 63, с. 51, 69, 232; № 64, с. 27–28; № 97, с. 19–20, 65–66; № 553, т. 1, с. 22, 25; № 569, с. 39, 140, 272; № 572, с. 66–67, фото, пл.; № 742, с. 243–244; № 2914, с. 507.

4.4. Персоналії

Александровський Серапіон (1747–1824)

2491. Переписка Киевского митрополита Серапиона Александровского с разными лицами // Киев. епарх. ведомости. – 1886. – № 13. – С. 593; № 14. – С. 853; № 22. – С. 1020; № 23. – С. 1057; № 24. – С. 1110.

2492. Хроника киевской общественной жизни по дневнику митрополита Серапиона Александровского (1804–1824 г.) // Киев. старина. – 1884. – № 7. – С. 423–466.

* * *

2493. Алышевский П. Речь, говоренная его высокопреосвященству святейшаго правительствующаго синода члену, высокопреосвященному Серапиону, митрополиту Киевскому и Галицкому и Киево-Печерской лавры священноархимандриту и кавалеру в день осмилетняго воспоминаемаго прибытия в паству Киево-софийского собора ключарем, протоиереем Павлом Алышевским в Киево-софиевском митрополитанском доме, 1812 года февраля 7 дня. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1812. – [2] с.

2494. [Долгорукий И. М.]. Капище моего сердца или Словарь всех тех лиц, с коими я был в разных отношениях в течение моей жизни // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1873. – Кн. 1. – Отд. 2. – С. 149–214. зі змісту: Серапион, митрополит киевський. – С. 178–179.

2495. Иакинф [Логвиновский И.]. Речь, говоренная его высокопреосвященству ... Серапиону, митрополиту Киевскому и Галицкому и Киевопечерской лавры священно-архимандриту и кавалеру, в день тезоименитства его высокопреосвященства Киевобратского монастыря архимандритом, Киевской Академии ректором и богословия учителем Иоакинфом в Киевском митрополитанском доме марта 16, 1811 года. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1811. – 4 с.

2496. Иоасаф [Мохов]. Речь ... Серапиону, митрополиту Киевскому и Галицкому, Киевопечерской лавры священно-архимандриту и разных орденов кавалеру, говоренная в Киевософийском митрополитанском доме Киевской Академии префектом, философии учителем Иосафатом, по произведении его в архимандриты второ-классного Киево-Братского училищного монастыря, 1814 года февраля 15 дня. – [К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1814]. – [2] с.

2497. Л. М. К биографии Серапиона Александровского, Киевского митрополита // Киев. старина. – 1903. – № 4. – С. 4–8.

2498. Леванда И. В. Речи ... Серапиону, митрополиту Киевскому и Галицкому и Киевопечерской лавры священно-архимандриту, говоренные при разных случаях кафедрального Киево-Софийского собора протоиереем Иоанном Левандою. – К.: Тип. Акад. Киевской при лавре Печерской, 1806. – 14 с.

2499. Макаров А. Н. Киевская старина в лицах. XIX век. – К.: Довіра, 2005. – С. 748–750.

2500. Митрополит Киевский Серапион: Некролог // Москов. телеграф. – 1825. – Ч. 5. – № 20. – С. 393.

2501. Семяновский С. Речь святейшаго правит. синода члену ... Серапиону, митрополиту Киевскому и Галицкому, Киево-Печерской лавры священноархимандриту и кавалеру, милостивейшему отцу и архипастырю Киевской Академии латинскаго и российскаго красноречия и вышшего класса греческаго языка учителем Киево-Софийскаго собора свящ. Стефаном Семяновским. При приношении благодарностей от учеников Киевской академии, по случаю переведения их в вышшие классы, говоренная в Киево-Софиевском митрополитанском доме. 1814 года, марта 4-го дня. – [К.: Тип. Акад. Киевской при лавре Печерской, 1814]. – [4] с.

2502. Тарновский Ф. А. Серапион митрополит киевский // Киев. старина. – 1883. – № 9–10. – С. 88–134.

Див. також № 62, с. 65.

Амфітеатров Філарет (1779–1857)

2503. Завещание высокопреосвященного Филарета, митрополита Киевского и Галицкого. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1858. – 9 л.

2504. Материалы для истории русской церкви. Письма высокопреосвященнейшаго Филарета, митрополита Киевского и Галицкого к Кириллу, архиепископу, с предисловием священника Евфимия Малова // Православ. собеседник. – 1876. – Ч. 2, № 7/8 – С. 1–56; Ч. 3, № 9. – С. 57–76.

38 листів, починаючи з 1817 р.

2505. *Письма высокопреосвященного Филарета, митрополита Киевского // Полтав. епарх. ведомости. – 1865. – №№ 15–24; 1866. – №№ 1–20.

2506. Письмо покойного митрополита Киевского Филарета к архиепископу Воронежскому Антонию / Сообщ. В. Лествицын // Ярослав. епарх. ведомости. – 1875. – № 6. – С. 43–44.

2507. Филарет, митрополит. Слово при вступлении на Киевскую паству, произнесённое преосвященным Филаретом, митрополитом Киевским и Галицким. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1837. – 16 с.

2508. Филарет, митрополит. Слово при вступлении на паству Киевскую, произнесённое в Киево-Софийском соборе, 27 июня 1837 года, синодальным членом преосвященным Филаретом, митрополитом Киевским и Галицким. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1837. – 14 с.

* * *

2509. Евлогий [Василянский В.]. Мои воспоминания о в Бозе почивающем Киевском митрополите Филарете: (По поводу исполнившегося 21 дек. 1907 г. 50-летия со дня кончины // Киев. епарх. ведомости. – 1908. – № 1. – Отд. 2. – С. 14–22.

Окр. відб.: К., 1908. – 9 с.

2510. Заметки о жизни высокопреосвященного Филарета, митрополита Киевского: (Первая половина) / А. А. К. // Православ. собеседник. – 1879. – № 2. – С. 83–110.

Окр. відб.: Казань, 1879.

2511. *Ливанский И. Высокопреосвященный Филарет митрополит Киевский: К 50-летию по его блаженной кончине. – Орёл, 1907.

2512. Некролог. Высокопреосвященный Филарет митрополит Киевский // Воскресное чтение. – 1857. – № 42. – С. 411–415.

2513. *Орлов Г. Филарет (Амфитеатров), митрополит Киевский, как проповедник. – М., 1898.

2514. Орловский П. И. Мои воспоминания о в Бозе почивающем Киевском митрополите Филарете, скончавшемся 21 декабря 1857 г. // Киев. епарх. ведомости. – 1908. – № 2. – Отд. 2. – С. 33–40.

2515. Остромысленский Е. А. Воспоминание о высокопреосвященном Филарете, митрополите Киевском и Галицком // Странник. – 1862. – Т. 1. – № 1. – С. 8–9; Киев. епарх. ведомости. – 1862. – № 5. – Отд. 2. – С. 129–140.

2516. *Покровский И. Филарет (Амфитеатров), архиепископ Казанский (1828–1836 г.), впоследствии митрополит Киевский (1837–1857), и его деятельность до вступления на митрополию. – Казань, 1908.

2517. Последние дни жизни почившего в Бозе высокопреосвященнейшего Филарета, митрополита Киевского // Воскресное чтение. – 1858. – № 50. – С. 500–506; № 51–52. – С. 516–524.

Окр. відб.: К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1858. – [2], 136 с.; 2-е вид. – К., 1875.

2518. *Сергий (Васильевский), архимандрит. Высокопреосвященный Филарет, в схимонашестве Феодосий (Амфитеатров), митрополит Киевский и Галицкий и его время. Т. 1–3. – Казань, 1888.

2519. Скворцов И. М. Некролог и речь, сказанная перед выносом тела в Бозе почившего преосвящ. Филарета, митрополита Киевского, кафедральным протоиереем Киево-Софийского собора Иланном Скворцовым 22 декабря 1857 года. – К.: Тип. ун-та, 1858. – 22 с.

2520. Титов Ф. И. Высокопреосвященный Филарет (Амфитеатров), митрополит Киевский и Галицкий (1779–1857). – К.: Изд. Киев. Св.-Владимирского Братства, 1908. – 20 с.

2521. Филарет, митрополит Киевский: Некролог // Отчёты имп. Акад. наук по Отд-нию рус. яз. за 1852–1865 гг. – 1865. – С. 232–233.

2522. Фоменко К. И. Высокопреосвященный Филарет митрополит Киевский: (К 50-летию со дня кончины святителя. Из воспоминаний шк. периода) // Киев. епарх. ведомости. – 1907. – № 47. – Отд. 2. – С. 1137–1141.

2523. Фоменко К. И. Святитель Филарет, митрополит Киевский. – К., 1907. – 24 с.

Див. також № 208, с. 22.

Базилевич Веніамін

2524. [Лебединцев П.]. Некролог. В Киево-Печерской лавре, 4 сего декабря умер архимандрит Вениамин Базилевич / П. Л. // Киев. епарх. ведомости. – 1873. – № 24. – С. 752–754.

Банулеско-Бодоні Гавриїл (Григорій) († 1821)

2525. В. С. Гавриила Киевского Митрополита пастырская увещательная грамота // Киев. старина. – 1902. – № 5. – С. 95–98.

2526. *Жмакин В. Митрополит Гавриил Бодони // Рус. архив. – 1898. – № 11.

2527. *Куницкий П. Некоторые сведения из жизни митрополита Гавриила Бодони // Херсон. епарх. ведомости. – 1861. – № 18.

2528. *[Мурзакевич Н. М.]. Дополнительные сведения о Гаврииле Бодони, впоследствии митрополите кишенёвском / Н. М. // Херсон. епарх. ведомости. – 1881. – № 13, 14.

2529. *[Мурзакевич Н. М.]. Митрополит Гавриил Бодони / Н. М. // Херсон. епарх. ведомости. – 1861. – № 18.

2530. Петровский С. Экзарх Молдовлахийский и митрополит Киевский и Кишенёвский Гавриил Банулеско-Бодони // Зап. имп. Одес. о-ва истории и древностей. – Одесса, 1896. – Т. 19. – С. 68–94.

2531. *Стадницкий А. Гавриил Банулеско-Бодони. – Кишинёв, 1894.

2532. Чеховский В. Киевский митрополит Гавриил Банулеско-Бодони (1799–1803 гг.) // Тр. Киев. духовн. акад. – 1904. – № 7. – С. 355–431; № 8. – С. 490–588; № 9. – С. 65–108; № 10. – С. 238–281.

Окр. відб.: К.: Тип. И. И. Горбунова, 1905. – II, 306 с.

Див. також № 62, с. 65.

Болховітінов Євгеній (1767–1837)

2533. Выдержки из дружеских писем Евгения (впоследствии митр. киевского) к воронежскому приятелю его В. И. Македонцу. [1800–1810] / Послесл. И. Северного “Несколько слов о митр. Евгении и его письмах” // Рус. архив. – 1870. – № 4–5. – Стб. 769–880.

2534. Духовний заповіт митрополита Євгенія / Публ. Є. Рукавіциної // Київ. старовина. – 1993. – № 1. – С. 83–84.

2535. Духовное завещание Киевского митрополита Евгения Болховитинова / Сообщ. Л. С. Мацеевич // Рус. архив. – 1909. – № 6. – С. 204–206.

2536. Духовное завещание преосвященнейшего Евгения, митрополита Киевского // Маяк. – 1843. – Т. 10. – С. 38–39.

2537. Из бумаг Д. Н. Бантыш-Каменского: (Письма к нему разных лиц) // Рус. старина. – 1904. – № 9. – С. 643–667.

Тексти листів 1813–1847 рр., у тому числі листи від Є. Болховітінова.

2538. Из воспоминаний о митрополите Евгение // Киев. епарх. ведомости. – 1894. – № 10. – С. 277.

2539. Из переписки Киевского митрополита Евгения Болховитинова // Киев. епарх. ведомости. – 1886. – № 8. – С. 249.

2540. Из писем митрополита Евгения Болховитинова в Дерпт к профессору Б. М. Перевошикову // Рус. архив. – 1890. – № 12. – С. 425–448.

Текст 28 листів 1813–1836 рр. з питань історії та літератури.

2541. Историко-литературные материалы / Сообщ. Е. Шмурло // Библиограф. – 1889. – № 2. – С. 61–65; № 4–5. – С. 105–111; № 6–7. – С. 147–150.

Текст листів О. М. Оленіна, барона Розенкампа, І. В. Лопухіна та М. М. Карамзіна до Є. Болховітінова та його листів до О. Ф. Малиновського, П. П. Бекетова та М. М. Карамзіна. Зауваження Болховітінова щодо “Опыта российской библиографии” Сопікова та ін.

2542. Левандовский И. Четыре письма Евгения, митрополита Киевского, к архимандриту Мелетию, ректору Киевской Академии. [1825 г.] // Киев. старина. – 1883. – № 6. – С. 310–316.

2543. Максимович М. Письмо о митрополите Евгение П. Г. Лебединцеву // Киев. епарх. ведомости. – 1868. – № 5. – Отд. 2. – С. 198–203.

2544. Неизданное письмо митрополита Евгения о неурядках в Киевской лавре: (Из портфеля редактора) / Сообщ. П. Гильтебрандт // Древняя и новая Россия. – 1877. – Т. 1. – № 1. – С. 118.

2545. Несколько заметок из письма митрополита Евгения к Македонцу и Н. И. Зиновьева к его сыну / Сообщ. Я. К. Грот // Рус. архив. – 1870. – № 10. – С. 1768–1777.

2546. Орловский П. Акт признательности митрополиту Евгению от дворян Киевской губернии // Киев. старина. – 1899. – № 8. – С. 46–49.

2547. Переписка митрополита Евгения с А. Ф. Воейковым, П. М. Строевым, И. М. Снегирёвым, А. И. Бекетовым. (1812–1836 гг.) / Сообщ. Н. И. Полетаев // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1892. – Кн. 2. – Отд. 4. – С. 1–9.

2548. Переписка митрополита Киевского Евгения с государственным канцлером гр. Н. П. Румянцевым и с некоторыми другими современниками (с 1813 по 1825 гг., включительно). Вып. 1–2 / Изд. Воронеж. губ. стат. комитета. – Воронеж: Тип. губ., 1868. – [4], 92 с.

2549. Письма Е. А. Болховитинова к Н. Н. Мурзакевичу. 1834–1837 гг. – [К., 1868]. – 16 с.

Відб. з: Киев. епарх. ведомости. – 1868. – № 10.

2550. Письма Е. А. Болховитинова к председателю Общества истории и древностей российских А. А. Писареву. 1823 г. // Тр. и летописи О-ва истории и древностей российских. – 1827. – Ч. 3, кн. 2. – С. 33–357.

2551. Письма Е. А. Болховитинова к профессору Г. Н. Городчанинову, 1807–1817 // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1857. – № 4. – Отд. 7. – С. 1–23.

2552. Письма Е. А. Болховитинова (с 1822 г. митрополита Киевского Евгения) к С. И. Селивановскому // Библиогр. зап. – 1859. – Т. 2. – № 3. – Стб. 65–79.

Текст 17 листів з 1792 по 1832 рр.

2553. Письма Евгения Болховитинова к неизвестному лицу (1804–1805 гг.) // Рус. архив. – 1903. – № 3. – С. 433–434.

2554. Письма Киевского Митрополита Евгения Болховитинова к игумену (впоследствии Архимандриту) Серафиму Покровскому (1822–1837 гг.) / Сообщ. Л. С. М. – К., 1918. – 156 с.

Попереднє вид.: К., 1913. – 156 с.

Відб. з: Тр. Киев. духовн. акад. – 1911. – № 2. – С. 234–258; 1912. – № 3. – С. 434–463; 1913. – № 2. – С. 278–310; № 5. – С. 74–93; № 11. – С. 410–426.

2555. Письма Киевскому митрополиту Евгению Болховитинову // Тр. Киев. духовн. акад. – 1888. – № 12. – С. 286–297.

2556. Письма митрополита Евгения / Сообщ. Н. Полетаев // Тр. Киев. духовн. акад. – 1899. – № 7. – С. 479–484.

2557. Письма митрополита Евгения к Анастасевичу / Публ. И. Шляпкина // Древняя и новая Россия. – 1881. – № 2. – С. 288–317.

Текст 11 листів 1821–1824 рр., головним чином, літературно-наукового характеру. В додатку 5 листів до В. С. Сопікова.

2558. Письма митрополита Евгения к В. Г. Анастасевичу из Калуги и Пскова (1813–1818 гг.) / Сообщ. А. Неустроев // Древняя и новая Россия. – 1880. – № 10. – С. 336–364; 1 л. портр.; № 12. – С. 611–640.

2559. Письма митрополита Евгения к воронежскому купцу А. С. Страхову (1800–1804 гг.) / С предисл. и прим. Е. И. Соколова // Рус. обозрение. – 1897. – Кн. 4. – С. 437–474.

2560. Письма митрополита Киевского Евгения Болховитинова к В. Г. Анастасевичу / С предисл. Н. И. Полетаева // Рус. архив. – 1889. – № 5. – С. 21–84; № 6. – С. 161–236; № 7. – С. 321–388.

Тексти 123 листів 1813–1820 рр. на літературні, історичні та філологічні теми.

2561. Письмо Евгения Болховитинова к Г. А. Петрову, 1800 г. / Сообщ., прим. А. Г. Петрова // Рус. архив. – 1873. – № 3. – С. 388–392.

2562. Письмо митрополита Евгения к преосвященному Архангелогородскому Парфению / Сообщ. Л. Н. Майков // Рус. архив. – 1875. – № 11. – С. 315–316.

2563. Письмо митрополита Киевского Евгения к Кириллу, епископу Подольскому и Брацлавскому // Тр. Киев. духовн. акад. – 1888. – № 4. – С. 681–684.

2564. Четыре письма митрополита Киевского Евгения к ректору Киевской академии, архимандриту Мелетию / Сообщ. свящ. И. Левандовский // Киев. старина. – 1884. – № 2. – С. 297–304.

2565. Абрамович Д. Памяти митрополита Евгения: К 150-летию со дня его рождения // Ист. архив. – 1919. – № 1. – С. 190–223.

2566. Ананьева Т. Б. “Прегордый Фаэтон” и “Милостивый Архипастырь”: к истории возникновения биографической легенды о митрополите Евгение Болховитинове // Україніка: архівні студії. – К., 1997. – Вип. 1. – С. 124–161.

2567. Ачкасова А. Вклад митрополита Євгенія (Є. О. Болховітінова) у вивчення Київського Софійського собору і формування Софійської бібліотеки // Вісник / Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – 2000. – № 1. – С. 34–35.

2568. Биография Евгения Митрополита Киевского // Маяк. – 1843. – Т. 10. – С. 28–37.

2569. Биография Евгения Митрополита Киевского составлена 1834 года // Киев. епарх. ведомости. – 1862. – № 19. – С. 617–620.

2570. Евфимий Алексеевич Болховитинов (1787–1837): Труды и литература о нём в фондах Воронежского университета: Каталог / Сост. Н. М. Федосова; Воронеж. гос. ун-т. – Воронеж, 1992. – 59 с.

2571. Евфимий Алексеевич Болховитинов, впоследствии Евгений, митрополит Киевский // Воронеж. епарх. ведомости. – 1868. – № 2. – С. 40–60; № 3. – С. 80–97.

2572. Варава В. Живое знание: Митрополит Евгений (Болховитинов) и “Философия Отчего края” // Подъем. – 2005. – № 1. – С. 107–144.

2573. Варава В. Митрополит Евгений (Болховитинов Е.) и “Философия отчего края” // Москва. – 2005. – № 2. – С. 186–204.

2574. Васильченко О. Историк-митрополит: [Міжнар. укр.-рос. наук. читання, присвяч. 225-й річниці від дня народж. митрополита Євгенія. 1994 р., Софія Київська, м. Київ] // Людина і світ. – 1994. – № 2. – С. 21.

2575. Введенский С. Н. Личность и учёная деятельность митрополита Евгения Болховитинова: (Речь, произнесённая на торжеств. заседании Воронежской учёной архив. комиссии 26 февр. 1912 г.). – Воронеж, 1912. – 31 с.

2576. Высокопреосв. Евгений, митр. киевский и галицкий // Воронежский юбилейный сборник в память 300-летия г. Воронежа. – Воронеж, 1886. – Т. 2. – С. 601–641.

2577. Данский А. Очерк жизни и учёных трудов Евгения, митр. киевского и галицкого // Воронежский литературный сборник. – Воронеж, 1861. – Вып. 1. – С. 223–245.

2578. Деятельность митрополита Евгения, как священно-архимандрита Киево-Печерской лавры // Руководство для сельских пастырей. – 1868. – Т. 2. – № 26. – С. 267–276; № 29. – С. 373–382.

2579. *Думитрашков К. Историческое сведение о жизни и трудах митрополита Киевского Евгения (Болховитинова) // Руководство для сельских пастырей. – 1867. – № 51.

2580. Збірник тез доповідей і наукових повідомлень на Міжнародних українсько-російських Болховітіновських читаннях, присвячених 225-річчю від дня народження Євфимія Олексійовича Болховітінова (1767–1837) 8 січня 1993 р. / Редкол. П. П. Толочко та ін.; Ін-т археології АН України та ін. – К., 1993. – 140 с.

2581. Змеев Л. Ф. К родословной митрополита Евгения Болховитинова // Зап. Акад. наук. – 1893. – Т. 73, кн. 1. – С. 39–47; 1 л. табл.; Сб. Отд-ния рус. и словесности Акад. наук. – 1893. – Т. 55. – С. VI–XIV.

Окр. відб.: Спб., 1893. – [2], 9 с.; 1 л. табл.

2582. Ивановский А. Д. Высокопреосвященный Евгений, митрополит Киевский и Галицкий: Сб. материалов для биографии митрополита Евгения, изд. в память столетнего юбилея его рождения 18 дек. 1767–1867 г. – Спб.: Общественная польза, 1871. – XXXII, 261, V с.; 1 портр. – На обл.: Евгениевский сборник. Материалы для биографии митр. Евгения. Вып. 1.

2583. Ивановский А. Д. Митрополит киевский и галицкий Евгений (Болховитинов). – Спб., 1872. – 112 с.

Відб. з: Странник. – 1871. – №№ 10–12.

2584. Ивановский А. Д. О материалах для биографии митрополита Евгения // Лит. Библиотека. – 1867. – Т. 7. – № 13–14. – С. 211–219.

2585. Ивановский А. Д. Памяти Высокопреосвященного Евгения митрополита Киевского: (По поводу 100 годов. его рожд. 18-го декабря, 1867 г.) // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1867. – № 12. – С. 701–757.

2586. К. Мнение покойного Киевского митрополита Евгения о Киевском гербе св. Архангела Михаила // Киев. губ. ведомости. – 1845. – № 4; 1850. – № 32. – С. 249–250.

2587. К биографии митрополита Евгения Болховитинова // Тр. Киев. духовн. акад. – 1884. – № 7. – С. 435–441.

2588. Карпов С. М. Евгений Болховитинов, как митрополит Киевский // Тр. Киев. духовн. акад. – 1913. – № 7–8. – С. 506–532; № 9. – С. 133–171; 1914. – № 1. – С. 87–116; № 2. – С. 234–260; № 3. – С. 364–392; № 4. – С. 561–584; № 5. – С. 48–70; № 6. – С. 181–208; № 7–8. – С. 340–366; № 9–10. – С. 43–71.

Окр. відб.: К., 1914. – VI, 274 с.

2589. Князев А. Деятельность высокопреосвященного Евгения, митрополита Киевского, на Псковской кафедре // Киев. епарх. ведомости. – 1868. – № 3. – С. 114–120.

2590. Малышевский И. Деятельность митрополита Евгения в звании председателя конференции Киевской Духовной Академии // Тр. Киев. духовн. акад. – 1867. – № 12. – С. 567–650.

2591. Мурзакевич Н. Митрополит Евгений и академик Кеппен // Зап. Одес. о-ва истории и древностей. – 1872. – Т. 8. – С. 404–411.

2592. Н. О. Число рукописей митрополита Евгения в Киево-Софиевской библиотеке // Тр. Киев. духовн. акад. – 1867. – № 12. – С. 651–658.

2593. Орловский П. Деятельность митрополита Евгения по управлению Киевскою епархию: (24 января 1822 г. – 23 февраля 1837 г.) // Киев. епарх. ведомости. – 1901. – № 9. – Отд. 2. – С. 415–425; № 13. – С. 600–607; № 14. – С. 627–634; № 16. – С. 724–730.

2594. Палицын П., свящ. Речь по случаю юбилея митрополита Евгения, произнесённая в Воронежском статистическом комитете 18 дек. 1867 г. // Филол. зап. – 1867. – № 6. – С. 273–286; Воронеж. епарх. ведомости. – 1868. – № 2. – С. 40–52.

2595. Пальмов Н. Н. Памяти высокопреосвященного Евгения, бывшего митрополита Киевского и Галицкого: (К 23 февраля 1912 года) // Киев. епарх. ведомости. – 1912. – № 8. – С. 161–172.

2596. Памяти митрополита Евгения Болховитинова. 1837–1912: Каталог V юбилейной очередной выставки в память митрополита Евгения Болховитинова. – Воронеж: Воронеж. учён. архив. комиссия, 1912. – 46, 16 с.

2597. По поводу столетнего юбилея митрополита Евгения // Литов. епарх. ведомости. – 1867. – № 3. – С. 137–146.

2598. Пономарёв С. Материалы для биографии митрополита Евгения // Тр. Киев. духовн. акад. – 1867. – № 8. – С. 200–255, 293–353.

Окр. відб.: К., 1867. – 63 с.

2599. Пономарёв С. Памяти митрополита Евгения. (1767–1867 г.) // Духовный вестн. – 1867. – Т. 16. – № 3. – С. 466–467; Полтав. епарх. ведомости. – 1867. – № 3; Лит. Библиотека. – 1867. – Т. 7. – № 13–14. – С. 201–210.

2600. Речь и слово, произнесённая на гробе Евгения, митрополита Киевского и Галицкого // Воскресное чтение. – 1837. – № 7. – С. 59–60; № 13. – С. 104–109.

2601. Рукавицина Є. В. “Грамматика или известная правила пения мусикийского” М. Ділецького з бібліотеки митрополита Євгенія (Є. О. Болховітінова) // Укр. археограф. щорічник. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 62–67.

2602. Рукавицина Є. В. Київський митрополит Євгеній Болховітінов // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наук. пр. та спогадів. Ч. 2: Пам'яті видатного вченого-історика України Івана Олександровича Гуржія. – К., 1998. – С. 324–353.

2603. Рукавицина-Гордзієвська Є. В. Бібліотека київського митрополита Євгенія Болховітінова // Рукописна та книжкова спадщина України. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 212–231.

2604. Саввин В. Евгений Болховитинов, митрополит Киевский (1767–1837 г.) // Воронеж. епарх. ведомости. – 1912. – № 11. – С. 383–399.

2605. Сарбей В. Митрополит Євгеній // Київ. старовина. – 1993. – № 1. – С. 73–83.

2606. Сборник материалов для биографии митрополита Евгения, изданный в память столетнего юбилея его рождения 18 декабря 1767–1867 г. – СПб.: Общественная польза, 1871. – 201, V с.

2607. Сборник тезисов докладов и научных сообщений на Международных русско-украинских Болховитиновских чтениях, посвящённых 225-летию со дня рождения Евфимия Алексеевича Болховитинова (1767–1837). 15 дек. 1992 г. – Россия, г. Воронеж; 8 янв. 1993 г. – Украина, г. Киев / Редкол. П. Тронько (гл. ред.) и др.; Всерос. о-во охраны памятников истории и культуры и др. – Воронеж, 1993. – 71 с.

2608. Симони П. К. Мнение митроп. Евгения (Болховитинова) о русских наречиях, изложенное в частном письме к акад. П. И. Кеппену 10 октября 1820 г. // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности имп. Акад. наук. – 1896. – Т. 1, кн. 2. – С. 336–339.

2609. Собственноручные заметки Евгения, митрополита Киевского, на книгах, поступивших, по его завещанию, в Киевскую семинарскую библиотеку // Маяк. – 1843. – Т. 7. – С. 95–108; Т. 8. – С. 1–21; 1844. – Т. 13. – С. 1–18.

2610. Солнцев Н. И. Митрополит Евгений (Болховитинов) как историк // Вестн. Нижегород. ун-та им. Лобачевского. Сер.: История. – 2002. – Вып. 1. – С. 151–157.

2611. Сперанский Д. Учёная деятельность Е. Болховитинова, митр. киевского // Рус. вестн. – 1885. – № 4. – С. 517–581; № 5. – С. 161–200; № 6. – С. 644–705.

2612. Столетняя память митрополита Евгения // Киев. епарх. ведомости. – 1868. – Отд. 2. – № 1. – С. 39–42.

2613. Тихонравов Н. Киевский митрополит Евгений Болховитинов // Рус. вестн. – 1869. – Т. 81. – № 5. – С. 1–38.

2614. Толочко П. П. Митрополит Євгеній – історик і археолог // Толочко П. П. Від Русі до України. – К., 1997. – С. 195–202.

2615. Фаворов Н. Речь ...[памяти Болховитинова] // Тр. Киев. духовн. акад. – 1867. – № 8. – С. 254–283; Унив. изв. – 1867. – № 9. – С. 1–25.

2616. Филарет, митрополит. Евгений, митрополит Киевский и Галицкий // Временник Моск. О-ва истории и древностей российских. – 1854. – Кн. 19. – С. 1–8; портр.

2617. Чиркова Н. Ю. Евгений Болховитинов – учёный и архиерей / Н. Ю. Чиркова, Е. А. Шляпникова // Вопросы истории. – 2000. – № 11–12. – С. 128–134.

2618. Чтения 18 декабря 1867 года в память Митрополита Киевского Евгения (Болховитинов Евфимий Алексеевич) с приложениями. – Спб.: Тип. имп. АН, 1868. – 328 с. – (Сб. ст., читанных в Отд-нии рус. яз. и словесности имп. АН. Т. 5, вып. 1).

2619. Шмурло Е. Евгений, митр. Киевский. Очерк развития его учёной деятельности в связи с биографией // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1886. – № 4. – Отд. 2. – С. 277–344; 1887. – № 6. – С. 302–372; № 7. – С. 1–27; 1888. – № 2. – С. 267–325; № 5. – С. 91–193; № 6. – С. 257–278.

2620. Шмурло Е. Ф. Заметка об отношениях Киевского Митрополита Евгения к Державину до личного знакомства с поэтом. – Спб., 1887. – 7 с.

2621. Шмурло Е. Ф. Митрополит Евгений как учёный. Ранние годы жизни. 1767–1804. – Спб., 1888. – 455, [5] с.

2622. Ананьева Т. Жалобна церемонія 23 березня 1801 року в листуванні та “Записках” Митрополита Євгенія (Болховітінова) // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів // АН України. Ін-т української археографії. – К., 2002. – Т. 9. – С. 9–15.

2623. Веневитинов М. По поводу “Переписки митр. Евгения” // Вестн. Европы. – 1870. – № 11. – С. 488–490.

2624. Востоков А. Х. Описание Евгеньевских рукописей // Учен. зап. 2-го Отд-ния имп. Акад. наук. – Спб., 1856. – Кн. 2, вып. 2. – С. 59–74.

2625. Замечательный экземпляр книги митрополита киевского Евгения Болховитинова “Словарь о бывших в России писателях духовного чина Греко-Российской церкви” (Спб., 1827) с заметками автора на полях книги / Сообщ. Л. М. // Киев. старина. – 1904. – № 9. – С. 275–291.

2626. Колесник И. И. Из истории публикации (в 1845 г.) “Словаря российских писателей” митрополита Евгения (Е. А. Болховитинова) (1767–1837) // Исследования по археографии и источниковедению отечественной истории XVI–XX вв. – Днепропетровск, 1990. – С. 94–101.

2627. Певницкий В. Проповеднические труды покойного митрополита киевского Евгения // Тр. Киев. духовн. акад.– 1867. – № 9. – С. 522–579; № 10. – С. 3–51.

2628. Полетаев Н. “Словарь исторический о бывших в России писателях духовного чина греко-российской церкви” митр. киевского Е. Болховитинова // Правосл. собеседник. – 1890. – № 1. – С. 93–135.

2629. Полетаев Н. Труды митр. киевского Е. Болховитинова по истории русской церкви. – Казань, 1889. – 541, 38, IV с.

2630. Полетаев Н. Участие митр. Е. Болховитинова в составлении “Истории Российской иерархии” Амвросия Орнатского // Правосл. собеседник. – 1889. – № 9. – С. 22–48; № 10. – С. 186–208.

2631. Шмурло Е. Библиографический список литературных трудов Киевского митрополита Евгения Болховитинова. – Спб.: Изд. ред. журн. “Библиограф”, 1888. – Вып. 1. – 76 с.

Відб. з: Библиограф. – 1887. – № 8–9. – С. 12; 1888. – № 1–2. – С. 4–6.

Див. також: № 208, с. 8, 10, 22, 38, 71, 114, 120; № 492, № 962, с. 236; № 2889.

Васіан Сліпий (Балашевич), ієросхимонах (1745–1827)

2632. Зноско В. Иеросхимонах Вассиан (слепой) подвижник Киево-Печерской лавры и посещение его в 1816 году, императором Александром I. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1906. – 52 с.: ил.

Наступне вид.: К., 1909. – 50 с.; портр.

Городецький Платон (1803–1891)

2633. Из переписки Лебединцева Петра Гавриловича с митрополитом Киевским Платоном // Киев. старина. – 1902. – № 10. – С. 17–33.

2634. Письма Высокопреосвященнейшего Платона, митрополита Киевского и Галицкого к Иннокентию, архиепископу Херсонскому и Таврическому / Сообщ. Н. И. Барсов // Тр. Киев. духовн. акад. – 1892. – № 7. – С. 452–483.

* * *

2635. А. Б. Некролог Высокопреосвященного Платона, митрополита Киевского и Галицкого // Тр. Киев. духовн. акад. – 1891. – № 11. – С. 1–20.

2636. Глухарёв А. Высокопреосвященный Платон, митрополит Киевский: По случаю празднования 60-летнего юбилея // Подол. епарх. ведомости. – 1888. – № 19. – С. 434–443; № 20. – С. 462–471; № 21. – С. 496–512; № 22. – С. 526–532.

2637. Егоров А. Иосиф Семашко – митрополит Литовский и Виленский. Платон Городецкий – митрополит Киевский и Галицкий: Изд. по случаю юбилейного празднества воссоединения униатов к православию, 1839–1899 гг. – Одесса: Тип. Фесенко, 1899. – 44 с.; 2 л. портр.

2638. *Новый архипастырь Киевский и Галицкий высокопреосвященный митрополит Платон. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1882.

2639. Пожертвование митрополитом Платоном 15.000 рублей на устройство при Киево-Межигорском монастыре трёх благотворительных учреждений // Подол. епарх. ведомости. – 1888. – № 30. – С. 763.

2640. Празднование митрополитом Платоном 85-летней годовщины своего рождения // Подол. епарх. ведомости. – 1888. – № 30. – С. 765–775.

2641. Прибытие в Киев высокопр. Платона, митрополита киевского и галицкого // Киев. епарх. ведомости. – 1882. – № 6. – С. 104.

2642. Сведения о жизни и деятельности высокопр. митрополита киевского и галицкого Платона // Киев. епарх. ведомости. – 1882. – № 4. – С. 70.

2643. Сохань С. В. Огляд архіву митрополита Платона // Рукописна та книжкова спадщина України. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 164–171.

2644. Ярон С. Г. Митрополит киевский Платон // Ярон С. Г. Киев в восьмидесятых годах. – К., 1910. – С. 149–152.

Див. також № 147.

Іларіон, намісник

2645. Прибытие наместника лавры архимандрита Илариона // Киев. епарх. ведомости. – 1879. – № 5. – С. 10.

Монастирьов Михаїл († 1846)

2646. О. Михаил Монастырёв [соборный иеромонах Киевопечерской лавры] // Домашняя беседа. – 1860. – № 15. – С. 222–225.

Москвін Арсеній (1797–1876)

2647. [Арсений (Москвин)]. Князь И. Ф. Паскевич-Эриванский: Из рассказов Киевского митрополита Арсения (Москвина) / Сообщ. Н. Н. Оглоблин // Чтения в О-ве истории и древностей российских. – 1910. – Кн. 1. – Отд. 3. – С. 31–32.

2648. Письма Арсения, митрополита Киевского к Иннокентию, архиепископу Херсонскому // Тр. Киев. духовн. акад. – 1884. – № 8. – С. 258–292.

2649. Письма митрополита Киевского Арсения Москвина к архиепископу Кишинёвскому Антонию Шокотову / Сообщ. Л. Мацевич // Тр. Киев. духовн. акад. – 1891. – № 1. – С. 165–170.

* * *

2650. Аскоченский В. И. Мои воспоминания о преосвящ. Арсении, митрополите Киевском // Домашняя беседа. – 1876. – Вып. 24. – С. 613–623.

2651. В-нова А. 50-летний юбилей Арсения, митрополита Киевского и Галицкого // Руководство для сельских пастырей. – 1873. – № 37. – С. 29–45; № 38. – С. 71–85; № 39. – С. 107–116.

2652. Высокопреосвященный Арсеній, митрополит Киевский и Галицкий: Некролог // Странник. – 1876. – Т. 2. – № 5. – С. 133–142.

2653. Известие о кончине Высокопреосвященного Арсения, митрополита Киевского и Галицкого // Тр. Киев. духовн. акад. – 1876. – № 5. – С. 1–4.

2654. Извлечение из послужного списка митрополита Киевского Арсения, его юбилей и речь, произнесённая на юбилее П. Лебединцевым // Киев. епарх. ведомости. – 1873. – № 15. – С. 434–436; № 16. – С. 456–470; № 17. – С. 492–494.

2655. Кончина и погребение высокопреосвященного Арсения, митрополита Киевского и Галицкого // Руководство для сельских пастырей. – 1876. – Т. 2. – № 21. – С. 101–110; № 22. – С. 137–147; № 23. – С. 162–169; № 24. – С. 185–195.

2656. Н. Д. Празднование пятидесятилетнего юбилея Арсения, митрополита Киевского и Галицкого // Церковная Летопись. – 1873. – № 36. – С. 146–149.

2657. Некролог. Высокопреосвященнейший Арсений, митрополит Киевский и Галицкий // Киев. епарх. ведомости. – 1876. – № 9. – С. 279–292; № 10. – С. 313–326; Руководство для сельских пастырей. – 1876. – Т. 2. – № 20. – С. 61–66.

2658. Певницкий В. Воспоминания о покойном митрополите Киевском Арсении // Тр. Киев. духовн. акад. – 1876. – Т. 3. – № 8. – С. 357–389; № 9. – С. 674–709; 1877. – Т. 1. – № 1. – С. 235–282; № 7. – С. 118–198.

Окр. відб.: К., 1877. – 195 с.

2659. Пятидесятилетний юбилей Высокопреосвященнейшего Арсения, митрополита Киевского и Галицкого, Киево-Печерския Лавры священно-архимандрита, 6 августа 1873 года. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1873. – [2], 178 с.

2660. Руткевич П. Из воспоминаний о почившем Киевском митрополите Арсении (1868–1869 гг.) // Киев. епарх. ведомости. – 1913. – № 30. – С. 802–806.

2661. Слова и речи, произнесённые при гробе в Бозе почившаго Высокопреосвященного Арсения, митрополита Киевского и Галицкого // Тр. Киев. духовн. акад. – 1876. – Т. 2. – № 6. – С. 554–586.

2662. Толстой М. Воспоминание об Арсении, митрополите Киевском // Душеполезное чтение. – 1876. – № 6. – С. 239–244.

Нікольский Исидор (1799–1892)

2663. Исидор, митрополит. Слово при вступлении в управление святою Киевопечерскою Успенскою Лаврою, произнесённое Синодальным Членом, высокопреосвященнейшим Исидором, митрополитом Киевским и Галицким и священно-архимандритом Киевопечерския Лавры, в большой Лаврской церкви 5 ноября 1858 г. – К.: Унив. тип., 1858. – 60 с.

Відб. з “Воскресного чтения”.

Див. також № 143.

Паісій (Яроцький П. Г.) († 1893)

2664. *Зноско В. Христа ради юродивый старец Паисий (в мире Прокопий Григор. Яроцкий), рясофорный монах Киево-Печерской Лавры (скончавшийся в 1893 г.). – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1911.

Парфеній (Петро Іванович Краснопєвцев) (1790–1855)

2665. *Ежедневная молитва схиеромонаха Парфения. – Спб., 1897.

2666. Жизнеописание иеросхимонаха Парфения. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1858. – 55 л.

2667. Поселянин Е. Иеросхимонах Парфений. Жизнь его, изречения, ежедневная молитва. – М., 1918. – 32 с.

2668. Преподобный Парфений Киево-Печерский: [Жизнеописание]. – М.: Изд-во им. святителя Игнатия Ставропольского, 1996. – 46, [1] с.: ил.

2669. Сказание о жизни и подвигах старца Киево-Печерской Лавры иеросхимонаха Парфения (+25 марта 1855 г.). – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1856. – 104 с.: ил.

Наступне вид.: К., 1898.

Рец.:

Киев. губ. ведомости. – 1856. – № 28. – Ч. неофиц.

Руднєв Іоанникій (1826–1900)

2670. Выражение соболезнования по поводу кончины митрополита Иоанникия // Тр. Киев. духовн. акад. – 1900. – № 7. – С. 353–414.

2671. Высокопреосвященный Иоанникий, митрополит Киевский и Галицкий (на память 50-летнего юбилея 1849–1899). – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1899. – 24 с.

2672. Дмитриевский А. А. Последние дни, кончина и погребение Высокопреосвященнейшего Иоанникия, митрополита Киевского и Галицкого // Тр. Киев. духовн. акад. – 1900. – № 7. – С. 319–335.

2673. К 7 ноября 1899 г. (с портретом Высокопреосвященного митрополита Иоанникия // Тр. Киев. духовн. акад. – 1899. – № 11. – С. 291–298.

2674. Памяти в Бозе почившаго Высокопреосвященнейшего Иоанникия, митрополита Киевского и Галицкого // Тр. Киев. духовн. акад. – 1900. – № 7. – С. 311–318.

2675. Памяти преосвященного Иоанникия, бывшего митрополита Киевского и Галицкого // Киев. епарх. ведомости. – 1901. – № 12. – Отд. 2. – С. 545–548.

2676. Последние дни жизни, кончина и погребение Высокопреосвященного Иоанникия, митрополита Киевского и Галицкого, священно-архимандрита Успенския Киево-Печерския Лавры, первенствующаго члена Святейшаго Синода.– К.: Тип. ун-та, 1900.– [2], 38 с., 2 фот. вне текста.

2677. Пятидесятилетний юбилей священнослужения его высокопреосвященства, первенствующаго члена святейшаго правительствующаго Синода, высокопреосвященнейшаго Иоанникия, митрополита киевского и галицкого, Успенской Киево-Печерской Лавры священно-архимандрита (1849–1899 гг.). – К.: Тип. Горбунова, 1900. – 426, XXII, 1 л. портр.

2678. Ризница покойного митрополита Иоанникия // Киев. епарх. ведомости. – 1901. – № 4. – Отд. 2. – С. 215–216.

2679. Стеллецкий Н. Слово, произнесенное в трапезной церкви Киево-Печерской Лавры на заупокойной литургии при гробе Высокопреосвященного Иоанникия, Митрополита Киевского и Галицкого, 10 июня 1900 года, накануне погребения // Киев. епарх. ведомости. – 1900. – № 12. – Отд. 2. – С. 521–526.

2680. Титов Ф. И. Высокопреосвященный Иоанникий митрополит Киевский и Галицкий. – К.: Тип. Корчак-Новицкого, 1899. – 49 с.; 1 л. портр.

5. Монастир у першій чверті ХХ ст.

5.1. Джерела, огляди джерел

2681. Анисимов А. Мирная пристань человеческих душ: [Лавра 1918–1926 рр. “Воспоминания о Лавре” И. Никодимова] // Анисимов А. Киев и киевляне. Я вызову любое из столетий ... – К., 2003. – Кн. 2. – С. 12–31.

2682. Вогнем і мечем: Акт [огляду пошкоджень Києво-Печерської лаври у 1918 р.] // Андріївський узвіз. – 1992. – № 5. – (Лютий).

2683. Ільченко І. Більшовики проти Лаври: [Грізні події воєнної доби, що позначилися на св. Лаврі Києво-Печерській, в період міжусобної війни українців з більшовиками з 15 по 25 січня 1918 р. включно (записали ієродиякон Євфимій та чернець В'ячеслав)] // Людина і світ. – 1997. – № 4. – С. 17–20.

2684. Указ Его Императорского Величества, Самодержца Всероссийского, из Святейшаго Правительствующаго Синода. О предоставлении права Императорской Археологической Комиссии права отмечать из серебряных и золотых изделий, жертвуемых на нужды войны, предметы, имеющие художественное или археологическое значение. 25 февраля 1916 г. // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 14. – С. 154–155.

5.2. Загальні праці

2685. Денісов Г. Лавра і царські війни. – К.: [Всеукр. музейний городок, 1930]. – 8 с. – (Серія попул. / Всеукр. музейний городок; № 2).

2686. Жаров А. М. Контрреволюційна діяльність Києво-Печерської Лаври в 1905 році // Соц. культура. – 1938. – № 1. – С. 36–37.

2687. Карпенко П. Києво-Печерська лавра у світовій війні 1914–1918 рр. // Безвірник. – 1935. – № 7. – С. 12–16.

2688. Каталог икон, крестов и церковной утвари, продающихся в иконных лавках Киево-Печерской лавры. – К., 1911. – 100 с.

2689. Качан Р. Розвиток музейної справи на теренах Києво-Печерської лаври в 1918–1926 рр. // Історико-географічні дослідження в Україні: 36. наук. праць. – К., 2005. – Число 8. – С. 37–49.

2690. Крайня О. Києво-Печерський монастир у 1919–1929 рр. // Вера и разум. – 2001. – № 2. – С. 253–255.

2691. Лазайкін Ф. На службі у самодержавства: [Лавра в роки першої буржуазно-демократичної революції] // Людина і світ. – 1975. – № 9. – С. 46–48.

2692. Петренко М. З. Киево-Печерская лавра в борьбе против революции 1905 года / М. З. Петренко, В. А. Шиденко // Вопросы истории. – 1956. – № 3. – С. 132–136.

2693. Петренко М. З. Реакционная роль Киево-Печерской лавры в период русской революции: (Лекция) / М. З. Петренко, В. А. Шиденко; О-во по распространению полит. и науч. знаний УССР. – К., 1995. – 21 л. – Напечатано на ротапринте.

2694. Престольный праздник в Киево-Печерской Успенской Лавре // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 34. – Отд. 2. – С. 742–743.

2695. [Про знахідку скарбу татарських, турецьких та венеціанських монет в Києво-Печерській лаврі 22.02.1902 р.] // Изв. имп. Археол. комиссии. – 1903. – № 3, прибавл. – С. 50.

2696. Успенский Н. А. О поругании святых мощей. – К.: Изд-во Киев. гарнизон. пункта особой части при Штабе Главнокомандующего вооруж. силами на Юге России, 1919. – 36 с.

2697. Щербина В. І. Чи була Київська лавра в'язницею, як монастирі російські // Щербина В. І. Нові студії з історії Києва. – К., 1926. – С. 141–144.

5.3. Архітектурні пам'ятки

Благовіщенська церква

1905 р. Проект архітектора **Є. Ф. Єрмакова**.

Див. № 572, с. 72–73, фото.

5.4. Персоналії

Богоявленський Володимир (1847–1918)

2698. Анисимов А. “Карфаген” Михаила Муравьёва // Анисимов А. Геростратов замысел. – К., 2004. – С. 22–31.

2699. Венок на могилу высокопреосвященного митрополита Владимира (25 января 1918 г.): [Биогр. очерки, речи в дни погребения и поминовения] / Под ред. Ф. Титова. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1918. – 92, [2] с.: ил., портр.

Перевид.: К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1992. – 94 с.: ил.

2700. Денісов Г. Правда про вбивство митрополита Володимира. – К., 1930. – 7 с. – (Серія популярна / Всеукр. музейний городок; № 3).

2701. Жизнеописание преосвященного Владимира, митрополита Киевского и Галицкого (1848–1918) // Православ. вестн. – 1991. – № 6. – С. 22–34.

2702. Житие священномученика Владимира, митрополита Киевского и Галицкого // Жития русских святых. – М., [1993]. – Кн. 6. – С. 187–190.

2703. Кабанець Є. Смерть митрополита Володимира // Людина і світ. – 1997. – № 4. – С. 21–26.

2704. Крикота Н. Житие священномученика Владимира, митрополита Киевского и Галицкого: К 155-летию со дня рождения и 85-летию со дня убиения. – М.: Изд-во им. свт. Игнатия Ставропольского. Приход Храма Св. Духа сошествия, 2002. – 125 с.

2705. Прибытие в Киев Высокопреосвященного Владимира, Митрополита Киевского и Галицкого // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 1. – Отд. 2. – С. 13–17.

2706. Сагарда А. Литературная деятельность митрополита Киевского Владимира // Журн. Моск. Патриархии. – 1996. – № 2. – С. 65–69.

2707. Ульяновський В. І. Постріли у Києво-Печерській Лаврі: Маловідомі факти про вбивство митрополита Володимира (1918 р.) // Трибуна лектора. – 1990. – № 7. – С. 41–43.

2708. Ульяновський В. І. Слідство у зв'язку з убивством митрополита Володимира // Ульяновський В. І. Церква в українській державі 1917–1920 рр. (доба Гетьманату Павла Скоропадського). – К., 1997. – С. 138–142.

2709. Якунин В. Священномученик Владимир, митрополит Киевский: К 150-летию со дня рождения и 80-летию мученической кончины // Журн. Моск. Патриархии. – 1998. – № 1. – С. 30–35.

Див. також: № 208, с. 50, 68, 69; № 964, с. 97–99.

Єрмоген (Голубєв А. С.) (1896–1978)

2710. Дело епископа Ермогена Голубева // Вестн. Рус. студ. христианского движения. – Париж; Нью-Йорк, 1966. – Кн. III (81). – С. 21–22.

Див. також № 2808, вип. 7, с. 136–165.

Самуїл, ієросхимонах († 1907)

2711. Трезвинский Н. В бозе почивший духовник Киево-Печерской Успенской лавры иєросхимонах Самуил. († 13 февраля 1907 года) / Сост. Н. Трезвинский. – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1911. – 32 с.

Флавіан (Городецький Микола) (1840–1915)

2712. Флавиан, митрополит. Последняя воля почившего высокопреосвященного митрополита Флавиана своей возлюбленной Киевской пастве // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 2. – Отд. 2. – С. 25–29.

* * *

2713. Венок на могилу высокопреосвященного митрополита Флавиана (4 ноября 1915 г.). – К.: Тип. Киево-Печерской лавры, 1915. – 143 с.: ил.; 1 л. портр.

2714. Вячеслав, монах. Памяти митрополита Флавиана (+ 4 ноября 1915 г.) // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 19. – Отд. 2. – С. 433–435.

2715. Гримальский В. Памяти высокопреосвященного владыки митрополита Флавиана: (По поводу годовщины со дня его блаженной кончины) // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 48. – Отд. 2. – С. 1011–1013.

2716. Двадцатипятилетие архипастырского служения высокопреосвященного Флавиана, митрополита Киевского и Галицкого. – К.: Тип. акц. о-ва “Пётр Барский в Киеве”, 1910. – 50 с.; 1 л. портр.

2717. Заупокойное богослужение [в Киево-Печерской Лавре в 40-й день по кончине Митрополита Киевского Флавиана] // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 1. – Отд. 2. – С. 19–20.

2718. Зданевич И. Листик в веноч Митрополиту Флавиану // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 3. – Отд. 2. – С. 56–57.

2719. Молчановский Н. Пучок “селных крин” на могилу митрополита Флавиана // Киев. епарх. ведомости. – 1916. – № 11. – Отд. 2. – С. 242–245; № 13. – С. 294–297.

2720. Назаревский А. Памяти высокопреосвященного Флавиана, митрополита Киевского и Галицкого. 4-го ноября 1915 года // Изв. Таврич. учён. архив. комиссии. – 1916. – № 53. – С. 111–146.

2721. Посещение Киевской Духовной Академии Высокопреосвященным Флавианом, митрополитом Киевским и Галицким // Тр. Киев. духовн. акад. – 1903. – № 3. – С. XV–XIX.

2722. Титов Ф. Прибытие в Киев и встреча Высокопреосвященного Флавиана, митрополита Киевского и Галицкого // Тр. Киев. духовн. акад. – 1903. – № 3. – С. X–XIV.

Див. також №: 535–537.

Храповицький Антоній (1864–1936)

2723. Ульяновський В. І. Обрання київського митрополита: протистояння двох влад // Ульяновський В. І. Церква в українській державі 1917–1920 рр. (доба Гетьманату Павла Скоропадського). – К., 1997. – С. 71–81.

III. НАЦІОНАЛЬНИЙ КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКИЙ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК

1. Загальні праці до всього періоду

1.1. Офіційні матеріали

2724. Законодавство про пам'ятники історії та культури: (Зб. нормат. актів). – К.: Політвидав України, 1970. – С. 237–240, 246–248.

2725. Україна. Закон. Про охорону культурної спадщини: Затв. 8 черв. 2000 р. № 1805-III // Відом. Верховної Ради України. – 2000. – № 39. – С. 754–772; Голос України. – 2000. – 25 лип. – С. 6–9; Уряд. кур'єр. – 2000. – 12 лип.; Офіц. вісн. України. – 2000. – № 27. – С. 32–52.

2726. Україна. Президент (1991–; Л. М. Кравчук). Про заходи щодо повернення релігійним організаціям культового майна: Указ...4 берез. 1992 р. // Голос України. – 1992. – 10 берез. (№ 43). – С. 2.

2727. Україна. Президент (1994–; Л. Д. Кучма). Про заходи щодо відтворення видатних пам'яток історії та культури: Указ ... 9 груд. 1995 р. // Уряд. кур'єр. – 1995. – 14 груд. – С. 5.

2728. Україна. Президент (1994–; Л. Д. Кучма). Про надання статусу національного Києво-Печерському історико-культурному заповіднику: Указ... 13 берез. 1996 р. № 181/96 // Уряд. кур'єр. – 1996. – 28 берез.; Держ. вісн. України. – 1996. – № 3–4. – С. 194.

2729. Україна. Президент (1994–; Л. Д. Кучма). Про відзначення 950-ліття Києво-Печерської лаври: Розпорядження від 29 черв. 2001 р. № 171/2001-рп // Уряд. кур'єр. – 2001. – 5 лип. – С. 10.

2730. Україна. Президент (1994–; Л. Д. Кучма). Про першочергові заходи щодо відбудови комплексу Михайлівського Золотоверхого монастиря та Успенського собору Києво-Печерської лаври: Розпорядження від 27 січ. 1996 р. № 20/96рп // Держ. вісн. України. – 1996. – № 1–2. – С. 39.

2731. Україна. Президент (1994–; Л. Д. Кучма). Про створення комісії з питань використання ансамблів Софійського собору та Києво-Печерської лаври: Розпорядження від 22 черв. 1994 р. // Уряд. кур'єр. – 1994. – 28 черв. – С. 2.

2732. Україна. Адміністрація Президента України. Перелік історико-культурних пам'яток України культового призначення, розташованих у м. Києві: Додаток до Розпорядження Президента України від 21 січ. 2000 р. № 20/2000 рп // Уряд. кур'єр. – 2000. – 1 лют. С. 10.

2733. УРСР. Рада Міністрів. Про відбудову та реставрацію історико-архітектурних пам'ятників та споруд Київського державного заповідника-музею “Києво-Печерська лавра”: 3 постанови Ради Міністрів УРСР від 16 серп. 1956 р. // Культурне будівництво в Українській РСР: Найважливіші рішення Ком. партії і Рад. уряду: Зб. док. – К., 1961. – Т. 2. – С. 353–354.

2734. УРСР. Рада Міністрів. Про спорудження надгробка на могилі засновника Москви Юрія Долгорукого: 3 постанови Ради Міністрів УРСР від 23 серп. 1947 р. // Культурне будівництво в Українській РСР: Найважливіші рішення Ком. партії і Рад. уряду: Зб. док. – К., 1961. – Т. 2. – С. 157.

2735. Україна. Кабінет Міністрів. Про використання культових споруд – визначних пам'яток архітектури, які не підлягають передачі у постійне користування релігійним організаціям: Постанова від 9 серп. 2001 р. № 1005 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 33. – С. 74.

2736. Україна. Кабінет Міністрів. Про державний історико-культурний заповідник: Постанова від 13 груд. 2001 р. № 390 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 51. – С. 390.

2737. Україна. Кабінет Міністрів. Про занесення пам'яток історії, монументального мистецтва та археології національного значення та Державного реєстру нерухомих пам'яток України: Постанова від 27 груд. 2001 р. № 1761 // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 1. – С. 22–76; Правова охорона культурної спадщини: Зб. док. – К., 2004. – С. 250.

2738. Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження порядку укладення охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини: Постанова від 28 груд. 2001 р. № 1768 // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 1. – С. 77–81.

2739. Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження Типового положення про державний історико-культурний заповідник: Постанова від 24 лип. 2003 р. № 1149 // Правова охорона культурної спадщини: Зб. док. – К., 2004. – С. 288–291.

2740. Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження складу наглядової ради Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника: Постанова від 7 квіт. 1997 р. № 314-97-п // Держ. вісн. України. – 1997. – № 5. – С. 522.

2741. Україна. Кабінет Міністрів. Про Програму відтворення видатних пам'яток історії та культури України: Постанова від 23 квіт. 1999 р. № 700 // Уряд. кур'єр. – 1999. – 6 трав.

2742. Україна. Кабінет Міністрів. Про умови передачі культових будівель – визначних пам'яток архітектури релігійним організаціям: Постанова від 14 лют. 2002 р. № 137 // Уряд. кур'єр. – 2002. – 11 квіт. – С. 11; Офіц. вісн. України. – 2002. – № 7. – С. 145.

2743. Україна. Кабінет Міністрів. Про відзначення 950-ліття Києво-Печерської лаври: Розпорядження від 9 серп. 2001 р. № 353 // Держ. вісн. України. – 2001. – № 11. – С. 86.

2744. Україна. Київ. Міська рада народних депутатів. Про надання згоди Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику на списання та утилізацію основних засобів: Рішення № 177/1154 від 30 січ. 2001 р. // Хрещатик. – 2001. – 13 берез. – С. 5–12; (Офіціоз. – 2001. – № 9. – С. 3).

2745. Україна. Київ. Міська рада народних депутатів. Про реорганізацію музейного об'єднання “Києво-Печерський історико-культурний заповідник”: Рішення № 451/1428 від 5 лип. 2001 р. // Хрещатик. – 2001. – 16 жовт. – С. 7–8; (Офіціоз. – 2001. – № 35. – С. 3).

2746. Україна. Київ. Міська державна адміністрація. Про подальше використання корпусу № 70 Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника: Розпорядження № 7 від 6 січ. 1999 р. // Хрещатик. – 1999. – 26 січ. – С. 10.

Див. також №: 3061–3064.

1.2. Довідкові видання

2747. Києво-Печерська лавра // Короткий довідник з історії України / І. Ф. Курас, М. О. Багмет, І. І. Федьків та ін. – К., 1994. – С. 117.

2748. Києво-Печерська лавра // Укр. рад. енциклопедія. – К., 1961. – Т. 6. – С. 313–314; Укр. рад. енциклопедія. – 2-е вид. – К., 1980. – Т. 5. – С. 111.

2749. Крикотун В. М. Києво-Печерська лавра // Рад. енциклопедія історії України. – К., 1970. – Т. 2. – С. 334–335.

2750. Шуст Р. Києво-Печерська лавра // Довідник з історії України. – К., 2002. – С. 298–299.

1.3. Путівники, фотопутівники

2751. Государственный заповедник “Киево-Печерская лавра”: Путеводитель. – К.: Госполитиздат УССР, 1961. – 159 с.

2752. Державний заповідник-музей “Киево-Печерська лавра”: Путівник. – К.: Держ. вид-во політ. літ. УРСР, 1960. – 154 с.

2753. Ершов Б. Києво-Печерська лавра: (Провідник екскурсанта). – К.: Вид-во Лекц.-екскурс. бюро Київ. округу політосвіти, 1927. – 40 с. – (Б-ка екскурсанта; Ч. 2).

2754. Заповедник Киево-Печерская Лавра: [Фотобуклет] / Авт. текста А. Попченко, В. Шиденко. – К.: Мистецтво, 1967. – 1 л. слож. в 12 слож.: ил.

2755. Игнаткин И. А. Киев: Путеводитель-справочник / И.А. Игнаткин, Н. Н. Лысенко, Д. И. Мышко. – К.: Политиздат, 1964. – С. 252–258: ил.

2756. “Киево-Печерская лавра”, заповедник-музей: Краткий путеводитель / М-во культуры УССР, Киево-Печерский ист.-культ. заповедник. – [3-е изд., перераб. и доп.]. – К.: Мистецтво, 1971. – 182 с.: ил.

2757. “Киево-Печерская лавра”, заповедник-музей. Краткий путеводитель / Сост. В. Г. Дёмин, В. Н. Крикотун, М. З. Петренко, В. А. Шиденко; М-во культуры УССР, Киево-Печерский ист.-культ. заповедник. – 4-е изд. – К.: Мистецтво, 1975. – 175 с.: ил.

2758. “Киево-Печерская лавра”, заповедник-музей. Путеводитель / [Ред. кол.: С. К. Килессо и др.]. – К.: Госполитиздат УССР, 1961. – 159 с.: ил.

2759. “Киево-Печерская лавра”, заповедник-музей. Киево-Печерский историко-культурный заповедник: [Путеводитель] / Авт. А. И. Попченко, В. П. Петропавловский, В. А. Шиденко и др. – [К.: Мистецтво, 1965]. – [25] с.: ил.

2760. Киево-Печерский государственный историко-культурный заповедник: Краткий фотопутеводитель / Авт.-сост. О. П. Коваль. – К.: Мистецтво, 1988. – 1 слож. л.

2761. Києво-Печерська лавра: Довідник для екскурсантів / За заг. ред. та матеріалами кабінету антирелігійної пропаганди Будинку комуністичної освіти агітпропвідділу Київ. округу КП(б)У. – К.: Лекційно-екскурсійне бюро Київ. окр. політосвіти, 1927. – 40 с.

2762. Києво-Печерська лавра, заповідник-музей. Київ: Короткий путівник / Під заг. ред. С. В. Безсонова; Складачі: В. Г. Дьомін, В. М. Крикотун, М. З. Петренко та ін. – К.: Мистецтво, 1955. – 84 с.

2763. Києво-Печерська лавра, заповідник-музей. Київ: Путівник / [Ред. кол.: С. К. Кілессо та ін.]. – К.: Держполітвидав УРСР, 1960. – 154 с.: іл.
2764. “Києво-Печерська лавра”, заповідник-музей: Короткий путівник / [Під заг. ред. дійсн. чл. Акад. архітектури УРСР, д-ра архітектури С. В. Безсонова. – К.: Держ. вид-во образотворчого мистецтва і муз. літ., 1957. – 76 с.: іл.
2765. “Києво-Печерська лавра”, заповідник-музей: Короткий путівник. – 3-є вид., перероб. і доп. – К.: Мистецтво, 1971. – 182 с.: іл.
2766. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник / Упоряд. М. З. Петренко: Путівник. – К.: Мистецтво, 1979. – 262 с.: іл.
2767. Київський державний заповідник-музей “Києво-Печерська лавра”: Короткий путівник. – К.: Мистецтво, 1955. – 84 с.: іл.; 2 пл.
2768. Київський державний заповідник-музей “Києво-Печерська лавра”: Короткий путівник. – К.: Держ. вид-во образотворчого мистецтва і муз. літ. УРСР, 1957. – 75 с.: іл.
2769. Короткий провідник / НКО УРСР, Центр. антирелігійний музей. – 2-е вид. – К.: Рад. школа, 1941. – 20 с.
2770. Кочубинська Т. Пам'ятки історії та культури Києво-Печерської Лаври: Матеріали для екскурсій / Відп. ред. С. Кролевець; Упоряд. О. Коваль; Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К.: Київ, 2002. – 253 с.: іл.
2771. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник: Фото путівник / Авт.-упоряд. О. Коваль, В. Колпакова. – К.: Спалах, 1999. – 48 с.: іл.; 1 арк. карт. – Текст укр. та англ. мовами.
Перевид.: К.: Спалах, 2004. – 47 с.: іл.
2772. Пам'ятка відвідувачеві Києво-Печерської Лаври / Упоряд. П. Влодек; Укр. Православна Церква. – К.: Вид-во Києво-Печерської лаври, 1992. – 13 с.: іл.
2773. Памятка посетителю Киево-Печерской Лавры / [По благословению Филарета]. – К.: Укр. Православная Церковь, 1992. – 13 с.: ил.
2774. Сокровища Киево-Печерского заповедника: [Фотопутеводитель / Фото В. Б. Соколовского, В. И. Щербакова; Авт.-сост. Ю. Д. Кибальник и др.]. – К.: Мистецтво, 1985. – 191 с.: ил. – Текст парал.: рус., англ.
2775. Шиденко В. А. Киево-Печерский государственный историко-культурный заповедник: Фотопутеводитель / В. А. Шиденко, П. Ф. Дарманский. – К.: Мистецтво, 1983. – 192 с.: ил.
Перевид.: К., 1987. – 224 с.: іл.; укр. мовою – К., 1984. – 191 с.: іл.

1.4. Ілюстративні матеріали (фотоальбоми, листівки, буклети)

2776. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: [Іст. справка]. – К.: Реклама, 1974. – 1 разв. л. іл.

2777. Києво-Печерський історико-культурний заповідник: (Комплект буклетів). – К.: Мистецтво, 1971.

1. Києво-Печерський історико-культурний заповідник. – 8 с.: іл.
2. Успенський собор – пам'ятник архітектури XI–XVIII століть. – 8 с.: іл.
3. Церква Спаса на Берестові – пам'ятник архітектури XI–XVIII століть. – 8 с.: іл.
4. Троїцька надвратна церква – пам'ятник архітектури XI–XVIII століть. – 8 с.: іл.
5. Побудови українського майстра Степана Ковнира. – 8 с.: іл.
6. Типографія. – 8 с.: іл.
7. Головна колокольна. – 8 с.: іл.
8. Всехвятська церква – пам'ятник архітектури XVII століття. – 8 с.: іл.
9. Лаврські печери. – 8 с.: іл.

2778. Києво-Печерський історико-культурний заповідник: (Комплект буклетів). – К.: Мистецтво, 1974.

1. Києво-Печерський Державний історико-культурний заповідник. – 1 л. слож. в 6 слож.: іл.
2. Головна колокольна – пам'ятник архітектури XVIII ст. – 1 л. слож. в 4 слож.: іл.
3. Церква Спаса на Берестові – пам'ятник архітектури XII–XIX ст. – 1 л. слож. в 4 слож.: іл.
4. Всехвятська церква – пам'ятник архітектури XVII ст. – 1 л. слож. в 4 слож.: іл.
5. Виставка “Християнство та атеїзм на Україні”. – 1 л. слож. в 4 слож.: іл.

2779. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: Архітектура. Золота скарбниця: Фотоальбом / Авт. тексту М. З. Петренко, В. П. Петропавловський; Фото В. О. Чуприніна, А. Б. Фрідлянда. – К.: Мистецтво, 1974. – 153 с.: іл. – Резюме рос., англ., франц., нім. мовами.

2780. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: [Комплект листівок з текстами на укр., рос., англ., франц. та нім. мовах]. – К.: Мистецтво, 1977. – 14 окр. л.

2781. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: [Листівки / Авт. тексту О. І. Попченко, В. А. Шиденко]. – К.: Мистецтво, 1966. – 6 с.; 15 л. – Текст укр., рос. та англ. мовами.

2782. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: Фотоальбом / Авт. тексту Л. П. Корж та ін.; Фото Ю. Г. Орлова, В. О. Чуприніна; Уклад. М. З. Петренко. – К.: Мистецтво, 1981. – 190 с.: іл. – Текст укр., рос. та англ. мовами.

2783. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: Фотоальбом / Уклад. Ю. Д. Кибальник. – 2-е вид. – К.: Мистецтво, 1988. – 250 с.: іл.

2784. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник = Киево-Печерский государственный историко-культурный заповедник = The State historical and Museum of Kiev-Pechersk Lavra: Фотоальбом / [Ю. М. Бусленко та ін.; Уклад. Ю. Д. Кибальник; Авт. тексту С. К. Кілессо та ін.]. – К.: Мистецтво, 1984. – 250 с.: іл.

2785. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: Буклет / Фото О. К. Максимовського. – К.: Мистецтво, 1978. – 8 склад. арк. в обкл.: іл.

2786. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: [Комплект листівок]. – К.: Мистецтво, 1969. – 16 окр. листівок.

2787. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: [Фотонарис / Авт. тексту О. І. Попченко, В. П. Петропавловський, В. А. Шиденко та ін.; Фото І. Єгудіна]. – К.: Мистецтво, 1965. – [24] с.: іл.

2788. Петренко М. З. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: Фотоальбом. – К.: Мистецтво, 1981. – 190 с.

2789. Святий Київ: [Фотоальбом] / Упоряд. Н. Д. Прибеги за участю С. К. Гаркавого. – К.: Мистецтво, 2001. – С. 32–73.

2790. Украина и Молдавия: справ.-путеводитель. – М.: Искусство; Лейпциг: Эдицион, 1982. – С. 39, 85–89, 96–98, 100.

1.5. Наукова робота Національного заповідника “Києво-Печерська лавра”

Конференції

2791. Абліцов В. “За правду пресвятую стать ...”: [Про учасників та програму наук.-практ. конф. “Гетьман Мазепа і Києво-Печерська лавра” в НКПІКЗ] // Голос України. – 2000. – 28 січ. – С. 13.

2792. Афоніна А. Патерик Києво-Печерський як феномен монастирської культури: [Про учасників та програму наук. конф.] // Київ. вісн. – 1999. – 2 лют.

2793. “Батькові” давньоруського чернецтва: [II наукові Несторівські читання “Аскетична мораль у давньоруській культурі”, присвячені 930-й річниці пам’яті преподобного Феодосія Печерського] // Укр. культура. – 2004. – № 11–12. – С. 15.

2794. Велика Успенська церква Києво-Печерської лаври. Слід у віках: Матеріали міжнар. наук. конференції 1–2 жовтня 2001 р. / Гол. ред. С. П. Кролевець; Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К., 2002. – 230 с.

2795. Духовная культура древнего населения Украины: Тези докл. науч.-практ. конф., Киев, май 1989 г. / Музейное объединение “Киево-Печерский гос. ист.-культ. заповедник”. – К., 1989. – 67 с.

2796. Конференція в Лаврі: [Ред. ст.] // Літ. Україна. – 2002. – 3 січ.

2797. Крайній К. К. Треті могилянські читання, присвячені Києво-Печерському патерику // Укр. іст. журн. – 1999. – № 4. – С. 150–152.

2798. Могилянські читання: Матеріали щорічних наукових конференцій. 1996–1997 – / Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К.: КМ Academia, 1998 –

2799. Патерик повернувся до сучасного читача: [Нотатки про наук. конф. “Києво-Печерський патерик, як феномен монастирської культури” в НКПІКЗ] // Голос України. – 1998. – 10 груд.

2800. Попович Д. Мазепа – он и в Америке Мазепа: [Заметки о 4-й науч.-практ. конф. “Могилянські читання”, посвящённой И. Мазепе] // Киев. ведомости. – 1999. – 9 дек.

2801. Православ’я – наука – суспільство: проблеми взаємодії: Всеукр. наук.-практ. конф. 24–25 квіт. 2003 р. / В. В. Ластовський (заг. ред.); Черкаська акад. менеджменту; Київ. духовна акад.; Нац. заповідник “Києво-Печерська лавра”; Черкаський осередок Укр. іст. т-ва. – Черкаси, 2003. – 66 с.

2802. Українська культурна спадщина XVII–XIX ст.: Тези доп. науч.-практ. конф. Київ, жовт. 1993 р. / Відп. ред. Ю. Д. Кибальник; Музейне об’єднання “Києво-Печерський держ. іст.-культ. заповідник”. – К., 1993. – 86 с.

Див. також №: 1942, 2316, 2797.

“Круглі столи”

2803. Терещенко М. І. І почуємо відгомін віків: [“Круглий стіл” на тему “Питання відродження національних святинь у незалежній Україні”] // Культура і життя. – 2001. – 28 черв.

Видання заповідника

2804. Вопросы исследования и реставрации памятников архитектуры / Ответств. ред. Ю. Д. Кибальник; Музейное объединение “Киево-Печерский гос. ист.-культ. заповедник”. – К., 1992. – 182 с.: ил.

2805. Древняя история населения Украины: Темат. сб. науч. тр. / Ответств. ред. Ю. Д. Кибальник; Музейное объединение “Киево-Печерский гос. ист.-культ. заповедник”. – К., 1991. – 108 с.: ил.

2806. Духовная культура населения Украины с древнейших времён / Ответств. ред. Ю. Д. Кибальник; Музейное объединение “Киево-Печерский гос. ист.-культ. заповедник”. – К., 1991. – 132 с.

2807. Каталог збережених пам'яток Київського Церковно-археологічного музею 1872–1922 рр. / Відп. ред. В. М. Колпакова; Ідея каталогу та заг. ред. С. П. Кролевець; Авт.-упоряд. Г. Белікова; Вступ. ст. К. Крайнього; Нац. Києво-Печерський держ. іст.-культ. заповідник. – К., 2002. – 244 с.: іл. – До 130-річчя заснування Церковно-археологічного музею.

2808. Лаврський альманах: Києво-Печерська лавра в контексті української історії та культури: Зб. наук. пр. Вип. 1 / Ред. рада: В. М. Колпакова (відп. ред.) та ін.; Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К., 1999 –

2809. Мистецька спадщина: Матеріали та дослідження / Ред. Ю. Д. Кибальник; Музейне об'єднання “Києво-Печерський держ. іст.-культ. заповідник”. – К., 1993. – 118 с.

2810. Образ Христа в українській культурі / Нац. ун-т “Києво-Могилянська акад.”; Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К., 2001. – 200 с.: іл.

2811. Правда о Киево-Печерской Лавре: Сб. ст. / М-во культуры УРСР; Киево-Печерский гос. ист.-культ. заповедник. – К.: Госполитиздат, 1963. – 107 с.: ил.

Рец.:

Возняк Н. Використай в антирелігійній роботі! // Прикарпат. правда. – 1963. – 26 жовт.
Сміюн О. Правда розкриває людям очі // Вільна Україна. – 1963. – 18 верес.

2812. Проблеми охорони, вивчення та реставрації пам'яток архітектури Києво-Печерської лаври / [Редкол.: І. А. Післарій (відп. ред.) та ін.]; Музейне об'єднання “Києво-Печерський держ. іст.-культ. заповідник”. – К.: МО “КПДІКЗ”, 1991. – 123 с.: іл.

2813. Проблемы охраны, изучения и реставрации архитектурных памятников Киево-Печерской лавры / Ред. Ю. Д. Кибальник; Музейное объединение “Киево-Печерский гос. ист.-культ. заповедник”. – К., 1991. – 123 с.

2814. Теоретические проблемы исторического исследования: Тем. сб. науч. тр. / Ред. Ю. Д. Кибальник; Музейное объединение “Киево-Печерский гос. ист.-культ. заповедник”. – К., 1992. – 149 с.

2815. Ювелирное дело на Украине / Ред. Ю. Д. Кибальник; Музейное объединение “Киево-Печерский гос. ист.-культ. заповедник”. – К., 1991. – 79 с.: ил.

Виставки

2816. Афоніна А. Колекція із зібрання китайської династії Цин // Київ. вісн. – 1999. – 21 серп.

2817. Біленко В. Срібло України: [Виставка “Від Ренесансу до стилю модерн (художнє срібло XVII – початку XX ст.)” з фондів НКПІКЗ] // Сільські вісті. – 1998. – 6 листоп.

2818. “Богородице, Діво, радуйся”: [Виставка західноєвропейської гравюри XVI–XIX ст.] // Голос України. – 1998. – 7 квіт. – С. 16.

2819. Візантія і Київська Русь: Каталог виставки: Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник 22 серпня-22 жовтня 1997 р. / М-во культури і мистецтв України; Держ. ком. України у справах містобудування і архітектури; Гол. управління культури Київ. міської держадміністрації. – К., 1997. – 59 с.: іл.

2820. Греки і Києво-Печерська лавра: Слід у віках: Каталог виставки / Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К., 1999. – 31 с.

2821. Гром'як І. Унікальна виставка у Лаврі: [Виставка “Колекція виробів прикладного мистецтва Китаю XVII–XX ст. із зібрань останньої династії Цин”] // Уряд. кур'єр. – 1999. – 18 серп. – С. 12.

2822. Грущенко Т. Спогади про майбутнє: [Виставка “Духовний скарб України”] // Культура і життя. – 1997. – 28 трав.

2823. Дмитренко О. Коли ж побачимо скарби?: [Виставкова діяльність заповідника] // Хрещатик. – 1998. – 24 лют.

2824. Духовна спадщина Христа відлунням пам'яті жива: Каталог виставки / Авт.: І. Жиленко, І. Шульц; Упоряд. О. Адамович; Гол. упр. культури і мистецтв Київ. міської держадміністрації, Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К., 2001. – 55 с.: іл.

2825. Заболотна А. Богородице, Діво, радуйся: [Про експонати виставки західноєвропейської гравюри з колекції заповідника] // Веч. Київ. – 1998. – 11 квіт.

2826. Заболотна А. Повернути до життя: [Виставка “Успенський собор. Відродження”] // Веч. Київ. – 1998. – 7 квіт.

2827. Заболотна А. Руками старих майстрів: [Нотатки про виставку “Церковні старожитності XVI–XVII століть із зібрання Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника”] // Веч. Київ. – 1999. – 2 черв.

2828. Кириченко К. Византия и Киевская Русь: экспонаты свидетельствуют о связи: [Обзор экспозиции] // Киев. ведомости. – 1997. – 9 сент. – С. 18.

2829. Клейменова О. Про Пу I, його попередників та магію речей: [Враження від виставки “Колекція виробів прикладного мистецтва Китаю XVII–XX століть із зібрань останньої династії Цин”] // Голос України. – 1999. – 27 серп.

2830. Косенко М. Нова експозиція: [Про виставку “Християнство та атеїзм на Україні”] // Людина і світ. – 1972. – № 3. – С. 57–58.

2831. Литвиненко А. Голограмма в Лавре: [Про організаторов, цель и экспонаты выставки] // Правда Украины. – 1997. – 29 мая.

2832. Лянге С. 150 експонатів світського срібла: [Виставка худож. срібла XVII – початку XX ст.] // Хрещатик. – 1998. – 18 груд. – С. 18.

2833. Натова З. Золотий узор: Виставка худож. тканин та вишивок XVI–XIX ст. // Людина і світ. – 1967. – № 9. – С. 26–28.

2834. Никанорова О. З духовної скарбниці: [Виставка “Візантія і Київська Русь”] // Уряд. кур'єр. – 1997. – 6 верес.

2835. Патериков С. Достояние республики: [Выставка “Духовні скарби України” из фондов заповедника в “Украинском доме”] // Зеркало недели. – 1999. – 7 мая. – С. 15.

2836. Пинич О. Запрошуються атеїсти: [Виставка-музей “Християнство та атеїзм на Україні”] // Соц. культура. – 1972. – № 10. – С. 33.

2837. Подарунок на 60 мільйонів доларів і нова експозиція мецената: [Виставка старожитностей з приватної колекції родини Платонових “Тобі, Україно!”] // Культура і життя. – 2002. – 2 жовт.

2838. Полушкина В. Откуда у Президента икона XVIII века?: [Об экспонатах выставки “Успенський собор. Відродження”, в частности, про две иконы, подаренные Президентом Украины Л. Кучмой и Премьер-министром В. Пустовойтенком] // Киев. ведомости. – 1998. – 28 марта.

2839. Романова І. Вопрос Платонова: [Виставка из частного собрания Сергея Платонова] // Киев. телеграф. – 2002. – 2–8 сент. – С. 12.
2840. Ромоданова І. Безіменні шедеври: [Виставка срібла “Від Ренесансу до стилю модерн”] // Робітн. газ. – 1998. – 8 груд.
2841. Сергієнко О. Зі святом вітають пращури: [Про організаторів та експонати виставки “Духовний скарб України”] // Хрещатик. – 1997. – 24 трав. – С. 5.
2842. След в веках: [О виставке “Греки та Києво-Печерська Лавра” из фондов заповедника в г. Одессе] // Юг. – 1999. – 26 марта.
2843. Степаненко О. “Ми ніколи не були провінцією...”: [Про експонати виставки ювелірного мистецтва “Від Ренесансу до стилю модерн (художнє срібло XVII–XX ст.)”] // Культура і життя. – 1998. – 11 листоп.
2844. Телегин Д. Децо про археологію ...тіньову: [Нотатки про експонати “Виставки колекцій прикладного мистецтва” з фондів Нац. музею історії України у заповіднику] // Веч. Київ. – 1999. – 14 жовт.
2845. Українська ікона трьох століть: [Виставка з колекцій заповідника та Держ. музею нар. архітектури та побуту України] / Упоряд. І. Шульц. – К.: Спалах, 2001. – 79 с.: іл.
2846. Церковні старожитності XVI–XVII століть у зібранні Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника: Каталог виставки. Київ, 18 травня – 15 серпня 1999 р. / Упоряд. О. Коваленко; Нац. Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К., 1999. – 40 с.: іл.
2847. Черняхівська О. Богородице, Діво, радуйся: [Про нову експозицію заповідника] / [Інтерв'ю взяла] О. Сергієнко // Хрещатик. – 1998. – 7 квіт.
2848. Черняхівська О. “Візантія і Київська Русь” // Голос України. – 1997. – 29 серп.
2849. Черняхівська О. Вікопомне дихання старожитностей: [Враження від виставки з нагоди 130-річчя заснування Церковно-археологічного музею] // Культура і життя. – 2003. – 15 січ.
2850. Черняхівська О. У срібних лініях розтане давнина: [Виставка “Від Ренесансу до стилю модерн”] // Голос України. – 1998. – 27 листоп. – С. 20.
2851. Черняхівська О. “Успенський собор. Відродження” / [Бесіду записала] О. Фещенко // Хрещатик. – 1998. – 21 берез. – С. 12.

2852. Черногуз Я. Ностальгія за красою: [Виставка “Від Ренесансу до стилю модерн (художнє срібло XVII–XX ст.)”] // Веч. Київ. – 1998. – 5 листоп.

2853. Шамрай Г. Печерські архимандрити вперше в “Українському домі” // Хрещатик. – 1999. – 23 квіт. – С. 28.

2854. Шамрай Г. У Лаврі можна побачити два автографи Петра Могили: [Нотатки про виставку “Церковні старожитності XVI–XVII століть із зібрання Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника”] // Хрещатик. – 1999. – 28 трав. – С. 5.

2855. Шилін О. Беручи за приклад діяння попередніх поколінь ...: [Про експонати виставки “Успенський собор. Відродження”] // Київ. вісн. – 1998. – 4 квіт.

2856. Яремчук Н. Східне срібло для майбутніх олімпійців: [Виставка виробів прикладного мистецтва Китаю] // Україна молода. – 1999. – 18 серп.

Див. також № 2778.

Колекції

2857. Биструшкін О. Колекція Сержа Лифаря повернеться до України. І оселиться в Києво-Печерському заповіднику / [Інтерв'ю взяла] Ю. Омельчук // Хрещатик. – 1999. – 6 січ. – С. 22.

2858. Вклади та вкладники Успенського собору Києво-Печерської лаври. XVI – поч. XX століття. (Сакральні тканини та вироби з металу у зібранні Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника): Каталог. – К.: Вид-во “КВІЦ”, 2005. – 104 с.: іл.

2859. Герелес К. Пам'ятки грузинського образотворчого гаптування XVII ст. в колекції Національного Києво-Печерського заповідника // Хроніка-2000. – 2001. – Вип. 44. – С. 135–141.

2860. Кабанец Е. П. Антиминс патриарха Феофана из коллекции Национального Киево-Печерского заповедника // Церковные древности: Сб. материалов III междунар. конф. “Церковная археология: литургическое устройство храмов и вопросы истории христианского богослужения” (Севастополь, 2003). – Симферополь, 2005. – С. 48–62.

2861. Мішнев О. І. Українські золотарські вироби XVII ст. в зібранні Києво-Печерського заповідника // Українська культурна спадщина XVII–XIX ст. – К., 1993. – С. 65–67.

2862. Питателева Е. В. “Праздничные” иконостасные иконы календарных праздников?: Опыт атрибуции семи икон из коллекции Киево-Печерского заповедника // Церковные древности: Сб. материалов III междунар. конф. “Церковная археология: литургическое устройство храмов и вопросы истории христианского богослужения” (Севастополь, 2003). – Симферополь, 2005. – С. 256–272.

2863. Пономаренко Л. А. Картографічні пам'ятки у фондах Києво-Печерського історико-культурного заповідника // Зб. наук. пр. Київ. організації УТОПІК та Центру пам'ятокознавства НАН України. – К., 2001. – С. 24–25.

2864. Українське гаптування та вишивка XVI–XVIII ст. в зібранні Києво-Печерського історико-культурного заповідника: Каталог /Уклад. Г. П. Кравець; Заг. ред. М. З. Петренка; Києво-Печерський іст.-культ. заповідник. – К.: Мистецтво, 1975. – 66 с.; 10 арк. іл.

2865. Шульц І. В. Волинські ікони в зібранні Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника // Пам'ятки сакрального мистецтва Волині на межі тисячоліть. – Луцьк, 1999. – С. 48–50; 4 іл.

2866. Щербакова В. В. Шитво бісером в колекції Києво-Печерського заповідника // Українська культурна спадщина XVII–XIX ст. – К., 1993. – С. 80–81.

Див. також № 2845.

Науково-дослідна робота

2867. Малікова І. В. Концепція популяризації української культурної спадщини в мережі Інтернет на прикладі сайту “Києво-Печерська лавра” // Електронні зображення та візуальні мистецтва: Зб. пр. першої укр. конф. сер. EVA, 22–24 трав. 2002 р., Київ. – К., 2002. – С. 251–254.

2868. Маслов А. Киев – это не только котлета по-киевски: [О работе информ. центра заповедника] // Киев. новости. – 1996. – 5 июля. – С. 5.

2869. Никанорова О. Для чого Лаврі Інтернет: [Досвід роботи заповідника по впровадженню нових технологій] // Уряд. кур'єр. – 1996. – 10 верес. – С. 10.

2870. Омельчук Ю. Вечірні прогулянки Лаврою: [Про новий вид літніх екскурсій] // Хрещатик. – 1999. – 23 лип. – С. 3.

2871. Павленко В. Дослідження тривають: [Наук.-дослід. робота заповідника] // Людина і світ. – 1967. – № 6. – С. 12–13.

1.6. Дисертації, захищені за лаврською проблематикою

2872. Антоний (Фиалко), архиеп. Хмельницкий и Шепетовский. Святитель Димитрий Ростовский и его пастырство: Канд. дис. – К.: Информ. изд. центр Укр. Православной Церкви, 1999. – 198, [1] с.; [8] л. ил.

2873. Бобровський Т. А. Печерні монастирі і печерне чернецтво в історії та культурі середньовічного Києва: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. іст. наук: (17.00.08) / Київ. держ. ін-т культури. – К., 1995. – 18 с.

2874. Болгарський Д. А. Києво-Печерський розспів як церковно-співочий феномен української культури: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. мистецтвознавства: (17.00.01) / Нац. музична акад. України ім. П. І. Чайковського. – К., 2002. – 21 с.

2875. Горбенко Е. В. Творчество архитектора И. Г. Шеделя: Автореф. канд. дис. / Ин-т живописи, скульптуры и архитектуры им. М. Е. Репина. – Л., 1975. – 24 с.

2876. Исиченко Ю. А. Киево-Печерский патерик в историко-литературном процессе XVI – начала XVIII вв. на Украине: Автореф. дис. на степень канд. филол. наук. – К., 1987. – 17 с.

2877. Измайлова Н. О. Домінантні мовленнєві засоби створення образу святого в “Житії Феодосія Печерського” (XI ст.): Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук: (10.02.02) / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2000. – 17 с.

2878. Йосипенко С. Л. Етичне вчення Д. С. Туптала (св. Димитрія, митрополита Ростовського) в контексті української духовної традиції: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філос. наук: (09.00.05) / НАН України. Ін-т філософії. – К., 1996. – 27 с.

2879. Кагамлик С. Р. Культурно-просвітницька діяльність Києво-Печерської лаври в другій половині XVII–XVIII ст.: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. іст. наук: (07.00.01) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 2000. – 19 с.

2880. Кара Н. В. Язык и стиль поучений Феодосия Печерского: Автореф. дис. на степень канд. филол. наук: (10.02.01) / ЛГУ им. Н. А. Жданова. – Л., 1983. – 17 с.

2881. Кашуба М. В. Философский курс Георгия Конисского: (Из истории философской мысли на Украине в первой половине XVIII в.): Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філос. наук / АН УССР, Об'єдинений совет Ин-та философии и Ин-та государства и права. – К., 1970. – 22 с.

2882. Ковалевська О. І. С. Мазепа в історіографії XVIII–XX століть: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. іст. наук. – Донецьк, 1997. – 24 с.

2883. Компанієць Т. І. Псалтир у традиції партесного співу в Україні: За матеріалами партесного зібрання бібліотек Софійського собору та Києво-Печерської Лаври: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. мистецтвознавства: (17.00.02) / Київ. держ. консерваторія ім. П. І. Чайковського. – К., 1994. – 19 с.

2884. Кречотень В. И. Повествовательные элементы произведений Антония Радивиловского: Автореф. дис. на степень канд. филол. наук. – К., 1963. – 17 с.

2885. Крицкий Б. А. Народные мастера архитектуры XVIII века на Украине. Степан Ковнир: Архитектурно-строительная деятельность: Автореф. дис. на степень канд. архитектуры / Акад. архитектуры УССР, Ин-т истории и теории архитектуры. – К., 1954. – 16 с.: ил.; 2 л. ил.

2886. Кушаков В. Ю. Онтологія святості у давньокиївському християнстві: (На матеріалі Києво-Печерського патерика): Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філос. наук: (09.00.05) / НАН України. Ін-т філософії. – К., 1996. – 23 с.

2887. Овчаренко О. І. Графічний цикл “Патерика Печерського” 1661 року в контексті української художньої культури середини XVII – початку XVIII століття: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. мистецтвознавства: (17.00.05) / НАН України. Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського. – К., 1999. – 16, [1] с.

2888. Ольшевская Л. А. Киево-Печерский патерик: текстология, литературная история, жанровое своеобразие: Автореф. дис. на степень канд. филол. наук. – М., 1979. – 17 с.

2889. Рукавіцина Є. В. Бібліотека і архів митрополита Євгенія (Є. О. Болховітінова): Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. іст. наук: (05.25.04) / НАН України. Центр. наук. б-ка ім. В. І. Вернадського. – К., 1995. – 24 с.

2890. Сироїд Д. І. Життє Теодосія Печерського преподобного Нестора і жанрова традиція: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук: (10.01.01) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2004. – 19 с.

2891. Степовик Д. В. Творчество Александра Антония Тарасевича: Автореф. канд. дис. / АН УССР, Ин-т искусствоведения, фольклора и этнографии им. М. Ф. Рильского. – К., 1970. – 21 с.

2892. Суховій О. О. Фразеологія ораторсько-проповідницької прози Варлаама Ясинського: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук: (10.02.01) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – К., 2002. – 19 с.

2. Музей культурів і побуту. Музейне містечко (20–30-ті рр. ХХ ст.)

2.1. Джерела

2893. УРСР. ВУЦВК, РНК. Про визнання колишньої Києво-Печерської лаври історико-культурним державним заповідником і про перетворення її на Всеукраїнське музейне містечко: Постанова від 29 верес. 1926 р. // Вісті. – 1926. – 19 жовт.; Бюлетень Народного Комісаріату. – 1926. – № 4. – С. 3; Хронологічне зібрання законів, указів Президії Верховної Ради, постанов і розпоряджень уряду Української РСР. 1917–1941 рр. – К., 1963.– Т. 1. – С. 305–306; Культурне будівництво в Українській РСР: Найважливіші рішення Ком. партії і Рад. уряду: Зб. док. – К., 1960. – Т. 1. – С. 335; Законодавство про пам'ятки історії та культури / Під ред. О. Н. Якименка. – К., 1970. – С. 237–238.

2894. УРСР. РНК. Про Український історико-культурний заповідник “Музейне містечко” в Києві: Постанова від 11 лип. 1939 р. // Законодавство про пам'ятки історії та культури. – К., 1970. – С. 238–239; Культурне будівництво в Українській РСР: Зб. док. – К., 1960. – Т. 1. – С. 770–771.

2895. УРСР. ЦК КП(б)У. Про використання цінностей колишньої Києво-Печерської Лаври: Постанова від 29 груд. 1933 р. // Історія України: Документи. Матеріали / Уклад., комент. В. Ю. Короля. – К., 2001. – С. 310; Україна в ХХ ст. (1900–2000): Зб. док. і матеріалів / Упоряд. А. Г. Слюсаренко та ін. – К., 2000. – С. 114–115.

2896. Лист Всеукраїнської академії наук до Київської губполітосвіти про заходи щодо створення музею на території Києво-Печерської лаври. 10 трав. 1923 р. // Культурне будівництво в Українській РСР: Зб. док. – К., 1979. – С. 267–268.

2897. Лист до Політбюро ЦК ВКП(б) про цінності, знайдені у Києво-Печерській Лаврі. 12 лют. 1925 р. // Україна в ХХ ст. (1900–2000): Зб. док. і матеріалів / Упоряд. А. Г. Слюсаренко та ін. – К., 2000. – С. 93–94.

2898. Лінка-Геппенер Н. Всеукраїнське музейне містечко: Спогади / Публ. та передм. С. Білокопя; Пер. з рос. О. Неживого // Пам'ятки України. – 2003. – № 1–2. – С. 112–145.

2.2. Загальні праці

2899. Анисимов А. “Фабрика” мощей // Анисимов А. Геростратов замисел. – К., 2004. – С. 190–202.

2900. *Багрій П. О. Всеукраїнський музейний городок (колишня Києво-Печерська Лавра) // Безвірник. – 1931. – №№ 17, 18.

2901. Білокінь С. Начерк історії Київської митрополії 1920–1927 рр. // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. – К., 2004. – Вип. 7. – С. 351–367.
2902. В Киево-Печерской Лавре // Правда.– 1922.– 9 трав. (№ 101). – С. 3–4.
2903. Верига В. Печерська Лавра – жертва більшовицького вандалізму // Верига В. Конфіскація церковних цінностей в Україні в 1922 р. – К., 1996. – С. 62–71.
2904. Вітер С. Там де була Лавра: [Про музей культів] // Молодий більшовик. – 1930. – № 12. – С. 14–15.
2905. Дубровський В. Всеукраїнський музейний городок (колишня Києво-Печерська Лавра) // Дубровський В. Історично-культурні заповідники та пам'ятки України. – Х., 1930. – С. 34–37.
2906. Ернст Ф. Л. До кого має перейти Лавра: [Охорона пам'яток, втрати Лаври у 1925–1926 рр.] // Київ. правда. – 1926. – 11 квіт.
2907. Жаров О. Музейний городок у Києві. Колишня Києво-Печерська Лавра // Колбуд. – 1936. – № 1. – С. 41–43: іл.
2908. Заремба С. Радянське законодавство про пам'ятки історії і культури // Заремба С. Нариси з історії українського пам'яткознавства. – К., 2002. – С. 61–80.
2909. *Карпенко П. А. Звірське вбивство в колишній Києво-Печерській Лаврі // Безвірник. – 1937. – № 7.
2910. *Карпенко П. А. Архідиякон Чекур з кровавим ножом. – К., 1930.
2911. Карпенко П. А. Чорне кубло: (Про вбивство в Лаврі). – Х.: ДВУ, 1930. – 66 с.: іл. – (Київ. окрада войовничих безвірників).
2912. Климовський С. І. Печерське містечко // Климовський С. І. Соціальна топографія Києва XVI – початку XVII сторіччя. – К., 2002. – С. 110–125.
2913. Колишня Києво-Печерська лавра на службі експлуататорів: (Довідкові матеріали по музейному городку) / Уклад. Д. Ф. Красицький; ЦРСВБ України, Музейний городок. – К.: Пролетарська правда, 1935. – 35 с.; 3 вкл. арк. іл.
2914. Курінний П. Всеукраїнський Державний культурно-історичний заповідник "Всеукраїнський музейний городок" // Київ: Провідник / За ред. Ф. Ернста. – К., 1930. – С. 479–542.

2915. Курінний П. Всеукраїнський Державний культурно-історичний заповідник “Всеукраїнський музейний городок” // Український музей. – К., 1927. – Зб. 1. – С. 212–215.

Окр. відб.: К., 1927. – 6 с.: іл.

2916. Курінний П. Лаврський культурно-історичний Державний Заповідник // Життя й революція. – 1927. – № 4. – С. 121.

2917. Лісневський Ю. Чим була і чим стала Києво-Печерська лавра // Соц. Київ. – 1937. – № 11. – С. 34–38.

2918. *Луценко А. Попівщина під мушкерею “аполітичності”: Про деякі видання Всеукраїнського музейного городка // Безвірник. – 1932. – №№ 7, 8.

2919. Львович С. Безбожна Лавра. – К., 1930. – 7 с. – (Серія попул. / Всеукр. музейний городок; № 4).

2920. Охорона, використання та пропаганда пам'яток історії та культури в Українській РСР: (Зб. метод. матеріалів в 6-ти ч.) / Ред. П. Т. Тронько (гол.) та ін.; АН УРСР. Ін-т історії, М-во нар. освіти УРСР. Микол. пед. ін-т ім. В. Г. Белінського. – К., 1989.

Ч. 1: Охорона пам'яток історії та культури. 1921–1926 рр. – С. 135, 151–159.

Ч. 2: Охорона пам'яток історії та культури. 1926–1941 рр. – С. 79–81, 148–149.

2921. Полюшко Г. Советское правительство несколько раз грабило Лаврский музей в Киеве: [О судьбе репрессированных сотрудников] // Факты и комментарии. – 1999. – 18 мая. – С. 10.

2922. Рубльова Н. Наступ на Лавру // Пам'ятки України. – 2003. – № 1–2. – С. III–XVIII (дод.).

2923. Скуленко И. Всеукраинский музейный городок на безбожном фронте: (5 лет массовой политработы 1926–1931 гг.) // Сов. музей. – 1932. – № 4. – С. 90–93.

2924. Скуленко І. М. Моці та мироточиві глави Києво-Печерської лаври. – К. Держ. вид-во України, 1930. – (Всеукраїнський музейний городок).

2925. Строков Л. Діла “святої” лаври: [Музейне містечко – осередок антирелігійної пропаганди] // Знання та праця. – 1938. – № 3. – С. 4–5.

Див. також № 2808, вип. 7, с. 47–52.

2.3. Мистецтво

2926. Курінний П. Три роки праці реставраційної майстерні лаврського музею культів та побуту над консервацією та реставрацією музейних збірок (1924–1927) // Український музей. – К., 1927. – Зб. 1. – С. 159–168.

2927. Лаврський музей-заповідник. Ксилографічні дошки Лаврського музею / Обробив до друку і вступ. нарис написав П. М. Попов. Вип. 1: Українські старовинні гравюри типу “Народніх картинок”. – К., 1927. – [2], 21 с.

2928. Полюшко Г. В. Втрачені скарби Лаврського музею: Пошуки і знахідки. – К.: Абрис, 2001. – 176 с.

2929. Тимченко Т. Київська школа реставрації станкового малярства (1920–1930 рр.): [Про роботу Реставраційної майстерні Музею культів та побуту] // Пам'ятки України. – 2001. – № 4. – С. 48–71; 6 додатків.

3. Лавра в роки Великої Вітчизняної війни

3.1. Джерела

2930. УРСР. РНК. Про відновлення діяльності Державного історико-культурного заповідника “Києво-Печерська Лавра”: Постанова від 30 трав. 1944 р. № 577 // Законодавство про пам'ятки історії та культури / Під ред. О.Н. Якименка. – К., 1970. – С. 240.

2931. Акт обстеження комісії Київської міської управи про результати робіт, що проводилися на території Києво-Печерської Лаври. Не раніше 20 липня 1943 р. // Київ в дні нацистської навали за документами радянських спецслужб: Наук.-докум. вид. – К.; Львів, 2003. – С. 361–363.

2932. Феттіх Н. Київський щоденник 3.XII. 1941 – 19.I. 1942 / Держ. служба контролю за переміщенням культ. цінностей через держ. кордон України; Посольство Угорщини в Україні. – К.: Софія, 2004. – С. 29–30, 34–40, 48–50, 54–55, 88, 90, 94–96, 99–101, 110–113; фото: с. 126–132, 135–137, 146–150, 155–156.

3.2. Загальні праці

2933. Воронець Л. Тут був ворог: [Руйнування фашистами пам'яток Лаври] / Л. Воронець, Ю. Нельговський // Рад. мистецтво. – 1945. – 6 черв.

2934. Воронин Н. Киево-Печерская Лавра: [Разрушения в годы войны] // Славяне. – 1943. – № 1. – С. 37–38.

2935. Гамрецький М. Культурне й історичне значення Лаври: [Історія та грабування у роки війни] // Київ. правда. – 1945. – 3 жовт.

2936. Голобутський М. Руйнування, вчинені німцями у Лаврі // Київ. правда. – 1944. – 1 берез.

2937. Дерев'яненко О. Як німці Лавру грабували // Київ. правда. – 1943. – № 9. – 20 листоп.

2938. Кот С. І. Маловідомий документ з історії руйнування пам'яток Києво-Печерської лаври під час Другої світової війни // Укр. археол. щорічник / АН України. Археогр. коміс., Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – К., 1999. – Нова серія. – Вип. 3/4. – С. 575–592. – (Укр. археогр. зб.; Т. 6/7).

2939. Немчинский А. Б. Осторожно, мины!: Военные мемуары. – М.: Воен. изд-во М-ва обороны СССР, 1973. – С. 116–120.

2940. Тверской В. Как фашисты разрушали Лавру // Правда Украины. – 1946. – 17 янв.

2941. Тетерук В. Злочин у Лаврі: [Пограбування 1942–43 рр.] // Молодь України. – 1989. – 2 лип.

2942. Ткаченко М. І. Функціонування українських музеїв під час німецької окупації 1941–1944 рр. // Вісн. Київ. ін-ту "Слов'янський університет". – К., 2001. – Вип. 11: Історія. – С. 122–132.

2943. Тростанецький А. Грізний рахунок росте // Література і мистецтво. – 1942. – 5 груд.

3.3. Загибель Успенського собору

2944. Богусевич В. Робота по розборці руїн Великої Лаврської церкви: V наук. конф. Ін-ту археології АН УРСР // Археологія. – 1948. – Т. 2. – С. 205.

2945. Гуржій А. Прорахунок Чорногубова: Спогади очевидця про те, як фашистські окупанти грабували, висадили в повітря Успенський собор у Державному музеї-заповіднику "Києво-Печерська лавра" // Пам'ятки України. – 1989. – Ч. 3. – С. 30–32.

2946. Гурков І. Хто висадив у повітря Успенський собор? // Літ. Україна. – 1991. – 1 серп.

2947. Кабанець Є. Трагедія Успенського собору: Версії / Є. Кабанець, І. Колесник // Людина і світ. – 1997. – № 9. – С. 30–37; № 10. – С. 12–16.

2948. Костенко М. Хто висадив у повітря Успенський собор? // Літ. Україна. – 1991. – 5 верес.

2949. Кот В. Вибух, що лунає й сьогодні: [Версії про зруйнування Успенського собору] // Віче. – 1996. – № 11. – С. 116–130.
2950. Кот В. Загибель Успенського собору: Версії ... // Хроніка-2000. – 1997. – Вип. 17–18. – С. 348–364.
2951. Кулиняк Д. Хто мінував собори? // Пам'ятки України. – 1991. – Ч. 4. – С. 48–49.
2952. Курас Г. Валентин Шугаєвський про зруйнування Успенського собору Києво-Печерської лаври // Пам'ять століть. – 1997. – № 6. – С. 145–152.
2953. Мельниченко І. "... И тебе самой оружие пройдёт душу": Тайна взрыва Успенского собора // Киев. ведомости. – 1995. – 5 мая.
2954. Немчинський О. То хто ж висадив у повітря Успенський собор? / Публ. Д. Малакова // Київ: погляд крізь століття. – К., 2001. – Вип. 1. – С. 81–90.
2955. Новакович Р. Последняя рана войны // Зеркало недели. – 1996. – 2 нояб.
2956. [О разрушении Успенского собора] // Сообщение... о разрушениях и зверствах, совершённых немецко-фашистскими захватчиками в городе Киеве. – М., 1944. – С. 7–9.
2957. Полюшко Г. Післяслово: [Про розслідування підриву] // Хроніка-2000. – 1997. – Вип. 17–18. – С. 365–367.
2958. Прицак О. Чергове вандальство Москви: (Руйнування Успенського собору в Києві) // Наступ (Прага). – 1942. – № 11 (136). – 15 берез. – С. 5.
2959. Про руйнування і звірства, заподіяні німецько-фашистськими загарбниками в місті Києві. – К.; Х., 1944. – С. 12–15.
2960. Хроніка руйнації Успенського собору в Києві // Пам'ятки України. – 1991. – Ч. 4. – С. 50–55.
Зміст: Коверко О. [Лист]; Бережина А. [Єриков А.]. [Нелегко просувається громадське розслідування]; Мокренко А. Шлях до себе; Лабунько М. Чого не знав Чорногубов; Лисий І. Відповідь шукайте в КДБ; Жук Б. Чорногубов – антибільшовик.
2961. Хто висадив у повітря Успенський собор? [Свідоцтва про підриг собору] // Пам'ятки України. – 1992. – № 2–3. – С. 76–79.
2962. Шугаєвський В. Знищення і відновлення Успенського собору: [Розповідь очевидця загибелі собору у 1941 р.] // Укр. газ. – 1999. – 23 груд.

3.4. Персоналії

Чорногубов М. М.

2963. Хто ж він, Чорногубов: [Біогр. відомості з документа ЦДАЖР УРСР] // Пам'ятки України. – 1990. – Ч. 1. – С. 8.

2964. Черногубова-Яковлева Е. А. Правда о смерти Н. Н. Черногубова // Правда Украины. – 1944. – 21 мая. – С. 4.

2965. Черногубова К. Життя і смерть М. М. Черногубова // Україна. – 1944. – № 10. – С. 34–36; 4 іл.

Див. також № : 2945, 2960.

4. Лавра сучасна (1946 – ...)

2966. Архипенко Г. Навести порядок в заповіднику // Правда Украины. – 1955. – 31 июля.

2967. Афоніна А. А Лавра дивиться на нас...: [Зустріч журналістів з музейними працівниками присвячена питанню підпорядкування заповідника Міністерству культури і мистецтв України] // Київ. вісті. – 1996. – 13 лют.

2968. Бабич А. Радимо, допомагаємо...: [Атеїст. пропаганда в діяльності заповідника] // Людина і світ. – 1986. – № 9. – С. 15–16.

2969. Бараневич Л. Поговорити б з вічністю... // Прапор комунізму. – 1988. – 28 лют.

2970. Білокінь С. Проблеми Києво-Печерського заповідника // Київ. – 1988. – № 3. – С. 3–8.

2971. Білокінь С. Руйнування Києво-Печерської Лаври: (Із книги спогадів) // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. – К., 2005. – Вип. 8. – С. 398–408.

2972. Бондарчук В. Заповідник у небезпеці // Веч. Київ. – 1960. – 22 серп.

2973. Бусол Л. Подвиг Геракла: Зберегти Києво-Печерську Лавру для прийдешніх поколінь нині так само складно, як і повторити // Вісті з України. – 1991. – 3–9 лют.

2974. Вікторов Б. Музей Києво-Печерська лавра // Наука і життя. – 1957. – № 7. – С. 20–22.

2975. Войналович В. А. Православні монастирі України як об'єкт державної політики (друга половина 40-х – кінець 50 років ХХ ст.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти. – К.; Хмельницький; Кам'янець-Подільський, 2004. – Вип. 28. – С. 409–429.

2976. Гальченко В. Лавра розповідає, лавра дивує // Рад. освіта. – 1984. – 17 лип.

2977. Гусєва К. Музей, монастир чи луна-парк? // Дем. Україна. – 2000. – 28 листоп.

2978. Дегтярьов М. Лаврська пожежа: Не виключено, що частина бібліотеки Ярослава Мудрого, яку й досі шукають вчені, можливо десь у підземеллях Києво-Печерського заповідника // Прапор комунізму. – 1983. – 9 черв.

2979. Джигун В. Під вічним небом вічні дзвони ... // Ранок. – 1990. – № 3. – С. 30–33.

2980. Драбинко А. Православие в посттоталитарной Украине (вехи истории). – К.: Изд. Свято-Успенской Киево-Печерской Лавры, 2002. – 287 с.

2981. Заманська О. Вулиця Січневого повстання, 21 // Людина і світ. – 1981. – № 9. – С. 54–57.

2982. Карасєв С. С. Музей-заповідник // Наука и жизнь. – 1957. – № 7. – С. 47.

2983. Києво-Печерська лавра: Звідки чекати небезпеки? // Україна. – 1988. – № 17. – С. 14.

2984. Києво-Печерській Лаврі не бути в московських руках // Укр. слово. – 1995. – № 16. – С. 4.

2985. Кібальник Ю. Д. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник // Укр. іст. журн. – 1986. – № 12. – С. 114–121.

2986. Кібальник Ю. Д. Музей музеїв / Зап. М. Хоменко // Людина і світ. – 1986. – № 9. – С. 11–15; Сільські вісті. – 1986. – 14 верес.

2987. Кілессо С. Києво-Печерська лавра – вчора, сьогодні, завтра // Культура і життя. – 1979. – 21 жовт.

2988. Коломієць П. Хто врятує Лавру? // Україна. – 1988. – № 2. – С. 46–50.

2989. Колпакова В. Лавра пережила ССРСР. Сейчас её судьба под вопросом / [Интервью взяла] И. Десятникова // Всеукр. ведомости. – 1996. – 28 сент. – С. 6.
2990. Косенко М. Дві епохи: [З історії Лаври та інтерв'ю з керівниками культ. і наук. установ, розташованих на території Лаври] // Людина і світ. – 1967. – № 6. – С. 16–20.
2991. Крук О. І. Державні програми розвитку Києво-Печерського державного історико-культурного заповідника (1950–1990-х рр.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: 3б. ст. – 2001. – Вип. 17. – С. 246–254.
2992. Куполи над Дніпром // Наука і суспільство. – 1980. – № 3. – С. 48.
2993. Лукомська І. Кому ж належатиме Лавра?: [До питання про зміну підпорядкування заповідника] // Веч. Київ. – 1996. – 7 лют.
2994. Малаков Д. Біля Лаврських стін // Культура і життя. – 1970. – 6 серп. – С. 2.
2995. Малаков Д. Ще раз про Лавру // Культура і життя. – 1972. – 26 берез. – С. 2.
2996. Маслов А. Лавра у нас – всё-таки одна // Киев. ведомости. – 1996. – 12 янв. – С. 5.
2997. Новини сивої давнини // Веч. Київ. – 1962. – 6 жовт.
2998. Новосвітняя Е. Нужно ли делить Киево-Печерский заповедник // Всеукр. ведомости. – 1996. – 7 февр. – С. 8.
2999. Омельченко Ю. Києво-Печерський заповідник / Ю. Омельченко, Я. Пучкова // Соц. культура. – 1976. – № 9. – С. 36–37.
3000. Пащенко В. Православна церква в тоталітарній державі. Україна 1940 – початок 1990-х років. – Полтава: АСМІ, 2005. – С. 81–82, 106–108, 116, 246–247, 484–486, 507, 555.
3001. Парійський Є. Сьогоднішня древньої Лаври // Молодь України. – 1980. – 20 серп.
3002. Петренко М. З. Києво-Печерський історико-культурний заповідник // Укр. іст. журн. – 1976. – № 10. – С. 123–127.
3003. Повница А. Вокруг Лавры // Правда Украины. – 1996. – 9 февр.

3004. Позняк П. Заповідник, музей: З історії Києво-Печерського іст.-культ. заповідника // Прапор комунізму. – 1986. – 18 квіт.
3005. Пономаренко Б. Заповідник потребує підтримки // Укр. культура. – 2002. – № 1. – С. 7.
3006. Потресов В. КПЗ в Лавре // Огонёк. – 1987. – № 38. – С. 22–23.
3007. Проблеми Києво-Печерського заповідника // Київ. – 1988. – № 10. – С. 125–130.
3008. Сопін О. Скарби народні // Людина і світ. – 1967. – № 6. – С. 6–11.
3009. Утевська П. Вічно жива киянка / П. Утевська, Д. Горбачов // Рад. жінка. – 1991. – № 2. – С. 17.
3010. Хоменко М. На кручах Печерских // Наука и религия. – 1968. – № 6. – С. 27–31.
3011. Шостя А. Печерський заповідник вчора і сьогодні // А. Шостя, В. Басенко // Людина і світ. – 1974. – № 11. – С. 16–21.
3012. Шукайло В. Чи вистоїть Лавра під натиском державних піратів // Веч. Київ. – 1995. – 1 берез.

4.1. Ювілеї Лаври та заповідника

3013. 950-річчя Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври / О. В. Крандакова (ред.), І. Я. Пилипенко (худож.). – К.: Мазепа, 2001. – 16 с.: іл. – Укр. та англ. мовами.
3014. Желязо Е. Лучшим подарком к 950-летию Киево-Печерской лавры было бы возвращение её бесценных сокровищ из Лос-Анжелоса и Москвы // Факты и комментарии. – 2001. – 18 янв. – С. 13.
3015. Жиленко І. Києво-Печерська Лавра: 875 + 70 років // Літ. Україна. – 1996. – 26 верес.
3016. Зінченко Н. Святкувати 950-річчя Києво-Печерської Лаври буде увесь світ // Хрещатик. – 2000. – 22 груд.
3017. Кагамлик С. Р. Постання Печерського монастиря та утрадиціювання чернецтва у київській християнській культурі: (До 950-ліття від часу заснування Києво-Печерської лаври) / С. Р. Кагамлик, А. В. Ціпко // Календар-щорічник "Українознавство-2001". – К., 2000. – С. 74–75.

3018. Кібальник Ю. Д. Мандрівка у дев'ять століть: До 60-річчя Києво-Печерського історико-культурного заповідника // Веч. Київ. – 1986. – 29 верес.

3019. Кібальник Ю. Д. Щоб досягнути день сьогодні: Виповнюється 60 років з часу створення Києво-Печерського історико-культурного заповідника // Молода гвардія. – 1986. – 6 квіт.

3020. Кобець О. Заповідано на віки // Київ. – 1986. – № 9. – С. 154–158.

3021. Колпакова В. М. ...І монастир той – подібний небу: Знаменитій українській святині – Києво-Печерській Лаврі – 950 років // Укр. культура. – 2001. – № 8. – С. 40–41.

3022. Лавра тоже была молодой: [Цикл мероприятий, посвящённых 950-летию Лавры и 75-летию заповедника] // Сегодня. – 2000. – 9 дек. – С. 4.

3023. Лаврі – 950 років // Україна. – 2001. – № 9. – С. 6–7.

3024. Мордвінцев В. Всенародна святиня: (До 950-річчя заснування Києво-Печерського монастиря) / В. Мордвінцев, В. Савицький // Жінка. – 2001. – № 8. – С. 4–5.

3025. Петренко М. Пропагандист атеїзму: Києво-Печерському заповіднику – 50 років // Людина і світ. – 1976. – № 9. – С. 21–26.

3026. Рибалко В. Українська святиня зустрічає 950-й Великдень! // Дем. Україна. – 2001. – 13 квіт.

3027. Рудник В. Скарбниця: Києво-Печерському іст.-культ. заповіднику виповнюється 60 років // Прапор комунізму. – 1986. – 28 верес.

3028. Сагайдак М. Здобутки та проблеми заповідника “Києво-Печерська лавра”: [До 75-річчя заповідника (2001 р.)] // АНТ. – 2002. – № 7–9. – С. 21–25.

3029. Шилін О. Ми працюємо з вічністю: [До 75-річчя заповідника] // Київ. вісн. – 1996. – 29 верес.

3030. Шуба О. Оплот атеїзму: Києво-Печерському іст.-культ. заповіднику – 60 років // Культура і життя. – 1986. – 28 верес.

Див. також №: 2729, 2743, 2808, вип. 5, с. 6–20.

4.2. Охорона та реставрація пам'яток, благоустрій заповідника

3031. Брайчевський М. Нічого не змінилося!: [Проблеми охорони заповідника] // Київ. – 1988. – № 3. – С. 9–16.

3032. Говденко М. М. Києво-Печерська лавра: варіації на тему реставрації / М. М. Говденко, В. І. Корнеєва // З історії української реставрації. – К., 1996. – С. 8–25: іл.

3033. Гришин А. Д. Восстановительные и ремонтно-реставрационные работы в заповеднике в 40-е годы // Вопросы исследования и реставрации памятников архитектуры. – К., 1992. – С. 3–4.

3034. Зельман К. Грішні будні святої землі: [Про стан функціонування та упорядкованості території заповідника] // Хрещатик. – 2000. – 11 квіт. – С. 6.

3035. Калиничев С. Искупление или откуп?: [Проблемы охраны и реставрации ист.-культ. памятников Лавры] // Радуга. – К., 1989. – № 4. – С. 147–155.

3036. Кілессо С. Реставрація Києво-Печерської Лаври // Робітн. газ. – 1958. – 18 жовт.

3037. Колесников А. В. Завтрашний день нашего прошлого: О ландшафтной реконструкции Киево-Печерской лавры: [Беседа с руководителем авт. коллектива А. В. Колесниковым / Записал А. И. Бакун] // Стр-во и архитектура. – 1989. – № 9. – С. 16–19.

3038. Коломієць П. Майстри століть: [Робота реставраційних майстерень] // Україна. – 1985. – № 1. – С. 20–21.

3039. Кухаренко Р. “Підкопу” під Лавру не було: [Про ситуацію із забудовою на території заповідника] // Веч. Київ. – 2002. – 2 жовт. – С. 3.

3040. Лесневський Ю. Зберігати історичні пам'ятки // Київ. правда. – 1961. – 25 берез.

3041. Логвин Н. Как гибнет Киево-Печерская лавра: [О состоянии охраны памятников в заповеднике, в частности, об отсутствии денег на ремонт и реставрацию] // Киев. ведомости. – 1998. – 26 марта.

3042. Москатов Е. Искусство реставратора: [О реставрации архитектурного ансамбля Лавры] / Е. Москатов, И. Лолин // Знание – сила. – 1960. – № 9. – С. 16–17.

3043. Нельговский Ю. А. Историко-архитектурные исследования заповедника “Киево-Печерская лавра” / Ю. А. Нельговский, Т. А. Трегубова // Архитектура Киева. – К., 1982. – С. 11–18.

3044. Ненароком ледь Лавру не спалили: [Про пожежу на території заповідника] // Веч. Київ. – 2002. – 3 жовт. – С. 2.

3045. Пацера Н. Скоро из Лавры изгонят “нечистых”: [Распоряжение А. Омельченка про освобождение территории заповедника от коммерческих структур] // Киев. ведомости. – 1996. – 5 июля. – С. 7.

3046. Петров Є. Знахідка реставраторів / Є. Петров, І. Лолін // Веч. Київ. – 1960. – 14 верес.

3047. Седик О. Треба рятувати. Але як?: [Про необхідність ремонту і реставрації споруд заповідника та надання йому статусу національного] // Хрещатик. – 1996. – 7 лют.

3048. Сикорский Г. Провал: [О причинах аварии на территории заповедника] // Киев. ведомости. – 1999. – 4 авг.

3049. У бюро Київського міськкому Компартії України. Розглянуто серйозні недоліки у проведенні ремонтно-реставраційних робіт у Києво-Печерському заповіднику // Веч. Київ. – 1987. – 16 жовт.

3050. Яблонский Д. Архитектор Яблонский за Лавру спокоен: [Взгляд доктора архитектуры, профессора на процесс разрушения памятников архитектуры] // Киев. ведомости. – 1998. – 13 апр.

4.3. Археологічні дослідження на території Лаври

3051. Балакин С. А. Археологические исследования на территории Киево-Печерской лавры / С. Балакин, А. Сыромятников // Вопросы исследования и реставрации памятников архитектуры. – К., 1992. – С. 154–158.

3052. Балакін С. Археологічні пам'ятки Лаврського провулку // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні: Зб. наук. ст. – К., 2003. – Вип. 12. – С. 59–67.

3053. Гончар В. М. Археологічні дослідження колишнього митрополичого саду Києво-Печерської лаври у 1987–1988 рр. // Стародавній Київ: археологічні дослідження 1984–1989 рр. – К., 1993. – С. 167–186.

3054. Дубовик О. Пять саркофагов и одна монета: [Про археологические находки на территории заповедника] // Зеркало недели. – 1998. – 23–29 мая. – С. 15.

3055. Івакін Г. Ю. Археологічні дослідження на території Києво-Печерської лаври у 2000 р. / Г. Ю. Івакін, С. А. Балакін // Археологічні відкриття в Україні у 1999–2000 рр. – К., 2000. – С. 116–121.

3056. Козубовский Г. А. Новый клад пражских грошей вблизи Киево-Печерского монастыря / Г. А. Козубовский, Г. Ю. Ивакин // Древняя история населения Украины. – К., 1991. – С. 77–86.

3057. Писларий И. А. Охранные археологические исследования на территории Киево-Печерской лавры / И. А. Писларий, С. А. Балакин, А. В. Загребельный // Проблемы охраны, изучения и реставрации архитектурных памятников Киево-Печерской лавры. – К., 1991. – С. 91–115.

3058. Харламов В. А. Работы архитектурно-археологического отряда // Археологические открытия '85. – 1986. – С. 425–426.

3059. Харламов В. О. Відкриття археологів // Прапор комунізму. – 1984. – 21 жовт.

3060. Харламов В. О. Розкопки на території Києво-Печерського державного історико-культурного заповідника в 1991 р. / В. О. Харламов, В. М. Гончар, Г. В. Трофіменко // Археологічні дослідження на Україні. – К., 1993. – С. 127–128.

Див. також № 769.

4.4. Відбудова Успенського собору

3061. Україна. Президент (1994 –; Л. Д. Кучма). Про заходи щодо відтворення видатних пам'яток історії та культури: Указ Президента України від 9 груд. 1995 р. № 1138/95 // Пам'ятки України: історія та культура. – 1996. – Ч. 3. – С. 126.

3062. Україна. Київ. Міська Рада народних депутатів. Про зарахування будівлі Успенського собору Києво-Печерської лаври до комунальної власності територіальної громади міста Києва: Рішення 193/685 від 23 груд. 1999 р. // Хрещатик. – 2000. – 11 січ. – С. 5–12 (Офіціоз. – № 1. – С. 6).

3063. Україна. Київ. Міська державна адміністрація. Про надання фінансової допомоги управлінню охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища, на відбудову комплексу Михайлівського Золотоверхого монастиря та Успенського собору Києво-Печерської лаври: Розпорядження № 1664 від 13 жовт. 1999 р. // Хрещатик. – 1999. – 16 листоп. – С. 11.

3064. Україна. Київ. Міська державна адміністрація. Про надання фінансової допомоги управлінню охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища, на відбудову комплексу Михайлівського Золотоверхого монастиря та Успенського собору Києво-Печерської лаври: Розпорядження № 1872 від 25 листоп. 1999 р. // Столиця. – 1999. – 14 груд. – С. 6; Хрещатик. – 2000. – 11 січ. – С. 5–12 (Офіціоз. – № 1. – С. 9).

* * *

3065. Андрусевич Т. До третього тисячоліття з... ганьбою? // Молодь України. – 1998. – 15 жовт.

3066. Андрусевич Т. Не допустити чергового осквернення! А тоді – будувати соборно // Молодь України. – 1998. – 17 верес.

3067. Андрусевич Т. Хмари над Успенським некрополем // Високий Замок. – 1998. – 17 листоп.

3068. Анисимов В. Новая трагедия Успенского собора // Независимость. – 1998. – 13 февр. – С. 4.

3069. Бойко И. П. Утеряна ли возможность?... [О проекте восстановления] / И. П. Бойко, С. А. Закусило, О. В. Ситкарёва // Стр-во и архитектура. – 1987. – № 8. – С. 22–23.

3070. Борисова Л. Перший камінь для Успенського собору // Веч. Київ. – 1991. – 9 квіт.

3071. Бурсов Г. Во сколько уголовных дел обойдётся строительство Успенского собора?: [О заведении уголовного дела на Г. Сикорского – автора статьи “В 100 миллионов долларов обойдётся киевлянам строительство Успенского собора” (28 сент. 1998 г.)] // Киев. ведомости. – 1998. – 6 нояб. – С. 4.

3072. Войник Л. Свято-Успенський собор допомагає відбудувати... Німеччина // Веч. Київ. – 2001. – 15 лют.

3073. Волга Л. Якою дорогою йдемо до храму? // Наука і суспільство. – 1998. – № 5–6. – С. 20–25.

3074. Волнянский С. Торжественный молебен в Лавре [по случаю закладки камня и освящения креста для восстановления собора] / С. Волнянский, В. Демиденко // Киев. вестн. – 1991. – 9 апр.

3075. Вони обрали “дорогу до храму”: Список благодійників, які внесли кошти на рахунок Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток ім. О. Гончара на відбудову Успенського собору Києво-Печерської лаври (1997) / Передм. В. Ленченка // Пам'ятки України: історія та культура. – 1998. – Ч. 1. – С. 182–183.

3076. Гавриленко З. Возрождение великой лаврской святыни // Журн. Моск. Патриархии. – 1991. – № 11. – С. 24–25.

3077. Гавриленко З. Возрождение великой лаврской церкви // Православ. вестн. – 1991. – № 6. – С. 2–6.

3078. Гайдук В. Засяє золотом святиня: [Нотатки про прес-конференцію, присвячену відродженню собору] // Київ. вісн. – 1998. – 15 жовт.

3079. Галух А. Успенський собор всё-таки будут сооружать на сваях? // Факты и комментарии. – 1998. – 1 сент. – С. 10.

3080. Гасанова Н. Відродження святині // Вітчизна. – 2000. – № 7–8. – С.138–141.

3081. Гасанова-Тарковська Н. Відродження святині – собору Успіння Божої Матері у Києво-Печерській лаврі // Нар. творчість та етнографія. – 2000. – № 4. – С. 32–38.

3082. Гасанова-Тарковська Н. Відродження святині – церкви Успіння Божої Матері у Києво-Печерській лаврі: (до проблеми реконструкції художньо-просторового вирішення інтер'єру) // Образотворче мистецтво. – 2000. – № 3–4. – С. 86–87.

3083. Грабовський В. Успенський собор і пам'ять історії // Літ. Україна. – 1988. – № 8. – 25 лют. – С. 7.

3084. Гребінська З. Палі зашкодять Лаврі // Веч. Київ. – 1998. – 22 верес.

3085. Гребінська З. Собор на палі хочуть посадити // Веч. Київ. – 1998. – 24 січ.

3086. Гришина О. Проект практично затверджено. Слово – за Держбудом: [Нотатки з прес-конференції] // Веч. Київ. – 1998. – 24 верес.

3087. Гусев В. Только самодур может восстанавливать святыни досрочно // Киев. ведомости. – 1998. – 14 апр.

3088. 220 тисяч дойчмарок – на Успенський собор: [Ред. ст.] // Літ. Україна. – 2001. – 22 лют.

3089. Деркач В. В восстанавливаемом Успенском соборе Киево-Печерской лавры разноцветные плиты пола уложили так, что они выглядят рельефными // Факты и комментарии. – 2000. – 21 дек. – С. 13.

3090. Добжанська Б. Успенський собор потребує допомоги. І не тільки Божої, а й достатньої фінансової // Хрещатик. – 1999. – 30 лип. – С. 2–3.

3091. Добра новина: [Про міжцерковну угоду щодо відбудови собору] // Вісті з України. – 1998. – 9 квіт.

3092. Довнич В. Сім разів спроектуй – один раз побудуй: [Наук. конф. проведена опікунською радою] // Голос України. – 1998. – 18 верес. – С. 10.

3093. Дубовик О. Успенського собора к 2000 году не будет? // Факты и комментарии. – 1998. – 19 мая. – С. 14.

3094. Ефремов Г. За что у нас так любят сваи // Киев. ведомости. – 1998. – 30 марта.

3095. Євсєєв Є. Підготовка до відтворення Успенського собору почала-ся зі скандалу: [Проблеми з фундаментом] // Веч. Київ. – 1998. – 2 верес.

3096. Жданов Ю. Виявлення доброї волі // Київ. вісн. – 2001. – 15 лют.

3097. Жежера В. Щоб святині служили добру: [Освячення першого каменю собору] // Голос України. – 1991. – 9 квіт.

3098. Желязо Е. По каменному полу Успенського собора Києво-Печерської лаври зимою можна будет ходити босиком: уникальные и очень дорогие работы по укладке мозаичного пола, равного которому по красоте и качеству нет в СНГ, уже закончены // Факты и комментарии. – 2001. – 13 февр. – С. 10.

3099. Зіркович О. Що робити з православними християнами?: Або пояснення причин, які спонукали побожне оточення глави держави виступити всупереч верховної волі: [Навколо відбудови собору] // ПіК. – 2000. – № 31. – С. 8.

3100. Зубков А. Відроджуються духовні святині // Молодь України. – 1998. – 24 листоп.

3101. Ізотов В. Кому доводимо, з ким сперечаємось? // Культура і життя. – 1988. – 3 січ. – № 1. – С. 3.

3102. Калайда Е. Крести Успенського собора будут освящены в срок // Киев. ведомости. – 1998. – 23 сент.

3103. Кальницький М. Сегодня Успенскому собору нужны археологи, а не строители: [О работе архитектурно-археологической экспедиции] // Киев. ведомости. – 1998. – 17 апр.

3104. Кінько Т. Святині і... святотатство: [Повернення собору віруючим] // Людина і світ. – 1990. – № 11. – С. 2–10.

3105. Козак О. Успенський собор відбудовано // Хрещатик. – 2000. – 9 листоп. – С. 1–2.
3106. Коломієць М. Щоб не втратити назавжди // Київ. правда. – 1987. – 12 лют.
3107. Коренюк А. Успенский собор надо восстанавливать на его родных фундаментах // Киев. ведомости. – 1998. – 19 мая. – С. 16.
3108. Кощенко О. Біля Успенського, 2000 року...: [Нотатки з наук. конф. “Відтворення Успенського собору Києво-Печерської лаври”] // Сільські вісті. – 1998. – 14 трав.
3109. Кухаренко Р. На Михайловском Златоверхом храме установлен главный крест. А в фундамент возрождаемого собора Успения Пресвятой Богородицы легли первые кирпичи / [Интервью взяла] О. Дубовик // Факты и комментарии. – 1998. – 24 нояб. – С. 10.
3110. Кухаренко Р. Строители могут не успеть к 2000-летию Рождества Христова возвести Успенский собор / [Беседу вела] О. Дубовик // Факты и комментарии. – 1999. – 13 янв. – С. 10.
3111. Лавров Д. Саркофаги памяти: [О внутреннем интерьере собора] // Киев. вестн. – 1999. – 10 июля.
3112. Логвин Г. Відомчі відсебеньки // Веч. Київ. – 1987. – 28 листоп.
3113. Логвин Н. Пусть рухнет даже лаврская колокольня, но чиновники будут “воссоздавать” Успенский собор? // Киев. ведомости. – 1998. – 19 марта.
3114. Лосицький Ю. Давньоруські методи проектування: [Дослідження собору] // Пам’ятки України: історія та культура. – 1999. – Ч. 1. – С. 48–51.
3115. Мельник О. Будуємо не для московської церкви // Укр. газ. – 1999. – 23 груд.
3116. Мусиенко А. Новая жизнь иконостаса Успенского собора // Сегодня. – 2001. – 5 янв. – С. 5.
3117. Настюк О. Так було, так є, так буде. 1072 рік – 2000 рік – ... рік // Україна. – 2000. – № 9. – С. 6–10.
3118. Новосвітняя Е. Выделение Германией средств на восстановление Успенского собора связано с возвращением архива Баха? // Факты и комментарии. – 2001. – 21 февр. – С. 7.

3119. Новосвітня Е. На Успенському соборі в столиці на цій неділі будуть установлені всі куполи // Факти і коментарії. – 1999. – 12 окт. – С. 5.

3120. Новосвітня Е. С відновленням Успенського собору Києво-Печерський заповідник із списків світового спадку ЮНЕСКО, схоже, не виділено // Факти і коментарії. – 1998. – 15 сент. – С. 10.

3121. Осипчук І. Учені-реставратори віддали свою премію на позолоту хреста Успенського собору // Факти і коментарії. – 2000. – 10 фебр. – С. 10.

3122. Ошуркевич Л. Концепція відтворення стінопису Успенського собору Києво-Печерської лаври / Л. Ошуркевич, Н. Сліпченко, І. Сьомочкін // Вісн. ін-ту Укрзахідпроектреставрації. – 2000. – № 11. – С. 101–144.

3123. Павло, владика. У далеких печерах найближче до Бога: [Намісник Лаври про незадовільний стан збереження пам'яток, зокрема, про відродження Успенського собору] // Робітн. газ. – 1998. – 11 лют.

3124. Патон Б. Пам'ятник буде жити / Б. Патон, Б. Стогний // Сов. культура. – 1988. – 14 юня.

3125. Пацера Н. Покров Богородиці отметили садом і хрестами: [О поднятти двух первых крестов на соборе] // Киев. ведомости. – 1999. – 15 окт.

3126. Певний Б. Ще про відновлення Успенського собору в Києві // Сучасність. – 1988. – Березень, ч. 3. – С. 54–67.

3127. Перлина над Дніпром // Веч. Київ. – 1986. – 28 берез.

3128. Платонов В. Победителей – нет, есть побеждённый – Успенский собор: [Анализ итогов открытого конкурса на лучший проект по восстановлению] // Зеркало недели. – 1998. – 12–18 сент. – С. 15.

3129. Плахотнюк Н. Відроджений Успенський собор // Молодь України. – 2000. – 21 листоп.

3130. Плачинда С. Котлован чи 800 паль?: [Проблеми реставрації собору] // Літ. Україна. – 1988. – № 8. – 25 лют. – С. 7.

3131. Плачинда С. Легше дебатувати, ніж реставрувати // Веч. Київ. – 1998. – 24 верес.

3132. Полушкина В. Київський градоначальник наобіщав такого, от чого може навіть Лавра уползти: [Про ход і проблеми відновлення собору] // Киев. ведомости. – 1998. – 16 фебр. – С. 6.

3133. Полушкина В. Кто же оплатит строительство Успенского собора: меценаты или снова мы с вами?: [Пресс-конференция] // Киев. ведомости. – 1998. – 7 апр.
3134. Рибалко В. Від Десятинної церкви до собору Архистратига Михаїла: [Про відбудову собору] // Веч. Київ. – 1996. – 14 трав.
3135. Ромоданова І. Президент узяв до рук кельму, аби зробити перший крок до відновлення Успенського храму // Робітн. газ. – 1998. – 24 листоп.
3136. Рябошапка В. Археологам спочатку не дали грошей, а тепер грошей: [О причине задержки археологических раскопок на месте восстановления собора] // Киев. ведомости. – 1998. – 6 окт.
3137. Сандрович Н. Пристрасті навколо Успенського собору // Сіл. вісті. – 1998. – 1 верес.
3138. Седик О. Успенський собор буде відбудовано! // Хрещатик. – 1998. – 2 жовт. – С. 1.
3139. Сикорский Г. В 100 миллионов долларов обойдётся киевлянам строительство Успенского собора // Киев. ведомости. – 1998. – 28 сент.
3140. Силин О. Загрожують “реставратори”: [Про проблеми збереження та реставрації собору] // Пам’ятники України. – 1987. – № 1. – С. 43–46.
3141. Сіткарьова О. В. Успенський собор Києво-Печерської Лаври: До історії архіт.-археол. досліджень та проекту відбудови. – К., 2000. – 237 с.: іл.; 6 арк. іл.
3142. Собор буде відтворено: Рада Міністрів УРСР прийняла постанову про розробку проекту відтворення в Києво-Печерському державному історико-культурному заповіднику // Київ. вісн. – 1990. – 5 квіт.
3143. Сув’язь віків: [Урочистості з нагоди початку відбудови собору] // Уряд. кур’єр. – 1998. – 24 листоп.
3144. Сьомочкін І. Концепція відтворення стінопису Успенського собору Києво-Печерської лаври // Вісник / Укр. т-во охорони пам’яток історії та культури. – 2000. – № 1 (5). – С. 85–88.
3145. Терещенко М. Нашій святині вклоняється світ // Культура і життя. – 2001. – 24 лют.; 22 груд.
3146. Титова С. “Заговаривание” Успенского собора // Киев. ведомости. – 1998. – 6 окт.

3147. Титова С. Пётр Первый поселится в Лавре: [Про утверждение проекта росписи восстанавливаемого собора] // Киев. ведомости. – 2001. – 16 июня. – С. 2.

3148. Титова С. Сваи осквернят святую землю: [О науч. конф. опекунского совета] // Киев. ведомости. – 1998. – 3 сент.

3149. Толочко П. “Для нас, українців, це справа честі” / П. Толочко, О. Лігостова // Людина і світ. – 1991. – № 7. – С. 22–26.

3150. Урочистий молебень у Лаврі: [Постанова про розробку проекту відтворення] // Рад. Україна. – 1991. – 9 квіт.

3151. Утверждён проект по восстановлению Успенского собора. На это уйдёт почти 70 миллионов гривен // Киев. ведомости. – 1998. – 30 дек.

3152. Ушульний М. Віродимо Успенський собор // Київ. вісн. – 1991. – 31 трав.

3153. Федорук В. “Закладено і освячено місяця листопада, 21 дня...” // Київ. правда. – 1998. – 26 листоп.

3154. Харламов В.О. Успенський собор: Реставрація унікальної пам'ятки // Людина і світ. – 1984. – № 8. – С. 52–57.

3155. Цикора С. Златоглавое чудо Руси: Украинские реставраторы приступили к восстановлению Успенского собора Киево-Печерской Лавры // Известия. – 1986. – 10 сент.; Веч. Київ. – 1986. – 12 верес.

3156. Цівірко М. “Віра!” – в ім'я віри // Веч. Київ. – 1998. – 24 листоп.

3157. Чиє плече надійніше: Думки читачів з приводу відновлення Успенського собору у Києві // Робітн. газ. – 1987. – 11 черв.

3158. Шаргей Д. “Вважаю своїм громадським обов'язком...” // Укр. культура. – 2000. – № 1. – С. 8–9.

3159. Шилін О. Чи можна уявити Києво-Печерську лавру без Успенського собору // Київ. вісн. – 1997. – 4 листоп.

3160. Шиповская И. Успенский собор – возрождение из пепла // Теленеделя. – 1996. – № 46. – С. 14.

3161. Щегельська А. Німецький уряд фінансує відродження Успенського собору // День. – 2001. – 15 лют.

3162. Юрченко Н. Чиє плече надійніше?: // Робітн. газ. – 1987. – 1 квіт.

Див. також №: 2826, 2838, 2851, 2855.

4.5. Лавра: заповідник та монастир

3163. Бабич Б. За місце під хрестами б'ються чиновники та церковники Києво-Печерської лаври / Б. Бабич, І. Тиран // Хрещатик. – 2001. – 20 груд. – С. 4.

3164. Кролевець С. Товариш Симоненко переплутав грішне з праведним?: [Ген. директор заповідника висловлює ставлення до вміщеного у газ. “Комуніст” звернення до Л. Кучми лідера укр. комуністів передати Лавру віруючим] / Записала О. Сущенко // Веч. Київ. – 2003. – 9 квіт. – С. 3.

3165. Поветкина Л. Бунт монахов в Киево-Печерской лавре [с целью отчуждения для церкви строения, которое принадлежит заповеднику] // Сегодня. – 2003. – 23 апр.

3166. Полюшко Г. Кому повернуть хрести? // Дзеркало тижня. – 2004. – 27 листоп. – С. 17.

3167. Степовик Д. Києво-Печерська лавра – Святиня Українська: Що до вимог віддати увесь комплекс лаврських споруд у руки УПЦ – Московського патріархату // Уряд. кур'єр. – 1995. – 23 берез.

3168. Ткаченко О. Чиєю святиною є Києво-Печерська лавра? // Розбудова держави. – 1997. – № 1. – С. 3–6.

3169. Трояновский И. Киево-Печерская Лавра: просьба патриарха и резонанс в Киеве: [О передаче Лавры русской православной церкви] // Религия в СССР. – М., 1988. – № 4. – С. 1–6.

3170. Церемония в Киеве: [О передаче экзархату части заповедника] // Сов. Россия. – 1988. – 9 июня.

3171. Яковенко С. Бешкетують, а потім моляться: [Про самочинне захоплення ченцями приміщення корпусу № 68] // Веч. Київ. – 2003. – 25 квіт. – С. 3.

4.6. Персоналії

Володимир (Сабодан)

3172. Зустріч Президента України з Предстоятелем УПЦ: [Л. Кравчук та митрополит Володимир (Сабодан) обговорили проблеми, пов'язані з сусп.-політ. ситуацією в Україні та факти перенесення політ. пристрастей у духовне життя віруючих: Берез. 1994 р., м. Київ] // Укр. слово (К.; Париж). – 1994. – № 13 (2709). – 31 берез. – С. 7.

3173. Митрополит Владимир: “Украине нужен религиозный мир”: [Беседа с Предстоятелем УПЦ Блаженнейшим Митрополитом Владимиром] // Правосл. вестн. – 2001. – № 2. – С. 3–7.

3174. Ощипко Г. Про що говорив митрополит В. Сабодан в Єрусалимі // Визвол. шлях. – 1997. – № 11. – С. 1324–1326.

3175. Пастырь: Митрополит Владимир [(Сабодан)] глазами современников: [Сб. очерков киевских журналистов]. – К.: Информ.-изд. центр УПЦ, 2000. – 289, [1] с.: ил., портр. – На пер. и корешке: VII. – К 2000-летию Рождества Христова, 35-летию архиерейского служения и 65-летию со дня рождения Блаженнейшего Владимира, Митрополита Киевского и всея Украины.

3176. Серафима, игуменья. Добрый пастырь украинской земли. – К.: Мистецтво, 2002. – 223 с.: ил., портр.

Даміан, ієромонах

3177. Істина – в Хресті?: [Інтерв'ю з ієромонахом Лаври – отцем Даміаном] // Молода гвардія. – 1990. – 24 листоп.

Євфимій (Кравченко М. І.)

3178. Наш духовний отець: Лаврський старець схимонах Євфимій (Кравченко Марко Іванович, 1919–1997 рр.). – К.: Європ. ун-т фінансів, ін. форм. систем, менеджменту і бізнесу, 2000. – 55, [2] с.; портр.

Кибальник Ю. Д.

3179. Атеїст із богом у душі: 60 років від дня народження // Вісник / Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – 2001. – № 1. – С. 88–89.

ПОКАЖЧИК АВТОРІВ ТА НАЗВ

А

- А. Б. 2635
А. В. 361
А. Д. 172
А. И. 61
А. Л. 1916
А. М. 2286
А. С. 1670
Абліцов В. 2791
Абрамов К. И. 528
Абрамов Н. 2006, 2203
Абрамович Д. І. [Д. И.] 347 (підгот.), 362–365, 446 (рец.), 1186, 1247, 1248, 2374, 2375, 2565
Адамович О. 2824 (упоряд.)
Адоратский Н. 1827
Адриан, архимандрит 279, 280
Адрианова-Перетц В. П. 366, 367, 1012 (ред.)
Азбукин П. 368
Айналов Д. В. 788
Акафист иже в святых отцу нашему Симону... 1341
Акафист преподобным и богоносным отцем нашим... 985
Акафист святителю и чудотворцу Михаилу... 1172
Акафист святителю Иннокентию, иркутскому чудотворцу 1828
Акафист святителю Димитрию, Митрополиту Ростовському 2287
Аксаков К. С. 1249
Акт Братства, которым оно признаёт Петра Могилу... 2048
Акт избрания Захария Копыстенского... 1894
Акт Киевского братства... 540
Акт обстеження комісії Київської міської управи... 2931
Алексий (Громадский) 2069
Алепский П. 11
Алипий... 969
Алышевский П. 2493
Альбом планов и детальных чертежей... 789
Амвросий 2400
Амвросий, архимандрит 62, 2288
Ананьева [Ананьева] Т. Б. 2566, 2622
Андриевский А. 1659, 2408
Андрусевич Т. 3065–3067
Андрусак М. 1925–1927, 1971
Андрущенко О. 725
Анисимов А. 2681, 2698, 2899
Анисимов В. 3068
Аничков Е. В. 369
Антоний (Мельников), митрополит 1067
Антоний Печерский 986
Антоний (Фиалко) 2872
Антонов В. [В. Г.] 47 (сост.), 1671, 2070
Антонович В. 2071
Антонович М. 666
Апанович О. 1928, 1929
Аполлос, монах 94
Аристов Н. Я. 1335
Арсений (Москвин) 2647
Арсеньев А. В. 2072
Арсеньев С. 689
Артамонов Ю. А. 370, 726, 987, 1360
Архангельский А. 1091
Археологічні дослідження стародавнього Києва 790
Архипенко Г. 2966
Архипова Є. І. [Е. И.] 252, 649, 781
Архітектурний ансамбль... 556
Асеев Ю. С. 557, 563 (рец.), 591, 792–794, 873, 952
Аскоченский В. [В. И.] 1489, 1490, 1815, 1854, 2035, 2408, 2650
Астахова А.М. 1136 (подгот.)
Астряб М.Г. 2073
Атеїст із богом у душі 3179
Атлантова Л. 2074
Афанасьев К. 620
Афонін О. 1930
Афоніна А. 795, 2792, 2816, 2967
Ачкасова А. 2567

Б

- Бабенчиков М. [М. В.] 621, 629 (вступ. ст.)
Бабич А. 2968
Бабич Б. 3163

- Бабюк В. 874
 Багмет М. О. 855, 2747
 Багрій П. О. 2900
 Бакун А. И. 3037 (зап.)
 Балакін С. [Балакин С. А.] 253, 258, 260, 767, 775, 1730, 3051, 3052, 3055, 3057
 Бантыш-Каменский Д. Н. 1931
 Бараневич Л. 1714, 2969
 Баранович А. И. 2075
 Барвінський О. 1958 (ред.)
 Баров К. А. 1737
 Барсов Е. В. 1660, 2390 (предисл.), 2458 (предисл., прим., указатель)
 Барсов Н. И. 2634
 Барсуков Н. 1056 (ред.)
 Бартош А. [А. Є.] 254, 631, 650, 2481–2483
 Басенко В. 3011
 Баталов А. Л. 571 (сост.)
 “Батькові” давньоруського чернецтва 2793
 Башатова Н. Н. 1361
 Башлыкова М. Е. 371
 Бевзо О. А. 2049
 Беднов В. 2407
 Безбородов М. А. 758–760
 Безсонов С. [С. В.] 558, 2762 (заг. ред.), 2764 (заг. ред.)
 Белгородский А. В. 2029
 Белебега І. 2076
 Белинский В. Г. 1254 (рец.), 1857
 Белікова Г. 2807 (авт.-упоряд.)
 Бельченко Г. П. 1416 (рец.), 1418
 Беляев И. [И. Д.] 988, 1187, 2440 (рец.), 1250, 1362
 Беляев П. И. 12
 Беляй А. Ф. 638
 Беляшевский Н. [Н. Ф.] 1672, 1697
 Бережина А. 2960
 Бережков М. Н. 1858
 Берлинський М. Ф. 63
 Беседа Киево-Печерского архимандрита Захария Копыстенского... 2233
 Бестужев-Рюмин К. С. 727
 Бетко І. 1847
 Бжеський Л. 1932
 Билык Б. М. 728
 Билярский П. 1251
 Биография Евгения, митрополита Киевского 2568, 2569
 Биструшкін О. 2857
 Библиотека Укр. Академії наук при бувшій Києво-Печерській Лаврі 529
 Білан А. 2289
 Біленко В. 2817
 Білецький О. І. 372, 373, 1859
 Білодід О. [О. І.] 200, 2077–2079
 Білокін С. 2898 (публ.), 2901, 2970, 2971
 Білоус П. 374, 375
 Біляев С. 796
 Благодатная сила св. подвижников печерских... 301
 Благословенная речь игумена... 1841
 Благотворительность в Печерской обители в древнее время 729
 Блаженный Павел, митрополит Тобольский... 2204
 Ближние пещеры при гробах Киево-Печерских подвижников 201
 Близьке і далеко світло Петра Могили 2080
 Блудова А. Д. 1535
 Бобровський Т. [Т. А.] 202, 2873
 “Богородице, Діво, радуйся” 2818
 Богоявленский М. 2430
 Богоявленский Н. А. 730
 Богусевич В. А. 761, 762, 952, 953, 2944
 Бодянский О. М. 1379 (изд.), 1380 (предисл.)
 Божовский К. 731, 732, 1495, 2081, 2082
 Бойко И. П. 3069
 Болгарський Д. А. 667–672, 2874
 Боліла К. 592
 Болховитинов Е. [Е. А.] (Евгений, митрополит) 64, 1311, 2083, 2106
 Евфимий Алексеевич Болховитинов 2570, 2571
 Большая колокольня Киево-Печерской лавры 1715
 Бондаренко Л. 1969 (ред.)
 Бондаренко С. 711
 Бондарчук В. 2972
 Боньковська С. 1698
 Бордюговский А. 1354
 Борисенко В. 1933
 Борисова Л. 3070
 Борщак І. 1934

- Борьба с выборным началом и жалобы киевлян... 2431
 Боряк Г. В. 1612 (вступ. ст. та публ.)
 Брайловский С. 2290, 2370 (рец.)
 Брайчевський М. [М. Ю.] 63 (підгот., вступ. ст., комент.), 957, 989, 1188, 1189, 3031
 Браун Ф. Л. 376
 Бреве Папы Климента VIII... 1575
 Брусилов Н. П. 1190
 Брюховецький В. 2084
 Бугославский С. [С. А.] 1191, 1229 (рец.), 1152, 1253
 Будзиновський В. 1935
 Будзинская Н. 797
 Будний П. 673
 Булгак О. 990
 Булгарин Ф. 1936
 Булкин В. А. 875
 Бурко В. 1363
 Бурко Д. 2085
 Бурлак Л. М. 1713
 Бурсов Г. 3071
 Буслаев Ф. 1329
 Бусол Л. 2973
 Бутич І. 33
 Бутков П. 1254, 1255
 Был ли Нестор-летописец поляк и униат? 1192
 Бычков А. Ф. 438 (ред.)
- В**
- В. Г. 1937
 В. И. 1938
 В. С. 2525
 В-нова А. 2651
 В Киево-Печерской Лавре 2902
 Вадковский А. Ф. 1419
 Вакулина Е. Н. 377
 Вальденберг В. 1100
 Варава В. 2572, 2573
 Варварич Г. Е. 520 (сост.)
 Варгин В. В. 770
 Варлаам 2432
 Варлаам (Петров) 2205
 Варфоломей, архиеп. 2291
 Василенко В. [В. І.] 733, 876, 932, 1763
 Василенко Н. П. 1496, 2292
 Васильев В. 991, 1364
 Васильев М. [М. Г.] 530, 532, 707, 1939
 Васильев О. [О. А.] 530, 532, 2192
 Васильченко В. Е. 528, 531
 Васильченко О. 2574
 Васютинский Ф. 992, 1860, 1861, 2293
 Введенский С. Н. 2575
 Ведомость о числе богомольцев... 160–162
 Ведомость о числе прибывших и отбывших богомольцев... 159
 Ведомость 1786 г. о лицах, находящихся... 1576
 Велика Лаврська церква в Києві 798
 Велика Успенська церква Києво-Печерської лаври 2794
 Великая Лаврская церковь 799
 Великая церковь Киево-Печерской лавры... 800
 Великий А. [А. Г.] 302, 349 (ред.), 2087, 2088
 Великий меценат 1940
 Величковский А. 2294
 Веневитинов М. [М. А.] 1049–1051, 1056 (ред.), 2623
 Венелин Ю. 2083
 Венок на могилу высокопреосвященного митрополита Владимира 2699
 Венок на могилу высокопреосвященного митрополита Флавиана 2713
 Верещагин В. П. 801
 Верига В. 2903
 Вертоград Печерский 378
 Веселовский В. И. 2279
 Веселовська З. М. 1784, 1785
 Вести о приготовлениях Польского короля Владислава IV к войне... 1842
 Вести, сообщённые киевскому воеводе... 1577
 Вечерський В. В. 173, 802, 2484
 Вид Великой церкви Киево-Печерской лавры... 803
 Визжев Р. І. 777
 Викторов П. 2295
 Викторова М. [М. А.] 339, 340, 344, 346, 379
 Винар Л. 1979 (ред.)
 Виноградов И. А. 1508
 Висоцький С. О. [Висоцкий С. А.] 206, 466
 Вишневский Д. 485, 1862, 1918

- Відлуння віків 1758
Візантія і Київська Русь 2819
Вікторів Б. 2974
Вінтоняк О. 1941
Вірний М. 2090, 2157
Вітер С. 2904
Вкладная запись Льва Соколенского... 1434
Владимиров П. В. 380
Власенко А. 804
Власовський І. 65
Власто А. П. 734
Влодек П. 2772 (упоряд.)
Вогнем і мечем 2682
Водовозов Н.В. 381, 449
Военно-археологический план Китаевского городища... 174
Вознесенский И. 674
Возняк М.С. 382, 1101, 2238 (рец.), 2811 (рец.)
Возобновление стеной живописи... 805
Войник Л. 3072
Войсковой лист гетмана Ивана Петрижицкого... 541
Войналович В. А. 2975
Войтович Л. В. 1848
Волга Л. 3073
Волинський С. [Волинский С. Ф.] 66, 203, 1716
Волкова Т.Ф. 383, 384
Волнянский Н. 1193
Волнянский С. 3074
Волошин І. 690, 691
Волошко І.Е. 551
Вони обрали "дорогу до храму" 3075
Вопросы исследования и реставрации памятников архитектуры 2804
Воронец Л. 2933
Воронин Н. Н. 385, 2934
Воронов А. Д. 47 (сост.)
Воронцова О. А. [Е. А.] 204, 205
Вортман Д. 933
Восьмьсотлетие со дня кончины Нестора-летописца 1194
Воскресенская Печерская церковь 1729
Воспоминание о пребывании покойного митрополита... 175
Восстановление белорусской (могилевской) православной епархии... 2433
Востоков А. [А.Х.] 2412, 2624
Всехсвятская церковь – памятник архитектуры XVII ст. 1764
Встреча митрополита Киевского и Галицкого Исидора... 143
Вшанування пам'яті П. Беринди 1775
Выдержки из дружеских писем Евгения 2533
Выпись из городских книг... 1435
Выпись из книг Киевского магистрата 720
Выпись из книг коронных... 1436
Выпись из книг митрополии Киевской... 1547
Выпись из книг Оршанского замка 1437
Выражение соболезнования по поводу кончины митрополита Иоанникия 2670
Высокопреосв. Евгений, митр. Киевский и Галицкий 2576
Высокопреосвященный Арсений, митрополит Киевский и Галицкий 2652
Высокопреосвященный Иоанникий, митрополит Киевский и Галицкий 2671
Высоцкий Н. Г. 465
Высочайшая награда 1770
В'юник А. 486
В'ячеслав, чернець 2683
- Г**
- Габлевич М. 1497 (пер.)
Гавриленко З. 3076, 3077
Гайдук В. 3078
Галайба В. 176
Галант И.В. 2050
Галахов А. 386
Галух А. 3079
Гальченко В. 2976
Гаммершмид А. 664 (изд.)
Гамрецький М. 2935
Гапонюк С. 877
Гараєва М. 763
Гарвардська бібліотека давнього укр. письменства 199
Гарволинська Л. 1717
Гаркавий С. К. 2789 (упоряд.)
Гасанова Н. 3080
Гасанова-Тарковська Н. 3081, 3082

- Где теперь находится могила Кочубея и Искры 281
- Гезе В. 782
- Георгиевский Г. 387
- Гепенер Н. 207
- Герасименко А. 2321
- Герелес К. 2859
- Герич Ю. 1914
- Германия передала Украине 220 тысяч марок... 712
- Гетманские Проповедники 2403
- Гетц Л. К. 735
- Гетьман Иван Мазепа і Києво-Печерська лавра 1942
- Гетьман Иван Мазепа та його доба 1943
- Иннокентий Гизель 1816
- Гильтебрандт П. 2544
- Гирич І. [І. Б.] 67, 68, 2461
- Гирич Т. 31 (підгот.)
- Гіляров С. 614
- Гламазда М. 378 (ред.), 487
- Глембоцька А. 993
- Глубоковский Н. 56 (ред.)
- Глухарёв А. 2636
- Глушакова Ю. П. 1052
- Гнеденко В. 163
- Говденко М. [М. М.] 1718, 1753, 3032
- Говорский К. [К. А.] 1068, 1863, 1888, 1895, 2245, 2434
- Годичные испытания в начальных школах 543
- Годованюк Е. М. 1718
- Голобутський М. 2936
- Голобуцький П. В. 1573, 2091
- Головащенко С. 2092
- Голомбиовский А. 1661
- Голубев С. [С. Т.] 69, 467, 488–490, 1673, 1849, 1889–1891, 2093–2103, 2238, 2256, 2435
- Голубинский Е. [Е. Е.] 388, 994, 1092, 1420
- Голубицький П. В. 102
- Гончар В. [В. М.] 764, 878, 1505, 2485, 2487, 3053, 3060
- Гончарук В. [В. М.] 378 (авт. тексту, упоряд.), 491
- Горбачов Д. 123, 949, 978, 979, 3009
- Горбенко Є. В. [Е. В.] 615, 616, 2875
- Горенко-Баранівська Л. 1944
- Горенюк М. 765
- Горецький П.Й. 1786
- Горобець В.М. 1963 (передм.)
- Горохов Д. 2296
- Горська Н. Д. 2464 (рец.)
- Горський В. С. 389, 390, 645 (ред.)
- Горчакова Е. 70
- Государственный заповедник “Киево-Печерская лавра” 2751
- Готвальд В. 1945
- Гоць-Григорчук Л.М. 1776
- Грабар С. 71, 72, 879
- Грабарь И. [И.Э.] 552 (ред.), 1701
- Грабовський В. 3083
- Гравюры Леонтия Тарасевича к “Патерику Печерскому” 391, 392
- Граевский И. С. 2410
- Грамота архимандриту Киево-Печерского монастыря... 1438
- Грамота данная князем Андреем Владимировичем... 1439
- Грамота, данная Петром Могилою... 2051
- Грамота, данная Сигизмундом I Киево-Печерскому монастырю... 1440
- Грамота Киевопечерского архимандрита Петра Могилы... 1578
- Грамота Киевского митрополита Варлаама Ясинского... 2413
- Грамота князю Константину Коноплю... 1441
- Грамота королевская... 1442, 1443
- Грамота короля Иоанна III... 1444
- Грамота короля Стефана... 1551
- Грамота Овручскому наместнику Михаилу Халецкому... 1445
- Грамота патриарха Адриана... 2414
- Грамота Петра Могилы к Могилевскому Братству 2052
- Грамота Петра I Черниговскому архиепископу Иоанну Максимовичу 2003
- Грамота Польского короля Сигизмунда III... 1446, 1579, 2234
- Грамота Сигизмунда I... 1447
- Грамоты к государю 1580
- Гребінська З. 3084, 3085
- Греки і Києво-Печерська лавра 2820
- Греков Б. Д. 886 (ред.), 1256
- Григорак Д. 303
- Григорович Н. 1437

Гришин А. Д. 102, 1674, 3033
Гришина О. 3086
Громов М. Н. 73
Гром'як І. 2821
Грот Я. К. 2545
Грушевський М. [М. С.] 393, 446 (рец.),
462 (рец.), 750 (рец.), 807 (рец.),
1195, 1308 (рец.), 1761 (рец.), 1864
Грущенко Т. 2822
Губар А. 1912
Гудзий Н. К. 394, 1012 (ред.), 1330,
1421
Гудзяк Б. 1497
Гуржій А. 2945
Гурин Н. М. 1737
Гурков І. 2946
Гурьев В. П. 395
Гусев В. 3087
Гусева К. 2977
Гуслистый К. 2104
Гущина Л. В. 766

Д

Д. Ц. 2297
Дабижа А. В. 1946
Данилов В. В. 1053
Данилова Є. І. 1220, 1237
Данский А. 2577
Даркевич В. П. 783, 784
Дарманський П. [П. Ф.] 74, 559, 713,
1131, 2775
Два альбома 2486
Два памятника древнерусской киев-
ской письменности XI и XIII века 1365
Два письма к царю 1802
Два часа пребывания Государя Импе-
ратора в Киеве 144
Двадцатипятилетие архипастырского
служения высокопреосвященного
Флавиана 2716
Две грамоты митрополитов Киевских...
2027
Две записи Св. Димитрия Ростовско-
го... 2271
220 тысяч дойчмарок – на Успенський
собор 3088
Де Витте Е. И. 468
Де жив засновник Лаври? 1366
950-річчя Свято-Успенської Києво-

Печерської Лаври 3013
Дегтярьов М. [Дегтярєв М. Г.] 255, 560,
582, 1699, 1736, 1738, 1759, 1760,
1762, 2476, 2477, 2978
Дело епископа Ермогена Голубева
2710
Дело о учении выправки о святителе
Михаиле... 1173
Денисенко А. 736, 1174, 1196, 1367
Денисенко А. В. 530, 532
Денісов Г. 132–134, 2685, 2700
Дерев'яненко О. 2937
Державний заповідник “Києво-
Печерська лавра” 1754
Державний заповідник-музей “Києво-
Печерська лавра” 2752
Деркач В. 3089
Десницкий В. А. 451 (ред.)
Десятникова И. 2989
Деятельность митрополита Евгения,
как священно-архимандрита Киево-
Печерской лавры 2578
Джеджула Ю. 2105
Джигун В. 2979
Джмелик В. 768
Дзюба О. [О. М.] 1896, 2239
Диаруш Берестейского игумена Афа-
насия Филипповича, 1646 г. 2401
Дива печер лаврських 208
Димитрий Ростовский (Туптало Д. С.)
997, 998, 1350, 2272
Диплом, выданный королём
Иоанном III... 1581
Дмитренко О. 2823
Дмитриевский А. А. 2672
Дмитрий, архиеп. 2298
Дмитрієнко М. Ф. 757 (відп. ред.)
Дневник Дмитрия Ростовского 2273
Дневник Эриха Лясоты из Стеблева 13
Дневные записки митрополита Рос-
товского Димитрия за 1668–1709 гг.
2274
Добжанська Б. 3090
Добра новина 3091
Добровольский Л. П. 177
Добровольский П. 2299, 2382
Доброгаев М. 2007
Добронравин К. 2300
Добрянский А. 1892
Довганич С. 725

- Доверенность Мелетия Хребтовича... 1552
 Довжик П. 1102
 Довнар-Запольский М. В. 100 (ред.), 1487, 1496 (ред.)
 Довнич В. 3092
 Документальный портрет Нестора-літописця 1197
 Документы, относящиеся к истории унии 1448
 Долгорукий И. М. 256, 2494
 Долгоруков И. М. 14
 Дом митрополита в Киево-Печерской лавре 1711
 Доманицький В. 1947
 Донесение вознаго... 1582
 Донесение генерального вознаго Бранскаго... 1449
 Донесение пресвитера Константина Григорьевича... 1548
 Донесение чернеца Печерского монастыря... 1583
 Донець Н. 1675
 Донцов Д. 1948, 1949
 Дорошкевич А. Л. 2180
 Драбинко А. 2980
 Древнерусские патерики 356
 Древнерусские предания (XI–XVI вв.) 1369
 Древняя история населения Украины 2805
 Дроздов В. 2008
 Дружинина-Георгиевская Е. В. 622
 Друкарня Киево-Печерської лаври 1741
 Дубенский Д. 1257
 Дубовик О. 257, 3054, 3093, 3109, 3110
 Дубровский М. 1069
 Дубровський В. 2905
 Дудко Ф. 1950
 Дудник С. В. 965
 Дуйчев И. 396
 Думитрашков К. 2579
 Дупленко Ю. 958
 Духовна спадщина Христа відлунням пам'яті жива 2824
 Духовная культура древнего населения Украины 2795
 Духовная культура населения Украины с древнейших времён 2806
- Духовний заповіт митрополита Євгенія 2534
 Духовное завещание Киевского митрополита Евгения Болховитинова 2535
 Духовное завещание Петра Могилы 2053
 Духовное завещание преосвященнейшего Евгения, митрополита Киевского 2536
 Духовный Собор Лавры... 1175
 Душечкина Е. В. 1258
 Дьомін В. Г. [Дёмин В. Г.] 2757 (сост.), 2762 (сост.)
 Дятлов В. 40, 360 (ред.), 397
 Дяченко В. Д. 1220, 1237
- Е**
- Евлогий (Василянський В.) 2509
 Евсевий, иеромонах (Ильинский А. А.) 1176
 Евсеев И. Е. 1154, 1156
 Евтропия (Бобровникова), монахиня 230 (ред.)
 Егоров А. 2637
 Ежедневная молитва схииеромонаха Парфения 2665
 Ектезис, або коротке зібрання справ... 1450
 Ерёмин И. П. 348 (пер.), 398, 1259, 1260, 1422, 1423
 Ерёмина Т. С. 737, 970
 Ернст Ф. [Ф. Л.] 296, 593, 807, 1761, 2906, 2914 (ред.)
 Ершов И. 15
 Ефименко П. П. 769
 Ефимов А. 1070, 2009–2011, 2301
 Ефимова М. Ю. 230 (сост.)
 Ефрем Переяславский 1045
 Ефремов Г. 3094
- Є**
- Євсєєв Є. 3095
 Євфимій, ієродиякон 2683 (зап.)
 Єгудін І. 2787 (фото)
 Ємченко О. 1198
 Єнсен А. 1951
 Єршов А. 1903
 Єршов Б. 2753

Ж

- Ж-цкий А. 1953
Жалоба Даниила Богурина... 1553
Жалоба Даниила Хребтовича... 1554
Жалоба дв. Криштофа Лишки... 1584
Жалоба дв. Яроша Станишевского... 1585
Жалоба Киево-печерского архимандрита, Иосифа Тризны... 1586
Жалоба Киевопечерского монастыря архимандрита Иннокентия Гизеля... 1587
Жалоба Киевского митрополита Петра Могилы... 2054
Жалоба киевских мещан... 1588, 1589
Жалоба Кондрата Хребтовича Богурина... 1555, 1556
Жалоба монахов Киево-печерского монастыря... 1590
Жалоба московским царям Иоанну и Петру Алексеевичам... 2415
Жалоба Никифора Тура... 1451
Жалоба от имени униатского митрополита Иосифа-Вельямина Рутского... 2055
Жалоба от имени униатского митрополита Рафаила Корсака... 2056
Жалоба подкомориной Киевской Теофилии Горностаевой... 2057
Жалованная грамота Ипатю Потю... 1452
Жалованная грамота Киево-Печерского монастыря архимандриту Антонию... 1453
Жалованная грамота Киевскому Печерскому монастырю... 1454–1456
Жалованная грамота короля Стефана... 1557
Жалованная грамота Мелешку Хребтовичу... 1558
Жалованная грамота Минскому архимандриту Вассиану... 1457
Жалованная грамота Польского короля Сигизмунда II Августа... 1458
Жалованная королевская грамота Киево-Печерскому монастырю... 1459
Жалованная подтвердительная грамота Киевопечерскому монастырю... 1591
Жалованная подтвердительная грамота Киевскому Печерскому монастырю... 1460–1462
Жалованная подтвердительная грамота князя Юрия Симеоновича Гольшанского... 1463
Жаров А. М. [О.] 2686, 2907
Жданов И. Н. 1116
Жданов Ю. 3096
Жданова Л. 675
Жежера В. 3097
Желязо Е. 3014, 3098
Живописная школа Киево-Печерской лавры 639
Живописное обозрение русских святых мест 75
Жизнеописание иеросхимонаха Парфения 2666
Жизнеописание преосвященного Владимира, митрополита Киевского и Галицкого 2701
Жизнь и подвиг блаженной и преподобной Евфросинии, игумени 1071
Жизнь и подвиги святителей Христовых... 1829
Жизнь игуменьи преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой 1072
Жизнь преподобного Антония Печерского 999
Жизнь преподобного Николы Святоши, князя Черниговского 1298
Жизнь преподобной Евфросинии, княгини Полоцкой 1073
Жизнь св. Димитрия, митрополита Ростовского 2302
Жизнь святого отца нашего Димитрия, митрополита Ростовского 2303
Жила В. 1952
Жиленко I. В. 76, 208 (упоряд.), 235, 355 (упоряд., пер., прим. та дод.), 723, 738, 808, 1000, 1010 (пер.), 1023 (пер.), 1044, 1370, 1382 (пер.), 1401 (пер.), 1407 (пер.), 1524, 1572, 2107, 2193, 2824, 3015
Житецкий П. 1787, 1865
Житие Антония Печерского 1001, 1002
Житие Арсения Тверского 1509
Житие и Повесть об обретении мощей Арсения Тверского 1510
Житие и творения святого Димитрия митрополита Ростовского 2304
Житие преподобного Аммона... 980
Житие преподобного Анатолия Печерского 984

- Житие преподобного Антония Печерского 1003, 1004
- Житие преподобного Арефы... 1037
- Житие преподобного Арсения, Трудолюбивого 1515
- Житие преподобного Афанасия... 1038, 1040
- Житие преподобного Варлаама... 1042
- Житие преподобного Вениамина... 1516
- Житие преподобного Григория... 1046
- Житие преподобного Дионисия Затворника... 1520
- Житие преподобного Еразма Печерского... 1063
- Житие преподобного Ефрема Печерского... 1064
- Житие преподобного и богоносного отца нашего Антония... 1005
- Житие преподобного и Богоносного отца нашего Феодосия... 1371
- Житие преподобного Илариона... 1130
- Житие преподобного Исаакия, затворника Печерского 1148, 1149
- Житие преподобного Исаии 1150
- Житие преподобного Лонгина вратаря 1163
- Житие преподобного Луки, эконома Печерского 1164
- Житие преподобного Макария, диакона Печерского 1167
- Житие преподобного Мардария, затворника, нестяжателя 1168
- Житие преподобного Мартирия... 1528
- Житие преподобного Меркурия... 1531
- Житие преподобного Нестора... 1199, 1201
- Житие преподобного Нестора Летписца 1200
- Житие преподобного Нестора Некнижного... 1297
- Житие преподобного Николая Святоши... 1299
- Житие преподобного Никона Сухого... 1310
- Житие преподобного Онисифора Печерского... 1320
- Житие преподобного отца нашего Алипия Печерского 971
- Житие преподобного отца нашего игумена Печерского Феодосия... 1372
- Житие преподобного отца нашего Никона, игумена Печерского 1303
- Житие преподобного отца нашего Нифонта, епископа Новгородского 1312, 1313
- Житие преподобного отца нашего Феодосия, игумена Печерского 1373, 1374
- Житие преподобного Павла Послушливого... 1321
- Житие преподобного Пиора затворника... 1323
- Житие преподобного Прохора Печерского, лебедника 1328
- Житие преподобного Сергия Послушливого, печерского 1339
- Житие преподобного Сильвестра Печерского... 1340
- Житие преподобного Симона, епископа Владимирского и Суздальского 1342
- Житие преподобного Стефана Махрищского... 1529
- Житие преподобного Тита Пресвитера... 1356
- Житие преподобного Феодосия Печерского 1375, 1376
- Житие преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой 1074
- Житие преподобных Антония и Феодосия Печерских 1006
- Житие преподобных отец наших Антония и Феодосия Печерских 1007
- Житие преподобных Спиридона и Никодима... 1351
- Житие прпп. Дамиана... 988
- Житие св. Леонтия, епископа ростовского 1047
- Житие свмч. Лукиана, Киево-Печерского, в Дальних пещерах почивающего 1165
- Житие святителя Арсения, епископа Тверского 1511
- Житие святителя Димитрия, митрополита Ростовского 2305, 2306
- Житие святителя Дионисия, архиепископа Суздальского 1518
- Житие святителя Илариона, митрополита Киевского 1103

- Житие святителя Иоанна, митрополита Тобольского 2012
- Житие святителя Исаии, епископа Ростовского 1151
- Житие святителя Леонтия, епископа Ростовского 1161
- Житие святителя Михаила, первого митрополита Киевского 1177
- Житие святителя Никиты, епископа Новгородского 1170
- Житие святителя Нифонта, архиепископа Новгородского 1314
- Житие святителя Павла, митрополита Тобольского 2206
- Житие святителя Симона, епископа Владимирского и Суздальского 1343
- Житие святого Димитрия митрополита, ростовского чудотворца 2307
- Житие святого отца нашего Иннокентия, епископа Иркутского 1830
- Житие священномученика Владимира, митрополита Киевского и Галицкого 2702
- Житие Феодосия 1377, 1378
- Житие Феодосия, игумена Печерского 1379, 1380
- Житие Феодосия Печерского 1381
- Жития преподобных и богоносных отец Антония и Феодосия... 1008
- Жития преподобных Исаии и Леонтия, епископов Ростовских 1152
- Жития преподобных отец Антония и Феодосия Печерских... 1009
- Жития шести преподобных отец Печерских... 304
- Житіє преподобного і Богоносного отца нашего Антонія... 1010
- Житіє преподобного і Богоносного отца нашего Феодосія, ігумена Печерського 1382
- Жмакин В. 2526
- Жмелик П. 135
- Жовква О. 809
- Жолдак Б. 209
- Жолтовський П. М. 651
- Жолудовский Г. 2308
- Жук Б. 2960
- Жук В. Н. 2409
- Жукович П. Н. 362 (рец.)
- Жуковський А. 2080, 2108, 2109, 2194
- З "Повісті минулих літ" 721
- Заблоцька К.В. 399
- Заболотна А. 2825–2827
- Заболотний В. [В. Г.] 569 (голов. ред.), 583
- Заболотский П. 1054
- Заботы митроп. Варлаама Ясинского... 2436, 2437
- Забуга М. 1011, 2110
- Завада В. Т. 1766
- Завгородній Ю. Ю. 810
- Завещание высокопреосвященного Филарета, митрополита Киевского и Галицкого 2503
- Завещание святого Афанасия Печерского 1039
- Завещание Тимофея Щербацкого... 2404
- Завитневич В. [В.З.] 1904, 1905, 2462
- Завьялов А. 2207
- Загайко П.К. 1897
- Загребельний О. [О.В.] 767, 1730, 3057
- Задонский Н. 1954
- Зайченко В. 632
- Закладная запись епископа Мелетия Хребтовича 1559
- Законодавство про пам'ятники історії та культури 2724
- Закревский Н. 77
- Закусило С. А. 3069
- Замалеев А. Ф. 1202
- Заманська О. 2981
- Заметка Н. Костомарова... 2309
- Заметки о жизни высокопреосвященного Филарета, митрополита Киевского 2510
- Замечательный экземпляр книги митрополита киевского Евгения Болховитинова... 2625
- Замлинський В. 1968 (іст. довідка), 2111, 2112, 2118 (передм.)
- Заозёрский А. 1229 (рец.)
- Западнорусские униатские требники 2195
- Запаско Я. П. 493, 499 (рец.)
- Запись Киево-Печерского Архимандрита и Собора... 1592
- Запись Мелетия Хребтовича... 1560

- Запись монаха Киевопечерского монастыря... 1593
 Запись Станислава Жолковского... 1561
 Заповедник Киево-Печерская Лавра 2754
 Заремба С. 2908
 Заручный королевский лист... 1562
 Заупокойное богослужение 2717
 Захарченко М.М. 78
 Защита святости и православия... 1915
 Збірник тез доповідей і наукових повідомлень... 2580
 Зверинский М. 652
 Зданевич И. 2718
 Зельман К. 3034
 Зиборов В. К. 1261
 Зінченко Н. 3016
 Зіркович О. 3099
 Златогорський О. 1980
 Зленко П. 2113
 Змеев Л.Ф. 2581
 Знахідка серед румовищ 297
 Значение и достоинство христианского просвещения... 1262
 Зноско В. 193, 196, 2208, 2632, 2664
 Золоті куполи на зелених горбах 739
 Зоц В. А. 1202
 Зражевская А. 2310
 Зубенко-Царьова М. 880
 Зубков А. 3100
 Зустріч Президента України з Предстоятелем УПЦ 3172
- И**
- И.Б. 210
 И.С. 740
 И. 3-н 287
 Иакинф (Логвиновский И.) 2495
 Иванов Н. 1263
 Ивановский А. Д. 2582–2585
 Ивановский В. 1157
 Игнатий 2257
 Игнаткин И. [И. А.] 594, 1739, 2755
 Идеино-философское наследие Илариона Киевского 1117
 И. С. Ижакевич 692
 Из бумаг Д. Н. Бантыш-Каменского 2537
 Из воспоминаний о митрополите Евгении 2538
- Из записок настоятеля Черниговского Елецкого монастыря... 2275
 Из отношений Печерской лавры... 1662
 Из переписки Киевского митрополита Евгения Болховитинова 2539
 Из переписки Лебединцева Петра Гавриловича с митрополитом Киевским Платоном 2633
 Из писем митрополита Евгения Болховитинова... 2540
 Избрание Варлаама Ясинского киевским митрополитом 2438
 Известие о высочайше пожалованном... 259
 Известие о кончине Высокопреосвященного Арсения, митрополита Киевского и Галицкого 2653
 Известия летописныя 1
 Известия о посещении святых мест... 145
 Известия очевидцев... 16
 Извлечение из послужного списка митрополита Киевского Арсения... 2654
 Извлечение из указов Императрицы Екатерины II... 1594
 Извольский С. 1955
 Израилев А. 2376
 Иконников В. [В. С.] 146, 450, 2209
 Иларион, архимандрит 147, 148
 Ильин В. 561
 Ильченко А. 1728
 Имнология, си ест песнословие... 2058
 Иннокентий Святой, первый Иркутский епископ 1831
 Иоасаф (Мохов) 2496
 Ипатьевская летопись 2
 Исаенко Е. 1104, 1331
 Исбах А. 211
 Исидор, митрополит 2663
 Исиченко Ю. А. 2876
 Истомин М. [М. П.] 640–642, 653–655, 1700
 Историко-литературные материалы 2541
 Историческая заметка 1663
 Исторические мелочи 1916
 Исторические сведения о жизни преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой 1075

- Историческое описание Киево-Печерской лавры 79
 История культуры древней Руси 785
 История перенесения св. мощей преп. Евфросинии... 1076
 История прославления Святителя Иоанна Максимовича 2013
 История русского искусства 552
 История русской литературы 1012
 Истрин В.М. 400
 Иустин, еп. 2377
- I**
- I. Л. 1324
 Івакін [Ивакин] Г. Ю. 39, 258, 260, 811, 812, 1498, 1499, 3055, 3056
 Иванеско М. І. 2114
 Иванов І. 1013, 1065
 Иванова Л. 1866
 Иванцов І.О. 742
 Иванцова-Костенко Г. І. 742 (упоряд.)
 Іванченко Р. Г. 136, 139 (літ. запис)
 Іванченко Ю. І. 1966 (передм., упоряд., комент.)
 Ігнаткін І.О. 562
 Ізмайлова Н.О. 2877
 Ізотов А. 178–180
 Ізотов В. 3101
 Ільченко І. 2683
 Ісаєвич Я. 34, 2080
 Ісіченко Ю. А. 401–405
 Істина – в Хресті? 3177
 Історія Києва 584
 Історія українського мистецтва 553
- Ї**
- Іван Сидорович Їжакевич 693
- Й**
- Йосипенко С. Л. 2878
- К**
- К-ов Н. 2314
 К-чъ С. І. 2378
 К биографии митрополита Евгения Болховитинова 2587
 К биографии митрополита Киевского Самуила 2039
 К истории киевского паломничества 164
 К истории Лаврской рисовальной школы 643
 К портрету Саввы Григорьевича Туптало 2315
 К 7 ноября 1899 г. 2673
 Кабанецъ Є. [Є.П.] 35, 102, 261, 306, 307, 656, 714, 724, 813, 814, 881, 882, 934, 1014, 1015, 1105, 1106, 1143, 2115, 2116, 2316, 2703, 2860, 2947
 Кагамлик С. [С. Р.] 494, 495, 533, 534, 1491, 1664, 1676–1682, 1817, 1899, 1920, 2240, 2246, 2247, 2411, 2439, 2879, 3017
 Кадомська М. А. 1731
 Казанский П. [П. С.] 406, 743, 744, 1203–1205, 1265
 Каймов Л. 1383
 Калайда Е. 3102
 Калиничев С. 3035
 Калиш М. К. 636 (ред.)
 Калугин Ф. Г. 1107
 Калугина В. В. 2379
 Кальницкий М. 39, 612, 3103
 Кальнофойський А. 1595
 Каманин І. [І. М.] 262, 1653 (зап.), 1665, 1666, 1742
 Кандий А. 45
 Кара Н. В. 2880
 Карабинов І. 657
 Карасёв С. С. 2982
 Каргер М. К. 80, 883, 1304, 1305
 Кареев Н. 1229 (рец.)
 Карпенко П. [П. А.] 2687, 2909–2911
 Карпов С. М. 2588
 Карский Е. Ф. 3 (ред.)
 Карташев А. В. 745, 2117, 2210
 Касіян В. 694
 Каталог збережених пам'яток Київського Церковно-археологічного музею 1872–1922 рр. 2807
 Каталог икон, крестов и церковной утвари... 2688
 Каталог книг, св. изображений, листов и видов... 496
 Каталог книг типографии Киево-Печерской лавры 497

- Каталог книгам, священным изображением и видам... 498
- Качалов Н. Н. 770, 771
- Качан Р. 328, 757, 862, 2689
- Каченовский М. 1206, 1264, 1291 (рец.), 2313
- Кашуба М. [М. В.] 357 (пер.), 1819, 1867, 1868, 2881
- Каюков В. I. 1956
- Келтуяла В. А. 407
- Кибальник Ю. Д. [Кибальник Ю. Д.] 102 (відп. ред.), 715, 2774 (авт.-сост.), 2783 (уклад.), 2784 (уклад.), 2802 (відп. ред.), 2804–2806 (відп. ред.), 2809 (ред.), 2813–2815 (ред.), 2985, 2986, 3018, 3019
- Киев в первой половине XVII века... 17
- Киев в 1653 г. 18
- Киев. Церковь Спаса на Берестове 884
- Киево-Печерская лавра 41, 81–91
- Киево-Печерская лавра в 1883 г. 2463
- “Киево-Печерская лавра”, заповедник-музей 2756–2759
- Киево-Печерская Лавра и её значение... 19
- Киево-Печерская Успенская Лавра 92
- Киево-Печерские летописные своды XI в. 451
- Киево-Печерский государственный историко-культурный заповедник 42, 2760, 2776
- Киево-Печерский патерик 339–348, 350, 353, 354
- Киево-Печерский патерик о работорговцах иудеях... 408
- Киевская пертурбация 1786 г. 1596
- Киевские пещеры 212
- Киевские пещеры и Киево-Печерская лавра 213
- Киевские святыни 43
- Киево-Печерська лавра 93, 2747, 2748, 2761, 2983
- Киево-Печерська лавра, заповідник-музей 2762–2765
- Киево-Печерський державний історико-культурний заповідник 499, 2766, 2779–2787
- Киево-Печерський патерик 347, 357
- Киево-Печерські патерики... 409
- Киево-Печерській Лаврі не бути в московських руках 2984
- Київський державний заповідник-музей “Києво-Печерська лавра” 2767, 2768
- Київський літопис першої чверті XVII ст. 722
- Кириченко К. 2828
- Кириченко О. В. 2272 (ввод. ст., прим.)
- Киянский Д. 214
- Килессо С. [Килессо С. К.] 564, 1719, 1739, 2758 (ред.), 2763 (ред.), 2784 (ред.), 2987, 3036
- Килессо Т. 595, 610, 1850
- Кинько Т. 3104
- Клейменова О. 2829
- Климент, архимандрит 94
- Климов В. 2135 (відп. ред.), 2178 (відп. ред.), 2317–2319
- Климовський С. I. 2912
- Климчук О. 95
- Ключевский В. [В. О.] 452, 1315
- Князев А. 2589
- Князь Фёдор Острожский 1536
- Кобець О. 3020
- Ковалевська О. 1957, 2882
- Коваленко О. 2846 (упоряд.)
- Коваленков А. 20
- Коваль О. П. 554 (авт.-упоряд.), 2760 (авт.-упоряд.), 2770 (упоряд.), 2771 (авт.-упоряд.)
- Коверко О. 2960
- Ковнировский корпус Киево-Печерской лавры 1755
- Козак О. [О. О.] 2196, 3105
- Козлова А. 1207
- Козубовский Г. А. 3056
- Козырев Л. 2211
- Колесник Є. О. 2044
- Колесник И. И. 2626
- Колесник I. 2947
- Колесник Л. 885
- Колесник Ю. 135
- Колесников А. В. 3037
- Колесниченко Ю. 500, 596
- Коли знову заговорять Лаврські дзвони? 1720
- Колишня Києво-Печерська лавра на службі експлуататорів 2913
- Колісник Ю. 768
- Колобанов В. А. 1332, 1336–1338
- Колодний А. 2080, 2135 (відп. ред.)
- Колокольня на Дальних пещерах Киево-Печерской лавры 1740

- Коломієць М. 3106
 Коломієць П. 2988, 3038
 Колосов В. И. 1512
 Колосов Н. А. 1869
 Колосова В. П. 1777
 Колпакова В. М. 208 (відп. ред.), 215, 355 (відп. ред.), 959, 1942 (ред.), 2771 (авт.-упоряд.), 2807 (відп. ред.), 2808 (відп. ред.), 2989, 3021
 Коляда Г. И. 1778, 1788
 Компанієць Т. І. 2883
 Комплексні дослідження з метою охорони Близніх печер 216
 Конарева О.С. 217
 Кондзьолка В. В. 1820
 Кондратюк А. [А. Ю.] 644, 935–941
 Кондуфор Ю. Ю. 584 (ред.)
 Георгий Конисский, архиепископ Белорусский 1870
 Контракт... 1597
 Конференція в Лаврі 2796
 Кончина и погребение высокопреосвященного Арсения, митрополита Киевского и Галицкого 2655
 Конюскевич Павел, тобольский митрополит 2212
 Конявская Е. [Е. Л.] 410, 1266
 Исаия Копинский 1893
 Копия (в польском переводе с древнерусского языка) привилегии... 1563
 Копреева Т. Н. 1325, 1326
 Копистенський З. 2235, 2236
 Захария Копыстенский 1898
 Кордун В. 1208
 Коренюк А. 3107
 Коренюк Ю. А. 860
 Корж Л. [Л. П.] 203, 1715 (сост.), 1719, 1721, 1722, 2782 (авт. тексту)
 Корнеева В. І. 3032
 Корнелюк В. 960
 Корнфельд Я. А. 622
 Коровицький І. 411
 Королевская грамота державце Бобруйскому... 1464
 Королевская грамота князю Андрею Соколинскому... 1465
 Королевская подтвердительная грамота Киевскому Печерскому монастырю... 1466
 Королевская подтвердительная грамота князю Юрию Семёновичу Слуцкому... 1467
 Королевские приговоры... 1468
 Королевский декрет об отобрании... 1598
 Королевское решение по спорному делу... 1469
 Король В. Ю. 541, 721, 2895 (уклад., комент.)
 Короткий провідник 2769
 Косенко М. 2830, 2990
 Костенко М. 2948
 Костомаров Н. И. [М. І.] 1384, 1958–1961, 2118–2120, 2320
 Косяков В. А. 565
 Кот С. І. 2938, 2949, 2950
 Котляр М. [Н. Ф.] 1108, 1306, 1307, 1959 (підгот. текста та прим.)
 Кочевих О. 194
 Кочетков О. 815
 Кочубинська Т. 2770
 Кощенко О. 3108
 Коялович М. О. 1871
 Кравець Г. П. 2864 (уклад.)
 Кравцов Д. 1962
 Кравчук Я. 1209
 Краевский А. 456 (рец.)
 Крайній К. К. 2464, 2797, 2807 (вступ. ст.)
 Крайня О. [Крайняя О. О.] 189 (авт.-сост.), 2690
 Кралюк П. [П. М.] 1210, 1821
 Крамола Алімпія Галика 684
 Крандакова О. В. 3013 (ред.)
 Красицький Д. Ф. 886, 2913 (уклад.)
 Краснитский И. 1077
 Красовский А. 2321
 Краткие сведения о праздниках... 1016
 Краткий спутник-справочник по Киево-Печерской лавре 44
 Краткое сведение о святом Кирилле, епископе Туровском 1155
 Краус О. А. 288
 Крачковский Ю. Ф. 2121
 Крехотень В. [В. І.] 2122, 2248, 2253, 2884
 Крешин А. 658
 Кривцов Д. Ю. 412
 Крижанівський В. П. 2177
 Крикота Н. 2704

Крикотун В. М. [В.Н.] 137, 138, 1683, 2465, 2704, 2749, 2757 (сост.), 2762 (сост.)
 Крицький Б. О. [Крицкий Б. А.] 597–599, 2885
 Иосафат Кроковский 1919
 Кролевецъ С. [С. П.] 2770 (відп. ред.), 2794 (ред.), 2807 (заг. ред.), 3164
 Крощенко Л. 816
 Круг Ф. 1224 (рец.)
 Крук О. І. 2991
 Крупницький Б. Д. 1963
 Крылов А. 2322
 Кубанська-Попова М. М. 499 (авт. тексту та упоряд.)
 Кубарев А. [А. М.] 413-416, 1211
 Кубишев А. І. 181
 Кудрявцев Л. [Л. О.] 585, 600, 601, 607, 613, 618
 Кузьменко В. 817, 1292, 1293, 1537
 Кузьмин А. Г. 453, 1267
 Кузьмин Е. [Е. М.] 289–291, 566, 1701
 Кузьмина В.Д. 1055
 Кузьмич паломник 43
 Куликов В. А. 571 (сост.)
 Куликов Т. А. 571 (сост.)
 Кулиняк Д. 2951
 Кулиш П. А. 2123
 Кульжинский Г. 1448, 2380
 Куницкий П. 2527
 Куполи над Дніпром 2992
 Купранецъ О. 1964
 Куприянов И. К. 1118
 Курас Г. 2952
 Курас І. [І. Ф.] 855, 2124, 2747
 Курганский М. 1212
 Курилас Б. 2125
 Курінний П. 522, 1702, 2914–2916, 2926
 Кусков В.В. 1369 (сост., вступ. ст.), 1381 (подгот. текста, пер.)
 Кусок Т. 96, 544
 Кухаренко Р. 887, 3039, 3109, 3110
 Куценко Т. 2263, 2381
 Куциба В. О. [Куцыба В. А.] 216–218
 Куцюк-Кочинський К. 2126
 Кучкин В. А. 417
 Кушаков В. Ю. 2886
 Кушелев-Безбородько Г. 1081 (изд.), 1317 (изд.)

Л

Л. В. 2127
 Л. М. 2497, 2625
 Лабунько М. 2960
 Лавра тоже была молодой 3022
 Лаврентьевская летопись 3
 Лаврі – 950 років 3023
 Лавров Д. 21, 818, 942, 3111
 Лавровский Л.Я. 1532
 Лаврское народное училище в Киеве 545
 Лаврський альманах 2808
 Лаврський музей-заповідник 2927
 Лагодзькі Я. 1501
 Ладигенко К. 700
 Лазайкін Ф. 2691
 Лазаревский А. 164, 282, 1662, 1684, 1803, 2285, 2323
 Лакиер А. 1187 (рец.)
 Ламбин Н. 1268
 Ластовський В. В. 2801 (заг. ред.)
 Лашкарёв П. А. 567, 819, 888
 Лебедев А.С. 2040
 Лебединцев П. [П.Г.] 22, 97, 820, 889, 890, 1178, 1179, 2128, 2524, 2654
 Леванда И.В. 2041–2043, 2498
 Левандовский И. 2542, 2564
 Левенець Ю.А. 2177
 Левит Е. 821
 Левитский А. 501
 Левицкий Григорий Кириллович, гравер 701
 Левицкий О.И. 2255, 2402, 2422
 Левицький Ю.-М. 308
 Левченко М.З. 1132
 Ленченко В. 3075 (передм.)
 Леонид, архиеп. 1045
 Леонид, архимандрит 1056 (ред.), 1269, 1365, 1921, 1922
 Лесневський Ю. 3040
 Лествицын В. 2324, 2506
 Летописный сборник... 4
 Летописцу Киевской Руси 1294
 Летопись по Воскресенскому списку 5
 Лестенська Л. 263
 Ливанский И. 2511
 Ливотов Е. 1872
 Лилье И.И. 2466
 Лильо-Откович З. 659

- Линд Т. 98
 Линник В. 264
 Лисенко І. 2129
 Лисий І. 2960
 Лист архимандрита и братии Печерського монастиря... 1470
 Лист архимандрита Києво-Печерської лаври Йосипа 1599
 Лист архимандрита Києво-Печерського монастиря Єлисея Плетенецького... 1600
 Лист архимандрита Києво-Печерського монастиря Захарії Копистенського... 1601
 Лист архимандрита уніатського Видубецького монастиря... 1602
 Лист Всеукраїнської академії наук... 2896
 Лист гетьмана Івана Скоропадського... 1917
 Лист дворянина королівського Петра Черниковського... 1564
 Лист до Політбюро ЦК ВКП(б) про цінності, знайдені у Києво-Печерській Лаврі 2897
 Лист комиссаров... 1471
 Лист короля Сигізмунда III... 1472, 1603
 Лист короля Стефана... 1473, 1565, 1566
 Лист митрополита Йосифа Рутського... 1604
 “Лист” печерського архимандрита Іннокентія Гизеля... 1803
 Лист підданих Києво-Печерського монастиря... 1605
 Лист польського короля Сигізмунда III... 1474
 Литаврин Г. Г. 408
 Литвиненко А. 2831
 Литвиненко Я. В. 219, 891
 Литвинов В. [В. Д.] 1595 (пер.), 2142
 Лихачёв Д. С. 454, 1136 (отв. ред.), 1221 (отв. ред.), 1316, 1424
 Лінка-Геппенер Н. 2898
 Ліпавський С. 238
 Лісневський Ю. 2917
 Лобановська Г. 695
 Лобовик Б. 1109, 2130
 Лобойко І. Н. 2427
 Логвин Г. [Г. Н.] 99, 502, 822, 823, 892, 893, 972, 3112
 Логвин Н. [Н. Г.] 824, 894, 895, 3041, 3113
 Логвинська Л. 696
 Лолін І. [Лолін І.] 3042, 3046
 Лонгин (Чернуха), ієромонах 230 (отв. ред.)
 Лопухіна О. 1017
 Лосицький Ю. 3114
 Лоциц Ю. 1385
 Лужний Р. 2325
 Лукомский Г. К. 825
 Лукомська І. 851 (зап.), 1723, 2993
 Лукьяненко А. М. 1270
 Луців В. 1965
 Луценко А. 2918
 Лысенко Н. Н. 2755
 Львов А. 2213
 Львович С. 2919
 Любопытные находки 1667
 Люта Т. [Т. В.] 1492, 1502
 Лякина Р. 608
 Лянге С. 2832
 Ляскоронский В. Г. 1851
 Лясота Э. 23
 Лященко А. И. 1425
 Лященко Т. 2326

М

- М. К. 2131
 М. С. 1213
 М-ій 2327
 Мазепа 1966, 1967
 Мазепа І. С. 1923
 Іван Мазепа – гетьман України 1968
 Іван Мазепа і Москва 1969
 Мазепа – людина і історичний діяч 1970
 Майков Л. Н. 1056, 2562
 Макаренко М. 522
 Макарий 1110
 Макарий, архимандрит 2214, 2281
 Макарий (Булгаков) 418, 1093
 Макарий, еп. 1426, 1427
 Макарий, еп. Винницький 1358
 Макаров А. [А. Н.] 165, 2499
 Макарова Т. И. 772, 773
 Маккавейский Н. К. 2328
 Максимович І. [И.] 166, 1111
 Максимович М. [М. А.] 265, 283, 284, 503, 546, 943, 1133, 1386, 1538, 1539, 1549, 1824, 1917, 2059, 2543

- Максимовський О. К. 2785 (фото)
 Малаков Д. 2954 (публ.), 2994, 2995
 Малакова І. М. 1731
 Маланюк Е. 1971
 Малафеев О. 2060
 Малашкин А. Д. 676, 677
 Малеванский Ф. 2440
 Малевич К. 1503
 Малинин В. Н. 1387
 Малиновский В. 1873
 Малишевська Л. Г. 389 (пер.)
 Маликова І. В. 2867
 Малов Е. 2504 (предисл.)
 Малышевский И. [И. И.] 410, 2590
 Мальцев А. Ф. 1066
 Мамаев Н. И. 2215, 2456
 Мандат королевский... 1606
 Маркевич А. 2370 (рец.)
 Марков Н. Е. 1018
 Марковский М. 2249, 2250
 Мартель Р. 1934
 Марченко А. И. 633
 Марченко М.К. 1972
 Марченко О.І. 420, 1973
 Маслов А. 2868, 2996
 Маслов С. І. [С. И.] 504, 505, 522
 Масловский А. А. 2457 (сост.)
 Матвієнко В. 2132
 Матвієнко М. Г. 568
 Материалы для истории русской церкви 2504
 Мацевич Л. [Л. С.] 1882, 2535, 2649
 Мацевич А. 2329
 Мацьків Т. 1974
 Мащенко С. 1874, 2014, 2330
 Медунина В. А. 2139 (подгот., пер.)
 Мейлах Б. С. 451 (ред.)
 Мелетий, иеромонах 1832
 Мельник О. 3115
 Мельников В. П. 746
 Мельниченко И. 2953
 Мендельсон Н. М. 100
 Меновая запись... 1607
 Менцов Ф. 1254 (рец.)
 Местные известия 2331
 Мещерский Н. А. 1119
 Микитась В. Л. 2044
 Миллер Г. Ф. 1214
 Миллер О. [О. Ф.] 1134, 1135, 1271
 Милорадович Г. А. 1019, 2003
 Миндалев П.П. 1533
 Минькевич И. 1875
 Миславський С. Г. (Самуил) 111
 Мистецька спадщина 2809
 Митрополит Владимир: "Украине нужен религиозный мир" 3173
 Митрополит Иоанн Максимович 2015
 Митрополит Киевский Серапион 2500
 Митура О. 2237
 Михаил, игумен 535–538
 Михаил, митрополит киевский XII века 1180
 Михайленко М. 506
 Михайлов В. 24
 Мицик Ю. [Ю. А.] 1020, 1975, 2405
 Мицкевич А. 747
 Мишуткіна Л. 560
 Мікловда О. 136 (худож.)
 Міляєва [Миляева] Л.С. 716, 944
 Мішнєва О. 634, 635, 1703–1705, 2861
 Міяковський В. 507
 Мовчан І. І. [И. И.] 182–184, 206, 220, 221
 Могила И. 222
 Могила Пётр 2133, 2134
 П. Могила: богослов, церковный і культурный діяч 2135
 Пётр Могила митрополит Киевский 2136, 2137
 Петра Могилы стихиры и канон... 1608
 Могильницька Г. 1215
 Могильовський В. 1709
 Могильянські читання 2798
 Модест, архимандрит 1833
 Модест, еп. 1834
 Модест, игумен 309, 310
 Модзалевський В. 702
 Можаровська Т. 961
 Моїсеєнко Н. І. 2091
 Мойсеїв І. 223
 Мокренко А. 2960
 Молдаван А. М. 1120–1122
 Молитва Св. Димитрию Ростовскому, тропарь и кондак 2332
 Молитвенные воздыхания богомольца 167
 Молчановский Н. 1976, 2719
 Монастыри и храмы Киева 45
 Монастырь Киево-Печерский 101
 Мордвінцев В. [Мордвинцев В. М.] 1685, 1686, 2181, 3024

- Морозов О. 2020 (упоряд., бібліогр. нарис та прим.)
 Морошкин И. Я. 2333
 Москатов Е. 3042
 Мостіпака О. 2138
 Мурзакевич Н. [Н. М.] 2528, 2529, 2591
 Муркос Г. 11 (пер.)
 Илья Муромец 1136
 Мурьянов М. Ф. 826
 Мусатов В. 311
 Мусиенко А. 3116
 Мусієнко П. [П. Н.] 602, 708
 Мышко Д. И. 2755
 Мюллер Л. 1123
 М'ястківський А. 2154 (пер.)
- Н**
- Н. Д. 2656
 Н. О. 2592
 Нагорский М. 1078
 Надробие Константина Острожского в Киево-Печерской лавре 292
 Назаревский А. 2720
 Назаренко Н. 285
 Найстаріший український графік 697
 Наказ старосте Фёдору Предремирскому... 1609
 Наказная грамота королевскому дворянину Яну Кошицу... 1475
 Наказы депутатам от присутственных мест... 1610
 Нариси історії архітектури Української РСР 569
 Нариси історії Києво-Печерської лаври та Заповідника 102
 Наркевич Н. Ф. 177
 Народжені Україною 962
 Настенко Л. П. 645, 827
 Настюк О. 3117
 Натова З. 2833
 Наумов А. 1217 (пер.)
 Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник 2771
 Наш духовний отець 3178
 Недосвітній В 685
 Недосеков А. 2216
 Недостатки и беспорядки во внутренней жизни и управлении... 2441
 Неживий О. 2898 (пер.)
- Незеленов А. 2370 (рец.)
 Неизданное письмо митрополита Евгения о непорядках в Киевской лавре 2544
 Неизданные письма св. Дмитрия Ростовского 2276
 Некролог 2512, 2657
 Нельговский Ю. А. 623, 2933, 3043
 Немчинський О. [Немчинский А. Б.] 2939, 2954
 Ненароком ледь Лавру не спалили 3044
 Несколько заметок из письма митрополита Евгения... 2545
 Несколько уроков из жизни преподобного Феодосия Печерского 1388
 Нестеров М. В. 25
 Нестор 1216, 1389, 1390
 Нестор и Карамзин 1217
 Нестор, летописец российский 1218
 Нестор (літописець) 1219
 Нестор-літописець – антропологічна характеристика 1220
 Нестор – монах Киево-Печерского монастыря 1221
 Нестор, первый русский летописец 1222
 Нестору-летописцу 1295
 Неужели Алимпий? 896
 Неустроев А. 2558
 Нечаев В. 2334
 Нечипоренко П. 1687
 Нечуй-Левицький І. [Нечуй-Левицкий И.] 2139, 2140
 Никандр, иеромонах 828
 Никанорова О. 2834, 2869
 Никитенко І. 2141
 Никодимов И. Н. 26
 Николаев В. Н. 829
 Николаєвський П. [Николаевский П. Ф.] 103, 748
 Николай Святоша, кн. Черниговский 1300
 Никольская А. 1124
 Никольский А. И. 1171, 2335
 Никольский Н. [Н. К.] 1094, 1391
 Нікітенко М. 312, 1181
 Нікітенко Н. 1181
 Німчук В. 897
 Нічик В. М. 2142–2145

- Новакович Р. [Р. Л.] 224, 959, 965, 2955
 Новгородов В. Е. 749
 Новгородские или Псковские летописи 6
 Новгородские летописи 7
 Новиков И. 624
 Новини сивої давнини 2997
 Новицкий Я. 36
 Новицька М. 1706
 Нові фрески часів Київської Русі 898
 Новое открытие фресок в Киеве 899
 Новосвитняя Е. 1724, 1977, 2998, 3118–3120
 Новый архипастырь Киевский и Галицкий высокопреосвященный митрополит Платон 2638
 Норов А.С. 1058 (ред.)
 Нотный обиход Киево-Печерской Успенской Лавры 678, 679
- О**
- О взаимоотношениях Киево-Печерского монастыря... 1493, 1504
 О. Михаил Монастырѣв 2646
 О принесении части святых мощей преподобной Евфросинии... 1079
 О работах в Лаврской Великой церкви в Киеве 830
 О разрушении Успенского собора 2956
 О св. Симоне, 1-м епископе Владимирском и Суздальском 1344
 О святом Димитрии... 2336
 Обет Петра Могилы об устройении школ в Киеве 2061
 Обещание киевопечерского архимандрита Петра Могилы... 2062
 Обновление и освящение Воскресенской церкви на Печерске 1732
 Образ Христа в українській культурі 2810
 Объявление в Киевском градском суде... 1476
 Объявление Даниила Хребтовича Богуринского... 1567
 Объявление священника Прокопенского Дмитрия... 1568
 Овчаренко О. О. 421–423, 2887
 Огієвська І. В. 698
 Огієнко І. [І. І.] (Іларіон) 305, 508–510, 1688, 2311, 2312, 2395
 Оглоблин Н. [Н. Н.] 2063, 2647
 Оглоблин О. [О. П.] 1978, 1979
 Огнева О. 1980
 Огоновський О. 424
 Ода и другие стихотворения... 2030
 Одно из чудес, совершившихся в св. Киево-Печерской обители 425
 Окара А. 2146
 Окончание статейного списка окольничего Фёдора Васильевича Бутурлина 1611
 Оліфанова Г. 469, 511, 2251
 Ольшевская Л. А. 356 (подгот.), 426–430, 2888
 Омельченко Ю. 2999
 Омельчук Ю. 2857, 2870
 Онищенко О.С. 2091 (голова редкол.)
 Онуркевич Л. А. 1779
 Описание города Киева 2457
 Описание града Киева в 1753 году в Печерской Лавре сочинённое... 1612
 Описание документов и дел, хранящихся в архиве Св. Синода 2217
 Описание Киево-Печерской лавры в г. Киеве 104
 Описание ризницы Киево-Печерской лавры 831
 Опись библиотеки Димитрия Ростовского 2337
 Опись движимого и недвижимого имущества... 1477
 Опись о монастырских маетностях 171
 Опись хозяйства Черниговского Елецкого монастыря... 2382
 Опочинин Ф. К. 2280
 Орлов А. П. 2218
 Орлов А. С. 1012 (ред.)
 Орлов Г. 2513
 Орлов Ю. Г. 2782 (фото)
 Орловский П. [П. И.] 2338, 2514, 2546, 2593
 Осадчий А. 1780
 Освящение храма... 2479
 Освящение церквей 1733
 Освящение церкви в больнице Киево-Печерской лавры 2480
 Осипчук И. 3121
 Осмотр Печерска под руководством В. З. Завитневича... 570

- Островський І. 313
 Островський Ю. 833
 Остромысленский Е. А. 2515
 От царя... 1615
 От царя жалованная грамота архимандриту Иннокентию Гизелю... 1613
 От царя к воеводе князю Козловскому... 1614
 Ответ на упрек издателям печатного Патерика Печерского 431
 Отказная запись князя Константина Острожского... 1478
 Отказная запись Юрия Зиновьевича... 1479
 Открытая старина 900
 [Открытие на хозяйственном дворе при Китаевской пустыни...] 185
 Открытие фресков церкви Спаса на Берестове... 901
 Отписка к царю боярина Шереметьева... 1616
 Отписка к царю киевского воеводы... 1618
 Отписка к царю князя Козловского... 1617
 Отписка киевского воеводы князя Григория Козловского... 1619
 Отписка печерского архимандрита Иннокентия Гизеля... 1620
 Отписка Путивльского воеводы Василия Львова... 1843
 Отписка царю гетмана Брюховецкого... 1621
 Отпись Дмитрия... 2277
 Отроковский В.М. 1825
 Отчет имп. Археологической комиссии за 1909–1910 годы 902
 Охорона, використання та пропаганда пам'яток історії та культури в Українській РСР 2920
 Ошуркевич Л. 3122
 Ощипко Г. 3174
- П**
- П. Г. 834
 П-в А. В. 1846
 Павленко В. 2871
 Павленко С. [С. О.] 1801, 1981
 Павленко Ю. В. 39
- Павличко Я. 512
 Павло, владика 3123
 Павлов А. С. 1182
 Павлович А. 2197
 Павлович М. 1876, 1883
 Павловский А.А. 46
 Падалка І. 225
 Палицын П. 2594
 Пальмов Н. [Н.Н.] 1771, 2595
 Памяти в Бозе почившаго Высокопреосвященнейшаго Иоанникия, митрополита Киевского и Галицкого 2674
 Памяти митрополита Евгения Болховитинова 2596
 Памяти преосвященного Иоанникия 2675
 Памяти преподобной Евфросинии, княжны Полоцкой 1080
 Пам'ятка відвідувачеві Києво-Печерської Лаври 2772
 Памятка посетителю Киево-Печерской Лавры 2773
 Памятная книжка Киевской епархии 47
 Памятник-надгробие Румянцеву-Задунайскому 298
 Памятники архитектуры дореволюционной России 571
 Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР 572
 Пам'ятники історії та культури Києво-Печерської лаври 573
 Памятный Киев 168
 Память о дарах царю Алексею Михайловичу... 1844
 Память о посылке на двор, где оставился игумен... 1845
 Память преподобного Авраамия... 956
 Память преподобного Лаврентия... 1159
 Память преподобного отца нашего Антония Печерского 1021
 Память преподобного Феодосия Печерского 1392, 1393
 Панова В. 1394
 Парійський Є. 3001
 Парфений, инок 27
 Парфений, иеромонах 105, 226, 227
 Парфентьева Е. Ю. 432
 Пархоменко В. А. 1022
 Пархоменко І. 835–838, 1395
 Пассек В. 106

- Пассек Я. Х. 1982
Пастух М. 586
Пастырское наставление митрополита Киевского Петра Могилы приходским священникам 2198
Пастырь 3175
Патерик или Отечник печерский 333
Патерик Киево-Печерский 360, 433
Патерик Киево-Печерський... 355
Патерик печерский 334–338, 358, 359
Патерик повернувся до сучасного читача 2799
Патериков С. 2835
Патерікон 351
Патон Б. 3124
Пацан В. 1767
Пацера Н. 3045, 3125
Пачовський Т. 2241, 2383
Пашкович А. С. 965
Пашуто В. Т. 2180
Пащенко В. 2112, 3000
Певний Б. 717, 3126
Певницкий В. 2627, 2658
Пекарский П. [П. П.] 2147, 2219
Пелешенко Ю. В. 470, 1333
Пенкевич С. 1689
Первольф И. 1540
Первоначальники русских иноков... 314
Первые пожертвования на сооружение храма в м. Макаров... 2339
Перевод летописи Нестора на французский язык 1272
Перевощиков В. 2340
Перенесение мощей преподобного отца нашего Феодосия, игумена Печерского 1396
Переписка Государственного канцлера Графа Н. П. Румянцева с Московскими учёными 2458
Переписка Киевского митрополита Серапиона Александровского с разными лицами 2491
Переписка митрополита Евгения... 2547
Переписка митрополита Киевского Евгения... 2548
Перерва В. 2031
Перетц В. [В. Н.] 434, 435, 1825 (предисл.), 2243, 2258, 2259, 2384
Перлина над Дніпром 3127
Перфецький Є. 1223
Петрасюк В. 1725
Петренко М. [М. З.] 228, 229, 499 (ред.), 556, 903, 2692, 2693, 2757 (сост.), 2762 (сост.), 2766 (упоряд.), 2679 (авт. тексту), 2782 (уклад.), 2788, 2864 (заг. ред.), 3002, 3025
Петров А. Г. 2561
Петров Є. 3046
Петров М. 1668
Петров Н. [Н. И.] 107, 471, 513, 839–841, 904–906, 1137, 1428, 1822, 1852, 1877, 1906, 1907, 2036, 2097 (рец.), 2148, 2149, 2385, 2454, 2467
Петров П. 973
Петров С. [С. С.] 492, 514
Петров-Стромский В. Ф. 842
Петровский М. 1112, 1125
Петровский С. 843, 2530
Петропавловський В. [В. П.] 556 (авт. тексту), 844, 2759, 2779 (авт. тексту), 2787 (авт. тексту)
Петухов Е. [Е. В.] 436, 1334
Печерская Лавра и пещеры 108
Печерський патерик або праведні старої України 349
Пивоваренко Л. Н. 713
Пилипенко І. Я. (худож.) 3013
Пинич О. 2836
Писання преподобного Феодосія Печерського 1397
Писарев А. 266
Письма Арсения, митрополита Киевского к Иннокентию, архиепископу Херсонскому 2648
Письма Е. А. Болховитинова... 2549–2553
Письма Высокопреосвященнейшего Платона, митрополита... 2634
Письма высокопреосвященного Филарета, митрополита Киевского 2505
Письма Иннокентия, архиепископа Херсонского... 2459
Письма Иннокентия Гизеля 1804
Письма Киевского Митрополита Евгения Болховитинова... 2554
Письма Киевского митрополита Самуила Миславского... 2036
Письма Киевскому митрополиту Евгению Болховитинову 2555

- Письма митрополита Евгения 2556–2559
- Письма митрополита Киевского Арсения Москвина... 2649
- Письма митрополита Киевского Евгения Болховитинова к В. Г. Анастасевичу 2560
- Письма св. Дмитрия Ростовского 2278
- Письменный М. А. 1004 (авт.-сост.)
- Письмо Адриана, патриарха московского... 1792
- Письмо архимандрита Киевопечерского монастыря... 1805, 1806
- Письмо архимандрита Киево-Печерской лавры Тимофея Щербацкого... 2406
- Письмо Варлаама Ясинского... 2416–2421
- Письмо Гедеона Четвертинского... 1622
- Письмо гетмана Мазепы патриарху Адриану... 472, 1924
- Письмо Я. Г. Гославского, обворовавшего Киево-Печерскую лавру, к наместнику ея 2460
- Письмо духовной особы из Киево-Печерского монастыря... 1623
- Письмо Евгения Болховитинова к Г. А. Петрову 2561
- Письмо и стихи Варлаама Ясинского 2422
- Письмо Иннокентия Гизеля к царю 1807
- Письмо Иоакима, патриарха московского... 473, 2423
- Письмо Иоанна Максимовича... 2004
- Письмо Иоанна III... 1624
- Письмо к гетману киевского полковника Солонины... 1625
- Письмо к гетману Самойловичу... 1808
- Письмо к царице Марье Ильиничне... 1626
- Письмо к царю архиепископа Лазаря Барановича... 1809
- Письмо к царю архимандрита Иннокентия Гизеля... 1810
- Письмо к царю архимандрита Киевопечерского монастыря... 1627
- Письмо к царю бывшего старца Киевопечерского монастыря... 1628
- Письмо к царю Киевопечерского архимандрита... 1629, 1630
- Письмо Киево-печерского архимандрита, Варлаама Ясинского... 1631
- Письмо Киевопечерского архимандрита Иннокентия Гизеля... 1632
- Письмо Киево-Печерского монастыря архимандрита Илариона... 1480
- Письмо Киевопечерского монастыря архимандрита Елисея Плетенецкого... 1633
- Письмо киевского митрополита Иова Борецкого... 1774
- Письмо Лазаря Барановича патриарху Иоакиму... 2424
- Письмо Мелетия Вояхевича... 1793, 1794
- Письмо Мелетия Вуяхевича... 474, 475
- Письмо митрополита Евгения к преосвященному Архангелогородскому Парфению 2562
- Письмо митрополита Исаяи Копинского... 1885
- Письмо митрополита киевского Варлаама Ясинского 2425
- Письмо митрополита Киевского Евгения... 2563
- Письмо немировского старосты Степана Куницкого... 1811
- Письмо Паисия... 1634, 1795, 1796
- Письмо Папы Климента VIII 1635
- Письмо патриарха Адриана Варлааму Ясинскому 476, 1797
- Письмо патриарха Адриана гетману Мазепе 477
- Письмо патриарха Адриана Мелетию Вояхевичу... 1798, 1799
- Письмо патриарха Адриана Мелетию Вуяхевичу... 478-480
- Письмо патриарха Адриана наместнику Киево-печерской лавры... 1636
- Письмо патриарха Иоакима... 1637–1639, 1812
- Письмо покойного митрополита Киевского Филарета... 2506
- Письмо Полтавского полковника Андрея Горленка... 2407
- Письмо Польского короля Сигизмунда III... 1640
- Письмо русского посла при Варшавском дворе князя Долгорукого... 2426

- Письмо Св. Дмитрия Ростовского 2279–2282
- Письмо типографщика Киево-Печерской лавры... 481
- Письмо царицы Екатерины... 1918
- Пикулик Н. 357 (пер.)
- Пінчук Ю. А. 757 (відп. ред.)
- Післарій І. А. [Писларий И. А.] 2812 (відп. ред.), 3057
- Пітателева О. [Питателева Е. В.] 891, 946, 2862
- Піщанський В. 907
- Плामеницька Є. М. 895, 1743
- Платон, архиеп. 1398
- Платонов В. 3128
- Платонов С. Ф. 455
- Плахонін А. 1355
- Плахотнюк Н. 3129
- Плач киевских монахов в XVIII столетии 1690
- Плачинда С. 3130, 3131
- Плоткин Л. А. 451 (ред.)
- Плохинский М. М. 1983
- Плохово А. 2348 (сост.)
- Плугин В. 1138
- Пляшко Л. 846
- По поводу столетнего юбилея митрополита Евгения 2597
- Повесть о Евфросинии Полоцкой 1081
- Повесть о Нифонте, епископе Новгородском 1317
- Повесть о святом и победоносном мученике Меркурии, чудотворце Смоленском 1534
- Поветкина Л. 3165
- Повница А. 3003
- Погодин М. [М.П.] 456, 457, 1095, 1224, 1225, 1273, 1399
- Погребенник В. 2150
- Подарунок на 60 мільйонів доларів і нова експозиція мецената 2837
- Подвысоцкий П. 109
- Подтвердительная жалованная грамота короля Стефана... 1569
- Пожар в лаврской типографии 1744
- Пожертвование митрополитом Платоном 15.000 рублей... 2639
- Позняк П. 231, 908, 3004
- Показание монастырского служки... 1641
- Показания Киево-печерского архимандрита Иннокентия Гизеля... 1642
- Покровский И. 2516
- Полевой Н. [Н. А.] 1254 (рец.), 1274, 1275
- Полетаев Н. [Н. И.] 2547, 2556, 2560 (предисл.), 2628–2630
- Половцов Н. 1226
- Полушкина В. 2838, 3132, 3133
- Полюшко Г. 2921, 2928, 2957, 3166
- Поляцкова Н. В. 919
- Пономаренко Б. 3005
- Пономаренко І. 267
- Пономаренко Л. А. 2863
- Пономарёв А. [А. И.] 362 (рец.), 974, 1057
- Пономарёв С. 2598, 2599
- Пономарёва И.В. 2199
- Поп Р. 1327
- Попелуха М. 2341
- Попов А. 1389 (предисл.), 1429
- Попов М. С. 2342, 2343
- Попов П. [П. М.] 515, 516, 2151, 2927 (підгот. та вступ. нарис)
- Попович Д. 316, 2800
- Попченко О. [А. И.] 847, 2754, 2759, 2781 (авт. тексту), 2787 (авт. тексту)
- Посвящение Варлаама Ясинского в сан митрополита 2442
- Поселянин Е. 341 (пер.), 342 (пер.), 345 (пер.), 354 (пер.), 358 (пер.), 359 (пер.), 2220, 2667
- Посещение Киевской Духовной Академии Высокопреосвященным Флавианом 2721
- Посещение киевской святыни Их Императорскими Величествами 149
- Послание к Василию, архимандриту печерскому XII ст. 954
- Послание киевского митрополита Исаяи Копинского... 1886
- Последние годы жизни митрополита Варлаама Ясинского... 2443
- Последние дни жизни, кончина и погребение Высокопреосвященного Иоанникия 2676
- Последние дни жизни почившего в Бозе... 2517
- Послушная королевская грамота... 1481, 1482

- Потапов А. 2282
Потин В. 2468
Поторжинский М. А. 1400
Потресов В. 3006
Похвала преподобному і Богоносному отцю нашому Антонію Печерському... 1023
Похвала преподобному і Богоносному отцю нашому Феодосію, ігумену Печерському 1401
Похилевич Л. 48
Правда о Киево-Печерской Лавре 2811
Православные русские обители 49
Православ'я – наука – суспільство: проблеми взаємодії 2801
Праздник в Лавре 14 и 15 августа и служение высокопр. митрополита 2469
Празднование митрополитом Платоном 85-летней годовщины своего рождения 2640
Пребывание св. мощей преподобной Евфросинии Полоцкой в Любече 1082
Преподобная Евфросиния... 1083
Преподобные Антоний и Феодосий, основатели монашества на Руси 1024
Преподобные Спиридон и Никодим, просфорники Печерские 1352
Преподобный Антоний Печерский 1025
Преподобный Нестор летописец 1227
Преподобный Нестор летописец скорбящий о бедствиях Отечества 1228
Преподобный Парфений Киево-Печерский 2668
Преподобный Феодосий Печерский 1402, 1403
Прибега Л. 868 (упоряд.), 1757 (упоряд.), 2789 (упоряд.)
Прибытие в Киев Высокопреосвященного Владимира, Митрополита Киевского и Галицкого 2705
Прибытие в Киев высокопр. Платона, митрополита киевского и галицкого 2641
Прибытие наместника лавры архимандрита Илариона 2645
Приговор Задворного асессорского суда... 1643
Приговор Стефана Батория... 1483
Пригоровский А. 1878
Приказ гетмана Ивана Петрижицкого... 1644
Приказ Сильвестра Ерусалимца... 1484
Приказ 1792 г. киевского митрополита Иерофея Малицкого... 2028
Приселков М. Д. 9 (подгот.), 458, 750, 751, 1229, 1308
Прицак О. 2958
Про збереження Святої православної віри 1430
Про знахідку скарбу... 2695
Про руйнування і звірства, заподіяні німецько-фашистськими загарбниками в місті Києві 2959
Проблеми Києво-Печерського заповідника 3007
Проблеми охорони, вивчення та реставрації пам'яток архітектури Києво-Печерської лаври 2812
Проблемы охраны, изучения и реставрации архитектурных памятников Киево-Печерской лавры 2813
Происхождение киевских пещер 232
Прокопович Ф. 315
Протест игумена Серафима Бельского... 2064
Протест униатского митрополита Ипатия Потя... 1645
Протоколы реставрационных заседаний имп. Археологической комиссии 909
Прохоров В. 110
Прохоров Г. М. 1519
Проценко Л. А. 268–271
Псковские или Софийские летописи 8
Пугачёва Н. Т. 2152
Пупар П. 2080
Путеводитель к святыне Киева 50
Путеводитель по святым местам Киево-Печерской Лавры 51
Путеводитель при обозрении святынь... 52
Путешествие антиохийского патриарха Макария... 28
Путешествие Игумена Даниила по святой земле... 1058
Путинцев М. 2016
Путь на небо, в жизни преподобного Феодосия Печерского 1404
Пуцко В. [В. Г.] 646, 647, 660–662, 786, 910, 975, 1506, 1707, 1984, 2017

Пучківський О. 963
Пучкова Я. 2999
Пушкин А. С. 1884
Пшеничний Є. 1900, 1901
Пятидесятилетие священнического
служения наместника... 1772
Пятидесятилетний юбилей Высоко-
преосвященнейшего Арсения... 2659
Пятидесятилетний юбилей священно-
служения... 1773, 2677
Пятницкий И.К. 1879
Пятницкий М. 437

Р

Р-в Н. 91
Радзивилловская летопись 9
Радосныя чувствованія муз... 2032
Радченко О. 911
Раевский А. С. 1405
Раевский П. 1084
Рассказы преподобного Нестора-лето-
писца 1276
Расспросныя речи... 2283
Рассудов А. 1230
Рева Л. 517
Редкие акафисты Киево-Печерской
Лавры 680
Резніков В. 1985
Рескрипт Императрицы Екатерины II...
2037, 2038
Реставрація Микільської церкви 1756
Реставрація пам'ятника архітектури
XVIII сторіччя 1726
Реутов А. 848
Речь и слово, произнесённая на гробе
Евгения, митрополита Киевского и
Галицкого 2600
Решение воеводы Киевского... 1485
Резакевич К. 2153, 2154
Резанов В.І. 2344
Рибалко В. 3026, 3134
Рибаян О. 297 (публ. док.)
Рибін В. Ф. [Рыбин В. Ф.] 216-218
Ричка В. М. 752
Різниченко В. 1985
Ріпецький М. 316
Ровинский Д. А. 663, 701
Рогов А. И. 2155
Рогозинский А. М. 1823

Родосский А. 2252
Рожанківський В. Ф. 774
Рождественский С. 2156
Рождественский Ф. 2045
Рожко В. Є. 981
Розанов С. П. 735 (рец.), 1026
Розенкамф Г. 1277
Розов Н. Н. 718, 719, 1113, 1126, 1127
Романенчук Б. 1986
Романова И. 2839
Ромоданова І. 2840, 3135
Росовецька Т. М. [Росовецкая Т. Н.] 518,
1781
Росписка Мелетия Хребтовича... 1570
Рубльова Н. 2922
Рудник В. 3027
Рудницький М. 1934 (пер.)
Рудницький Я. 1947 (передм.), 2157
Ружицький Е. 2242
Ружичин Р. 2046
Рузінова Л. 186
Рузский С. 1059
Рукавіцина Є. [Є. В.] 2534 (публ.), 2601,
2602, 2889
Рукавіцина-Гордзієвська Є. В. 2603
Русинов В. Н. 432, 1345
Русіна О. В. 1494
Русские святые 964
Русский Биографический словарь 2221
Руссов С. 1278
Руткевич П. 2660
Рыбакин Л. 625
Рыбаков Б. А. 460, 1147, 1279
Рябініна І. 1231
Рябошапка В. 3136

С

С. 2260
С. А. 1734
Саввин В. 2604
Савельев Н. 1224 (рец.)
Савенко А.И. 850
Савицький І. 846, 3024
Савченко І. 2345, 2386–2388
Сагайдак М. 3028
Саган О. 2158
Сагарда А. 2706
Сагач Г. М. 187
Садовьяк Д. 2159

- Сазонова Н. 123
Сакович А. 686
Салій К. 1913, 1987
Сандрович Н. 3137
Сапунов А. П. 1085
Сарабьянов В. 849
Сарбей В. 2605
Сас I. 912
Сафонов Ю. 913
Сахаров В. 2026
Сахаров И. 1060
Саченко С. 1933, 1988
Сборник материалов для биографии митрополита Евгения 2606
Сборник тезисов докладов и научных сообщений... 2607
Св. Димитрий Митрополит Ростовский 2346
Св. Димитрий Ростовский как миссионер православной русской церкви 2347
Св. Димитрий Ростовский как составитель Четьих-Миней 2389
Сведения о жизни и деятельности высокопр. митрополита киевского и галицкого Платона 2642
Сведения о жизни и деятельности Святителя Димитрия... 2348
Сведения о житии преподобного Игнатия... 1523
Сведения о Киево-Печерской лавре 112
Сведения о преподобном Агафоне... 968
Сведения о преподобном Ахиле... 1041
Сведения о преподобном Григории... 1517
Сведения о преподобном Евфимии... 1521
Сведения о преподобном Зиноне постнике... 1522
Сведения о преподобном Илие Муромце... 1139
Сведения о преподобном Лаврентии затворнике... 1527
Сведения о преподобном Макарии, постнике Печерском... 1166
Сведения о преподобном Нектарии Печерском... 1185
Сведения о преподобном Панкратии Печерском... 1545
Сведения о преподобном Пафнутии затворнике... 1322
Сведения о преподобном Тите... 1546
Сведения о преподобном Феодоре Молчаливом... 1357
Сведения о преподобномученике Анастасии... 983
Сведения о преподобных Елладии и Онисиме... 1062
Сведения о преподобных Марке, Иоанне и Феофиле печерских 1169
Сведения о раскопках О. Г. Пеленского... 914
Свенціцький І. [І. С.] [Свенцицкий И. С.] 753, 1431, 1745, 2089
Свет Печерский 1027
Свидетельство постриженнику Печерского монастыря Марка... 1646
Свиньин П. П. 113
Свідчення возного про покладення позовів... 2065
Святая Киево-Печерская лавра 114, 115
Святой Агапіт Печерський 965
Святой Київ 2789
Святитель Божий Иоанн Максимович 2018
Святитель Димитрий, Митрополит Ростовский 2349, 2350
Святитель Димитрий Ростовский в западной России 2351
Святитель и чудотворец Арсений, епископ Тверской 1513
Святитель Иннокентий, первый епископ Иркутский 1835
Святитель Иоанн Максимович 2019
Святитель народився в Ніжині 2020
Свято-Троицкий Китаевский монастырь 189
Свято-Троицкий [монастырь] 188
Свято-Успенская Киево-Печерская Лавра 53
Святой Димитрий, митрополит Ростовский 2352
Святой Димитрий митрополит Ростовский и Ярославский 2353
Святой Димитрий митрополит Ростовский как проповедник 2354
Святой Иннокентий, первый епископ Иркутский 1836

- Святые пещеры Киево-Печерской лавры 233
- Святой Исаия, епископ Ростовский 1153
- Святой Леонтий, епископ Ростовский 1162
- Себта Т. 1346
- Северный И. 2533 (послесл.)
- Сегеда С.П. 1220
- Седик О. 915, 3047, 3138
- Сементовский Н. [Н. М.] 54, 234, 664, 916, 917
- Семчинський С. 2160–2163
- Семяновский С. 2501
- Сенатович П. 1782
- Сендульский А. Д. 1541
- Серафима, ігуменя 116, 2164, 3176
- Сергий, архиеп. 1347
- Сергий (Васильевский) 2518
- Сергий, иеромонах 1086
- Сергієнко О. 2841, 2847
- Сергій О. 1708
- Серебрянский Н. 1280
- Середа С. [С. П.] 1232
- Серяков Л. А. 710
- Серіков А. 1233
- Сивопляс Ю. 519
- Сидор-Габелінда О. 293
- Сизон В. 2165
- Сикорский Г. 3048, 3139
- Силин О. [О. П.] 587, 588, 955, 3140
- Симони П. К. 2608
- Синайский А. 2222
- Синицкий Д. А. 2404
- Synopsis, – сочинение в защиту прав православной церкви... 1647
- Сиповський В. 37
- Сироїд Д. [Д. І.] 1406, 2890
- Сиромятников О. К. [Сыромятников А.] 775, 3051
- Сичевський Я. 846
- Сіткарьова О. [Ситкарёва О. В.] 235, 574, 575, 851, 2478, 3069, 3141
- Січинський В. 703, 1989, 1990
- Сказание о жизни и подвигах старца Киево-Печерской Лавры иеросхимонаха Парфения 2669
- Сказание о обретении ч(е)стных мощей... 1525
- Сказание о преподобной Досифее... 195
- Сказание о святителе Иннокентии... 1837
- Сказание о созидании и украшении... 852
- Сказання про перенесення чесних мощей 1407
- Скарби Києво-Печерської лаври 554
- Скарга ігумена Видубецького монастиря Антонія Грековича... 1648
- Сквар О. 2166
- Скворцов И. М. 2519
- Склярук В. И. 1408
- Скоп Л. А. 947
- Скоропадська В. 918
- Скромненко С. 456 (рец.), 1281
- Скуленко И. [И. М.] 2923, 2924
- Скуратівський В. 1234
- Слабошпицький М. 1991, 2167–2169
- Славин Н. 2022
- Славянские книги кирилловской печати XVII–XX вв. 520
- След в веках 2842
- Сливицкий А. 1409
- Сліпченко Н. 3122
- Слова и речи, произнесённые при гробе... 2661
- Слово в день памяти преподобного Антония Печерского 1028
- Слово в день святителя Михаила, первого митрополита Киевского 1183
- Слово на память... 1410
- Слово на сошествие св. духа св. Димитрия Ростовского... 2390
- Слово, сказанное Георгием Конисским... 1855, 1856
- Служба иже во святых отцу нашему Димитрию... 2355
- Служба преподобномученику Кукше и Пимену Постнику 1158
- Служба преподобным отцем Печерским... 31 7–319
- Служба с акафистом, иже во св. отцу нашему Димитрию... 2356
- Служба с акафистом святителю Димитрию, митр. ростовскому 2357
- Служба св. Димитрию, Митр. Ростовскому 2358
- Служби преподобним Антонію і Феодосію Печерським 1029
- Службы преподобным отцем печерским... 320

- Слюсаренко А. Г. 2895 (уклад.), 2897 (упоряд.)
 Слюсарский Д. 1649
 Смальстоцький Р. 1967 (ред.)
 Смелков В. 1184
 Смирний Ю. 976
 Смирнов Д. 2021, 2359
 Смирнов П. 2359
 Смирнов С. И. 754
 Сміюн О. 2811 (рец.)
 Смолій [Смолий] В. А. 1307, 1992
 Смольский К. 1030
 Соболевский А. [А. И.] 1282, 1348, 1359, 1416 (рец.), 2455
 Соболев В. [В. О.] 2391, 2392
 Собор буде відтворено 3142
 Собор преподобных отцов Киево-Печерских... 321–323
 Соборная грамота митрополита Михаила Рогозы... 1550
 Собственноручные заметки Евгения... 2609
 Собственноручныя записки Петра Могилы 2066
 Сокальський О. С. 216
 Соколов Б. М. 1128
 Соколов Е. И. 2559 (предисл., прим.)
 Соколов Н. [Н. Б.] 626, 627
 Соколовский В. Б. 2774 (фото)
 Сокровища Киево-Печерского заповідника 2774
 Солдатенков В. Ф. 2177
 Солдатські казарми у Києво-Печерській кріпості 619
 Солнцев Н. И. 2610
 Соловський В. Б. 228 (фото)
 Соловьёв С. М. 2360
 Соломко А. 1746
 Сопін О. 3008
 Сорокін В. 272
 Состояние Киево-Печерской лавры в 1883 году 2470
 Состояние начального училища Киево-Печерской Лавры 547
 Состояние русской церкви... 1096
 Софійские летописи 10
 Софроній, еп. 2170
 Софронова Л. А. 2393
 Сохань С. В. 2643
 Сочинение иеродиакона Печерскаго монастыря Леонтия... 1650
 Спасский И. 2171
 Спасский В. 345 (худож.)
 Сперанский Д. 2611
 Сперанский М. Н. 1031, 1411
 Список лиц, служащих по духовному и духовно-училищному ведомствам 2471, 2472
 Список старинных золотых и серебряных монет... 2473, 2474
 Сребницкий И. 1880
 Срезневский И. [И. И.] 1097, 1283, 1432
 Ставропигиальная грамота Константинопольского патриарха... 1486
 Стадницкий А. 2531
 Станіславський В. 1923 (упоряд. та авт. передм.)
 Старий Печерськ і його Лавра 117
 Статейный список подьячаго Михайла Савина... 1813
 Стеллецкий Н. 2679
 Степаненко О. 2843
 Степанов П. Я. 139, 140
 Степовик Д. [Д. В.] 118, 119, 804, 2200, 2201, 2261, 2262, 2264–2268, 2891, 3167
 Стефанович Д. 1140
 Сто великих некрополей 273
 Стогний Б. 3124
 Столетие со дня кончины архиепископа Георгия Конисского 1881
 Столетняя память митрополита Евгения 2612
 Стороженко М. П. 548
 Стороженко Н. В. 2027
 Страдомский А. 1669
 Стратій Я. М. 2142
 Стрижев А. Н. 2272 (библиогр.)
 Стрийковський М. 29
 Стрихар М. [Стрихарь М.] 236, 237
 Стріленко Ю. М. 919
 Строев П. [П.М.] 438, 1284, 1747
 Строительные работы в Киево-Печерской лавре 576
 Строков Л. 2925
 Студинський К. 2172
 Ступак Ф. Я. 1993
 Сув'язь віків 3141
 Судебное решение... 1651
 Судебный приговор над жидами... 1571
 Сулоцкий А. 2223, 2361

Сумароков П. 2224
Сумникова Т. А. 1117 (подгот. и пер.)
Сумцов Н. Ф. 1818, 1902
Сухих Л. 2173
Суховій О. О. 2892
Сухомлинов М. И. 461
Сухорукова Н. 2017
Сушко О. 1908
Сущенко О. 3164 (зап.)
Схованка на хорах 853
Сычев Н. П. 755
Сычевская А. И. 1789
Сьомочкін І. 3122, 3144

Т

Таисия, монахиня (Карцева Т. Г.) 964
(упоряд.)
Такой же акт, данный Петру Могиле...
542
Танков А. А. 2039
Тарановский Н. 55
Тарновский Ф. А. 2502
Тверской В. 2940
Творогов О. В. 1378 (подгот., пер. и
прим.)
Телегин Д. 2844
Тельтевский П. 558
Теоретические проблемы историче-
ского исследования 2814
Терещенко М. [М. І.] 2803, 3145
Терновский Ф. [Ф. А.] 2174, 2225
Тертий, монах 94
Тетерук В. 2941
Тимковский Р. Ф. 439
Тимм В. 24 (изд.), 233 (изд.)
Тимофеев К. 1285
Тимофей (Щербацкий Т. И.) 150
Тимошик М. 118 (рец.)
Тимченко Т. 2929
Типография Киево-Печерской лавры
1748
Типография Киево-печерской Лавры
по отзыву санитарной комиссии 1749
Тиран І. 3163
Титлинов Б. В. 2226
Титов А. [А. А.] 1160 (предисл.), 2015,
2047, 2227, 2362, 2394
Титов Ф. [Ф. И.] 52 (сост.), 56–58, 120,
121, 324, 521, 1032, 1087, 1691, 1750,

1790, 1838, 2023, 2228, 2269, 2363,
2444, 2520, 2680, 2699 (ред.), 2722
Титова С. 3146–3148
Тихонравов Н. 2613
Ткаченко Ж. 1296
Ткаченко М. І. 2942
Ткаченко О. 3168
Тоїчкін Д. 1145
Токарев Н. Я. 2244
Толкачев Ю. 238
Толочко О. П. 440, 1235, 2364
Толочко П. [П. П.] 239, 240, 756, 1236–
1238, 2175, 2580 (ред.), 2614, 3149
Толстой М. [М. В.] 741, 1769 (публ., пре-
дисл. и послесл.), 2229, 2365, 2662
Топоров В. Н. 1412
Топчій Т. В. 325
Торжество казённых питомцев Киев-
ской академии... 2033
Торочинский А. 2254
Травников С. Н. 356 (подгот.)
Трегубова Т. А. 3043
Трезвинский Н. 2711
Три королевских листа... 1887
Тріумф і драма Івана Мазепи 1994
Троицкий И. 1088, 1309, 1413
Троицкий патерик... 1530
Тронько П. Т. 2607, 2920 (ред.)
Тростанецький А. 2943
Трофіменко Г. В. [Трофименко Г.] 2487,
3060
Троцкий П. 151, 326, 1735, 1751, 2176
Трояновский И. 3169
Трояновський М. Ф. 139
Труды Киевской академии учеников
российского красноречия... 2034
Тулубовский Я. А. 122
Туницкий Н. Л. 1129
Туптало Савва Григорьевич 2366
Турій О. 1497 (ред.)
Турук Е. А. 441
Тучемский М. 1542
Тюрин А. Ф. 1098

У

У бюро Київського міськкому Компартії
України 3049
Угода київських міщан... 1487
Угода між ігуменом Видубецького уні-
атського монастиря... 1652

- Ужанков А. Н. 1286, 1287
 Указ Его Императорского Величества 2684
 Указатель святыни и священных достопамятностей Киева... 59
 Указы имп. Петра I Киевскому митрополиту Варлааму Ясинскому 2427
 Україна и Молдавия 2790
 Україна. Адміністрація Президента України 2732
 Україна. Закон. Про охорону культурної спадщини 2725
 Україна. Кабінет Міністрів 2735–2742
 Україна. Київ. Міська державна адміністрація 2746, 3063, 3064
 Україна. Київ. Міська рада народних депутатів 2744, 2745, 3062
 Україна. Президент (1991–; Л. М. Кравчук) 2726
 Україна. Президент (1994–; Л. Д. Кучма) 2727–2731, 3061
 Українська ідея 2177
 Українська ікона трьох століть 2845
 Українська книга XVI–XVII–XVIII ст. 522
 Українська культурна спадщина XVII–XIX ст. 2802
 Українське гаптування та вишивка XVI–XVIII ст. 2864
 Ульяновський В. [В. І.] 146 (упоряд.), 294, 2707, 2708, 2723
 Уманец Ф.М. 1995
 Уманцев Ф.С. 555, 948
 Ундольський В. 2270
 Универсал запорожского гетмана Григория Савича Чорного... 1653
 Уничтожение записей о святом Иннокентии 1839
 Универсал Богдана Хмельницького... 1654
 Универсал гетьмана Григорія Чорного... 1655
 Унікальний комплекс – окраса паркової зони столиці 577
 Урочистий молебень у Лаврі 3150
 УРСР. ВУЦВК, РНК 2893
 УРСР. РНК 2894, 2930
 УРСР. Рада Міністрів 2733, 2734
 УРСР. ЦК КП(б)У 2895
 Усипальниця Мономаховичів 920
 Успенский В. [В. И.] 977, 1514
 Успенский М. 977
 Успенский Н. А. 2696
 Успенский собор – памятник архитектуры XI–XVIII ст. 854
 Успенський собор 855
 Успенський собор Печерського монастиря 1073–1078 pp. 856
 Утвердительная грамота Иоакима... 2428, 2429
 Утвердительная грамота патриарха Адриана... 1800
 Утверждён проект по восстановлению Успенского собора 3151
 Утевська П. 123, 949, 978, 979, 3009
 Участие митрополита Варлаама Ясинского в последних судьбах Луцкой заграничной православной епархии 2445
 Учено-литературная деятельность митрополита Варлаама Ясинского 2446
 Ушаков Н. Н. 124
 Ушкалов Л. В. 327
 Ушुльний М. 3152
- Ф**
- Фаворов Н. 2615
 Фатеев А. 681
 Федоренко М. 241, 603
 Федоренко П. К. 886
 Федорович М. 2157
 Федорук В. 3153
 Федоряченко І. 1723
 Федосьев Н. 442
 Федотов Г. 1301
 Федотова М. А. 2396, 2397
 Федьків І. І. 855, 2747
 Феномен Петра Могили 2178
 Феофан, архімандрит 125
 Феофан, иеромонах 126
 Феофил, иеросхимонах Киево-Китаевской пустыни 197
 Фетисов І. 1826
 Феттїх Н. 2932
 Филарет (Гумилевский) 1034, 1099, 1353
 Филарет, еп. 1372 (пер.)
 Филарет, митрополит 152–157, 1033, 1089, 2507, 2508, 2616
 Филарет, митрополит Киевский 2521
 Филатов В. В. 857

Филипенко Н. А. 551
Філарет, єп. Харківський 1390 (пер.)
Фісун Ф. 2178
Флоренсон М. 1909, 1910
Флоринский Н. 1239
Флоря Б. Н. 2180
Фоменко В. [В. М.] 443, 704, 705
Фоменко К. [К. И.] 966, 1048, 2522, 2523
Франко І. 362 (рец.), 444, 1911
Француз о Киево-Печерской Лавре 30
Фрис В. Я. 539
Фрідлянд А. Б. 2779 (фото)
Фундуклей И. 127, 242, 858

Х

Хавский П. 1240
Халанский М. 1141
Ханенко А. И. 2284
Характеристика личности и деятельности митрополита Варлаама Ясинского 2447
Харишин М. 2181
Харламов В. [В. О.] [В. А.] 200, 252, 523, 787, 791, 793, 859–861, 873, 921, 1414, 1415, 1505, 1709, 2078, 2488, 3058–3060, 3154
Харлампович К. [К. В.] 549, 1433
Хауптман П. 2182
Хведченя С. [С. Б.] 128–131, 243–247, 328, 757, 862, 1142–1146, 1692, 1996, 1997
Херасков М. 1349
Хижняк З. [З. І.] 2084, 2091, 2230
Химич Ю. І. 556 (худож.)
Ход дела о поставлении в архиепископы Черниговские Иоанна Максимовича 2005
Хозеров І. 922
Хойнацкий А. [А. Ф.] 329, 330, 982, 1043, 1241, 1302, 1318, 1526, 1543, 1544, 1840
Холостенко М. В. [Н. В.] 589, 604, 609, 611, 863–867
Холостова Е. И. 746
Хоменко К. 274
Хоменко М. 2986 (зап.), 3010
Хоменко П. 733
Хомутецкий Н. Ф. 628
Хоткевич Г. 1998

Храми України 868, 1757
Храмов О. Ю. 39
Хроника киевской общественной жизни по дневнику митрополита Серапиона Александровского 2492
“Хроніка-2000” 2183
Хрущов И. 169, 1288
Хто висадив у повітря Успенський собор? 2961
Хто ж він, Черногубов 2963

Ц

Царская грамота архимандриту Киево-Печерского монастыря... 482, 1814
Царская грамота и письма... 1656
Царския грамоты... 1657
Целепи Л. 1514
Церемония в Киеве 3170
Церква Спаса на Берестові у Києві 923
Церковні старожитності XVI–XVII століть... 2846
Церковные соборы в Киеве при митрополите Варлаама... 2448
Церковь на Экономических воротах Киево-Печерской лавры 1765
Церковь св. князя Владимира, кладбищенская и Спаса, Печерская 924
Церковь св. Троицы в Киево-Печерской лавре 950
Церковь Спаса на Берестове 925
Церковь Спаса на Берестове в Киеве 926
Цивинский 1242
Цикора С. 3155
Цівірко М. 3156
Ціпко А. В. 3017
Цюпа Ю. 605, 951, 1768, 2489

Ч

Чаговец В. А. 1416
Частное письмо св. Димитрия Ростовского, сент. 15, 1706 г. 2284
Челобитная Киевского митрополита Петра Могилы... 2067, 2068
Челобитная наместника Киевского митрополита... 483
Челобитная Польскому королю Сигизмунду... 1488

- Челобитье к царю печерского архимандрита... 1658
 Чемерис В. 927
 Чепелик В. 606, 869
 Чепурний В. 2184
 Червяковский Е. 2202
 Через десять століть 248
 Чернецький С. 1999
 Чернигов, 21 сентября 2367
 Черногорский инок Дометиан Владевич и его пребывание в Киево-Печерской лавре 158
 Черногубова-Яковлева Е. А. 2964
 Чернышев Н. 190
 Чернышев С. Е. 627 (ред.)
 Черняхівська Г. 2000
 Черняхівська О. 2847–2851
 Четыре письма митрополита Киевского Евгения... 2564
 Четыркина А. 1090
 Чеховский В. 2532
 Чечулин Н. 1243
 Чис плече надійніше 3157
 Чижевський Д. 38, 445
 Чин молебнаго пения Успению Пресв. Богородицы... 682
 Чиркова Н.Ю. 2617
 Число богомольцев в Киево-Печерской лавре 170
 Чікало М. 1970 (упоряд.)
 Черногубова В. 299
 Черногубова К. 2965
 Черногуз Я. 2852
 400 тысяч гривен на ... храм 928
 Чрезвычайные ревизии... 2449
 Чтения 18 декабря 1867 года... 2618
 “Чув від людей, гідних довіри...” 31
 Чудесная помощь преподобных оо. печерских Антония и Феодосия 1035
 Чудесныя исцеления при гробе митрополита Иоанна Максимовича 2024
 Чужбинский 249
 Чумаченко О. 275–277
 Чупринін В. О. 2779, 2782 (фото)
 Чухліб Т. 2368
- Ш**
- Шамаєва К. 683
 Шамаро А. 1244
- Шамаро И. 2475
 Шамбинаго С. К. 362 (рец.)
 Шамрай Г. 2853, 2854
 Шамрай С. В. 1693
 Шамурина З. 870
 Шарварок О. 2001
 Шаргей Д. 3158
 Шарипова Л. В. 2185
 Шаров В. 2490
 Шаров І. Ф. 2186
 Шафонский А. 1036
 Шахматов О. [А. А.] 446, 447, 462–464, 1245, 1289, 1290
 Шведов І. 2002
 Швець О. 2231, 2232
 Шевеленко А. Я. 99 (рец.)
 Шевченко А. 699
 Шевченко В. 2145 (рец.), 2187
 Шевченко С. Ф. 524
 Шевченко Ф. П. 2049 (відп. ред.)
 Шевчук В. 1595 (пер.), 1853, 2188, 2189
 Шевырев С. [С. П.] 406 (рец.), 448, 1417
 Шелковников Б. А. 776
 Шептюков А. П. 636, 857
 Шероцкий К. В. 60, 700, 706
 Шиденко В. [В. А.] 141, 250, 286, 331, 648, 709, 967, 1220, 2475, 2692, 2693, 2754, 2757 (сост.), 2759, 2775, 2781 (авт. тексту), 2787 (авт. тексту)
 Шилін О. 1727, 2855, 3029, 3159
 Шиповская И. 3160
 Ширский К. 1791
 Шишкина О.П. 32
 Школа, открытая Киево-печерскою Успенскою лаврою 550
 Шлєцер А.-Л. 1291
 Шляпкін І. [Шляпкин И. А.] 2369, 2370, 2557 (публ.)
 Шляпникова Е. А. 2617
 Шмурло Е. [Е. Ф.] 2541, 2619–2621, 2631
 Шовковий Д. 2173
 Шовкоплас Г. 1968
 Шовкоплас І. [І. Г.] [И. Г.] 769, 777, 1968
 Шостя А. 3011
 Шохин К. В. 1115
 Шпаковский Е. 1574
 Шпачинский Н. 1694
 Штендер Г. М. 929
 Штрандман Р. 579
 Шуба О. 3030

Шугаєвський В. 2962
Шудря М. 1246
Шукайло В. 3012
Шульц І. В. 1710, 2824, 2845 (авт.-
упоряд.), 2865
Шуст Р. 2750
Шутак Г. 2371

Щ

Щапов Я. Н. 1319
Щапова Ю. Л. 778–780, 871
Щегельська А. 3161
Щеглова С. [С. А.] 1783, 1825 (рец.),
2398
Щепков А. С. 571 (ред., сост.)
Щепотьєва М. 525
Щербак В. 930
Щербаківський Д. [Д. М.] 522, 637
Щербаков В. И. 2774 (фото)
Щербакова В. В. 2866
Щербина В. [В. І.] 191, 278, 580, 1712,
2697
Щурат В. 2190
Щусев А. В. 630
Алексей Викторович Щусев 629

Э

Эйнгорн В. [В. І.] 526, 527
Экстракт маєтностей лавры Киево-Пе-
черской 1695
Эпитафии фундаторам Киево-Печер-
ской лавры... 332
Эрнст Ф. 300, 590
Эртель А.Д. 581, 872

Ю

Ювелирное дело на Украине 2815
Юрченко М. 673 (комент.)

Юрченко Н. 3162
Юрчишин О. 687, 688
Юрьевский А. 2025

Я

Я. З. 192
Яблонский Д. 3050
Якименко О. Н. 2893, 2930 (ред.)
Якимів Ю. 1752
Якимович М. 665
Яковенко Н. [Н.М.] 29 (підгот., публ.,
передм.), 1612 (вступ. ст. та публ.),
1941
Яковенко С. 3171
Яковлев М.Л. 198
Яковлев П. 251
Якунин В. 2709
Янин В.Л. 1061
Янко С. 931
Янковская Л.А. 2372, 2399
Яременко М. 1696
Яремич С. 295, 1507
Яремчук Н. 2856
Ярмусь С. 2191
Ярова Г. 1943 (упоряд.), 1968 (пе-
редм.)
Ярон С.Г. 2644
Ясенецький В. 874
Варлаам Ясинский как архимандрит
Киево-Печерской лавры 2450
Варлаам Ясинский как проповедник и
наместник Киево-Печерской лавры
2451
Варлаам Ясинский как ректор Киев-
ской коллегии 2452
Варлаам Ясинский, митрополит Киев-
ский и Малыя России 2453
Яцимирский А. И. 2373

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

Авраамій Затвірник, св. 956
Агапіт Лікар, св. 957–967
Агафон Чудотворець, св. 968
Адріан, патріарх 472, 474–480, 1636,
1792, 1793, 1795–1800, 1924, 2414,
2419, 2420, 2431
Александровський С., митр. 2491–2502
Алеппський П. 18
Аліпій (Алімпій, Олімпій), св. 896, 969–
979
Амвросій Орнатський 2630
Аммон Затвірник, св. 980
Амфілохій, єп. Володимиро-Волинський,
св. 981, 982
Амфілохій, старець 2348
Амфітеатров Ф., митр. 2503–2523
Анастасевич В.Г. 2557, 2558, 2560
Анастасій, диякон, св. 983
Анатолій Затвірник, св. 984
Андрій Боголюбський, кн. 743, 1439
Антоній, архієп. Воронежський 2506
Антоній, архімандрит 1445, 1453, 1481,
1482
Антоній (Абашидзе), архієп. 261
Антоній (Медведєв А.С.), ієросхимонах
1769
Антоній (Петрушевський), архімандрит,
намісник 1770–1773
Антоній Печерський, св. 314, 316, 370,
447, 462, 632, 659, 665, 741, 743,
985–1036, 1409, 1708
Арефа Затвірник, св. 1037
Армашенко 481
Арсеній, єп. Тверський 1508–1514
Арсеній Трудолюбивий, св. 1515
Афанасій, архієп. Тобольський і Сибір-
ський 2223
Афанасій, св. 1038, 1039
Афанасій Затвірник, св. 1040
Афанасія Салтановна, ігуменя 1626
Африкан, кн. варязький 376
Ахіла (Акіла) Диякон, св. 1041

Б

Базилевич В., архімандрит 2524
Бантиш-Каменський Д. М. 2537
Банулеско-Бодоні Гавриїл (Григорій),
митр. 2525–2532
Баранович Л. 327, 481, 1615, 1639,
1657, 1809, 1813, 1924, 2424
Безак О.П. 274
Бекетов О.І. 2547
Бекетов П.П. 2541
Беринда П. 1774–1791, 2058
Бельський С., ігумен 2064
Богоявленський В., св. митр. 2698–2709
Богуринський Д. 1553
Богуш І. 1593
Болховітінов Є. (Євгеній, митрополит)
2533–2631, 2889
Боплан 17
Борецький І., митр. 1774
Бранський, возний 1449
Бржозовський М. 1586
Бутович Я. 1436
Бутурлін Ф. В. 1611

В

Варлаам, ігумен 1042, 1043, 1409
Василій, архімандрит 954, 1044
Васильчиков І.І. 274
Вассіан, архімандрит 1457, 1488
Вассіан, ієросхимонах 151, 2632
Веніамін, літописець 459
Веніамін, св. 1516
Вінницький Ю., єп. 1606
Владислав IV, король 1842, 1887
Воєйков О. Ф. 2547
Возняк М. 1926
Володимир (Сабодан), митр. 3172–
3176
Володимир Святий 727, 751, 1359
Володимир Святославович, кн. 259
Володимир Юрієвич Дубровицький
Голшанський, кн. 1471
Вуяхевич (Вояхевич) М. 474, 475, 478–
480, 1636, 1792–1801, 2420

Г

Гавриїл, архієп. Вологодський 2277
 Галик А. 684, 685
 Гамалія, полковник 1618
 Гербенштейн С. 31
 Гербіній І. [Й.] 35, 36, 38
 Гізель І., архімандрит 327, 482, 527, 1587, 1613, 1615, 1617, 1620, 1624, 1627, 1630, 1632, 1642, 1657, 1658, 1802–1823, 2272, 2458
 Голіцин В.В. 1923
 Голубець М. 1926
 Голшанський Ю. А. 1485
 Гольшанская А. 1478
 Гольшанський Ю.С., кн. 1463
 Горбацький І. 1607
 Горленко А. 2407
 Горленко Д. 1917
 Горленко Л. 1621
 Горностаев І. 1506
 Горностаева Т. 2057
 Городецький П., митр. 2633–2644
 Городчанинов Г. 2551
 Гославський Я. Г. 2460
 Грекович А., ігумен 1600, 1602, 1605, 1648, 1652
 Григорій Затвірник, св. 1517
 Григорій Чудотворець, св. 1045, 1046
 Григорович-Барський В. 1056
 Григорович-Барський І. Г. 582–590
 Груневег М. 34
 Гуменецька А. 1593

Д

Даміан, ієромонах 3177
 Даміан Цілитель, св. 304, 1047, 1048, 1409
 Даниїл, ігумен 1049–1061
 Державін 2620
 Деспотович І., архімандрит 1436
 Дзик М. 1642
 Ділецький М. 2601
 Діонісій, архієп. Суздальський 1518, 1519
 Діонісій Затвірник, св. 1520
 Добродєяшек І. 1628
 Долгорукий, кн. 2426
 Домановський Я. 1586

Дометіан Владевич 158
 Дометіан, ієромонах 1112
 Дорошенко Д. 1926
 Дорошенко П., гетьман 1577, 1618, 1623, 1805, 1811
 Досифей (Досифея), св. 193–195
 Дубницький М. 1552

Е

Елладій, св. 1062
 Еразм, св. 1063
 Ергардт Є. 2326

Є

Євпраксія, кн. 267
 Євфимій (Кравченко М.І.) 3178
 Євфимій Схимник, св. 1521
 Єрмоген (Голубев А.С.) 2710
 Єфрем, єп. Переяславський 1064–1066, 1409
 Єфросинія (Євфросинія), кн. Полоцька 1067–1090

Ж

Жолковський С. 1561
 Жуковський А. 2138
 Журавський, служба 1641

З

Заборовський Р., митр. 2406
 Завитневич В. З. 570
 Завялич-Мочульський Л. 1444
 Замойський Я. 1560
 Земка Т. 1824–1826, 2058
 Зинов'єв М.І. 2545
 Зинон Постник, св. 1522

І

Іаков, ігумен 2035
 Іаков, мніх 1091–1099
 Іван (Іоанн) Олексійович, цар 1923, 2415
 Ізяслав Ярославич, кн. 1422
 Ігнатій, архімандрит 1442, 1523
 Ігнатій, старець 483

Ієремія 1665
Ієремія Прозорливий, св. 1047
Іларіон, архімандрит 1480
Іларіон, митр. 718, 719, 1096, 1100–1129, 1307
Іларіон, намісник 2645
Іларіон, схимник, св. 1130
Ілля 686–688
Ілля Муромець, св. 304, 1131–1146
Інокентій, архієп. Херсонський 2459, 2634, 2648
Інокентій (Іоанн Кульчицький), єп. Иркутський 1827–1840
Іоаким, патріарх 473, 1622, 1637–1639, 1812, 2004, 2416–2418, 2421, 2423, 2424, 2428, 2429
Іоанн, ігумен 1147
Іоанн, св. 1169
Іоанн III, король 1444, 1581, 1624
Іов, митр. 2281
Іосиф, архімандрит 1471
Іринарх, ігумен 1841–1845
Іринеї, ченець 1599
Ісаакій Затвірник, св. 1148, 1149, 1409
Ісайя, св. 1150
Ісайя Чудотворець, єп. Ростовський 1151–1153
Ісидор, митр. 143, 1089
Іскра 279–285
Іскра Г. 1862
Іуліанія, кн. Ольшанська, св. 1524–1526

Ї

Їжакевич І.С. 689–699

Й

Йосип, архімандрит 1471, 1599

К

Калайдович 2458
Кальнофойський А. 332, 1846–1853
Карамзін М. М. 1217, 2541
Касіян, ред. Печерського патерика 355
Катерина, цариця 1918
Катерина II, імп. 1594, 2037, 2038, 2119, 2207, 2219, 2320

Кеппен П.І. 2591, 2608
Кибальник Ю.Д. 3179
Кирило, архієп. 2504
Кирило, єп. Подольський і Брацлавський 2563
Кирило, єп. Туровський 1154, 1155, 1405
Кирило, ігумен 1616
Кизарович Ф. 1582
Климент VIII, папа 1575, 1603, 1635
Ковнір С.Д. 591–606, 2777, 2885
Козловський Г., кн. 1614, 1617–1619
Кониський Г. 1854–1884, 2881
Конюський Б. 1469
Копа Р., архімандрит 1662
Копинський І. 1885–1893
Копистенський З. 1601, 1894–1911
Корецький Є., кн. 1489, 1490
Корибут-Вишневецький І. 1886, 1887
Корсак Р., митр. 2056
Косов С., митр. 17, 1669, 1912–1915
Кочубей 279–286
Кошиц Я. 1475
Креховецький Ф. 1624
Криницький М. 1583
Кроковський І. 1916–1920
Крупницький Б. 1926
Кукша Священномученик, св. 1156–1158
Куницький С. 1811

Л

Лаврентій, єп. Туровський 1159
Лаврентій Затвірник, св. 1527
Лебединцев П. Г. 2543, 2633
Левицький Г. К. 700–706
Лежайський М. 1632
Леонтій, єп. Ростовський 1152, 1160–1162
Леонтій, ієродиякон 1650
Леонтьєв М. І. 1599
Лепкий Б. 1926
Лиза Я. 1471
Лифар С. 2857
Лишка К. 1584
Ліницький В. 1921, 1922
Лозка С. 1438
Ломиковський 1916
Лонгін (Логгін), св. 1163
Лубенський (Лубенченко) С. 707

Лука, архімандрит 1667
Лука, економ, св. 1164
Лукіан Священномученик, св. 1165
Львов В. 1843
Людкевич П. 1578
Лясота Е. 13

М

Мазепа І. С. 472, 477, 1792, 1923–2002,
2791, 2800, 2882
Макарій, св. 1166
Макарій Диякон, св. 1167
Македонець В. І. 2533, 2545
Максим, патріарх 1486
Максимович І. 2003–2026
Малиновський О. Ф. 2458, 2541
Малицький І. 2027–2034
Мандельштам Н. 711
Мардарій Затвірник, св. 1168
Марія Іллівна, цариця 1626
Марія Магдалина 1923
Марк Антоній, архієп. 1907
Марко Печерник, св. 304, 786, 1169
Мартель Р. 1926
Мартирій Диякон, св. 1528
Мартос 299
Матвеев, дворянин 1632
Матвеев А. 1656
Матфей (Матвій) Прозорливий, св. 1047
Махрищський С., св. 1528, 1530
Меленський А. І. 607–609
Мелетій, архімандрит 2542, 2564
Меркурій, св. 1531
Меркурій, єп. Смоленський 1532–1534
Мефодій, єп. 1632, 1642, 1657
Микита, єп. Новгородський 1170, 1171
Микитинич Я. 1468
Микола Павлович, імп. 152, 155–157
Микола І, імп. 259
Миславський С., митр. 1854, 2027,
2035–2047
Михаїл, перший митрополит Київський
1172–1184
Михаїл Федорович, цар 1774, 2068
Многогрішний Д., гетьман 1577, 1615,
1813
Могила А. 1923
Могила П., св. митр. 252, 327, 540, 542,
1578, 1590, 1607, 1608, 1646, 1844,

1887, 1889–1891, 2048–2202, 2854
Могілянський А., митр. 1694
Монастирський І. 1624
Монастиршов М. 2646
Мономаховичі 920
Москвін А., митр. 2647–2662
Мурзакевич М. М. 2549

Н

Неєлов П. І. 610, 611
Нектарій, св. 1185
Нектарія, схимонахиня 256
Неофіт грек, митр. 1645
Нестор Літописець, св. 200, 316, 363,
406, 439, 450, 464, 1186–1296, 1306,
1307, 1365, 1372, 1380, 2890
Нестор Некнижний, св. 1297
Никодим Проскурник, св. 304, 1350–
1353
Никодимов І. 2681
Никола Святоша, св. 1298–1302
Никон Великий, ігумен 451, 455, 1303–
1309, 1409
Никон Сухий (Багатотерпеливий) 1310
Нифонт, єп. Новгородський, св. 304,
1311–1319
Ніколаєв В. М. 612, 613
Ніколай, архієп. Мир-Лікійський 1045
Нікольський І., митр. 2663

О

Овсяний Р., возний 1476
Олександр Благословенний 151
Олександр Миколаєвич, цісаревич 145,
153, 154, 157
Олександр І. 2632
Олексій Михайлович, цар 1841, 1844,
1931, 2067
Олельковичі, кн. 257
Оленін О. М. 2541
Олімпій, св. 963
Онисим, св. 1062
Онисифор, св. 1320
Острозький А. 1585, 1651
Острозький К. І. 287–295, 1478
Острозький Ф., св. 1535–1544
Охрітов Г. 1602

П

Павло (Конюсевич), св. 2203–2232
 Павло Послушливий, св. 1321
 Павловський Ф. 708
 Паїсій, намісник 1634, 1636, 1795, 1796
 Паїсій (Яроцький П. Г.) 2664
 Палій С. 1923
 Панкратій, св. 1545
 Парфеній, преосв. Архангелогородський 2562
 Парфеній (Петро Краснопе́вцев) 2665–2669
 Паскевич-Ериванський І.Ф., кн. 2476
 Пафнутій Затвірник, св. 1322
 Пеленський О.Г. 914
 Перевошиков Б.М. 2540
 Песочинський І. 1469
 Петрижицький І. 541, 1644
 Петро Великий (Петро І) 146, 1661, 2003, 2089, 2221, 2415, 2425, 2427, 3147
 Петров Г. А. 2561
 Пиво, полковник 1619
 Пимен Постник 1158
 Писарєв О. О. 2550
 Піор (Піорій) Затвірник, св. 1323
 Платон, митр. 147
 Платонов С. 2839
 Платонові, родина 2839
 Плетенецький Є., архімандрит 1585, 1589, 1598, 1600, 1633, 1645, 1648, 1651, 1652, 1901, 2233–2243
 Покришкін П.П. 902
 Покровський С., ігумен 2554
 Полікарп, архімандрит 333, 341, 975, 1324–1327, 1345, 1346
 Полубенський А., кн. 1468
 Полховський С. 2413
 Потильчак П. І. 709
 Поцей (Потей) І., митр. 1435, 1452, 1579, 1598, 1640, 1645
 Предремирський Ф. 1609
 Прибилович С. 2244
 Прокопенський Д. 1568
 Прокопович Ф. 2255
 Прохор Лебедник, св. 1328
 Пузина А., єп. 2056
 Пушкін О. С. 1857

Р

Радивіловський А. 2245–2254, 2884
 Рогоза М., митр. 1464, 1472, 1474–1476, 1547, 1548, 1550
 Розенкамф, барон 2541
 Роман Галицький, кн. 720, 1666
 Рубльов А. 976
 Руднев І. 2670–2680
 Румянцев Н. П. 2458, 2548
 Румянцев-Задунайський 290, 296–300
 Рутський І. В., митр. 1582, 1604, 2055, 2065

С

Савин М. 1813
 Самойлович, гетьман 1806, 1808, 1812
 Самсон, ігумен 1667
 Самуїл, ієросхимонах 2711
 Сапєга Л. 1604
 Селивановський С. І. 2552
 Семашко І. 2637
 Сенютювич І. 2255
 Серапіон, єп. Володимирський 1329–1338
 Сергій Послушливий, св. 1339
 Сєряков Л.А. 710
 Сигізмунд, король 1488
 Сигізмунд II Август, король 1458
 Сигізмунд I, король 1440, 1447
 Сигізмунд III, король 1446, 1472, 1474, 1579, 1603, 1640, 1647, 2234
 Сильвестр, св. 1340
 Сильвестр, митр. 1480
 Сильвестр Єрусалимець 1484
 Симеон, ігумен 1471
 Симеон Полоцький 2372
 Симон, єп. Володимирський 333, 341, 1324, 1326, 1327, 1341–1349
 Сікорський Г. 3071
 Скарґа П. 1826, 2383
 Скоропадська, гетьманша 1662
 Скоропадський І., гетьман 1917
 Скорута А. 2426
 Скуминович М., ігумен 2054
 Слуцький Ю. С. кн. 1467
 Слуцькі, кн. 1462
 Сльозка М. 2051
 Соколенський Л. 1434
 Соколинський А., кн. 1465

Соколинський І., кн. 1441
Солонина, полковник 1625
Сопіков В. С. 2541, 2557
Софія Олексіївна, цариця 1923
Софонович Ф. 1642, 1823
Софроній, архімандрит 1443, 1447
Спиридон Проскурник, св. 304, 1350–1353
Станіславський І. 1642
Станішевський Я. 1585
Старовольський С. 17
Старушич І. 2256–2260
Стефан, ігумен, еп. Володимиро-Волинський 1354, 1355, 1409
Стефан Баторій, король 1473, 1483, 1551, 1557, 1560, 1561, 1563, 1565, 1566, 1569
Столипін П. 254, 272, 279
Страхов А. С. 2559
Строев П. М. 2547
Струве 711

Т

Тарасевич Л. 391, 392, 2261, 2262
Тарасевич О. 2263–2268, 2891
Тит Воїн, св. 1546
Тит Пресвітер, св. 1356
Тишкевич Г. 1590
Тишкевич Я. 1590
Трепке В. 1926
Тризна І., архімандрит 417, 1580, 1586, 2269, 2270
Тукальський І., митр. 1623, 1802
Туптало Д.С. (Димитрій Ростовський) 472, 474, 476, 477, 480, 1051, 1829, 1838, 2271–2399, 2417, 2419, 2872, 2878
Туптало М. М. 2338
Туптало С. Г. 2283, 2315, 2323, 2338, 2366
Тур А. 1642
Тур Н., архімандрит 1451, 1472, 1476, 1477, 1547–1550

Ф

Федір, золотар 634
Феодор Мовчазний, св. 1357
Феодосій грек, ігумен 1358, 1359

Феодосій, еп. 1566, 1570
Феодосій Печерський, св. 314, 632, 659, 665, 741, 743, 751, 985, 997, 1000, 1006–1009, 1011, 1017, 1024, 1029, 1035, 1202, 1204, 1247, 1258, 1267, 1270, 1273, 1286, 1287, 1289, 1360–1433, 1708, 2458, 2793, 2877, 2880
Феодосій Углицький 1642, 1829, 1924, 2005, 2299
Феофіл (Горенковський) 196, 197
Феофіл Плачевник, св. 304, 1169
Феофіл (Россоха) 198
Филипович А. 2400–2402
Філарет, митр. 175
Філарет, патріарх 1774, 1885
Флавіан (Городецький М.), митр. 535–537, 2712–2722
Фомін І. О. 623, 628
Фріанд, варяг 376
Фролов Є. 1627

Х

Халецький М. 1445
Хмельницький Б., гетьман 1654, 1682, 1913
Ходика Ф. 1601
Хоткевич Я. 1460
Храповицький А. 2723
Хребтович Д. 1554, 1567
Хребтович С. 1552
Хребтович-Богуринський К. 1555, 1556
Хребтович-Богуринський М., архімандрит 1438, 1449, 1451, 1468, 1473, 1551–1574
Хрущ П. 1926

Ц

Циховій М. 17

Ч

Чаадаєв І. 1621
Чекун, архідиякон 2910
Черниковський П. 1564
Четвертинський Г., митр. 1622, 1638
Чорний Г. С., гетьман 1653, 1655
Чорногубов М. М. 2945, 2960, 2963–2965

Ш

Шаліков, кн. 2458
Шедель Й.Г. 614–619, 2875
Шереметев П. 1577, 1616
Шереметєви 276
Шимон, варяг 376, 826, 862
Шноралі Н. 719
Шокотов А., архієп. Кишинівський 2649
Шугаєвський В. 2952
Шумлянський І., митр. 1444, 1581, 1597,
2415
Шумлянський С. 1597, 1631

Щ

Щербацький Т., митр. 1854, 2403–2411
Щуко В. О. 623
Щусєв О. В. 620–630

Ю

Юдицька А., ігуменя 1615, 1658
Юрій Долгорукий, кн. 886, 911, 927,
2734

Я

Яблоновський С. 1923
Яворський С. 2348
Янин 2458
Ясинский В., митр. 473, 476, 1622,
1631, 1634, 1637, 1642, 1662, 1797,
1798, 2412–2455, 2892

СПИСОК ОСНОВНИХ ПЕРЕГЛЯНУТИХ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

Археология Украинской ССР: Библиогр. указ., 1918–1980 / [Сост. и авт. предисл. И. Г. Шовкопляс, Н. Г. Дмитриенко]; АН УССР, Центр. науч. б-ка им. В. И. Вернадського. – К.: Наук. думка, 1989.

Археологія України: Бібліогр. покажчик, 1981–1990 / Уклад. І. Г. Шовкопляс; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 1999.

Березин-Ширяев Я. Материалы для библиографии или обозрение русских и иностранных книг, находящихся в библиотеке любителя исторических наук и словесности NN, состоящей преимущественно из сочинений по части русской истории, археологии, нумизматики, географии, этнографии, древней и новой литературы, церковных и гражданских древностей, художеств, искусства и путешествий по России; с кратким изложением содержания некоторых сочинений и с указанием на книги редкие и особенно замечательные / Сост. Я. Березин-Ширяев. Кн. 1–8. – Спб.: Тип. И. И. Глазунова, 1868–1870.

Грановський Б. В. Джерела альтернативного українознавства: (Європа, 1940–1945 рр.): Бібліогр. довідник. – К., 2002.

Грановський Б. В. Історія національного друку України в бібліографії за 1483–2000 рр.: Довідник. – К., 2003.

Жарких М. Бібліографія старої України: Зошит 1–10. – К., 1992–2002. – CD.

З історії Чернігівської єпархії: (Бібліогр. покажчик) / Склала Л. Студьнова; Чернігів. держ. обл. унів. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. – Чернігів, 1993.

История дореволюционной России в дневниках и воспоминаниях: Аннот. указ. книг и публикаций в журналах: В 5 т., 13 ч. / [Сост. Г. А. Главатских, Т. Г. Анохина, Г. А. Петрова и др.]; Науч. руководство, ред. и введ. проф. П. А. Зайончковского; Гос. б-ка СССР им. В. И. Ленина [и др.]. – М.: Книга, 1976–1989.

Історія Києва: Бібліогр. покажчик: У 2 т., 4 вип. / Склала Н. М. Шеліхова, бібліогр. ред. Ф. П. Максименка; Держ. іст. б-ка УРСР. – К., 1958–1962.

Історія України: Наук.-допом. бібліогр. покажчик / М-во культури і мистецтв України, Держ. іст. б-ка України. – К., 1968–2005.

Колобанов В. А. Библиография советских работ по древнерусской литературе за 1945–1955 гг. / Сост. В. А. Колобанов, О. Ф. Коновалова, М. А. Салмина; Под ред. и со вступ. ст. Д. С. Лихачёва. – М.; Л., 1956.

Матеріали з історії бібліотек українських монастирів у працях В. І. Межова, В. С. Іконникова, А. В. Мез'єр: Бібліогр. список / Упоряд. А. Л. Попілова; Ред. Н. О. Горська; Держ. іст. б-ка України. – К., 1993.

Межов В.И. Русская историческая библиография. Т. 1–3 / Сост. В. И. Межов. – Спб.: Тип. Акад. наук, 1882–1883.

Памятники истории и культуры Киева: Науч.-вспомогательный библиогр. указатель / Сост. Л. А. Балацкая; Гос. ист. б-ка УССР и др. – К.: Наук. думка, 1986.

Петров С. О. Книги гражданского друку, видані на Україні. XVIII–перша половина XIX ст.: Каталог / Склад С. О. Петров. – Х.: Ред.-вид. відділ Кн. палати УРСР, 1971.

Петров С. О. Книги первой четверти XIX века: (Каталог книг, хранящихся в Гос. публ. б-ке УССР) / Сост. С.О. Петров. – К.: Изд-во Акад. наук УССР, 1961.

Петров С. О. Славянские книги кирилловской печати XV–XVIII вв.: Описание книг, хранящихся в Гос. публ. б-ке УССР. – К.: Изд-во Акад. наук УССР, 1958.

Попруженко М. Г. Указатель статей помещённых в I–XXX т. Записок Имп. Одесского общества истории и древностей / Сост. М. Г. Попруженко. – Одесса: Славян. тип., 1914.

Систематический указатель журнала “Киевская старина” (1882–1906 г.) / Сост. чл. комиссии Ф. Павловский и др. – Полтава: Полтав. учен. арх. комиссия, 1911.

Славянские книги кирилловской печати XVII–XX вв.: Каталог книг, изданных в Киево-Печерской лавре / Сост. Г. Е. Варварич; Гос. ист. б-ка УССР. – К., 1981.

Спецфонд Книжкової палати України (1917–1921 рр.): Наук.-допоміж. Бібліогр. покажчик / Уклад. О. О. Федотова та ін. – К.: Кн. палата України, 2003.

Указатель авторов и их статей, напечатанных в “Известиях отделения русского языка и словесности” за всё время существования этого издания с 1896 г. по 1927 г. Т. I–XXXII. – Л., 1928.

Указатель к актам историческим. – Спб.: Тип. Э. Праца, 1843.

Указатель к “Университетским известиям”. 1861–1884 гг. / Под ред. В.С. Иконникова. – К.: Тип. Завадского, 1887.

Указатель книг для чтения православному христианству. Вып. 1. – Спб.: Религиозно-философская б-ка, 1913.

Указатель неофициального отдела “Киевских епархиальных ведомостей” за последнее Двадцатипятилетие. 1871–1895. – К.: Тип. Корчак-Новицкого, 1896.

Українські письменники: Біобібліогр. словник / Ред. кол. О. І. Білецький (голова) та ін. Т. 1. Давня українська література (XI–XVIII ст.) / Уклав і передм. написав Л. Е. Махновець; Відп. ред. О. І. Білецький – К.: Держліт-видав України, 1960.

Христианское чтение: Оглавление статей, содержащихся в 20 частях “Христианского чтения”, изданного с 1833 года по конец 1837 года. – Спб.: Тип. М-ва внутренних дел, 1838.

Христианское чтение: Систематический указатель статей, помещённых в журнале “Христианское чтение” за 1821–1903 годы. С приложением алфавитного указателя собственных имён / Сост. А. Д. [А. П. Дьяконов]. – Спб.: Тип. гл. упр. уделов, 1905.

Шведова О. И. Историки СССР. Указатель печатных списков их трудов / Под ред. И. Н. Кобленца. – М., 1941.

Шовкопляс И. Г. Советская литература по истории древнего Киева. 1918–1983 / И. Г. Шовкопляс, Н. Г. Дмитриенко. – К.: Наук. думка, 1984.

ЗМІСТ

Передмова	3
I. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ МОНАСТИРЯ	5
1. Джерела та джерелознавчі роботи	5
<i>Джерела</i>	5
<i>Записки, спогади та щоденники мандрівників</i>	6
<i>Огляди джерел</i>	8
2. Довідкова література, путівники	8
3. Загальні праці	10
<i>Антирелігійні видання</i>	16
4. Відвідування Лаври царськими особами та вищим духовенством	17
5. Паломництво	19
6. Пустині	20
7. Печери	22
8. Некрополь	26
<i>Могила Іскри і Кочубея</i>	29
<i>Надгробок К. І. Острозького</i>	29
<i>Надгробок Румянцева-Задунайського</i>	30
9. Агіографія. Персоналії (загальні)	31
9.1. Києво-Печерський патерик	34
10. Культура. Освіта. Мистецтво	44
10.1. Культура	44
10.1.1. Літописання	44
10.1.2. Рукописна книга	45
10.1.3. Книгодрукування	46
10.1.4. Бібліотеки	52
10.2. Освіта	53
10.3. Мистецтво	54
10.3.1. Архітектура	55
<i>Персоналії архітекторів</i>	57
10.3.2. Декоративно-прикладне мистецтво	61
10.3.3. Живопис	62
10.3.4. Іконопис	63
10.3.5. Церковна музика та спів, богослужбові тексти	64
10.3.6. Персоналії	66
11. Зв'язки Лаври з країнами світу	68
II. ІСТОРІЯ ЛАВРИ, ЯК МОНАСТИРЯ	69
1. Перші віки Печерської обителі (XI–XIII ст.)	69
1.1. Джерела, огляди джерел	69
1.2. Загальні праці	69
1.3. Виробництва. Ремесла	73

1.4. Мистецтво	75
1.5. Архітектурні пам'ятки	75
1.6. Персоналії	89
2. Монастир у XIV–XVI ст.	136
2.1. Джерела, огляди джерел	136
2.2. Загальні праці	144
2.3. Мистецтво	145
2.4. Персоналії	146
3. XVII–XVIII ст. в історії Лаври	154
3.1. Джерела, огляди джерел	154
3.2. Загальні праці	168
3.3. Мистецтво	170
3.4. Архітектурні пам'ятки	171
3.5. Персоналії	179
4. Печерська лавра у XIX ст.	243
4.1. Джерела	243
4.2. Загальні праці	244
4.3. Архітектурні пам'ятки	246
4.4. Персоналії	248
5. Монастир у першій чверті XX ст.	265
5.1. Джерела, огляди джерел	265
5.2. Загальні праці	266
5.3. Архітектурні пам'ятки	267
5.4. Персоналії	267
III. НАЦІОНАЛЬНИЙ КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКИЙ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК	270
1. Загальні праці до всього періоду	270
1.1. Офіційні матеріали	270
1.2. Довідкові видання	272
1.3. Путівники, фотопутівники	273
1.4. Ілюстративні матеріали (фотоальбоми, листівки, буклети)	275
1.5. Наукова робота Національного заповідника “Києво-Печерська лавра” ..	276
<i>Конференції</i>	276
<i>“Круглі столи”</i>	277
<i>Видання заповідника</i>	278
<i>Виставки</i>	279
<i>Колекції</i>	282
<i>Науково-дослідна робота</i>	283
1.6. Дисертації, захищені за лаврською проблематикою	284
2. Музей культів і побуту. Музейне містечко (20–30-ті рр. XX ст.)	286
2.1. Джерела	286
2.2. Загальні праці	286
2.3. Мистецтво	289

3. Лавра в роки Великої Вітчизняної війни	289
3.1. Джерела	289
3.2. Загальні праці	289
3.3. Загибель Успенського собору	290
3.4. Персоналії	292
4. Лавра сучасна (1946 – ...).....	292
4.1. Ювілеї Лаври та заповідника	295
4.2. Охорона та реставрація пам'яток, благоустрій заповідника	297
4.3. Археологічні дослідження на території Лаври	298
4.4. Відбудова Успенського собору.....	299
4.5. Лавра: заповідник та монастир	307
4.6. Персоналії	308
Показчик авторів та назв	309
Іменний показчик	342
Список основних переглянутих бібліографічних джерел.....	349

ДЛЯ НОТАТОК

Наукове видання

Матеріали до бібліографії Києво-Печерської лаври
Науково-допоміжний бібліографічний покажчик

Наша адреса:

01015, Україна,
м. Київ, вул. Січневого повстання, 21, корп. 8.
тел./факс (044) 280-46-48
E-mail: lavra5@adsl.com.ua
www.kplavra.kiev.ua

Підписано до друку 08.06.2006. Формат 60 × 84 1/8 .
Наклад 1000. Зам. № 6-624.

Віддруковано на ЗАТ "ВІПОЛ".
03151, Київ, вул. Волинська, 60.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
серія ДК № 752 від 27. 12. 2001 р.

Матеріали до бібліографії Києво-Печерської лаври: Науково-допоміжний бібліографічний покажчик / Авт.-упоряд. О. І. Марченко; ред. рада В. М. Колпакова (відп. ред.) та ін. – К., 2006. – 355 с.